

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIUL TOTALITARISMULUI

COLECȚIA DOCUMENTE

REZISTENȚA ARMATĂ DIN BUCOVINA

VOLUMUL 2

1 OCTOMBRIE 1950 - 10 Iunie 1952

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIUL TOTALITARISMULUI

Calea 13 Septembrie nr. 13, Etaj 1, aripa de est, București 050711
în CASA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ A ACADEMIEI ROMÂNE

Telefon: 021-318 2450

E-mail: secretariat@totalitarism.ro, inst.academia@gmail.com

Site: www.totalitarism.ro

ADRIAN BRIȘCĂ

REZISTENȚA ARMATĂ DIN BUCOVINA
VOLUMUL 2
1 OCTOMBRIE 1950 - 10 Iunie 1952

Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului
București
2026

Coordonator colecție: Octavian Roske

Redactor: Corneliu Beldiman

Copertă: Adrian Brișcă, Corneliu Beldiman – *Grupul Macoveiciuc după ambuscada
din Poiana Haciungului (după 20 iunie 1944)*

Culegere: Rodica Ciocoiu, Ana-Maria Radu

DTP: Iuliana Dumitrescu, Ana-Maria Radu

Prezenta ediție are la bază volumul apărut în 2000 în format print.

© INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIUL
TOTALITARISMULUI, 2026

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T.
este interzisă Și se pedepsește conform legii.

Distribuirea în străinătate fără acordul I.N.S.T. este interzisă.

Carte online

ISBN 978-606-9053-94-2

CUPRINS

Studiu introductiv	9
Cronologie	20
Notă asupra ediției	25
Abrevieri	28
 1. 1950 octombrie 1, Rădăuți. Plan de muncă întocmit în vederea lichidării "bandei" Cenușă-Pătrăucean.	30
2. 1950 noiembrie 18, Suceava. Ordinul Direcției Regionale Suceava a Securității pentru audierea lui Ștefan Breabăn, fost combatant din Compania a 3-a Fixă "Putna", în legătură cu activitatea grupului Cenușă în vara anului 1944.	33
3. 1950 noiembrie 20, Suceava. Raport privind capturarea unui membru al grupului Munteanu Gheorghe, armament și muniție.	33
4. 1950 noiembrie 25, Rădăuți. Declarația dată de Ștefan Breabăn la Securitatea Rădăuți, privind călăuzirea patrulelor germane prin pădurile din zona Putna-Moldovița.	34
5. 1950 noiembrie 27, Rădăuți. Raportul Securității Rădăuți privind rezultatul anchetei efectuate prin Ștefan Breabăn.	35
6. 1950 noiembrie 28, București. Dare de seamă asupra "bandelor" depistate în anul 1950 în Regiunea Suceava.	36
7. 1950 noiembrie 28, București. Situația rezultatului operațiunilor întreprinse după 14 septembrie 1950, anexă la documentul anterior.	37
8. 1950 noiembrie 28, București. Situația armamentului capturat în operațiunile întreprinse după 14 septembrie 1950 (anexă la documentul nr. 6).	38
9. 1950 decembrie 20, Rădăuți. Plan de operațiuni comune Securitate-Miliție, pentru noaptea de Crăciun 1950, cu scopul de a distruge grupul Cenușă - Pătrăucean.	39
10. 1950 decembrie 31, București. Situația bandelor depistate în cursul anului 1950.	40
11. 1951 ianuarie 13, Rădăuți. Raportul Securității Rădăuți către Regionala Suceava, privind activitatea informatorului de la Mănăstirea Putna în cazul Cenușă.	40
12. 1951 ianuarie 29, Rădăuți. Al doilea raport al Securității Rădăuți către Regionala Suceava, privind informațiile furnizate de agentul de la Mănăstirea Putna.	42
13. 1951 februarie 14, Rădăuți. Scurt istoric al bandei Cenușă, începând din luna mai 1944, până la 14 februarie 1951, întocmit de Securitatea Rădăuți.	43
14. 1951 februarie 25, București. Situația bandelor și fugarilor răzleți din Regiunea Suceava, urmăriți de Biroul 314.	46
15. 1951 aprilie 10, Iași. Sentința nr. 445/1951 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în cazul lui Ursuț Dumitru, care este judecat pentru a doua oară pentru aceleași fapte.	46

16.	1951 aprilie 10, Codrul Voievodesei. Scrisoarea partizanului Vasile Motrescu, destinată organelor superioare de Miliție, în care explică de ce a luat calea codrului.....	50
17.	1951 aprilie 23, Suceava. Plan de acțiune întocmit de Miliție cu ocazia zilelor de Paști și 1 Mai, pentru capturarea partizanilor Cenușă, Pătrăcean și Motrescu.	54
18.	1951 aprilie 29, Suceava. Notă extrasă din Sinteza informativă a D.R.S.S. Suceava, privind pe sergentul major de miliție Petre Vieru, șeful postului Siret.	56
19.	1951 mai 5, Rădăuți. Raportul Securității Rădăuți către Regionala de Securitate Suceava, privind apariția lui Cenușă în noaptea de Înviere.....	56
20.	1951 mai 15, Rădăuți. Securitatea Raională Rădăuți raportează Regionalei de Securitate Suceava apariția partizanului Cenușă la fabrica de cherestea din Falcău și posibilitatea recrutării de noi informatori.	57
21.	1951 mai 26, București. Ordinul Direcției Generale a Securității prin care cere Regionalei Suceava raport și antecedentele sergentului major de miliție Petre Vieru.	57
22.	1951 iunie 1, Suceava. Raportul Miliției Regionale Suceava prin care informează Securitatea asupra unei posibile implicări a generalului Barozzi în recrutarea de partizani.	58
23.	1951 iunie 3, Rădăuți. Scrisoarea de răspuns a căpitanului Cantor Dumitru, din Direcția Miliției Regiunii Suceava, adresată partizanului Cenușă Constantin.	59
24.	1951 iunie 11, Suceava. Fișa sergentului major de miliție Petre Vieru, comunicată de Regionala de Securitate Suceava Direcției Generale a Securității Statului, București.	60
25.	1951 iunie 13, Codrul Voievodesei. A doua scrisoare adresată de partizanul Vasile Motrescu comandantului Raionului de Miliție Rădăuți.	61
26.	1951 iunie 15, Codrul Voievodesei. A treia scrisoare adresată de partizanul Vasile Motrescu căpitanului Cantor, comandantul Raionului de Miliție Rădăuți.	63
27.	1951 iunie 15, București. Rezultatul acțiunilor întreprinse împotriva grupurilor de partizani din Regiunea Suceava [Extras].	64
28.	1951 iunie 27, Suceava. Raportul Miliției Regionale Suceava privind primirea unei scrisori din partea partizanului Cenușă, scrisă pe o coajă de copac.	64
29.	1951 iunie 29, Suceava. Raportul Direcției Regionale de Securitate Suceava privind prinderea partizanului Vasile Motrescu, în ziua de 28 iunie 1951.	66
30.	1951 iunie 29, Rădăuți. Raport asupra împrejurărilor în care Cenușă Constantin a transmis două testamente, scrise pe coajă de brad, în favoarea fiului său Ilidor și fiicei sale Veronica.	66
31.	1951 iulie 1, Codrul Voievodesei. Testamentul partizanului Cenușă Constantin, scris pe coajă de brad, în favoarea fiului său Ilidor Cenușă.	67
32.	1951 iulie 1, Codrul Voievodesei. Testamentul partizanului Cenușă Constantin, scris pe coajă de brad, în favoarea fiicei sale Veronica Dariciuc.	68

33.	1951 iulie 11, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava privind învățămintele trase în urma capturării partizanului Vasile Motrescu.....	69
34.	1951 iulie 13, București. Declarația - autobiografie a fostului partizan Vasile Motrescu, după așa numita predare-capturare a sa. (Fragment).	71
35.	1951 iulie 17, Rădăuți. Raportul Securității Raionale Rădăuți privind continuarea acțiunii pentru depistarea, prin informatori, a bandei Cenușă-Pătrăucean.....	76
36.	1951 august 2, Putna. Scrisoarea preotului Constantin Zabolotnic din Putna, care sfătuiește pe Constantin Cenușă să se predea în timp de trei zile, garantându-i o pedeapsă blândă.	78
37.	1951 august 8, Rădăuți. Scrisoarea plutonierilor Hrincescu și Fluture din Direcția Miliției Regiunii Suceava, adresată lui Cenușă și Pătrăucean, cu promisiuni și sfaturi de a se preda.	79
38.	1951 august 18, Suceava. Adresa prin care Miliția Regiunii Suceava ltransmite Securității copia scrisorii partizanului Constantin Cenușă, prin care propune persoanele și condițiile în care să discute predarea sa.....	81
39.	1951 august 19, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava privind contactele cu partizanii Cenușă și Pătrăucean, spre a-i convinge să se predea.....	82
40.	1951 august 22, Codrul Voievodesei. Scrisoarea partizanilor Cenușă și Pătrăucean către plutonierii Hrincescu și Fluture, în care fixează termenul de predare la 1 septembrie.	83
41.	1951 august 25, București. Telegrama Biroului 314, prin care se insistă asupra termenului limită, 27 august 1951, pentru prinderea partizanului Cenușă.....	84
42.	1951 august 27, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava în legătură cu acțiunea de a convinge pe Cenușă Constantin să se predea.....	84
43.	1951 august 29, Pădurile Putnei. Ultima scrisoare a partizanilor Cenușă și Pătrăucean, înainte de a se preda.	86
44.	1951 august 30, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava, referitor la predarea de bunăvoie a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean.....	86
45.	1951 august 30, Rădăuți. Fonograma prin care Securitatea Rădăuți raportează predarea de bunăvoie a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean.....	87
46.	1951 septembrie 11, București. Sinteza întocmită de Biroul 314 în problema "bandelor": Dovada că partizanii Cenușă și Pătrăucean s-au predat de bunăvoie (Extras).	88
47.	1951 septembrie 16, Sibiu. Proces-verbal de constatare, identificare și reînhumare a trei agenți ai Securității împușcați de partizani în Munții Făgărașului.....	89
48.	1951 septembrie 20, București. Stenograma declarației fostului partizan Constantin Cenușă din Putna, după intrarea sa în captivitate.....	90
49.	1951 octombrie 9, Rădăuți. Certificatul de naștere al lui Cenușă Iliodor, fiul partizanului Cenușă Constantin, născut în detenție, la Rădăuți, la 5 august 1946.....	117

50.	1951 octombrie 16, București. Una din declarațiile date de Cenușă Constantin în timpul anchetei, în care descrie cum a ajuns partizan antisovietic și ce activitate a avut.....	118
51.	1951 octombrie 16, București. Continuarea declarației dată de Cenușă Constantin în care arată de unde a obținut armamentul de care s-a folosit în perioada 1948-1951. 127	
52.	1951 noiembrie 10, Suceava. Declarația lui Cantemir Valerian, fostul comandant al Plutonului Fix Straja, în fața organului de Miliție.	129
53.	1951 noiembrie 16, Suceava. Declarația lui Ursuț Dumitru în legătură cu activitatea sa în grupul Cenușă, în anul 1944.	130
54.	1951 noiembrie 17, Suceava. Declarația Mariei Cenușă privind activitatea grupului condus de soțul său în anul 1944.....	135
55.	1951 noiembrie 17, Suceava. Declarația lui Sposub Samson, partizan în grupul comandat de Tironeac Vladimir și ulterior de Cenușă Constantin.	139
56.	1951 noiembrie 20, Suceava. Declarația lui Rusu Archip din Hurjueni, fost partizan din grupul Macoveiciuc.	144
57.	1951 noiembrie 26, Suceava. Raportul Securității Suceava privind arestarea și anchetarea lui Vieru Petre, fost sergent major de miliție.	148
58.	1951 decembrie 4, București. Declarația lui Cenușă Constantin referitoare la armamentul posedat și la actele prin care își justifica buna purtare din anul 1944 până în anul 1948 (Fragment).	149
59.	1951 decembrie 4, București. Declarația lui Cenușă Constantin din Putna privind activitatea sa de comandant al unui grup de partizani antisovietici în vara anului 1944.....	151
60.	1951, Rădăuți. Registrul Matricol al Cercului Teritorial de Recrutare Rădăuți contingentul 1928, comuna Voitineli, partida lui Macoveiciuc Samson Vladimir.	164
61.	1952 mai 19, Iași. Sentința Nr. 508/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași. A treia condamnare a grupului Cenușă Constantin.	165
62.	1952 mai 29, Iași. Sentința nr. 529/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în primul lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăucean Cozma.....	194
63.	1952, iunie 6, Iași. Sentința nr. 540/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în al doilea lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăucean Cozma.....	206
64.	1952 iunie 10, Iași. Sentința nr. 544/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în al treilea lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăucean Cozma.....	216
	Dicționar biografic	224
	Indice	239
	Autor	245

Studiu introductiv

Considerăm că este util să aruncăm o privire asupra celor prezentate în volumul anterior și totodată să facem legătura cu documentele publicate în volumul de față precum și cu cele care vor fi publicate în viitor. Ulterior intenționăm să dăm publicității și mărturii ale supraviețuitorilor, pentru că numai în acest fel, prin completare reciprocă, ne vom apropia mai mult de adevărul ținut ascuns cu grijă de comuniști față de propriul popor și de opinia publică internațională.

Partizani antisovietici

Parcurgând documentele din primul volum, am văzut consecințele pătrunderii Armatei Roșii pe teritoriul României în martie 1944 și ale nerespectării legilor războiului de către aceasta. În apărarea patriei aflată în pericol, alături de unitățile regulate ale armatei, au luptat și două categorii de voluntari bucovineni: Batalionul Fix Regional Bucovina și grupurile mobile de partizani antisovietici. Ambele forme s-au bucurat de atenția Marelui Stat Major și au fost anexe ale Regimentului 3 Grăniceri, aflat pe poziții în fața Obcinei Mari.

Batalionul Fix, numit așa pentru că era legat de teritoriu, era comandat de lt. col. Gheorghe Bătătorescu și a fost pus în linia întâia între 29 martie și 23 august 1944. Efectivul său, alcătuit din 27 de ofițeri, 7 subofițeri și 1344 trupă, numai voluntari, era repartizat în trei companii: compania 1 *Vatra Dornei* (lt. rez. Sabin Tomuță), compania 2 *Fundu Moldovei* (lt. rez. Gh. Apetrei), compania 3 *Putna* (lt. rez. Gh. L. Motrescu). Armamentul era numai sovietic, provenit din capturi. Numai din plutonul fix "Straja" s-au identificat precis un număr de 38 de luptători. Din aceștia, după 23 august, 12 țărani au fost pur și simplu vânați prin păduri de N.K.V.D., condamnați de tribunalele militare sovietice și deportați în Siberia, de unde 6 înși nu s-au mai întors.

Primele grupuri de partizani anticomuniști din România au apărut în Bucovina, în luna mai 1944. Ele au apărut spontan, ca reacție firească de apărare a localnicilor care se refugiaseră prin păduri de teama rușilor. Căci față de brutalitatea și abuzurile trupelor sovietice, aceștia erau fără nici un fel de protecție. Aproape simultan s-au constituit două grupuri de țărani înarmați, care și-au ales drept conducători pe Vladimir Macoveiciuc din Voitineli și Ion Vatamaniuc din Sucevița.

Începând din luna iunie, aceste grupuri au intrat în atenția Comandamentului româno-german de la Câmpulung Moldovenesc, stabilit în comuna vecină, Sadova. Corpul 5 Armată l-a înputernicit pe căpitanul Constantin Popovici să se ocupe de încadrarea suplimentară a unor voluntari localnici în aceste grupuri. Ele au fost reorganizate și puse în subordine germană, ca toate unitățile militare românești din Bucovina, dar formal aparțineau Regimentului 3 Grăniceri (v. vol. I, doc. nr. 1 și 5). Dovezi:

În vara anului 1944, luna iulie, [...] găsind în comuna Sadova un comandament româno-german, unde puteau să fie scriși, ca voluntari, soldați români ce veneau de pe front (Vasile Motrescu, v. doc. nr. 34).

Printre actele rămase la Securitatea din Rădăuți: un ordin de serviciu original dat de căpitanul Popovici, care m-a înrolat călăuză la germani [...] La Câmpulung am găsit pe căpitanul Popovici, căruia i-am raportat îndeplinirea misiunii [...] Am făcut trageri cu puști-mitraliere și grenade la Sadova (Constantin Cenușă, v. doc. nr. 59).

La Sadova am făcut instrucție militară, tragere la poligon cu armele și pistoalele automate și cu grenada, ne învăța cum se minează șoselele, căile ferate și terenul, cum se dă atacul la inamic, făcând practica prin păduri (Samson Sposub, v. doc. 55).

În comuna Sadova erau vreo două sute de soldați români. Căpitanul Popovici Constantin din statul major al Corpului 5 Armată ne-a comunicat cu amănunțime ordinul Marehii Stat Major și ne-a atașat Regimentului 3 Grăniceri, ca unități auxiliare (ASRI, FP, dosar nr. 3820, vol. 8, dosar Proțiu Emilian, f. 70).

Un ultim argument. În dosarul personal al generalului **Cămărașu Mihail**, născut **Zimmer**, la fila 14, există următoarea însemnare:

Notă. Între 1 iunie și 20 august 1944, generalul Cămărașu Mihail a fost numit ofițer de legătură pe lângă Corpul 17 Armată german din Vatra Dornei, cu misiunea de a reprezenta pe lângă acel comandament interesele Armatei române din Bucovina și Moldova de Nord. Generalul Cămărașu depindea direct de Marele Cartier General (Arhiva AMR, U.M. 02405 Pitești).

În ciuda acestor dovezi incontestabile, Securitatea a denaturat adevărul, afirmând că școala din Sadova a fost *centru de spionaj german* îndreptat contra armatelor sovietice, pe partizanii români îi numește *partizani germani* puși în slujba Gestapoului și îi trimite în fața tribunalului militar ca *spioni*, învinuiți de *înalță trădare* (v. vol. I, doc. 20 și vol. II, doc. 61).

Cea mai reușită acțiune a partizanilor lui Macoveiciuc a fost ambuscada din Poiana Haciungului, la 20 iunie, când au lichidat statul major al unei divizii sovietice și escorta respectivă. Din grupul său am identificat precis 52 de membri. Grupul Cenușă, apărut în luna iulie, s-a evidențiat în luptele de la Putna și din poziția Ștefu. A avut un efectiv de până la 120 de oameni, din care am identificat precis 27. Grupul Ion Vatamaniuc s-a distins în ambuscadele din sectorul Dragoșă și din pădurea Strujinoasa. Și din acest grup am identificat 12 membri.

Câțiva partizani au fost decorați cu Crucea de Fier și Virtutea Militară.

Legătura între Corpul 5 Armată, comandamentul german din Câmpulung și partizani era realizată de căpitanul Constantin Popovici.

După 23 august 1944, germanii au devenit suspicioși, supraveghind cu atenție orice mișcare a partizanilor români, din care motiv aceștia nu s-au putut desprinde de foștii camarazi decât cu mare greutate, abia în luna octombrie. Pe de altă parte, partizanii și luptătorii din Batalionul Fix, care încetaseră orice acțiune antisovietică și rătăceau prin păduri, au început să fie urmăriți de N.K.V.D. și de Poliția de Siguranță. Mulți au fost prinși, condamnați de tribunale militare sovietice și deportați în Siberia. În fața acestui pericol, oamenii s-au regrupat și au continuat lupta, de data aceasta împotriva comuniștilor autohtoni.

În jurul lui Macoveiciuc s-a format un grup nou, care a fost lichidat prin trădare, la 8 iulie 1946. Grupul lui Ovidiu Găină, de pe Muntele Giumalău, a fost dispersat în august 1945. Grupul mixt româno-ucrainean, condus de Petre Maruseac, a fost lichidat în 1946. Grupul lui Ion Vatamaniuc a dispărut în toamna anului 1944. Oamenii săi au fost prinși de N.K.V.D. și deportați în Siberia, iar el, miraculos, a supraviețuit 47 de ani cu un glonte în ceafă. Constantin Cenușă a stat ascuns până în septembrie 1948, când a fost arestat, dar a evadat din arestul Securității din Rădăuți și a luat din nou calea codrului, împreună cu Vasile Motrescu și Cozma Pătrăucean, până la 30 august 1951, când s-a predat de bunăvoie. Cenușă va fi judecat și condamnat la muncă silnică pe viață pentru *crima de înaltă trădare*. În noiembrie 1949 își face apariția partizanul Gavril Vatamaniuc, fratele lui Ion. Grupul său va rezista până în octombrie 1955, iar Vasile Motrescu va fi prins în ianuarie 1958, condamnat la moarte și executat în iulie același an.

Rezistența armată anticomunistă din obcinele Bucovinei a fost primul focar de revoltă, care s-a răspândit ulterior pe teritoriul întregii țări și va dăinui vreme de 18 ani, până în 1962.

Partizanii și sprijinatorii lor

Rezistența armată, ori în ce zonă s-a manifestat, a presupus existența a două structuri paralele, care s-au condiționat reciproc. În primul rând, un număr redus de oameni hotărâți să-și apere libertatea și viața cu arma în mână, numiți între ei *partizani*, iar autoritățile comuniste le spuneau *bandiți*. În al doilea rând, un număr de câteva ori mai mare de sprijinitori, numiți în termeni juridici *favorizatori*, care asigurau luptătorilor alimentele, îmbrăcămintea, încălțămintea, medicamentele și informațiile necesare privind deplasările și intențiile urmăritorilor. Spre exemplu, în cazul grupului Cenușă, raportul a fost de 63 de sprijinitori la 3 partizani, rezultat din sentințele pronunțate în anul 1952.

În volumul de față vom regăsi câteva nume de partizani: Titus Ungur, Emil Gheorghe, Sebastian Rotaru, Vladimir Macoveiciuc și Gheorghe Țugui, dar majoritatea documentelor se referă la Constantin Cenușă din Putna, Vasile Motrescu din Vicovu de Jos, Emilian Proțiu din Mărițeia, Archip Rusu din Hurjueni, Cozma Pătrăcean din Straja, Ioan Ursuleanu din Vatra Dornei și Dumitru Ursuț din Dorna Căndrenilor. Aceștia proveneau din familii nevoiașe, din mediul rural. Cel mai înstărit era Archip Rusu (2 ha), urma Vasile Motrescu (1,50 ha), Samson Sposub (0,90 ha) și ultimul, Constantin Cenușă (4 prăjini de pământ; în altă declarație 9 prăjini). Din acest motiv, în afară de agricultură, ei s-au ocupat și cu diverse munci în pădure. Numai Vasile Motrescu și Archip Rusu aveau ca studii 7 clase primare, iar Cenușă era neștiutor de carte.

În perioada de care ne ocupăm, în pădurile Bucovinei au mai existat câțiva partizani (vezi Sintezele Securității) dar, nereușind să ajungem la dosarele lor, ne vom ocupa numai de grupul C. Cenușă, V. Motrescu, C. Pătrăcean. Numărul redus al acestora a fost compensat prin buna cunoaștere a terenului, curaj și experiența de veteran de război. Prost echipați, hrăniți insuficient și în lipsa mijloacelor de comunicare între diversele grupuri nevoite să acționeze izolat, partizanii au fost obligați la singura tactică posibilă în situația în care s-a luptat *român contra român*: evitarea confruntărilor și riposta numai în apărare, în caz de forță majoră.

În ce privește **modul de viață** al partizanilor, argumentăm cu următoarele citate:

Toți patru se află într-o mare mizerie, fug păduchii de pe ei și nu au praf D.D.T., stau în bordeie săpate în pământ, Cenușă suferă de ulcer stomacal și nu știe ce va face, căci trebuie neapărat să se opereze și nu are nici doctorii (v. doc. nr. 10).

Datorită lipsei hârtiei de scris, partizanii au fost nevoiți să scrie – incredibil – pe coajă de brad (v. doc. 28, 30, 31, 32).

Faptul că stați nemâncați în pădure, în frig, în ploaie, în zăpadă, în mizerie, iar familia acasă la fel suferă, se poate spune că e cea mai grozavă pușcărie pe care singuri v-ați ales-o (v. doc. nr. 23).

La aceste condiții vitrege de trai se adăuga starea de veghe permanentă, teama de a fi luați prin starea de veghe permanentă, teama de a fi luați prin surprindere, care îi solicita fizic și psihic. Securitatea și Miliția creaseră o rețea densă de informatori în sate și în rândul muncitorilor forestieri, prin care urmăreau toate mișcările partizanilor și sprijinitorilor. S-a trecut mai întâi la anihilarea rețelei de sprijin. Prin arestări succesive, torturi inumane aplicate în timpul anchetelor și condamnări, s-a ajuns la lipsirea luptătorilor din munți de cele necesare traiului. Apoi s-a trecut la folosirea masivă a trupelor de securitate dotate cu câini de urmărire, care *pieptăneau* pădurile, milițienii fiind utilizați în sistemul pândelor și capcanelor.

De ce s-au predat de bunăvoie, toți trei, în vara anului 1951? Vasile Motrescu se îmbolnăvise și avea nevoie de îngrijire medicală. Era singur, pentru că se despărțise de

Cenușă și suporta greu singurătatea. În aceste condiții, s-a lăsat înșelat de o manevră abilă a Miliției. La o ședință cu locuitorii din Marginea, a fost pus în libertate un fost fugăr, Grigorean, lansându-se totodată zvonul că, dacă se predă, și Motrescu va fi lăsat liber. Anterior, Motrescu transmisese niște scrisori în care explica de ce ajunsese partizan. În acest fel, a intrat în dialog cu niște subofițeri de miliție care l-au lămurit să se predea. El a beneficiat de o libertate strict supravegheată, până când Cenușă și Pătrăcean au căzut și ei în aceeași cursă. Văzând că Motrescu este *liber*, au intrat și ei în dialog cu delegații Miliției. Dar argumentul decisiv în favoarea predării a fost grija față de viitorul lui Ilidor Cenușă, care atunci avea 5 ani. Spre a-și curma suferințele din viața de partizan, Cozma Pătrăcean propusese ca să se împuște. Răspunsul lui Constantin Cenușă a fost următorul:

Frate Cozma, dacă mi-aș pune capăt zilelor așa cum ai propus tu, când se va face acest copil mare și va bate la ușa cuiva, toți vor zice: "Ăsta e băiatul lui Cenușă, lașul care s-a omorât singur" și toată viața lui va fi cu rușine, căci a avut un tată laș. Frate Cozma, tu să faci cum vrei, dar eu n-am hotărât să mă predau, numai din cauza copilului. Prefer să mă omoare cei care au în mână legile țării, dacă mă vor găsi atât de vinovat că am luptat pentru țara în care m-am născut. Iar dacă mă vor omori, nu sunt nici primul, nici ultimul care își dă viața pentru țară! (Maria Cenușă, Memorii).

Și s-au predat, tot de bunăvoie, în ziua de 30 august 1951. Au fost arestați pe loc și la scurt timp au fost arestați și Motrescu și Grigorean Simion. Ei au greșit, crezând în promisiunile verbale ale unor cadre inferioare ale Miliției, ignorând faptul că ultimul cuvânt îl avea Securitatea!

În privința lui Vasile Motrescu, din scrisorile adresate conducerii Miliției, în speranța că ele vor ajunge la Gheorghiu-Dej, din declarațiile date la anchetă și din materialele scrise aflate în dosarele penale, rezultă că era un țăran inteligent, bun cunoscător al istoriei și talentat în a scrie versuri. Se considera executorul testamentului lui Ștefan cel Mare și purtător de cuvânt al țăranimii sărace și asuprite din Bucovina. Plin de demnitate, el afirmă că iubește *mai mult libertatea decât viața!* Și *vă spun că nu voi ceda niciodată, dar niciodată, poate să țină regimul comunist 50 de ani* [grozavă intuiție!] și *eu nu voi ceda, nu voi trăda [...]* Nu voi trăda pe frații mei de suferință, care au aceeași soartă ca și mine. [...] *Suntem români, frați, nu trebuie să ne ucidem [...]* Atât timp cât nu sunt atacat, nu voi folosi arma (v. doc. nr. 16).

Impresionează felul cum pune problema, claritatea și curajul cu care acest țăran sărac s-a adresat conducătorilor de atunci ai țării, în timp ce lașitatea cuprindea majoritatea straturilor societății românești.

Cât privește **favorizatorii (sprijinatorii) partizanilor**, majoritatea rude de gradul I, un număr de 47 se află într-un tabel din vol. I, p. 317-318. În privința stării materiale, toți sprijinatorii, fără excepție, au fost și ei țărani săraci. Un act provenit de la Primăria comunei Sucevița este edificator și va fi publicat în volumul următor de documente, conform cronologiei generale.

Mai trebuie să remarcăm faptul că s-au găsit favorizatori chiar în rândurile organelor de represiune. Căpitanul Ioan Popescu, comandantul Legiunii de Jandarmi Rădăuți, a avut strânse legături cu Macoveiciuc, Cenușă și partizanii lor. El i-a convins pe șefii de post Alexandru Scripa din Vicov și Petre Vieru din Putna să-i protejeze pe Macoveiciuc și Cenușă (v. doc. nr. 48). Iar în aprilie 1949, un membru de partid din Vicovu de Jos, Gheorghe Chifan a Zaharia, l-a avertizat pe Vasile Motrescu despre existența unei liste pentru arestarea foștilor partizani antisovietici din vara anului 1944. Așa a scăpat de arestare Vasile Motrescu, în noaptea de 10/11 aprilie 1949 și a devenit partizan (v. doc. nr. 34).

Represiunea

După 23 august 1944, sovieticii au avut ca obiectiv pedepsirea celor care îndrăzniseră, voluntar, să li se opună cu arma în mână. În același timp, au urmărit să înăbușe în fașă orice nucleu de rezistență anticomunistă. În acest scop, ei s-au folosit în primul rând de organele lor proprii, temutul **N.K.V.D.** și **tribunalele militare sovietice**, care au acționat nestingherit, ca în teritoriu aflat sub ocupație. Dar ei s-au folosit și de organele țării ocupate. Au cerut și au obținut colaborarea **Polizei de Siguranță** care, în Bucovina, s-a dovedit a fi extrem de docilă. Mulți foști partizani au fost arestați și predați N.K.V.D.-ului, majoritatea dispărând în Siberia (v. vol. I, doc. 14).

În ce privește **Serviciul Special de Informații (S.S.I.)**, la 28 martie 1945 au fost arestați șefii secțiilor operative, iar în vara anului 1948 s-a deschis o anchetă care a durat până în 1956. S-a documentat că membrii S.S.I. s-au opus comunizării României și au fost condamnați în bloc, la câte 5 ani închisoare, pentru infracțiunea de *activitate intensă contra clasei muncitoare* (Arhiva S.R.I., F.P., dosar nr. 25374).

Situația rezistenței anticomuniste românești s-a agravat în urma înființării **Securității** la 30 august 1948, a **Miliției** la 23 ianuarie 1949 și a **trupelor de securitate** la 7 februarie același an. La 24 ianuarie 1949, Miliția din Suceava a depus jurământul: *Vom ști să apărăm drepturile și libertățile câștigate de poporul muncitor și vom aplica cu hotărâre legile de pedepsire a uneltirilor dușmane...*

S-a acționat după planuri minuțios întocmite, în care erau stabilite obiectivele, informatorii, locurile de pândă, echipele operative, călăuzele, responsabili (v. doc. nr. 1, 9 și 17).

Din partea organelor Miliției, s-a format un comandament la postul de miliție Putna-Rădăuți, în luna septembrie 1950, care număra un număr de 150 de milițieni. Aceștia făceau patrulări și pânde prin locurile unde banditul Cenușă obișnuia să-și facă apariția, la fel și pe la diferite barăci ale muncitorilor din pădure (v. doc. nr. 13). Între altele, au existat posturi fixe de miliție la punctele Cireș, Trei Movile și Pânzaru, iar la Poiana Oglinda era instalată o stână adusă special din Vlașca de către un agent secret, care era în urmărirea partizanilor (v. doc. nr. 48).

Trupele de securitate, îndoctrinate de ofițerii politici, au jucat un rol decisiv în lichidarea mișcării de rezistență din Bucovina. Dar în afară de forță s-a utilizat și viclenia. În înțelegere cu Securitatea, căpitanul de miliție Dumitru Cantor îi scrie lui Cenușă:

Noi nu suntem contra dumitale, însă ai fugit degeaba la pădure, fără să ai ceva la activul dumitale [...] și noi și voi suntem oameni și nu avem de împărțit [...] Am putea să ne înțelegem [...] să ne sfătuim [...] pentru a vă salva (v. doc. nr. 23).

Liberarea cu tâlc a lui Grigorean și ținerea în libertate supravegheată a lui Motrescu până la predarea lui Cenușă, au făcut parte din același scenariu (v. doc. nr. 29 și 33).

Ancheta

O maximă latină spune că atunci *când judecă cel care acuză, domnește forța și nu legea*. Se știe că anchetatorii de securitate aveau puteri discreționare. Ei arestau, anchetau și stabileau încadrarea juridică. Aveau vreun interes personal? Da! Cu cât erau arestate mai multe persoane într-un caz, ei ieșeau mai mult în evidență și erau recompensați cu premieri și avansări în grad.

Anchetatorul stabilea durata întregii anchete și durata unui interogatoriu. Silvestru Macoveiciuc a fost arestat la 2 octombrie 1947 și judecat la 6 iunie 1950! Declarația lui C. Cenușă din 20 septembrie 1951 este dactilografiată la un rând pe 34 de pagini, iar declarația lui Vasile Motrescu din 13 iulie 1951 este scrisă de mână pe 49 de pagini!

Evident că anchetatorul nu făcea totul de capul lui. El era supravegheat de anchetatorul șef, iar rezultatele anchetei erau analizate de conducerea Securității și de consilierii sovietici, care stabileau și direcția în care trebuia să meargă ancheta. În acest scop, orice metodă și în special tortura era practică pe scară largă. Nu de puține ori, *obiectul muncii* a sucombat în timpul anchetei (cazul lui Vasile Onica).

De necontestat este actul Parchetului Tribunalului Militar Iași din 22 mai 1950, prin care cerea să se stabilească cauza *echimozelor corporale* ce prezentau 10 învinuiți. Bine înțeles că cercetările n-au continuat, din lipsă de răspuns.

Numeroase au fost cazurile în care declarațiile date la Securitate au fost retractate în instanță, sub motiv că li s-au smuls cu forța (v. vol. I, p. 319-331).

În general, declarațiile abundă în epitete de genul *bandit, terorist sau bandit terorist*, chiar când se referă la un soț sau frate. Iar în final, interminabila declarație, scrisă de anchetator (!) trebuia să fie semnată de cel anchetat sub o formulă de genul: *Aceasta declar, susțin și semnez nesilit de nimeni, după ce am citit*. Ne întrebăm: Cum au citit acele declarații-mamut soții Cenușă, care erau neștiutori de carte?

Între tortura inumană și falsificarea intenționată a adevărului a fost o strânsă legătură. Așa s-a ajuns la situația în care *bandiții teroriști români* erau îmbrăcați în *uniformă germană*, au fost instruiți la *școala de spionaj* din Sadova, erau *agenți ai Gestapoului* și alte enormități care au condus la condamnări grele ale foștilor partizani. Părerea noastră este că, în uniformă germană sau fără, acei țărani simpli au luptat pentru țară.

Unelte ale represiunii

Au existat două categorii de persoane care au colaborat cu Securitatea și Miliția în scopul de a lichida rezistența anticomunistă: **trădătorii și informatorii**. Trădător este acela care înșală în mod premeditat și cu perfidie pe cineva, pactizând cu dușmanul acestuia, iar informator este cel care dă, care procură informații.

Din prima categorie, amintim pe Simion Tudosi din Vicovu de Jos, pe Arcadie Șumlanschi și Teodor Brăileanu din Sucevița și pe Alexandru Scripa, șeful postului de jandarmi din Vicovu de Jos, toți trădători ai lui Vladimir Macoveiciuc (v. vol. I, p. 192, 194 și 216). Trădarea a fost un fenomen îngrijorător, care a avut o contribuție deosebită în distrugerea grupurilor de rezistență de pe tot cuprinsul țării.

În ceea ce privește **informatorii**, există tabele nominale cu cei care au lucrat în problema partizanilor din Bucovina, jucând același rol nefast ca și trădătorii (v. vol. I, p. 316 și vol. II, doc. I, anexa I).

Se impune să facem unele precizări. Au existat trei categorii de informatori. Unii, ca Emilian Ciunchinschi, au fost recrutați și au furnizat informații din convingeri politice (v. vol. I, doc. 95). Alții au fost tentați de premiile puse pe capul celor urmăriți, sau prin altfel de recompense (servicii, situații privilegiate etc.). Exemple:

Profitând de faptul că soția lui Cenușă este bolnavă în urma unei nașteri, informatoarea noastră, sub motiv că vine din partea Crucii Roșii, a luat legătura [cu ea], putând obține informații (v. doc. 13).

Pe la sfârșitul anului 1950, a fost orientat spre banda Cenușă un informator din cadrul Mănăstirii Putna-Rădăuți, care apropiindu-se de soția banditului Cenușă a putut scoate unele informații prețioase (v. doc. 11, 12 și 13).

Preotul Constantin Zabolotnic din Putna i-a scris lui Constantin Cenușă, sfătuindu-l să se predea, garantându-i o pedeapsă blândă (v. doc. nr. 36).

Mulți informatori au fost constrânși să colaboreze. Ion Cenușă, nepotul partizanului, avea vârsta de 16 ani când a fost arestat și torturat ca să colaboreze la prinderea unchiului

său. Fiind legat și spânzurat de mâini, a fost bătut în cap cu bestialitate până când a pierdut ochiul stâng, i s-a dislocat brațul drept din articulația umărului și s-a îmbolnăvit de inimă, rămânând invalid pe viață. Ajuns în această situație, a fost totuși purtat prin păduri și obligat să-și strige fără încetare unchiul, spre a-l impresiona.

Dar marea majoritate a informatorilor au cedat la șantaj. Arestați în urma unui denunț că ar avea legături cu *bandiții* (orice denunț anonim era luat în seamă), cei vizați erau puși să aleagă: sau acceptă să colaboreze la prinderea *bandiților* și vor fi lăsați liberi, sau refuză și în acest caz vor lua drumul închisorilor. Sau altă situație. În fața unei acuzații minore, omul avea de ales: sau colaborează, sau va fi deportat împreună cu familia, iar copiii îi vor fi dați afară din școli.

Așa au căzut rețelele de sprijin ale partizanilor, ei rămânând fără alimente și informații, așa au fost descoperite locurile unde se ascundeau luptătorii pentru libertate. De cele mai multe ori *colaborarea* era acceptată pur formal. Cum putea tatăl să-și trădeze fiul sau fratele pe frate? Dar dacă *angajamentul* nu era respectat, răzbunarea Securității era cumplită. Rămânând fidel fratelui său Vasile, Gheorghe Motrescu a fost condamnat la muncă silnică pe viață și a ieșit din închisoare invalid, pe targă.

Justiția poporului

Poziția Justiției într-un stat comunist a fost definitivă clar de Hrușciiov. *Cine-i șeful: noi sau legea? Noi suntem stăpâni peste lege, nu legea peste noi.* Justiția din R.P.R. a fost și ea subordonată Partidului Comunist și Securității? Să vedem cum au stat lucrurile.

În volumul I am publicat șapte sentințe principale și cinci de mai mică importanță. Grupul Macoveiciuc a fost judecat de trei ori (sentințele nr. 1161/12.09.1946, nr. 231/6.02.1947 și nr. 487/6.06.1950), Cenușă de două ori (sentințele nr. 86/31.01.1946 și 763/26.09.1950), iar câte o dată Maruseac (sent. nr. 1188/21.09.1946) și Dumitru Crăciun (sent. nr. 781/19.09.1950).

În volumul de față publicăm alte cinci sentințe: una în care Dumitru Ursuț este judecat a doua oară (sent. nr. 445/10.04.1951) și patru în care sunt judecați Constantin Cenușă (a treia oară, prin sent. nr. 508/19.05.1952) și favorizatorii săi (sent. nr. 529, 540 și 544/1952).

Putem concluziona că autoritățile comuniste i-au urmărit pe foștii partizani cu îndârjire, asigurându-se de anihilarea totală a lor.

Completele de judecată au avut următorii președinți:

- col. mag. Gheorghe Constantin a pronunțat sentințele nr. 781/1950; 763/1950; 487/1950 și 445/1951;

- cpt. de justiție Petre Gavrilăș a pronunțat sentințele nr. 508, 529 și 540/1952;

- mr. de justiție Alex. Cațighera a pronunțat sent. nr. 544/1951.

În aceste cinci procese, **procurori** au fost:

- cpt. mag. Boris Toșma (sent. 445/1951);

- lt. maj. mag. Mihai Ștefănescu (sent. nr. 508, 529, 540, 544/1952).

Legislația folosită a fost următoarea:

Din Codul Penal (în vigoare din 1938, republicat în 1948)

- art. 185, crima de înaltă trădare;

- art. 464, crima de omor;

- art. 121, complicitate la crima de omor;

- art. 533, crima de tâlhărie;

- art. 529, 531, delictul de tâlhărie repetată;

- art. 297, delictul de evadare;

- art. 315, delictul de asociație contra liniștei publice;

- art. 525, delictul de furt calificat repetat;
- art. 327, delictul de instigare publică repetată;
- art. 284, delictul de favorizare a infractorului;
- art. 329, delictul de răspândire de știri false.

Din Codul Justiției Militare:

- art. 549, delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei;
- art. 569, delictul de port ilegal de uniformă militară.

Remarcă. În baza acestor încadrări, anchetatorul (Securitatea) și-a transformat adversarii politici în **delincvenți de drept comun**. Instanța militară de judecată a menținut absolut toate aceste încadrări. Mergând pe această linie, opinia publică internațională putea fi informată oricând că în România nu există deținuți politici, ci numai deținuți de drept comun.

Să aruncăm o privire prin sentințele pronunțate de tribunalele militare, să vedem cum au evoluat condamnările foștilor partizani.

Dumitru Ursuț era minor (avea 14 ani) la data comiterii infracțiunilor.

- prima dată a fost condamnat prin sentința nr. 86/1946 la următoarele pedepse: 3 ani t.g. pentru furt, un an î.c. pentru deținere de armă, 20 ani m.s. pentru tâlhărie cu omor și 5 ani m.s. pentru port ilegal de uniformă. Urma să execute pedeapsa cea mai grea, de 20 ani m.s.
- a doua oară este condamnat prin sent. nr. 445/1951 la 6 luni î.c. pentru furt.
- a treia oară este condamnat prin sent. nr. 508/1952 la 10 ani î.c. pentru complicitate la crima de omor și 8 ani î.c. pentru tâlhărie repetată.

Constantin Cenușă a fost condamnat tot de trei ori:

- prima oară, în contumacie, prin sentința nr. 86/1946, la următoarele pedepse: 3 ani t.g. pentru furt, un an î.c. pentru deținere de armă, 20 ani m.s. pentru tâlhărie cu omor și 5 ani m.s. pentru port ilegal de uniformă. Urma să execute pedeapsa cea mai grea, de 20 ani m.s.
- a doua oară a fost judecat și condamnat tot în contumacie, prin sentința nr. 763/1950, la 8 ani î.c. pentru tâlhărie și 9 ani î.c. pentru tâlhărie repetată, 10 ani î.c. pentru instigare publică, 4 ani î.c. pentru port ilegal de armament, 6 luni î.c. pentru evadare.
- a treia oară a fost condamnat, prin sentința nr. 508/1952, la m.s.v. pentru crima de înaltă trădare, 15 ani m.s. pentru complicitate la crima de omor, 25 ani m.s. pentru crima de tâlhărie, 10 ani î.c. pentru tâlhărie repetată, 6 luni î.c. pentru evadare, 5 ani î.c. pentru asociație contra liniștei publice, 8 ani î.c. pentru tâlhărie repetată, 2 ani î.c. pentru deținere de arme și muniții aparținând armatei, 2 ani î.c. pentru furt calificat repetat și 10 ani î.c. pentru instigare publică. Urma să execute pedeapsa cea mai gravă, m.s.v.

Vasile Motrescu a fost și el condamnat tot de trei ori.

- prima dată, în contumacie, prin sentința nr. 763/26.09.1950, la 8 ani î.c. pentru tâlhărie, 9 ani î.c. pentru tâlhărie repetată, 10 ani î.c. pentru instigare publică și 4 ani î.c. pentru port ilegal de armament.
- a doua oară a fost condamnat, tot în contumacie, prin sentința nr. 508/1952, la 8 ani î.c. pentru tâlhărie repetată, 10 ani î.c. pentru instigare publică repetată, 5 ani î.c. pentru asociere contra liniștei publice și 6 î.c. luni pentru deținere de arme și muniții.
- a treia oară va fi judecat și condamnat, tot în contumacie, prin sentința nr. 969/30 iulie 1956, cu unanimitate de voturi, la moarte prin împușcare, pentru crima de acte de teroare p.p. de Decretul 199/1950.

În **sentința nr. 508/1952** ne izbește graba și/sau nepăsarea față de identitatea inculpaților. Numele acestora este scris greșit și în mai multe forme. Spre exemplu, numele lui Cozma Pătrăucean apare de 27 de ori, dar este scris corect numai de două ori, greșit sub forma Pătrăuceanu de 21 ori, Pătrăucescu o dată, Pătruceanu de 3 ori. Numele lui Constantin Cenușă apare în total de 109 ori, din care corect, Cenușă, de 43 ori și greșit, Cenușe, de 66

ori. Numele lui Vasile Motrescu apare în total de 24 ori, din care corect, Motrescu, de 13 ori, greșit, Mutrescu, de 9 ori și Motrescu Gheorghe (nu Vasile), de două ori. Numele lui Samson Sposub apare de 25 ori, din care corect de 9 ori și greșit de 16 ori: Sopsob de 3 ori, Sopsob de 10 ori, Sapsob o dată și Sobsup tot o dată. Acest aspect se regăsește în majoritatea documentelor publicate.

Chestiunea *portului ilegal de uniformă* apare încă de la primul proces din 1946, până la cel din 1952 (v. sent. 86, 1161, 445 și 508). Ancheta stabilește că a fost vorba de *uniformă germană*, element care atrage după sine acuzația că partizanii au fost *înrolați* în armata germană, chiar în *Gestapo*, că au *spionat* pozițiile sovietice și în final să fie condamnați pentru *înalță trădare*.

Problema este parțial lămurită de către Tribunalul Militar Iași în cazul lui Dumitru Ursuț care, fiind sărac și dezbrăcat, a primit ceva efecte germane de la reformă:

Din piesele dosarului rezultă că inculpatul ar fi purtat uniformă militară germană în acel timp (toamna anului 1944), uniforma constând din pantaloni germani și o bonetă germană, iar în loc de haină avea un suman (filele 99 și 100 verso). Instanța apreciază însă că această îmbrăcăminte a inculpatului nu poate fi socotită ca o uniformă în sensul adevărat al cuvântului (v. doc. 15, sent. 445).

În aceeași situație s-au aflat și Constantin Cenușă, Emilian Proțiu, Samson Sposub și alții, toți țărani săraci, dar instanțele respective n-au avut timp sau n-au vrut să afle adevărul.

Un alt argument îl găsim în Ordinul Marelui Stat Major nr. 346.190 din 29 iunie 1942, care interzicea cu desăvârșire portul uniformei germane de către militarii români (AMR, Fond 948, rola 1350, cadrul 18).

O ultimă dovadă, irefutabilă. Priviți cu atenție ilustrația de pe copertă. Este o fotografie a grupului de partizani comandat de Vladimir Macoveiciuc, făcută în vara anului 1944. Se remarcă armamentul din dotare, dar interesează mai mult echipamentul partizanilor, care în nici un caz nu poate fi confundat cu uniforma armatei germane. Fotografia a intrat, nu știm pe ce cale, în posesia Securității. În scopul identificării membrilor grupului, anchetatorii au atribuit fiecărui partizan câte un număr, pe care l-au scris chiar pe fotografie. De aceea, considerăm că securiștii au cunoscut perfect acest adevăr și nu au nici o scuză pentru acuzația neîntemeiată adusă partizanilor bucovineni, cum că ar fi purtat uniformă germană. A fost, fără îndoială, indicația consilierilor sovietici și a conducerii Securității. Iar cât privește recunoașterile care rezultă din declarațiile partizanilor, acestea s-au obținut, fără îndoială, prin torturile bestiale la care au fost supuși.

În privința *înrolării*, din documente rezultă că grupurile de partizani români au fost încadrate de căpitanul Popovici în Regimentul 3 Grăniceri, ca unități auxiliare. Ele au fost numai *subordonate* comandamentului german, ca toate unitățile militare românești din Bucovina, în baza Ordinului special nr. 9 al Armatei a IV-a române din 1 aprilie 1944 (v. vol. I, doc. nr. 1).

Chiar în situația în care grupul de partizani era însoțit de un ofițer german, acesta era subordonat totdeauna comandantului grupului și nu invers (Ion Vatamaniuc, interviu. Sucevița, 18 feb. 1992).

GESTAPO, poliția de stat secretă a Germaniei naziste, a avut scopul de a reprima opoziția politică antinazistă, fără a avea atribuții de spionaj. În această privință, Securitatea a făcut o confuzie intenționată sau din ignoranță.

Cât privește *spionajul*, Securitatea a pus semnul egalității între a spiona și a culege informații asupra inamicului de către un militar trimis din ordin în misiune de recunoaștere. Și aici se pune întrebarea dacă a făcut o confuzie cu bună știință sau nu. Pentru destinul partizanilor lui Cenușă, consecința a fost încadrarea juridică eronată și condamnarea abuzivă.

Căci aici puteau interveni magistrații militari. Având un orizont de cunoaștere mai larg, ar fi putut îndrepta situația, dar n-au făcut-o.

Cea mai gravă acuzație adusă lui Constantin Cenușă și partizanilor săi a fost aceea de *înalță trădare*. Ea figurează pe primul loc în procesul-verbal încheiat de anchetator la terminarea cercetărilor și este însoțită întocmai de procuror și se bazează pe câteva argumente.

a) Că *bandele de teroriști* au fost organizate de comandamentul german din *Bucovina de Nord*.

Inexact. Am văzut că au fost organizate de căpitanul român Constantin Popovici, ca anexă la Regimentul 3 Grăniceri. În mod tendențios se vorbește de Bucovina de Nord, ca să se dea impresia că au acționat *pe teritoriul sovietic*. În realitate, partizanii români au acționat în zona muntoasă din Bucovina de Sud, în Obcina Mare. Chiar instanța menționează că au acționat în fostele județe Rădăuți și Câmpulung.

b) Că au executat incursiuni în spatele liniei de luptă sovietice, cu scopul de a procura informații asupra trupelor sovietice. Am arătat mai sus că în orice război, orice militar poate primi o asemenea misiune, fără a fi calificat *spion*. Să fim clari: pentru noi, germanii erau aliați iar sovieticii *inamici*.

c) Că după 23 august 1944 au rămas alături de germani. Nemții au considerat că au fost trădați de români prin actul de la 23 august. De aceea, în mod firesc, au devenit mai atenți față de mișcările partizanilor, care erau subordonații lor și erau amestecați cu ei. Din acest motiv, desprinderea de foștii aliați nu s-a putut face imediat, ci două luni de zile mai târziu, cu mare greutate și prin violențe. Nu s-a putut altfel. Dacă ar fi fost cinstiți, anchetatorii și judecătorii ar fi trebuit să se întrebe ce ar fi făcut ei dacă ar fi fost în locul partizanilor?

d) Că *banda de teroriști* era retribuită de germani cu bani, alimente și echipament german.

Da, conform înțelegerii dintre comandamentele român și german, nu numai partizanii, ci toate unitățile militare românești din Bucovina trecute în subordine germană, au trecut în mod automat și în subzistență germană. Iar mareșalul Antonescu a cunoscut această situație, *s-a interesat [...] de felul cum suntem hrăniți de către germani* (v. vol. I, doc. 5, p. 146).

Partizanii români au primit soldă de la români, nu de la nemți, iar echipament au primit de reformă. Unii au fost decorați de germani, dar și de români, și au fost premiați atât de Comandamentul german cât și de Comandamentul român, prin căpitanul Popovici. Este dovada că partizanii au acționat atât în folosul românilor cât și al nemților, cu care eram aliați. În fond, ei au luptat în mod voluntar, pentru țara lor. Ori tocmai acest adevăr nu trebuia și n-a fost scos în evidență la proces.

Consecința acestei încadrări juridice abuzive a fost aceea că, în anul 1954, când penitenciarul Pitești a fost transformat în închisoare destinată exclusiv celor 350 de condamnați pentru *înalță trădare*, au fost duși acolo, cu lanțuri la picioare, și partizanii Constantin Cenușă, Archip Rusu, Emilian Proțiu și Samson Sposub. Pentru că aveau condamnări mai mari de 20 de ani, au fost repartizați la subsol și nu li s-au tăiat lanțurile decât în primăvara următoare! Ei au fost supuși unui regim de exterminare care consta din lipsa de lumină, supraaglomerație, aer viciat, frig și hrană incredibil de slabă și au stat la Pitești aproape șase ani, până în 1960 (Ion Ioanid, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, vol. II).

În final, se impun trei întrebări simple: *Pe cine au trădat, Ce au trădat și Cui au trădat* partizanii Constantin Cenușă, Emilian Proțiu, Archip Rusu și Samson Sposub, care

au fost condamnați prin sentința nr. 508/19 mai 1952? La aceste întrebări ar trebui să răspundă scurt și clar anchetatorii și judecătorii lor!

Să analizăm acum problema *tâlhăriei* și *jafului*. Partizanii nu s-au despărțit niciodată de arme. Fie că întâlneau pe cineva prin pădure, fie că intrau într-o cabană a muncitorilor forestieri sau în casa cuiva, ei aveau arma asupra lor. Dar una era să ai o armă în mână și alta să ameninți cu ea în scopul de a obține alimente sau îmbrăcăminte necesare traiului pe munte.

De regulă, partizanii nu au luat niciodată nimic, prin constrângere, de la locuitorii satelor din zonă, în mare majoritate oameni săraci. Aceștia vedeau în luptătorii cu arma împotriva comunismului niște protectori, oameni care le apărau interesele și le însuflau curaj să reziste. De aceea nu pregetau să-și rupă de la gură și să le dea o bucată de mămăligă. Partizanii i-au respectat și le-au luat apărarea, pe cât a fost posibil. Ei aveau nevoie de relații prietenești cu localnicii care, dacă ar fi fost jefuiți, ar fi încetat să-i mai sprijine și la prima ocazie i-ar fi trădat.

Alta era însă atitudinea partizanilor față de activiștii comuniști asupra cărora existau plângeri din partea sătenilor. Întâlniți întâmplător, aceștia erau umiliți, puși să-și mănânce carnetele roșii de partid, apoi să se dezbrace și să facă schimb de îmbrăcăminte și încălțăminte. După ce li se făcea morală, li se da drumul să plece spre casă, obligați să strige lozinca *Să trăiască partizanii/ până vin americanii!*

Un tratament asemănător a fost aplicat unor tineri geologi întâlniți prin pădure și unor pădurari sau paznici de vânătoare, suspectați a fi agenți ai Securității. *Voi veți mai face alte, haine, dar noi nu putem face acest lucru*, le-a spus Motrescu.

Un alt aspect: De multe ori, partizanii au fost nevoiți să se înțeleagă cu ciobanii de la stâne sau cu gestionarii cabanelor muncitorești ca, în schimbul unor alimente sau efecte să dea niște bonuri. Aceștia erau chiar sfătuiți să se ducă la Miliție și să reclame că au fost *jefuiți* de partizani. Dacă n-ar fi făcut acest lucru, ar fi avut neplăceri cu Securitatea, care i-ar fi acuzat de favorizare sau de omisiune de denunț. Bonurile cu pricina au ajuns în dosare și au fost folosite ca documente acuzatoare împotriva partizanilor, învinuiți astfel de *jaf* sau *tâlhărie* (v. doc. 16, 25, 34, 49).

Acesta sunt principalele observații care se desprind din analiza documentelor prezentate până în prezent, în legătură cu rezistența armată anticomunistă din obcinele Bucovinei.

Adrian Brișcă

Cronologie*

1944

- Martie 30** Batalionul Fix Regional Bucovina, alcătuit numai din localnici, voluntari, intră în luptă cu trupele sovietice.
- Mai 15** Ia ființă primul grup de partizani anticomuniști (antisovietici), sub conducerea lui Vladimir Macoveiciuc din Voitinel. La scurt timp apare și grupul condus de Ion Vatamaniuc din Sucevița.
- Iulie** Din ordinul căpitanului Constantin Popovici, grupul partizanilor lui Vladimir Tironiac trece sub comanda lui Constantin Cenușă.
- August 23** România încetează unilateral ostilitățile cu sovieticii, fără convenție de armistițiu, și întoarce armele împotriva Germaniei.
- Noiembrie** Urmare acțiunilor întreprinse de N.K.V.D. în colaborare cu unele organe ale Poliției împotriva foștilor partizani, începe a doua fază a mișcării de rezistență anticomunistă din Bucovina.

1945

- Martie 6** Instaurarea guvernului Petru Groza, impus de sovietici.

1946

- Ianuarie 31** Curtea Marțială a corpului IV Teritorial condamnă în contumacie pe Constantin Cenușă, Dumitru Ursuț și alți foști partizani.
- Iulie 8** Trădat și rănit de Alexandru Scripa, Vladimir Macoveiciuc se împușcă, spre a nu cădea viu în mâinile jandarmilor.
- August 5** Aflată în arestul Siguranței din Rădăuți pentru a fi anchetată, Maria Cenușă naște un copil, Iliodor, fiul partizanului Constantin Cenușă.

* În scopul stabilirii unor conexiuni între evenimente, am considerat că este utilă depășirea limitelor intervalului de timp la care se referă volumul de față.

1947

- Februarie 6** Al doilea proces al grupului Macoveiciuc. Primul a avut loc la 12 septembrie 1946.
- Decembrie 30** Comuniștii impun abdicarea Regelui Mihai I.

1948

- August 30** Ia ființă Securitatea Poporului, în locul Siguranței Statului, care se desființează.
- Septembrie 18/19** Constantin Cenușă evadează din arestul Serviciului de Securitate Rădăuți, se refugiază în munții împăduriți și devine iar partizan.
- Decembrie 10** Adunarea Generală a O.N.U. adoptă Declarația Universală a Drepturilor Omului.

1949

- Ianuarie 23** Prin decret, se înființează Miliția Populară în locul Poliției și Jandarmeriei, care se desființează.
- Februarie 7** Prin Decretul nr. 110, s-au înființat trupele de securitate.
- Februarie 7/8** Trădat și atacat prin surprindere, colonelul Uță este ucis în luptă. În aceeași noapte este prins comandorul Domășneanu.
- Februarie 22** Lupta de la Pietrele Albe. Partizanii lui Gheorghe Ionescu și Spiru Blănaru înfruntă o companie de securitate.
- Martie 3/4** Trădat, grupul maiorului Dabija, aflat în adăposturi pe Muntele Mare, este încercuit și atacat de o companie de securitate. Au fost morți și răniți.
- Aprilie 10** Informat de un comunist că foștii partizani antisovietici vor fi arestați, Vasile Motrescu se refugiază în pădure și se alătură lui Constantin Cenușă.
- Mai 25** Demararea lucrărilor la Canalul Dunăre-Marea Neagră (prima perioadă 1949-1953).
- Iunie 21-25** Procesul conducătorilor grupurilor de partizani din Munții Banatului. Vor fi executați prin împușcare, în Pădurea Verde:

primii cinci în ziua de 16 iulie, iar ultimii șapte vor fi scoși din penitenciarul în care își ispășeau pedeapsa (pe termen limitat) și asasinați, din ordin superior, în data de 2 august 1949.

- Iulie 18* Lichidarea grupului de rezistență armată din Dobrogea de Sud. Conducătorul mișcării, Gogu Puiu, este ucis în luptă, la Cobadin.
- Octombrie 18/19* Lichidarea grupului Paragină din Vrancea, infiltrat cu agenți ai Securității.
- Noiembrie 25* Gavril Vatamaniuc din Sucevița ia calea codrului. Grupul său va supraviețui vreme de șase ani.
- Decembrie 14 și 16* Ciocniri soldate cu morți, între trupele de securitate și partizanii conduși de Grigore Sandu, pe Muntele Bancu, județul Câmpulung.

1950

- Martie 5* Lichidarea grupului înarmat din pădurea Testemelu (Babadag), condus de frații Fudulea.
- Mai* Constituirea grupului Cenușă-Pătrăucean, în pădurile Putnei.
- Iunie 6* Al treilea proces al grupului Macoveiciuc (Sentința nr. 487).
- Iunie 25* Agresiunea Coreei de Nord comuniste împotriva Coreei de Sud.
- Iulie 23* C.C. al P.M.R. hotărăște raionarea țării. Legea este votată de M.A.N. la 6 septembrie.
- August 12* Se publică Decretul nr. 199, care prevede pedeapsa cu moartea pentru “actele de teroare”, “uneltire împotriva securității R.P.R.” etc. În toate cazurile, confiscarea averii condamnaților era obligatorie. Scopul urmărit era lichidarea mișcării de partizani.
- Septembrie 26* Tribunalul Militar Iași condamnă, în contumacie, pe Constantin Cenușă și Vasile Motrescu (Sentința nr. 763).
- Noiembrie 28* Securitatea informează pe Gheorghiu-Dej și Ana Pauker printr-o “Dare de seamă” asupra “bandelor” depistate începând de la 14 septembrie 1950.
- Decembrie 1* Tribunalul Militar Cluj condamnă la moarte trei partizani de pe Muntele Băișorii, între care căpitanul Diamandi Ionescu.

- Februarie 1** Reorganizarea Direcției a V-a anchete penale a Securității și a serviciilor de anchetă teritoriale, după desființarea S.S.I.-ului și preluarea dosarelor de la acesta.
- Aprilie 10** Dumitru Ursuț este condamnat pentru a doua oară, prin sentința nr. 445.
- Aprilie 10** Prima scrisoare a partizanului Vasile Motrescu, destinată organelor superioare de Miliție.
- Iunie 3** Partizanul Constantin Cenușă începe și el dialogul cu Miliția. Din lipsă de hârtie, s-a folosit de actele de naștere și de căsătorie ale lui Cozma Pătrăucean, asociatul său.
- Iunie 12** Tribunalul Militar Timișoara condamnă la moarte pe Gheorghe Ionescu, conducătorul organizației de rezistență armată din Teregova.
- Iunie 13** A doua scrisoare a partizanului Vasile Motrescu, adresată căpitanului Dumitru Cantor, comandantul Raionului de Miliție Rădăuți.
- Iunie 15** A treia scrisoare a lui Vasile Motrescu, adresată căpitanului de Miliție Dumitru Cantor. El cere ca cele trei scrisori să fie trimise lui Gheorghe Gheorghiu-Dej.
- Iunie 25** Constantin Cenușă trimite la Miliție o a doua scrisoare, scrisă pe o coajă de brad, neavând hârtie de scris.
- Iunie 28** Hotărât să se predea de bunăvoie, în timp ce se îndrepta spre postul de Miliție, Vasile Motrescu este arestat de organele Miliției.
- Iunie 28** Constantin Cenușă transmite autorităților locale, prin muncitorii forestieri, două testamente scrise pe coajă de brad (din lipsa hârtiei), în favoarea copiilor săi Veronica Dariciuc și Iliodor Cenușă.
- Iulie** Au loc procesele făgărășene. În primul lot s-au pronunțat 18 condamnări la moarte, din care 15 în contumacie, iar în lotul Pridon 5 condamnări la moarte.
- August 16** Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean se adresează din nou Miliției, cerând să discute condițiile în care să se predea.
- August 30** Conform înțelegerii cu organele Miliției, partizanii Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean se predau de bunăvoie.

Septembrie 14

Eșec al Securității în tentativa de a nimici grupul Ion Gavrilă din Munții Făgărașului, prin intermediul unui fals grup de partizani venit din Vrancea.

Noiembrie 15

Tribunalul Militar Galați condamnă la moarte pe colonelul Ion Strâmbei, încadrat în lotul din comuna Nereju, Vrancea.

1952

Mai 19

Tribunalul Militar Iași pronunță sentința nr. 508 în cazul grupului Constantin Cenușă. În această a treia condamnare, Cenușă a primit muncă silnică pe viață.

Mai 28

Teohari Georgescu este eliberat din funcția de ministru al Afacerilor Interne și în locul său este numit Alexandru Drăghici.

Mai 29

Sentința nr. 529 în cazul primului lot de favorizatori ai lui Cenușă, Motrescu și Pătrăucean.

Iunie 6

Sentința nr. 540 în cazul celui de-al doilea lot de favorizatori.

Iunie 10

Tribunalul Militar Iași, prin sentința nr. 544, condamnă al treilea lot de favorizatori.

1955

Octombrie 18

Capturarea lui Gavril Vatamaniuc, conducătorul ultimului grup de partizani anticomuniști din Bucovina.

1958

Ianuarie 13/14

Arestarea lui Vasile Motrescu, ultimul partizan bucovinean.

Iulie 29

Execuția lui Vasile Motrescu, la Botoșani.

1964

Februarie 7

La numai trei zile după ce a fost pus în libertate, Constantin Cenușă este găsit spânzurat, în condiții controversate.

Notă asupra ediției

În primul volum am publicat un număr de 97 de documente inedite referitoare la începuturile mișcării de rezistență armată antisovietică și anticomunistă din România, mai precis din Bucovina, care acoperă intervalul de timp 29 martie 1944 – 26 septembrie 1950. În volumul de față publicăm în continuare alte 64 de documente, care corespund perioadei de la 26 septembrie 1950 la 10 iunie 1952. Toate documentele sunt inedite și aranjate în ordine strict cronologică. Mai precizăm că sunt publicate în formă integrală, cu mici excepții pe care le publicăm în extras, cazuri pe care le semnalăm de fiecare dată. La fiecare document este indicată sursa de proveniență.

Menționăm că prezenta lucrare face parte din tema de cercetare abordată în cadrul I.N.S.T. încă din anul 1993.

Analizând cuprinsul cărții, rezultă că există: ordine (doc. 2, 21, 41), planuri de acțiune (doc. 1, 9, 17), rapoarte (doc. 3, 5, 11, 12, 19, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 33, 35, 38, 42, 44, 45, 57), corespondență (doc. 16, 23, 25, 26, 31, 32, 36, 37, 40, 43), dări de seamă, situații, sinteze (doc. 6, 7, 8, 10, 13, 14, 18, 27, 46), declarații (doc. 4, 34, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59), sentințe (doc. 15, 61, 62, 63, 64) și alte acte (doc. 47, 49, 60).

Dacă în primul volum personalitatea dominantă este Vladimir Macoveiciuc, în volumul de față este, incontestabil, Constantin Cenușă.

În privința surselor, am continuat cercetarea sistematică în Arhivele Ministerului Apărării Naționale din București și Pitești unde, în fondul nr. 5465, în perioada de care ne ocupăm, am găsit sentințele nr. 445/10 aprilie 1951, 508/19 mai 1952, 529/29 mai 1952, 540/6 iunie 1952 și 544/10 iunie 1952, toate în convolutele de sentințe pronunțate de Tribunalul Militar Iași.

Date prețioase, necesare întocmirii “Dicționarului biografic” am găsit în arhiva Cercului de Recrutare Teritorial Rădăuți și la Starea Civilă a primăriilor din comunele Putna, Straja, Sucevița, Gălănești și Vicovu de Jos.

În Arhiva Serviciului Român de Informații, Fondul Penal, am cercetat dosarele nr. 1340, vol. 1 (Album); 3820, vol. 1-8; 4312, vol. 1-9; 4314, vol. 1-16; 25. 374, vol. 1-12 și 64.409, vol. 1-19, iar în Fondul Documentar dosarul nr. 2168. Din mii de pagini de documente, am selecționat pe cele mai reprezentative: acte, declarații, fotografii, schițe. Facem precizarea că am ales numai pe cele referitoare la partizani. Grupurile, chiar înarmate, dar care au stat în așteptarea “momentului potrivit”, fără a trece la acțiuni concrete, nu le-am considerat ca făcând parte din această categorie.

În Arhiva Tribunalului Militar Iași, în Fondul Documentar, am cercetat dosarele nr. 1828 și 7805, vol. 1 și 2 (deportați în U.R.S.S. și decedați în închisori).

În toate aceste instituții am găsit o înțelegere deosebită din partea personalului cu care am venit în contact și căruia îi aducem mulțumiri și pe această cale.

De la Ilidor Cenușă și de la Ion Cenușă din Putna am primit diverse acte și fotografii. De la Maria Cenușă din Putna și de la Cozma Pătrăucean din Straja am primit valoroase “Memorii”, în manuscris. Pe Ion Vatamaniuc din Sucevița, pe Cozma Pătrăucean din Straja și pe Ion Cenușă din Putna i-am prins când erau încă în viață, în anii 1991-1992 și mi-au acordat interviuri prețioase. Numeroase interviuri am avut cu Gavril Vatamaniuc din Sucevița, Vasile Juravle din Straja, frații Gheorghe, Ion și Constantin Motrescu din Vicovu de Jos, Archip Rusu din Hurjuieni, Gheorghe Cârdei, Dimitrie Rusu și Aurel Chifan din Voitinel.

Am apreciat că nu ne putem baza sută la sută pe mărturii, dar nici pe documente, căci superficialitatea și tendința generală manifestată de autoritățile comuniste a fost aceea de a constrânge prin tortură pe anchetați să recunoască săvârșirea unor infracțiuni de drept comun spre a-i compromite și de a nu administra probele cu obiectivitate. Căci numai prin comparație și completări reciproce putem tinde spre adevăr.

De regulă, documentele prezentate respectă textul original, redându-l cât mai fidel. Am operat tacit stricte modificări cerute de normele ortografiei limbii române în vigoare astăzi. Corecțiile și explicațiile sunt semnalate între paranteze drepte. În cazurile în care cuvinte sau expresii apăreau ca erori evidente de copiere sau din neștiință, am intervenit, corectându-le tacit. Denumirea localităților sau a județului corespunde cu cea din momentul respectiv. Numele de persoane apărute greșit, trunchiat sau prescurtate (caz general), uneori s-au scris corect, între paranteze drepte, imediat după cuvântul respectiv. Alteori le-am corectat tacit, dar de multe ori le-am lăsat așa cum erau și am dat explicațiile necesare în note de subsol. Întreruperile în cuprinsul textului le-am marcat prin puncte de suspensie între paranteze drepte. Detalii, aprecieri și interpretări apar în note de subsol. Pasajele neinteligibile sunt însoțite de semnul întrebării între paranteze drepte.

În partea finală am considerat că este util un "Dicționar biografic". El vine să ușureze înțelegerea evenimentelor. Este vorba de un număr de 103 schițe biografice, unele documentate mai săracios, altele mai abundent, întrucât sunt realizate numai din informații culese din documente.

La "Cronologie" am considerat necesară depășirea limitelor intervalului de timp la care se referă volumul de față, precum și prezentarea unor evenimente care să înlesnească unele conexiuni naționale și internaționale.

La sfârșitul volumului există un indice de nume.

În ceea ce privește ilustrațiile referitoare la persoanele existente în documentele din acest volum, ele au apărut deja în volumul precedent.

Pe coperta I s-a reprodus fotografia grupului Macoveiciuc, făcută după ambuscada din Poiana Hacıungului, deci după 20 iunie 1944. Nu știm cum a intrat această fotografie, ruptă în bucățele, în mâna Securității care a reconstituit-o în scopul identificării partizanilor (operațiune arătată de noi în volumul I).

Pe coperta IV apare un text impresionant, găsit în *Memoriile Mariei Cenușă*. Ea, împreună cu micuțul Ilodor (în vârstă de 5 ani), asistă la discuția soțului său cu Cozma Pătrăcean, premergătoare predării acestora.

Ținem să mulțumim pe această cale celor care ne-au înțeles strădania, în mod deosebit sponsorilor, care ne-au dat ajutorul fără de care lucrarea de față n-ar fi văzut lumina tiparului.

*

Deși până în prezent am parcurs mii de pagini de documente în legătură cu rezistența armată din Bucovina, încă nu am găsit răspunsuri clare și precise la toate întrebările. Le menționăm mai jos, în scopul atenționării viitorilor cercetări.

1. Ce scrie generalul Paul Klatt, comandantul Diviziei 3 Munte germană, în cartea *3 Gebirgsdivision 1939-1945*, editată în 1958 în Germania Federală, despre relațiile cu unitățile militare românești care au acționat în Bucovina în calitate de aliați, în perioada martie-septembrie 1944, despre comandamentele româno-germane, despre generalul Mihail Cămărașu, căpitanul Constantin Popovici și grupurile de partizani români antisovietici?

2. Ce rol a avut generalul Mihail Cămărașu în constituirea, organizarea și activitatea grupurilor de partizani antisovietici din Bucovina?

3. Există documente din care să rezulte implicarea căpitanului Constantin Popovici în constituirea, organizarea și acțiunile grupurilor de partizani?

4. Care au fost raporturile partizanilor români cu autoritățile militare germane și române din Bucovina în anul 1944?

5. De ce nu apar în evidențele Cercului de Recrutare Teritorial Rădăuți și în livretele ,militare, decât excepțional, notări privind participarea la război a veteranilor partizani și din Batalionul Fix Bucovina?

6. De cine a fost împușcată farmacistă evreică Erna Comșa din Dorna Cândrenilor?

7. Ce relații au existat între Vladimir Macoveiciuc și Comitetul Militar al Mișcării Naționale de Rezistență?

8. Unde se află documentele lui Constantin Cenușă, reținute de Serviciul de Securitate Rădăuți în septembrie 1948? Interesează în mod deosebit ordinul de serviciu semnat de căpitanul C. Popovici și documentul primit de la generalul german Paul Klatt.

9. Există dovezi că grupurile de partizani au fost o anexă a Regimentului 3 Grăniceri?

10. Unde se află și ce cuprind documentele privind condamnările partizanilor bucovineni de către Tribunalele Militare sovietice din Dej și Debrețin în 1944-1945?

11. Ce cuprind dosarele privind pe Vladimir și Silvestru Macoveiciuc (nr. 4076, Suceava), pe Ion Vatamaniuc (nr. 4086, Suceava), locotenentul de rezervă Gheorghe L. Motrescu (nr. 5094 și 558, Suceava), Vasile Cămăruță, Gheorghe Munteanu, Ghimici, Vasile Cărlan, Silvestru Harsmei și alți bucovineni implicați în rezistența armată?

12. Există un răspuns la actul Parchetului Militar Iași nr. 13.159 din 22 mai 1950 prin care se cerea să se stabilească cauza echimozelor corporale prezentate de învinuiți în instanță?

Rugăm cititorii care pot contribui la găsirea răspunsurilor la întrebările de mai sus sau care dețin acte, documente, livrete militare, brevete de decorații, fotografii și informații în legătură cu rezistență armată, să se adreseze la Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului. Având convingerea că lucrarea de față poate fi îmbunătățită, vom fi recunoscători cititorilor care ne vor ajuta cu sugestiile lor, semnalându-ne unele deficiențe de care vom ține seama într-o ediție ulterioară.

Adrian Brișcă

Abrevieri

a.c.	anul curent
al.	aliniat
a.m.	ante meridian
AMR	Arhivele Militare Române
art.	articol
ASRI	Arhiva Serviciului Român de Informații
av.	avocat
Bat.	batalion
Bir.	birou
Bis.	biserică
cap.	capitol
C.C.	comitet central
cca.	circa
C.F.F.	cale ferată forestieră
C.J.M.	Codul Justiției Militare
cl.	clasă
C-lung	Câmpulung
col.	colonel
com.	comuna
comb.	Combinat (cu)
cor.	corecție; corecțională
C.P.	Codul penal
C.P.P.	Codul de procedură penală
cpt.	căpitan
C.R.	criminal de război; contrarevoluționar; cercul de recrutare
crt.	curent (anul)
C.T.	Cercul Teritorial
ctg.	contingent
D.G.M.	Direcția Generală a Miliției
D.G.S.P.	Direcția Generală a Securității Poporului
D.G.S.S.	Direcția Generală a Securității Statului
Div.	divizie
D-I	domnul
D.L.	decret-lege
D.O.	domiciliu obligatoriu
doc.	document
dos.	dosar
D.R.S.	Direcția Regională a Securității
D.R.S.S.	Direcția Regională a Securității Statului
Dv., Dvs.	dumneavoastră
f.	fila
Fondul "D"	Fondul Documentar
Fondul "P"	Fondul Penal
Gr.	grănicer
Inf.	infanterie
insp.	inspector
î.c.	închisoare corecțională
jand.	jandarm
jud.	județ
just.	justiție
leg.	legionar
Leg.	legiune (de jandarmi)
lit.	litera

lt., locot.	locotenent
L.S.	locul sigiliului (ștampilei)
mag.	magistrat
M.A.I.	Ministerul Afacerilor Interne
maj.	major
M.C.G.	Marele Cartier General
Mil.	Miliția
Mr., mr.	maior
m.s.	muncă silnică
m.s.v.	muncă silnică pe viață
M.St.M.	Marele Stat Major
n.	născut
N.K.V.D.	Norodnî Komisariat Vnutrenikh Del = Comisariatul Poporului pentru Interne
Nr., nr., No.	număr
nov.	noiembrie
oct.	octombrie
ord.	ordin
org.	organ; organizația
P.	penal
p.	pagina; partea
part.	partea
pct.	punctul
plot., plut.	plutonier
P.M.R.	Partidul Muncitoresc Român
p.p.	prevăzut și penalizat
Pr.P., Pr. Pcn.	procedura penală
P.S.	partea sedentară
p.v.	proces-verbal
Reg., Rgt.	regiment
Reg.	regiune
rez.	rezervă
Rți	Rădăuți
Sec	Securitate
Sent.	sentință
sept.	septembrie
serg.	sergent
Serv.	Serviciu
Sf. Pop.	sfat popular
Sg. M.	sergent major
Slit.	sublocotenent
ss	semnătura
S.S.I.	Serviciul Special de Informații
t.g.	temniță grea
T.M.	tribunal militar
T.R.	termen redus
Trib.	tribunal
tov.	tovarăș
v.	vezi; verso
vol.	volum

Adrian Brișcă

1. 1950 octombrie 1, Rădăuți. Plan de muncă întocmit în vederea lichidării “bandei” Cenușă-Pătrăucean.

PLAN DE MUNCĂ¹

În legătură cu banda Cenușă-Pătrăucean.

Sarcini

- Vor fi reînstruiți toți informatorii din toate obiectivele comunei Putna, Straja și Vicovu de Jos, prin orientarea lor spre bandă. (anexa 1).
- Se va recruta un inf[ormator] în rândurile rudelor banditului Cenușă (Cenușă Gherasim)².
- Idem a band[itului] Pătrăucean (Ilie Pătrăucean, nepot).
- Idem în rândurile prietenilor și cunoscuților mai apropiați lui Cenușă.
- Se va recruta câte un informator în parcelele în curs de exploatare³ din regiunea Putna (anexa 2).
- În mod special vor fi reînstruiți inf[ormatorii] Topor P., 120-4 [și] Brad, pentru identificarea colibelor. [v. anexa 1, nr. 14, 3 și 18].
- Vor fi recrutați forestierii: Mogoș Gheorghe de la parcela 108 [și] Ionuț Ilie.
- Se va recruta și trimite în munte pe Popescu Petrea a Vasile din Straja, recent eliberat de Trib. Militar, fost arestat pentru faptul că a făcut [înlesnit] întâlnirea între Pătrăucean-Cenușă.
- Recrutarea cpt. Miron Vasile din Putna, fiind prieten cu fam. Aga⁴.
- În colaborare cu org[anele] de Miliție, se vor face percheziții simultan la rudele, prietenii și suspecții, ca având legături cu banda[,] din comuna Putna și Straja.
- În același timp se vor face posturi de pândă în jurul comunei pentru a bloca ieșirile. (anexa 3 și 4)

Anexa 1

Informatori ce urmează a fi mobilizați spre banda Cenușă.

1.-120	11. -202-3
2.-120-2	12. -202-4
3. - 120-4	13. -202-6
4. - Trăzniet	14. - Topor P.
5. -120-3	15. - Petrescu
6. -512	16. -502
7. -120-10	17. -121-1
8. -120-5	18. -Brad
9. -502-2	19. -Corneliu
10. -202- 1	

1. Document dactilografiat, fără semnătură și stampilă, având 4 anexe.

2. După ce a fost anchetat și condamnat (vezi documentele nr. 83 și 97 din vol. 1), este șantajat ca să colaboreze.

3. Din rândul muncitorilor forestieri.

4. Căpitanul Miron Vasile s-a stabilit în comuna Putna în 1948, prin căsătorie. Securitatea l-a hărțuit, acuzându-l că scopul venirii sale în sat a fost de a organiza rezistența armată împotriva regimului comunist. În acest fel, prin amenințare și șantaj, i s-a cerut colaborarea pentru a prinde pe Cenușă. Aga Petru era căsătorit cu Zamfira, sora Mariei Cenușă, deci era cumnat cu partizanul Constantin Cenușă.

Anexa 2

Parcelele forestiere în curs de exploatare în jurul comunei Putna
[...]

Anexa 3

LOCURILE DE PÂNDĂ:

1. La Putnișoara în fund, P. 104-154; [P=parcela].
2. Pe Pârâul Glodului, P. 10-21.
3. La capătul Gurei Putnei (Liziera P.)
4. Pe Vițau, P. 184-171.
5. Pe Liziera P. 9.
6. Pe Liziera P. 8.
7. Pe Liziera P. 187.
8. Sub Dealul Mănăstirei, P. 22.

Anexa 4

EVIDENȚA Obiectivelor și echipelor de operații.

Nr. Crt.	Obiectivul	Comand. Echipai Grad. Numele și prenum.	Componența echipei Grad. num. și prenum	Mijloace de transport
1.	Cenușă Dumitru, frate, Com. Putna, vizavi Bis. Rom. Cat., casa Nr. 399.	Slt. Uriciuc Constantin Călăuză Serg. Major Ivaniuc Ghi.	1 Sg. M. Daniliuc Al. 2 3 4	
2.	Bilibău Ecaterina, soră, com. Putna, satul Putnișoara, casa Nr. 244.	Slt. Costea Petru Călăuză Ivaniuc Petru	1 2 3 4	
3.	Cenușă Maria, soție, com. Putna, a 3-a casă de la Bis. Rom. Cat. spre Sfât. Com. pe stânga.	Plot. Anescu Vasile Călăuză Serg. Major Ivaniuc Ghi.	1 2 3 4	
4.	Aga Petru, cumnat, com. Putna, prima casă pe dreapta din Putna spre Gura-P., casa Nr. 1.	Slt. Coroamă Ștefan Călăuză Serg. Major Ivaniuc Ghi.	1 2 3 4	
5.	Copiceac Vladimir, cumnat, com. Putna, de la Mănăstire peste pârâu, casa 132.	Plot. Bâru Gheorghe Călăuză mil. Putna	1 2 3 4	
6.	Cenușă Toader zis Bruțac, prieten, com. Putna, Vițau ultima casă.	Lt. Frenkel Iosif Călăuză Ivaniuc Gheorghe, Serg. Major	1 2 3 4	

7.	Cenușă Dumitru, prieten, fiul lui Toader, com. Putna, sat Vițau, penultima casă în fundul Vițăului, casa 278.	Sl. Bălței Ioan Călăuză Ivaniuc Gheorghe, Serg. Major	1 Sg. Maj. Ivaniuc Gh. 2 3 4	
8.	Zubaș David, prieten, cioban, com. Putna.	Plot. Hrișcă Severin Călăuză Ivaniuc Petru	1 Sg. Maj. Vicovan V-le 3 4	
9.	Cenușă Gherasim, unchi, com. Putna	Plot. Crut Atanase Călăuză Serg. Maj. Ivaniuc Gheorghe	1 Sg. Maj. 2 3 4	
10.	Pătrăcean Paraschiva, soție, com. Straja, lângă moară pe ulița Pasailenilor, 300 m. de la șoseaua princip., casa 209	Plot. Galan Gheorghe Călăuză Bodnaru Ghi.	1 2 3 4	
11.	Pătrăcean Gheorghe, frate, com. Straja, pe ulița Baimac lângă frontiera U.R.S.S. Nr. casei 1025. Idem Pătrăceanu Gh., frate vitreg, vecin.	Sl. Bodnaru Gh. Călăuză Bodnaru Chi.	1 2 3 4	
12.	Gheorghită Maria, soră vitregă și Pătrăceanu Ana soră, com. Vicovu Sus - Laura, lângă filiala coop. Nr. 2, casa Nr. 539.	Plot. Tomiac Oct. Călăuză Bodnaru Ghi.	1 2 3 4	
13.	Popescu Gheorghe, socru, com. Straja, vizavi de casa Parohială, casa Nr. 32.	Sg. Maj. Hânțari D-tru Călăuză Bodnaru Ghi	1 2 3 4	
14.	Pătrăceanu Gh., unchi, com. Straja, în marginea izlazului comunal, casa Nr. 469 de Sfat. Pop.	Lt. Lunguleac Sava Călăuză Bodnaru Ghi.	1 2 3 4	
15.	Tarnovețchi Dumitru, prieten, com. Straja, ulița Baimac, vecin cu Pătrăcean Gh., fratele lui Cozma (vezi Nr. crt. 11)	Ec[hipa] 11.		

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f. 201-220.

2. **1950 noiembrie 18, Suceava.** Ordinul Direcției Regionale Suceava a Securității pentru audierea lui Ștefan Breabăn, fost combatant din Compania a 3-a Fixă "Putna", în legătură cu activitatea grupului Cenușă în vara anului 1944.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII
POPORULUI SUCEAVA

Nr. 116/43.727 -18 nov. 1950⁵

[către]
SERVICIUL DE SECURITATE RĂDĂUȚI

Deținem informațiuni că numitul BREABĂN ȘTEFAN zis FANCIU, din com. Putna-Rădăuți, poate da relații în legătură cu banda CENUȘĂ, care a acționat în subordinea Div[iziei a] 8-a germane.

Susnumitul ar fi fost călăuza nemților, fiind recomandat de către MOTRESCU GHEORGHE⁶.

Acest grup, din informații, avea consemnul "Roza", denumindu-se grupul de "roze".

Tot susnumitul poate da relații despre numitul NIMIGEANU TEODOR, originar din Tereblecea - URSS, care a făcut parte din banda CENUȘĂ, a[1] cărui domiciliu este probabil cunoscut de BREABĂN.

Luați măsuri urgente de audierea susnumitului, raportându-ne imediat rezultatul constatărilor Dvs⁷.

LT. COLONEL DE SECURITATE,
(ss) I. Popic

Lt. Major,
(ss) D. Bacal

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f 165.

3. **1950 noiembrie 20, Suceava.** Raport privind capturarea unui membru al grupului Munteanu Gheorghe, armament și muniție.

TELEGRAMĂ⁸

Nr. 116/43633
din 20 noiembrie 1950

D.R.S.P. SUCEAVA

Către
D.G.S.P.

La ordinul dvs. Nr. 116/380565 din 17 crt. raportăm că în ziua de 1 octombrie a.c., a fost prins de noi în comuna Stroești - Suceava, banditul Poleac Gavril din banda Munteanu Gheorghe.

5. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 17325 din 20.11.1950.

6. Motrescu L. Gheorghe a fost comandantul Companiei a 3-a Fixe "Putna". (Vezi vol. 1, documentul nr. 2).

7. Pe manșeta laterală a documentului există următoarele adnotări scrise de mână:

- I / Conf[ormare] în termen (Tov. Lunguleac) (ss) indescitrabil

- Ob. / (ss) indescifrabil

8. Copie dactilografiată, înregistrată la Grupul de Legătură sub nr. 12.342 din 20 noiembrie 1950.

De la susnumitul s-a capturat o armă retezată Z.B. cu 5 cartușe și un revolver marca Radom Nis cu 30 cartușe.

Tot în noaptea de 1-2 octombrie a.c., cu ocazia urmăririi banditului Munteanu Gheorghe din comuna Stroiești - Suceava, care a scăpat, s-a capturat de la el o carabină ungurească cu 38 cartușe, un revolver unguresc calibrul 7,65 cu 7 cartușe și o grenadă defensivă.

Noi nu am avut pierderi. Alte cazuri nu am avut în raza Regionalei noastre.

D.R.S.P. Suceava
(ss) Popic

- ASRI, Fondul "P", dosar 64409, vol. 19, f. 336.

4. **1950 noiembrie 25, Rădăuți.** Declarația dată de Ștefan Breabăn la Securitatea Rădăuți, privind călăuzirea patrulilor germane prin pădurile din zona Putna-Moldovița.

DECLARAȚIE⁹

Subsemnatul Breabăn Ștefan, născut în anul 1897, luna decembrie, ziua 23, în comuna Putna, raionul Rădăuți, fiul lui Constantin și Domnica, șef de brigadă la Sovromlemn Putna, domiciliat în com. Putna, raionul Rădăuți, declar următoarele:

În anul 1944, cu ocazia retragerii trupelor hitleriste, când linia frontului se stabilise pe Măgura, Stegea, Putna, Poiana Ovăzului, Poiana Ursului și Gura Humorului, Cenușă Constantin aflându-se în com. Putna¹⁰, a organizat o bandă cu care s-a pus în slujba armatei hitleriste¹¹, acționând sub comanda Div[iziei] 8-a germane împotriva armatei sovietice.

Cenușă avea în banda sa un număr de 20 oameni și un ofițer german¹². Toți din bandă erau înarmați cu pistoale automate și grenade.

Știu că odată[,] aflându-mă la Moldovița în gară, l-am văzut pe Cenușă C[onstan]tin și Macoveiciuc Vladimir, care este mort, venind cu 6 cai și niște epoleți sovietici¹³.

La intrarea armatelor hitleriste în Putna, eu mă aflam acasă. Fiind recomandat de către fostul primar, Bubă Ioan din Putna, armatei hitleriste cum că știu nemțește, am fost luat de către nemți, fiindu-le călăuză în retragerea lor la Moldovița.

Lt. Motrescu Gheorghe, fostul comandant al Batalionului Fix din Putna¹⁴, care se retrăsese cu nemții la Moldovița, dăduse patrulilor nemțești un bițet în care scrisese numele meu, spre a fi călăuză lor.

9. Document dactilografiat.

10. La stabilizarea frontului, Cenușă era bolnav. Când rușii au ordonat evacuarea, Cenușă s-a refugiat în pădure, împreună cu un grup de consăteni. În iunie 1944 este internat în spitalul de campanie din Sadova, iar în iulie i s-a încredințat comanda unui detașament de partizani antisovietici.

11. Din ordinul Armatei a IV-a române, toate unitățile române din Bucovina, inclusiv grupurile de partizani, au fost subordonate comandamentului german.

12. Nu știm ce rol avea ofițerul german, dar comanda grupului o avea Cenușă.

13. Breabăn Ștefan se referă la întâlnirea dintre grupul Macoveiciuc, venit în Moldovița după ambuscada din Poiana Hacıungului și Constantin Cenușă, aflat întâmplător în gara Moldovița.

Aceste grupe făceau patrularea de la Moldovița până în hotarul Putnei, iar eu le eram călăuză.

De consemnul "Roza" nu am cunoștință.

Le-am fost călăuză timp de circa o lună, până ce armata hitleristă s-a retras, iar eu am rămas la Moldovița, la Batalionul Fix din care făceam parte.

De la început, adică de la venirea nemților în Putna, făceam parte din Batalionul Fix, dar când batalionul plecase pe poziție la Moldovița eu rămăsesem acasă în Putna, așa că primarul mă recomandase întâi armatei hitleriste.

În ceea ce privește numitul Nimigeanu Teodor, nu am cunoștință să fi făcut parte din banda Cenușă, acest nume nefiindu-mi cunoscut.

Nu-i cunosc pe oamenii ce făcuseră parte din banda lui Cenușă.

Aceasta declar și semnez.

25 noiembrie 1950

(ss) Breabăn Ștefan

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f. 167.

5. 1950 noiembrie 27, Rădăuți. Raportul Securității Rădăuți privind rezultatul anchetei efectuate prin Ștefan Breabăn.

SERVICIUL JUDEȚEAN DE SECURITATE
RĂDĂUȚI¹⁵

Nr. 116/17.325
27 noiembrie 1950

**Către
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI
SUCEAVA**

La ordinul Dvs. Nr. 116/43.727 din 18 noiembrie a.c. raportăm:

La începutul anului 1944, în com. Putna, raionul Rădăuți, exista așa zisul Batalion Fix, al cărui Comandant era fostul Locot. Motrescu Gheorghe¹⁶, în prezent condamnat pentru faptele ce le comisese în această calitate¹⁷.

Din acest Batalion a făcut parte și Breabăn Ștefan zis Tanciu. Odată cu retragerea trupelor hitleriste[,] cu aceștia s-a retras și Batalionul Fix în com[una] Moldovița, raion C[âmpu]lung, Breabăn Ștefan rămânând în com[una] Putna-Rădăuți.

Trupele hitleriste[,] în retragerea lor prin com[una] Putna spre Moldovița, au avut nevoie de o călăuză, în care scop s-au adresat fostului primar al comunei, Buba Ioan, care l-a

14. Batalionul Fix se numea "Bucovina" și era comandat de locotenent colonelul Bătătorescu Gheorghe. Locotenentul Motrescu L. Gheorghe comanda Compania a 3-a Fixă "Putna" (vezi vol. 1, documentul nr. 2).

15. Document dactilografiat.

16. Vezi nota nr. 13.

17. Lt. Motrescu L. Gheorghe a fost arestat, anchetat și condamnat pentru "crime de război", la cererea sovieticilor.

recomandat pe Breabăn Ștefan, întrucât [acesta] știa și limba germană. Breabăn Ștefan a fost călăuza armatei hitleriste în retragerea spre Moldovița.

Linia frontului stabilindu-se pe Măgura, Stegea, Putna, Poiana Ovăzului, Poiana Ursului și Gura Humorului, armata hitleristă organizase patrule ce veneau de la Moldovița până în com[una] Putna. Pentru călăuzirea acestor patrule, fostul Lt. Motrescu Gheorghe, ce se afla cu Bat[alionul] Fix în Moldovița, îl recomandase pe Breabăn Ștefan, care le-a fost călăuză.

În acest timp Cenușă Constantin cât și Macov[e]jiciuc Vladimir, în prezent decedat, și-a[u] organizat câte o bandă a câte cca. 20 oameni, care fiind înarmați cu pistoale automate, s-au pus în slujba armatei hitleriste, acționând împotriva armatei sovietice, sub comanda Div. 8-a germană.

Breabăn Ștefan declară că aflându-se în gara Moldovița în anul 1944, a văzut pe Macov[e]jiciuc și Cenușă C-tin, aducând 6 cai și niște epoleți sovietici¹⁸.

Breabăn Ștefan declară că nu are cunoștință de grupul de "roze" sau consemnul "roza".

În ceea ce privește numitul Nimigeanu Teodor, nu este cunoscut de Breabăn Ștefan.

CĂPITAN DE SECURITATE
(ss) C. Hudescu

LOCOTENENT
(ss) S. Lunguleac

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f. 166.

6. 1950 noiembrie 28, București. Dare de seamă asupra "bandelor" depistate în anul 1950 în Regiunea Suceava.

Tov. Gheorghiu Dej¹⁹
tov. Ana [Pauker]

STRICT SECRET
28 noiembrie 1950

DARE DE SEAMĂ²⁰

cu privire la bandele depistate începând de la 14 sept. 1950 [Fragment]

[...] În Regionala Suceava²¹

- Banda HARSMEI SILVESTRU, compusă din 5 elemente, aflată în regiunea muntoasă a jud[etului] Rădăuți.

În cursul lunii octombrie a.c. a fost prins banditul SEMACA EMILIAN din banda lui HARSMEI SILVESTRU. Tot din această bandă a mai fost prins în regiunea Cluj, banditul SVET VASILE.

- Fugari izolați, urmăriți de D.R.S.P. Suceava.

18. Se înțelege că Cenușă Constantin a participat și el la ambuscada din Poiana Hacıungului, lucru inexact. (Vezi nota nr. 12).

19. Originalul documentului a fost întocmit pentru Gheorghiu-Dej, iar o copie, pe foiță roz, pentru Ana Pauker.

20. Documentul este dactilografiat.

21. Darea de seamă se referă, pe rând, la toate regiunile țării în care au existat grupuri armate. Am extras numai partea referitoare la Regiunea Suceava.

În ziua de 1 octombrie a.c. a fost prins fugarul POLEACU GAVRIL, originar din comuna Stro[i]jești, dispărut din toamna anului 1948.

În noaptea de 1/2 octombrie a.c. a fost descoperit banditul MUNTEANU GHEORGHE, care se afla ascuns în podul casei lui BARTOI AXINTE din com[una] Stro[i]jești. În timp ce organele noastre s-au apropiat de casă, MUNTEANU GHEORGHE, deși urmărit cu focuri de pistol-mitralieră și grenade, a reușit să dispară, abandonând tot armamentul ce-l avea asupra lui. Au fost capturate: una carabină ungurească cu 38 cartușe, un pistol unguresc calibrul 7,65 cu 7 cartușe și o grenadă.

BARTOI AXINTE (gazda) a fost reținut pentru cercetări.

În ziua de 2 octombrie a.c. au fost prinși fugarii ZEISPIR VASILE, dispărut de la domiciliu din anul 1949, condamnat la 5 ani închisoare, DADACI TOADER, zis POMPEI și CARABULEA NICOLAE zis PANE. Aceștia au evadat de la Penitenciarul Bacău, unde executau o pedeapsă de 15 ani muncă silnică.

În ziua de 10 noiembrie a.c., organele Miliției au prins pe fugarul NACU TOADER, care a fost găsit într-un bordei din pădurea Roșca, raionul Vatra Dornei. În bordei s-au găsit alimente și una armă Z.B. cu 27 cartușe.

În ziua de 19 noiembrie a.c., a fost prins de organele Miliției Fălticeni fugarul DOCHIȚA IOAN. Asupra lui s-a găsit un pistol-mitralieră cu 31 cartușe [...]

[Anexă două situații numerice, prezentate în continuare și o hartă].

• ASRI, Fond "D", dosar nr. 2168, f. 357 și 376-377.

7. 1950 noiembrie 28, București. Situația rezultatului operațiunilor întreprinse după 14 septembrie 1950, anexă la documentul anterior.

SITUAȚIE NUMERICĂ²²
de elementele arestate în cadrul operațiunilor
întreprinse în problema bandelor

Regionala de Securitate	Arestați	Uciși în luptă	Bordeie distruse	Depozite alimente capturate	Pierderile în rândurile organelor noastre	
					Morți	Răniți
D.R.S. GALAȚI	295	15	13	6	1	3
D.R.S. TIMIȘOARA	27	4	1	-	-	4
D.R.S. ORADEA	24	1	3	-	-	-
D.R.S. CLUJ	11	2	-	-	1	1
D.R.S. PITEȘTI	2	1	-	-	2	-
D.R.S. SIBIU	6	1	-	-	-	-
D.R.S. CONSTANȚA	16	-	-	-	-	-
D.R.S. SUCEAVA	8	-	1	-	-	-
D.R.S. CRAIOVA	3	2	-	-	-	2
D.R.S. PLOIEȘTI	2	-	-	-	-	-

22. Document dactilografiat.

D.R.S. IAȘI	4	-	-	-	-	-
D.R.S. STALIN [BRAȘOV]	52	1	-	-	2	2
TOTAL	450	27	18	6	6	12

• ASRI, Fondul "D", dosar 2168, f. 354.

8. 1950 noiembrie 28, București. Situația armamentului capturat în operațiunile întreprinse după 14 septembrie 1950 (anexă la documentul nr. 6).

SITUAȚIE RECAPITULATIVĂ²³
de armamentul găsit asupra elementelor depistate
în cursul acțiunilor desfășurate începând de la 14 septembrie 1950

Regionala de Securitate	Puști	Puști-mitralieră	Pistoale-mitralieră	Pistoale buzunar
D.R.S. Galați	421	5	18	34
D.R.S. Timișoara	9	-	6	7
D.R.S. Oradea	10	-	-	4
D.R.S. Cluj	6	-	2	1
D.R.S. Pitești	-	-	1	3
D.R.S. Sibiu	1	-	-	-
D.R.S. Constanța	-	-	1	2
D.R.S. Suceava	2	-	1	1
D.R.S. Craiova	1	-	2	1
D.R.S. Ploiești	-	-	-	-
D.R.S. Iași	-	-	-	1
D.R.S. Stalin [Brașov]	3	-	3	4
TOTAL	453	5	34	58

Regionala de Securitate	Grenade	Bombe avion	Sticle incendiare	Cartușe
D.R.S. Galați	3	-	-	2124
D.R.S. Timișoara	8	-	-	1067
D.R.S. Oradea	1	-	-	285
D.R.S. Cluj	1	-	-	281
D.R.S. Pitești	-	-	-	137
D.R.S. Sibiu	-	-	-	10
D.R.S. Constanța	-	-	-	77
D.R.S. Suceava	1	-	-	103
D.R.S. Craiova	2	-	-	60

23. Document dactilografiat.

D.R.S. Ploiești	-	-	-	-
D.R.S. Iași	-	-	-	7
D.R.S. Stalin [Brașov]	3	3	8 lăzi	244
TOTAL	19	3	8	4395

- ASRI, Fondul "D", dosar nr. 2168, f. 355.

9. **1950 decembrie 20, Rădăuți.** Plan de operațiuni comune Securitate-Miliție, pentru noaptea de Crăciun 1950, cu scopul de a distruge grupul Cenușă - Pătrăucean.

PLAN DE OPERAȚIUNI²⁴

Pe [pentru] ziua de 25 decembrie 1950, ora 4 a.m.²⁵

1. La 22 crt. se va lua contact cu Comand. Miliției pentru a pregăti cadrele necesare, fără a li se indica scopul (anexa 1, cadrele de miliție).

2. La 23 crt. se va face recunoașterea cu amănunt a obiectivelor din com. Putna și com. Straja, de către resp[onsabili] echipelor respective (org. [de] Sec.) cărora li se vor trasa sarcini de a-și procura lanterne (anexa 2, resp. ce vor face recunoașterea).

3. La 23 crt. se va lua contact cu tov. Lt. de Miliție Gândac de la D.G.M. pentru a stabili ca patrulele și pânde de munte să coboare la punctele principale de la intrările în com. Putna și Straja, unde urmează a sta în pânde și patrulări, până la terminarea operațiunilor (Anexa 3, locurile unde se vor face pânde).

4. La 23 crt. se va obține mijloacele de transport necesare, ce vor fi la Securitate pentru data de 24 crt. ora 18, după cum urmează: 2 camioane de la Sovromlemn-Falcău, 1 camion de la Sfat. Raional.

5. La 24 crt. se va face un instructaj cu tov. responsabili ai echipelor (org. de Sec.) de modul cum vor acționa, dându-se îndrumările necesare din toate punctele de vedere (vezi pct. 2).

6. La 25 crt. ora 1, după un amănunțit instructaj (org. de Mil și Sec.) se va face îmbarcarea echipelor la Rădăuți, ce vor pleca pentru ca odată ajunși să înconjoare obiectivele (la distanță în care[u] lărgit), repartizate fiecărei echipe. După o scurtă pândă, în care timp se vor orienta asupra locului și a obiectivelor înconjurare, se va trece la descinderi. (anexa 4, evidența obiectivelor și a echipelor ce vor acționa).

7. Perchezițiile vor începe la ora 4 când toate echipele (calculat drumul pe jos) vor fi cu obiectivele înconjurare. Călăuzele vor indica obiectivele în trecere, cu explicații asupra intrărilor, etc., și vor rămâne ca organe operative în ultima echipă conf. schița.

Camionul Putna se va opri la podul de la Gura-Putnei. Camionul Straja se va opri între Straja [și] Laura. La ora 5 camioanele se vor deplasa și opri la posturile de Miliție respective.

8. La serviciu va rămâne o permanentă. (Anexa 5 permanentă).

9. După terminarea operațiunilor, echipele se vor aduna la postul de Miliție respectiv.

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f. 214.

24. Document dactilografat, fără semnătură și ștampilă.

25. Operațiunile pregătitoare se finalizau printr-o percheziție simultană, efectuată începând la ora 4 dimineața, la toate obiectivele vizate din comunele Putna și Straja.

10. 1950 decembrie 31, București. Situația bandelor depistate în cursul anului 1950.

**Tabel²⁶
de situația bandelor depistate în cursul anului 1950**

Bande depistate complet = 14	Pistol rachetă = 3
Rămășițe de bande depistate = 24	Binocluri = 2
Arestați = 847	<i>Muniție [capturată]:</i>
Uciși = 50	Diferite cartușe = 7787
<i>Armament [capturat]:</i>	Bombe avion = 3
Arme mitralieră = 11	Sticle incendiare și fumigene = 80
Pistoale mitralieră = 34	Rachete = 2
Pistoale = 92	Petarde = 1
Arme = 87	<i>[După apartenența politică]:</i>
Arme vânătoare = 6	Legionari = 31
Grenade = 58	P.N.Ț. = 14
Aparate radio = 2	Ofițeri deblocați

• ASRI, Fondul "D", dosar nr. 2168, f. 6.

11. 1951 ianuarie 13, Rădăuți. Raportul Securității Rădăuți către Regionala Suceava, privind activitatea informatorului de la Mănăstirea Putna în cazul Cenușă.

SERVICIUL JUDEȚEAN DE SECURITATE
RĂDĂUȚI

Nr. 116/20801²⁷
13 ianuarie 1950

**CĂTRE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ
A SECURITĂȚII POPORULUI SUCEAVA**

Raportăm că în ziua de 4 ianuarie 1951, soția banditului CENUȘĂ a mers la informatorul nostru de la Mănăstirea Putna²⁸, spunându-i că soțul ei se află în pădure cu fostul colonel Găvăț Ștefan, maiorul Sfetea și lt. Săgeată din jud. Buzău, care a fost secretar la liceul din Mizil și că a trimis-o maiorul Sfetea, care l-ar cunoaște pe inf[ormator] din București, să-i trimită vorbă a-i procura haine preoțești, ca să se poată strecura la vale, spre o mănăstire în Moldova, că are barbă și numai haine îi mai trebuie, nemaiputând suporta peste iarnă în pădure.

26. Document dactilografiat.

27. Document dactilografiat.

28. Maria Cenușă, femeie simplă și credincioasă, a mers să-și descarce sufletul la slujitorul Bisericii. Acesta era agent al Securității.

Informatorul declară că nu cunoaște pe maiorul Sfetea.

Fiind întrebată cum stau în pădure, soția lui Cenușă a răspuns că toți patru se află într-o mare mizerie, fug păduchii de pe ei, și nu au praf DTT., stau în bordeie săpate în pământ, Cenușă suferă de ulcer stomacal și nu știe ce va face, căci trebuie neapărat să se opereze și nu are nici doctorii.

Fiind întrebată dacă se vede cu ei, a afirmat foarte deschis că se întâlnește cu ei în com. Vicovu de Sus.

Informatorul exprimându-și mirarea și teama că ar putea pica în cursă prin întâlnirile sale la Vicov, i-a răspuns că au persoane de încredere și că în afară de informator ar mai vrea să stea de vorbă și cu Plot. Maj. de Miliție Vieru, ce a fost șef de post în comuna Putna, care în prezent se află la Siret, cât și cu fostul căpitan și comandant al Legiunei [de] Jandarmi Rădăuți Popescu, în prezent avocat și domiciliat în Rădăuți, despre care crede că e om cumsecade și de încredere.

Nu i-a precizat exact locul de întâlnire din Vicovu de Jos.

A mai spus informatorului că este urmărită îndeaproape și că nu poate cumpăra țigări și nici chibrituri cât are nevoie (ea este fumătoare)²⁹. În legătură cu aceasta, ea a afirmat că Cenușă cât și ceilalți duc lipsă de tutun și că ea i-a aprovizionat odată cu 1000 țigări.

Informatorul nu a putut aprofunda discuțiile, întrucât a fost întrerupt, intervenind alte persoane.

Informatorul este verificat și se poate conta pe el în întregime.

A fost reînstruit a aprofunda discuțiile cu soția lui Cenușă, în a-i procura țigări și cantități reduse, spre a-i câștiga totală încredere, cât și a afla locul exact de întâlnire între ea și aceștia.

Întrucât Mănăstirea este supravegheată de organele Miliției, este foarte posibil ca acestea să fi observat că soția lui Cenușă l-a vizitat pe informator și pentru a preveni arestarea informatorului cât și a înlesni accesul soției lui Cenușă la Mănăstire, propunem a se interveni prin D.G.M. a se da dispozițiuni [de] a nu se face nici o arestare în cadrul Mănăstirii cât și a nu se mai face pânđe în jurul Mănăstirii.

Pentru a verifica sinceritatea soției lui Cenușă față de informator, propunem a se stabili dacă într-adevăr a funcționat ca secretar la Liceul din Mizil numitul Săgeată și dacă în prezent este fugar.

CĂPITAN DE SECURITATE

(ss) C. Hudescu³⁰

LOCOTENENT

(ss) S. Lunguleac

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f. 225.

29. A cumpăra o cantitate mai mare de țigări sau chibrituri o făcea suspectă și era urmărită de autorități.

30. Alias Karl Segal (Gheorghe Motrescu).

12.

1951 ianuarie 29, Rădăuți. Al doilea raport al Securității Rădăuți către Regionala Suceava, privind informațiile furnizate de agentul de la Mănăstirea Putna.

SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
RĂDĂUȚI

Nr. 116/2136³¹
29 ianuarie 1951

CĂTRE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII
STATULUI SUCEAVA

Urmare raportului nostru Nr. 116/20.801 din 13 ian[uarie] 1951 referitor la banda "Cenușă", raportăm:

În ziua de 20 ianuarie 1951, soția banditului Cenușă a avut din nou o întâlnire cu informatorul nostru de la Mănăstirea Putna³², spunându-i că în afară de cei menționați de ea mai înainte ca făcând parte din bandă, mai sunt încă: Lăzărescu Constantin, Bulcă Constantin și un al treilea personaj, Puiu. Despre unul din cei doi Constantini, spunea că a fost judecător în Transnistria. A repetat de asemeni numele lui Sfetea și Gavăț, astfel că în afară de bandiții Cenușă și Pătrăucean, ar mai face parte din bandă următorii: fost Colonel Gavăț Ștefan, maiorul Sfetea, locotenent Săgeată, Lăzărescu C-tin, Bulcă C-tin și Puiu.

În continuare a mai afirmat că acum nu se mai poate întâlni cu ei, deoarece Miliția a înconjurat toate pădurile și că în rândurile lor domnește mare frică că ar putea să cadă.

Acum banditul cu ceata lui stau în pădure pe loc, spune ea, și la întrebarea cum umblă ei, a răspuns că nu toți laolaltă, ci în grupuri.

Până în prezent, banditul Cenușă a fost văzut numai însoțit de Pătrăucean.

La propunerea informatorului că se va interesa de a-i procura haine preoțești, ea și-a exprimat îndoiala că s-ar mai putea strecura, că toți munții sunt înconjurați de Miliție³³.

I s-au dat instrucțiuni informatorului de a aprofunda discuțiile cu soția lui Cenușă, spre a afla noi amănunte.

SLT. DE SECURITATE
(ss) D. Lupășteanu

PLUTONIER
(ss) Tomiac O.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 2, f 227.

31. Document dactilografiat. Pe manșeta superioară este scris cu mâna: "D.P.".

32 Prin asemenea metode, Securitatea a compromis Biserica.

33. Remarcăm importanța informațiilor pe care agentul Securității de la Mănăstirea Putna le-a obținut de la Maria Cenușă, soția partizanului Constantin Cenușă.

13. 1951 februarie 14, Rădăuți. Scurt istoric al bandei Cenușă, începând din luna mai 1944, până la 14 februarie 1951, întocmit de Securitatea Rădăuți.

SECTIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
RĂDĂUȚI

ISTORICUL BANDEI CENUȘĂ³⁴

În cursul lunii mai 1944, odată cu retragerea armatei germane și stabilirea frontului la poalele munților din Bucovina, Cenușă Constantin zis Buzelinca, născut la 24 septembrie 1911 în com[una] Putna, Raionul Rădăuți, [de] cetățenie și naționalitate română, căsătorit, având doi copii, avere posedă 4 prăjini [de] pământ și una casă, studii 1 cls [clasă] primară, serviciul militar satisfăcut, ctg. 1933, la o unitate de jandarmi, fost cu domiciliul în com. Putna - Rădăuți, s-a alăturat armatelor germane care dețineau comuna Putna - linia frontului trecând chiar prin această comună. De asemeni, tot în același timp făcea parte din banda Macoveiciuc Vladimir, bandă ce a fost înarmată și aprovizionată de către Comandamentul german, în scop de a ataca și spiona pozițiile sovietice³⁵. Fiind înarmat, a participat la misiunile primite din partea Comandamentului German.

Odată cu retragerea armatelor germane, s-a dus cu aceștia, dispărând din comună, fără a se mai ști ceva de soarta lui, până la data de 1 septembrie 1948, când a fost găsit în comuna Tohani, jud. Buzău, unde se afla la lucru³⁶.

Fiind arestat în comuna de mai sus, a fost înaintat Serviciului de Securitate Rădăuți, de unde în noaptea de 18 spre 19 septembrie 1948 a reușit să evadeze. De la acea dată s-a refugiat din nou în munții împăduriți ai comunei Putna-Rădăuți și împrejurimi, unde se află și în prezent.

Din acțiunea informativă ce s-a dus în jurul susnumitului s-a stabilit că acesta avea legături cu soția sa, Cenușă Maria din com. Putna-Rădăuți.

S-a constatat că în toamna anului 1948 cât și în cursul iernii, a fost în câteva rânduri la casa sa, dar simțindu-se în primejdie a renunțat de a-și mai vizita domiciliul, astfel că de atunci întâlnirile soției lui Cenușă cu acesta aveau loc în pădure, când îi aducea alimente și îmbrăcăminte.

Făț de certitudinea ce o aveam că soția lui Cenușă întreținea legături cu soțul ei, s-a luat ca măsură apropierea unei informatoare de aceasta. Profitând de faptul că soția lui Cenușă era bolnavă în urma unei nașteri³⁷, informatoarea noastră, sub motiv că vine din partea Crucii Roșii, a luat legătura [cu ea] putând obține unele informații³⁸. Astfel soția lui Cenușă a confirmat faptul că ține legătura cu soțul ei, de asemeni a afirmat că împreună cu Cenușă se mai află în pădure un căpitan cu numele de Puicărescu.

34. Document dactilografiat.

35. Securitatea pune semnul egalității între a spiona și a culege informații asupra inamicului de către un militar trimis din ordin în recunoaștere. Consecința a fost încadrarea juridică eronată și condamnarea abuzivă a foștilor partizani.

36. Pentru stabilirea adevărului, vezi documentul nr. 48. Sfătuit de primarul comunei Putna, Cenușă s-a prezentat de bunăvoie la șeful de post și a treia zi a fost arestat în comuna Putna.

37. Maria Cenușă a născut un copil, pe Iliodor, la 5 august 1946. O bună parte din sarcină, nașterea și lehuzia, le-a petrecut în detenție, în condiții inumane, lipsite de igienă și torturate de anchetatori.

38. Uzând de această metodă, Securitatea a compromis Crucea Roșie.

De asemeni, în cursul lunii iulie 1949 i-a spus că a fost la ea acasă un căpitan, urmărit, cu numele de Sfede³⁹, îmbrăcat țărănește, originar din București, unde-și are familia și care i-a spus că prin părțile Rădăuțiului și Câmpulungului ar fi mulți inși înarmați, însă le lipsește mâncarea și îmbrăcămintea.

Din cauza unei certe de ordin particular între informatoare și soția lui Cenușă (cea din urmă i-a bătut un copil al informatoarei) aceasta nu a mai putut lua legătura nici până în prezent.

Din acțiunile întreprinse de banditul Cenușă s-a dedus că acesta a săvârșit următoarele:

La 10 aprilie 1949 a jefuit pe locuitorii Răcilă C-tin și Cârdei Onofrei de suma de 1300 lei ce aveau asupra lor, pe când mergeau dinspre comuna Putna-Rădăuți spre comuna Moldovița-C. Lung prin pădure.

La scurt interval de timp a mai fost jefuit locuitorul Farcaș Gheorghe a Pavel din com. Bilca-Rădăuți de suma de 6000 lei.

La 8 iulie 1949, a dezarmat doi pădurari de la cantonul silvic Voevodaea-Sucevița, Rădăuți, cărora le-a luat armele și îmbrăcămintea.

La 9 iulie 1950 a fost semnalat împreună cu Cenușă încă un bandit, anume Pătrăuceanu Cozma, născut la 31 oct. 1909 în com. Straja-Rădăuți, fiul lui natural și Elisabeta, studii 4 cl[ase] primare. serviciul militar satisfăcut la un Divizion Care de Luptă [din] Târgoviște. în trecut a făcut politică cuzistă, condamnat la un an închisoare pentru crimă de omor în anul 1931, pedeapsă pe care a executat-o. A mai fost condamnat pentru crimă de omor când a asasinat pe evreica Lotty Stein din Straja, Rădăuți în anul 1940, cu ocazia deportării evreilor⁴⁰, la 3 ani închisoare. Imediat ce a fost condamnat a dispărut de la domiciliu, stând fugar. În anul 1949 a fost re judecat și cu mandatul de arestare Nr. 29 și 40/949 al Parc[hetului] Trib[unalului] Rădăuți, este urmărit pt [pentru] executarea pedepsei. În prezent este condamnat de Trib[unalul] Militar Iași la 25 ani închisoare.

Aceștia dimpreună și-au făcut apariția la cabana muncitorilor de la Secția 2 Exploatare Putna-Rădăuți, pe care după ce i-a somat, s-a interesat dacă Miliția umblă prin pădure, dacă muncitorii sunt plătiți la timp și dacă sunt tratați bine. După ce le-a cerut țigări, făină [de porumb] și sare, au dispărut în pădure.

La 22 septembrie 1950, Cenușă cu Pătrăuceanu⁴¹ și-au făcut apariția la locuința numitului Andrieș Gheorghe din com. Putna-Rădăuți, de la care au luat cca. 10 kg. făină de porumb și grăsimi, după care au dispărut în pădure.

La 6 oct. 1950, Cenușă cu Pătrăuceanu și-au făcut apariția la punctul Pârâul Varniței, com. Putna-Rădăuți, unde a[u] jefuit pe muncitorul Gheorghită Gheorghe din Putna-Rădăuți, căruia i-a[u] luat îmbrăcămintea și încălțăminte.

La 3 noiembrie 1950, Cenușă și Pătrăuceanu și-au făcut apariția în pădurea dinspre regiunea com[unei] Argel-Câmpulung, unde s-a[u] întâlnit cu numitul Juravle Ioan și soția sa din com. Straja-Rți⁴², pe care i-a[u] dezbrăcat, luându-le îmbrăcămintea.

La 18 decembrie a.c., Cenușă cu Pătrăuceanu și-au făcut apariția la barăcile muncitorilor din pădurea Putna, parcela 70, 80 și 86, unde după ce au somat muncitorii, le-au luat o parte din alimente.

La 8 februarie 1951, Cenușă cu Pătrăuceanu și-au făcut apariția în com. Putna-Rădăuți, cătunul Bodârlău, la locuința numitului Copiceac Vladimir, ajutor mecanic la fabrica de

39 Este posibil să fie aceeași persoană cu Sfede sau Sved Vasile.

40. Inexact. Cu ocazia retragerii trupelor române din nordul Bucovinei, cedat U.R.S.S.-ului la 28 iunie 1940.

41. Numele corect este Pătrăuceanu.

42. Județul Rădăuți.

cherestea Putna, unde după ce a[u] somat pe soția acestuia care se afla singură în casă, au luat o cantitate însemnată de slănină și făină de secară, după care au dispărut în pădure.

La 14 februarie 1951 Cenușă cu Pătrăuceanu, însoțit[i] de încă 3-4 bandiți, și-au făcut apariția la locuința banditului Hasna Ioan a C-tin din com. Straja Rădăuți, de unde au luat o cantitate însemnată de carne de porc și făină de grâu.

Tot pe data de 14 februarie 1951, Cenușă împreună cu Pătrăuceanu și-au făcut apariția în cantonul Ascunsul, ocolul silvic Falcău, com. Brodina-Rți [Rădăuți], la baraca numitului Gheorghiță Sandă originar din com. Straja-Rți, lucrător de pădure, om sărman, pe care după ce l-a[u] strigat să iasă afară din cabană, s-a[u] interesat de diferiți forestieri din regiunea cantonului Boul, com. Straja și Ciomârnari, com. Brodina-Rți, precum și dacă Miliția umblă prin pădure, ce fel de armament are și dacă prin sat se aude de mobilizare.

La 13 martie 1951, Cenușă împreună cu Pătrăuceanu și-au făcut apariția în pârâul Putnișoara, com. Putna-Rădăuți, unde au spart două uși de la o casă și intrând înăuntru au luat o cantitate de slănină, făină de porumb și fasole, după care au dispărut în pădure.

De la data de mai sus nu au mai fost semnalați până în prezent.

Pe la sfârșitul anului 1950, a fost orientat spre banda Cenușă un informator din cadrul Mănăstirii Putna-Rădăuți, care apropiindu-se de soția banditului Cenușă a putut scoate unele informații prețioase⁴³. Astfel, în convorbirile acestuia cu soția lui Cenușă, s-a putut desprinde că în afară de banditul Cenușă și Pătrăuceanu, mai fac parte următorii: colonel Gavăț Ștefan, maiorul Sfedeia, lt. Săgeată, Lăzărescu Constantin, Bulcă Constantin și încă unul, Puiu.

A mai afirmat că în prezent nu se mai poate întâlni cu ei, deoarece Miliția a înconjurat toate pădurile și că în rândurile lor domnește mare frică de a nu fi prinși.

Până în prezent nu s-a putut verifica dacă toți cei de mai sus fac parte din bandă, însă se poate crede acest lucru că la una din acțiunile banditului Cenușă de pe data de 14 februarie 1951, la locuința numitului Hasna Ioan, Cenușă și-a făcut apariția împreună cu alți 4 bandiți. Acest informator în prezent a primit ordin de mutare, stabilindu-se cu domiciliul în București.

Au fost recrutați un număr de 9 informatori, cărora li s-a[u] trasat sarcini direct în acest obiectiv. Aceștia însă nu au ajuns în măsură de a ne informa înainte de apariția banditului Cenușă, ci după ce acesta își făcea apariția și dispărea. Pe lângă acești informatori, au mai fost îndreptați și alții, recrutați în alte probleme, spre a ne da informații în legătură cu Cenușă.

De asemeni din partea organelor Miliției, s-a format un comandament la Postul de Miliție Putna-Rădăuți, în luna septembrie 1950, care număra un număr de 150 milițieni. Aceștia făceau patrule și pânde prin locurile unde banditul Cenușă obișnuia să-și facă apariția, la fel și pe la diferite barăci ale muncitorilor din pădure.

În luna februarie 1951 s-au ridicat posturile de pânde și patrule, desființându-se comandamentul. În schimb s-a dublat efectivul posturilor de Miliție atât în comuna Putna-Rți, cât și în comunele învecinate.

Această bandă posedă armament pistoale automate și grenade. La fiecare apariție a bandiților, aceștia au fost înarmați cu acest armament.

Urmează a se reînstrui informatorii existenți și a se recruta un nou informator în anturajul soției lui Cenușă.

Împreună cu Organele Miliției, vom lucra în strânsă legătură, exploatând la maxim materialul primit.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 506-509.

43. Vezi documentele nr. 11 și 12.

14. 1951 februarie 25, București. Situația bandelor și fugarilor răzleți din Regiunea Suceava, urmăriți de Biroul 314.

314/25 februarie 1951

NOTĂ⁴⁴

De situația bandelor din țară și a fugarilor răzleți, care se urmăresc informativ în momentul de față. [Fragment]

[...] Regiunea Suceava⁴⁵

- Banda SILVESTRU HASMEI: este formată din 3 elemente sub conducerea lui HASMEI SILVESTRU⁴⁶, chiabur din comuna Brodina-Rădăuți. Ultima dată a fost semnalată în decembrie 1949, la punctul de frontieră Carnova-Rădăuți. De la această dată nu a mai apărut.

- Banda CENUȘE CONSTANTIN: din această bandă au mai rămas nearestate 2 elemente (CENUȘE CONSTANTIN și PĂTRĂUCEANU)⁴⁷. Ultima dată au fost semnalati în pădurea Putnei-Rădăuți, în luna decembrie 1950. De la această dată nu a mai apărut.

- Fugari răzleți: pe raza acestei Direcții Regionale sunt urmărite un număr de 15 elemente, printre care cel mai cunoscut este fugarul MUNTEANU GHEORGHE, care în anul 1948 a asasinat pe președintele Comitetului provizoriu al comunei Stro[i]ești, Regiunea Sucevei [...]

- ASRI, Fond "D", dosar nr. 2168, f. 314-317.

15. 1951 aprilie 10, Iași. Sentința nr. 445/1951 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în cazul lui Ursuț Dumitru, care este judecat pentru a doua oară pentru aceleași fapte.

R.P.R.

TRIBUNALUL MILITAR IAȘI

Dosar nr. 615/1945

SENTINTA Nr. 445⁴⁸

PREZIDIUL REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

Astăzi 10 aprilie 1951

Tribunalul Militar Iași, compus conform art. 9-10 C.J.M. din domnii:

Președinte	Col. magistrat	GHEORGE CONSTANTIN
Membri	Căpitan	STREJA STELIAN
	Lt. maj. magistrat	RĂILEANU ION
	Locotenent	PARASCHIV GHEORGHE
	Locotenent	CALOIANU IOAN

44. Fragment dactilografiat.

45. Din document. prezentăm numai partea privind Regiunea Suceava.

46. În documentul anterior apare numele Harsmei, aici Hasmei.

47. Numele corecte sunt Cenușă și Pătrăucean.

48. Document dactilografiat.

Procuror militar
[Grefier]

Cpt. magistrat
Grefier Șef

TOMȘA BORIS
CENUȘESCU IOAN

S-au întrunit în ședința publică, cu respectarea dispozițiilor prevăzute de art. 19-22 C.J.M. și având jurământul în forma prevăzută de lege, în scopul de a judeca pe Ursuț Dumitru din comuna Dorna Cândrenilor, Raion Vatra Dornei, pentru faptele de: furt art. 524, 525 C.P. combinat cu Legea 509/1943; port ilegal de armă art. 35 legea armelor; port ilegal de uniformă art. 569 din Codul Justiției Militare și crima de tâlhărie art. 530 și 533 din C.P.⁴⁹

Inculpatul s-a prezentat în instanță asistat de apărătorul av. I. Teodoru din Colegiul de avocați Iași.

Președintele, conformându-se dispozițiilor art. 265 C.J.M., a stabilit identitatea inculpatului.

Grefierul a făcut apelul martorilor propuși în cauză după cum urmează: Dora Bălan, Vasile Tiganea, lipsind martorul Ungureanu Maftei la care apărarea și acuzarea au declarat că renunță, cerând judecarea procesului, declarațiuni de care instanța luând act, în baza art. 285 din C.J.M. a dispus judecarea procesului, dispozițiune adusă la cunoștința părților în instanță în ședința publică de azi.

După aceasta s-a dat citire de grefier actului de acuzare și pieselor din dosar, iar președintele a încunoștiințat pe inculpat despre fapta ce i se impută și a procedat la luarea interogatorului său, cu respectarea dispozițiilor art. 269 C.J.M., arătându-i dovezile și cerând să spună tot ce este util apărării sale, interogator ce s-a anexat la dosarul cauzei.

S-a procedat apoi la audierea martorilor Dora Bălan și Vasile Tiganea, care au fost ascuțați pe rând, separat, cu respectarea disp. art. 179, 182, 276 și 279 C.J.M., ale căror depoziții s-au anexat la dosarul cauzei.

S-a dat apoi cuvântul Procurorului Militar care[,] în rechizitoriul său[,] a susținut condamnarea acuzatului în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

Apărarea prin avocatul I. Teodoru, a susținut achitarea acuzatului din lipsă de dovezi concludente în cauză.

După ce apărarea a avut ultimul cuvânt, Președintele a întrebat pe învinuit dacă mai are ceva de adăugat în apărare și după răspunsul său negativ a declarat dezbaterile închise, iar Tribunalul conform art. 290 C.J.M. s-a retras în Camera de Consiliu, spre a delibera asupra culpabilității și aplicațiunii pedepsei.

Opiniunea judecătorilor s-a luat conform art. 291-295 C.J.M., iar la aplicațiunea pedepsei s-a[u] avut în vedere dispozițiunile din Cartea IV-a, Titlul I C. J. M. după care,

TRIBUNALUL

Deliberând în conformitate cu art. 291-295 C.J.M.

Asupra acțiunii penale nr. 283 din 9 martie 1945 în contra lui Ursuți [Ursuț] Dumitru din Dorna Cândreni. Raionul Vatra Dornei pentru: furt art. 524, 525 C.P., port ilegal de arme art. 35 legea armelor; tâlhărie art. 530, 533 C.P. și Legea 509/1943 și port ilegal de uniformă militară art. 569 C.J.M. și Legea 509/1943.

Având în vedere concluziunile orale ale Procurorului Militar, precum și susținerile inculpatului făcute personal și prin apărătorul său în fața instanței în ședința publică;

49. Ursuț Dumitru a mai fost judecat și condamnat în contumacie pentru aceleași fapte, prin Sentința nr. 86 din 31 ianuarie 1946 (vezi documentul nr. 21 din vol. I). Acum se judecă, probabil, recursul, întrucât instanța este compusă din cinci judecători. Dosarul este același, din 1945.

Mai facem precizarea că, la data când se presupune că ar fi comis infracțiunile (în 1944), Ursuț Dumitru avea vârsta de 14 ani.

Având în vedere că din instrucția orală, urmată în cauză în ședința publică, cât și din actele de la dosar, care au fost puse în discuția părților în ședința publică, conform art. 131 Pr. Pen., se constată următoarele:

ÎN FAPT:

Inculpatului Ursuț Dumitru i s-a imputat că în toamna anului 1944[,] pe când avea vârsta de 14 ani, dimpreună cu alții, toți înarmați cu arme și îmbrăcați în uniforme germane au luat pe nedrept mai multe vite de la locuitorii din comuna Dorna Cândreni. Astfel: de la Victoria Bizum ar fi luat o vacă, de la Floarea Pantelescu 4 vite, de la Ghenia Carpea o vacă și de la Mezdrea Carp o vacă, precum și un cal cu hamuri de la Timofte Florea.

Aceluiași inculpat i s-a mai imputat că a participat dimpreună cu alții la jefuirea farmacistei Erna Comșa din Dorna Cândreni[lor], pe care ar fi omorât-o.

Aceste acuzațiuni au fost aduse inculpatului în baza unei declarații evazive dată de inculpat în luna noiembrie 1944 în fața șefului postului de jandarmi din Dorna Cândreni, contestată în total în fața instanței de inculpat, justificând această retractare a sa în sensul că între el și plutonierul Boicul Gheorghe, șeful postului, existau oarecare fricțiuni pentru că el nu voia să îi dea alimente (fila 87) și că *declarația i-a fost smulsă prin violență, fiind pus numai să o semneze, fără a i se citi conținutul (fila 98).*

Susținerea inculpatului că el nu are nici un amestec în jaful comis la farmacia Ernei Comșa (care a fost omorâtă), această susținere a sa este confirmată în fața instanței de martora Dora Bălan (fila 99), care arată categoric că nici unul din cei care au intrat în farmacia Ernei Comșa[,], înaintea omorării acesteea[,], nu era Ursuț, precizând că acei care au jefuit-o erau nemți. Deasemeni [de asemenea] martorul Tiganea Vasile (fila 100) arată că imediat după comiterea crimei, Ursuț venea din altă direcție[,], de pe deal[,], cu două vite[,], deci că el nu are nici un amestec în această chestiune.

Față de cele de mai sus, instanța constatând că în sprijinirea acuzației adusă inculpatului că ar fi participat la jefuirea farmacistei Erna Comșa, nu există probe concludente care să întărească această acuzație, care acuzație dimpotrivă este infirmată de martorii susmenționați; pentru toate aceste considerațiuni, instanța nu a putut reține acest capăt de acuzare în sarcina inculpatului.

De asemenea din piesele dosarului rezultă că inculpatul ar fi purtat uniformă militară germană în acel timp (toamna anului 1944), uniforma constând în pantaloni germani și o bonetă germană[,], iar în loc de haină avea un suman (filele 99 și 100 verso).

Instanța apreciază însă că această îmbrăcăminte a inculpatului nu poate fi socotită ca o uniformă în sensul adevărat al cuvântului și deci nu poate reține nici acest capăt de acuzare în sarcina sa.

În ceea ce privește faptul că inculpatul a posedat o armă în toamna anului 1944, luna septembrie, când asemenea arme datorită situației speciale de război se găseau risipite pretutindeni, instanța apreciază că față de momentul când s-a produs fapta și de împrejurările excepționale din acea vreme, acest fapt al inculpatului, care avea doar vârsta de 14 ani, nu poate fi socotit ca un ilicit penal, motiv pentru care instanța nu a reținut nici faptul susmenționat, în sensul că acesta ar putea fi socotit ca o infracțiune penală pentru acea vreme, iar o sancțiune penală pentru acea faptă ar apărea în totul inoportună.

Inculpatul a fost totuși arătat de: Victoria Bizum (fila 6), Elena Tiganea (fila 6), Pantelescu Florea (fila 6 verso), Ghenia Carpea (fila 6), Carp Mezdrea (fila 6 verso) și Ana Carpea (fila 7), că în toamna anului 1944, dimpreună cu alții a luat de la locuința acestor locuitori din comuna Dorna Cândreni vite pe care le-a vândut la nemți.

Deși inculpatul în fața instanței nu recunoaște faptele imputate, totuși instanța apreciind arătările făcute de susmenționații martori ca obiective și exprimând adevărul, a

reținut acest ultim fapt în sarcina inculpatului, înlăturând apărarea încercată de acesta, pe care nu a găsit-o pe nimic întemeiată.

ÎN DREPT:

Având în vedere că inculpatul a fost trimis în judecată pentru infracțiunea de tâlhărie p.p. de art. 529, 533 C.P.

Având în vedere că instanța pentru motivele menționate mai sus, din lipsă totală de probe nu a putut reține faptul că inculpatul ar fi luat parte la jaful a cărei victimă a fost Erna Comșa, că deci acest fapt nu poate fi imputat inculpatului, instanța pentru toate aceste considerente caută să-l declare neculpabil pe Ursuț Dumitru în ce privește susmenționata infracțiune.

Inculpatul Ursuț Dumitru a mai fost trimis în judecată și pentru infracțiunile de “port ilegal de armă” p.p. de art. 35 din Legea port armelor (în vigoare în anul 1945) precum și pentru “port ilegal de uniforme militare” p.p. de art. 569 C.J.M. (vechiu), prin aceea că ar fi purtat haine nemțești și ar fi posedat o armă în toamna anului 1944.

Având în vedere că instanța pentru motivele enunțate mai sus în expunerea faptică nu a putut reține caracterul ilicit al acestor fapte imputate inculpatului, Tribunalul caută a-l declara neculpabil pe susnumitul și în ce privește aceste capete de acuzare puse în sarcina sa.

Având în vedere însă că inculpatul a mai fost trimis în judecată și pentru crima de “furt” p.p. de art. 524, 525 pct. 4, c și d, C. Penal combinat cu Legea 509/1943.

Având în vedere că prin abrogarea Legii 509/1943 furtul a fost corecționalizat;

Considerând că faptul reținut de instanță în sarcina inculpatului de a fi luat pe nedrept animalele aparținând altora, fără consimțământul acestora și în scopul de a și le însuși, întrunește elementele constitutive ale delictului de “furt calificat”, acesta participând dimpreună cu alții la comiterea faptelor pe care le-a săvârșit în mod voit și conștient fiind de caracterul lor ilicit.

Că astfel fiind, instanța urmează a-l declara pe susnumitul culpabil și responsabil pentru această infracțiune.

Având în vedere faptul că inculpatul la data comiterii infracțiunii avea o vârstă fragedă[,] neavând suficient de dezvoltată deci puterea de discernământ, luând în considerare și momentul comiterii acestor infracțiuni, perioada tulbure din septembrie 1944, care toate duc la concluzia că vina susnumitului ar apărea mult diminuată, instanța pentru toate aceste considerațiuni apreciază că s-ar putea acorda inculpatului circumstanțe atenuante.

Având în vedere și cheltuielile ocazionate cu îndeplinirea formelor procedurale și cu judecarea procesului, precum și faptul că inculpatul a fost reținut preventiv până la judecarea cauzei, Tribunalul urmează a face și aplicațiunea art. 304 și 463 C.J.M.

Pentru aceste motive, Tribunalul în unire în parte cu concluziunile Procurorului Militar, cu unanimitate de voturi declară culpabil pe Ursuț Dumitru din comuna Dorna Cândreni, culpabil pentru delictul de furt p.p. de art. 524 și 525 pct. 4 lit. c, C.P. și neculpabil pentru crima de tâlhărie, port ilegal de armă și port ilegal de uniformă.

Asemenea[,] cu unanimitate de voturi[,] că sunt circumstanțe atenuante în favoarea sa.

În consecință:

TRIBUNALUL ÎN NUMELE LEGII HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 524, 525, pct. 4, lit. c, 157 C.P., 463 C.J.M. și 304 C.J.M. îl condamnă la 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de furt cu computarea prevenției de la 27 noiembrie 1950.

Îl obligă la 2.000 (două mii) lei cheltuieli de judecată.

Făcând aplicațiunea art. 4 P. I-a, pct. 1 și 4 Pr. Pen. îl achită de orice penalitate pentru port ilegal de armă, port ilegal de uniformă și pentru crima de tâlhărie.

Tribunalul reintrând apoi în ședință publică, Președintele, conform art. 299 C.J.M., a dat citire dispozitivului de mai sus. Cu drept de recurs în termen de 4 zile[,] la Curtea Militară de Casare și Justiție.

Dată și citită în ședință publică astăzi 10 aprilie 1951.

Dăm putere și ordonăm tuturor agenților forței publice de a executa această sentință, tuturor procurorilor pentru aducerea ei la îndeplinire, comandanților și ofițerilor forței publice, de a da ajutorul legalmente cerut.

Prezenta sentință s-a semnat de noi.

PREȘEDINTE,
(ss) Colonel Magistrat Gheorghe Constantin

Procuror Militar
(ss) Căpitan magistrat Tomșa Boris

Membri
(ss) Căpitan Streja Stelian
(ss) Locotenent major magistrat
Răileanu Ioan
(ss) Locotenent Paraschiv Gheorghe
(ss) Locotenent Caloianu Ioan

• AMR. Fondul Nr. 5465.

16. 1951 aprilie 10, Codrul Voievodesei. Scrisoarea partizanului Vasile Motrescu, destinată organelor superioare de Miliție, în care explică de ce a luat calea codrului.

COPIE

10 aprilie 1951

Către Organele de Miliție din RPR.
Rog a se înainta la organele superioare⁵⁰.
(ss)Vasile Motrescu

Declarația partizanului MOTRESCU VASILE

1.- Subsemnatul MOTRESCU VASILE din comuna Vicovu de Jos, jud. Rădăuți.

Având în vedere că sunteți nedumeriți din ce cauză am părăsit comuna și am plecat în partizanat și totodată cu ocazia aniversării a doi ani de când trăiesc prigonit⁵¹, țin să vă declar următoarele:

Ce m-a determinat să părăsesc comuna?

În vara anului 1944, luna iulie, venind într-un concediu de pe front, m-am înscris voluntar în grupul de informație și partizani de pe lângă comandamentul german din Dorna, jud. Câmpulung, unde am făcut școala timp de 4 săptămâni, până în ziua de 23 august 1944. A doua zi când s-a încheiat armistițiul am părăsit grupul și am plecat împreună cu agentul Dvs. COSTICĂ GH. COROAMĂ, în comuna Dorna Cândreni, unde am stat 3 săptămâni pe

50. Copie prin dactilografiere. În Arhiva S.R.I., FP, dosar 3820, vol. I și 6, există trei copii de pe această scrisoare, folosită drept corp delict.

51. Exact cu doi ani în urmă, la 10 aprilie 1949, Vasile Motrescu se refugia în pădure, în timp ce Securitatea opera arestări în rândul foștilor partizani. Vasile Motrescu este printre primii și puținii români care au avut curajul de a se adresa în scris organelor din conducerea statului și a explica, cinstit, situația sa, sperând să fie înțeles.

munții Dornei. După aceste 3 săptămâni m-am înapoiat singur în comuna Sadova, când au apărut oștile URSS-ului. Întors în comună odată cu părinții din refugiu, am stat acasă o săptămână, liber. După o săptămână am fost pus în urmărire de către comandantul rusesc de la Putna. Fiind înștiințat din timp, am luat calea codrului, în ziua de 21 septembrie 1944 și am stat fugit până în iulie 1945.

După plecarea comandantului rusesc de la Putna, am ieșit în sat și am stat liber până în 1949, luna aprilie, ziua 10, când am fost informat din nou că sunt pus în urmărire și [sunt trecut] pe lista de ridicare, împreună cu fratele GHEORGHE, PRECOP ȚUGUI, GHEORGHE ȚUGUI și alții⁵² etc.

Cu toate că în anul 1948 m-am înscris în partid⁵³, nu am avut nici o considerație, eram privit ca ceva bănuitor, cu toate că sufletul meu era curat și corespunzător cerințelor partidului. În vara anului 1948 am lucrat 3 luni, cu elan, la fabrica de cherestea din sat. După 3 luni am fost concediat, sub motiv că nu am vechime în domeniul forestier. Toamna am plecat la lucru în Putna, la fasonatul lemnului de foc, m-am pus pe muncă și aici. Împreună cu fratele făceam zece metri steri pe zi și la plată m-am ales tot cu același preț, ca și cel leneș. M-am lăsat de lucru și mi-am făcut o cerere pentru câțiva metri cubi de draniță, am timbrat-o și mi s-a spus de către autoritățile comunale să o pun în geam. Am așteptat un timp, nici un rezultat. Am mai făcut o cerere și iarăși timbre și mi s-a spus tot ca înainte, că acum se aprobă și să o pun tot în geam. Aștept rezultat, nu s-a aprobat. Am mai făcut una tot cu același conținut și D-l primar VASILE ȚUGUI mi-a făcut observație că de ce am scris "Tovarășe Administrator" că eu nu sunt tovarăș. Dacă nu sunt tovarăș eu, fără casă, fără vite sau alte mijloace ca să-mi pot construi un cămin, după cum se vede astăzi în ce situație a rămas soția cu cei doi copii, tot la fel eram și atunci. Toate aceste lucruri întâmplare de care vă puteți singuri să vă informați și cu cele de care v-am scris mai sus, m-au pus în situația de am prins urgie pe partid. Cu o zi înainte de ridicarea fratelui [meu] GHEORGHE și a celor mai sus menționați, am luat iarăși calea codrului, în ziua de 10 aprilie 1949.

Venind la o săptămână în sat și auzind că fratele este ridicat, m-am înflăcărat și am prins o și mai mare urgie pe partid.

Vă întreb domnilor comuniști eu, V. Motrescu: Ce a făcut fratele [meu] Gheorghe, căci în anul 1944 era un copil, ce a făcut moș PRECOP ȚUGUI în vârstă de aproape 70 ani? Ei nu și-au făcut decât datoria față de acele vremuri! Ce crime sau ce jafuri au făcut de i-ați considerat criminali de război? Pentru acestea m-ați făcut tot dvs. de am luat calea codrului! Că uitam să vă scriu: în toamna anului 1948, deși eram membru de partid, D-l SCHIPOR NICOLAE m-a avertizat să ies afară eu și fratele Gheorghe din localul public (cooperativă), sub motiv că se ține ședință. M-ați scos afară din cooperativă, eu am ieșit și din sat și acum vă declar că vă sunt vrăjmaș și vă spun răspicat că *iubesc mai mult "libertatea" decât viața!* Și vă spun că nu voi ceda niciodată, dar niciodată, poate să țină regimul comunist 50 de ani și eu nu voi ceda, nu voi trăda, nu mă voi preda decât mort!

Iarăși vă întreb, că Dvs. îmi doriți mie binele și îmi promiteți libertatea. Atunci dacă îmi doriți mie binele, de ce mă urmăriți și de ce m-ați condamnat la un timp așa de mare de închisoare⁵⁴?

2.- Căci pentru mine nu există cadre pregătite, spioni, trădători, să aibă posibilitatea să mă prindă viu. Puteți Dvs. să întrebuințați toate mijloacele și metodele sovietice de

52. În adevăr, aceștia au figurat pe lista Securității, au fost arestați, anchetați și condamnați.

53. Vasile Motrescu a fost înscris în Frontul Plugarilor, partidul condus de Petru Groza. La fel și Gheorghe Motrescu.

54. Fusese condamnat, în contumacie, la un total de 31 ani de închisoare (vezi doc. nr. 97, vol. 1).

schingiuire, amenințare, îndulcire, deportare sau temniță, și chiar de ați executa toată familia mea, toate rudele și toți [pe] care credeți Dvs., eu, partizan V. Motrescu, nu voi ceda niciodată viu. Poate că mă veți întreba că e păcat să mă omorâți nevinovat, dar eu vă spun că vinovat-nevinovat eu nu cedez și nici *nu voi trăda pe frații mei de suferință*, care au aceeași soartă ca și mine⁵⁵. Puteti să-mi garantați libertatea și să-mi încredințați cel mai înalt post de răspundere din R.P.R. și chiar să fiu și sigur de libertate nu voi ceda și nici nu voi trăda, că simt în suflet datoria și porunca sfântă a Voievodului de la Putna⁵⁶, de a nu pleca capul în fața vrăjmașului, când a lăsat pe patul morții, urmașului său Bogdan, aceste cuvinte:

“Iar dacă vrăjmașul vostru v-ar strâmtora cu rușinoase închinări, atunci mai bine muriți prin paloșul lui, decât să fiți privitorii împilării și ticăloșiei țării voastre. Dumnezeuul părinților voștri însă se va îndura de lacrimile slugilor sale și va scula dintre voi pe cineva care le va așeza iarăși pe urmașii voștri în libertatea și puterea de mai înainte.”

Aceste cuvinte jur că le voi ține până la cea din urmă suflare de viață!

Frați milițieni, dacă nu vă mustră testamentul lui Ștefan cel Mare, atunci urmăriți-mă și luați-mi viața, căci pentru mine e o cinste să mor ca un erou, decât să mă predau ca un mișel și să mă torturați, să mă chinuiți și apoi să mă faceți evadat, ca să mă omorâți mișelește.

Știu și cunosc foarte bine politica Dvs. mincinoasă despre așa zisa libertate, de care vă bucurați numai Dvs., membrii de partid, iar restul omenirii suferă durerile nașterii. Prin jertfe vă bucurați astăzi Dvs. de libertate și tot prin jertfe vom dobândi libertatea și noi, cel puțin pentru copiii noștri dacă nu pentru noi, care suntem astăzi prizonieri și amărâți cu sufletul, căci noi avem un fundament după care ne călăuzim: “Biblia” și credința în Dumnezeu. Asta e speranța noastră, iar “libertatea” noastră este scrisă cu litere de foc.

Eu nici nu am adus la cârma Țării Românești Partidul Comunist și nici nu-l pot îndepărta! Aceasta nu stă în puterea mea. Chiar de aș depune toate eforturile, nu vă pot dărâma. Dar nici nu pot să vă zidesc.

Dvs. mă considerați ca extrem de periculos? Nu oare tot Dvs. m-ați pus în situația de sunt periculos? Da, sunt, dar nu extrem! Dvs. ați umblat doi ani de zile împreună cu toată șleahța de agenți și spioni să-mi luați viața, nevinovat de pedeapsa cu moartea, pentru o mână de arginți, înaintare în grad, serviciu, decorații, etc.

Vă întreb, de ce n-ați reușit cel puțin un cartuș să trageți după mine? Pentru ce? Pentru că eu nu am căutat și nici nu caut să iau viața la nimeni, cu toate că am avut posibilitatea de sute de ori. Când ați stat la pândă, am stat și eu lângă Dvs. foarte aproape. De ce fumați în pândă? Noaptea de ce umblați cu grămada? Cu o singură grenadă v-aș ucide pe toți. Umblați cu pistoalele automate și cu câinii de ață și când v-a așezat în vara lui 1949 între Poiana Stănișoara și Aluniș prietenul meu COSTICĂ COROAMĂ, eu unde eram? Tot lângă Dvs. Iar noaptea, de atâtea ori, pe C.F.F.⁵⁷, Putnișoara, Stejea, Hașca și pe toate pâraiele pe unde ați umblat, nu mi-ar ajunge toată hârtia aceasta să vă scriu de câte ori v-am văzut ziua, noaptea, călare pe cai, etc. Spre rușinea Dvs. o spun, că și eu am stat sub un acoperământ cu Miliția.

Frați milițieni, nu vă fie frică să veniți în pădure, în misiune, că din partea mea un păr nu are să vă cadă din cap. *Suntem români, frați, nu trebuie să ne ucidem*. În decurs de doi ani de zile nu am tras un cartuș după Dvs. Să nu vă fie frică, fraților. Veniți în pădure, e vară, e

55. A dovedit acest lucru în Făgăraș, când a fost obligat să aleagă între a-i trăda pe securiști sau pe partizanii din grupul Ion Gavrilă.

56. Se referă la Ștefan cel Mare.

57. Calea ferată forestieră.

frumos, trăiți în cântecul păsărelelor și te îmbată mirosul florilor. E o plăcere să dormi pe cetina verde. Îndrăzniți fraților, să nu vă fie frică de mine, căci *eu atât timp cât nu sunt atacat nu voi folosi arma*⁵⁸. Dar în cazul când voi fi atacat, folosesc din plin și cu cea mai mare precizie armamentul pe care-l posed.

Îl avertizez pe D-l plutonier major CEAUȘU de la postul Vicovu de Jos să-și instruiască agenții și spionii în spiritul marxism-leninismului proletar, că divulgă tot, se laudă că sunt agenți secreți, umblă în urmărirea mea fățiș, culeg informații în orb de printre oameni, îi întreabă cam pe unde aş putea să trăiesc și câte altele.

Eu aş sfătui pe acești oameni, foști prieteni ai mei și tovarăși de vânătoare, să se lase de acest sport și să-și mănânce pâinea muncind, să nu se lăcomească la o sută mii lei ca să-mi verse sângele, că vor fi trași la răspundere, că sângele meu e scump.

3.- Și iarăși vă întreb domnilor comuniști: De ce m-ați condamnat la un termen așa de lung de închisoare, dacă spuneți că nu am făcut nimic vrednic de pedeapsă⁵⁹? Și de ce mă urmăriți cu atâta înflăcărare dacă îmi doriți libertatea?

Renunț și refuz această libertate pe care mi-o doriți Dvs.

Desigur că ieșeam singur, fără plocoane, dacă vedeam că nu mă urmărește nimeni. Dar Dvs. m-ați pus în urmărire din primul pas pe care l-am făcut. În 1945 am ieșit singur, fără invitație. Dacă am văzut că nu mă urmărește nimeni, ce rost mai avea să mai stau în pădure?

Și totodată vă spun că nu fac parte din nici o organizație subversivă sau de subminare a R.P.R. La activul meu nu am decât ceea ce știți și Dvs.: dezbrăcarea inginerului IOJA TOADER și [a] celor doi studenți și a organelor silvice din ocolul Marginea, cantonul Voievodeasa. Și aceasta am făcut-o din lipsă de îmbrăcăminte, iar manifestarea cu amintiri am făcut-o din dragoste [față] de partidul comunist. Dvs., dacă ați fi în situația mea ați face mai rău decât mine. N-am jefuit, n-am omorât pe nimeni, nu am băgat mâna forțat în traista nimănui, iar de când m-am despărțit de CENUȘĂ, mi-am câștigat existența prin mijloace cinstite, lucru de care v-ați convins și Dvs., că nu am luat de la nici un muncitor mâncarea. Atunci Dvs. poate veți crede că am mâncat mâncare cinstită de acasă, de la părinți sau de la rude, dar eu vă spun că nu de acasă, ci m-am aprovizionat, lucru de care v-ați convins și Dvs. în decurs de un an de când pândeți și urmăriți la milimetru soția, părinții, frații, rudele și [pe] cei care credeți Dvs. că mă puteau aproviziona.

Domnilor, eu vă declar just și clar, că sunt vânător iscusit din fragedă copilărie, am împușcat ce mi-a ieșit în cale și toate acestea cu cartușe reduse și dvs. arareori dacă auzeați un foc de armă, am făcut carne și fac în prezent, că pot să vă țin cu carne aproape toată miliția din județ, lucru de care sunteți convingși. Puțini cetățeni din comuna Vicovu de Jos care nu au mâncat carne făcută de mâna mea, și poate veți zice că nu pot mânca carne goală. Da, și eu spun că nu. Nu se poate trăi numai cu carne. Dar eu cred că pe 30 kg carne, orișicine îmi dă 10 kg făină. Nu, schimbul acesta nu-l fac nici cu rudele, nici cu părinții, frați sau soție, căci lor le este acru sufletul de carne și de mine. Așa că Dvs. luați și vă odihniți în liniște, nu mai pierdeți atâtea nopți de pomană, fără nici un rezultat, căci vă spun clar că eu nu mă duc acolo unde păziți și vă închipuiți Dvs. că vin eu, la case mărginașe, unde este potera. Vicovu de Jos e destul de mare, Vicovu de Sus la fel, Voitinel, Horodnic de Sus și de Jos etc. Sunt oameni înstăriți și doriți de carne sălbatecă, dar vă spun că nu numai oamenii înstăriți mă sprijină, ci și cei săraci 90 la sută sunt cu mine, iar 10 la sută cu Dvs. și aceste

58. Securitatea a profitat mult de faptul că partizanii nu i-au atacat pe urmăritori.

59. Vasile Motrescu se referă la condamnarea sa prin Sentința nr. 763/1950 (vezi documentul nr. 97 din vol. 1).

elemente, cele mai corupte, vă susțin pe Dvs. De asta nu mă puteți prinde, că nu ascuțiți vigilența și nu duceți muncă de lămurire. Dvs. știți starea de spirit a populației din această regiune?

Eu cred că v-ați lămurit în privința asta în această iarnă, în timpul cât ați făcut pază pe barăci, ați putut constata starea de spirit a muncitorilor și de felul cum sunt aprovizionați, cu slănină stricată, brânză și făină alterată.

Dvs. credeți că dacă membrii de partid înfocați, miliția, funcționarii și codițele de măturoi sunt bine plătiți, băuți, mâncați, bine îmbrăcați, lămuți de partid, umflați cu minciuni și promisiuni, credeți că toată lumea e ca Dvs.? Înșiși muncitorii sunt nemulțumiți. Eu nu sunt codiță de topor, nici unealta lui Tito, dar nici coadă de măturoi nu sunt. *Am iubit și iubesc libertatea mai mult decât viața* și vă spun în încheiere că niciodată nu veți reuși să mă prindeți, dar niciodată. Atunci mă veți prinde, când va fi toată lumea plătită, îmbrăcată și lămurită, așa cum sunteți Dvs. Deocamdată vă urez spor la muncă și mai odihniți-vă până la iarnă.

Vă salut în numele libertății!

(ss) Partizan V. Motrescu

Către Organele Silvice

Rog organele silvice să nu se mai ostenească în urmărirea mea, că dacă nu au avut rezultate favorabile astă iarnă, acum, vara, se trudesesc în zadar. Să nu se mai obosească să mai pună semne pe plaiuri după metoda sovietică, diferite pietricele lunguiețe puse în poziție verticală, bețe încrucișate, frunze lipite, pietre puse pe rădăcini și toate scamatoriile pe care le așează, etc. Îi sfatuiesc să-și vadă de serviciu că eu semnele nu le stric, le ocolesc, și urmă nu fac și dacă vor umbra mult, aceste urme vor da rezultate rele⁶⁰.

Domnilor, mai aveți o singură nădejde în astă vară de a mă distruge, dați otravă pe la stână, și la muncitori sau țigări cu morfină, dar și pentru acestea am leac. Am o pisică care face analiza mâncărilor și tutun bun lăsați. Dar Dvs. știți unde am stat astă iarnă? Ce credeți, am stat în pădure? Ori în sat la adăpost, căldură și ascultăm Vocea Americii⁶¹? Și Dvs. stați și tremurați de frig pe la bărci!

Pentru conformitate,

Șeful Serviciului Judiciar

Locot. de Miliție (ss) Th. Rusu

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 349-354.

17. **1951 aprilie 23, Suceava.** Plan de acțiune întocmit de Miliție cu ocazia zilelor de Paști și 1 Mai, pentru capturarea partizanilor Cenușă, Pătrăucean și Motrescu.

PLAN DE ACȚIUNE⁶²

Începând pe perioada de la 27 aprilie a.c. până la 5.V.1951, în problema bandei Cenușă-Pătrăuceanu și Motrescu, în zona de acțiune după cum urmează:

60. Prin scrisorile sale, Vasile Motrescu a furnizat Securității informații prețioase.

61. Postul de radio "Vocea Americii" era ascultat de cei care sperau în venirea americanilor.

62. Document dactilografiat.

I/ Postul de Miliție Putna: Va intra în acțiune începând din seara zilei de 27 apr. a.c. până în seara zilei de 5 mai a.c. cu două patrule.

Prima patrulă compusă din trei milițieni, va avea itinerariul partea de nord a comunei Putna și satul Gura Putnei.

În plus va face pânđe la următoarele elemente de sprijin ale bandiților:

1/ Rotaru Ioan, 2/ Hasna Ioan, 3/ Popescu Elisabeta.

A doua patrulă compusă din trei milițieni, va patrula pe itinerariul Putnișoara, Bodârlău și Vițau.

În plus se va face pândă la următoarele elemente de sprijin ale bandiților:

1/ Calanciuc Mihai, 2/ Bilibău Ecaterina, sora banditului Cenușă, 3/ Caba Vasile zis Km, 4/ Cenușă Toader zis Bruțac, 5/ Cenușă Dumitru a Pamfil.

Afară de aceasta, s-a[ul] organizat două echipe de milițieni îmbrăcați civil, specific comunei Putna, care vor însoți pe locuitorii ce se reîntorc de la Mănăstirea Putna spre casă în noaptea de 28/29 aprilie, respectiv de la înviere, echipe care vor merge în următoarele direcții :

a/ Prima echipă va merge cu locuitorii din Putna spre Poderie-Vicovu de Sus.

b/ A doua echipă va merge cu locuitorii spre Gura Putnei și Laura, din Vicovu de Sus.

Aceste echipe s-au organizat ținând cont de anii precedenți când bandiții au atacat, în dimineața primei zile de Paști, pe locuitorii ce se reîntorceau cu pască de la Mănăstirea Putna, luându-le pasca, pâinea și ouăle.

II/ Postul [de] Miliție Straja, va intra în acțiune cu începere din seara zilei de 27 aprilie a.c. până în seara zilei de 5 mai a.c. cu două patrule, astfel:

1/ Prima patrulă compusă din doi milițieni, va avea itinerariul halta Straja, Ferăstrău, Fabrica Română, comuna Straja.

În plus va face pânđe la elementele de sprijin ale bandiților ca:

a/ Casa Pătrăuceanu Cosma, b/ Cotos Serafim, c/ Hanțari Neculai.

2/ A doua patrulă compusă din trei milițieni, care va avea itinerariul halta Bou, cantonul silvic Bou, va veni în urma primei patrule, va trece prin halta Straja, Ferăstrău, făcând pândă la halta Bou, la cantonul silvic Bou precum și la intrările principale în pădure.

III/ Postul Miliție Vicovu de Jos: va intra în acțiune cu începere de la data de 27 aprilie 1951 până la 5 mai a.c. cu două patrule, astfel:

1/ Prima patrulă compusă din doi milițieni, cu itinerariul Casa Chelba, cantonul silvic Slatina, casa Cocoș, casa Georgescu, casa banditului Motrescu, postul de Miliție.

În plus de aceasta vor face pânđe la următoarele elemente de sprijin ale bandiților: casa Chelbea, casa Neculai Schipor, Pintilie Motrescu, Breabăn Vasile, Țugui Gheorghe.

2/ Patrula No. 2, compusă din 3 milițieni, cu itinerariul Fabrica de cherestea, casa banditului Motrescu, Constantin Mutrescu, casa Georgescu, bordeiul Pișta, cantonul Gălănești, casa Chelba, postul Mil[iție].

În plus vor face pânđe la următoarele elemente de sprijin ale bandiților ca: casa banditului Motrescu, Nistor Motrescu, casele Georgescu, cantonul Gălănești și Pintilie Motrescu.

Lt. din D.G.M.
(ss) indescifrabil

L.S.⁶³ Comand. Mil. Raion Rădăuți
Lt. de Mil. (ss) Tudose

• ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol.6, f. 249.

18. **1951 aprilie 29, Suceava.** Notă extrasă din Sinteza informativă a D.R.S.S. Suceava, privind pe sergentul major de miliție Petre Vieru, șeful postului Siret.

NOTĂ⁶⁴

O stare de îngrijorare se simte la Serg. maj. Vieru Petre, șeful postului de mil. Siret⁶⁵.

Astfel, în ziua de 19 aprilie 1951, pe când a venit la Rădăuți, a vorbit cu serg. maj. Condur Grigore, că organele "Securității", i-a[u] arestat doi cumnați care sunt chiaburi și reacționari, foști prieteni deblocați și i-a trimis la Canalul Dunărea-Marea Neagră. În prezent se așteaptă să fie și el dat afară din Miliție, dar numai să nu fie și el [două cuvinte lipsă în text] cumnații săi⁶⁶.

*

Notă extrasă din sinteza informativă a D.R.S.S. "Suceava", raportată cu Nr. 7/45033 din 29.IV.1951 cu Jur. Nr. 326914 din 2.V.1951.

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 7, f. 90.

19. **1951 mai 5, Rădăuți.** Raportul Securității Rădăuți către Regionala de Securitate Suceava, privind apariția lui Cenușă în noaptea de Înviere.

SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI RĂDĂUȚI

Nr. 314/1048⁶⁷

5 Mai 1951

CĂTRE

**DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI SUCEAVA
CÂMPULUNG MOLD[OVENESC]**

Urmare raportului nostru Nr. 314/1045 din 4 Mai 1951 referitor la banda "Cenușă-Pătrăceanu", raportăm:

În dimineața zilei de 30 aprilie 1951 orele 6,30 pe când se întorcea lumea de la biserică (Învierea), banditul Cenușă Constantin și-a făcut apariția la marginea comunei Putna-Rădăuți, unde a întâlnit pe fiica brigadierului silvic Mogoș Gheorghe ce se întorcea de la biserică, luându-i pasca (pâinea⁶⁸).

În discuțiile pe care le-a avut cu susnumita a avut o purtare bună, iar la despărțire i-a spus fetei că el vede Miliția în fiecare zi cum îl urmărește, dar el nu-i împușcă⁶⁹.

S-au luat măsuri de adâncirea acțiunii informative.

CĂPITAN DE SECURITATE

(ss) I. Popa

PLUTONIER

(ss) Tomiac O.

- ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 250.

64. Document scris de mână.

65. Sergentul major Vieru Petre a fost șeful postului de jandarmi Putna până în 1947, apoi la Vicovu de Sus până la 23 ianuarie 1949 când, odată cu înființarea Miliției, a fost mutat la postul de miliție Siret.

66. Pe manșeta superioară este scris cu mâna: "Dos. Personal".

67. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 5128/6.05.1951.

68. Cuvânt scris cu mâna.

69. În ciuda măsurilor luate de Miliție, Cenușă a reușit să contacteze o persoană care venea de la Înviere (vezi documentul nr. 17).

20. 1951 mai 15, Rădăuți. Securitatea Raională Rădăuți raportează Regionalei de Securitate Suceava apariția partizanului Cenușă la fabrica de cherestea din Falcău și posibilitatea recrutării de noi informatori.

SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI RĂDĂUȚI

Nr. 314/1149⁷⁰

15 mai 1951

Către
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI SUCEAVA
CÂMPULUNG MOLD[OVENESC]

Urmare raportului nostru Nr. 314/1133 din 14 mai 1951, referitor la banda "Cenușă-Pătrăuceanu", raportăm:

În noaptea zilei de 14 spre 15 mai a.c., în spatele fabricii de cherestea Sovromlemn Falcău, Raionul Rădăuți, și-a făcut apariția banditul CENUȘĂ CONSTANTIN, care a somat un paznic de la acea fabrică. Paznicul nefiind înarmat, decât cu un par în mână, a fugit, părăsind postul, după care banditul a dispărut.

Urmează a se chema paznicul în cauză, spre a fi audiat.

Până în prezent, în acest obiectiv, a mai fost recrutat un informator; de asemeni a mai fost instruit încă un informator în anturajul soției banditului Cenușă C-tin.

CĂPITAN DE SECURITATE

PLUTONIER

(ss) I. Popa

(ss) Tomiac O.

- ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol. I, f.253.

21. 1951 mai 26, București. Ordinul Direcției Generale a Securității prin care cere Regionalei Suceava raport și antecedentele sergentului major de miliție Petre Vieru.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
PRIN CURIER

Nr. 713/326.914⁷¹

26 MAI 1951

CĂTRE,
D.R.S.S. - REGIUNEA SUCEAVA

În sinteza Dvs. informativă nr. 7/45.033 din 29 aprilie 1951, ne semnalăți pe Serg. Major VIERU PETRE, șeful Postului de Miliție Siret, Raionul Rădăuți.

Luați măsuri de a ne înainta un raport detaliat privind pe susnumitul, precum și antecedentele acestuia.

MAIOR DE SECURITATE,

LT. MAJ. DE SECURITATE

(ss) C. Stoilescu

(ss) Ov. Grecu

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 7, f. 91.

70. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 5658/17.05.1951.

71. Document dactilografiat. Pe manșeta documentului există următoarele însemnări:

- ob/35

- OPERAT

22. 1951 iunie 1, Suceava. Raportul Miliției Regionale Suceava prin care informează Securitatea asupra unei posibile implicări a generalului Barozzi în recrutarea de partizani.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE

SECRET
Nr. 921 din 1 iunie 1951⁷²

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI CÂMPULUNG

Deținem următoarele informațiuni:

Tatăl fugarului Motrescu Vasile, fiind în casa numitului Cristean Gavril din comuna Vicovu de Jos, satul Remezeu, raionul Rădăuți, față de locuitorii Cenușă Pamfil și Cristean Gavril s-a exprimat cu următoarele cuvinte:

“Nu ar mai ajunge generalul Barozzi⁷³, căci el se face vinovat că fiul meu se află fugar, pentru că acesta a făcut toate legăturile cu fiul meu cât și cu alții, la care le-a făcut propuneri să se angajeze în serviciul frontului german ca partizani”.

A spus că toate sfaturile date fiului său, acesta nu a ascultat, spunând că generalul Barozzi știe ce face.

A afirmat că, încă înainte de anul 1944, pe când generalul Barozzi era Inspector de Jandarmi, avea teren de vânătoare prin această regiune, iar fiul său fiind vânător pasionat, ori de câte ori se organiza o vânătoare la munte, fiul său era invitat, care fiind un bun ochitor și bun vânător era simpatizat de Barozzi, acordându-i toată încrederea⁷⁴.

Numitul mai arată că în anul 1944, când trupele germane se retrăgeau, comandamentul german a organizat grupe de informatori care primeau misiuni speciale de a duce diferite acțiuni în contra armatelor sovietice, astfel că, la propunerea generalului Barozzi, și fiul său, anume Vasile Motrescu, s-a înrolat în aceste grupe împreună cu alții.

În prezent fostul general Barozzi se află cu domiciliul în orașul Dorohoi, Str. Alexandru Ioan Cuza Nr. 47.

DIRECTOR
L.S.⁷⁵ Maior de Miliție
(ss) Susai Roman

Șeful Serv. Judiciar
Locot. de Miliție
(ss) Th. Rusu

- ASRI, Fondul “P”, dosar nr. 3820, vol. 1, f. 275.

72. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 6532/3.VI.1951.

73. Până în prezent, nu s-au găsit în documente asemenea referiri la generalul Barozzi.

74. Și Ion Vatamaniuc din Sucevița, premiat ca cel mai bun ochitor pe toate legiunile de jandarmi din Basarabia, era nelipsit de la partidele de vânătoare organizate de comandantul său, pe atunci maiorul Barozzi.

75. Ștampila: R.P.R. - Direcția Miliției Regiunii Suceava. Pe manșeta documentului există următoarea însemnare, făcută cu mâna: 3 / La problemă (ss) indescifrabil.

1951 iunie 3, Rădăuți. Scrisoarea de răspuns a căpitanului Cantor Dumitru, din Direcția Miliției Regiunii Suceava, adresată partizanului Cenușă Constantin.

CENUȘĂ⁷⁶,

Eram tocmai la postul de Miliție, când s-a adus scrisoarea de la Dumneata. Am citit conținutul și am văzut că ai început să vezi lucrurile mai aproape de adevăr. Noi, Miliția, nu suntem contra Dumitale, însă ai fugit degeaba la pădure, fără să ai ceva la activul Dumitale⁷⁷. Ai mulți dușmani, care au căutat să te bage la apă, însă noi, Miliția, ne-am luat după unii din ei, dar am văzut că nu aveau dreptate din cele ce spuneau, căci nu aveai nimic din trecut, fapte care să vă acuze așa cum ai auzit. Noi le-am verificat adânc și am constatat că tot ce s-a spus despre voi nu este adevărat. Poate ai și observat că de aproape 4 luni de zile, nu ne mai ocupăm de voi și nici de familiile voastre sau alți cetățeni din comune, pe care îi lăsăm în pace. Faptul că stați nemâncați în pădure, în frig, în ploaie, în zăpadă, în mizerie, iar familia acasă la fel suferă, se poate spune că e cea mai grozavă pușcărie pe care singuri v-ați ales-o. Nici chiar la pușcărie nu sunt atâtea greutăți și mizerii, căci aici tot dormi, mănânci, citești, cu un cearșaf pe pat⁷⁸, iar în pădure nu aveți nimic.

Voi ați fost urmăriți prin faptul că ați dat loc la unele furturi cum a fost acela cu inginerii, ați speriat oamenii noștri din sat ce lucrează la barăci, ați speriat femeii și copii, chiar dacă voi n-ați vrut să faceți aceasta. Au fost și alții care au dat lovituri și mai dau încă și le bagă asupra voastră. Noi știm aceasta deoarece hoțul adevărat fură și știe să dea vina pe altcineva. Din cauză că voi sunteți în pădure, toate se sparg în capul vostru. Noi, Miliția, nu urmărim nici să vă împușcăm, nici să vă băgăm în pușcărie pe viață, ci să vă facem oameni de treabă, să munciți liniștit și cinstiți în Comună lângă familie și să nu ne mai puneți și pe noi pe drumuri. Și noi și voi suntem oameni și nu avem de împărțit. Greșelile se pot multe din ele ierta cu condiția să vă faceți oameni de treabă. Noi, care v-am acuzat, putem să vă luăm în brațe și să devenim apărători ai voștri, numai dacă înțelegeți că în felul cum ați lucrat până acum nu veți mai proceda de azi înainte⁷⁹.

Faptul că ne-ați scris o asemenea scrisoare dovedește că vreți să vă faceți oameni cumsecade. Credem că ai dreptate în cele ce ai spus despre Motrescu. Este adevărat că tu n-ai făcut acțiunile și faptele la care acesta te invita.

Dacă crezi că vrei să termini cu viața aceasta de chin și mizerie atât D-ta cât și familia și satul, noi îți întindem o mână prietenească și îți promitem sincer ajutor. Ne vei putea fi de folos, decât să te împușcăm sau să te băgăm la pușcărie⁸⁰. Știm că nici nu ne crezi, dar am putea să ne întâlnim să vorbim reciproc și să ne sfătuim prin ce aveți de făcut pentru a vă salva. Totuși e bine să vorbim prin altă persoană. De aceea D-stră căutați un om de încredere pe care îl vreți și îl trimiteți oriunde la noi să ne aducă răspunsuri și vă vom da rezultatele, și îi garantăm că acestuia nu-i vom face nimic. Ne-am ținut de cuvânt și v-am dat răspuns prin cioban și am trimis Miliția la punctul Săcrieș cu drezina pentru a se întâlni cu D-stră.

76. Document scris de mână, cu cerneală.

77. Chiar să nu fi știut căpitanul Cantor pentru ce este urmărit Constantin Cenușă de organele sovietice și de către Securitate și Miliție?

78. Ar fi trebuit să precizeze în care pușcărie din R.P.R. există un asemenea regim de detenție.

79. Ce cântec de Sirenă, ce propuneri ademenitoare!

80. Vom vedea ulterior că Cenușă Constantin n-a fost condamnat decât... la muncă silnică pe viață, iar soția sa și ceilalți sprijinitori au primit ani grei de închisoare (Sentința nr. 508/1952).

Oamenii voștri au primit ordin să nu tragă nici un foc dacă veniți să stați de vorbă cu ei. Puteți stabili și un semnal pentru a vă recunoaște. Așteptăm urgent răspuns.

Această scrisoare ți-a scris-o căpitanul Cantor.

3 iunie 1951

- ASRI, Fondul "P", dosar 3820, vol. 6, f. 331-332.

24. **1951 iunie 11, Suceava.** Fișa sergentului major de miliție Petre Vieru, comunicată de Regionala de Securitate Suceava Direcției Generale a Securității Statului, București.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA SUCEAVA CÂMPULUNG

Nr. 7/45067 - 11 iunie 1951⁸¹

**CĂTRE,
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI BUCUREȘTI**

La ordinul dvs. Nr. 713/326.914 din 26 mai a.c. și urmare raportului nostru Nr. 7/45033 din 29 aprilie a.c. privitor pe numitul VIERU PETRE, Serg. Maj. de Miliție, în prezent șeful biroului de Miliție oraș Siret, Raionul Rădăuți, raportăm următoarele:

Susnumitul este născut în com. Avrămeni, Raionul Săveni, Regiunea Botoșani, la data de 12 septembrie 1907. Are ca studii 6 clase primare învățate între anii 1914-1919. Din anul 1932 este angajat la Jandarmi ca Serg. Maj. în fosta Legiune de Jandarmi Botoșani și este repartizat ca șef de patrulă la postul de Jandarmi Trușești, unde a funcționat foarte puțin timp, după care pleacă la școala de ofițeri de poliție Oradea și face școală până-n anul 1932. După terminarea școlii în anul 1932 este repartizat la Comandamentul Legiunii de Jandarmi Rădăuți, iar în anul 1936 este mutat la postul de Jandarmi Brodina, Raionul Rădăuți, de unde în luna septembrie a aceluiași an este mutat la fosta Legiune de Jandarmi Grivița C.F.R. București. În luna decembrie 1936 este mutat din nou la Legiunea de Jandarmi Rădăuți, de unde la 1 ianuarie 1937 este numit șef de post la Com. Negostina, Raionul Rădăuți, unde funcționează până-n anul 1940, când a fost mutat la Regimentul Jandarmi Pedestri București, compania de gardă a fostului general Antonescu și a funcționat până-n anul 1942, dată când a fost mutat din nou la Legiunea de Jandarmi Rădăuți. De la Legiunea de Jandarmi Rădăuți a fost repartizat ca șef al postului de Jandarmi Putna, Raionul Rădăuți, unde a funcționat până-n anul 1947, cu o mică întrerupere în anul 1944 când a fost șef de post la postul de Jandarmi Călugăra-Roman.

În anul 1948 este repartizat ca șef de post la postul de Jandarmi Vicovu de Sus, iar la 23 ianuarie 1949, odată cu înființarea Miliției, a fost repartizat la Biroul de Miliție oraș Siret, Raionul Rădăuți. În trecut nu a făcut politică, în prezent nu este încadrat.

81. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 327984/14 iunie 1951. Pe manșeta documentului există următoarele însemnări: - OPERAT; - Sinteză informativă; - B3; - În lucru.

Are ca frați pe următorii:

Dumitru de ani 46, absolvent al școalei de meserii profesia de bază lăcătuș, în prezent din informații ar fi grefier la Judecătoria sau tribunalul Orașului Sibiu. Nu-i cunoaștem orientarea politică din trecut și prezent.

Maria, căsătorită, domiciliază în Com. Avrămeni, Raionul Săveni, nu-i cunoaștem starea materială și orientarea politică din trecut.

Catinca, căsătorită Todireanu, cu domiciliul în Com. Avrămeni, Raionul Săveni, în etate de 37 ani. Nu cunoaștem starea materială și nici orientarea politică din trecut și prezent.

Elena, căsătorită Mandache Mihai, în etate de 30 ani. În trecut și prezent nu i se cunoaște orientarea politică.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 7, f. 92.

25. 1951 iunie 13, Codrul Voievodesei. A doua scrisoare adresată de partizanul Vasile Motrescu comandantului Raionului de Miliție Rădăuți.

13 iunie 1951

D-LUI COMANDANT DE MILIȚIE AL RAIONULUI RĂDĂUȚI⁸²

D-le Comandant, adânc mișcat de faptele și mijloacele înjositoare pe care le întrebuințați, atât cu soția cât și cu părinții și frații [mei], sunt obligat de [a] lua iarăși contact cu Dvs.

Recurgeți la mijloace care nu pot să fie o dovadă de acțiune polițienească. Metodele pe care le întrebuințați nu pot să aducă cinste partidului, și dovada de superioritate [a] organelor de Miliție. D-le comandant, ce secrete, ce descoperiri tainice ați aflat de când v-ați bătut joc de soția mea? Oare atâta capacitate aveți Dvs. ca să credeți că prin soție, părinți, frați, prieteni, și femei corupte veți reuși să-mi luați viața, sau să mă prindeți?

Credeți că schingiuirile pe care le întrebuințați au să vă aducă la vreun rezultat? Nu faceți decât să se întipărească în sufletul meu o ură sălbatecă și dacă continuați cu asemenea metode, mă puneți în situația ca să renunț la viață. Și atunci, lucru hotărât, să știți că vor râde cei mai buni fii ai poporului. Vă rog din suflet, D-le comandant, să nu mă puneți în astfel de situație. Oare nu mi-am îndreptat eu purtarea de când m-am despărțit de CENUȘĂ? Ce crime am comis eu⁸³? Ce jafuri? Sau a umblat Miliția și membrii de partid în nesiguranță din cauza mea? Ce piedici am pus eu în dezvoltarea industriei? Ce sabotaj am făcut? Pe cine am dezarmat sau dezbrăcat? Sau ce piedică am pus în calea desfășurării programului Partidului? De un an și patru luni încoace, cum să mă port mai frumos, D-le Comandant?

Oare nu am eu destulă durere că mănânc o bucățică de mămăligă din cerșit și udată cu lacrimi? Oare am fost eu fabricant, moșier, chiabur? Ce industrii ne-a naționalizat Statul, sau ce moșie ne-a expropriat de m-a făcut Partidul să fiu ce sunt? Oare n-am fost [în]scris în Partid, ori n-am fost corespunzător Partidului? Oare cine m-a pus în această situație? Nu tot

82. Copie dactilografiată. Scrisoarea este consecința unor informații pe care Vasile Motrescu le-a primit despre abuzuri comise de Miliție față de soția, părinții, frații și prietenii săi.

83. Urmează o serie întreagă de întrebări pe care Vasile Motrescu, țaran simplu, le pune căpitanului Dumitru Cantor, comandantul Raionului de Miliție Rădăuți.

Dvs.? Oare nu pentru că iubesc libertatea și de frica deportării am pus mâna pe armă și dacă o port, cui am făcut vreun rău? Oare nu este arma existența mea? Și acum vreți să mă predau pentru că mi-ați necinstit soția și îmi chinuiți părinții și frații? Nu, nu mă voi preda decât mort, dar viu niciodată. Și chiar mort de-mi va fi soarta, dar voi muri ca un erou. D-le Comandant, să știți că aveți de-a face cu un vrăjmaș drept, nu cu un laș.

O lăsați Dvs. moale, o las și eu. Începeți cu închisoarea și tortura, încep și eu. Și pe care voi pune ochiul, îi vine numai numele din păduri, sau indiferent pe unde ar umbla. Ce aveți cu mine? Dacă credeți Dvs. că situația nu se va schimba, împușcați-mă când mă veți vedea și dacă veți reuși, dar să știți că veți fi trași la răspundere. Oare de ce mai face atâta zarvă presa comunistă, că imperialiștii își bat joc de oamenii progresiști, îi chinuiesc și nu se bucură de libertate⁸⁴? Oare Dvs. nu faceți același lucru și tot cu aceiași oameni? Nu ați sugrumat ultima urmă de libertate? Dacă aș avea posibilitatea să-i spun tov[arășului] Dej eu, V. Motrescu, cum se bucură poporul Român, pătura de jos, de libertate! Nu chiaburii, nu i-ați strâns bine în chingi, că tot bine trăiesc. N-am întâlnit nici pe unul la muncă. Tot acel sărac și obidit îți împarte bucățica de mămăligă din porumb încins, brânza poate să țină locul prafului de pușcă și slămina nici câinii n-o mănâncă. Așa tratează partidul comunist pe muncitorii forestieri din această regiune. L-ați impus pe sărac și cu cotă, hrană proastă, nici de libertate nu se bucură și lacăt la gură i-ați pus! Și vreți să mă puteți prinde? Oare să știu tov. Gh. Gheorghiu-Dej de toate aceste lucruri petrecute în acest colțișor al țării? Nu cred să știu. Eu, dacă aș fi un corresponsent al Scânteii, ar afla tov. Dej cum glăsuiește poporul și de ce nu se [în]scrie la colectiv⁸⁵.

Domnilor comuniști, dacă pădurea și toate bunurile sunt ale poporului, de ce nu se bucură poporul de bunurile lui? Nu vorbesc de mine și de chiaburi, [ci] de poporul muncitor. Eu nu sunt omul imperialiștilor și nici reprezentantul burgheziei. Pe mine nu mă susține burghezia, că are teamă, [ci] tot acei săraci. Sau mă întrețin pe mine și familia mea englezii, americanii, moșierii sau chiaburii, de poate credeți că le apăr interesele? Câți chiaburi ați descoperit că mi-a[u] dat mie mâncare?

D-le comandant, să simțiți în suflet și Dvs. și împreună cu Dvs. toți membrii Partidului Comunist ceea ce am [simțit] eu!

D-le Comandant, vă rog să-l avertizați pe Plut[onierul] Maj[or] CEAUȘU, de la Vicovu de Jos, să nu sape atâtea gropi, că va cădea el în ele. Suntem toți oameni și fiecare dorește să trăiască în libertate!

Vă salut,

(ss) Partizan V. Motrescu

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 355-356.

84. În presa din R.P.R. apăruseră articole prin care se protesta împotriva persecuțiilor la care erau supuși membrii și simpatizanții Partidului Comunist din S.U.A.

85. Vasile Motrescu își închipuie că situația economică și socială din țară și abuzurile organelor de represiune nu sunt cunoscute de conducerea Partidului Muncitoresc Român.

26. 1951 iunie 15, Codrul Voievodesei. A treia scrisoare adresată de partizanul Vasile Motrescu căpitanului Cantor, comandantul Raionului de Miliție Rădăuți.

DOMNULUI CĂPITAN DE MILIȚIE CANTOR⁸⁶

D-le Căpitan, să mă scuzați că v-am scris în a doua scrisoare, cu privire la soție și părinți, cuvinte nesăbuite, care nu corespund realității, fiind informat în mod fals, tot de agenții Dvs. Stând mai multe nopți în șir la pândă, lângă locuința soției mele ca să pot pune mâna pe ea și să-i iau viața, luând-o sub armă în mod forțat de acasă și în urma unui lung interogatoriu, m-a convins că chestiunile nu sunt așa de grave după cum mă așteptam. Sunt mulțumit în suflet că m-am putut abține până în prezent de a nu comite crime și să urmez mai departe îndemnul Bibliei⁸⁷, căci n-am fost hotărât să pun credința la o parte și să urmez pe o cale care nu mi-ar fi adus decât pierderea vieții mele și a altor oameni nevinovați. După cum mi-a spus soția, nu pot accepta părerea Dvs., căci tot sunt stăpânit de o oarecare teamă⁸⁸. Dar lăsați-mă mai liber, să nu fiu așa urmărit și constrâns și aveți să îmi vedeți purtarea mea de azi înainte. Vă declar că dacă mă lăsați în libertate și să pot intra în câmpul muncii, pentru faptele pe care le-am făcut eu și ca despăgubire, donez statului tot pământul pe care îl posed eu și soția mea, inclusiv 14 prăjini pe care să-mi fac un cămin.

D-le Căpitan, mie nu-mi trebuie serviciu, căci nu sunt pregătit pentru așa ceva. Nici nu am pus mâna pe armă pentru așa ceva sau în alte scopuri, numai pentru simplul motiv de libertate, pe care o iubesc mai mult decât viața.

D-le Căpitan, așa este firea și sângele meu, că eu nu pot suporta ca să fac temniță, sau să fiu în strânsoare, lucru de care vă puteți convinge de la părinți cum am fost de mic copil. În caz că acceptați propunerea mea, eu vă declar că de azi înainte nu voi mai face nici un fel de propagandă, agitație, calomnii sau tot ce ar putea să fie dăunător pentru Partid și pace, iar după ce veți afla că eu am intrat în câmpul muncii și mai fac lucruri mai sus menționate și nu voi fi în slujba păcii, atunci să mă executați pe mine și familia mea fără nici un fel de judecată.

Dacă mă lăsați un timp și nu mă urmăriți sau să mă ademeniți prin alte mijloace ca să mă băgați la temniță, atunci eu vă trimit tot ce am asupra mea, hărți, busolă, actele inginerului și studenților, afară de haine care nu mai sunt decât zdrențe, și toată armătura pe care o posed, două arme, pistol, grenade, și cartușele necesare. Iar dacă veți umbla cu alte mijloace, atunci eu stau pe poziția pe care v-am scris-o în cele două scrisori.

D-le căpitan, vă rog din suflet să trimiteți această scrisoare, sau toate trei la tov. Gh. Gheorghiu-Dej, căci Domnia Sa e din pătura de jos a poporului și cunoaște suferința, necazul, foamea și dorința de libertate⁸⁹. Să trăiți, domnule căpitan!

(ss) Vasile Motrescu

Și totodată vă rog, domnule căpitan să trimiteți și situația [mea] materială pe care o cunoașteți foarte bine.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 357-358.

86. Copie dactilografată de pe scrisoarea lui Vasile Motrescu.

87. Fiind un bun creștin, partizanul Vasile Motrescu purta Biblia în raniță și citea din ea de câte ori avea ocazie (Gavril Vatamaniuc).

88. Bănuim că Miliția i-a făcut propunerea de a se preda. Teama lui Vasile Motrescu s-a dovedit ulterior a fi fost întemeiată.

89. Aceste trei scrisori n-au ajuns la Gheorghiu-Dej, ci la Securitate, iar aceasta le-a introdus în dosarul penal, drept corpuri delictive.

27. 1951 iunie 15, București. Rezultatul acțiunilor întreprinse împotriva grupurilor de partizani din Regiunea Suceava [Extras]⁹⁰.

314/15 iunie 1951

SINTEZĂ

De rezultatele obținute în urma acțiunilor întreprinse în vederea depistării și lichidării bandelor teroriste aflate în munți și păduri, de la operațiunile din toamna anului 1950 și până în prezent.

[...] Regiunea Suceava⁹¹

- Banda HASMEI SILVESTRU⁹², din regiunea munților Rădăuți, compusă din 3 elemente. După operațiunile din toamna anului 1950, fugarul POSTOVEI IOAN, membru în această bandă, se reîntoarce la domiciliul lui, iar COSOVAN MIHAI se desparte de HASMEI SILVESTRU, rămânând ambii ca fugari izolați, urmăriți informativ de organele Regiunii Suceava.

- Banda lui CENUȘE CONSTANTIN, compusă din 3 elemente. După operațiunile din toamna anului 1950, fugarul MOTRESCU VASLE, membru în această bandă, se desparte de CENUȘE CONSTANTIN și PĂTRĂUCEAN COZMA, rămânând în bandă numai aceștia doi.

În primăvara anului 1951, bandiții CENUȘE și PĂTRĂUCEANU⁹³ își fac apariția în mai multe rânduri, dând diferite lovituri pentru procurarea de alimente. Împreună cu aceștia doi fugari, au mai fost văzute încă 6 elemente neidentificate, care ar face parte din aceeași bandă.

În prezent, de organele noastre în colaborare cu cele de miliție, în vederea depistării și lichidării, se duce o acțiune informativă-operativă. [...]

- ASRI, Fond "D", dosar nr. 2168, f. 271 și 281.

28. 1951 iunie 27, Suceava. Raportul Miliției Regionale Suceava privind primirea unei scrisori din partea partizanului Cenușă, scrisă pe o coajă de copac.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE
Nr. 1088 S. din 27 iunie 1951

CĂTRE DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MILIȚIEI DIRECȚIA MILIȚIEI JUDICIARE BUCUREȘTI⁹⁴

Raportăm următoarele:

În ziua de 25 iunie 1951 la orele 9,30 în timp ce locuitorul Schipor Gheorghe din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, trecea prin pădure spre a merge în comuna

90. Document dactilografiat, întocmit de Biroul 314.

91. Documentul se referă la toate regiunile țării în care au existat "bande teroriste". Am reținut numai fragmentul referitor la Regiunea Suceava.

92. În alte documente apare sub numele HARSMEI, iar prenumele SILVESTRU.

93. Numele corecte sunt CENUȘĂ și PĂTRĂUCEAN.

94. Document dactilografiat, copie de pe înscrisul original.

Moldovița, Raionul Câmpulung, în acest timp, prin parcela 128 din raza postului de Miliție Putna, dintr-un desiș, a fost oprit de banditul Cenușă, prin semnul "sât" după care a ieșit la el și, fără să-i ia nimic, i-a înmănat o scrisoare scrisă pe o coajă de copac⁹⁵ (placaj), rugându-l să o ducă imediat la postul de Miliție Putna din Raionul Rădăuți.

Numitul Schipor Gheorghe, în aceeași zi, s-a prezentat la postul Putna unde a predat scrisoarea primită de la banditul Cenușă.

Scrisul acestei scrisori este identic cu scrisul din scrisoarea pe care acest bandit a trimis-o în ziua de 3 iunie 1951 prin ciobanul Precop Siminiuc, scrisă pe actul de naștere și de căsătorie ale banditului Pătrăucean Cosma, scrisoare care a fost trimisă în copie de către această Direcție și Dvs.⁹⁶

În ambele scrisori, banditul Cenușă demască pe unii cetățeni precum și pe banditul Motrescu Vasile, așa cum reiese din scrisoarea din 3 iunie a.c. și din scrisoarea trimisă în ziua de 25 iunie a.c. scrisă pe o coajă de copac (placaj) după care scrisoare se anexează copie la prezentul raport⁹⁷.

În baza unor informațiuni pe care le deținem de la un cioban aflat la stâna punctul "Bucovinești", raza comunei Moldovița, Raionul C. Lung cum că în apropiere de acea stână au semnalat și descoperit un bordei⁹⁸ în care se aflau resturi de mâncare, precum și cetină așternută jos pentru 2 culcușuri, bordei care este într-un desiș de pădure foarte camuflat, care se poate observa foarte greu, s-a dat ordin ca imediat subposturile Ciumârna și Argel să facă pânde în apropierea bordeiului care se găsește la depărtare de numai 2-3 km de locul unde au apărut bandiții, făcându-se în același timp atente toate posturile de pândă din acea zonă, însă rezultatul până în prezent este negativ.

DIRECTOR
Maior de Miliție
(ss) Susai Roman

Șeful Serv. Judiciar
Locot. de Miliție
(ss) Th. Rusu

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 6, f. 318.

95. Datorită condițiilor mizere în care trăiau în pădure, în lipsa hârtiei de scris, partizanii s-au folosit de următoarea metodă. cunoscută din bătrâni. Alegeau un brăduț de mărime convenabilă, pe tulpina căruia, cu ajutorul cuțitului, făceau două creștături circulare, cam la 30 cm. distanță una de alta, apoi o creștătură verticală, după care coaja brăduțului se putea desprinde cu ușurință. Întinsă, ea avea dimensiunile și aspectul unei coli de hârtie de format A4, fiind albă și netedă pe suprafața interioară. Pentru scris se utiliza un bețișor de fag bine ascuțit, cu care se scria prin apăsare. În scurt timp, urmele lăsate se colorau în violet, făcând posibilă citirea textului. Acest document de tip arhaic se rula și era expediat destinatarului (Explicația dată de Gavril Vatamaniuc).

96. Tot din lipsa hârtiei, prima scrisoare a lui Cenușă a fost întocmită pe actele prietenului său.

97. Aflând despre dialogul dintre Motrescu și Miliție, Cenușă începe și el să trimită scrisori.

98. Aici nu este vorba de bordei, adăpost de iarnă, ci de colibă, adăpost provizoriu de vară.

29.

1951 iunie 29, Suceava. Raportul Direcției Regionale de Securitate Suceava privind prinderea partizanului Vasile Motrescu, în ziua de 28 iunie 1951.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA SUCEAVA-CÂMPULUNG⁹⁹

Nr. 314/6502
29 iunie 1951

DGSS-BUCUREȘTI

La ord. Dvs. Nr. 314/66.994 din 1 iunie 1951, raportăm ca fugarul MOTRESCU VASILE, din com. Vicov[u] de Jos, raionul Rădăuți, a fost prins de organele Miliției în ziua de 28 iunie 1951, în punctul numit Hacıung, de la întretărirea comunelor Vicov[u] de Jos, Putna și Voievodeasa, raionul Rădăuți¹⁰⁰.

Asupra fugarului s-au găsit o armă militară Z.B. cu 15 cartușe și o armă germană uzată, în stare de funcționare.

Menționăm că în urmă cu câteva zile, soția fugarului a predat organelor de Miliție un revolver "Beretta" cal[ibru] 9 mm scurt cu 5 cartușe și o grenadă Kiser, aparținând susnumitului¹⁰¹.

Fugarul se află arestat la organele de Miliție și urmează ca în seara zilei de 29 iunie 1951 să fie trimis la D.G.M., unde suntem informați că este cerut.

Din primele cercetări făcute, la care a asistat și un organ al nostru¹⁰², MOTRESCU declară ca s-a despărțit de banditul CENUȘĂ la data de 28 februarie 1950, iar de atunci nu mai știe nimic de el.

Înaintăm alăturat în copie un număr de 3 scrisori pe care susnumitul le-a trimis în ultimul timp organelor de Miliție.

CPT. DE SECURITATE,
(ss) N. Munteanu

LOCOTENENT
(ss) D. Schächter

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 268.

30.

1951 iunie 29, Rădăuți. Raport asupra împrejurărilor în care Cenușă Constantin a transmis două testamente, scrise pe coajă de brad, în favoarea fiului său Iliodor și fiicei sale Veronica.

Miliția Raionului Rădăuți
Biroul Judiciar
No ... Secret din 29 iunie 1951

CĂTRE¹⁰³ ...

Raportăm că în ziua de 28 iunie a.c. orele 16, banditul Cenușă Constantin a apărut la punctul numit parcela 137 din Cantonul Silvic Struginoasa. Muncitorii Hrihor Ilie a Nechifor, Hrihor Traian a Iftimie, Chifan Gheorghe a Onisan din Vicovu de Jos, Țugui Ignat

99. Document dactilografiat.

100. Motrescu se afla în drum spre postul de Miliție, cu intenția de a se preda. Securitatea a dispus arestarea.

101. Acest fapt dovedește intenția clară a lui Vasile Motrescu de a se preda.

102. Adică al Securității, care conlucrea cu Miliția.

103. Document dactilografiat.

a Grigore, Motrescu Vasile a Petre din Vicovu de Jos, Ionesc Neculai a Vasile, Schipor Vasile a Ioan, Schipor Costan a Ioan din Vicovu de Sus, Cenușă Gheorghe a Costan, Rotar Vasile a Ilie, Berculean Ilie a Vasile, Bubă Pavel a Neculai din comuna Putna, veneau de la lucru din parcela 138 și cum veneau înșirați la distanță unul de altul, a ieșit din tufiș banditul Cenușă, îmbrăcat cu îmbrăcămintea raportată de noi anterior, cu armamentul cunoscut, oprind pe primul muncitor, apoi pe toți cei care urmau după el pe cărare.

A luat de la acești locuitori restul de făină ce aveau asupra lor, deoarece ei se înapoiau în sat, întrucât nu lucrează astăzi, fiind sărbătoare [Sfinții Petru și Pavel], luându-le circa 15 kg făină de porumb¹⁰⁴.

După aceasta a spus către muncitori că el are Evanghelia la el, citește și D[umne]zeu îi ajută și [îl] apără și că el nu seamănă, nu ară și are ce mânca.

A scos apoi două *testamente scrise pe coajă de brad* prin care dă cu testament fiului său Iliodor Cenușă partea lui de pământ de acasă și una vacă cu vițel sau a fata pe care el a dat-o în anul 1945 cumnatei lui, anume Marina a Crăciun Cenușă¹⁰⁵.

Un testament prin care recunoaște că Veronica a Paraschivei Dariciuc din Comuna Putna este fiica lui și cere să fie trecută pe numele lui și îi dă ca zestre partea de pământ din Poiana Secării, și fratele banditului, anume Dumitru, să-i plătească acestei fete pentru că a ținut 7 ani pământul.

De asemenea sora banditului anume Solomeia să dea acestei fete 10.000 lei ce banditul a dat ei în anul 1945 și face mențiunea ca fata să intre în posesie cu data de 1 iulie 1951¹⁰⁶.

Pe locuitorul Rotaru Vasile l-a însărcinat să comunice la sora și fratele lui cele de mai sus. Anexăm la prezentul report și cele două testamente în copie¹⁰⁷.

După ce a făcut cele de mai sus, banditul a pus pe muncitori ca să plece, iar el a rămas pe loc. Muncitorii nu au văzut pe alt bandit cu el, deci de data aceasta era singur.

Comand. Militei Raionului Rădăuți
Lt. de Mil. (ss) Tudose C. Tudor

Șeful Biroului Judiciar
Serg. de Mil (ss) Mărmureanu Haralambie

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 6, f. 327.

31. 1951 iulie 1, Codrul Voievodesei. Testamentul partizanului Cenușă Constantin, scris pe coajă de brad, în favoarea fiului său Iliodor Cenușă.

COPIE¹⁰⁸

1 iulie 1951

TESTAMENT

Subsemnatul CENUȘĂ CONSTANTIN din comuna Putna, județul Rădăuți, declar următoarele:

Că dau ca zestre fiului meu Iliodor Cenușă partea mea de pământ de acasă și una vacă, a[1] șaselea vițel, să fie cu vițel sau a fata, pe care i-am dat-o în anul 1945 cumnatei mele Marina a lui Crăciun Cenușă.

104. Probabil că i-au dat de bunăvoie. Dacă ar fi forțați, s-ar fi fost consemnat acest fapt.

105. La data de 22 noiembrie 1995, Iliodor Cenușă ne-a declarat că nu știe de existența testamentului. Securitatea nu i-a dat curs.

106. Nici Veronica Dariciuc (Nonea) nu a beneficiat de testamentul lăsat de tatăl său. În actul de deces, la numele tatălui este trasă o linie.

107. În dosarele cercetate, s-au găsit 12 copii, considerate corpuri delictive.

108. Copie dactilografiată după originalul scris pe o coajă de brad.

Fie că voi trăi fie că voi muri, a lui rămâne de veci, să-l stăpânească sănătos¹⁰⁹.

(ss) Cenușă Constantin Martori (ss) Pătrăucean Cozma¹¹⁰

Subsemnatul Cenușă Constantin rog respectuos autoritățile în drept a legaliza acest testament¹¹¹.

Cu profund respect,

(ss) Cenușă Constantin

Prezenta copie fiind conform cu originalul se certifică de noi.

Locuitor Operativ I din Dir[ecția] Reg[ională] Suceava

Cpt. de Miliție

(ss) Cantor Dumitru

Pt. conformitate,

(ss) Tomiac O.

(ss) Lt. Rusu Th.

Pe verso există următoarea notă: "Unor muncitori[,] în parcela 137[,] cant[onul] silvic Strujinoasa"¹¹².

- ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 348, vol. 2, f. 332 și 340, vol. 6, f. 322.

32.

1951 iulie 1, Codrul Voievodesei. Testamentul partizanului Cenușă Constantin, scris pe coajă de brad, în favoarea fiicei sale Veronica Dariciuc.

COPIE¹¹³

1 iulie 1951

TESTAMENT

Subsemnatul CENUȘĂ CONSTANTIN din comuna Putna, județul Rădăuți, declar următoarele:

Recunosc că Veronica a Paraschivei Dariciuc din comuna Putna, județul Rădăuți, este fiica mea și îi dau ca zestre partea mea de pământ din Poiana Secării și fratele meu Dumitru să-i plătească uzufructul pe șapte ani, toată partea de pământ din Secării și de acasă și de la sora mea Solomia are să primească zece mii lei pe care i-am dat în anul 1945, sau să-i dea trei prăjini de pământ[,] partea ei de acasă.

Și cu data de astăzi, întâi iulie 1951, intră în posesiunea a tot ce i-am dat Veronica a Paraschivei Dariciuc.

109. Prevăzător, în condițiile de semisălbăticie în care trăia în munți, Cenușă a găsit resurse morale pentru a rezolva situația materială a fiului său.

110. Singurul martor prezent a fost partizanul Cozma Pătrăucean.

111. Autoritățile nu au dat curs testamentului. Copia este certificată de trei ofițeri de la Miliția Rădăuți, Regiunea Suceava.

112. Vezi documentul anterior.

113. Copie dactilografiată după originalul scris pe o coajă de brad.

Rog[,] dacă e posibil[,] să fie trecută fiica mea Veronica pe numele meu. Fie că voi trăi, fie că voi muri[,] a ei rămâne de veci[,] să stăpânească ea sănătoasă¹¹⁴.

(ss) Cenușă Constantin

Martori (ss) Pătrăucean Cozma¹¹⁵

Subsemnatul Cenușă Constantin rog respectuos a binevoi autoritățile în drept a legaliza acest testament¹¹⁶.

Cu profund respect

(ss) Cenușă Constantin

Prezenta copie fiind conform[ă] cu originalul se certifică de noi¹¹⁷.

Locțiitor Operativ I din Dir[ecția] Mil[iției] Suceava

Cpt. de Miliție

Pt. conformitate,

(ss) Cantor Dumitru

(ss) Tomiac O.

(ss) Lt. Rusu Th.

- ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 348; vol. 2, f. 332, 340; vol. 6, f. 322.

33. 1951 iulie 11, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava privind învățămintele trase în urma capturării partizanului Vasile Motrescu.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE

Nr. 1176 din 11 iulie 1951¹¹⁸

**CĂTRE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MILIȚIEI
DIRECȚIA MILIȚIEI JUDICIARE
BUCUREȘTI**

Raportăm următoarele:

Cu ocazia capturării banditului Motrescu Vasile la data de 28 iunie 1951, s-a[u] luat măsuri de această Direcție pentru a fi cercetat asupra tacticii și metodelor întrebunțate de acest bandit, precum și de banditul[ții] Cenușă-Pătrăuceanu, după care constatările și greșelile Miliției au fost prelucrate cu întreg personalul ce activează în problema bandelor din întreaga Regiune.

114. Veronica avea 16 ani în 1951.

115. Singurul martor posibil a fost partizanul Cozma Pătrăucean.

116. Autoritățile nu au dat curs testamentului.

117. Copia este certificată de trei ofițeri de la Miliția Rădăuți, Regiunea Suceava.

118. Document dactilografiat. Pe manșeta sa există următoarele însemnări.

- SECRET (aplicată prin stampilare);

- copie (scrisă cu mâna);

- Cenușă (scrisă cu mâna).

Cu această ocazie s-a[u] dat instrucțiuni precise de felul cum trebuie să acționeze Miliția în munți, în materie de informație, de pânde și capcane.

După metodele întrebuițate de acești bandiți, rezultă că sistemul pânelor și capcanelor nu poate avea rezultate pozitive decât în rare cazuri, deoarece bandiții când au de dat vreo lovitură stau și pândesc chiar câte 2 [două] zile.

Vigilența bandiților este extrem de mare, iar în privința bordeiului se pare că nu-l cunoaște nimeni unde se află, deoarece aceștia sunt siguri că dacă ar cunoaște cineva unde este bordeiul, ar trăda și bandiții ar fi prinși.

Singura metodă care rămâne tot cea mai bună este metoda informativă¹¹⁹, când trebuie căutat un element de sprijin pe care să-l poți folosi în misiunile de Miliție sau munca de convingere [a] unora din bandiți pentru a se preda, la fel ca și în sistemul [cazul] lui Motrescu Vasile.

Experiența de până acum ne arată că urmărirea făcută cu efective mari, cu pânde și capcane nu dau rezultate[le] dorite deoarece bandiții devin mai vigilenți, se pun în gardă, se bagă frica în ei, încât capturarea devine o problemă foarte grea, care consumă energie, timp, efective, iar rezultatul nu se vede așa ușor.

S-a mai constatat că un tratament mai blând și mai omenesc aplicat în cercetări familiilor bandiților îi face pe aceștia să se apropie de Miliție, în timp ce amenințările sau chiar ridicările îi pune într-o situație de a fi ei înșiși vigilenți și a nu ne spune despre cei fugiți, ori cât de mult ar fi chinuiți.

Astfel, prin acest procedeu, în ziua de 9 iulie 1951, frații vitregi a[i] lui Pătrăcean¹²⁰ Cozma din comuna Straja, anume Popescu Ioan și Pătrăcean Gheorghe au arătat că s-au întâlnit în cursul anului 1950 de 2 [două] ori în pădure cu banditul Pătrăcean, fapte care până acum au fost ascunse de aceștia și nu au fost știute de Miliție.

Aceștia au mai declarat că le este rușine de faptele fratelui lor și din această cauză se feresc atât de lume cât și de Miliție pentru a nu-i bănuși că au legături cu acesta. Arătându-li-se faptele așa cum sunt, ambii frați și-au luat sarcina de a face tot posibilul, în limita posibilităților, fie să se întâlnească cu fratele lor, Cozma Pătrăcean, fie să-l determine să se predea, fie să ne dea informații în legătură cu banda.

Noi nu credem că aceștia ne vor da ajutor real, dar sperăm că ne vor da mai multe informații decât informatorii în care de multe ori punem încredere și în cele din urmă îi verificăm că sunt falși.

Prin același procedeu s-a verificat și fratele banditului Munteanu Gheorghe din Raionul Suceava, care ne-a comunicat în mod amănunțit toată tactica fratelui său, precum și numele elementelor de sprijin la care acesta a stat.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 6, f. 336.

119. Marea majoritate a partizanilor bucovineni au căzut prin trădare.

120. Corectat de noi în tot documentul, în loc de Pătrăceanu.

34. 1951 iulie 13, București. Declarația - autobiografie a fostului partizan Vasile Motrescu, după așa numita predare-capturare a sa. (Fragment).

DECLARAȚIE¹²¹

Subsemnatul Motrescu Vasile din com. Vicovu de Jos, raionul Rădăuți, regiunea Suceavă, născut în anul 1920, luna octombrie, ziua 11, fiul lui Pentelei și Sofia, de profesie agricultor, stagiul militar satisfăcut în Div. 6 T.M. [Divizionul 6 Tunuri Munte], gradul caporal, în trecut și în prezent nu am făcut nici un fel de politică. În legătură cu viața mea până în prezent, declar următoarele: De la vârsta de 7 ani, am intrat în școala primară din com[una] Vicovu de Jos, Remezeu, urmând 7 clase primare, până la etatea de 14 ani. De la această dată, până la luarea mea în cadrele armatei, am fost, vara, cioban la oi, angajat de Tudose Pintilei, Pârghie Precop, Ieșan Ilie și alții. Iarna am muncit la pădure, fasonatul lemnurilor de fag și brad, corhănit, muncă cu ziua și altele. În anul 1942, luna februarie, ziua 20, am fost luat în armată la Divizionul 6 T.M. [Tunuri Munte] unde am făcut instrucție 3 luni¹²², în orașul Tg. Ocna. După această perioadă de instrucție am plecat pe front¹²³. Timpul cât am fost pe front am avut funcția de observator. Decorat nu am fost, pentru atitudinea mea dușmănoasă față de ofițeri, și fiind considerat (ca) comunist. În vara anului 1944, luna iulie, venind în concediu de pe front, din Basarabia, Cetatea Albă, în com[una] Sadova, raionul Câmpu-Lung Mold[ovenesc] unde îmi erau refugiați părinții, și găsind, în com[una] Sadova R.¹²⁴ C.Lung [corect județul Câmpulung] un comandament româno-german¹²⁵, unde puteau să fie scriși, ca voluntari, soldați români ce veneau de pe front, fiind legat de părinți și având ca avantaj hrana și zona de acțiune era în regiunea unde m-am născut, m-am înscris și eu la acest comandament în ziua de 20 iulie 1944, împreună cu soldatul Roșca Gh[eorghe] venit în concediu medical tot în com. Sadova, unde am făcut școală și teme de luptă împreună cu Coroamă C-tin, Coroamă C-tin a Gh., Burciu Gh. tot din com. Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți și alți soldați tot veniți în concediu, din com. Straja, Vicovu de Sus, Voitineli, etc. și instructori erau câțiva soldați germani, Cpt [Căpitanul] Popovici¹²⁶, Slt. Schlosser¹²⁷. În perioada de la 20 iulie 1944 și până în ziua de 24 august 1944 am făcut școală, cunoașterea armamentului de infanterie, plantații de mine, teme de luptă și altele, numai pe teritoriul com[unei] Sadova, fără altă acțiune militară în afara comunei Sadova.

În ziua de 24 august 1944 am fugit de la comandament împreună cu Coroamă C-tin a Gh. Fiind urmărit de nemți, am plecat împreună cu Coroamă în com[una] Dorna Căndreni, unde am stat izolați trei săptămâni, până ce s-a[u] apropiat oștile U.R.S.S.-ului. Odată cu

121. Declarația este scrisă de mână, cu cerneală, chiar de Vasile Motrescu. Semnând propriu și menționând locul (București) și data, presupunem că a fost scrisă la Direcția Generală a Miliției, deși, pe fiecare pagină, jos, în dreapta, există ștampila: "R.P.R. - Ministerul Afacerilor Interne - U.M. Nr. 0239", adică Securitatea Regională Suceava. Declarația este scrisă pe 49 pagini, din care prezentăm prima (f. 1-6) și ultima parte (f. 47-49). Partea de mijloc (f. 7-46) nu prezintă interes, regăsindu-se în alte documente.

122. Era vorba de o scurtă perioadă de definitivare a instrucției, pe care Vasile Motrescu a primit-o în cadrul premilităriei.

123. În Crimeea și Caucaz.

124. Raionul. În anul 1944 nu existau raioane, ci județe.

125. Vasile Motrescu atestă existența unui comandament româno-german la Câmpulung Moldovenesc (Sadova).

126. Existența căpitanului Popovici este întărită și de Vasile Motrescu.

127. Numele sublocotenentului Schlosser apare pentru prima dată, în acest document.

aparitia armatei sovietice, m-am înapoiat, singur, în com. Sadova, unde îmi erau părinți[i]. Venind în com. Sadova unde erau părinții, am stat 2 zile până la data de 16 sept. 1944, când am venit împreună cu părinții în satul meu natal, com. Vicovu de Jos, raionul Rădăuți. În sat am stat o săptămână, muncind împreună cu părinți[i] la strânsul fânului. În seara zilei de 25 sept. 1944, pe când eram acasă la părinți, am auzit focuri de armă, grenade și rachete la locuința lui Gh[eorghe] Țugui, tot din Vicovu de Jos și știind că și el a fost la comandament în Sadova, am fugit de acasă. A doua zi am auzit că au venit ostași sovietici să-l ridice¹²⁸, dar el a fugit, și în locul meu și a[l] lui Roșca Gh[eorghe] au luat pe niște oameni bătrâni care erau cu același nume, pe Mutescu Vasile a Mitrofim și pe Roșca Trifon a Marcu, și i-au dus la comandament în Putna, unde i-au ținut o săptămână. Când ei s-au justificat, comandamentul sovietic i-au pus în libertate. Tot în acest timp a venit un ordin ca toți foști[i] militari să se prezinte la Siret, la alt Comandament Sovietic pentru clarificarea situației militare¹²⁹. Atunci aproape toți oamenii care au fost militari au stat ascunși. Care oameni s-au dus la Siret, comandamentul sovietic i-a dus în U.R.S.S. ca prizonieri și eu împreună cu Roșca Gh[eorghe] și Țugui Gh[eorghe] am fugit în pădure, unde am stat de frică, să nu fim duși în U.R.S.S. Având o armă adusă de pe front când am venit în concediu și cartușe găsind pe pozițiile germane și sovietice și totodată găsind și alte arme, stând în pădure, ne ocupam cu vânatul. În pădure nu ne urmărea nimeni. Cu Țugui Gh. și Roșca Gh. am stat în pădure până aproape de Crăciun, 1944, când am ieșit în sat; dar nu în văzul oamenilor, că ne era frică de ruși. Toată iarna anului 1944/1945 am stat în sat, acasă, la părinți, tot ferit. Și fiind criză de mâncare, mergeam în pădure de făceam vânat. Prin iunie 1945, după plecarea comandamentului sovietic de la Putna, și văzând că nu ne urmărește nimeni, am ieșit în sat și am trăit împreună cu toți oameni[i] până în 1949, luna aprilie, ziua 10, când am fost informat de la un membru de partid, Chifan Gh[eorghe] a Zaharia, că sunt pus pe lista de ridicare¹³⁰, împreună cu fratele meu Gh[eorghe] și toți [cei] care au fost [în]scriși la *comandamentul româno-german din Sadova*¹³¹. Perioada de timp din iunie 1945 [până în] 1949 am fost liber în sat. În ianuarie 1946 m-am căsătorit cu Maria Gh. Breabăn, țăran sărac. Soția a avut de la părinți un pogon de pământ. Tatăl meu a fost țăran mijlocăș, cu 7 ha de pământ slab, din regiunea muntoasă și 4 copii: Vasile născut 1920 luna oct., Gh. născut 1924 luna ianuarie, Ion născut 1926 luna ianuarie, Constantin născut 1928 luna feb[ruarie]. Pământ arabil părinții au avut 1.60 ari, restul fânaț. Tata a fost în Partidul Liberal. Frații nu au făcut nici un fel de politică. În anul 1948, luna iunie m-am [în]scris în partid, împreună cu fratele Gh., tata fiind membru de partid din anul 1946¹³².

De la tata am avut 1 1/2 ha pământ, slab. Casă nu am avut, nici parte de vită de la părinți. După ce m-am căsătorit, am stat la casa părintească 3 luni, un an și șapte luni am stat în casă cu chirie, până în anul 1949 am stat la socru. Timpul de 2 ani și 3 luni, soția cu doi copii au stat la socru și în orașul Rădăuți, în casă dată de partid. După cum am scris, că în

128. Este încă o mărturie privind arestarea de către N.K.V.D. a foștilor partizani antisovietici.

129. Convocarea la Siret a foștilor partizani și combatanți antisovietici pentru "clarificarea situației militare" a fost încă o capcană pusă la cale de către N.K.V.D., în care au căzut mulți bucovineni care au fost deportați în U.R.S.S., de unde nu s-au mai întors.

130. Au existat și comuniști care au riscat și au ajutat pe foștii partizani. Este încă un argument împotriva generalizării. Sesizarea lui Vieru Petre s-a dovedit neîntemeiată (vezi documentul nr. 67 din volumul 1).

131. Vasile Motrescu reafirmă existența comandamentului româno-german la Sadova, lângă Câmpulung.

132. Atât Motrescu Pintilie cât și fiii săi, Vasile și Gheorghe, au fost înscriși în Frontul Plugarilor, partidul condus de Petru Groza, probabil din motive de prevedere.

anul 1948 luna iunie, devenind membru de partid, m-am dus la o ședință la școala primară din comună. Tov. Tudose Gh., fost deputat în Partidul Liberal și chiabur strecurat în partid, când a deschis ședința s-a pronunțat asupra mea cu aceste cuvinte: "Tovarăși, să întărim vigilența, căci s-au strecurat în rândurile partidului nostru elemente dușmănoase, oameni nemțești, care vor căuta să sape la temelia partidului nostru". Oare eu am fost strecurat în rândurile partidului, și D-sa nu era strecurat, când s-a descoperit cu fraude de aproape un milion de la Federala Rădăuți, unde D-sa a ajuns în conducerea Federalei, a umblat cu tabla în spate prin oraș, pe care erau scrise faptele pe care le-a făcut și astăzi tot se menține în partid la loc de răspundere. [În] a doua ședință când m-am dus, tot la școala primară, nu s-a adresat nimeni asupra mea. [În] a treia ședință, tov. Schipor Nicolai, chiabur cu 10 ha pământ, m-a avertizat pe mine și [pe] fratele Gh[eorghe] să ieș[im] afară din ședință. Atunci am văzut că nu mai am nici un fel de trecere ca să fiu membru de partid, cu toate că sufletul meu era curat și corespunzător cerințelor partidului. Atunci m-am gândit, că dacă m-a scos din ședință, care s-a făcut în localul Co[o]perativei, am să ies și din sat. Astăzi acest chiabur este deputat în Sfatul Popular al Comunei Vicovu de Jos, și mi-a dat și mâncare în 1951, luna ianuarie. În anul 1948, când a acordat Statul ajutor bănesc pentru oameni lipsiți de vite, am făcut și eu o cerere pentru suma de 20.000 [douăzeci] mii lei, ca să-mi cumpăr o vacă. Mie mi-a venit cererea respinsă, pe când (la) alți oameni, cu situație mai bună, au primit bani, printre care și chiaburul Dumitru Alexandru Dabâca. A primit bani ca să umble în comerț clandestin cu vite. În acel timp, 1948, era la conducerea comunei chiaburul Vasile Țugui, fost primar, și astăzi tot în fruntea comunei taie și spânzură. În anul 1947, când a fost foamea, el și-a făcut vilă, cum puține case sunt în sat. Tot în acel timp am făcut trei cereri pentru câțiva metri cubi [de] dogărie, necesari pentru ca să-mi fac casă, pe care nu am făcut-o nici astăzi. Drept motiv mi-a spus de ce am scris "Tov. Administrator" la ultima cerere, și la cele două [cereri anterioare] mi-a spus să le pun în geam, unde poate stau și astăzi. Tot în 1948, cu greu am ajuns să lucrez în Fabrica de cherestea Vicovu de Jos. Timp de 2 [două] luni de zile, am lucrat în depozitul de bușteni, iar timp de o lună am fost perindat în depozitul de cherestea, unde lucram câte 2 sau 3 ore la o muncă, iar pe urmă treceam la alta [pe] care nu o cunoșteam, așa că timp de 3 luni de zile am cunoscut toate muncile din fabrică, afară de mecanic, fochist și altele, și munceam în acest răstimp de multe ori și în schimbul de zi și de noapte, și mâncam zahăr cu mămăligă și cei doi copilași terci îndulciți și totuși nu eram corespunzător Partidului. După 3 luni am fost pus în disponibilitate sub motiv că nu am vechimea în domeniul forestier, cu toate că eu aș fi dorit să muncesc în fabrică că aveam mare avantaj: cartele, lemne, pâine ș.a.

Când am fost dat afară din fabrică în toamna anului 1948, m-am dus la lucru la Putna, la fasonatul lemnului de fag în Cantonul Stege[a] împreună cu fratele mai mic, Constantin, unde am lucrat 6 sau 7 săptămâni. În ultimele trei săptămâni, într-o seară, a venit Cenușă Constantin la mine¹³³, unde lucram, prin luna noiembrie, unde mi-a spus situația, cum a evadat din Securitate, unde spunea că dacă stătea mult, acolo îi rămânea[u] oasele. Văzându-l cu o armă rea, rusească și cu o sârmă în buzunar, i-am dat arma mea de vânătoare¹³⁴, cartușe vreo 20 sau 25 și o grenadă. Arma o aveam cu mine ca să fac vânat. Timpul de 3 săptămâni cât am avut legătură cu el am vânat un țap și el o cerboaică cu arma [pe] care i-am dat-o eu. În acel timp i-am dat 6 pachete tutun și câteva kg de mălai. Între timp, eu nu m-am putut înțelege cu prețul, pentru fasonatul lemnului și un vechi exploatator din Putna, Ursan, m-a tras pe sfoară cu 15 metri cubi de lemne pe care nu mi le-a plătit și m-am lăsat de lucru. În acest timp i-am spus lui

133. Constantin Cenușă se cunoștea cu Vasile Motrescu de la școala de partizani din Sadova.

134. Mai precis, nu era o armă de vânătoare, ci o armă militară Z.B., folosită la vânătoare.

Cenușă să-și facă o colibă lângă Poiana Cruci[i], teren unde veneam eu cu vânatul, și i-am promis că îi voi aduce mâncare peste iarnă. După sărbătorile Crăciunului, m-am dus la lucru tot la Putna, pe pâraul Strigoii[u], la clăditul lemnului de fag la C.F.F. și întrerupând legătura cu Cenușă. Peste iarnă m-am dus cu vânatul pe la Poiana Cruci[i] și am luat cu mine și 2 [două] pachete tutun, câteva kg făină [de] porumb și fasole. Luând contact cu el sub Poiana Cruci[i] i-am dat mâncarea, tutunul și am împușcat o căprioară, oprind pentru mine partea de dinapoi, cam vreo 4 kg, restul i-am lăsat-o lui. Toată iarna am lucrat la Strigoii[ul], până în primăvară, luând contact cu brig[adierul] silvic Traian Crețan și [cu] Nistor Petru, nepotul lui, care avea o carabină ungurească, iar eu aveam arma rusă [pe] care mi-a lăsat-o Cenușă, tot cu mine la muncă și o țineam în podul Casei Silvice, cu știrea lui Crețan și a lui Nistor Petru. Am fost și acolo cu vânatul, dar n-am făcut nimic din cauză că nu aveam armă bună. Lui Crețan i-am spus că am luat legătura cu Cenușă și știu de soarta lui.

După ce am terminal de lucru la Strigoii[ul] am venit acasă și am stat câteva săptămâni, până în seara zilei de 9 aprilie, când mi-a spus Gh[eorghe] a Zaharie Chifan că sunt pus pe lista de ridicare împreună cu fratele, Gh. Țugui și alții, toți care am fost la comandamentul româno-german din Sadova. În noaptea zilei de 9 spre 10 aprilie 1949 nu am dormit acasă. Am stat de vorbă la Ion Motrescu, rudă cu mine, până după miezul nopții[i] când am venit acasă spre ziua. Duminică 10 aprilie 1949 a venit fratele Gh[eorghe] pe la mine și i-am spus că suntem puși pe lista de ridicare. El nu a crezut, că din 1944 până în 1949 a fost tot timpul ca să ne ridice. Eu i-am spus că eu am să plec de acasă cu vânatul, în pădure, până se vor limpezi lucrurile. Duminică seara, 10 aprilie 1949, am plecat de acasă de la socru, cu mâncare pe 2 [două] zile. Tot în aceeași seară m-am dus pe la Gh[eorghe] Țugui și i-am spus că suntem puși pe lista de ridicare. Gh[eorghe] Țugui mi-a spus că nu are nici o grijă, că este membru de partid. De la Gh[eorghe] Țugui am plecat singur, spre Poiana Cruci[i], unde știam că l-aș putea găsi pe Cenușă¹³⁵. M-am dus în terenul de la vale de Poiana Cruci[i], circa 500 metri vest de poiană, unde după cum mi-a spus el că acolo ar avea colibița¹³⁶, prin pădure încă fiind petece de zăpadă, am găsit pe unele locuri urmă de opincă veche suită la deal. Luându-mă după direcția de unde venea urma și uitându-mă cu băgare de seamă, am descoperit cioate tăiate și crăci rupte din copaci și am dat de bănuț că ar fi coliba pe aproape. (și) Totodată m-am luat după cursul unui izvor și imediat am găsit colibița. La colibița nu am găsit pe nimeni. După urmele de pe lângă colibița și după locul focului, am observat că era plecat cam de 3 sau 4 săptămâni. Imediat mi-am dat seama că el s-a dus în altă parte și am plecat să cercetez locurile pe unde m-am întâlnit cu el din toamnă, dându-mi cu părerea cam pe unde ar putea să fie, am luat la cercetare pădurea tânără și pe unde nu umblă oameni după lemne, viroage și locuri cu izvoare de ape. Luându-mă după firul unui pâraiaș, aproape de unde izvorește, am descoperit un loc făcut în pământ pentru ca să se adune apă, dar era camuflat și tot atunci am descoperit și frunza bătătorită de picioare. Plecând după urma de picioare pe frunza bătătorită, m-am trezit în fața unei colibițe. Am făcut un semnal, ca huhurezul. Atunci a ieșit din colibița Cenușă cu arma în mână și m-a somat și tot atunci m-a și recunoscut și m-a întrebat, foarte speriat, ce este și cum de l-am descoperit. Mâncare la el mai avea ca pe 10 zile, eu nu mai aveam deloc. Mâncarea pe care o avea mi-a spus că a primit-o de la soție prin lurăș Vasile din com. Putna, muncitor la Fabrica de cherestea Putna. I-am spus cum e situația, că am auzit că sunt puși pe lista de ridicare toți acei care au fost în Sadova cu nemții[i] și i-am spus că am venit să stau în pădure până ce voi

135. Vasile Motrescu a redevenit partizan în ziua de 10 aprilie 1949.

136. Colibă mică, dar credem că este vorba de un bordei, adăpostul în care a iernat Constantin Cenușă.

vedea ce este. La o săptămână de când am plecat de acasă, am revenit iarăși în sat, cu el, căci eram curios să știu dacă e ridicat cineva sau nu. Venind în marginea satului am lăsat arma la Cenușă și m-am dus la locuitorul Toader Țugui, cumătru cu mine, dar fără să știe că eu vin din pădure, și nici de Cenușă nu a știut că este cu mine. Și luându-ne de vorbă, mi-a spus cum l-a ridicat pe fratele Gh[eorghe] noaptea și pe Gh. Țugui și pe Precop Țugui. Neputându-mă stăpâni, am ieșit de la el plângând, că l-am pierdut pe fratele și de necaz am prins a trage focuri de armă în sus și am spus lui Cenușă că merg și împușc toți comuniștii din sat. În acest timp a tras și pădurarul Grigore Cârstean un foc de armă. Cenușă m-a calmat, și am plecat împreună [...]¹³⁷

[La o ședință la care au fost invitați locuitori din comunele] Marginea, Sucevița și Horodnic[u] de Sus și [de] Jos, [organele de miliție] au pus în libertate pe un cetățean, Grigorean din com. Marginea, care a stat fugar ca și mine. Și organele de Miliție respective și-au asumat răspunderea față de muncitori că dacă mă predau, organele în drept mă vor pune în libertate. Când am luat soția în pădure și mi-a spus cuvântul tovarășului căpitan Cantor¹³⁸ și că tovarășii plutonieri Hrinescu și Fluture ar dori să vorbească eu mine, eram pornit pe drumul de predare, dar tot mă stăpânea o oarecare teamă. Când prin soție și frate am luat contact cu tovarăși[i] mai sus menționați și în urma lămuririi dumnealor m-am hotărât să mă predau. Ca dovadă că eram decis să mă predau, am trimis pistol, cartușe, grenade, hărțile și busola înainte de convorbirea ce a avut loc în casa lui Mutescu Nistor. Tov. Plut. Hrinescu și Fluture mi-au îngăduit ca arma să rămână asupra mea până ce am să-mi adun restul de bagaj și armamentul ce l-am avut în pădure. Duminică după Rusalii¹³⁹ a avut loc lămurirea mea de către tovarășii mai sus menționați și fixarea pe joi seară a punctului de întâlnire ca să predau ce mai am¹⁴⁰ și să merg seara la o stație oarecare [pe care o] voi fixa eu și să plecăm direct la București, fără să trecem prin filiera de cercetări a Postului de Miliție din Vicovu de Jos sau a Raionului Rădăuți. Luni peste zi am stat în casă la Mutescu Nistor, seara m-am dus de am luat iarăși contact cu fratele Gh[eorghe] și a dorit tata să mă vadă. Noaptea am umblat prin sat, pe drum, să văd satul. Marți dimineața am împușcat un țap în poiana Stănișoara. Seara am tras la adăpostul de la Bâtcă, unde am rămas peste noapte. Miercuri dimineața am plecat pe la muncitori: Țugui Ilie, Ursache Toader, Burciu Ilie și Pârghie Gh. Am stat cu ei de vorbă cam două ore¹⁴¹, în parc[ela] 14, cant[onul] Voivodeasa, ocolul silvic Marginea, și le-am spus că vreau să mă predau și că am vorbit cu Miliția duminică seara, și am să plec cu ei direct la București, îndemnându-mă și muncitori[i] să mă predau și totodată mi-au spus și ei despre Grigorean cum l-au pus organele de miliție în libertate în fața muncitorilor. Mi-au spus că dacă plec la București, să spun că muncitori[i] din această regiune, din toate punctele de vedere, sunt mulțumiți, numai cu impunerea cotelor prea mari pe oamenii săraci sunt unele nemulțumiri. Și în privința alimentației proaste a muncitorilor, Țugui Ilie, membru de partid și om sărac care mi-a dat multe sfaturi în privința predării[i] mi-a spus că cu 1/2 kg untură și făină [de porumb] nu poate munci, ci își pierde timpul strângând fragi, sau plecând de la lucru pe la jumătatea săptămânii[i] acasă.

Burciu Ilie a dat o bucată de slănină unui activist de partid (care a venit în fabrică să audă păsurile muncitorilor) a scris pe hârtie și a spus din gură că se îmbunătățește și a plecat. Și au trecut luni de zile fără să se ia vreo măsură. De la susmenționați[i] muncitori am plecat

137. Începând de aici am întrerupt textul declarației și continuăm cu partea finală.

138. Vezi documentul nr. 26.

139. Adică în ziua de 24 iunie 1951.

140. Predarea de bunăvoie a partizanului Vasile Motrescu a fost stabilită de comun acord cu reprezentanții Miliției pentru seara zilei de joi, 28 iunie 1951. Atunci s-a predat.

141. Aici se arată adevăratele relații dintre partizani și muncitorii forestieri.

la un cetățean din Marginea ce era cu boi[i] la pășune și l-am întrebat dacă într-adevăr Grigorean este acasă. El a spus că e liber și a auzit că și eu, dacă mă predau, am să fiu liber. Seara am ajuns la Bâtcă, la adăpost, unde am stat peste noapte. Joi mi-am pus bagajul în rucsac și carnea, mi-am luat arma ce am avut-o acolo de rezervă și boarfe ce am mai avut și după masă am ieșit în plaiul ce duce spre Vicov, prin Poiana Haciung. Până să ajung în poiana Haciung, m-am întâlnit cu niște femei și un tânăr ce strângeau fragi, din com. Horodnic de Sus. Am plecat prin poiană fără să mă mai feresc de a umbla camuflat. Cum mergeam prin poiană, cu greutate în spate și cu două arme în mâini, cu capul în jos, la o distanță de 15 m am fost somat să stau. M-am conformat ordinului, întrucât eram hotărât să mă predau, în urma prelucrării[i] tov. Plt. Hrincescu și Fluture, și de aceea nu am mai făcut nici o mișcare. Astfel s-a întâmplat cu predarea mea¹⁴².

Aceasta îmi este declarația în legătură cu activitatea mea de fugar, pentru care susțin cele scrise și semnez propriu.

București 13 iulie 1951

(ss) Motrescu Vasile

• ASRI, Fondul "P", dosar 4314, vol. 1, f. 120-168.

35. 1951 iulie 17, Rădăuți. Raportul Securității Raionale Rădăuți privind continuarea acțiunii pentru depistarea, prin informatori, a bandei Cenușă-Pătrăucean.

SECȚIA RAIONALĂ A
SECURITĂȚII STATULUI RĂDĂUȚI

Nr. 314/1789¹⁴³

17 iulie 1951

**CĂTRE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI SUCEAVA
CÂMPULUNG MOLD[OVENESC]**

Urmare raportului nostru Nr. 314/1445 din 14 iunie 1951, referitor la banda Cenușă-Pătrăuceanu, raportăm că s-a continuat acțiunea pentru depistarea bandei, ținând legătura permanentă cu informatorii recrutați și în special cu 2 [doi] dintre ei, care au reușit într-o măsură destul de bună să se apropie și să-i câștige încrederea soției lui Cenușă.

În urma muncii informative dusă în legătură cu stabilirea locuinței unde se întâlnea banditul Cenușă cu soția sa în com[una] Vicovu de Sus-Rădăuți¹⁴⁴, s-a stabilit că întâlnirile au loc în casa locuitorului Gheorghiță Gheorghe din satul Laura, com[una] Vicovu de Sus-Rădăuți, la intervale mai mari.

142. Modul în care organele Miliției au capturat pe Vasile Motrescu în Poiana Haciungului, în timp ce acesta se afla în drum spre punctul de întâlnire cu plutonierul Hrincescu și sergentul major Fluture, inclusiv brutalitatea cu care au acționat, au fost primele semne rău prevestitoare pentru fostul partizan (a fost lovit cu patul armei, i s-au pus mâinile în cătușe la spate, a fost înjurat, etc.).

143. Document dactilografiat, înregistrat la destinație sub nr. 8645 din 17.VII.1951. Pe manșeta documentului există următoarele adnotări. scrise cu mână.

- S 3-a / La lucrare (ss) indescifrabil;

- 7022.

144. Vezi documentele 11 și 13. în legătură cu locul de întâlnire.

De noi s-au luat măsuri de identificarea individului în primul rând, precum și verificarea poziției casei, constatându-se că într-adevăr este un loc foarte prielnic pentru a avea acces cu ușurință.

În discuțiile informatorului avute cu soția banditului¹⁴⁵, aceasta i-a precizat că acolo s-a întâlnit de mai multe ori și că acesta este un om hotărât, deoarece el a păstrat până în ultimul timp vreo 3-4 arme militare, pe care le-a predat echipei speciale de la Miliție care a întreprins acțiune de strângerea armelor de la populația civilă din acea regiune.

Menționăm că în discuțiile pe care le are soția banditului cu informatorii, este foarte precaută și caută mereu să-i pună la încercare sub diferite forme. Totuși până la urmă [informatorul] a putut obține promisiunea soției banditului, că dacă soțul ei acceptă, îi va da posibilitatea să se întâlnească.

Paralel cu munca informativă, s-a stat de vorbă și cu soția banditului, căutând a exploata situația mizeră în care se găsește ea împreună cu copilul, în urma cărui fapt a promis că va încerca să ia legătura, dacă poate, cu soțul ei în pădure. În urma acestui fapt, în zilele de 10, 11, 12 iulie a.c. a plecat în pădure în căutarea soțului, întâlnindu-se la o baracă în ziua de 12 iulie a.c., unde a fost somată de către banditul Pătrăuceanu și condusă în baracă unde s-a întâlnit cu soțul ei, care a amenințat-o cu arma, adresându-se cu cuvintele că ea este informatoarea și căteaua Miliției.

Tot eu această ocazie a fost somat și culcat la pământ și un pădurar care avea acces la acea colibă.

Întrucât această întâlnire a avut loc imediat după ce ea a stat de vorbă cu organele noastre, deducem în mod sigur că această întâlnire a fost aranjată mai dinainte, împreună cu soțul ei, pentru a deruta organele, că într-adevăr ea nu este în relații bune cu soțul ei.

Din discuțiile avute de informatori cu soția banditului precum și în urma faptului că s-a întâlnit atât de repede cu soțul ei, avem ferma convingere că ea ține legătura permanentă.

Dintre acțiunile bandiților Cenușă și Pătrăuceanu, în ultimul timp se poate număra și aceea [de] pe data de 20 iunie a.c., când și-a[u] făcut apariția în cantonul Strigoaia, sectorul Putna-Rădăuți, unde a[u] intrat într-o cabană de muncitori, cerându-le de mâncare, după ce mai întâi s-au așezat în genunchi și au făcut o rugăciune.

Pe data de 1 iulie, banditul Cenușă a trimis printr-un muncitor de pădure la Miliția comunei Putna un testament scris pe o coajă de brad, prin care făcea cunoscut că, cu începere de la 1 iulie 1951, își împarte averea sa copiilor lui, anume Veronica Dariciuc (nelegitimă) și Iliodor Cenușă, care urmează a intra în posesia averii, indiferent dacă el va trăi sau va muri¹⁴⁶.

Pe data de 4 iulie a.c., bandiții Cenușă și Pătrăuceanu și-au făcut apariția în regiunea comunei Brodina, satul Paltin, Raionul Rădăuți, unde au somat o fetiță ce se afla în pădure la cules fragi, luându-i toate fragile ce le avea strânse, după care au plecat în pădure.

Acțiunile informative întreprinse de organele noastre sunt duse în mod permanent, iar informatorii respectivi și mai ales acei doi, care au reușit să se apropie mai mult de soția banditului, vor fi canalizați și instruiți în permanență, pentru a putea adânci și mai mult această problemă.

CĂPITAN DE SECURITATE ,
(ss) I. Popa

PLUTONIER,
(ss) Tomiac O.

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 286-287.

145. Soția banditului este Maria Cenușă, iar banditul este partizanul Constantin Cenușă.

146. Vezi documentele nr. 30, 31 și 32.

1951 august 2, Putna. Scrisoarea preotului Constantin Zabolotnic din Putna, care sfătuiește pe Constantin Cenușă să se predea în timp de trei zile, garantându-i o pedeapsă blândă.

DOMNULE CENUȘĂ¹⁴⁷

A sosit vremea să vorbim pe față. Au trecut deja 6 ani de când ai apucat calea codrului și a pribegiei, adus de cine știe ce gânduri. O rândunică nu face primăvara¹⁴⁸.

În acest timp, multe lucruri s-au limpezit și chiar Miliția s-a documentat că dumneata personal ai căzut jertfa vremurilor și nu ești atât de vinovat, după cum ți-ai format gândul în singurătatea codrului. Sunt atâtea care au uitat de mult ceea ce a fost¹⁴⁹: Boghian, Breabăn, Crețan, Ursache, etc.

Iată dar ți se oferă ocazia să scapi din strâmtoarea în care te afli și drept dovadă, Miliția a ales chiar persoana mea de preot drept garanție că viața îți va fi cruțată, bineînțeles dacă înțelegi să te încadrezi în spiritul noii orânduiri¹⁵⁰.

Numai cei ce își calcă pe inimă și fire pot fi folositori patriei și atunci Patria le este îndurătoare.

Iată deci acum ești pus în situația de a alege absolut singur între viață și moarte.

Eu, preotul satului Putna, întrepun viața mea, sufletul meu curat de preot, că nimic deosebit nu ți se întâmplă, precum osânda de moarte, bătaie sau schingiuiri. Odată mărturisite sincer, *vei avea de ispășit cel mult o închisoare de 6 luni corecțională*¹⁵¹ și poate nici asta, deoarece ei văd altfel lucrurile de cum le vezi D-ta. Doar n-ai fost ministru sau cine știe ce șef, încât să-ți fie frică într-atâta.

*Ți-ai făcut datoria cerută de conducerea de atunci și nimic mai mult*¹⁵².

De aceea eu am crezut bine să-ți scriu această scrisoare mânat numai de gândul curat că am putut salva viața unui om¹⁵³, și poate de frică n-am făcut-o, totuși eu vreau s-o fac atunci când mă gândesc că bietul D-tale frate zace la noi în cimitir dintr-o tristă întâmplare și înțelegere greșită a lucrurilor¹⁵⁴.

De alt fel neurmând îndemnurile mele, mai devreme sau mai târziu, soarta D-tale va fi pecetluită. Și eu mă gândesc că e păcat. Ești tânăr și nimic încă nu este pierdut. Îți vei croi o altă viață mai bună, mai dreaptă, departe de lumea care a știut să-ți folosească calitățile, fără ca azi să-ți ofere cel mai mic ajutor. Calea Domnului Isus Hristos este cea mai bună.

*Scrisoarea mea este valabilă 3 zile*¹⁵⁵, după care timp nu am nici o răspundere asupra sufletului D-tale. În acest timp te gândești bine, ce drum să croiești și dacă crezi că scrisoarea mea nu prezintă destulă încredere, poți să-mi fixezi un punct de întâlnire, fixează ziua, ora și locul întâlnirii, eu aș dori ca aceasta să se petreacă ziua. Eu viu cu cartea spovedaniei și dacă

147. Copie dactilografată.

148. Un singur motiv l-a determinat pe Constantin Cenușă ca să ia calea codrului: teama că-și va pierde libertatea, poate chiar viața, în urma unei anchete și judecăți abuzive.

149. Dar N.K.V.D.-ul și Securitatea nu au uitat și nu au iertat nimic.

150. Preotul, în înțelegere cu Miliția, oferă garanții fără acoperire. Cenușă trebuia să țină cont de poziția Securității și a consilierilor sovietici, care o dirijau.

151. Cu toate acestea, Cenușă va fi condamnat la muncă silnică pe viață, prin Sentința nr. 508/1952.

152. Acesta este adevărul, dar cine a ținut seama de el?

153. Numai viața n-a fost aceea, după ce s-a predat, la 30 august 1951.

154. Fratele lui Cenușă fusese împușcat de autorități.

155. Adică un ultimatum.

vei fi vrednic, îți ofer și Sf. Precistanie. Voi fi însoțit de doi delegați ai Miliției, Plutonierii Hrincescu Anton și Fluture Gheorghe¹⁵⁶. Ei nu vor purta cu ei nici un fel de armament și nici nu sunt însoțiți de milițieni cu gândul ca să cazi în cursă¹⁵⁷.

Eu nu sunt un trădător sau un vânzător ca Iuda și nimeni nu poate să mă silească la aceasta.

Eu vreau să fiu pur și simplu un mijlocitor binevoitor a D-tale, a satului Putna și a celor ce au misiunea să te caute. Urmează sarcina. Republica a apreciat gestul D-tale că *timp de 6 ani, te-ai purtat cavalereste, fără să faci uz de armă. Ai căutat doar de ale gurii*¹⁵⁸.

Acum noi toți ne-am făcut datoria, poate și mai mult, atât tov. Ministru, eu, cât și Miliția. Se cere să părăsești codrii. Mai departe rămâi singur responsabil de actele D-tale.

Scrisoarea mea este ultimul demers față de D-ta. Alege!!

În numele Domnului Isus Hristos, Amin¹⁵⁹.

Putna 2 August 1951

(ss) pr. Zabolotnic Constantin

D-sale Domnului Cenușă Constantin, PUTNA

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 308.

37. **1951 august 8, Rădăuți.** Scrisoarea plutonierilor Hrincescu și Fluture din Direcția Miliției Regiunii Suceava, adresată lui Cenușă și Pătrăceanu, cu promisiuni și sfaturi de a se preda.

DOMNULE CENUȘĂ ȘI PĂTRĂUCEANU¹⁶⁰

Astăzi 8 august 1951, orele 21, s-au prezentat în fața noastră locuitorii Cenușă Onofrei a lui Iacob, Andruseac Gherasim a lui Zaharia și pădurarul Pascaru Gheorghe a lui Toader¹⁶¹.

Ne-a părut bine că Dvs., luând cunoștință de răspunsul nostru, v-ați hotărât de a face primii pași pe drumul cel drept pentru binele, viața și fericirea Dvs., cât și a familiilor Dvs.

Din cele spuse de locuitorii trimiși de Dvs., suntem de acord cu propunerea ce o faceți și vă credem că vreți să vă întâlniți și să curmați cu suferințele, prin care act vă salvați viața Dvs., devenind oameni care vă creați un nou mod de viață alături de oamenii pașnici din Republica Populară Română.

Discuțiile avute de Dvs. cu acești locuitori au fost pe deplin lămurite lucrurile, însă un punct principal ne desparte de scopul final și anume: greșit ați înțeles că șeful secției de exploatare Nohai v-ar da Dvs. un punct de întâlnire, adică acela unde ar vrea el. Nu, Dvs.

156. Aceiași care l-au lămurit pe Vasile Motrescu să se predea.

157. Adevărata cursă era mult mai amplă și abil pregătită.

158. Acesta a fost adevărul, dar cine a ținut cont de el?

159. Câtă greutate a avut această scrisoare a preotului din sat asupra hotărârii luate de un țaran simplu, semianalfabet și deosebit de credincios?

160. Copie dactilografiată. Și aici, numele corect este Pătrăceanu.

161. Partizanii Constantin Cenușă și Cozma Pătrăceanu au discutat în prealabil cu acești trei locuitori, care au fost trimiși la Miliție spre a tatona posibilitatea unei predări onorabile.

fixați o zi și o zonă de parcurs acestui om pe o direcție anumită de unde din orice punct îl puteți face atent să stea de vorbă cu Dvs. De unde reiese clar că noi nu căutăm a vă întinde o cursă pentru a fi să fiți prinși pe calea armelor, ci căutăm lămurirea Dvs., ca unii care un timp îndelungat ați pribegit prin codrii, îndurând mizerie, iar până în ziua de astăzi nu ați avut ocazia să vă dea cineva un sfat lămuritor de a vă veni în ajutor, ci din contră. După cum spuneți Dvs. de exemplu dacă ați luat dintr-un loc un kg de făină de mălai, locuitorii respectivi, pentru a-și reconstitui pagubele, dădeau declarații precum, [că] le-ați luat 20 kg.

Domnule Cenușă și Pătrăuceanu, scrisoarea de față o primești din partea delegaților Direcției de Miliție, Plot. Hrincescu Anton și Fluture Gheorghe¹⁶², care special și nu întâmplător sunt în această regiune pentru ca pe calea muncii de lămurire să ieșiți din codru și să începeți o viață nouă, încadrată în muncă, așa cum dorește conducerea noastră.

Exemplul viu aveți în fața Dvs., recunoștința ce o are familia lui Motrescu Vasile și cetățenii pașnici din comuna Vicovu de Jos de felul cum ați salvat viața și sănătatea fratelui tău de suferință, Vasile Motrescu.

Greșit sunteți orientați că acest Vasile Motrescu ar căuta să vă vândă și că ar fi în slujba Miliției cu scopul de a vă pierde viața¹⁶³. Din contră, pe data de 24 iunie orele 11,30 noaptea când a dat punct de întâlnire cu noi primul cuvânt a[1] lui Vasile Motrescu era pronunțat în fața noastră despre Dvs., să facem tot ce știm și să nu cădeți victimă de a fi omorâți, întrucât ați fost prieteni de suferință de atâta timp. Cu atât mai mult el astăzi își poartă recunoștință, declarându-ne nouă că l-ai oprit în mai multe rânduri de a nu face crime asupra autorităților cât și a oamenilor pașnici și în anumite împrejurări.

Vă trimitem alăturat cuvântul pus în slovă pe hârtie a celui care slujește altarul din Putna. Rămâne ca Dvs., cu multă atenție să citiți această scrisoare și în termenul acordat de preot, adică 3 zile de la primirea ei, să ne dai răspunsul pentru a vă aranja viitorul așteptat¹⁶⁴.

Noi, delegații Direcției, intenționăm să nu treci prin filiera cercetărilor la post, Raion, Regiune, ci să vă prezentăm direct la București¹⁶⁵ în fața acelor care conduc destinele interne ale Republicii noastre, în fața cărora orice greșeală mărturisită drept, veți găsi îngăduirea iertării.

În raport de urgența rezultatului Dvs., vom înceta orice urmărire contra Dvs., pentru ca să aveți posibilități largi de a vă documenta pe deplin că cele scrise pe hârtie sunt realități și nu falsuri. Vă sfătuim până la grabnica soluționare a problemei abțineți-vă de la jafuri, concentrați tot ce vă stă în putere, duceți o gândire justă pentru salvarea vieții Dvs.

(ss) Plot. Hrincescu Anton

(ss) Plot. Fluture Gheorghe

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 306-307.

162. Acești doi reprezentanți ai Miliției l-au convins și pe Vasile Motrescu să se predea (vezi documentul nr. 33).

163. Chiar dacă Vasile Motrescu a fost obligat de Miliție la unele concesii, nu l-a trădat pe Cenușă. Faptul că Motrescu a fost lăsat liber (dar strict supravegheat) a fost o metodă vicleană care l-a determinat pe Cenușă Constantin să ia și el hotărârea de a se preda. După predarea lui Cenușă și Pătrăuceanu, au fost arestați și Vasile Motrescu și Grigorean din Marginea.

164. Rezistența lui Cenușă a fost pusă sub un foc încrucișat, atât din partea reprezentantului Bisericii cât și din partea reprezentanților Miliției. Cum vor fi "aranjați", vom vedea în continuare.

165. Cenușă Constantin, Cozma Pătrăuceanu și Vasile Motrescu au fost duși la București, unde au fost anchetați cu prioritate de N.K.V.D.

38. 1951 august 18, Suceava. Adresa prin care Miliția Regiunii Suceava Itransmite Securității copia scrisorii partizanului Constantin Cenușă, prin care propune persoanele și condițiile în care să discute predarea sa.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE
Nr. 1370 din 18 august 1951¹⁶⁶

INTRARE
Nr. 10 391
1951 Luna VIII Ziua 18

**CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
SUCEAVA-CÂMPULUNG**

Înaintăm mai jos în copie scrisoarea banditului Cenușă Constantin adresată postului de Miliție Putna în ziua de 16 august 1951, prin paznicul de vânătoare Puiu Vasile care a și scris-o, după redactarea banditului Cenușă.

DIRECTOR,
Maior de Miliție
L.S.¹⁶⁷ (ss) Susai Roman
COPIE

Poiana Bulai, în ziua de 16 august 1951, ore 11,45

Bandiții Cenușă Constantin și Pătrăuceanu Cozma a[u] întâlnit pe paznicul de vânătoare Puiu Vasile în Poiana Bulai, raza postului de mil[iție] Putna. Acest pădurar era împreună cu Breabăn Ștefan din comuna Putna.

Banditul Cenușă a chemat la dânsu[l] pe pădurarul Puiu, i-a luat cartușele la el, după care a stat de vorbă cu dânsi[i], întrebându-i dacă nu are [au] vr[e]o scrisoare de la org[anele de] Miliție. Acesta i-a răspuns că nu are, fiindcă i-au dat-o lui Onofrei Cenușă.

Banditul Cenușă dă o scrisoare cu conținutul următor, postului de Miliție Putna:

Către Postul de Miliție Putna

Rog să binevoiți a ne trimite pe aceste persoane pe care vi le arăt mai jos menționat: Domnul Răuț, administratorul Ocolului și pe Domnul Fux de la Societatea Sovromlemn Falcău și pe Onofrei Cenușă, însoțiți de paznicul de vânătoare Puiu Vasile.

Rog foarte mult ca să nu mai fie însoțiți de alte persoane de Miliție, indiferent civili sau alte persoane. Doresc ca în termen de 3 zile să dau întâlnire cu aceste persoane [pe] care le doresc eu, indiferent unde va fi: Hașca, Putnișoara, Struginoasa și totodată rog ca toate posturile fixe sau orice milițian în aceste trei zile să fie retrase la posturile respective unde se află, din cauză că nu doresc să se întâmple un alt fel de nenorocire între noi. Și totodată la aceste 4 persoane voi da și ziua de a mă preda. Dacă voiți să mă predau viu. În nici un caz nu voi face ca acești oameni să umble degeaba după mine, numai dacă nu vor fi însoțite de alte persoane.

166. Document dactilografiat. Pe manșeta laterală există următoarele însemnări, scrise cu mâna:

- S 3 - Se va face o copie și se va trimite tov. cpt. Popa (ss) indescifrabil
 - B 3 (ss) indescifrabil.
 - 20.8.1951 - Trimis o copie de pe scrisoare tov. cpt. Popa la Rădăuți [Securitate].
167. Ștampila: R.P.R. - Direcția Miliției Regiunii Suceava.

Acesta îmi este ultimul meu cuvânt [pe] care vi-l transmit prin pădurarul de vânătoare Puiu Vasile, atât scris cât și verbal. Și nu cumva să zăresc o altă persoană prin[tre] persoanele marcate de mine, [că] atunci nici într-un caz nu mă mai veți vedea. De asta rog foarte mult ca să se facă legal predarea mea.

Vă salut cu profund respect.
(ss) Cenușă Constantin

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 310; vol. 6, f. 12 și 392.

39. **1951 august 19, Suceava.** Raportul Miliției Regiunii Suceava privind contactele cu partizanii Cenușă și Pătrăucean, spre a-i convinge să se predea.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE

Nr. 1370 din 19 august 1951¹⁶⁸

CĂTRE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MILIȚIEI
DIRECȚIA MILIȚIEI JUDICIARE
BUCUREȘTI

Raportăm că în ultimul timp banda Cenușă-Pătrăucean, văzându-se constrâns[ă] și încolțit[ă] din toate părțile de către organele de Miliție, se constată că această bandă este pe cale și are intenția de a se preda organelor noastre.

Astfel, în ziua de 16 august 1951 a ieșit în Poiana Bulai din raza postului de Miliție Putna, Raionul Rădăuți, la paznicul de vânătoare Puiu Vasile cu care a stat mai mult timp de vorbă, prin care apoi a trimis o scrisoare către postul de Miliție Putna, de pe care anexăm o copie, prin care cere să se întâlnească cu numiții: Reuț, administratorul Ocolului Silvic Putna, Fux de la Soc. Sovromlemn Falcău, Onofrei Cenușă din Putna și paznicul de vânătoare Puiu Vasile, cu care să se înțeleagă asupra predării sale, adică aceste persoane să-l ia în garanție că dacă se predă nu i se va întâmpla nimic.

În acest scop s-a luat legătura cu persoanele de mai sus, dintre care s-a oferit a merge în pădure numai Puiu Vasile și Cenușă Onofrei pentru a se întâlni și lua legătura cu bandiții, iar Reuț și Fux au refuzat acest lucru, fiindu-le frică.

Această operațiune se desfășoară sub îndrumarea organelor noastre, pentru a se ajunge la predarea bandiților.

DIRECTOR,
Maior de Miliție
(ss) Susai Roman

Șeful Serv. Judiciar
Locot. de Miliție
(ss) indescifrabil

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 6, f. 397.

168. Copie dactilografiată, având pe manșetă o mențiune scrisă cu mâna: Cenușă.

40. 1951 august 22, Codrul Voievodesei. Scrisoarea partizanilor Cenușă și Pătrăucean către plutonierii Hrincescu și Fluture, în care fixează termenul de predare la 1 septembrie.

COPIE¹⁶⁹

22 august 1951

**D-LE PLUTONIER HRINCESCU,
D-LE PLUTONIER FLUTURE,
și D-LE NIȚĂ,**

Subsemnații Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma, vă rugăm din suflet a ne prelungi termenul de ieșire până pe data de 1 septembrie, din motivul că avem vreo câteva boarfe la locuri depărtate și ne trebuie câteva zile să le adunăm, să nu putrezească pe acolo, că e păcat. Totodată vă rugăm foarte mult să ne dați voie a ne întâlni cu soțiile noastre, pentru a ne da niște cămăși spălate, să ne reparăm încălțăminte și a ne completa ce ne mai lipsește.

Și în acest timp să schimbăm și noi câteva cuvinte cu soțiile noastre, căci de ani de zile nu am schimbat nici un cuvânt cu ele. Și d-voastre cunoașteți durerea sufletească?

În acest timp vă rugăm a le da voie la soții să ne alimenteze până la data ieșirii.

Căci noi, cu data de astăzi, 22 august, vă mărturisim cu sfîntenie că nu vom lua un capăt de ață de la nimeni. Încă vă rugăm foarte mult să dați ordin D-voastre atât la autoritățile militare cât și la organele silvice, de a nu ne soma în cazul când ne vom întâlni, pentru că noi nu ne vom supune nimănui, decât la D-voastre la data de mai sus arătată, dacă vreți să ne aveți vii.

Nu că din rea voință nu ne vom supune altor autorități, dar respectăm cuvântul Dvoastre.

Vă mulțumim din suflet de bunătatea care ați făcut pentru noi prin fratele Iliuță Ștefan, paznicul de vânătoare.

Am primit două pâini și tutun, etc. chiar și din partea d-sale ne-a adus tot alintare. Ne-a lămurit cu deplin de cuvintele care ne-ați trimis d-voastre pe fratele Iliuță. Ne-a lămurit cu deplin și fratele Iliuță, și ieri și astăzi situația noastră, căci până astăzi n-am întâlnit nici o persoană, să ne lămurească că fratele Iliuță, cu toate că nu l-am cunoscut până acuma și d-lui nu ne-a cunoscut [pe] noi, dar ne-a înviorat foarte mult.

Vă rugăm cu lacrimi în ochi, de a face cu deplină bunătate, să aranjați d-voastre cu Miliția Putna și Straja să dea voie soțiilor să vină la noi și să fie însoțite de paznicul de vânătoare Iliuță Ștefan. Afară de d-lui să nu vină altul, căci ne tulbură mintea.

După termenul mai sus arătat nu veți mai obosi după noi. Atunci vom ieși singuri¹⁷⁰, numai cu fratele Iliuță, chiar la el acasă. Rugăm foarte mult și pe fratele Leon de a ne ajuta și D-lui cu ceva, cu puțină făină, să ne facă niște coptură.

Vă rugăm, primiți din partea noastră cele mai călduroase felicitări, în numele conducătorilor Republicii Populare Române, să sărbătoriți ziua de 23 August în cea mai frumoasă fericire.

Vă salutăm cu profund respect.

(ss) Pătrăucean Cozma (ss) Cenușă C-tin

Prezenta copie este conform cu originalul

(ss) indescifrabil

• ASRI. Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 333 și vol. 6, f. 401.

169. Copie dactilografată.

170. Pătrăuceanu și Cenușă se vor ține de cuvânt și se vor preda la 30 august 1951.

41. 1951 august 25, București. Telegrama Biroului 314, prin care se insistă asupra termenului limită, 27 august 1951, pentru prinderea partizanului Cenușă.

ADEVERINȚĂ¹⁷¹

Telegrama Nr. din
s-a primit în ziua de 22.VIII-951 ora 22, m.00¹⁷²
Semnătura primitorului (ss) indescifrabil

TELEGRAMA
CĂTRE D.R.S.S. C-LUNG
DIN BUCUREȘTI- SECURITATE NR. 8465 55 25 8 ORA 14

URMARE ORD. NOSTRU NR. 314/50918 DIN 21 AUGUST A.C.

REFERITOR LA BANDA CENUȘĂ CONSTANTIN, VĂ REAMINTIM CĂ LA 27 AUGUST A.C. EXPIRĂ TERMENUL DE EXECUTAREA ACESTEI LUCRĂRI¹⁷³ CUNOSCÂND CĂ NU SE ADMITE NICI O DEPĂȘIRE.

COL. DE SEC. G. BIRTAȘ¹⁷⁴ NR. 314/50918 DIN 25 AUGUST 1951

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f.317.

42. 1951 august 27, Suceava. Raportul Miliției Regiunii Suceava în legătură cu acțiunea de a convinge pe Cenușă Constantin să se predea.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA
Serviciul Mil. Judiciare Nr. 1427 din 27 august 1951

CĂTRE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MILIȚIEI
Direcția Miliției Judiciare
BUCUREȘTI

Urmare la raportul nostru Nr. 1370 din 19 august 1951, prin care am înaintat o copie după scrisoarea banditului CENUȘĂ, raportăm următoarele:

S-a continuat munca de urmărire a acestei bande, intensificându-se activitatea informativă și operativă, cu care ocazie începând cu data de 21 august a.c. s-a luat contact cu banda în pădure prin informatorul nostru, CENUȘĂ ONOFREI, manipulant de pădure și ILIUȚĂ ȘTEFAN, om de încredere al Miliției, care era angajat paznic de vânătoare în uniformă, în zona de acțiune a bandei.

171. Documentul este alcătuit din benzi de hârtie scrise la telegraf, lipite pe formular tip pentru telegrame.

172. Textul telegramei a fost primit la 22.8.1951 ora 22,00 dar, din cauza zilelor de sărbătoare 23 și 24 august, a fost transmis la 25.8. ora 14.

173. Se referă la capturarea lui Cenușă.

174. Semnează: Colonel de securitate Gavril Birtaş, același care a semnat la 29 martie 1949 ordinul pentru reînceperea urmăririi foștilor partizani din grupul Macoveiciuc (documentul nr. 39).

În ziua de 21 august a.c., bandiții cerând a veni la întâlnire niște persoane civile din comună, alături de informatorul nostru Onofrei Cenușă, s-a folosit momentul prielnic când Plot. Niță Gheorghe, Plot. Hrincescu Anton și Serg. Fluture, îmbrăcați în haine civile au mers în pădure cu informatorii, iar către seară s-au întâlnit cu bandiții, unde au stat de vorbă aproape 2 [două] ore. Cu această ocazie, cei 3 milițieni au mers ca delegați în locul persoanelor cerute de Cenușă, însă ajungând la fața locului, bandiții au recunoscut că sunt milițieni, nu delegați. Însă bandiții, văzându-se în fața acestei situații, a[u] stat de vorbă cu aceștia. Cenușă și Pătrăucean fiind vigilenți, au folosit un loc mai înalt și mai depărtat de acești delegați, pentru a nu putea fi prinși sau împușcați.

Cu această ocazie, milițienii au arătat bandiților greșelile pe care le fac umblând în acest fel prin pădure, cerându-le să se predea, pentru a nu se face uz de forță și arme. În urma acestei convorbiri, bandiții au promis [că] de acum înainte nu vor mai da nici o lovitură, fiind decizi a se preda, pentru că nu mai pot suporta mizeria și urmările, cerând însă să li se dea aprobare până la 1 septembrie 1951, pentru a putea lua legătura cu soțiile lor, iar ei să strângă toate lucrurile furate ce le au în diferite colțuri de pădure, pentru ca în ziua predării să le restituie celor jefuiți. În fața acestor împrejurări, organele de Miliție au acceptat propunerea bandiților și s-au despărțit.

În ziua de 22 august 1951, bandiții apar la pădurarul Iliuță Ștefan, omul Miliției, iar acesta fiind instruit de noi destul de bine, îl lămurește pe Cenușă timp de 5 ore, în așa fel încât acesta [Iliuță] vine jos cu scrisoarea ce se anexează¹⁷⁵. Aci bandiții cer aprobarea din nou până la 1 septembrie a.c. și cer ca soțiile acestora să fie duse de Iliuță în pădure, pentru a le duce mâncare și haine.

La data de 25 august a.c., soțiile bandiților fiind sărace, li se dă posibilitatea de a face mâncare și sunt trimise în pădure cu informatorul nostru. În acea zi, la orele 11, bandiții apar la soții și informator, unde stau de vorbă 3 ore, cu care ocazie au trimis pe informator jos, la Post, să anunțe că se vor preda pe data de 1 septembrie a.c., iar pe soții le-a[u] oprit la ei, susținând că vor veni jos odată cu ele. S-au instruit soțiile pentru a-i determina pe aceștia să vină în comună mai repede de 1 septembrie a.c., dar bandiții au spus că ei au dat un termen și se țin de cuvânt.

În cadrul acestei operațiuni s-a ținut legătura permanentă cu Direcția Regională de Securitate Câmpulung, cu care de comun acord s-au făcut aceste acțiuni de a constrânge și forța pe bandiți de a nu mai da lovituri și a-i determina să iasă singuri din pădure.

Pentru reușita acestei acțiuni, de comun acord cu Organele Securității, s-a[u] luat măsuri de a se scoate posturile de pândă din zona de acțiune a bandiților cât și oamenii securității, pentru a se da posibilitate bandiților să-și adune lucrurile furate, din diferite colțuri ale pădurii, lăsând să acționeze numai informatorii noștri și paznicii de vânătoare care să supravegheze activitatea în timpul acesta până la data de 1 septembrie 1951.

Dealtfel bandiții au afirmat că ei nu se vor preda decât la cele 3 persoane arătate în scrisoarea anexă și nu se vor supune altor persoane pe care nu le cunosc.

DIRECTOR,
Maior de Miliție
(ss) Susai Roman

LOCȚIITOR OPERATIV
Căpitan de Miliție,
(ss) Cantor Dumitru

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol.6, f. 399-400.

43. **1951 august 29, Pădurile Putnei.** Ultima scrisoare a partizanilor Cenușă și Pătrăucean, înainte de a se preda.

29 august 1951¹⁷⁶

DOMNULE PLUTONIER FLUTURE, DL. PLOT. HRINCESCU ȘI DLE. NIȚĂ,

Vă rugăm să binevoiți să dați un telefon Dlui. maior Susai Roman să binevoiască să fie și Dlui. la predarea noastră, rugăm foarte mult.

Dle. Plot. Hrincescu, dacă vă aflați în localitate și dacă se poate să fie și Dl. maior mai degrabă. Fixați Dvs. o zi și noi venim, ca să nu stați Dvs. pentru noi până pe ziua de 1 sept[embrie]¹⁷⁷.

Și noi venim singuri în Comună, în grădina mea care se află lângă linia ferată.

Totodată să fixați Dvs. când să venim: ziua sau noaptea, și ora.

Vă salutăm cu profund respect.

P. conf[ormitate],

(ss) PĂTRĂUCEAN COZMA și

(ss) cpt. Cantor

CENUȘĂ CONSTANTIN

- ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol.6, f.319 și 408.

44. **1951 august 30, Suceava.** Raportul Miliției Regiunii Suceava, referitor la predarea de bunăvoie a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean.

DIRECȚIA MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA

SERVICIUL MILIȚIEI JUDICIARE

Nr. 1442 din 30 august 1951¹⁷⁸

**CĂTRE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A MILIȚIEI
DIRECȚIA MILIȚIEI JUDICIARE
BUCUREȘTI**

Urmare la raportul nostru Nr. 1427 din 27 august 1951, raportăm următoarele:

În urma acțiunilor de constrângere executate de organele Miliției, prin posturi de pândă, patrule, informatori civili sau îmbrăcați pădurari, precum și prin legătura luată de echipa noastră de Miliție în ultimul timp, banda Cenușă Constantin și Pătrăuceanu Cozma s-a găsit într-o situație foarte critică, pentru care motiv au ajuns la concluzia că nu mai pot sta mult în pădure.

Dându-li-se posibilitatea în ultimul timp prin organele Miliției, ca soțiile să ia contact cu ei, bandiții au comunicat în seara zilei de 29 august 1951 că nu mai pot sta în pădure¹⁷⁹.

Echipa acestei Direcții a fixat un punct în pădurea Putna unde să apară bandiții, cu care ocazie subsemnatul, însoțit de Cpt. Popa, șeful Biroului de Securitate Rădăuți, Locot. Alexandru

176. Copie dactilografiată. Pe manșeta superioară este scris cu mâna: Cenușă.

177. Prin urmare, s-au hotărât să se predea înainte de data fixată.

178. Copie dactilografiată. Pe manșeta superioară, este scris cu mâna: Cenușă.

179. Vezi documentul nr. 43.

Ioan din D.G.M., Plot. Niță Gheorghe, șeful Bir. Bande, Plot. Hrincescu Anton, Serg. Fluture Gheorghe din Direcția Miliției Regiunii Suceava și Serg. major Cârneală Ioan, șeful postului de Mil[iție] Putna, am prins pe bandiții Cenușă Constantin și Pătrăucean Cosma¹⁸⁰.

Asupra bandiților s-a găsit următorul armament:

- La Pătrăuceanu Cosma un pistol automat Beret[t]a 9 mm cu 45 cartușe.
- La Cenușă Constantin s-a găsit una armă Z.B. germană și 55 cartușe, precum și una grenadă defensivă. Tot de la Cenușă C-tin s-a ridicat un binoclu civil, o carabină austriacă și 8 cartușe, ultimele fiind proprietatea pădurarului Comorițan Dumitru, jefuit de bandă acum trei săptămâni.

Cu ocazia cercetărilor sumare, bandiții au recunoscut că urmărirea făcută în ultimul timp de Miliție i-a determinat fie să se împuște singuri, fie să rupă cu viața pe care au dus-o aproape trei ani de zile, hotărându-se însă de a divulga persoanele ce i-au susținut și îndemnat a sta în pădure, persoane ce urmează a se identifica cu ocazia cercetărilor.

Anexăm copie de pe scrisoarea din 28 august 1951 a bandiților către organele noastre de Miliție.

Odată cu prezenta, înaintăm și pe indivizii Cenușă Constantin și Pătrăucean Cosma, escortați de tov. Locot. Alexandru Ioan, Plot. Niță Gheorghe, Plot. Hrincescu Anton și Serg. Fluture Ghe[orghe].

Serg. Maj. Cârneală Ioan nu a putut fi trimis, fiind comand[antul] Postului Putna, urmând a supraveghea starea de spirit a populației și pe cei suspecti.

DIRECTORUL MILIȚIEI REGIUNII SUCEAVA

Maior de Miliție,

(ss) Susai Roman

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 6, f.412.

45. 1951 august 30, Rădăuți. Fonograma prin care Securitatea Rădăuți raportează predarea de bunăvoie a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean.

SECȚIA DE SECURITATE RĂDĂUȚI

Nr. 314/2350¹⁸¹

30 august 1951

DGSS

REGIUNEA SUCEAVA-CÂMPULUNG

La ord[inul] Dvs. verbal și urmare rap[ortului] nostru Nr. 314/2164 din 21 august 1951, vă raportăm că cei în cauză, după întâlnirea avută cu soțiile lor au fixat printr-un bilețel adus de soția lui CENUȘĂ la postul de Miliție, *predarea pentru ziua de 30 august 1951*, înainte de masă, pe traseul liniei C.F.F. Putna¹⁸².

180. Ca și în cazul lui Vasile Motrescu, Cenușă și Pătrăucean au fost "prinși", când de fapt s-au predat de bunăvoie.

181. Document dactilografiat.

182. Data predării a fost fixată de cei doi partizani. Din motive de precauție, locul de întâlnire n-a fost un punct anume, ci traseul căii ferate forestiere, Cenușă și Pătrăucean rezervându-și libertatea de a apare într-un loc ales tot de ei.

În dimineața zilei de astăzi, organele noastre, în persoana tov. Cpt. Popa I.¹⁸³, însoțit de organele Miliției compuse din tov. Maior Susai, Lt. Alexandru, delegatul DGM, Plot. Niță și Serg. Fluture, s-au deplasat cu locomotiva CFF pe traseul mai sus amintit unde, la întoarcere, urma să se întâlnească într-un punct, necunoscut dinainte, unde erau așteptați de cei în cauză.

Parcurgând traseul în sus și în jos, bandiții nu și-au făcut apariția. În urma hotărârii de comun acord, s-a parcurs traseul încă o dată, avându-se în vedere că bandiții nu au avut timp să se apropie de terasamentul CFF, întrucât era prea devreme.

În urma propunerii tov. Maior Susai, că grupa este prea mare și că bandiții s-ar fi temut să se predea din această cauză, el a cerut insistent ca Lt. Alexandru și Cpt. Popa să rămână pe loc, iar el împreună cu restul de milițieni să plece din nou pe traseu, lucru ce l-a și făcut.

În dreptul punctului pârâul Varnița, la o distanță de circa 4 km de Putna, grupul condus de maiorul Susai s-a întâlnit cu bandiții care așteptau gata să se predea, lângă terasament.

Bandiții s-au predat imediat, armamentul era deja aruncat jos la venirea grupului de milițieni. Cpt. Popa și Lt. Alexandru în acest timp s-au deplasat sus, pe traseu, s-au întâlnit cu Plot. Niță care venea pe locomotivă în jos, iar acesta a raportat că *bandiții s-au predat de bunăvoie*, purtându-se chiar foarte respectuos. După circa 2 minute a sosit la vale și vagonetul cu Maiorul Susai, împreună cu bandiții și soțiile lor.

Vagonetul a fost oprit și tot grupul s-a imbarcat în mașini, care au așteptat de-a lungul liniei CFF și au plecat înspre postul de Miliție Putna și de acolo la Câmpulung.

Menționăm că însuși tov. Maior Susai în convorbirea avută cu tov. Cpt. Popa a spus că *bandiții s-au predat de bunăvoie*.

Bandiții au fost coborâți la vale nelegați și stăteau împreună cu soțiile pe banca vagonetului, lângă milițieni, cu care discutau liber.

Urmează raport detaliat prin curier.

CPT. DE SECURITATE

(ss) Popa I.

Tr[ansmis] Plot. Tomeac

Pr[imit] Slt. Solomovici

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 334-335.

46. 1951 septembrie 11, București. Sinteza întocmită de Biroul 314 în problema "bandelor": Dovada că partizanii Cenușă și Pătrăcean s-au predat de bunăvoie (Extras).

314/11 septembrie 1951

SINTEZA

**De rezultatele obținute în problema bandelor
de la data de 15 iunie la 1 septembrie 1951.**

[...] Regiunea Suceava

- Banda CENUȘĂ CONSTANTIN, compusă din 2 [două] elemente din raza raionului Rădăuți.

Această bandă compusă din CENUȘĂ CONSTANTIN și PĂTRĂUCEAN COZMA a activat pe teritoriul Raionului Rădăuți, până la data de 30 august a.c. când s-au predat organelor de miliție, în urma muncii de lămurire dusă de aceste organe cu familiile lor.

183. Căpitanul Popa I. era comandantul Securității Rădăuți. Acțiunea a fost întreprinsă de Miliție, în combinație cu Securitatea.

Pentru prinderea acestor fugari de noi a fost introdus în teren informatorul ..., fost membru al bandei CENUȘĂ, care până la predarea celor doi bandiți nu a reușit să stabilească un contact cu ei.

• ASRI, Fond "D", dosar nr. 2168, f. 286 și 297.

47. 1951 septembrie 16, Sibiu. Proces-verbal de constatare, identificare și reînhumare a trei agenți ai Securității împușcați de partizani în Munții Făgărașului.

M.A.I. Regiunea Sibiu
COPIE

16 septembrie 1951

PROCES-VERBAL DE CONSTATARE
Făcut azi 16 septembrie 1951, la Sibiu.

Noi, cpt. Cânu Ioan din cadrele Regiunii M.A.I. Sibiu[,] însoțit de lt. maj. Vlad Leonida, lt. Tiugan Ioan și alte 13 cadre tot din cadrele Regiunii M.A.I. Sibiu, constatăm prin prezentul proces-verbal următoarele:

La 14 septembrie 1951[,] fiind sesizați că elementele din banda GAVRILĂ ce acționează în Munții Făgărașului, au asasinat prin împușcare trei cetățeni în munți, în punctul "Valea Zârnei", pe partea vestică a munților.

Pe baza celor de mai sus, deplasându-ne la fața locului am constatat:

După creasta Munților Făgăraș[,] coborând spre versantul din Reg. Pitești, într-o prăpastie, pe valea râului Zârna, am găsit trei cadavre acoperite sumar cu pământ și crengi de copaci.

Trecând la identificarea victimelor[,] am stabilit identitatea după cum urmează:

VRABIE IOAN, născ[ut] la 25 sept[embrie] 1922 în [comuna] Stâncășeni Tutova, fiul lui Ioan și Agripina, muncitor agricol, dom[iciliat] în Bârlad, Str. Beloescu nr. 6, căsătorit[,] cu un copil.

ANGHEL NICOLAE, născ[ut] la 7.1.1922 în com[una] Negrilești Putna, student, fost cpt. de artilerie, necăsătorit, cu domiciliul în Focșani, str. Alecu Russo nr. 5.

BOIAN IOAN zis MOISESCU[,] născ[ut] la 2.02.1914 în comuna Onor, Reg[iunea] Timișoara, Raionul Deta, fiul lui Axente și Maria, fără profesie, inapt serviciului militar, căsătorit, cu doi copii, cu dom[iciliul] în București, str. Neagu Florea nr. 5, etaj II.

Terenul fiind accidentat, cadavrele de mai sus n-au putut fi transportate și astfel s-a dispus reînhumarea lor în același loc, în pământ.

Drept pentru care am dresat prezentul proces verbal de constatare în trei exemplare, spre cele regale.

Cpt. de Securitate (ss) Lt. maj. Vlad Leonida

(ss) Cânu Ioan (ss) Lt. Tiugan Ioan

Prezenta copie este conform cu originalul ce se află la dosarul de anchetă al Regiunii M.A.I. Stalin nr. 350/1957, vol. 5, fila 158.

Pentru conformitate,

L. S. Secretar șef (ss) Lupu Manole

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 4314, vol. I, f. 278.

48.

1951 septembrie 20, București. Stenograma declarației fostului partizan Constantin Cenușă din Putna, după intrarea sa în captivitate.

20 septembrie 1951

DECLARAȚIE

Subsemnatul CENUȘĂ CONSTANTIN, născut în anul 1911, în Comuna Putna, Raionul Rădăuți, la data de 24 septembrie, fiul lui Ilie și al Veronei, de profesie agricultor, căsătorit, cu un copil, carte nu știu, în trecut nu am făcut nici un fel de politică, în prezent neîncadrat, fiind fugar în munți. Ca avere posed 9 prăjini de pământ, serviciul militar satisfăcând la Regimentul 4 Jandarmi Cernăuți cu gradul de soldat, de naționalitate român, judecat și condamnat pentru fapte penale sau politice nu am fost niciodată, cu domiciliul în comuna Putna, Raionul Rădăuți, asupra celor întrebate, declar următoarele:

La etatea de 9 ani, am intrat ca servitor la Nicolae Cenușă zis Bruțac, unde am păscut vitele, iar pentru acest serviciu primeam îmbrăcăminte și mâncare.

Am stat la aceștia o vară, după care m-am reîntors acasă. La etatea de 13 ani am intrat la fabrica de cherestea "HANHAU" din Putna, lucrând la șuruburi, unde se tăiau butucii. Timp de trei ani, în care timp am primit o primă pentru munca depusă, suma de lei 3.500 din care mi-am făcut îmbrăcăminte și am dat și părinților 2.000 lei.

La etatea de 16 ani, am plecat de la fabrică la o stână, anume la MIHAI VIAN din Putna, unde am stat o vară, apoi m-am întors în sat și am trăit cu fata lui DARAICIUC, timp de 6 ani de zile. În acest timp lucram la cariera de piatră de la fabrica de ciment Putna, strângându-mi bani pentru armată.

În această perioadă, din banii pe care i-am câștigat îi dădeam unui funcționar pe nume VLAISAN TRIFON, câte trei-patru sute de lei pe lună, pentru a mi-i trimite mie când voi fi în armată, depunând în total o sumă de lei 7.500.

Noi am fost oameni săraci. Am rămas 9 copii la părinți, având ca avere numai 50 de prăjini de cosit și 20 prăjini pământ arabil.

Când am plecat în armată, am lăsat suma menționată mai sus la VLAISAN TRIFON, care mi-a trimis în timpul armatei, în diferite rânduri, bani.

Armata am făcut-o în Regimentul 4 Jandarmi Cernăuți, fiind în tot timpul activității militare, ordonanță la slt. ANTONESCU VASILE, aparținând de compania 8-a, din unitatea noastră, a[1] cărei comandant era Cpt. BALU CONSTANTIN.

Slt. ANTONESCU VASILE, când m-a întrebat dacă vreau să fiu ordonanță la el, eu am primit cu drag această misiune, fiindcă știam să fac treburi, că nu avusesem mamă de mic copil, și învățasem treburile casei.

După ce am intrat ordonanță, am plecat cu slt. ANTONESCU VASILE la școala de locotenenți Sibiu, unde am stat 6 luni de zile. După aceea am plecat împreună cu el la examen, la Trei Scaune, Sft. Gheorghe. În timpul cât am stat la Sibiu, deoarece slt. ANTONESCU nu avea drept de ordonanță, eu am făcut serviciul la un domn colonel, al cărui nume nu-l cunosc, iar la Trei Scaune, Sft. Gheorghe, am lucrat la aprovizionarea cu alimente a ordonanțelor ofițerilor.

După aceea el a terminat școala - examenul de locotenent - și ne-am înapoiat la Cernăuți. Am venit de la Sft. Gheorghe la Sibiu, unde am mai stat 4 luni și de acolo am venit la Centrul 4 din Cernăuți.

M-am (e)liberat de la dânsul în anul 1934. Am venit acasă, am lucrat la fabrica de sticlă, unde mi s-au dat diferite aconturi în bani. Acolo aduceam lemne cu trenul mic. Am avut 3.000 de metri de încărcat și de descărcat.

Am lucrat mulți ani în fabrică, iar un an am fost (ca) paznic la acea fabrică.

După aceasta am intrat ca guard comunal la Primărie - asta a fost înainte de a cădea legionarii. În acest timp am lucrat cu șeful de post GRĂDINARU GHEORGHE cu care am fost împreună să arestăm pe niște șefi de cuiburi legionari care vroiau să dea foc la fabrică. I-am prins cu bidoanele cu gaz cu care intenționau să aprindă fabrica. L-am căutat și pe Dumitru Buba care era legionar. I-am prins pe toți legionarii, din care motiv aceștia aveau necaz pe mine, deoarece eu am dat concursul autorităților.

Într-o zi am găsit un portmoneu cu bani și l-am predat șefului de post GRĂDINARU GH. Portmoneu[1] conținea suma de 500 lei, cu diferite acte. L-am găsit în fața cărciumei. Vroind să fiu cinstit, l-am predat șefului de post. A 2-a zi s-a anunțat că păgubașul se numea ION CUȚITARU care, venind la post, a primit portmoneul cu bani și actele, așa cum s-au găsit.

Am fost suspectat din cauza fraților mei, care erau bandiți. Unul a fost omorât în 1921, iar altul a murit pe front.

După aceea am intrat un timp ca pădurar, însă nu-mi amintesc anul.

În anul 1938 m-am căsătorit cu fata lui CRĂCIUN CENUȘĂ, cu numele de Marioara. Până la data căsătoriei mele cu fata lui CRĂCIUN CENUȘĂ am trăit în concubinaj cu altă femeie, cu care am avut o fetiță. Căsătorindu-mă cu CRĂCIUN MARIOARA am făcut un testament, pe numele fetei de la prima soție nelegitimă, pentru pământul pe care-l posedam.

Am intrat apoi ca pădurar la Ocolul Silvic Putna. Aici făceam serviciul împreună cu ad-torul BUCESCHI și cu un altul care se numea Strătescu. Cu acesta din urmă am făcut serviciu foarte puțin, întrucât acesta a fost mutat de la acest Ocol. Aici eram îngrijitor la o crescătorie de pește, iar mai târziu ca ajutor de pădurar pe lângă pădurarul Zoltan. Din anul 1934 până ce a început războiul am fost concentrat în fiecare an. Afirm cu tărie că pe timpul cuziștilor, legionarilor și antonescienilor am fost concentrat, iar acasă nu veneam decât în permisie și concediu.

După ce au căzut legionarii de la putere, s-a comunicat prin radio ca toată armătura să fie predată la postul de jandarmi. Am predat-o și eu, primind în schimb dovada de predare. După puțin timp am primit o telegramă și am plecat la Iași, unde am făcut o concentrare de vreo 2 luni și ceva. Fiind desconcentrat, am venit acasă și am ocupat un serviciu la Sihăstria. Pădurarul ZOLTAN, în acest timp a plecat în Germania împreună cu alți nemți, lăsându-mi cantonul silvic în primire. După câțva timp a venit și forestierul GÂRBU MIRCEA la acest canton. Acesta era din Vicovu de Sus. N-am stat prea mult împreună, căci am fost iar concentrat. Venind din concentrare, am ocupat același serviciu. În acest timp am fost trimis de către ad-ția Ocolului Silvic la o plantație din cantonul Strigoiu. Aici am stat timp de cca o lună.

Conduc[ă]torul acestei plantații era un anume Novecici, care era cu administratorul și i-a plăcut cum am făcut plantația. N-a trecut mult și după vreo două luni de zile a venit și NEGURĂ. Atunci eu am plecat la SIHĂSTRIA la GÂRBU, fiindcă cunoșteam meseria la crescătorie de pește. Aproape numai eu cunoșteam asta.

După aceea am fost iar plecat în concentrare, cu Cpt. POPESCU la Lipcani, Județul Hotin, unde patrulam zi și noapte până s-a cedat nordul Bucovinei și Basarabia.

Până a fost Cpt. Popescu, nu s-a dat voie la nimeni să se învoiască. După aceea am ieșit la raport la Cpt. POPESCU, care mi-a dat o învoire de 48 ore acasă. În acest timp a murit tata, l-am lăsat mort pe masă și am plecat noaptea, l-am găsit pe tov. cpt. POPESCU și i-am raportat că a murit tata și mi-a mai dat 4 zile pentru ca să-l înmormântez. După înmormântare m-am înapoiat și cpt. POPESCU a ținut o cuvântare la companie în care îmi

aducea laude, că nu a întâlnit un ostaș așa de punctual și conștiincios ca mine. [Au urmat evenimentele legate de cedarea Basarabiei și a nordului Bucovinei, după 28 iunie 1940].

După două zile am trecut podul la Rădăuții din Lipcani, nu Rădăuții Bucovinei. Era apa Lipcani și în Rădăuți era Prutul. De acolo ne-am oprit la Vatra Dornei. Am mers vreo două săptămâni.

Un colonel, comandantul Centrului 4 Jandarmi a fost arestat la Centru cu o companie de jandarmi, de către sovietici. POPESCU ne-a spus că niște evrei l-au arestat. Era cu aprovizionarea regimentului.

Și ne-am retras toți la Vatra Dornei, unde am făcut instrucție o lună de zile. Acolo s-a strâns toată jandarmeria. De acolo ne-a dat drumul acasă în concediu, ne-a desconcentrat. Asta a fost la cedarea Basarabiei. Ne-a dat concediu nelimitat.

Am venit acasă și am început să lucrez iar la Sihăstria.

Cât am mai stat acasă nu știu. Dar știu că n-a durat mult și iar am fost concentrat în Legiunea de Jandarmi Hotin. Asta a fost cu cuziștii [legionarii].

Am plecat din serviciu în concentrare, până ce am intrat în război. Am intrat în Bat. 5 Jandarmi Tg. Ocna. În ultimul timp am aparținut de Centrul 5 Jandarmi Tg. Ocna. Acolo am stat puțin, dar stam prin cantonamente. Era un colonel, MĂNECUTĂ, care era chior de un ochi. Cdt. de companie a fost cpt. PUICĂNESCU, cu care am ajuns în Rusia. Am mers prin Județul Chișinău, la 6 săptămâni după aceea am mers și prin Tighina și noaptea pe la orele 1 am trecut Nistrul. Dimineața am ajuns în Tiraspol, unde am stat 3-4 săptămâni, nu știu. După aceea am plecat până ce ne-am oprit în Transnistria cu cpt. PUICĂNESCU.

A mers el și a fixat un loc unde să cazeze o legiune. A găsit un local cam ruinat, ne-am pus cu toții pe curățenie. După ce a fost localul gata, un colonel de la Divizia 9-a a vrut să ne ia localul și cpt. PUICĂNESCU s-a opus și pentru asta ne-a spus că și-a pierdut gradul de maior pe care era în perspectivă să-l capete, căpătând în schimb câteva zile de arest.

După PUICĂNESCU a venit un maior SFETEA[,] din BUCUREȘTI. În Legiune am fost cu aprovizionarea și magazia. Dl. maior SFETEA m-a pus pe mine și pe un caporal, CHIRCĂ CONSTANTIN, să facem curățenie într-un local unde să facă un restaurant și am făcut curățenie cu evreii în restaurantul acela și a înființat un restaurant. Eu îi aprovizionam cu alimente. Acolo luau masa pe zi cca. 60-70 persoane. Toți banii ce-i încasam îi vărsam seara maiorului Sfetea.

Într-o seară mă cheamă maiorul și-mi spune să facem inventarul, că predă restaurantul primăriei. Atunci maiorul mi-a dat și mie 10.000 lei, spunând că am avut o purtare frumoasă și am fost cinstit și a doua zi a venit colonelul prefect și maiorul și s-a făcut predarea restaurantului primăriei. După aceea eu am fost dat la magazia de îmbrăcăminte.

Mayorul SFETEA a plecat în țară cu un camion cu cauciucuri și diferite alte lucruri.

Cât a stat în București nu știu, dar nu a trecut mult și a venit un maior STĂNCULESCU din Sibiu și maiorul SFETEA a fost dat afară[,] că s-a spus că a dus pradă de război în țară.

Am făcut serviciu și cu maiorul STĂNCULESCU, dar nu mult. După el a venit colonelul GAVĂȚ ȘTEFAN. M-a chemat secretarul de companie, lt. GEAMĂN, spunându-mi că mă cheamă dl. colonel. M-am prezentat și mi-a spus că a auzit că sunt un element bun și ascultător și să-l ascult și pe el ca și pe ceilalți. Am avut tot misiunea de magazioner cu îmbrăcăminte și cu aprovizionarea.

Mă lua când pleca în inspecție la posturi dl. colonel. Într-o zi mi-a spus că vom merge la o percheziție. Colonelul era și cu un cpt. din Legiune, anume HAMZA, la ghetoul "OBODOV" și mi-a spus cum să fac percheziția, pe unde se putea afla bijuterii de aur.

Am plecat seara. Noaptea le-am făcut percheziție și am mai mers unde am avut indicații precise la evrei și s-au găsit ceasuri de aur, inele și tot felul de bijuterii. Colonelul asista la percheziție. Cpt. HAMZA, făcea percheziție la dame și la una a găsit niște dolari. I-a dat colonelului. Dimineăța ne-am întors la Legiune.

După un timp, am fost la o percheziție în Balta, unde a avut o informație colonelul că s-ar afla un beci cu diferite lucruri de la evrei. Am plecat și am găsit beciul. Evreii nu erau nici unul acolo, erau plecați cu frontul. Am găsit o mașină încărcată cu lucruri casnice, covoare, albituri, haine, pantofi, diferite obiecte. Am dus o mașină încărcată la legiune.

Nu știu ce s-a făcut cu bijuteriile și cu lucrurile, mi-am căutat de serviciul meu mai departe.

Se apropia Crăciunul. La colonel în casă se lucrau două haine de astrahan. Una pentru fata și alta pentru soția lui. Mă chema în fiecare zi să-i dau câte o pâine blănarul[ui] care era evreu și mâncare. Îi mai lipsea o bucată de piele, că nu-i ajungea la una din haine și mă întreba pe mine că unde se poate găsi o asemenea piele și a zis ca mă va trimite pe mine singur la un ghetto anume BERSAD și să mă prezint la primarul ghetoului și zicea ca să-i spun că l-a rugat el să caute o piele așa, la fel cu aceea pe care mi-o va da ca probă.

Am mers și m-am prezentat la primarul lagărului și i-am spus. Evreul mi-a spus că are să caute, însă trebuie să mai aștept. Mașina a plecat la Legiune, eu am rămas să aștept. Am luat masa la evreul acela.

Seara după masă a venit cu pielea și apoi am venit spre Legiune cu o mașină militară până la un post de jandarmi și am dat un telefon ca să trimită mașina Legiunii.

Pe drum m-am întâlnit cu colonelul și cu șoferul, am oprit mașina militară și am venit la Legiune cu mașina mică.

Am intrat în casă cu dânsul și i-am dat blănarului pielea care a fost tocmai bună. Colonelul mi-a spus atunci că el pentru asta îmi va da o permisie ca să plec acasă dar să-i duc la București haina de astrahan.

Blănarul a lucrat haina înainte de Crăciun cu 4 zile și colonelul[ui] i-a fost frică să (nu) mă trimită pe mine cu hainele singur și mi-a făcut ordin de serviciu la Inspectorat la București și Lt. GEAMĂN a venit și el la București mi-a dat grăsime de porc să aduc la București și de la București mi-a spus să fac Crăciunul acasă și Anul Nou și Boboteaza la fel și după aceea să vin iar la București și să mă prezint la Balta iar.

Am venit iar așa cum mi-a spus, pe la București, după sărbători și soția colonelului mi-a dat un pachet cu mâncare și un plic și m-am prezentat iar la Balta. Am mai stat iar cu serviciul și m-a mai trimis și cu niște săpun mult de la Balta la București o dată cu grăsime, ulei, unt, diferite alimente, am făcut mai multe drumuri.

Am plecat în inspecția posturilor cu colonelul și a derapat mașina într-un șanț, apoi am ridicat-o eu cu șoferul. Atunci am simțit cum mi-a troznit ceva în spate și din această cauză m-am îmbolnăvit. Colonelul m-a lăsat pe mine la un post, unde mi-a trimis medicul.

După ce a terminat inspecția, a venit de m-a luat și m-a băgat în infirmerie, că nu mai puteam umbla în picioare. Pe urmă m-a dus la raze, zicând că mă va trimite în țară, în spital, fiindcă eram în U.R.S.S. M-a trimis în țară într-un spital din Bălți trimițând cu mine și un delegat pe un sergent de la Legiune.

Acolo am stat o lună de zile. S-a evacuat spitalul la Arad. Cu vagoanele de sănătate am plecat la Arad, unde am stat o lună de zile. Într-o seară a venit un ordin care ne-a spus că fiecare dintre noi care poate merge să plecăm la unități, iar care nu, să ne ducem acasă.

Eu am venit acasă. A fost prin martie, am plecat cu ultimul tren de la [spre?] Cernăuți, căci nu mai circulau trenurile. Am stat acasă și urmăam cu niște injecții. O infirmieră, anume LUCREȚIA, îmi făcea injecțiile. Asta era prin aprilie 1944.

A venit un ordin ca întreg județul Rădăuți să fie evacuat. Comuna Putna s-a evacuat spre Rădăuți, iar aproape jumătate din populație a plecat în pădure. Cei mai mulți au stat aici cca 4 săptămâni, până ce au venit trupele armatei sovietice. Eu de asemenea am fost printre aceia care au plecat în pădure.

În pădure am avut făcută o colibiță unde am stat împreună cu familia mea compusă din soție, copil, un cumnat și soția acestuia. În acest timp cumnatul meu a fost împușcat de către o patrulă sovietică, iar noi l-am înmormântat chiar în pădure.

În timpul cât am stat în pădure, MACOV[E]ICIUC VLADIMIR a trimis la mine pe un oarecare GHEORGHE ȚUGUI, ce se află în prezent în comuna Vicovu de Jos[,] ca să mă duc la el, întrucât MACOV[E]ICIUC s-a înrolat în armata germană. M-a chemat pe motivul că puteam să le fiu de ajutor, întrucât cunoșteam bine pădurile. La invitația făcută de către ȚUGUI[,] i-am răspuns că sunt bolnav și că trebuie să mă evacuez din pădure și să plec în Moldovița. În acest timp am avut o armă Z.B. cu 30 de cartușe ce am primit-o de la un pădurar, anume IACOB, care păzea cantonul lui GARBOVSCHI.

În scurt timp am plecat către Moldovița. Aici m-am prezentat la un *Comandament Germano-Român* unde am predat și arma.

Aici am fost cercetat și acuzat că am fost informatorul armatei sovietice. Din acest motiv am fost suspectat[,] cu atât mai mult că am stat atâta timp în pădure.

În una din zile am fost trimis cu un tren mic ca să încărcăm niște bagaje militare, când un mecanic [ajutor] de la locomotivă a venit printre oameni și întreabă care este CENUȘĂ CONSTANTIN și care a avut frați bandiți. M-am dus la mecanic și l-am întrebat de ce mă caută. El mi-a răspuns că de ce am venit din pădure, fiindcă a auzit că sunt propus să fiu împușcat de către nemți, pentru că aș fi fost informatorul sovieticilor. Eu l-am întrebat de unde știe și cine m-a pârât, la care mi-a răspuns că acest lucru a fost făcut de către BREABĂN și BOGHEAN, amândoi din Putna. I-am spus că am ieșit din pădure întrucât trebuia să mă prezint numaidecât la Comandament și să-mi caut unitatea.

La câteva zile am plecat la Moldovița[,] unde am lucrat la o fabrică. Acolo m-am întâlnit cu BOGHEAN și i-am spus că de ce el și cu BREABĂN au spus nemților că eu sunt informatorul sovieticilor? L-am rugat să meargă cu mine la nemți ca să-și retragă denunțul[,] pentru care fapt le-am oferit un ceas, dar nu au vrut să-l primească.

Între timp a venit MACOVEICIUC și a povestit oamenilor că a făcut un atac la Poiana Hacıung, de unde a capturat 4 sau 5 cai, binocluri, port-hărți, etc. De asemenea m-a întrebat pe mine dacă ȚUGUI mi-a spus să mă prezint la MACOVEICIUC. I-am spus că da.

După aceasta MACOVEICIUC m-a luat ca să mă ducă la Comandamentul nemțesc din C[âmpu] Lung, unde trebuia să spună că eu nu am fost informatorul sovieticilor, și că garantează pentru mine. De asemenea mi-a făcut propunerea ca să mă duc cu el[,] întrucât eu cunosc bine pădurile.

I-am răspuns că nu pot pleca în nici o misiune, până nu înștiințez unitatea mea. Atunci am plecat împreună la cpt. Popovici[,] căruia i-am spus despre situația mea[,] la care cpt. Popovici m-a întrebat cum stau cu armata.

I-am răspuns că sunt ieșit din spital, iar el a zis ca să mă înrolez în armată.

Cpt. Popovici mi-a dat ordin de serviciu pentru întregul Județ Rădăuți, ca să merg după ordinul de serviciu în Județul Rădăuți [și] Câmpu-Lung, să pot merge în tot timpul la oricare armată germană cât și română, ca să-mi dea concursul unde voi fi trimis și să ni se dea alimente.

MACOV[E]ICIUC avea 40 de oameni, Cpt. POPOVICI zice ca jumătate din oameni să plece cu mine și jumătate cu MACOV[E]ICIUC, din cei 40 de oameni.

Ne-a dat să aparținem de o unitate germană și ne-a îmbrăcat nemțește. Eu aveam gradul de soldat. După ce ne-a îmbrăcat, ne-a trimis 6 oameni și restul au făcut școală nemții cu ei. Printre aceștia a fost ROTAR[U] SEBASTIAN din Com. Voitin, EMIL PROTȚ[I]UC din Com. Dărmănești [corect Măriștea], [SPOSUB] SAMSON din Comuna Voitin. Ceilalți de la diferite unități [militare].

Mi-a dat o misiune ca să recunosc câteva puncte principale în Putna[,] dacă se află armată pe MĂGURA MARE și MĂGURA MICĂ, dacă e ocupat (și) un punct principal deasupra fabricii de sticlă - un observator - și când ne-am apropiat ne-au simțit și au tras cu mitraliera sovieticii, căci poziția era ocupată. Am stat vreo 6 zile, că așa era misiunea noastră.

Ne-am înapoiat la poziție la Stegie [Stegea], unde era și armată română și germană. Am dormit o noapte și m-am prezentat la Câmpu-Lung și am dus informații că e ocupat un post fix deasupra fabricii de sticlă și că am fost primiți cu focuri de mitralieră.

După aceea mi-au dat vreo 5-6 zile liber, căci aveam și familia acolo. Făceam liber cu schimbul cu MACOV[E]ICIUC; când el, când eu.

Pe urmă mi-a dat misiunea de a merge cu un lt. neamț și cu un doctor tot neamț și cu încă alții, în total 12 persoane, printre care și un plutonier neamț, cum și cu MACOV[E]ICIUC la punctul principal[,] unde se afla mai multă armată sovietică în Putna. I-am dus în Putna lângă biserică, unde se afla foarte multă armată și au făcut schița locului locotenentul acela neamț timp de o oră[,] la punctul pe care i l-am indicat.

Apoi mi-a spus să plec la Poiana Secării, unde se știa că sunt puncte ocupate de sovietici și au rămas cu mine 6 oameni, cinci români și un lt. neamț. Ceilalți au plecat spre partea Odesei[?]. Ne-am despărțit.

Între timp, când veneam la Poiana Secării, m-am întâlnit cu o patrulă de grăniceri unde erau 24 de soldați și un sergent major de grăniceri și mi-a[u] spus ca să-i duc la un punct principal în Putna. Eu le-am spus că sunt trimis în altă misiune, dar i-am adus la un punct principal în Putna. La 10 ziua[,] după ce am ocupat poziția[,] grănicerii și cu noi eram 32 persoane, au apărut mulți sovietici. Noi ne preparam de mâncare și am fost atacați. Am ținut foc și noi și ei timp de două ore. Noi am terminat armătura toată. Un sergent de grăniceri de la noi a fost rănit în genunchi. Ne-am retras cu toții și pe rănit l-am luat în spate și ne-am retras. Pe rănit l-am dus la poziția "ȘTEFU", ca să-l ducă la compania lui MUTULESCU [corect lt. Motrescu L. Gheorghe], să-l ducă la un spital la Brodina și eu am plecat la poziția Stege[a]. Cu 6 oameni am plecat la Câmpu-Lung ca să raporteze rezultatul misiunii. Acolo am găsit pe Cpt. POPOVICI. Am raportat tot cum s-a întâmplat și după aceea mi-au mai dat iarăși 6-7 zile libere.

După aceea iar mi-au dat altă misiune, să plec la Poiana Secării, să văd dacă e ocupată sau nu. Poiana Secării nu era ocupată. Am venit înapoi și am raportat că nu e ocupată.

Iarăși am mai avut câteva zile libere. Am făcut tragere cu puști-mitraliere și grenade. Pe urmă mi-au dat 40 de oameni sub comandă ca să vin la Sihăstria, unde se afla comandant al acelei poziții Lt. MUTULESCU VASILE pe care îl atacau aproape în fiecare noapte sovieticii și el semnalase acest lucru. M-am prezentat la el și el mi-a dat indicații pe unde vin și îl atacă noaptea. Să aștept la o poziție în apropiere de Sihăstria, unde se afla Lt. MIMOR, rezervist. Am stat într-o zi toată ziua. Printre noi toți era numai un singur neamț. Am avut cu mine și pe fratele meu DUMITRU CENUȘE [corect CENUȘĂ] și GHEORGHE CENUȘĂ din Putna. Seara[,] pe la orele 5[,] au apărut sovieticii pe un deal[,] deasupra și eu mă aflam jos. Noi nu știam că sunt sus ei. Neamțul care era cu mine, sergentul major s-a deplasat câțiva metri depărtare de noi și am auzit împușcături cu pistolul mitralieră și a împușcat un sovietic și eu am zis că de ce a făcut aceasta[,] că noi suntem descoperiți, ei sunt în deal și noi în vale și am retras oamenii repede și am mers spre poziția lui MUTULESCU. La o

jumătate [de] oră, am auzit în urma noastră grenade, focuri de pistoale, puști-mitralieră și în locul acela unde stătusem noi, și oamenii s-au speriat.

Am mers la Lt. MUTULESCU și am raportat cazul și el a zis că are să arunce câteva branduri acolo. Nu știu câte a dat, dar a dat multe branduri la locul acela. Afară ploua. După ce a tras o serie de branduri, sovieticii s-au retras spre poziția lui MIMOR și trăgeau continuu cu puști-mitraliere și MUTULESCU zicea că acum îl atacă pe MIMOR.

S-a făcut noapte. Am ieșit la ȘTEFU, unde era TUDOSE din Vicul [Vicovu] de Jos, care este și acum învățător.

MUTULESCU îmi spune mie că acum îl atacă pe TUDOSE și MUTULESCU vorbea cu Lt. GROZAVU care [acum] e la Moldovița administrator. Slt. DOLCIU [BĂCU] și ceilalți își dădeau părerea să mergem cu toții, să-i dăm ajutor lui TUDOSE.

La orele 3 dimineața ne-am sculat și MUTULESCU mi-a spus să iau 20 de oameni și el 10, să mergem să vedem ce s-a întâmplat cu TUDOSE. Am mers la poziția Ștefu unde era TUDOSE și TUDOSE a fost atacat noaptea și era rănit la o mână, am aflat, însă nu am găsit nici un om acolo.

Ploua și tranșeele erau pline de ape și MUTULESCU mi-a spus ca să ocup eu poziția aceea și am ocupat poziția la "Ștefu". Trei zile și trei nopți am stat în ape în tranșee. A treia zi a venit Slt. DOLCIU și m-a întrebat dacă am ceva mâncare. Am spus că nu am și a zis că are să ne trimită el de la Sihăstria. Am aflat apoi de Lt. TUDOSE că se afla la Moldovița, rănit, cu toți oamenii lui.

Prima seară am fost atacat de sovietici, dar am tras și eu și ei și n-au putut să ocupe poziția. A patra zi a[u] venit vreo 30 de nemți la număr și au ocupat poziția.

Eu am plecat cu restul de oameni la Comandament, la Câmpu-Lung. Reședința noastră era la o școală în Comuna Sadova. Am raportat cazul acolo. Mi-a dat 4-5 zile liber.

În timpul când eram liber[,] a venit MUTULESCU la Sadova la Comandamentul nostru, [și] un lt. neamț cu un tabel, spunând că e trimis de un colonel de la Brodina, care l-a însărcinat pe Lt. MUTULESCU ca să facă un tabel de oamenii care au ocupat poziția de la Ștefu ca să-i decoreze cu "Virtutea Militară" și am fost și eu printre ei.

Lt. MUTULESCU i-a spus lt. neamț că a câpătat și el "Virtutea Militară" și o să facă să capete și el "Crucea de Fier" și atunci am fost propuși MUTULESCU și eu pentru "Crucea de Fier".

După aceea a venit Cpt. POPOVICI care ne-a ținut o cuvântare. M-a chemat la Legiunea de Jandarmi Câmpu-Lung pe mine, pe MACOV[E]JICIUC și oamenii care au fost cu noi și au spus ca să luptăm cu toții, că vom câpăta premii de la Rege, care știe tot ce am făcut noi.

Cu această ocazie ne-a dat pistoale mici și ne-a spus ca să ne împușcăm fiecare, mai bine decât să trădăm secretele.

Mie mi-a dat o misiune să mă mai duc să văd dacă sunt ocupate pozițiile Măgura Mare și Măgura Mică. Au fost cu mine 7-8 oameni. Am venit și am raportat că nu sunt ocupate.

Menționez că am uitat să spun că mi-a spus un om că a văzut un sovietic când mă aflam la niște cantoane forestiere [în] Putnișoara, unde fierbeam niște cartofi. Era și un neamț cu noi. Acela a spus că la un pod a văzut un sovietic. Am tras câte o rafală de focuri de pușcă-mitralieră și am văzut că nu e nici un sovietic.

Ne-am înapoiat la poziție la Stege[a] și am raportat că nu e ocupată nici o poiană dintre cele unde m-au trimis și am spus că am tras rafale atunci când a spus unul că a văzut un sovietic.

Am venit la Sadova. În ziua de 25 iulie 1944, m-a chemat pe mine și pe MACOV[E]ICIUC la Comandament, la Câmpu-Lung, la un general, care mi-a dat un act pe care îl am și azi, în care scria felul cum m-am purtat. Era din partea armatei germane și a spus că pe cel din partea armatei romane îl voi primi de la Cpt. POPOVICI, în care scrie de bravurile pe care le-am făcut.

În urmă am venit și au făcut școală cu noi, trageri, instrucție cu mine, grenade, etc. Asta a fost în Sadova, la 23 august, când a fost armistițiul. După aceea nemții ne-au ținut o cuvântare, spunând că nu mai au încredere în armata română, iar noi, care le-am fost de ajutor, să mergem cu ei până în Germania. Ne-a[u] spus să mergem cu toții care eram acolo și ne-a[u] pus în vedere ca nu cumva vreunul să fugă în altă parte, că altfel vor fi împușcate familiile lor până la al șaptelea neam și că ce ordine ne-au dat să le executăm întocmai.

După aceea prindea[u] armata română și o băga[u] în lagăre, cu mașinile.

Noi ne-am retras din Sadova, Vatra Dornei, Dorna Pandreni [probabil Dorna Cândrenilor].

Mi-a[u] dat nemții o pereche de cai ca să-mi iau bagajele cu căruța, împreună cu familia, care mergea cu mine.

În Dorna Pandreni [Cândrenilor] am stat vreo săptămână. Am primit ordin de la nemți ca să adun vite ca să avem ce mânca, de pe la locuitori, până ce ajungem în Germania. Eu am spus că nu am vreme, că trebuie să-mi repar căruța și să trimită pe altcineva, nu vream eu să iau de la locuitori vite. Au mers nemții și au adunat câteva vite și am plecat mai departe cu nemții. La un punct oarecare, pe la Bistrița Năsăud, pe mine, pe ROTAR SEBASTIAN, EMIL BROTUC [probabil Proțuc] și alții, ne-a[u] dus vreo 20 persoane la o poziție principală, unde era ocupată de nemți. Seara am dormit acolo. Dimineața ne-a[u] arătat un punct pe unde să ieșim și pe unde să intrăm, să căutăm o regiune muntoasă, ca să prindem un rus viu, ca să ne spună ce efectiv au.

Ploua. Ne-am dus cu toții și ne-am trezit că eram între focuri. Nemții trăgeau în sovietici și sovieticii în nemți. Frații ziceau că acum s-a terminat cu noi, o să murim cu toții și am stat până s-au liniștit focurile de branduri. Am găsit pe o potecă urme de cai și de oameni. Erau urmele sovieticilor. Am găsit o baracă unde am lăsat 10 oameni și noi am stat la cărarea aceea cu restul de oameni [la pândă]. Seara au apărut 5 sovietici cu puști-mitraliere și pistoale automate. Noi i-am somat și am tras focuri de pistoale și puști-mitraliere. Au tras și ei. Erau într-o pădure deasă.

ROTAR SEBASTIAN a văzut un rus lângă un copac și l-a prins viu. I-am luat și am fugit de acolo, că eram în apropiere de o poziție a sovieticilor. Am plecat la coliba unde erau cei 10 oameni și eram aproape de nemți. Din urmă s-auzea cum deschiseseră sovieticii focuri.

Am intrat în poziția nemților și ne-am dus într-o casă eu și ROTAR SEBASTIAN și EMIL [Proțuc] care eram cu rusul și cu cpt. neamț l-a întrebat pe rus câtă armată se află în Dorna și sovieticul a raportat că se află un batalion. Restul oamenilor au fost să se culce undeva, că era noapte. Mie și lui ROTAR [ne-au dat] ordin unde să predăm pe sovietic. Ne-am deplasat cam vreo 500 metri și am dormit până dimineața. Dimineața ne-am prezentat la Comandamentul nostru cu sovieticul, mi-a dat o dovadă de primirea lui și am plecat spre Bistrița Năsăud, unde mi-au spus că se găsește unitatea mea.

Am raportat lt. neamț și i-am dat dovada și am mers cu ei și mi-au arătat unde au cantonat familia mea.

Am stat la familie două zile. Împreună cu toți oamenii evacuați de acolo am mers în convoi până aproape de Satu-Mare. Ne-a[u] dus pe o câmpie, la niște șure de paie. Acolo am spus lui MACOV[E]ICIUC ca să fugim, cu familii cu tot, să nu ne omoare nemții. Am fugit și eu și MACOV[E]ICIUC cu familiile și ne-am ascuns în niște păpușoi, unul SOMEȘAN

din Voitineli, unul RUSU și alți patru și am stat ascunși, în câmp trei zile, până ce a trecut armata sovietică.

După ce a trecut armata sovietică, am ieșit și noi, că nemți nu am mai văzut. Armătura toată am îngropat-o împreună cu hainele nemțești de pe noi și ne-am îmbrăcat în hainele civile ce le aveam în căruțe, înapoiindu-ne spre Bistrița Năsăud.

Pe drum, sovieticii mi-au luat un cal. La o săptămână mi-au luat și pe cel de-al doilea cal. Aveam niște oi, pe care le-am vândut și am cumpărat un cal și ne-am înapoiat la Comuna Dumitra, la Bistrița Năsăud.

Am mers la primarul din Comuna Dumitra și ne-a spus să aducem o adeverință, să mergem la Prefectură la Năsăud.

Am mers acolo. Am găsit o casă, am instalat familia pe care am lăsat-o acolo. Am stat împreună cu familia aproape o lună de zile și am lucrat la mașina de treier în acea comună.

Pe urmă am lăsat soția și sora acolo și am plecat la București, să mă prezint la unitate - în 1944.

La București am venit la un colonel la care fusesem eu ordonanță[,], colonelul GAVĂȚ ȘTEFAN. Acum era la Regimentul [de] Jandarmi Pedestri și mi-a adus imediat haine și mi-a spus să stau la dânsul. După ce mi-a dat haine și lenjerie de corp, mi-a spus să stau la el, că am fost un băiat bun, sincer, credincios. Mi-a spus că are să mă țină el. Am stat la el vreo 6 luni. El nu avea voie să aibă ordonanță.

Într-o zi am ieșit în oraș și m-am întâlnit cu unul din Putna, anume MIHAI CENUȘĂ și mi-a spus dacă am primit ceva bani, că sunt sinistat de război. Mi-a spus el și am mers la un Centru cu el - casa mea arseese - și mi-a spus că mai târziu îmi va da ceva bani, căci haine nu mai aveau. Mi-a dat un ajutor bănesc de 2000 lei. Am mers cu MIHAI și am luat o masă, că el mi-a spus de bani și i-am mai dat și lui câteva sute de lei din acei bani și mi-a spus unde stă și eu la fel, că stau la colonel.

Colonelul îmi spunea să nu mă îngrijesc de nimic, că are el grijă de mine, îmi dă tot ce am nevoie.

Într-o seară eram acasă cu colonelul și a sunat la poartă. Am ieșit să deschid. Afară era un general pe care nu știu cum îl cheamă. M-a întrebat dacă e acasă colonelul. I-am spus că nu am cheile de la poartă la mine și m-am întors, spunându-i colonelului că la poartă e un general. El a stat cam vreo cinci minute ca paralizat, nu a putut vorbi nimic. Când și-a revenit, mi-a spus să-i dau drumul.

Generalul mi-a făcut o morală aspră din cauză că l-am lăsat să stea atâta vreme la poartă. A intrat cu colonelul în casă și au stat de vorbă o jumătate de oră.

A venit colonelul în bucătărie și mi-a spus că pleacă pentru niște cercetări - nu știe cât timp și nu știe unde - să am eu grijă de gospodărie și mi-a dat un ceas de aur și un pistol mic ca să i le dau doamnei când va veni acasă și colonelul a plecat [propoziție indescifrabilă]. De atunci a fost luat și până în ziua de azi a fost închis.

I-am dat soției sale ceasul și pistolul. A doua zi doamna mi-a dat multe lucruri pe care le-am dus noaptea. Erau covoare, albituri, le duceam în diferite străzi, la prieteni ai lor.

A treia zi am aflat că [domnul colonel] se afla într-o închisoare pe strada Plevnei. [Doamna] m-a trimis acolo cu mâncare. Colonelul Gavăț m-a luat în camera unde sta el arestat, i-am dat de mâncare și a dat și unui om căruia îi spunea ministru și care era închis cu el[,], [dar] care nu a vrut să mănânce nimic.

Menționez că am uitat să adaog că atunci când eram în Balta mi-a povestit că într-o comună s-au găsit 12 oameni împușcați și despre care se bănuia că sunt partizani și (că) colonelul și cu alt colonel POPOVICI vor pleca să facă o anchetă, să vadă pentru ce au fost împușcați. Asta am auzit-o în casă la dl. colonel [Gavăț].

După ce i-am dus mâncare la închisoare, am venit acasă și i-am spus doamnei ca să vorbească și ea cu el, însă nu i-a dat voie. I-am mai dus eu mâncare la închisoare de câteva ori și pe urmă, ultima dată i-am spus că vreau să plec să văd ce (se) mai face familia mea și el mi-a spus ca să-mi aduc familia acasă la el și să stau acolo până va ieși de la închisoare.

Am plecat în Comuna Dumitra, Jud. Năsăud unde am găsit familia[,] pe care am adus-o. Sora mea a plecat din Brașov la o soră a bărbatului ei și eu cu soția am venit acasă la colonel [la București] unde am făcut și Paștele.

După două săptămâni am cunoscut pe un grefier anume PULCA CONSTANTIN, care judeca împreună cu colonelul și m-am dus la el la Judecătoria la Ilfov, rugându-l să-mi caute și mie un serviciu undeva. Mi-a spus că are să caute. Mi-a găsit serviciu la PAUL BUDIC [pe] Str. Chibritului, al cărei proprietar era ridicat de sovietici, că era neamț. Mi-a dat o carte de vizită și m-am prezentat la soția lui PAUL BUDIC și la unul ROMAN, care mi-a spus că se află și el în închisoare cu PĂTRĂȘCANU 4 ani de zile[?]. Acela lucra împreună cu soția lui PAUL BUDIC, conducea fabrica. M-a angajat ca portar. După aceea l-am rugat pe ROMAN să mă bage în fabrică ca să învăț și eu o meserie. M-a băgat în fabrică și nu m-a lăsat acolo mult timp, au spus că au mai mare nevoie de mine la poartă.

Am lucrat vreo 6 luni de zile. Soția mea era ca bucătăreasă la proprietăreașă și eu am stat chiar în casa lor, a lui PAUL BUDIC. Soția mea i-a povestit că am luptat cu nemții și într-o zi proprietăreașă mi-a amintit de chestia asta și din această cauză mi-a fost frică și am plecat de acolo la Mizil cu nevasta.

Am avut certificate de bună purtare de peste tot pe unde am fost și am lucrat. La TABACU - măcelărie - și de la Minister, că am lucrat bine în fabrică. În Mizil am întâlnit pe IONEL PĂTRAȘCU[,] cu care fusesem în Balta tot timpul. El era un mare proprietar, cum e și azi. Am tras la dânsul. Mi-a dat ca să locuiesc cu familia și am stat mult la dânsul. El mi-a căutat un serviciu. Am intrat într-o fabrică de ulei și de oțet, la CONSTANTIN NICULESCU. Aici am căpătat ulcer stomacal. A vândut nevasta toate lucrurile din casă, căci am stat în pat 8 săptămâni[,] în care timp a lucrat numai soția mea și mi-a dat MOISE TRAIAN un sac de făină albă. El era din Babana [probabil Baba-Ana], dincolo de Mizil la 3 km. Altul, IONIȚĂ mi-a dat iar un sac de făină. Eram prieten cu el, amândoi au fost cu mine în Balta. După aceea am intrat la Liceul Industrial din Mizil, unde era director TĂUTU ION. Acolo am stat cu soția un an de zile. Ea era îngrijitoare și eu făceam curățenie în clase, aduceam poșta.

Primăvara soția mea a fost bolnavă de bătaie de inimă și am dus-o la doctorul de la școală, care a zis s-o trimit la aer în Bucovina, la aer de molift și de brad și în acel timp a și născut copilul. Eu am stat până la sfârșitul lui aprilie la școală. Nu-mi ajungea salariul. I-am rugat să-mi mărească salariul și au zis că atât e prevăzut în buget și atunci am demisionat. Mi-a eliberat certificat de bună purtare. Pe urmă am plecat la unul POPESCU, la o vie la Gura Vadului, la 4 km. depărtare de Mizil. Acolo am stat aproape un an de zile. Pe urmă a căzut arenda și i-a luat via. Iarna am lucrat la dr. SPIRESCU. Dispensarul era aproape și eram bolnav de stomac și mă trata și am lucrat aproape toată iarna și soția mea îi ajuta soției lui la bucătărie. Am avut un act. Asta a fost în 1947/1948 și i-am arătat lui actul acela german pe care îl aveam și mi-a spus ca să nu mă anunț nicăieri, la nici o unitate, căci nu va trece mult și timpul se va schimba. Zicea că soția doctorului a fost la un consul american și-mi dă un stoc de dolari, numai să se schimbe timpul și zicea că soția lui are un frate dat afară din armată, care a făcut bravuri multe. Era locotenent. Venea și pe la mine el când eram bolnav și zicea; "acum mai răbdăm frate CENUȘĂ, că nu mai e mult..."

(Menționez că actul acela german l-am arătat doctorului și secretarului de la liceul unde eram, anume LĂZĂRESCU).

Primăvara am luat un act de la șeful de Post de la Gura Vadului unde am stat la vie, și am plecat în Bucovina și m-am prezentat la Legiunea de Jandarmi Rădăuți. Acolo am găsit un sergent major și mi-a spus că, cpt. POPESCU nu mai este comandant de legiune, e dat afară. Mi-a spus unde locuiește și că acum e avocat. I-am raportat cazul.

Toate actele pe unde am fost în serviciu le-am arătat și am spus că sunt bolnav, că sufăr de stomac și să meargă cu mine la Legiune ca să spunem că unde am fost până atunci. El mi-a spus că nu mai e cdt. de Legiune, ci avocat. A zis ca să nu mai mă duc la Legiune ca să mă prezint, că timpul se va schimba și mai bine să mor liber, decât în închisoare. Să nu mă predau nicăi[e]ri. Să fac soția servitoare și eu să mă internez într-un spital, să-i trimit vorbă și lui când voi fi în spital, că îmi va da și el bani. Mi-a dat atunci suma de 2500 lei pentru drum și un pachet cu mâncare și mi-a spus să plec la gara mică, dar nu poate merge cu mine, că e urmărit și el de evrei.

Am plecat înapoi la Mizil, la Gura Vadului. Am mers la un avocat, BACIU, la Gura Vadului, unde am stat până toamna în august [1948]. De acolo m-am decis să mă duc în Putna, în comuna mea și am plecat cu soția. Acolo m-am prezentat la primărie, care a zis să mă duc luni dimineața, că nu are lumină, și mi-a făcut verificarea actelor, punându-mi viza pe actele de prezentare în comună și mi-a spus că de ce nu am venit mai devreme în comună, că am acte bune. Mi-a spus să mă duc să muncesc unde vreau, că nu se agată nimeni de mine.

Un frate al meu avea un bon de lemne. Am mers și am lucrat amândoi la lemne și a doua zi - după masă - a venit șeful de post și un sergent major, care mi-au spus că sunt chemat la Legiune ca să-mi facă dl. cpt. verificarea actelor. Am lăsat lucrul și am venit la postul de jandarmi, unde am stat până seara. M-au legat și dimineața m-au dus la Legiune, unde m-a ținut 1/2 ore și m-a trimis la Siguranță.

Acolo m-au ținut vreo 7 zile, pe urmă am dat o declarație unui civil. Mi-a zis să-i spun unde am fost în acești patru ani de zile. Mă întreba că ce politică am făcut. I-am spus că nici un fel de politică. Au spus că nu spun drept nimic. La un moment dat, scoate dintr-un dosar o hârtie și zice că are să-mi arate ei că am fost șef de legionari. Am spus că în acel timp am fost cu GRĂDINARU GHEORGHE cu care am lucrat, însă nu m-au crezut. Acolo mai era închis un om care era de la Brodina, care fusese și el cu nemții. El zicea că suntem pierduți și că noi nu putem face altceva decât să fugim. A doua zi am reușit să fugim în modul următor: înăuntru, în cameră, era o sticlă pentru apă. El mi-a spus mie ca să-i dau gardianului care va intra cu sticla în cap și să-i iau pistolul. Eu i-am spus că asta nu o fac, mai bine prefer să mor aici, dar să atac pe cineva, asta n-o fac. M-a înțeles și el și după aceea am îndoit o gratie de la fereastră și am reușit. Am ieșit eu întâiul, el după mine, dar când ieșise din cameră jumătate din corp, a intrat gardianul. Eu am scăpat. Seara am tras în Putna la unul anume TUDOR CENUȘĂ. Am tras la el seara și l-am rugat să-mi facă mâncare, mai rugându-l să trimită un băiat la soția mea, acasă, să-mi aducă o haină și ceva de mâncare. S-a dus un fecior de-al lui. Cumnata mea i-a spus că soția era arestată. Mi-a adus cumnata mâncare și un suman, pe urmă am plecat în pădure.

La vreo săptămână m-am întâlnit cu GHERASIM CENUȘĂ care era cu o armă în pădure, la vânătoare. L-am rugat să-mi dea mie o armă și el mi-a spus că nu are decât pe aceea, dar că are să-mi caute alta și că mă va ajuta și el cu alimente. În urmă am avut o întâlnire cu soția mea - îi dăduse drumul.

Într-o zi am coborât din pădure la SANDU COMARIȚĂ de m-am bărbierit la el în casă, rugându-l să meargă la soția mea să-mi aducă mâncare. Seara m-am întâlnit cu soția și am plecat iar în pădure. Am mers în cantonul Stege[,], unde era o baracă cu niște lucrători, dar n-am știut că sunt [erau] din Putna. Am găsit unul cunoscut[,], anume ION ANDRIEȘ zis

TERCIUC și l-am rugat să-mi facă ceva de mâncare și dacă are vreo armă cu dânsul și mi-a spus că are o armă franceză numai cu 3 cartușe. Mi-a dat-o.

Am plecat cu arma și m-am întâlnit a doua oară cu GHERASIM CENUȘĂ, mi-a dat niște prune și mi-a spus că are să-mi aducă niște făină. Tot atunci mi-a spus că a vorbit cu șeful de Post că ce are să facă cu mine dacă mă prinde, are să mă împuște? Iar el a zis că nu mă va împușca.

Am mai avut o întâlnire cu soția și mergeam iar să mă întâlnesc cu ea. Chiar în ziua aceea am fost încercuit de poliție. Asta a fost prin anul 1948, septembrie la sfârșit, însă am scăpat de încercuire și m-am dus să mă întâlnesc cu soția acolo unde are [avea] vorbă cu mine. M-am întâlnit cu ea, mi-a adus mâncare și am plecat iar în pădure. A treia săptămână m-am întâlnit într-o seară cu un brigadier, anume GÂRBU, pe la ora 9 și l-am rugat de o armă bună.

A doua seară mi-a dat o armă rusească cu 10 cartușe și mi-a spus să părăsesc Poiana Secării și să mă mut în partea Stefului, că pe acolo nu prea e umblată și mi-am făcut o colibiță, stând acolo vreo două săptămâni. Acolo, în apropiere, era o lucrare. M-am uitat seara să văd cine lucrează și am dat peste VASILE MOTRESCU din Vicul de Jos. El s-a bucurat foarte mult când m-a văzut și mi-a spus să nu am nici o frică, că consătenii lui sunt oameni de treabă și n-o să mă trădeze. M-au luat în colibiță și mi-au dat să mănânc. Mi-au spus că dacă am vreo armă și i-am spus că am două, una rusească și aceea franceză cu trei cartușe.

El mi-a spus că îmi dă arma lui "Z.B." cu 25 cartușe și i-am dat în schimb arma rusească. A doua zi era Sf. Dumitru și am plecat cu toții să facem ceva vânătoare cu MOTRESCU și cu un consătean, și am plecat. La orele 4 după amiază, am împușcat o cerboaică, care avea peste 200 kg. Am dus-o la colibă, am tăiat-o, am oprit un șold de vreo 40 kg. Seara am tras la colibița lor, am făcut mâncare, am dormit în colibă cu ei. Sâmbătă ei au plecat acasă și eu am rămas singur acolo.

Luni, când au venit, mi-au adus tutun, făină. MOTRESCU mi-a spus că pot sta acolo atât timp cât vor lucra ei acolo, fără nici o frică. A venit socrul lui și i-am dat pielea ciutei. M-au ținut ei acolo vreo trei luni de zile.

În acest timp i-am dat o scrisoare ca s-o ducă la o nepoată a mea să i-o dea soției[,] ca să știe și ea de mine.

A dus scrisoarea la nepoata mea AGRIPINA COMĂRĂȚEANU. Mi-a adus răspuns și am coborât eu la nepoata mea într-o seară și am găsit alimente și tutun și am rugat-o să spună soției să vină și ea, ca s-o văd și pe copil, i-am dat o zi fixă și au venit și apoi am plecat iar în pădure.

Pe urmă m-a ținut tot MOTRESCU, spunându-mi ca să n-o mai supăr pe soția mea[,] că e destul de amărâtă.

După vreo 3 luni de zile, când s-a terminat lucrarea și mi-a spus să-i spun unde voi pleca, i-am spus că spre Poiana Crucii. A zis că o să-mi aducă și acolo de mâncare, așa cum a și fost. Mi-a adus cu încă un prieten al lui, anume PRECUP și mi-a adus 15 kg. de făină, 10 kg. de fasole, slănină, tutun, și am mai făcut un hăițaș[,] că erau și ei cu armele la ei și am împușcat o capră.

Jumătate au luat-o ei acasă și jumătate mi-au lăsat mie și au plecat.

Nu l-am mai văzut de atunci pe MOTRESCU decât abia după vreo trei luni de zile și nici n-am știut de el nimic. Am stat toată iarna la Poiana Crucii. În acest timp am coborât de vreo două ori în sat la VASILE IURĂȘ, de unde am luat niște alimente trimise de soția mea, prin sora ei. Acolo am stat până la 28 februarie 1949, pe urmă am venit la Stefu, unde aveam coliba făcută de când eram cu MOTRESCU.

Pe ziua de 2-3 martie, a venit MOTRESCU VASILE în urma [lipsa] mea la Poiana Crucii cu fratele lui și un naș al lui și cu VASILE COROAMĂ. Mi-au lăsat mai multă mâncare, care a stat acolo cam vreo trei săptămâni, căci eu plecasem la Stefu.

După trei săptămâni a venit MOTRESCU pe la mine. La poiana Crucii pe unde a dat, a găsit mâncarea neatinsă, pe urmă a venit la mine la Stefu. Când a venit, mi-a spus că și el e frate cu mine până la sfârșitul vieții, că i-a spus un comunist că e pus pe lista de ridicare[,] și fratele lui și unul ȚUGUI și să stea și ei cu el în pădure. El a venit numai singur la mine. A stat cu mine vreo câteva zile la Stefu și pe urmă am plecat cu el la VASILE IURĂȘ în sat să mai luăm ceva mâncare și să-mi trimită și soția ceva.

VASILE MOTRESCU mi-a spus să-l întreb pe IURĂȘ dacă are vreo armă. El mi-a spus că are o armă "Z.B." cu patru cartușe și una austriacă[,] fără ghiară extractoare. Mi-a spus că, cu a doua ocazie îmi va da arma. Am plecat cu MOTRESCU pe pământul meu, unde trebuia să mă întâlnesc cu soția. A plouat toată noaptea și soția n-a venit.

Am venit la o soră a mea cu MOTRESCU, la CATRINA BELIBAL, și i-am spus să-mi facă ceva mâncare. A făcut mâncare, în acest timp MOTRESCU sta afară și a simțit ceva, că ar fi prin apropiere ceva milițieni. Atunci am plecat fără să mai mâncăm sau să mai luăm ceva.

Am venit la Stefu fără mâncare, mai aveam acolo ceva. Am stat vreo două zile, după care am plecat iar la IURĂȘ și mi-a dat arma "Z.B." și de mâncare și am plecat spre Vicul de Jos ca să ne interesăm ce s-a făcut cu cei care erau puși pe lista de ridicare, așa cum mi-a spus MOTRESCU.

Am plecat la Vicul de Jos, la un cumătru al lui VASILE MOTRESCU, numit Bem. Pe mine m-a lăsat MOTRESCU afară și el a intrat în casă. Nu au trecut vreo 20 minute și a ieșit afară și MOTRESCU. A tras vreo două focuri de armă, căci el avea atunci două arme la el, aceea a lui și cea de la IURĂȘ. Eu imediat am pus mâna pe dânsul - el plângea - spunea că merge să-i împuște pe toți comuniștii, era aproape nebun de durere că îl arestase pe fratele lui și pe alți prieteni de-ai lui.

Eu i-am atras atenția să nu mai facă asemenea fapte, că va fi împușcată toata familia, și a lui și a mea, dacă mai face de astea.

Am plecat amândoi, venind la Poiana Crucii, la mâncarea pe care o lăsase de mult VASILE MOTRESCU și acolo am găsit mâncare[a] neatinsă.

Am mai stat cu VASILE MOTRESCU unde am mai stat o săptămână și pe urmă ne-am dus în cantonul Hașca, unde ne-am întâlnit cu PAMFIL CENUȘĂ, care avea o lucrare. L-am întrebat ce mai e prin sat și să mă ajute și el cu ceva și el a spus că are să mă ajute cu tot ce va putea, atâta timp cât va lucra acolo. Chiar a doua zi mi-a adus două perechi de opinci, una pentru mine și una pentru MOTRESCU, vreo 10 kg. de făină și 4 de slănină și două sticlețe de rom cum și ceva tutun.

Am plecat pe urmă cu MOTRESCU spre Vicul de Jos ca să mai aflu ce mai e pe acasă. Am mers cu el la o rudă a lui MOTRESCU, numit GHEORGHE COROAMĂ. De la acesta am plecat la unul VASILE BREABĂN zis ZUB și a vorbit MOTRESCU [cu] ZUB, și i-a cerut niște cartușe. Acela i-a dat 25 cartușe și i-a spus că i-ar da mai multe, dar le are în pădure. I-a dat cartușele și pe urmă a vorbit MOTRESCU cu tatăl său.

După aceea am plecat înapoi pe la GHEORGHE COROAMĂ și a venit cu noi feciorul lui GHEORGHE COROAMĂ, anume COSTAN COROAMĂ, care era și el pus pe lista de ridicare și mai era și unul anume PAVEL RAȚĂ și încă unul pe care nu știu cum îl cheamă, au venit și ei cu noi în pădure. MOTRESCU i-a înarmat, dându-le câte o armă și ne-a dus până la o margine de pădure. la un bordei și i-a lăsat acolo pe PAVEL RAȚĂ, celălalt și cu mine, iar el a plecat cu COSTAN COROAMĂ la un pădurar care i-a promis că-i dă o armă.

S-au înapoiat amândoi tocmai dimineața și au spus că nu le-a dat armă, că fusese inspectorul general acolo și că altă dată are să le-o dea.

Am plecat cu toții în pădure, unde i-am întrebat că de ce au fugit ceilalți de acasă. PAVEL RAȚĂ mi-a spus că el a împărțit manifeste maniste, celălalt necunoscut mi-a spus că a fost și el înscris cu nemții, că a făcut o tragere sau două cu nemții, dar n-a activat.

COSTAN COROAMĂ mi-a povestit că a făcut un jaf, luând de la un evreu 500.000 lei, când evreul s-a dus în pădure să facă plata la oameni. COSTAN COROAMĂ a fugit din pădure și s-a mascat, ținându-i astfel calea evreului când trebuia să facă plățile și i-a luat banii. Dintre acei bani i-a dat ceva și lui MOTRESCU.

Eu le-am spus la toți să se ducă acasă, că nu au cine știe ce vină. COSTAN COROAMĂ a și plecat cu VASILE MOTRESCU la un pădurar ca să-i dea o armă, iar eu cu RAȚĂ și ceilalți am rămas. A doua zi a venit MOTRESCU fără COSTAN COROAMĂ. Plecase acasă.

A rămas cu noi numai PAVEL RAȚĂ și celălalt. PAVEL RAȚĂ a stat câteva zile. Am plecat să facem un hăitaș, dar n-am împușcat nimic.

A treia zi a plecat și celălalt care fusese înscris la nemți, PAVEL RAȚĂ mai rămânând câteva zile cu noi, după care a plecat și el acasă. După aceea am plecat iarăși la Poiana Crucii cu MOTRESCU și pe urmă am venit la cantonul Hașca, fiindcă MOTRESCU avea fasonați vreo 10 metri de șponi și a vrut să vadă dacă lemnele sunt gata, ca să trimită vorbă la tatăl lui să le scoată. Am mers cu MOTRESCU, dar lemnele nu erau acolo la TRAIAN CREȚAN.

MOTRESCU zicea ca să punem mâna pe TRAIAN CREȚAN ca să întrebe ce a făcut cu lemnele. L-a găsit pe CREȚAN și a venit la mine cu el. L-am întrebat cine face serviciul în cantonul Hașca și mi-a spus că e unul CALANCIUC și să ne ferim foarte mult de el, că e un mare comunist care vrea să ne împuște și dacă putem să-l curățăm noi pe el, că îi face și lui mari greutăți și că dacă nu-l împușcăm noi pe el, ne va împușca el pe noi. Eu i-am spus că voi pune eu mâna pe acela.

VASILE CREȚAN a zis că mai are el unul care îi face greutăți, anume Inspectorul General BUNICESCU. Zicea ca să-i facem ce știm noi ca să nu mai aibă el poftă să umble prin pădure. El ne dădea indicații că el are obiceiul de vine prin munți singur și că umblă îmbrăcat cu o haină lungă de piele. să punem mâna pe el, să-l dezbrăcăm, că el umblă mai mult prin Sucevița, Putnișoara, Hașca, Strigoiul și Stege, să-l așteptăm când ne va conveni nouă, să-l pândim, iar pentru asta ne va ajuta cât va putea cu ce avem nevoie noi.

Atunci i-a dat lui MOTRESCU 16 cartușe de armă civilă, dintre care erau câteva de calibrul 12, ca să nu i le găsească cineva în cazul că el are altfel de armă. Ne-a spus că mai are o armă pe care a dat-o la o rudă a lui în Vicul de Sus, să vâneze cu ea. L-am rugat să-mi aducă ceva tutun și mi-a adus 2-300 țigări și două pâini.

Am plecat apoi la Poiana Stefului la o stână, unde a găsit MOTRESCU doi ciobani cunoscuți din Vicul de Jos, unul VASILE și altul LEOSTIN, la care a cerut puțină brânză. I-au dat lui VASILE un caș și pe urmă am plecat de acolo.

Peste câteva zile mi-a mai adus PAVEL CREȚAN niște tutun și făină.

Pe urmă am avut iar o întâlnire cu TRAIAN CREȚAN, care a spus să-i dăm ceva vânat. MOTRESCU i-a spus să-i dea lui o grenadă pe care o avea și el a spus că nu o poate da că-i trebuie și lui că nu mai e mult și se schimbă timpul și are să arunce grenada cuiva pe jos.

După aceea am mai vorbit cu PAVEL CENUȘĂ care ne-a mai dat mâncare.

Pe urmă m-am îmbolnăvit și l-am trimis pe MOTRESCU la PAMFIL CENUȘĂ și MOTRESCU mi-a adus 1/2 kg. rom și vreo câteva pastile de [aspirină] "Bayer".

După ce m-am făcut bine, am plecat la Poiana Meselor, unde am găsit doi consăteni de-ai lui MOTRESCU, [care] făceau butuci. Unul era COSTAN ȚUGUI al lui PRECUP și a povestit că PAVEL RAȚĂ e ridicat împreună cu alții. Am făcut mâncare și am mâncat cu toții și ne-a mai dat tutun.

Pe urmă am plecat și ne-am tras la o colibiță la Poiana Prislop și acolo a venit un frate de-al lui MOTRESCU, mai mic, și l-a întrebat ce e cu el. El a zis că a fugit și el de acasă, că l-a bătut tatăl său. L-am ținut o săptămână. În acel timp l-am trimis pe el la un om din Gura Putnei, anume SCHIPOR ILIE, ca să-i dea niște cartușe. SCHIPOR n-a avut cartușe acasă, dar i-a spus că are cartușe ascunse în pâraul Ursoaia, că a avut el o stână acolo mai înainte și ne-a dat indicații pe fratele lui MOTRESCU unde sunt ascunse. Am mers acolo și am găsit vreo 200 de cartușe "Z.B."

Menționez că am uitat să spun că MOTRESCU a întrebat pe PAMFIL CENUȘĂ și i-a spus că are armătură multă, vreo 3-4000 cartușe "Z.B.". Zicea că are muniție pentru toata Putna și că mai are și o armă ascunsă și un pistol automat "BERETTA" pe care îl are de la majorul VIERU, pe care când l-a mutat din Putna, i l-a dat lui PAMFIL CENUȘĂ. MOTRESCU l-a rugat pe PAMFIL să-i dea arma și pistolul automat și i le-a dat.

A doua oară când a venit, le-a scos de unde au fost ascunse. Arma "Z.B." cu 5 cartușe, le-a luat MOTRESCU și le-a dus spre Vicovu de Jos. Pistolul automat a rămas la MOTRESCU tot timpul. VASILE MOTRESCU mi-a mai dat mie o grenadă.

Am mers încă o dată la BURAI la stână, cu toate că PAMFIL ne-a spus că stâna e păzită. De la BURAI atunci am căpătat o jumătate de caș în greutate de vreo 10 kg. Am plecat, căci ne spusese un băiat de la stână că acea stână s-a despărțit în două părți, mai este încă o jumătate cât stâna asta la Cantonul STRAJA. Am mers spre STRAJA și VASILE MOTRESCU a prins un cioban cunoscut de el, anume LEOSTIN, care ne-a spus ca să nu mai mergem la stână la BURAI, că e un băiat acolo care vrea să ne trădeze.

Am mai stat și am plecat cu MOTRESCU spre Vicovu de Jos, unde s-a întâlnit cu doi consăteni la Prislop, anume VASILE BREABĂN zis ZUB și încă unul. Am stat de vorbă acolo și ZUB ne-a spus că dacă facem ceva, apoi să facem ca să știe și Bucureștiul, să nu ne murdărim degeaba, că timpul se va schimba și începe războiul și cât va putea să strângă MOTRESCU armătură cât mai multă, că au și ei, și să fie cât mai multă și când se simte o mișcare de concentrare, o să ne întâlnim cu toții la punctul "MESE", prin tragerea a 3 focuri de armă. Asta a spus-o ZUB.

Ne-a mai adus niște tutun și mâncare și pe urmă noi am mers o dată la STRAJA, ne-a mai dat un caș de la stână. Pe urmă VASILE MOTRESCU a plecat la Vicov singur și eu am plecat de m-am întâlnit cu soția mea la pământul ce-l aveam. Mi-a dat mâncare și am avut punctul de întâlnire cu MOTRESCU.

În acel timp s-a îmbolnăvit MOTRESCU și a stat la o rudă a lui o săptămână. Eu l-am așteptat, a venit și mi-a spus că a stat la o rudă a lui într-o șură. Am mai stat vreo săptămână cu MOTRESCU acolo și ne-am tras împreună la o târlă de vite numită "La tufiș", la o baracă.

Am găsit acolo baraca singură și am așteptat până seara, când au venit băieții cu vitele. În acest timp am văzut trei persoane bine îmbrăcate, cred că erau și înarmați. Motrescu a zis să-i dezbrăcăm pe aceștia, că noi n-avem haine. Am fugit înaintea lor și am mers la hotarul cu Sucevița și le-am ținut calea. VASILE s-a așezat înaintea lor și pe mine m-a trimis în urmă la vreo 30 metri de MOTRESCU, zicând că el va deschide prima dată focul din pistol și din armă și are să-i someze. Au venit acele trei persoane și MOTRESCU a deschis focul și eu deschis și eu din urmă. MOTRESCU i-a somat să se culce la pământ. S-au trântit la pământ, spunând că sunt niște oameni pașnici.

MOTRESCU le-a comandat dezbrăcarea. Ei s-au dezbrăcat complet. După aceea MOTRESCU le-a spus să strige așa: "*Să trăiască partizanii, pân-ce vin americanii!*" și "*Să trăiască Regele Mihai I!*". Le-a spus să strige și le-a dat o direcție în care să plece, în partea Suceviței. Când m-am apropiat și eu de hainele lor, am vrut să le duc cămășile cel puțin, dar ei fugiseră. Eu l-am certat pe MOTRESCU că de ce i-a lăsat chiar în pielea goală, spunându-i că am făcut cea mai mare crimă, ca și când i-am fi omorât, lăsându-i în pielea goală. Am vrut să le duc hainele și pantalonii, dar nu mai erau nicăieri de găsit.

Am luat hainele și am plecat spre Vicovu de Jos. Am controlat între timp hainele și am găsit actele, busole, hărți, patru pături, trei ranițe cu păturile în ele, un ceas "Longines".

Eu am luat o singură raniță și o pereche de pantaloni și o haină, cum și un porthart. Restul le-a luat MOTRESCU. Actele le-a ascuns în pădure.

Am plecat apoi la un unchiș al lui, anume ȘTEFAN. Am stat o zi pe acolo în fața casei lui, ascunși în păpușoi și i-am lăsat păturile ca să le pună bine și seara ne-a adus un sac de făină, slănină și diferite fructe și ne-a spus că dacă avem nevoie ne dă și 1000 kg. de făină.

Chiar mie, în ziua aceea, mi-a bătut o pereche de pingele la bocanci. Am uitat să spun că în hainele necunoscuților am găsit lei 2000, din cari 1000 a luat MOTRESCU și 1000 eu, dintre care bani am plătit pingecele, iar restul de bani l-am dat unchișului lui MOTRESCU, ca să cumpere lumânări din ei.

Am luat fiecare cât am putut duce, câte un sac de făină de câte 10 kg. și slănină și am plecat în pădure. După aceea am plecat - la vreo săptămână - în pădure. MOTRESCU mi-a spus că vrea să împuște pe unul din Vicovu de Jos, anume COSTAN CHIFAN zis PIȘTA. Eu i-am spus că atâta timp cât voi fi eu cu el nu-l las să împuște pe nimeni, că eu îl cunosc, că cum se poate. Am pândit într-un loc eu și VASLE în altul, am stat trei zile la pândă și MOTRESCU a prins doi pădurari, dintre care unul era înarmat iar altul nu. MOTRESCU l-a dezarmat pe pădurar și i-a luat îmbrăcămintea, bocancii, arma și o pălărie și i-a dus pe amândoi, cântând, până la Voievodeasa, la o baracă, unde se aflau niște oameni - așa mi-a spus MOTRESCU, căci eu nu am fost acolo. I-a lăsat acolo și a venit MOTRESCU la mine. Eu l-am văzut de la distanță că vine cu două arme și un pistol automat. Mi-a spus că a dezbrăcat pe un pădurar din VOIEVODEASA și COSTAN CHIFAN zis PIȘTA, unul venit în anul acela și a ascuns arma pădurarului.

Am venit iar în Straja la stână și am avut întâlnire cu VASILE COROAMĂ din Vicovu de Sus. Am așteptat două zile până ce a venit. Acela ne-a adus pâine, tutun, a venit cu un cioban care ne-a mai dat și el un caș.

Am plecat la Poiana Secării și MOTRESCU a dat la un factor [fecior] al lui COSTIN CABA o armă rusească și alta era arma pe care i-am dat-o eu, de la GÂRBU. L-am rugat să-i caute cartușe de pistol.

Eu am rămas la Poiana Secării și VASLE a plecat la Vicov cu vreo trei arme, căci el strângea toate armele la Vicov.

Eu am rămas la Poiana Secării. Soția mi-a trimis prin SANDU COMĂNIȚĂ 5 kg. de făină și 1000 de țigări și am mai vorbit atunci cu un frate al meu, DUMITRU CENUȘĂ și cu soția lui și cu unul VASILE al lui COSTAN AGA. În urmă am plecat și am mers la punctul unde m-am întâlnit cu MOTRESCU. M-am întâlnit și am plecat la Poiana Aluniș unde a spus MOTRESCU că are să se întâlnească cu vreo doi consăteni ai lui. Asta era duminică.

A venit un naș al lui MOTRESCU, anume VASILE BREABĂN zis ZUB care a mai adus nu știu câte pachete de țigări și ne-a spus că va avea de grijă tot timpul de noi. VASILE ZUB a întrebat pe MOTRESCU dacă mai are ceva arme. MOTRESCU i-a spus că mai are strânse. ZUB a spus ca să căpătăm și să avem arme cât mai multe, ca să fim gata pentru orice întâmplare.

După aceea am plecat cu MOTRESCU în partea Putnei, la "Pârâul Sec", unde m-am întâlnit cu unul din Putna anume VASILE CREȚEANU. I-am spus să-mi dea și mie vreun ajutor. A doua zi mi-a adus 100 țigări și mi-a spus că va ascunde într-un loc o bucată de slănină de unde s-o luăm noi. Așa am și făcut.

Am plecat iarăși spre Vicov. În drumul nostru, în Poienița Prislop am văzut doi milițieni cu un civil care stau în marginea Poieniței și mâncau, la orele 1 ziua. MOTRESCU a zis că să-i împușcăm. Eu [am] spus că nu vreau să împușcăm pe nimeni atâta timp cât voi trăi, iar el a zis că noi îi cruțăm pe ei și ei ne vor omorî pe noi. Ne-am uitat la ei timp de vreo jumătate de oră. El zicea că așa cum stau ei acum, dacă aruncă grenada sau o rafală de pistol îi împușcă pe toți trei, dar eu nu l-am lăsat.

Am plecat de acolo în altă parte. MOTRESCU a împușcat o ciută. El a luat o raniță de carne s-o ducă acasă la Vicul, și eu la fel ca s-o trimit soției mele și am mers spre sat, unde am găsit un unchiaș de al femeii mele care era paznic la un anume ILIE CABA. I-am dat și lui o bucată de carne de vreo 10 kg. și l-am rugat ca a doua zi seara să-mi aducă un bilet de la soție, iar eu am plecat la SANDU COMĂRIȚĂ și i-am lăsat restul de carne și i-am spus să-i dea o parte și soției iar restul să-l întrebuințeze el. A doua seară am venit cu MOTRESCU la ILIE CABA și-mi adusese un plic de la soția mea și încă 5 cartușe.

Am plecat înapoi în pădure, unde am stat mult timp la Poiana Crucii, că aveam alimente și am mai coborât la soție câteodată și am întrebat-o cine o mai ajută, cu ce trăiește ea. Mi-a spus că o mai ajută conductorul URSACHE. I-a dat făină și i-a făcut un flanel, un căpitan i-a mai dat niște alimente, un ginere al lui COSTAN și mama lui MINTIC i-a dat încălțăminte pentru copil, dar i-a spus că să nu știe fiul și nora ei.

A mai primit soția vreo 300 lei de la morarul din Vicovu de Sus anume GETTEL, care a spus că i-a dat lui fratele meu DUMITRU CENUȘĂ niște făină ca să ne facă pâine. M-am întâlnit cu fratele meu în Poiana Sihăstriei și mi-a adus 1000 țigări și mi-a spus că nu i-a dat GETTEL nimic lui dar îi dăduse lui VASILE COROAMĂ care ne-a adus de câteva ori pâine. MOTRESCU mi-a spus că GETTEL era bine și cu tatăl lui și că a trimis pentru noi amândoi.

O dată am fost la o rudă a lui MOTRESCU la Ciumârna, după niște armătură și MOTRESCU m-a lăsat pe mine acolo și a intrat în casă la PÂNZARI și i-a spus că are armătură ascunsă în pădure și să fugim repede de acolo că azi noapte a[u] dormit la el 12 milițieni. Noi am plecat.

O dată la Poiana Ursului, un consătean de al lui MOTRESCU de la o stână, mi-a dat două cașuri și făină. Asta era în toamna anului 1949.

Am fost la Vicovu de Jos ca să ne procurăm niște unelte de făcut bordei pentru iarnă. A mers el la un prieten de al lui, ca să ne caute un fierăstrău, o cazma și o lopată. Au venit acolo mama, tatăl și fratele lui MOTRESCU și ne-a[u] adus mâncare, am mâncat și ne-a[u] mai dat ceva mâncare și am plecat la Măgura Vacii, în partea Strajei. Am găsit acolo o stână de vite, unde erau oameni din Straja. La unul zis MOSOI, unde era o babă, am dormit o noapte și am găsit și pe unul GHEORGHE CENUȘĂ care dormea tot în târла aceea. Am dormit noaptea aceea acolo. Dimineata ne-a mai dat niște brânză și MOTRESCU l-a rugat pe unul să caute niște cartușe de pistol. A doua zi a plecat MOTRESCU singur și i-a dat nu știu câte cartușe de pistol. Am plecat să ne facem un bordei în partea Strajei.

Am plecat să găsim vite pentru iarnă. Am întâlnit niște vite în pădure în partea Moldoviței, cu care era un fecior. Erau o mulțime de vite. Am întrebat ale cui sunt și mi-a spus că sunt ale lui MERIUȚĂ, un bogătaș. Avea 14 vite. Am luat o juncă, cam sub un an și jumătate și am adus-o până la Măgura Vacii, unde am tăiat-o și am mers în Putna. Aveam o zi de întâlnire cu soția mea. Am tras la o cumnată, anume MARINA CRĂCIUN CENUȘĂ chiar era în ogradă și vorbea cu patru milițieni. Am stat până ce a[u] plecat milițienii.

Soția mea a venit și mi-a spus că a fost Majorul VIERU la dânsa și i-a spus ca să nu mergem la Vicovu de Jos după uneltele promise, fierăstrău, cazma, că acela ne vinde și va căpăta pentru noi 100.000 lei.

Eu am întrebat-o ca de unde știe de unelte și ea mi-a spus că i-a spus majorul VIERU, că[ruia] i-a spus cpt. POPESCU de la Legiunea Rădăuți. Tot atunci i-a dat indicații, spunând să nu mergem în Poiana Oglinda că este un post fix, la Pârâul Strigoifului la fel e păzit de Miliție care are și un câine dresat.

Mi-a dat niște făină și am plecat. Am venit la Măgura Vacii și i-am spus lui MOTRESCU ce mi-a spus soția referitor la posturile fixe.

Am plecat la un prieten al lui MOTRESCU, anume LEOSTIN, aproape de Vicovu de Jos și a plecat el acolo de unde a adus 40 kg. de făină, o pereche de pantaloni pentru iarnă și alte alimente, după care am venit înapoi la Măgura.

Am împrumutat de la târla din Măgura un topor și o sapă la feciorul lui MOSOI. Am făcut un bordei. Am aranjat carnea. Pielea a croit-o MOTRESCU și a făcut-o opinci. Patru perechi de opinci le-a dus la târlă și le-a dat câte o pereche de opinci și un șold de carne că ne-a dat ei lapte și făină.

Într-o seară am plecat cu MOTRESCU în sat la un ginere de-al lui ILIE SCHIPOR, care mi-a dat mie un veston militar nou, că el fusese prizonier în Rusia și o pereche de pantaloni, niște făină și am venit în Măgura.

După aceea m-am coborât la unul NICOLAE CĂNUȚĂ ROTARU pentru ceva făină și a spus că nu are măcinat și ne-a dat câte o raniță de cartofi și poame uscate de fructe.

Am mai mers la târla care era părăsită și MOTRESCU i-a pus la unul, într-un șopor de paie, 16 cartușe civile, ca să le găsească iarna când vine la fân și o pereche de opinci. Acela ne dăduse 10 kg. de făină, îl chema SIMION. M-am mai coborât încă odată în Putna și pe urmă a nins și am plecat la PETRE ROTARU ca să ne mai dea niște făină. El nu era acasă. A doua noapte a venit cu trenul din spital, unde fusese bolnav. Noi vorbeam cu soția lui, afară. Stând de vorbă cu ROTARU, cineva a fugit iute din șură din curte. El crede că ar fi fost milițieni. Atunci noi am fugit repede. Am plecat la Măgura.

A nins și am stat tot timpul acolo până la 16 ianuarie, când s-a terminat mâncarea și apoi am venit cu MOTRESCU la Pârâul Bornița, unde era zăpada mare. Pe drum ne-a urmărit un pădurar, anume NOHAI GHEORGHE din Putna. Noi trăgeam la o baracă unde erau niște lucrători din Vicovu de Jos, cunoscuți de-ai lui MOTRESCU.

Odată a venit pe urma noastră NOHAI GHEORGHE într-o seară și l-am lăsat să se apropie până la o distanță de vreo 10 metri. L-am somat. El mă cunoștea pe mine și mi-a spus; "Eu sunt, frate CENUȘĂ". A venit la noi și l-am întrebat că ce mai e și el mi-a spus că nu ne-a urmărit pe noi, ci că a crezut că sunt[em] niște braconieri.

MOTRESCU a scos pistolul cel mic ca să-l împuște în cap. NOHAI s-a luat de gâtul meu atunci, spunându-mi; "Frate CENUȘĂ, nu mă lăsa să mă împuște, că îmi rămân copiii pe drumuri".

Eu i-am făcut numai o morală lui NOHAI ca să-și vadă de treaba lui, să nu mai umble după noi, că el nu e organ polițienesc ca să ne urmărească. El a spus că nu ne va urmări niciodată. Iar eu l-am asigurat că nu o să-l omoare nimeni atâta timp cât voi fi eu în viață. MOTRESCU l-a căutat în armă și i-a găsit cartușul pe țevă. NOHAI se ruga să-i dăm drumul. MOTRESCU l-a întrebat că de ce nu e om cumsecade ca fratele lui, administratorul. Eu m-am răstit pe MOTRESCU, spunându-i că dacă-l împușcă pe NOHAI, îl împușcă și eu pe el. MOTRESCU a vrut să-l dezbrace și să-l descalțe și să-i ia și arma, însă eu nu l-am lăsat. MOTRESCU atunci era turbat ca un câine de foame, de altfel ca și mine, dar eu tot mă gândeam cu mai mult cap decât el. A tras cu arma peste capul lui NOHAI. Am pus din nou

mâna pe MOTRESCU ca să nu mai dea în el. I-am dat lui NOHAI arma, i-am pus sacul pe umăr și i-am spus ca să plece să-și vadă de treabă, spunându-i să-și noteze, să țină minte toată viața ziua aceea când i-am salvat viața.

NOHAI a plecat și seara ne-am dus la baraca aceea unde lucrau consăteni de-ai lui MOTRESCU. Era VASILE ZUB, era COSTAN COROAMĂ, care cărau lemne cu caii. Ne-au făcut mâncare, ne-au dat niște făină și MOTRESCU i-a rugat pe ei ca să meargă acasă la tatăl lui să-i trimită ceva făină, că noi peste câteva zile vom veni la ei. Am plecat de acolo la Poiana Crucii. Noaptea când am plecat, am mai dat peste o baracă la Straja. Am trecut pe lângă o baracă și ne-au simțit oamenii și noi ne-am întors înapoi și am chemat pe un om afară și ne-a spus că sunt oameni și din Putna și din Vicovu de Sus. Ne-au făcut mâncare. Unul DUMITRU PUSDERI zis JUHANE și am stat de vorbă și cu unul ALEXIE COROAMĂ și ne-a dat fiecare câte un tutun și am plecat. MOTRESCU le-a atras atenția ca nu cumva să ne anunțe la Miliție, că dacă vor face asta, le va arunca o grenadă în baracă și-i va face praf pe toți.

Am plecat la colibița din Poiana Crucii, am stat aci 7 zile și am venit înapoi la Varnița ca să vadă dacă consătenii lui VASILE au adus mâncare de acasă. De la tatăl său de acasă a[u] adus vreo 20 kg. de făină, slănină și tutun. Eu l-am rugat pe COSTAN COROAMĂ și i-am dat un bilet să meargă pe la o cumnată a mea să-l dea soției mele să-mi trimită ceva.

COSTAN COROAMĂ a cerut de la MOTRESCU 10 cartușe și a spus că are puține la el și i-am dat eu 10 cartușe. Am plecat la Poiana Crucii. Am mai stat vreo 4 zile și am găsit o urmă că ne-a urmărit cineva pe zăpadă. Am luat mâncarea și am fugit la Măgura Vacii și chiar în noaptea aceea a fost înconjurată colibița de unde plecasem.

Am stat acolo până la vreo 26 februarie 1950. Iar am terminat mâncarea și am mers la o baracă unde am găsit 12 oameni dintre care erau unii cunoscuți de-ai lui MOTRESCU, din armată și ne-au dat puțină făină și câte un tutun.

Am mers înapoi și am mai stat la Măgura Vacii. S-a terminat mâncarea și am ieșit iar la linia ferată, în partea Strajei și acolo am întâlnit vreo 30 de oameni și i-am rugat pe toți să ne dea câte un kg. de făină, ceea ce au și făcut, dându-ne și câte un tutun și pe urmă am plecat spre Vicov.

MOTRESCU mi-a povestit în timp ce am stat în colibiță la Măgura Vacii, că el a găsit o mitralieră la Straja, fără închizător și a adus-o acasă, făcând din ea niște unelte, a scos focoasele de la mai multe mine după evacuare, căci el mai stătuse fugar vreo 9 luni de zile și în timpul acela el a găsit brandul și a luat și grenade multe și a zis că i le-a furat un prieten de-al lui.

Niște braconieri, mi-a spus MOTRESCU, au împușcat pe un director, anume BĂRBUȚĂ. MOTRESCU mi-a spus că au fost mulți la vânatoare atunci, și MACOV[E]ICIUC, dar dintre toți nu se știe cine l-a împușcat. MOTRESCU, când mi-a spus aceasta, a oftat de vreo două ori și după asta eu am înțeles că el l-a împușcat. Am bănuț eu, fiindcă mi-a spus că s-a găsit la BĂRBUȚĂ o scrisoare în buzunar, ca să fie trași la răspundere în caz că el ar fi omorât. Și [pe] MOTRESCU l-am văzut că oftează de câteva ori și am bănuț că el l-a omorât, căci știam că e crud la suflet. Ar fi omorât un om fără nici o căință. Mi-a spus că ce vrea el aia face, nu se lasă condus de nimeni.

Pe urmă mi-a spus că a mai prădat el niște stâne și căzuse bănuiala pe mine în timp ce eu eram la Școala din Mizil, unde eram om de serviciu. Mi-a spus chiar că a mai fost și cu alții, unul a fost LUTĂ zis AOIȚEI, stăpânul stânei, unde a luat peste 100 kg. de brânză. Au fost patru inși atunci: COSTAN COROAMĂ, un frate al lui MOTRESCU, el și altul. Toți au fost mascați și înarmați. Au mai luat niște bani și un ceas, pe urmă a mai jefuit o stână în Voievodeasa, lângă Administrație. De la stâna asta a furat și o juncă. Astea le-a povestit MOTRESCU că le-a făcut el fără mine, că eu atunci nu eram în pădure. El a mai avut legătură și cu MACOV[E]ICIUC și mi-a povestit că cpt. POPESCU era Comandant de Legiune și

venea cu motocicleta până în marginea pădurii și se așeza la chef cu MACOV[E]ICIUC și cu oamenii lui. Asta mi-a spus-o MOTRESCU și avea legătură cu MOTRESCU și COSTAN COROAMĂ și VASILE ZUB și cu COSTAN CHIFAN zis PIȘTA.

Toate jafurile pe care le făceau ei erau în legătură cu șeful de post de la Vicovu, anume SCRIPA.

MACOVEICIUC i-a dat lui SCRIPA un cal și o căruță și de aceea a împușcat SCRIPA pe MACOVEICIUC, ca să nu-l trădeze pe el.

În primăvara anului 1950, la 28 februarie, am plecat cu MOTRESCU spre Vicovu de Jos. El m-a lăsat pe mine la Poiana Stănișoara timp de o oră și a venit la mine plângând și mi-a spus că a vorbit cu ZUB și fratele lui și [aceștia] i-a[u] povestit că tatăl său e arestat și au spus că a doua zi o să aducă niște mâncare și o mașină de tuns.

Am dormit acolo. M-am sculat și am plecat să fac mâncare. MOTRESCU mi-a spus că el nu mai calcă în partea hotarului Putnei, ci să mergem lângă sat, în partea Vicovului. Eu i-am spus că nu mă duc lângă sat, ci mă duc înapoi, la Măgura Vacii. Atunci MOTRESCU mi-a spus că el nu vine cu mine în partea Putnei și pe chestia-asta ne-am despărțit. Am împărțit mâncarea și MOTRESCU a plecat spre partea Vicovului.

Eu l-am strigat să mai stăm de vorbă, mă gândeam că până acum mi-a fost prieten, cât m-a ajutat el pe mine cu mâncare și acum?!

Am auzit în anul 1950 că MOTRESCU umbla după mine ca să mă împuște și m-am ferit tot timpul și n-am mai dat ochii cu el. Două luni și jumătate am umblat singur, până ce m-am întâlnit cu PĂTRĂUCEANU. Am plecat în partea Putnei, la niște lucrători, la o baracă la Poiana Secării și i-am rugat pe oameni să-mi mai dea puțină mâncare fiecare și la vreo două săptămâni m-am întâlnit cu ARCADIE ANDRIEȘ.

(Mai menționez că în timp ce eram cu MOTRESCU, mi-a mai adus mâncare o dată VASILE ANDRIEȘ din Vețau și mi-a dat vreo 2000 lei pentru tutun).

După ce m-am despărțit de MOTRESCU, m-am întâlnit cu ARCADE ANDRIEȘ și cu ION ANDRIEȘ al lui CHIRIAC, care erau la niște fân. Acela mi-a spus că a auzit de unul PĂTRĂUCEANU. De acolo am plecat spre Varnița, și pe la Pârâul Varniței mi-au mai dat oamenii mâncare și am plecat la Pârâul Icoanei și mi-au mai dat oamenii mâncare.

Am venit la o colibiță, la Soci și am stat acolo până la sfârșitul lui martie.

Într-o zi am ieșit să păzesc un forestier, anume GÂRBU și [pe] GFEORGHE NOHAI. Am stat acolo o jumătate de zi și n-am putut să mă întâlnesc cu ei. Asta a fost în Joia Paștelui.

Am întâlnit o huțancă, o femeie bătrână, pe care am întrebat-o dacă are ceva de mâncare și avea un kg. de rachiu, 1/2 rom și două tutunuri. Mi-a dat un tutun și 1/2 pâine și mi-a dat romul și i-am spus să-mi pună și puțin rachiu din sticla cealaltă și ea mi-a pus. I-am mulțumit și ea a plecat. M-am apucat să mănânc și am băut romul tot și am plecat. Am dat într-un parchet în care erau trei oameni din Putna: GICĂ CENUȘĂ al lui GRIGORE și fratele lui și încă un străin, lucrau la PAMFIL CENUȘĂ, la niște butuci.

Am întrebat ce mai știu de familia mea. Mi-au spus că copilul e luat și dus la un azil și soția a fost arestată. Am prins a plânge și a trage vreo 25 de focuri de armă. Ei mi-au spus că să nu trag că aude cineva și vine să mă prindă cineva sau să mor, că eram un nenorocit.

Am plecat la o colibiță și am adormit acolo așa amețit cum eram. Am dormit până dimineața.

Am plecat spre Voievodeasa[,], unde aveam o baracă de când eram cu MOTRESCU. Am desfumat arma, ghiara mi-a fost ruptă la închizător, am mers la Poiana Crucii[,], luând pistolul automat, că am știut unde e[ra] ascuns de MOTRESCU și i-am lăsat o scrisoare într-o sticlă, unde avea MOTRESCU cartușe. I-am lăsat o scrisoare în care îi scriam că dacă vrea, să se întâlnească cu mine și să trăim astfel mai departe până la sfârșitul vieții. I-am mai scris

că am să-i las o scrisoare la colibiță la Soci și am venit la Varnița și acolo am făcut Paștele, fără nici un pic de mâncare. Am găsit niște urzici pe care le-am mâncat.

(Menționez că atunci când MOTRESCU a vrut să împuște pe NOHAI GHEORGHE, el mi-a spus mie atunci că are să ia un ciocan de la pădurar și are să-l pilească și are să le bată la câțiva pădurari steaua în frunte[,]) ca să știe toată lumea că sunt comuniști. A umblat MOTRESCU după pădurari să prindă. Eu i-am spus ca să nu facă asta niciodată atâta timp cât va fi cu mine).

Iarăși PAMFIL CENUȘĂ, când mi-a dat arma și pistolul automat mi-a propus că mai are un pistol mic "Beretta". I-am spus ca să mi-l dea mie și a zis că îi trebuie lui, că a mai avut unul și i l-a dat conductorului URSACHE.

Am ieșit în sat și am găsit pe un pădurar, anume EȘINSCHI în Putnișoara și l-am chemat pe dânsul și l-am rugat să-mi dea ceva de mâncat. Mi-a spus că nu are nimic, că e văduv și are 6 copii pe care i-a trimis la școală. Mi-a adus câteva ouă și slănină și un pachet de țigări.

De la el am plecat la o soră a mea, CATRINA BELIBAI [corect BILIBĂU]. Mi-a mai dat o pâine și am băut nițel lapte și câțiva cartofi. Am stat iar apoi la Soci în colibiță. Când am terminat mâncarea am coborât iar în sat la o fostă vecină a mea, anume VARVARA lui TUDOR CENUȘĂ zis BRUȚAC. Am mers la ea și am vorbit cu ea, rugând-o să-mi dea puțină făină. Mi-a spus că nu are, dar are nepotul și o pâine și niște cartofi și o bucată de slănină și am plecat spre Măgura Vacii, unde am stat vreo două săptămâni și a venit acela cu vitele la târlă, feciorul și ginerele lui MOȘOIU, am prins pe unul într-o zi și l-am rugat să-mi dea ceva de mâncare și mi-a dat. Am întrebat apoi de PĂTRĂUCEANU și mi-a spus complet situația lui, mi-a spus că a trecut într-o zi pe acolo, dar nu a putut sta de vorbă cu el mult.

L-am întrebat ce armătură are și mi-a spus că are o scurtă din foaie de cort, un pistol rusec cu patul ars.

La vreo săptămână am mers în partea Strajei să întâlnesc niște oameni să-mi dea ceva mâncare și l-am întâlnit pe PĂTRĂUCEANU. S-a apropiat de mine. L-am somat și l-am întrebat cine e și el mi-a spus că e PĂTRĂUCEANU și mi-a arătat actele. Eu i-am spus cine sunt. Ne-am îmbrățișat amândoi, am stat de vorbă toată noaptea și el singur mi-a spus că două nopți n-a putut dormi că i-a fost frică de mine și mie la fel mi-a fost frică de el. Pe urmă am plecat cu PĂTRĂUCEANU la niște oameni din Putna, de unde am luat niște mâncare și pe urmă am plecat la Poiana Crucii și am găsit o scrisoare pusă de MOTRESCU într-o sticlă că dacă vreau să mă duc în partea Vicovului, la Poiana Stănișoara și să pun o scrisoare la un punct de reper, ca să știe el s-o ia și să mă aștepte. Nu m-am dus.

M-am mai dus iar cu el la niște oameni, la 2 [două] barăci în partea Strajei și ne-a[u] dat oamenii câte o mămligă de făină și câte un tutun și am plecat cu PĂTRĂUCEANU în partea Moldovitei.

Am întâlnit o stână, căci nu mai aveam nici un fel de mâncare și am luat o mioară și un berbec din acea stână. PĂTRĂUCEANU era prieten cu ciobanul, le-a tăiat și am luat carnea, (și) [iar] pielea i-am dat-o înapoi ciobanului și apoi am plecat spre Poiana Crucii, unde am stat până am terminat mâncarea. M-am îmbolnăvit de atâta carne și am venit la Măgura Vacii. Acolo se afla o stână și am întâlnit pe baciul cu o căruță în care avea un caș pe care ni l-a dat nouă și ceva făină. Am plecat iar în partea Strajei. La o săptămână sau două am ieșit iar înaintea unor oameni care ne-au dat făină, câte un tutun și câte 1 kg. de făină. Erau vreo 12 oameni. Unul i-a dat lui PĂTRĂUCEANU o pereche de bocanci, că era desculț.

Am venit iar în partea Putnei[,]) unde am mai stat. După ce ni s-a terminat mâncarea, am mers la stână la Stefu, de unde am luat vreo 3 cașuri și vreo 10 kg. de făină și am plecat.

Am terminat mâncarea aceea și am plecat iar prin partea Putnei. Am luat din baraca unde nu era nimeni, vreo 10 kg. de făină, niște tutun, niște untură. Eram la o trecătoare de la

Putna la Moldovița. Între timp au trecut doi din Putna: NICOLAE COROAMĂ și GHEORGHE și cu o femeie și noi am cerut ceva de mâncare. Ei au spus că merg să cumpere o vacă și atunci de bunăvoie ne-a[u] dat două cămăși și câte o batistă și mâncarea ce au avut la ei pentru o zi. Pe urmă noi am plecat spre Măgura Vacii.

Am plecat la Brodioara, de unde am vrut să luăm niște mâncare și ne-a simțit o servitoare a unui pădurar și am fost gata să fim încercuiți, chiar am văzut milițieni.

Am venit în partea Strajei și niște oameni ne-a[u] mai dat niște mâncare.

Am venit apoi în partea Putnei. Două fete ale unui pădurar, anume MOGOȘ, veneau de la biserică cu colaci. Ne-a[u] pus jos coșul cu pasca și le-am spus că nu luăm nimic din coșul lor, să vină tatăl lor să stăm de vorbă. Ne-am dus cu ele și a ieșit el afară cu soția, că rămăsesem în marginea pădurii. Ne-a[u] adus câte o bucată de cozonac, ouă roșii și rachiu. Mi-a spus că e pădurar acolo și că e refugiat. Zicea că a auzit de mine și chiar a dorit să mă cunoască.

Am băut rachiu cu el și nevasta și cu PĂTRĂUCEANU. Soția a zis să mai aducă o sticlă, dar eu am spus că nu mai trebuie, că suntem nemâncați. Au zis că ne vor mai ajuta când vom mai avea nevoie. Am plecat la Putna la o noră a lui Tudor Cenușă și am luat de la ea vreo 7-8 kg. de untură și făină, niște sare și am plecat. Am plecat spre Sucevița unde am stat până ce s-a terminat mâncarea și vreo două zile n-am avut ce mânca și am mers în partea Suceviței. Am dat peste 5 persoane[,] printre care se aflau patru bărbați și o femeie. Unul era inginer. Am comandat culcarea și cel care era inginer n-a vrut să se culce. PĂTRĂUCEANU i-a legitimat pe toți. Le-am luat o pereche de pantaloni, o șapcă, o cămașă și la unul din Rădăuți am schimbat pantalonii și bocancii, am luat tot, afară de micul echipament și cred că i-am tras și un pat de pușcă inginerului, că n-a vrut să se culce când am dat comanda. Le-am luat și mâncarea cât au avut la ei.

Pe ei i-am lăsat să plece și noi am plecat spre Poiana Crucii. Eu i-am făcut o morală inginerului că de ce nu s-a culcat. Eram nemâncat de câteva zile și eram furios, după acestea le-am spus să meargă unde vor ca să ne anunțe.

La Poiana Crucii era să fim încercuiți și pe urmă am plecat spre Măgura Vacii și am luat mâncare de la niște oameni. Pe urmă am plecat la Pârâul Varniței, unde [?] a luat de la niște lucrători o cămașă și i-a dat-o pe a lui și vreo 5 kg. de făină. Pe urmă am plecat de am luat niște mâncare de la un pădurar care ne-a spus că are ordin să anunțe când ne vede pe noi. Se numea IRIMESCU. Ne-am întâlnit cu pădurarul MOGOȘ, care ne-a dat niște țigări și am plecat. A treia oară l-am întâlnit pe MOGOȘ în pădure și PĂTRĂUCEANU i-a dat un ceas și ne-a spus să facem rost de niște bani că nu-i ajunge, că are 6 copii și leafa mică. Noi i-am spus că noi nu luăm bani de la nimeni, dar PĂTRĂUCEANU i-a spus că dacă facem rost de bani îi dă.

El a spus că ne face rost de niște tutun. Ne-a spus că un huțan din Moldovița a dormit la el cu trei milițieni și că să avem de grijă că [acela] cunoaște toate pădurile. A spus și cum e îmbrăcat huțanul.

Ne-am apucat să facem bordei pentru iarnă la hotarul cu Moldovița, dar n-aveam îmbrăcăminte de iarnă. Am plecat amândoi la unul, anume PÂNZARU, de unde am luat ceva haine. În timpul ăsta am găsit un bou în marginea unei poiene și l-am adus la bordei, unde l-am tăiat.

La vreo săptămână am plecat la PÂNZARU, un locuitor lângă Ciomârna. Era acasă nevasta. Am rugat-o să ne dea ceva îmbrăcăminte. Ne-a spus că nu prea are. Am mâncat, ne-a dat brânză, făină, o cămașă și o boandă ruptă. Mi-a spus că are un vecin bogat, anume HRENCIUC. Aceia ne-au văzut pe noi și au fugit de acasă. Am intrat pe geam în casă și am luat un suman, am găsit bani în buzunar și i-am pus pe masă, am luat două bonzi [bundite] și o cămașă și o pereche de cioareci albi.

De la femeia lui PÂNZARU care mi-a dat o pereche de cioareci, mi-a spus că i s-a furat un bou. I-am spus că nu i l-am luat noi, dar dacă vom afla de el îl vom trimite viu sau pielea. Am plecat.

Mai menționez că un fecior de-al cumnatei mele, al MARINEI lui CRĂCIUN, mi-a adus mâncare și încă unul VASILE ANDRIEȘ al lui GHEORGHE mi-a dat un pachet de tutun în Poiana Meselor, când eram cu MOTRESCU.

Cu PĂTRĂUCEANU am fost la două barăci și oamenii ne-au dat făină cât am putut lua, cam vreo 20 kg. Lui TABACU i-am luat un cuțit, era ca o baionetă, se deschidea și se închidea ermetic. A spus că e de vânatoare. Eu l-am luat de la el și am plecat de acolo. Am luat 5 perechi de opinci din boul acela și am plecat la Putna. Două perechi de opinci le-am dat lui ILIE ROTAR pentru făină. Mi-a dat 25 kg, că n-avea măcinat. De la el am fost la CALENCIUC, căruia i-am dat trei perechi de opinci și mi-a dat 25 kg de făină. Am luat o pereche de bocanci de la unul din Vicovu de Sus, [care] era manipulant în Putna. La Poiana Oglinza erau doi bătrâni care locuiau la o târlă, care mi-au dat două ranițe de cartofi și un fierăstrău și o sapă.

La vreo 7 februarie [1951] am ieșit iar din colibită și ne-am slobozit în Straja și am dat peste milițieni. PĂTRĂUCEANU zicea ca să ne băgăm peste ei, să-i atacăm și să le luăm mâncarea, că eram aproape nebuni de foame. Am plecat la cumnata mea ANUȚA. Era noapte. Am bătut în ușă. Am spus că suntem milițieni și ne-a dat drumul. Am luat cam vreo 6 kg. de făină și 4 kg. de slănină și am plecat la Măgura Vacii. După aceea am plecat la Gura Putnei, la unul nu știu cum îl chema. Dimineața, [la] ora 8, când a deschis ușa, am intrat în casă și am luat 7 kg. de făină și 6 kg. de slănină.

Am plecat spre Măgura Vacii. După ce am terminat iar mâncarea, am (mai) plecat spre Putnișoara. Am mai fost la CALENCIUC încă o dată și am luat făină de grâu și niște fasole.

Am mers la unul POLEC, la Moldovița, la un bogătaș și am luat de acolo vreo 25 kg. de făină și vreo 4-5 kg. de untură. A venit bogătașul și când a văzut că intrăm noi și am luat acelea și am plecat, s-a ascuns, că-i era frică de noi.

Am plecat la Poiana Oglinzii la o bătrână ce n-a vrut să spună că are grăsime. Eu i-am spus să nu mai dea în bătrână, am luat doi miei și am plecat în partea Strajei.

După aceea ne-am dus încă o dată în Brodioara, unde am întâlnit niște lucrători, asta a fost în 1951, printre ei era și un manipulant căruia i-a luat PĂTRĂUCEANU pantalonii și de la altul a schimbat o pereche de bocanci și o cămașă, că avea două cămăși pe dânsul.

După aceea am venit la Straja la un bogătaș care lucra în pădure și i-am luat o pelerină de ploaie, o scurtă i-a luat-o PĂTRĂUCEANU și o pereche de bocanci, precum și niște făină de grâu, 15 kg. La un fecior dintre aceia i-am tras o palmă, fiindcă spunea că nu au nimic în căruță.

Am venit iar din partea Putnei, am mâncat mâncarea pe care am avut-o și am mers la VARVARA lui TUDOR CENUȘĂ ca să iau niște sare, că de la el nu am luat nimic, de la nepotul ei. Pusese câinii pe sarmă de jurîmprejurul curții. Am întrebat de ce au pus atâția câini, că lui nu i-am luat nimic. Bătrâna mi-a dat niște sare și el niște untură și vreo 3 kg. de făină și am plecat.

Am plecat iar în partea Strajei (și) la un pădurar anume URSACIUC, unde nu l-am găsit acasă la canton. Am găsit numai niște oameni cu vitele și am întrebat unde este el și mi-au spus că a plecat în Straja. Și am luat din casă niște făină și o pereche de pantaloni de ai lui URSACIUC și doi miei. I-au tăiat oamenii care erau acolo, i-am luat și am plecat la Pârâul Icoanei, [unde] am mai găsit niște oameni. Am mai luat vreo 5-6 kg. de făină. Pe urmă am fost în Poiana Sandru. Erau acolo niște flăcăi cu vitele. Am tras la dânsii și ne-a văzut Miliția. Am fugit în partea Moldoviței și am dat peste o stână. Am luat de acolo vreo 30 kg.

de brânză și vreo câteva tutunuri și am dat o scrisoare pentru MOTRESCU, s-o dea la Postul de Jandarmi [Miliție] Moldovița, unde am scris câteva fapte ale lui.

Am plecat de la stână, după ce am terminat mâncarea am plecat la Polec și am luat o scurtă de lână, un pantalon de lână, patru cămăși, o putinică pentru ținut făină și l-am legat pe Polec ca să nu fugă și să ne trădeze. Pe urmă i-am dat drumul imediat și i-am spus că nu mai calc pe acolo[,] că el mi-a dat destul. Am mai luat și o flanelă de lână și o boandă [bundiță] că el era foarte bogat și a schimbat PĂTRĂUCEANU pălăria cu el [și] am plecat de la el. Am mai mers o dată la stână acolo în Moldovița și am mai luat vreo 20 kg. de brânză și nițică făină.

De la stână am plecat că nu prea aveam făină și am mers la unul anume MEREUȚĂ și acolo am mers în casă și n-avea făină, că erau săraci și era și un servitor acolo și am luat o mămăligă, 2 kg. de făină și 4 kg. de brânză.

În acest timp, PĂTRĂUCEANU, care păzea afară, l-a somat pe pădurarul COMĂREȚEANU, care probabil venea la MEREUȚĂ. După ce l-am adus în casă, și la întrebarea noastră motivul prezenței acolo, prin aceea că păzea niște porci mistreți, pe care voia să-i împuște, noi am afirmat că în realitate ne păzește pe noi, motiv pentru care l-am lovit de 2 ori cu patul armei în piept.

După ce ne-am informat la el de anumite date privind Miliția și acesta ne-a indicat trei puncte unde se găsesc posturi fixe de miliție, atrăgându-ne atenția să nu ne îndreptăm în acele locuri. Din cele arătate de COMĂREȚEANU, posturile fixe se aflau la punctul Cireș, Trei Movere și la Pânzaru.

Tot atunci COMĂREȚEANU ne-a mai atras atenția că la Poiana Oglinda se află instalată o stână care a fost adusă special din Vlașca de către un agent secret, care era în urmărirea noastră. Acel agent venise cu COMĂREȚEANU pe drum, fiind călare, și s-a despărțit de acesta[,] continuându-și drumul pe [spre] Moldovița.

COMĂREȚEANU ne-a mai arătat că războiul este iminent și pentru declanșarea lui armată s-a și urcat în munți, intrând în dispozitive și săpând tranșee, promițându-ne că pe viitor ne va da sub orice formă sprijin. Pentru a ne convinge că așteaptă și el războiul, ne-a destăinuit că posedă chiar un radio. Mi-a cerut să-i restitui arma austriacă cu 10 cartușe, pe care i-o luasem eu, împreună cu un binoclu, chiar de la începutul întâlnirii, dar i-am răspuns că nu-i dau arma și că [o] rețin la mine până mă voi preda Miliției. Menționez că eu nu am avut nevoie de armă, întrucât eu aveam o armă Z.B. primită de la MOTRESCU[,] dar am oprit totuși arma lui COMĂREȚEANU, întrucât îmi făcuse impresia că a intenționat să ne împuște. După ce i-am atras atenția că pe viitor [vrem] să nu-l mai găsim prin zona Putnei, l-am lăsat în casă cu celelalte trei sau patru persoane, eu cu PĂTRĂUCEANU plecând spre Cantonul Stejei. În drum spre Straja - aceasta s-a întâmplat la 4 august 1951 - pentru prima dată m-am destăinuit lui PĂTRĂUCEANU că eu intenționez să mă predau Miliției întrucât, auzind cele spuse de COMĂREȚEANU cu privire la începerea războiului, eu nu voiam ca să fiu surprins în pădure, preferând mai bine să mor.

Stând puțin pe gânduri, PĂTRĂUCEANU a înțeles că urmându-mă pe mine în toate actele de jaf pe care le-am făcut și [pe] care le-am arătat mai sus, [va trebui] să mă urmeze și în această hotărâre, pe care am luat-o în cele din urmă. Hotărârea lui, de a se preda împreună cu mine, mi-a spus-o imediat, dându-mi să înțeleg că el nu va putea să continue viața de codru de unul singur.

Cam după 2-3 zile, aflându-mă înspre Strujinoasa, venind dinspre Steje, ne-am întâlnit pe drum cu ONOFREI CENUȘĂ și cu GHERASIM ANDRUCĂ, care venea[u] spre casă. Deoarece pe aceștia îi cunoșteam, i-am chemat la mine prin PĂTRĂUCEANU. Am stat cu aceștia de vorbă, cam o jumătate de oră, timp în care am aflat cine vine în urma

lor și aflând că trebuie să vină pădurarul PESCARU. I-am așteptat și pe acesta, să pregătim cu toții împrejurările în care urma să ne predăm.

Nu peste mult timp a apărut și PESCARU cu soția lui GHERASIM ANDRUCĂ care[,] după ce au fost somați de PĂTRUCEANU, au fost aduși la noi. După ce i-am controlat arma lui PESCARU, m-am convins că acesta nu avea cartușe pe țevă, i-am restituit-o imediat.

Îmi amintesc că înainte de a mă întâlni cu COMĂREȚEANU am mai fost la o baracă din Cantonul Hașca, cam pe la orele 10 dimineața, unde se afla un tânăr căruia i-am cerut să ne dea de mâncare și tutun, fiind înfometat. În timp ce strângeam din baracă ce găseam de ale mâncării, PĂTRĂUCEANU a introdus în baracă pe soția mea, împreună cu copilul. care venise pe acolo[,] fiind în căutarea mea. Deși n-o mai văzusem de circa 2 ani de zile, prezența ei m-a stingerit și i-am ordonat [ca] imediat să iasă afară, lucru pe care l-a și făcut. În timp ce eu culeseam din baracă cam 2 kg. de untură, puțină brânză și vreo 20 de tutunuri, a apărut un manipulant care, după ce a fost somat de PĂTRĂUCEANU, a fost adus de mine în baracă, după care i-am cerut să-mi pună la dispoziție niște făină.

După ce acesta mi-a dat (ca) circa 10 kg de făină, acesta mi-a spus că CEANU EMILIAN ar avea să-mi înmâneze un plic și în acest scop să-i dau un loc de întâlnire. Fără să știu de la cine era plicul, am refuzat să mă întâlnesc, arătându-i că punctul de întâlnire este cartușul din armă. Deși soția mea era afară, eu nu pot să-mi dau seama dacă am recunoscut-o sau nu, dar cert este că nu am schimbat nici un cuvânt cu ea, decât mi-am sărutat de două ori copilul, plecând imediat cu PĂTRĂUCEANU.

La vreo două-trei zile după ce am stat de vorbă cu pădurarul PESCARU și ONOFREI CENUȘĂ, m-am întâlnit cu pădurarul PUIU în Poiana Bulai și cu ȘTEFAN BREABĂN.

După ce am luat lui Puiu cartușele ce le avea la dânsul, restituindu-i arma, (apoi) i-am făcut o scurtă morală lui BREABĂN, pentru că auzisem că acesta umblă în căutarea mea, deși eu suferisem mult de pe urma lui în perioada nemților. I-am arătat lui PUIU mai departe, că eu vreau să mă predau Miliției. În acest scop i-am dictat lui PUIU să scrie pentru mine un bilet în numele meu, din cuprinsul căruia arătam că vreau ca predarea mea să se facă cât mai repede, dar înainte de asta să-mi fie trimiși să stau de vorbă pe un evreu FUX, care lucra la o fabrică din Putna și unul RĂUȚ, administrator la Ocol.

A doua zi dimineața, la ora și locul fixat de mine, PUIU a venit împreună cu ONOFREI CENUȘĂ, care mi-a[u] prezentat o scrisoare de la Miliție și una de la preot. Ambele scrisori mi-au fost citite de PUIU, și după cum îmi amintesc din scrisoarea expediată de Miliție, reieșea că să mă predau fără nici o teamă, că nu voi fi împușcat. Dealtfel acesta era singurul motiv care mă reținuse până atunci să mă predau. De asemenea din scrisoarea preotului mi se dădea același sfat, arătându-mi-se să mă bizui cu toată încrederea pe spiritul de omenie și modul legal în care lucrează Miliția.

Totuși am arătat lui PUIU ca să [facă] tot ce e posibil pentru a mi-i aduce pe cei solicitați de mine, mai sus arătați. El mi-a promis că mi-i va aduce pe aceștia a doua zi, dar spre surprinderea mea, în loc să vină cu ei, a venit împreună cu alți cinci oameni, printre care se afla și ONOFREI CENUȘĂ, un evreu din Putna anume LEON și trei milițieni, îmbrăcați civil dintre care unui a zis că este plut. HRINCESCU, plut. FLUTURE și un tov. de la Partid.

Fiindu-ne teamă să ne apropiem de dâșii, le-am recomandat să stea jos, după care am stat de vorbă cu dâșii de la o distanță de circa 4 m. În vederea predării, am arătat că cer ca să fiu luat în primire și transportat imediat la un organ superior, fiindcă nu voiam să trec pe la posturile de Miliție, unde eventual m-ar fi maltratată acei ce atâta timp au alergat să pună mâna pe mine.

Drept răspuns[,] aceștia mi-au confirmat încă o dată că predarea mea nu se va face decât în condiții absolut legale și nu voi avea de suferit nimic fizicește, sau sub orice altă

formă. Deoarece nu puteam lua o hotărâre din cauza emoției ce mi-o provocase prezența atâtor persoane neașteptate, am cerut să mai fiu lăsat 24 de ore, pentru a mă gândi și să iau o hotărâre definitivă.

După 24 de ore[,] întâlnindu-mă cu pădurarul ȘTEFAN ILIUȚĂ și cu păduraru[l] LUCHIAN, le-am dat acestora o scrisoare făcută [scrisă] de PĂTRĂUȚEANU, pentru plutonierii FLUTURE și HRINCESCU, în care am arătat că din data de 22 august a.c., voi înceta cu desăvârșire orice activitate a mea necinstită sau de orice formă.

Tot cu această ocazie am cerut ca înainte de a mă preda să ne fie trimise soțiile, cu care să stăm împreună și cu copii, maximum două zile.

După o zi[,] pădurarul ILIUȚĂ a venit din nou singur, aducându-ne două pâini [și] 4 pachete de țigări, [pe] le cumpărase din bani ce-i primise în acest scop de la Plut. FLUTURE și HRINCESCU.

Cu această ocazie, fiind ziua de 23 august, i-am dat lui ILIUȚĂ o scrisoare, pentru plut. FLUTURE și HRINCESCU, în care aduceam felicitările noastre Republicii, pentru marea zi pe care o sărbătorește.

În dimineața zilei de 24 august, la un loc fixat de mine, ILIUȚĂ a venit cu soțiile noastre și cu copiii[,], au adus cu dânsle mâncare și ca băutură un kg. de lichior, acestea fiindu-le date de la Miliție. După ce am mâncat cu toții, ILIUȚĂ a plecat cu o scrisoare făcută de mine și PĂTRĂUȚEANU, în care ceream să se citească în biserică de către preot, iertăciunile noastre pentru toate cele săvârșite până atunci și să nu se uite sătenii cu ochi răi la noi. Locul și data precisă în care urma să se facă predarea a rămas să se stabilească de către organele Miliției și anume cei trei milițieni cu care am luat eu legătura. În acest scop, am trimis pe soția mea la Miliție cu un bilet, ca să fixeze o dată mai înainte de 1 sept. pentru predare. În bilet mai rugam ca să vină și un tov. maior[,] să asiste la predarea mea. În aceeași seară a venit soția mea cu răspunsul, că predarea mea se va face la linia ferată cale îngustă, [la] Varnița[,] km. 6. Iar a doua zi dimineața, la punctul stabilit[,], a venit tov. maior și cei trei plutonieri, neavând nici unul vreo armă pe care să o fi văzut.

Imediat după ce m-am predat, am rugat pe tov. maior ca să nu fim schingiuiți sau uciși, înainte să fim lăsați să dăm declarații în care să arătăm toată activitatea noastră.

La predare eu am prezentat una armă Z.B., vreo 67 cartușe, o grenadă[,] iar PĂTRĂUȚEANU a predat pistolul automat cu vreo 50 și ceva de cartușe și arma austriacă cu cele 10 cartușe pe care le luaserăm de la CĂMĂREȚEANU. De asemenea am predat și un binoclu și [o] geantă.

Menționez că în ziua de 14 mai 1948, m-am dus la Legiunea de Jandarmi Rădăuți, ca să mă prezint, întrucât am lipsit 4 ani din comuna mea - Putna.

La sediul Legiunii de Jandarmi, un subofițer, nu știu cum îl cheamă, mi-a spus că cpt. POPESCU nu mai este comandantul Legiunii de Jandarmi, deoarece este pus în disponibilitate.

Eu l-am întrebat unde locuiește, iar subofițerul mi-a dat adresa și mi-a spus că în prezent POPESCU este avocat în Rădăuți. După aceasta eu m-am dus acasă la avocatul POPESCU[,] fost căpitan, pe care l-am găsim dormind pe la orele 7 dimineața, cu care ocazie m-am întâlnit din nou cu fostul comandant al Legiunii de Jandarmi, cpt. POPESCU. El m-a sărutat, exprimându-se că una din dorințele sale era să mă mai vadă o dată, întrucât am fost un băiat bun.

El mă cunoștea din timpul când am fost sub comanda lui, la Lipcani. Am discutat cu acesta despre viața pe care am dus-o, iar el mi-a spus ca să nu mă duc în comuna mea. Căci decât să mor în lagăr, mai bine să mor liber, întrucât în scurt timp se vor produce mari schimbări și tot noi vom conduce [țara].

Mi-a spus că un doctor[,] anume PRELIPCEAN din Rădăuți, care era șeful spitalului, a fost ridicat zilele acestea și-i este frică și lui (POPESCU) să nu fie ridicat, întrucât îl urmăresc evreii.

L-am ascultat și m-am întors la Mizil, căci POPESCU mi-a dat suma de 2500 lei pentru a avea de drum și un pachet cu mâncare.

În același an m-am întors în comună și după cum am mai spus am fugit în munți ca să nu fiu arestat din nou. În luna oct. 1948 m-am întâlnit cu brigadierul silvic GÂRBU MIRCEA, care are nevastă nemțoaică și a fugit cu nemții. Actualmente se află în America (soția brigadierului silvic).

De la GÂRBU MIRCEA am cerut o armă. Mi-a promis că-mi va da, așa că după cum m-am înțeles cu el, mi-a lăsat arma cu 10 cartușe într-un loc ferit[,] unde eu am ridicat-o singur a doua zi seara. Așteptându-l la locul stabilit, a sosit și GÂRBU MIRCEA, aducându-mi și o jumătate de pâine, șuncă și zahăr. Am stat de vorbă cu el mai mult timp în acel loc, cu care ocazie mi-a spus că doctorul PRELIPCEANU a fost arestat de mai mult timp, [dar] a evadat și el în felul următor. În timp ce se afla în transferare, însoțit de un milițian, a oferit acestuia o țigară cu morfina, în urma cărui fapt, milițianul a adormit repede, iar doctorul PRELIPCEANU s-a dat jos într-o gară oarecare și a fugit.

Mi-a mai spus că știe unde se află acest fugar, căci el îi poartă de grijă și că l-ar lăsa să plece în pădure cu mine, dar îi e teamă că nu va putea rezista multă mizerie și mai ales viața de pădure. Mi-a mai spus după ce i-am adus la cunoștință de locul unde mi-am făcut bordeiul ca să nu stau acolo, adică la "Secarei" unde oamenii circulă mai mult[,] ci să mă mut la "Stefu" și la "Soci" care locuri sunt mai ferite. Așa am și făcut.

În 1949, în una din zile, când mă afluam cu MOTRESCU în locul numit "CRACUL SEC", m-am întâlnit cu VASILE CREȚAN a lui PETRE care ne-a dat 100 țigări și slănină și cum pe acolo trecuse în acea vreme administratorul NOHAI CEANU, CREȚAN ne-a îndemnat să mergem după el și să-l dezbrăcăm că e un mare comunist și-i face numai greutate. Noi nu ne-am dus.

Tot în acest an, când eram cu MOTRESCU, și cum aveam nevoie de cartușe de pistol automat, MOTRESCU mi-a spus că va scrie lui MIMOR - fost locotenent rezervă - actualmente învățător în Vicovul de Jos, să-i trimită prin VASILE BREABĂN zis ZUB, circa 100 cartușe întrucât MIMOR, după cum spunea MOTRESCU, ar avea ascunse 500 cartușe de pistol automat. MOTRESCU, îmi spunea să-i scriu și eu lui MIMOR, dar n-am scris nici eu nici MOTRESCU, căci nu ne-am întâlnit cu VASILE BREABĂN zis ZUB.

În vara anului 1951, m-am întâlnit în poiana "Secarei" cu GHEORGHE BUTA din Putna, care era cu băiatul său la strâns bureți și mi-a spus următoarele: că în Rădăuți sunt venite ca evacuate multe coreence din Coreea și că acel care se însoară cu vreuna din ele primește 250 000 lei primă și faptul că în fabrica de sticlă există un mare depozit de zahăr și alte bunătăți evacuate din Bulgaria.

Precizez că în anul 1949, când PAMFIL CENUȘĂ mi-a dat o armă și un pistol, fiind împreună cu MOTRESCU, mi-a spus că BOGHIAN CONSTANTIN din Putna care este fugit de 5 ani de zile și pe care PAMFIL CENUȘĂ l-a întreținut cu alimente și l-a găzduit, are o ladă cu grenade și că dacă se va întâlni cu BOGHIAN are să ne dea grenade, însă după această dată m-am întâlnit cu CENUȘĂ și mi-a spus că l-au prins pe BOGHIAN, și nu s-a mai întâlnit cu acesta.

Menționez că în timpul cât am fost cu MOTRESCU VASILE împreună[,] acesta mi-a spus că în timpul cât a fost fugar singur a fost ținut la curent de plut. Major SCRIPA, cu tot ceea ce se petrece în legătură cu activitatea sa, și că acesta (MOTRESCU) din prada pe care o făcea[,] împărțea cu plutonierul major SCRIPA. De asemeni mi-a mai spus că plutonierul

major SCRIPA a primit un cal și o căruță de la MACOVEICIUC, iar pentru a nu fi divulgat de faptele săvârșite de el[,] plutonierul SCRIPA l-a împușcat pe MACOVEICIUC[,] într-o acțiune[,] la un picior, care văzându-se în situația în care se află s-a împușcat singur.

Tot de la MOTRESCU VASILE am aflat că[,] căpitanul POPESCU, fost comandant al Legiunii de Jandarmi Rădăuți, în timp când îi urmărea făcea chefuri cu elementele de sprijin ale lor.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.

(ss) Cenușă Constantin

- ASRI, Fond "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 93-126.

49. **1951 octombrie 9, Rădăuți.** Certificatul de naștere al lui Cenușă Iliodor, fiul partizanului Cenușă Constantin, născut în detenție, la Rădăuți, la 5 august 1946.

Republica Populară Română
Sfatul Popular al orașului Rădăuți
Starea Civilă

CERTIFICAT DE NAȘTERE

Seria Nb Nr. 289 909

Numele *CENUȘĂ* Prenumele *ILIODOR* Sexul *bărbătesc*
Data nașterii Anul 1946 (una mie nouă sute patru zeci și șase);
 Luna august; Ziua 5 (cinci)¹⁸⁴.

Nașterea a fost trecută în registrul Stării Civile la Nr. 258 din *anul 1946, luna august, ziua 5*.

Părinții: Numele tatălui *CENUȘĂ*; Prenumele tatălui *CONSTANTIN*; Vârsta tatălui 37 ani;

Numele mamei *CENUȘĂ*; Prenumele mamei *MĂRIOARA*; Vârsta mamei 37 ani.

Locul nașterii copilului: Localitatea Spitalul Rădăuți, Raionul Rădăuți.

Locul înregistrării: Localitatea Rădăuți, Raionul Rădăuți.

Eliberat astăzi 9 octombrie 1951 cu Nr. ...

Semnătura,
(ss) indescifrabil

- Cenușă Iliodor din Putna, jud. Suceava, Fond Personal.

184. La această dată, mama copilului, Maria Cenușă, deși era însărcinată, era reținută de Securitatea Rădăuți pentru cercetări.

50.

1951 octombrie 16, București. Una din declarațiile date de Cenușă Constantin în timpul anchetei, în care descrie cum a ajuns partizan antisovietic și ce activitate a avut.

Data în fața noastră¹⁸⁵

(ss) indescifrabil

DECLARAȚIE¹⁸⁶,

Subsemnatul CENUȘĂ CONSTANTIN zis COSTAN, de ani 40, născut și domiciliat în com. PUTNA - Raionul RĂDĂUȚI în anul 1911, luna septembrie, ziua nu îmi amintesc, fiul lui ILIE și VERONA, de profesie agricultor, căsătorit cu MARIA, cu un copil de 5 ani; frați am 2 [doi] DUMITRU CENUȘĂ și ION CENUȘĂ și 3 [trei] surori: CATRINA BELIBĂU, AXINIA CAZAC și SOLOMIA MANOLE; serviciul militar satisfăcut [la] Centrul 4 Jandarmi CERNĂUȚI, m-am liberat cu gradul de soldat, carte nu știu[,] însă știu să citesc și să scriu. În trecut politică nu am făcut, în prezent am fost fugit în pădure, până în anul 1948 nu am fost cercetat, însă în anul 1948 am fost cercetat la Securitate pentru activitatea celor 4 ani lipsă din comună[,] adică din anul 1944 până în anul 1948, judecat nu am fost, condamnat nu am fost¹⁸⁷, declar după cum urmează:

În anul 1933 sunt încorporat la Centrul 4 Jandarmi CERNĂUȚI, unde am stat până la liberare[,] adică în anul 1935.

După liberare m-am dus acasă și am început a lucra agricultura. Între timp mai lucram și la fabrica de sticlă FIȘER¹⁸⁸ din Com. PUTNA.

Prin anul 1938 am fost angajat ca pădurar la ocolul silvic PUTNA, unde am funcționat cam 3 ani. Între timp[,] adică în fiecare an[,] am făcut și concentrare. Aci la ocolul silvic unde era șef BUCESCHI, acesta făcea politică legionară, de asemenea mai făcea politică legionară MITICI, GÂRBU și pot preciza că întreg personalul Ocolului Silvic ca: administrator, contabil, brigadieri și pădurari făceau politică legionară. Și mie mi s-a spus de multe ori să mă înscriu la legionari.

Am funcționat ca pădurar atât timp cât au stat și legionarii la putere. După plecarea lor eu am fost concentrat la Centrul 4 Jandarmi și apoi repartizat la IASI și am stat concentrat cam timp de două luni de zile.

În timpul rebeliunii eu mă găseam ca pădurar.

Am mai stat circa 2 luni de zile acasă și din nou am fost concentrat până la intrarea în război și mai departe până în anul 1944.

Cu ocazia începerii războiului, Centrul 4 Jandarmi a trecut la Centrul 5 Jandarmi TG. OCNA, cu care unitate m-am dus la BALTA - U.R.S.S.¹⁸⁹. Eu am stat numai la Centru, nu am fost dat în altă parte.

Cât timp am fost la Centrul 5 Jandarmi mă cunoaște IONEL PĂTRAȘCU a lui STELIAN din MIZIL, MOISE TRAIAN din com. BABANA-BUZĂU și Serg. IONIȚĂ despre care poate da relații cei doi de mai sus.

185. De regulă anchetatul semna fiecare pagină a declarației, iar anchetatorul atesta că declarația s-a dat în fața lui și semna.

186. Copie dactilografată. Nu s-a găsit originalul. Data a fost aproximată (A. Brișcă).

187. Cenușă nu știa că fusese condamnat în contumacie de două ori: în 1946 și în 1950.

188. Corect Fischer.

189. În Transnistria.

În timp ce eram la Centru știu că Dl. Colonel GAVĂȚ ȘTEFAN a plecat cu o mașină cu mai mulți ofițeri printre care și un doctor pentru a executa 12 cetățeni sovietici. De unde erau acești cetățeni știe cei doi de mai sus.

Nu îmi amintesc data[.] însă în timpul cât eram la BALTA am fost luat de Dl. Colonel GAVĂȚ ȘTEFAN care era comandant al Legiunii de jandarmi și de către Dl. Cpt. HAMZU și un alt ofițer pe care nu-mi amintesc cum se numește împreună cu mine și am plecat [la] lagărul de evrei la OBODOFCA - U.R.S.S. Înainte de a pleca spre acest lagăr[.] Dl. Colonel și Cpt. HAMZU mi-a[u] dat instrucțiuni cum să fac percheziții[i] pentru găsirea bijuteriilor și aurului ce spunea[u] că se găsește la evrei.

Odată ajunși la lagăr, noaptea, împreună, am intrat în locuințele evreilor am început perchezițiile. Precizez că perchezițiile le făceam pe bază de informații pe care le avea Dl. Colonel și Dl. Cpt. HAMZU. Am făcut percheziții la mai multe case de unde s-a[u] ridicat absolut toate bijuteriile găsite ca inele, ceasuri, brățări, cercei și chiar dolari. Toate acestea le-au luat dumnealor. Nu am văzut să se facă vreun act când s-au luat aceste bijuterii.

Știu că se făceau și transferări și îmi amintesc că au fost trimiși ca [cu] Serg. IONIȚĂ ALBULESCU, originar tot din BUZĂU și pot să precizez că IONIȚĂ îi știe pe toți. Nu cunosc scopul acestor transferări, unde îi ducea și ce făcea[u] cu transferații.

De asemenea, am mai fost cu Dl. Colonel GAVĂȚ și Cpt. HAMZU la o percheziție unde ei spuneau că se găsesc lucruri de ale evreilor care au fugit. Am plecat eu, Dl. Colonel GAVĂȚ, Dl. Cpt. HAMZU și Dl. Lt. GEAMĂN. Am găsit un beci plin de haine și alte lucruri casnice. Au încărcat o mașină unde au pus toate lucrurile [și] ne-am înapoiat la legiune.

Tot Dl. Colonel GAVĂȚ a făcut două haine din piele de astrahan și neajungând la una din ele m-a trimis pe mine la un lagăr de evrei să vorbesc cu șeful lagărului să-mi caute o piele de astrahan. Eu împreună cu șoferul am plecat la lagărul de evrei BERSAD. Eu singur am mers la șeful ghetoului și i-am spus că l-a rugat Dl. Colonel să-i caute o piele ca proba pe care o dusesem eu. Mi-a găsit și mi-a dat o piele pe care am adus-o D-lui Col. GAVĂȚ. Pentru aceasta mi-a dat permisie de 2 săptămâni. Dar tot cu această ocazie Dl. Colonel GAVĂȚ ȘTEFAN mi-a dat și un pachet mare, nu știu ce era în el, pe care i l-am adus acasă la BUCUREȘTI și l-am predat doamnei. Când am terminat permisia am venit din nou la Dl. Col. acasă în BUCUREȘTI și am primit de la soția lui o scrisoare și un pachet mic pe care le-am dat D-lui Colonel.

Într-o zi deasemenea am fost luat de Dl. Colonel GAVĂȚ pentru a merge în inspecție la posturi. În drum mașina a intrat în șanț și eu cu șoferul am ridicat-o, cu care ocazie m-am îmbolnăvit [accidentat]. Dl. Colonel m-a lăsat la primul post de jandarmi. După 2 zile Dl. Colonel se înapoiază și mă ia cu el și mă internează în infirmerie. Nefăcându-mă bine m-a trimis în spital la BĂLȚI - U.R.S.S. Am stat în spital aproape o lună de zile. După care spitalul a fost evacuat la Arad. De la Arad mi-a spus să plecăm la unitate care cum putem.

Eu am venit acasă, deoarece aflasem că trenurile de la CERNĂUȚI către U.R.S.S. nu mai circulau.

Am stat acasă până în luna aprilie 1944, când Com. PUTNA a fost evacuată. Eu împreună cu familia am plecat în pădure. Am stat 2 săptămâni. La 2 săptămâni, cumnatul meu MANOLE¹⁹⁰ a fost împușcat de cine nu știu, în timp ce se afla cu vitele mele.

După ce au trecut două săptămâni, eu am strâns toți oamenii care erau fugiți și împreună cu ei am plecat la MOLDOVIȚA.

Precizez că în timp ce eram în pădure la PUTNA, mi s-a dat o armă Z.B. cu 25 cartușe de către pădurarul IACOB, armă [pe] care o avea de la numitul GÂRBOVSCHI care [era] pe atunci forestier, în prezent este conductor la pădure în Com. PUTNA. De asemenea când am

190. Soțul Salomeei, sora lui Cenușă.

plecat spre MOLDOVIȚA am plecat cu armă și cu toți oamenii, armă ce am predat-o la un căpitan de grăniceri ce se găsea la MOLDOVIȚA la un comandament¹⁹¹. Tot acest căpitan ne-a pus un tren la dispoziție unde am încărcat toți oamenii, tot bagajul și ne-a trimis spre CÂMPULUNG.

În MOLDOVIȚA mi s-a spus de către populația de acolo că eu am fost pârât de către BREABĂN ȘTEFAN din PUTNA (și în prezent se găsește în PUTNA) și BOGHEAN CONSTANTIN care se găsește tot în Com. PUTNA, la nemți, că sunt informatorul rușilor, însă nu este adevărat că eu aș fi fost informatorul rușilor.

În acest timp apare MACOV[E]ICIUC în MOLDOVIȚA, care era cu vreo 20 de oameni de ai lui, înarmați de nemți¹⁹². Văzând pe MACOV[E]ICIUC cu oamenii lui, pe care-i cunoșteam mai dinainte, m-am dus la el și i-am spus că nu am fost contra nemților și nici informatorul rușilor. Cu această ocazie MACOV[E]ICIUC mi-a [spus] că are nevoie de mine, că [eu] cunosc pădurile.

Precizez că pe MACOV[E]ICIUC nu l-am cunoscut personal până la data întâlnirii în MOLDOVIȚA, însă acest MACOV[E]ICIUC cu vreo săptămână mai înainte mi-a trimis vorbă prin locuitorul ȚUGUI GHEORGHE a lui PRECUP, care era membru în banda lui, din Com. VICOVU DE JOS, unde se găsește și în prezent, ca să mă înrolez și eu în banda lui MACOV[E]ICIUC, întrucât eu cunoșteam terenul și pădurile din regiunea RĂDĂUȚIULUI. Eu i-am răspuns că nu pot merge momentan, deoarece eram bolnav de picior și după ce mă voi face bine voi lua legătură cu el.

Odată cu întâlnirea mea cu MACOV[E]ICIUC în MOLDOVIȚA și după cele spuse de mine că nemții mă urmăresc să mă împuște, MACOV[E]ICIUC m-a luat și m-a prezentat la comandamentul german din CÂMPULUNG.

La comandamentul german am luat legătură cu niște ofițeri germani care mi-a[u] spus să mă înrolez în armata lor, cu scopul de a face recunoașterea locu[ui] unde se găsesc trupele sovietice și pentru aceasta îmi pun la dispoziție oameni înarmați ca atunci când ne întâlnim cu trupele sovietice să putem să acționăm asupra lor, ori îi omorâm, ori îi luăm prizonieri. Atunci eu am răspuns că nu mă pot înrola până nu știu unitatea mea de mine.

Nemții mi-au spus că [vor] aduce pe Căpitanul român POPOVICI de la Corpul 5 Armată, că acesta este omul de legătură între comandamentul german și comandamentul român. În acest fel eu am acceptat. A doua zi a venit *Căpitanul POPOVICI de la Corpul 5 Armată*¹⁹³ care mi-a dat un ordin de serviciu pentru Județele RĂDĂUȚI și CÂMPULUNG¹⁹⁴. În acest ordin arăta că din misiunea mea nu pot fi împiedicat nici de armata germană și nici de cea română pentru aducerea la îndeplinire a misiunilor mele. Totodată spunându-mi că Căpitanul POPOVICI este cu organizarea trupelor române înrolate la nemți. Noi fiind un număr de 40 români înrolați în armata germană, Căpitanul POPOVICI a făcut un tabel de noi, spunând că acesta se va comunica unităților noastre de care aparținem.

191. În zona Moldovița era sectorul de front al Batalionului II/Reg. 3 Grăniceri.

192. Era în ziua de 20 iunie 1944, după ambuscada din Poiana Hacıungului și este vorba de Vladimir Macoveiciuc.

193. Corpul 5 Armată intra în componența Armatei a IV-a române.

194. Cenușă Constantin a primit ordin de serviciu scris din partea unui ofițer român. El a rămas în cadrul armatei române. Ca partizan, a primit misiuni din partea comandamentului german, care avea în subordine toate unitățile Armatei a IV-a situate în Bucovina. Asta nu înseamnă că a fost "înrolat" în armata germană, cum consemnează anchetatorul, motiv pentru care Cenușă va fi condamnat pentru "crimă de înaltă trădare".

Tot cu această ocazie *Căpitanul POPOVICI a repartizat acești 40 oameni în două plutoane, numindu-mă pe mine comandantul unui pluton și [pe] MACOVEICIUC la celălalt pluton*, astfel [că] mie mi-a[u] revenit 20 oameni¹⁹⁵.

Ni s-a dat echipament german și armament automat ca pistoale automate Deimler, puști-mitraliere, arme Z.B. și grenade și una mitralieră.

Mi s-a comunicat de către Căpitanul POPOVICI că din [acel] moment *apartinem trupelor germane cât și române*¹⁹⁶.

Din plutonul meu ce mi-a fost repartizat făcea[u] parte următorii locuitori: GHEORGHE ȚUGUI din Com. VICOVU DE JOS, unde locuiește și astăzi, ROTARU SEVASTIAN¹⁹⁷ din com. VOITINEL, GHEORGHE MOTRESCU, fratele lui MOTRESCU VASILE din Com. VICOVU DE JOS, CENUȘĂ GHEORGHE a lui ALEXANDRU din Com. PUTNA, fratele meu DUMITRU CENUȘĂ din Com. PUTNA, EMIL PROȚIU din Com. DĂRMĂNEȘTI¹⁹⁸. Lt. MOTRESCU VASILE în prezent domiciliat în Com. MOLDOVIȚA și despre care arăt că el cunoaște cea mai mare parte din activitatea mea și aş putea spune că el știe toată activitatea mea, tot din Com. VOITINEL¹⁹⁹, mai era și un anume SAMSON²⁰⁰, un oarecare RUSU²⁰¹ tot din VOITINEL, Lt. TUDOSE²⁰² tot din VICOVU DE JOS și alții pe care nu mi-i mai amintesc. dar aceștia ar putea să mai spună și ei cine a mai fost.

Țin să precizez că relații despre oamenii care erau cu mine poate da Lt. TUDOSE, în prezent învățător în COM. VICOVU DE JOS. De asemenea mai poate da relații GROZAVU²⁰³, în prezent director la Fabrica de Cherestea FALCĂU și MIMOR²⁰⁴ în prezent învățător tot în VICOVU DE JOS²⁰⁵.

Lt. MOTRESCU VASILE [corect GHEORGHE] care în prezent se găsește în Com. MOLDOVIȚA, mi-a ordonat să vin mai des la postul unde era el, căci nu prea are armament bun și îl atacă rușii, pentru că eu eram înarmat mai bine. Lucru pe care l-am făcut de mai multe ori, ducându-mă la postul unde comanda el²⁰⁶. Îmi amintesc cu precizie că odată Lt. TUDOSE, fiind atacat de ruși, a părăsit poziția. În acest moment eu mă aflam la postul lui MOTRESCU, la punctul numit SEHĂSTRIA și împreună cu oamenii mei, cei zece oameni ai lui MOTRESCU și MOTRESCU ne-am dus și ocupat din nou poziția. Această ocupare s-a petrecut în felul următor: eu cu oamenii mei mă aflam la postul lui MOTRESCU, aceasta noaptea. La un moment dat s-au auzit focuri de arme în direcția unde era Lt. TUDOSE, care au durat circa 3 ore. În acest timp MOTRESCU mi-a spus să mergem și noi să dăm ajutor lui TUDOSE, însă ne-am dus dinspre ziuă. Ajunși acolo, TUDOSE nu se mai afla cu oamenii lui acolo, găsind niște lăzi cu cartușe și alimente. Aci eu cu plutonul meu am ocupat poziția la ordinul Lt. MOTRESCU care urma să mai aducă oameni de la BRODINA, timp de 3 zile. În care timp nu am avut nici un atac. A patra zi

195. Partizanii au fost repartizați, iar comandanții numiți de un ofițer român.

196. A existat o dublă subordonare.

197. Corect Sebastian.

198. Greșit. Proțiu Emilian era din com. Măriștea, jud. Suceava de astăzi.

199. Greșit. Este vorba de locotenentul Motrescu L. Gheorghe din Vicovu de Jos, care a comandat Compania 3-a Fixă Putna și nu a fost partizan.

200. Sposub Samson din Frătăuții Noi.

201. Rusu Archip din Hurjueni.

202. Lt. Rezervă Tudose Gheorghe, comandantul Plutonului 5 Fix Vicovu de Jos.

203. Slt. rez. Grozavu Gheorghe, comandantul Plutonului 1 Fix Putna.

204. Lt. rez. Minor Maximilian, comandantul Plutonului Fix de mitraliere.

205. S-au amestecat cei care au făcut parte din grupul de partizani comandat de Cenușă cu cei care puteau da relații despre el și oamenii săi, ofițeri din cadrul Batalionului Fix Bucovina.

206. Grupurile de partizani aveau multă mobilitate și libertate de inițiativă. De aceea au cooperat de multe ori cu subunități din Batalionului II/Reg. 3 Grăniceri sau din Bat. Fix Bucovina.

s-au prezentat nemți[i] și m-au înlocuit pe mine, iar eu cu oamenii mei am plecat la CÂMPULUNG, unde am raportat cazul și mi-a dat repaus 4 zile.

Când am primit aceste 4 zile permisie la CÂMPULUNG, eu am plecat în Com. SADOVA – CÂMPULUNG, unde aveam familia și reședința celor care ne înrolasem în armata germană, tot acolo se aflau și conducătorii noștri. Cam a doua sau a treia zi, a venit la mine Lt. MOTRESCU și mi-a spus să adun toți oamenii care au fost cu mine pentru ocuparea poziției la STEFU (punctul de unde părăsise Motrescu [corect Lt. Tudose] poziția), că este trimis de un Colonel, Comandant al Batalionului Fix²⁰⁷, pentru a ne propune pentru decorații. Lt. MOTRESCU m-a întrebat pe mine care din oamenii mei merită a fi decorați cu Virtutea Militară. Am propus dar nu îmi amintesc câți, printre care am fost și eu. Lt. MOTRESCU a spus locotenentului neamț să-l propună și pe el, care și el [scurtă întrerupere în text].

În timp ce mă aflam acasă în permisie, a venit la mine un locotenent neamț în comuna Sadova și mi-a spus să merg cu el în com. Putna, unde este punctul principal, ca să fac o schiță, unde se găsește trupele sovietice. Am plecat eu împreună cu locot. neamț și încă 10 oameni. La facerea schiței am luat parte eu, împreună cu locot. neamț și Macov[e]iciuc. După terminarea schiței eu am plecat împreună cu 6 oameni în direcția Poiana Secării, de a face recunoașterea terenului dacă sunt trupe sovietice sau nu sunt. În timp ce mergeam în direcția Poiana Secării, m-am întâlnit cu o patrulă de grăniceri români²⁰⁸ care mi-a spus să-i pun la un punct principal de trecere a armatelor sovietice, ca să poată să-i atace pe sovietici mai ușor. Fapt care a[m] și făcut. Am găsit un punct adică cam pe la km. 3, unde am rămas și eu împreună cu patrula de grăniceri, care după un timp de 2 ore de așteptare în poziția care ocupasem, au venit trupele sovietice, nu pot să precizez: 2 plutoane sau un pluton. Când au fost văzute trupele sovietice că se apropie de noi, așa cum aveam o poziție cât se poate de bună ocupată și ei erau într-o vale unde nu prea putea[u] fugi de focurile noastre, am deschis foc asupra lor, trăgând asupra lor eu împreună cu oamenii mei și patrula de grăniceri cu tot armamentul care aveam asupra noastră, timp de 2 ore în plutoanele sovietice.

După terminarea atacului care a fost dat cu armatele sovietice, eu împreună cu ceilalți 6 oameni [ai] mei m-am prezentat la Câmpulung la Comandamentul german, raportându-i faptele întâmplate. Pentru această bravură pe care o făcusem, am avut o permisie de 3 zile, care mi-a spus că după ce mă întorc din permisie, să iau cu mine 12 oameni și să plec din nou la Poiana Secării și Vețeu [corect Vițau], să cercetez terenul dacă este ocupat de sovietici. Între cei 12 oameni care mi-au fost repartizați mie, se afla și un sublocot. de grăniceri român²⁰⁹. Pe acest sublt. poate știe de el cum îl cheamă mai bine Locot. Motrescu. Menționez că din cei 12 oameni avut sub comanda mea, îmi reamintesc pe serg. Rotaru Sevastian din com. Voitineli, Raionul Rădăuți, cu care m-am mai întâlnit în misiune în altă parte în pădurile Măgura Mare, Stănișoara, Poiana Crucii. etc. A mai fost din cei 12 sub comanda mea, fost caporal Emil Proțiu din com. Dărmănești-Suceava, ctg. 1941. Deasemeni Samson, fost soldat, ctg. 1941, din com. Voitineli-Rădăuți, precum și fost serg. Rusu, din com. Voitineli, având atunci cca. 36 ani. De ceilalți nu-mi reamintesc. Am făcut verificarea terenului mai sus menționat, să vedem dacă sunt trupe sovietice în direcția aceea, rezultatul a fost negativ, după care ne-am întors înapoi la Comandamentul german și am primit o permisie de 6 zile, mergând în refacere în com. Sadova-Câmpulung. Ajungând aici m-am dus la familia mea, unde am stat 6 zile.

Terminând aceste 6 zile, am fost chemat la Câmpulung la Legiunea de Jandarmi, unde înainte de a primi instrucțiuni noi de la fost cpt. Popovici, s-a ținut o cuvântare pentru

207. Comandantul Bat. Fix Bucovina era lt. col. Bătătorescu Gheorghe.

208. În sector opera Bat. II/ Reg. 3 Grăniceri.

209. Pentru că misiunea se executa în sectorul ocupat de grăniceri.

instruire. Ni s-a făcut instruirea de modul cum trebuie să acționăm contra armata sovietică, să nu crutăm nici un ostaș sovietic, luptând până la ultima picătură de sânge și atrăgându-ne atenția că, în cazul că vom cădea vre-unul prizonier, să scoatem pistoletele [cu] care eram dotat de el, ca să ne împușcăm noi singuri, să nu ne prindă vii. Eu împreună cu ceilalți 12, fără slt. de grăniceri, am plecat la locul ordonat, precum urmează: la postul fix deasupra fabricii de sticlă Putna, pentru a vedea dacă postul este ocupat de sovietici sau nu. Postul fiind ocupat și primind un foc de mitralieră, am fugit. De aici am plecat la Măgura Mare, Măgura Mică, Poiana Cămări, și Vețeu. Aceste terenuri am recunoscut că nu sunt ocupate de sovietici după care ne-am întors la Câmpulung, la Comandamentul german.

Aceste recunoașteri le-am făcut în luna iulie 1944.

De la Câmpulung am fost trimis la Sadova în refacere, unde am stat până la 26 iulie, primind de la un general german împreună cu fost cpt. Popovici, un certificat de bună purtare. În afară de aceasta, fostul cpt. Popovici mi-a promis că voi primi de la dânsul un certificat asemănător pentru bravurile mele. La Sadova am mai stat 2 zile, de unde am fost trimis la mănăstirea Putna, pentru a vedea dacă sunt trupe sovietice. La întoarcere am raportat că mănăstirea este ocupată. Aceasta a fost ultima mea acțiune, până la 23 august 1944.

După 23 august 1944, am fost chemați la Comandamentul german, punându-ne în vedere că trebuie să-i urmărim până în Germania, altfel vom fi împușcați până la șapte neamuri. Am plecat împreună cu ei înspre Dorna, unde s-a format o echipă de 20 de ostași, 15 români și 5 germani, cu misiunea de a prinde un ostaș sovietic viu, pentru a afla situația frontului precum și efectivul armatei sovietice. În urma unei acțiuni întreprinse a doua zi după acest ordin, am reușit să capturăm un ostaș sovietic din cei cinci pe care i-am atacat. Ostașul sovietic a fost dus la Comandamentul german, de unde am primit ordin ca să plecăm la Satu-Mare, iar ostașul sovietic a rămas la Comandamentul german. În echipa de acțiune au luat parte toți din grupa pe care am condus-o înainte.

După această faptă, împreună cu familia mea, soția Maria și sora Salomea și cu un băiat pe care-l aveam la vaca mea, cu nume de Dumitru²¹⁰, fiul unui morar din Dorna Căndreni, Raion Vatra Dornei, am plecat de la Sadova la Satu Mare. În această caravană mai era și familia lui Macoveiciuc, care a fost împușcat, din com. Voitinel. La Satu Mare s-a apropiat frontul și profitând de această situație, într-una din nopțile din septembrie, am fugit împreună cu familia mea și a lui Macoveiciuc și Emil Proțiuc, ascunzându-ne în păpușoaie timp de 3 zile, până când au trecut trupele sovietice. Având haine civile în căruțele cu care am venit, ne-am schimbat hainele militare, care împreună cu armamentul avut asupra noastră, l-am îngropat în câmp. După ce am lucrat 3 zile la un pod, împreună cu Macov[e]iciuc și Samson, ne-am întors la Bistrița-Năsăud în com. Dumitra, prezentându-mă la primarul comunei, am primit o casă de locuit. Am stat în com. Dumitra cca. o lună de zile, după care am plecat la București, luând contact cu fost colonel Gavăț Ștefan²¹¹, locuind la el timp de 6 luni de zile. În acest timp fiind ordonanța lui.

După o lună de zile ce stăteam la fostul colonel Gavăț Ștefan, fost criminal de război, într-una dintre serile lunii ianuarie, a venit la locuința din Str. Bogdan Vodă Nr. 35 sau 36, un domn general, care l-a arestat și l-a ridicat pe fostul colonel Gavăț. Înainte de a-l ridica, a stat de vorbă cu dânsul cca. o jumătate de oră, după care fostul colonel Gavăț mi-a dat un pistol mic și un ceas de aur pe care să le predau soției sale, spunându-mi că mă lasă stăpânul casei și să am grije de lucrurile [sale]. În aceeași noapte, la ora 10, venind soția și fiica fostului colonel acasă, am povestit cele întâmplate și în a doua zi am dus toate lucrurile din

210. Ursuț Dumitru.

211. Fostul comandant de la Balta. Transnistria, al lui Cenușă.

casă la diferite adrese din Capitală. Nu-mi reamintesc locurile unde am plasat obiectele²¹². Dintre lucrurile plasate erau multe covoare și albituri. De mai multe ori am dus mâncare fostului colonel în Str. Plevnei, unde era închis²¹³.

După arestarea fostului colonel Gavăț, am stat 3 săptămâni la București. după care am plecat la Bistrița-Năsăud, com. Dumitra, aducându-mi familia la București.

Din cei care veneau la locuința fostului colonel Gavăț, rețin pe fostul cpt. Puicănescu, comandantul Legiunii Balta și fostul lt. Geamăn, rezervist comandant de companie din Legiunea Balta. Mai rețin legătura între fostul colonel Gavăț și fost colonel Popovici, comandantul Inspectoratului Jandarmi-Balta, precum și fostul cpt. Hamzu, tot de la Legiunea Balta, cu misiunea de șeful Siguranței.

După un timp de 2 săptămâni am luat serviciul la Paul Budic, Str. Chibritului, fabrica de robinete, în funcție de portar, mutându-mă împreună cu familia mea în incinta fabricii. Serviciul l-am obținut prin grefierul Pulcă Constantin de la Trib. Ilfov, pe care l-am cunoscut din Balta. Acest grefier Pulcă, în timpul ocupației germane, avea funcția de grefier, fiind sergent t.r., având legătură cu fostul colonel Gavăț, cu care împreună condamna și judeca populația civilă. Menționez că funcția pe care-o deținea fostul colonel Gavăț ca judecător, înainte era deținută de următorii: fost ma'or Sfetea din București, fost maior Stănculescu din Sibiu.

După șase luni de zile ce am lucrat la fabrica Paul Budic, având frică că voi fi descoperit întrucât soția mea a povestit soției [lui] Paul Budic, am plecat la Mizil-Buzău, la Ionel Pătrașcu a lui Stelian, cu care m-am cunoscut din război, fiind împreună tot timpul. Ionel Pătrașcu a lui Stelian m-a primit în casă, unde am stat cca. un an de zile, lucrând la Constantin Niculescu, fabrica de ulei, îmbolnăvindându-mă de ulcer. În această situație am vândut totul ce am avut, am fost ajutat de Moise Traian, care mi-a dat un sac de făină, fiind la fel un cunoscut din război. Menționez că Moise Traian este din com. Babana, 3 km de la Mizil, care cunoaște pe unul Ioniță, fost sergent tot în Legiunea Balta, care deasemeni mi-a dat un sac de făină. Relațiile noastre prietenești cu Moise Traian au provenit din următoarele: Moise Traian a fost legionar și primind o citație - în timp ce era la Balta - a vrut ca să se împuște, eu intervenind și reușind ca să evit împușcarea lui. Fostul serg. Ioniță cunoscut de Moise Traian, a avut misiunea de a transporta diferite persoane militare și civile de la Legiunea Balta la Tiraspol.

După ce m-am refăcut, am luat serviciu la Școala de Meserie, ca îngrijitor, unde am stat aproape un an de zile. După aceea am cerut un certificat de bună purtare directorului de școală Tăutu Ioan, care mi l-a dat. Cu ocazia serviciului meu la școală, am arătat secretarului școlii Lăzărescu actul [pe] care l-am primit de la nemți în timpul ce am avut misiunea specială față de armata germană. Totodată i-am explicat și anumite fapte ale mele, pe care le făcusem eu cu ocazia misiunilor avute. Lăzărescu mi-a spus să tac din gură și să mai stau, să nu anunț pe nimeni, că timpurile o să se schimbe, fapt care am ascultat la sfaturile lui și n-am anunțat pe nimeni.

După ce am plecat de la școală, m-am angajat imediat în com. Gura Vadului, lângă Mizil, ca administrator la via lui Popescu ... [Ilie], unde am stat la el până în primăvara anului 1948. În timp ce eram în serviciul lui Popescu, l-am cunoscut pe doctorul Spirescu din aceeași comună. După câțva timp m-am împrietenit cu acest medic și dându-mi un serviciu în timpul iernii, deoarece nu aveam ce face la vie, la dispensarul medical din com. Gura Vadului. În acest timp eu i-am spus situația mea și doctorului Spirescu de acțiunile mele făcute contra armatei sovietice. Doctorul Spirescu, după ce i-am explicat situația, a căutat să mă ajute, angajându-mi și pe soția mea la el în serviciu.

212. Erau, probabil, provenite din capturi.

213. Arestat, colonelul Gavăț era anchetat la Malmaison.

Precizez că într-o discuție avută cu doctorul și cu soția doctorului, doctorul mi-a spus și soția sa că, cât de curând o să se schimbe regimul de democrație populară și soția doctorului o să mă ia chiar ea de mână atunci și o să mă ducă chiar ea la Consulatul american, deoarece ea este cunoscută la Consulatul american, căci ea a făcut serviciu acolo, spunându-mi ca să tac din gură și să nu mă anunț nicăieri, că are și ea un frate fost locotenent în situația mea, și e dat afară din armată și nu are nici un serviciu.

În primăvara anului 1948, m-am hotărât să mă întorc înapoi în Bucovina. Am cerut de la postul de jandarmi un certificat, precum că am avut o purtare bună. Având acest certificat m-am întors la Rădăuți, prezentându-mă la Legiunea de Jandarmi Rădăuți. Subsemnatul am avut credință că am să-l găsesc la comanda Legiunii pe fostul cpt. Popescu²¹⁴, care știam că este comandantul Legiunii de Jandarmi Rădăuți, însă la prezentarea mea am aflat că este dat afară din cadrele armatei și că este avocat. Pe fostul cpt. Popescu l-am cunoscut de când a fost comandantul meu la Reg. 4 Jandarmi. Am luat contact cu fostul cpt. Popescu și pentru că mi-a cunoscut situația, m-a sfătuit să mă întorc înapoi la Mizil. Decât să mor într-un lagăr mai bine să mai am răbdare, că timpurile se vor schimba. Mi-a dat 2 500 lei bani și un pachet cu alimente și insistând asupra mea să plec înapoi la Mizil și să am grije să nu mă prindă organele de urmărire. M-a liniștit că în timp ce eu voi fi ascuns în această rază, plot. maj. Vieru²¹⁵, șeful postului, va avea grijă de mine, deoarece el îi atrăsese atenția în acest sens încă de când deținea funcția de comandant al Legiunii Jandarmi Rădăuți. Menționez că după ce am adus soția la Putna, plot. maj. Vieru a fost în locuința mea, unde mi-a trimis vorbă prin soția mea ca să stau liniștit, până când îmi va spune el.

M-am întors la Mizil, unde am luat un serviciu la o vie la un avocat, Baci, rudă cu Popescu la care am tras prima dată la Mizil. Aici am stat până în luna august, când m-am întors în comuna Putna, unde m-am prezentat la Postul de Jandarmi, împreună cu fostul primar al comunei Putna, care-mi era naș²¹⁶. Șeful Postului din Putna, plot. Gărbou, m-a recunoscut și eu la fel, deoarece eram împreună în Iași în anul 1941, la căderea legionarilor. Șeful Postului m-a întrebat unde am stat din 1944 și până în 1948, când m-am prezentat. I-am arătat actele prin care am dovedit locurile pe unde am fost. Mi-a pus viza pe buletin și mi-a spus că sunt liber. Eu nu i-am mărturisit faptele mele de pe front, dar nu cred că el să nu fi știut de situația mea, deoarece toată comuna [o] cunoștea.

După două zile am fost arestat de către șeful Postului Gărbou și, legat, am fost trimis la Legiune, de unde am fost predat Siguranței.

Am fost anchetat și acuzat că așa fi fost legionar și am făcut parte din echipele speciale ale nemților. Eu am recunoscut că am făcut parte din echipele speciale însă, am indicat martorul pe șeful de post din Putna, Grădinaru, care putea să dovedească că nu am fost legionar și că am dat un sprijin pentru prinderea legionarilor urmăriți.

Trimis înapoi în arest, am făcut cunoștință cu un individ, huțan din Brodina, cu care împreună am făcut planul de a fugi, întrucât și el avea aceleași fapte ca și mine. Am scos într-o noapte gratele din zid în camera în care eram închis. Eu ieșind primul am reușit să evadiez, iar huțan[ul], după cum am auzit, a fost prins în timpul evadării.

De la închisoare am luat drumul pădurii și am tras la un cetățean cu numele Toader Cenușă zis Brutăc din comuna Putna. Am trimis pe fiul acestuia la soția mea pentru a-mi

214. Cpt. Popescu Ioan, fiul lui Dumitru și Rarița, născut la 21 iunie 1914 în com. Horodnicu de Jos, licențiat în drept.

215. Vieru Petru, fiul lui Ioan și Maria, născut la 25 august 1907 în com. Avrămeni, jud. Dorohoi, studii 7 clase primare. A fost șeful postului de jandarmi Putna. După ce a trecut la Miliție, a fost numit șeful postului din Vicovu de Sus, apoi la Siret, de unde a fost arestat.

216. Primarul comunei Putna era Vlăișan.

aduce haine și mâncare. În acest timp soția mea era deja arestată, astfel haine și mâncare mi-a adus cumnata mea, Marina a lui Crăciun Cenușă. În acest moment încă nu aveam asupra mea nici o armă.

Am plecat în pădure, unde după 6 zile m-am întâlnit cu o rudă de a mea, Gherasim Cenușă, care era în braconaj. I-am povestit evadarea mea despre care el știa de acum și i-am cerut arma lui. Gherasim Cenușă mi-a spus că această armă nu poate să mi-o dea, întrucât cu asta câștigă existența, dar o să procure o altă armă, promițându-mi totodată că va avea grije de mine, mă va alimenta tot timpul cât o să fie nevoie. A doua zi m-am întâlnit în Poiana Secării din nou cu Gherasim Cenușă, care mi-a adus niște prune și mi-a povestit că a stat de vorbă cu șeful de post Gărbău și la întrebare dacă o să mă împuște, șeful de post a spus că el nu, dar alții. După această întâlnire am tras la un pocăit, Sandu Comăriță, unde m-am bărbierit, care știa de urmărirea mea, i-am dat un punct de întâlnire pe pământul meu și l-am trimis să-mi aducă mâncarea de la soția mea. A doua seară soția adusese mâncare. După această întâlnire am plecat în căutarea armei, cam pe la sfârșitul lui septembrie 1948. Am dat peste o baracă unde erau 6 oameni, unde am recunoscut pe un putnean, Ion Andrieș zis Terziuc, la care am povestit situația mea, mi-a făcut mâncare. Cunoscând că e braconas, i-am cerut o armă. Mi-a dat o armă franceză cu 3 cartușe. După ce am luat această armă, am plecat să mă întâlnesc cu soția mea să mă alimentez. Între timp am observat că sunt încercuit. M-am pitulat în huci și au trecut și în fața mea și în spatele meu, reușind să scap de această încercuire. A doua zi din nou m-am întâlnit cu soția mea, aducându-mi mâncare. Am plecat în pădure și după vreo săptămână m-am întâlnit cu forestierul Gârbu la care i-am istorisit situația mea și l-am rugat să-mi facă rost de o armă. Gârbu a doua zi mi-a făcut rost de o armă rusească cu 10 cartușe. Arma veche am lăsat-o într-o colivă²¹⁷ și am plecat cu o armă nouă. Întrucât Gârbu m-a sfătuit să părăsesc locul în care acționez până în prezent și să-mi aleg un alt ascunziș la Stefiu, eu am plecat la acest nou loc, unde mi-am făcut o colivă²¹⁸ din lemn cu toporul pe care l-am luat de la baraca din Stegiu [Steaga]. Colivița era zidită într-un loc ferit, întrucât nu era în apropiere nici un drum de trecere.

Am stat în coliviță patru zile și m-am întâlnit cu Motrescu Vasile, care lucra cu un frate al său și cu mai mulți consăteni în pârâul Varnița. Această întâlnire era la ora 17. De bucurie ne-am sărutat, m-a luat în colivița lor, asigurându-mă că sunt toți oameni de încredere. Mi-a făcut mâncare și le-am povestit toate cele întâmplate cu mine. Oamenii găsiți acolo nu erau cunoscuți de mine, dar aceștia m-au ajutat cu tutun și cu făină [de porumb].

A doua zi, în Sf. Dumitru, Motrescu Vasile mi-a dăruit arma sa Z.B., cu 25 cartușe, armă pe care am avut-o în tot timpul și cu care m-am predat.

Am organizat în această zi o vânătoare, reușind să împușc o cerboaică de 250 kg. Aproape toată carnea a luat-o Motrescu cu ceilalți, eu mi-am reținut cam 40 kg., pielea a luat-o Motrescu.

Am stat aici trei luni: octombrie, noiembrie și decembrie, fiind întreținut tot timpul de ei. În acest timp am trimis pe Motrescu cu o scrisoare la o nepoată [a] mea, Gropina a lui Omărețeanu, pentru a-mi aduce mâncare de la soția mea. Am coborât în comuna mea Putna și am luat mâncarea de la nepoata mea. Aici am chemat pentru a doua săptămână pe soția mea, care a și venit. Am mai fost la această nepoată încă o dată. În acest timp am fost o dată la sora mea, Catrina Bilibău, luând mâncare.

Pentru că Motrescu a terminat lucrarea la Varnița, eu m-am mutat la Poiana Crucii, înțelegându-mă cu Vasile Motrescu să-mi aducă mâncare. Motrescu mi-a dus mâncare, venind

217. Aceasta este dovadă că declarația n-a fost scrisă de Cenușă, ci de anchetator. Cenușă a spus colibă, iar anchetatorul a scris "colivă".

218. Corect colibiță. o colibă mică.

cu unul care a ajutat să aducă alimente într-o cantitate de 25 kg. Acesta era Costan Țugui a lui Precup. Au venit amândoi înarmați. Am organizat o vânătoare și Motrescu a împușcat o capră, împărțind prada. Au plecat și nu i-am văzut până în anul 1949, în 11 aprilie.

În acest timp am făcut un bordei singur, unde am stat 2 1/2 luni, fiind de 2 ori în comună la Vasile Iurăș. Aici era locul unde soția îmi pregătea alimentele.

La 28 februarie 1949, am părăsit colivița de la Poiana Crucii și am venit la punctul Ștefan²¹⁹, coborând din nou în comună, luând alimente de la Iurăș și o dală de la sora mea, Catrina Beliban²²⁰.

În timp ce am plecat de la colivița Poiana Crucii, a[u] venit Vasile Motrescu, fratele lui, Gh. Motrescu, un naș al lui Motrescu și Nicolae Coroamă de la Vicul de Sus²²¹, aducându-mi mâncare și negăsindu-mă, au lăsat mâncarea acolo și au plecat. Acest lucru am aflat de la Vasile Motrescu, când ne-am întâlnit în luna aprilie. Această mâncare a fost găsită de Motrescu, când a fugit din comună. Cantitatea de alimente a fost 10 kg pâine, 20 kg făină. Slănină, tutun și fasole. Întâlnirea a fost în Bodin de la punctul Ștefan [Ștefu]. Motrescu era înarmat cu un Z.B. și cu vreo 20-30 cartușe.

După ce ne-am bucurat amândoi de întâlnire, Motrescu mi-a povestit că a fost avertizat de un cunoscut, care a fost agentul lui, că Motrescu, fratele lui, Gheorghe, Țugui Gheorghe a lui Precup și alții patru sunt puși pe listă de a fi ridicați, fiind elemente suspecte²²². A povestit că el a chemat pe toți să fugă din comună, dar ceilalți nu l-au urmat, așteptând să mai verifice știrea, întrucât Țugui era membru de partid și a doua zi avea sedință, unde spera să afle adevărul.

După două zile am coborât în comună la Iurăș Vasile de unde am luat alimente. Vasile Iurăș, la cererea noastră, a doua zi pe când ne-am înțeles, ne-a oferit o armă Z.B., cu 4 cartușe, și ne-a spus că mai are o armă austriacă care nu are ghiara extractoare, astfel [că] am renunțat la ea²²³.

• ASRI. Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 5, f. 54-63.

51. 1951 octombrie 16, București. Continuarea declarației dată de Cenușă Constantin în care arată de unde a obținut armamentul de care s-a folosit în perioada 1948-1951.

Dată în fața noastră²²⁴

(ss) indescifrabil

DECLARAȚIE²²⁵

Subsemnatul CENUȘE CONSTANTIN²²⁶, în continuarea celor declarate anterior, mai declar următoarele:

219. Consemnat greșit Ștefan, corect Ștefu.

220. Greșit Beliban, corect Bilibău. Ecaterina Bilibău.

221. Vicovu de Sus. Bucovinenii, ca și maramureșenii, prescurtează cuvintele: Vicu în loc de Vicovu, Gheo în loc de Gheorghe, Vasi în loc de Vasile, etc.

222. Atunci au fost arestați partizanii care luptaseră împotriva sovieticilor și care scăpaseră neprinși până atunci.

223. Lipsă partea finală a declarației.

224. Din document nu rezultă nici locul, nici data, nici numele anchetatorului.

225. Copie dactilografiată. Nu s-a găsit originalul nici al acestei declarații.

226. În acest document, ca și în altele, au fost nevoiți să corectăm numele scrise greșit: Cenușe Constantin, Cenușe Pamfil, Pătrăuceanu Cozma.

Pistolul automat Beretta ce s-a găsit la PĂTRĂUCEAN COSMA este dat de mine. Acest pistol automat eu îl am de la VASILE MOTRESCU, care la rândul său îl are de la locuitorul PAMFIL CENUȘĂ din comuna PUTNA, Raionul RĂDĂUȚI. Tot numitul PAMFIL CENUȘĂ, în ziua când a dat automatul Beretta lui VASILE MOTRESCU i-a mai dat una armă Z.B. și 5 cartușe și niște cartușe pentru automat.

Aceasta s-a petrecut astfel: în anul 1949, pe când mă aflam fugit în pădure cu VASILE MOTRESCU, numitul PAMFIL CENUȘĂ, care ne aduce[a] mâncare în pădure, mi-a spus mie și lui VASILE MOTRESCU că are un pistol Beretta și una armă Z.B., indicându-ne și punctul unde erau ascunse în pădure. Ducându-mă acolo nu le-am găsit.

La a doua întâlnire a noastră cu PAMFIL CENUȘĂ i-am spus că am fost la locul indicat, dar nu le-am găsit. Atunci PAMFIL CENUȘĂ a mers cu noi până la un punct, eu am rămas și am păzit, iar MOTRESCU VASILE și cu CENUȘĂ PAMFIL s-au dus la locul unde era armamentul. Găsindu-le, PAMFIL CENUȘĂ le-a dat lui MOTRESCU VASILE. După aceasta amândoi au venit la locul unde eram eu. Aci eu am întrebat de unde le are, la care mi-a răspuns că în momentul când a mutat cu căruța pe plot. maj. VIERU, care fusese comandantul Postului PUTNA, la Postul SIRET, acesta drept plată i-a dat pistolul automat Beretta.

Precizez că numitul PAMFIL CENUȘĂ era prieten cu dl. plot. major VIERU, ca frații.

Mai știu următorul lucru: tot în anul 1949, eu împreună cu MOTRESCU VASILE am căutat să ne facem un bordei în pământ. Pentru [aceasta] ne trebuia[u] unelte, adică un târnăcop, o lopată și un fierăstrău. Ca să putem procura aceste unelte, VASILE MOTRESCU a spus să mergem la VICOVU DE JOS, la un vecin al lui, de unde să trimită acasă la el să aducă acele unelte, adică la prietenul lui, așa ca noi când venim să le găsim la el acasă.

La o săptămână m-am întâlnit cu soția mea care m-a întrebat la cine am fost la VICOV să-mi procure unelte și mi-a spus să nu mă mai duc, că suntem vânduți, că a luat 100.000 lei pentru noi. Întrebând de unde știe, nevasta mea mi-a spus că a fost la mine noaptea acasă dl. plot. major VIERU și i-a spus să-mi comunice mie să nu mai merg să iau uneltele de acolo că sunt vândut și aceasta o știe de la căpitanul POPESCU care a fost comandant de legiune. În acel timp POPESCU se găsea la RĂDĂUȚI, unde este și în prezent.

Tot plot. major VIERU a mai spus soției mele să nu mai calc prin POIANA OGLINDA și STRIGOIUL, că pe acolo suntem căutați foarte des de Miliție.

Menționez că plot. major VIERU nu era comandantul postului, ci era adus ca să dea indicații la milițieni, întrucât el cunoștea toate locurile pe acolo.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu, după ce mi s-a cetit cuvânt cu cuvânt.

(ss) Cenușă Constantin

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 138-139.

52.

1951 noiembrie 10, Suceava. Declarația lui Cantemir Valerian, fostul comandant al Plutonului Fix Straja, în fața organului de Miliție.

10 noiembrie 1951

Data în fața noastră,

Serg. Maj. Mil. (ss) indescifrabil

DECLARAȚIE²²⁷

Subsemnatul CANTEMIR VALERIAN fiul lui Petru și al Elisaveta, născut la 24 iunie 1910 în comuna Straja și domiciliat în comuna Straja, Raionul Rădăuți, de profesie învățător suplinitor, carte știu școala normală de învățători, căsătorit, am doi copii minori, avere dimpreună cu soția am una casă, 30 ari pământ, părinții mei au avut 2 hectare de pământ și casă în comuna Straja, Raionul Rădăuți, au fost de profesie tata cantor bisericesc iar mama casnică, armata am făcut în Regimentul 8 Vânători cu ctg. 1932, cu gradul de sublocotenent de rezervă, aparțin Comisariatului Militar Rădăuți, condamnat și nici judecat nu am fost, declar:

Eu am fost comandant al Plutonului nu știu Nr., însă care a acționat în punctul numit "Poiana Soci" din pădurea comunei Putna. Denumirea era Plutonul Regional Fix Straja.

Am fost comandant din anul 1943, rectific, din luna octombrie 1942 și până la 24 august 1944. Tot timpul am stat la Poiana Soci, ocupând un punct de sprijin, iar cu o lună înainte de armistițiu 23 august 1944 (când) am fost luați de nemți de pe poziție și duși la lucru la Dârmoxa, în fostul județ (Piatra) Neamț²²⁸.

Nu am avut sub comandă la pluton nici pe CENUȘĂ CONSTANTIN și nici pe MACOVEICIUC VLADIMIR.

Referitor la grupul acestora, adică al lui MACOVEICIUC VLADIMIR și CENUȘĂ CONSTANTIN, care după câte știu erau excluz la dispoziția nemților, știu că au venit de două sau trei ori pe lângă punctul meu de sprijin și au trecut la niște acțiuni rapide în pozițiile sovietice.

O singură dată știu că a fost un schimb puternic de foc, când la înapoiere au adus pe targă un sergent major de la grăniceri, rănit la mână sau la picior. Îmi amintesc că în acel grup era MACOVEICIUC VLADIMIR, un sublocotenent de rezervă de grăniceri care era student la Politehnică și alții pe care nu-i cunosc²²⁹.

Știu și am văzut că ei erau înarmați cu cel mai modern armament de luptă.

Ni țin minte și nu știu să-l fi văzut pe CENUȘĂ CONSTANTIN în acel grup.

Nu știu care a fost omul din comuna Straja care a fost în grupul lui MACOVEICIUC VLADIMIR și CENUȘĂ CONSTANTIN și nici ulterior nu am auzit.

Altceva nu cunosc nimic.

Aceasta declar și semnez propriu după ce-am citit.

(ss) V. Cantemir

• ASRI. Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 5, f. 241.

227. Copie dactilografată.

228. Plutonul 3 Fix Straja a fost seos de pe poziție din cauza frecventelor dezertări la sovietici.

229. Partizanii lui Macoveiciuc au acționat în sprijinul grănicerilor români.

53.

1951 noiembrie 16, Suceava. Declarația lui Ursuț Dumitru în legătură cu activitatea sa în grupul Cenușă, în anul 1944.

16 noiembrie 1951
Dată în fața noastră,
(ss) indescifrabil

DECLARAȚIE

Subsemnatul Ursuț Dumitru, fiul lui Simion și Maria, născut în anul 1930, luna septembrie ziua 15, în comuna Dorna Căndreni și domiciliat în comuna Dorna Căndreni, raionul Vatra Dornei, de profesiune crescător de vite și lucrător de pădure, carte știu 4 clase primare, căsătorit, nu am copii, avere dimpreună cu soția am 2 ha. pământ, două vaci, trei oi, părinții mei au 10 prăjini de pământ, una casă, sunt muncitori de pădure, armata nu am făcut din cauză că nu am fost chemat, politică în trecut nu am făcut, în prezent neîncadrat. Judecat am fost astfel în anul 1944, în lipsă, am fost achitat pentru crimă din lipsă de probe și am executat numai 6 luni pentru furtul a două vaci, am mai fost condamnat cu un an închisoare corecțională pentru furt, pe care l-am executat din anul 1949 până în anul 1950. Declar:

Am cunoscut pe banditul Cenușă Constantin în anul 1944, înainte de armistițiu. Rectific, nu pot preciza înainte sau după armistițiul din 1944. Cenușă Constantin se afla în Dorna Căndreni, pe Bâțca Pripor, la numitul Petre Nacu dimpreună cu soția lui și cu o soră a lui.

Se mai afla cu el un uncheș al meu cu numele de Ungur Titus din Câmpulung, care era cu tot cu soția lui și încă două fete ale soției lui. Pe mine mă ținea acolo uncheșul meu, Titus Ungur și le păzeam acolo, în pădure, patru cai, doi ai lui Cenușă și doi ai lui Titus, pentru a nu fi luați de nemți.

În același timp Cenușă Constantin și cu Titus Ungur stăteau acolo din cauză că ei până atunci fuseseră înrolați cu nemții și purtau haine militare germane și în acel timp voiau să rămână pe loc, să nu meargă mai departe cu nemții.

Au stat acolo circa două săptămâni, în care timp nemții îl căutau pe Cenușă, având nevoie de el. Când l-au găsit Cenușă, a motivat că nu are casă și atunci nemții i-au dat o casă în centrul satului, lângă ocolul silvic Dorna Căndreni, unde era comandamentul german.

După ce Cenușă Constantin a coborât în vale lângă ocol, s-a stabilit și locul comandamentului de bandiți teroriști²³⁰ români cu nemții care era tot la ocolul silvic Dorna Căndreni.

De toți, bandiții teroriști români îmbrăcați în haine militare germane, care se aflau atunci la ocol, ar fi fost circa vreo cincizeci. Acești teroriști făceau tragere și instrucție în spatele ocolului silvic, pe un teren al ocolului. Aceasta a durat o săptămână, în care timp după ce am plecat și eu de sus de la cai am mai stat pe acasă și pe la moară, pe la tata. După o săptămână frontul se apropia, nemții se retrăgeau, iar trupele sovietice ajunseseră la punctul numit Mestecăniș. Aceasta era acum după armistițiu.

Cu o zi înainte de plecarea bandiților teroriști din comuna Dorna Căndreni, m-am întâlnit cu Cenușă Constantin, comandantul bandiților, teroristul căruia eu îi păzeam caii și el mi-a spus că ei a doua zi pleacă din comună, că vin rușii, adună oameni și îi duce în Rusia și să merg și eu cu ei. Eu aveam vârsta de 14 ani și am răspuns lui Cenușă că nu mă lasă tata, la care el a zis: Dă-l în mă-sa de tată, are să vadă el când îl va lua rușii!

230. Folosirea frecventă a expresiei "bandiți teroriști" ne îndreptățește să afirmăm că declarațiile lui Ursuț Dumitru erau reformulate și consemnate de anchetator.

Am mers acasă, mi-am luat ceva de îmbrăcat și am mers și eu la ocol, la sediul Comandamentului bandiților teroriști.

În acea seară Cenușă Constantin a împărțit pe toți bandiții teroriști pe sectoare în comună, dând ordin ca toate vitele și oile precum și caii să fie adunate din sat, care să fie luate de bandiții teroriști, deoarece a doua zi la orele 12 plecam din sat.

S-a dat ordin ca la ora 3 dimineața să ne întâlnim la ocolul silvic, de unde se va face plecarea după vite în comună, după cum a fost împărțită comuna, pe grupe, de seara.

Bandiții teroriști, cea mai mare parte din ei, după aceste instrucțiuni au plecat fiecare la gazdele lor, iar eu cu Cenușă Constantin, Proțiu Emilian și Samson Sposub, și după cum îmi amintesc și unchiul meu Titus Ungur, am mers lângă ocolul silvic la casa lui Cenușă Constantin, unde s-a pus la cale să fie jefuită și farmacistă Erna Comșa care se afla la circa 150 metri de casa unde se afla Cenușă.

Am plecat fiecare, rămânând să ne întâlnim la orele 3 dimineața. La ora 3 dimineața m-am prezentat la Cenușă Constantin care, de la ocolul silvic, mi-a dat un veston german, o capelă românească, pantaloni germani și cu cisme [ce] am avut eu de acasă, după care mi-a dat și o armă Z.B. în care, eu neștiind, mi-a pus el în armă cinci cartușe, arătându-mi cum să mănuiesc, după care mi-a dat și cinci cartușe de rezervă în buzunarul vestonului.

S-au adunat toți bandiții după cum fusesem instruiți de cu seară și am plecat în comună pe mai multe grupe, după cum fusesem împărțiți.

La Poiana Negri știu că a mers grupa lui Macoveiciuc Vladimir, în care echipă a mers și Emilian Proțiu, de unde s-a înapoiat pe la orele 8 dimineața.

Au mai fost echipe, însă pe care nu le țin minte după persoane, să le declar.

Eu am rămas în echipă cu Cenușă Constantin, Samson Sposub și Păduraru Gheorghe.

Când am ieșit să mergem la vite, mai întâi am trecut pe la farmacistă Erna Comșa, aceasta fiind pe la orele 4 dimineața. Ușa era încuiată, însă am tocat la ușa farmacistei, după care farmacistă a deschis și am intrat toți înăuntru. Cenușă Constantin și cu Păduraru Gheorghe au stat de vorbă cu farmacistă, mai întâi cu binele, întrebând-o cu cine este și dacă este al ei tot ce este în casă, după care Cenușă Constantin a întrebat-o dacă are bani. Farmacistă a spus la început că nu are, însă Cenușă a zis că dacă nu dă banii o împușcăm și atunci farmacistă a scos o poșetă din care a scos, cu tot cu alți bani luați dintr-un sertar, suma de 35.000 lei.

Atunci mi-a dat și mie suma de 2000 lei din acei bani, lui Păduraru și lui Samson nu știu cât le-a dat.

Am ieșit și am plecat după vite. Pe drum, mergând la vite, Cenușă Constantin s-a exprimat către noi: Lasă, futu-i crucea ei, că vin eu mai târziu peste dânsa și o hrănesc de bani.

Am plecat și am luat vitele cu forța de la locuitorii Floarea lui Chifor Pentrelescu patru vaci, Cizum Gheorghe una juncă, Carp Mezdrea una, care mai târziu i-a fost restituită de Cenușă, Chener Carpea una vacă, Marcu Carpea două vaci, Sidor Miron anumitul Samson Sposub și cu Păduraru au tăiat și au luat un porc.

Pe la orele 7, toate aceste operațiuni au fost gata și vitele au fost adunate și închise în grădina ocolului silvic Dorna Căndreni.

Pe la orele 8, a venit din Poiana Negri și Proțiu Emilian, călare pe un cal, spunând că vin și ceilalți și aduc de acolo vite, oi și cai.

În jurul orei 9, Cenușă Constantin a zis către Emil Proțiu, către mine și către Samson Sposub: Haideți cu mine. Eu am întrebat unde și Cenușă a zis către Emil Proțiu: Haide repede. Am mers toți cu el și am intrat la farmacistă Erna Comșa din nou, Cenușă Constantin a intrat înainte primul, după el am intrat eu, iar după mine a intrat Emil Proțiu și Samson Sposub.

Când am intrat înăuntru, toate ușile erau deschise iar farmacistă nu se afla în farmacie, ci într-o cameră mai înăuntru. O altă femeie mai bătrână umbla pe gang pe afară și Cenușă a strigat-o și a chemat-o în casă.

Cenușă a strigat la farmacistă să nu miște că o împușcă și să nu răcnească să audă lumea după drum și i-a spus din nou scoate banii, că el este informat precis că are bani.

Pe mine Cenușă m-a trimis în farmacie să văd dacă nu vine cineva în farmacie și să nu las să vină nimeni însă, dacă vine cineva forțat, să-l strig pe dânsul repede. Eu am mers, ei tot au forțat-o să caute bani peste tot, prin sobă, etc, în care timp a scos niște bani de la farmacistă (după cât știu de sub o pernă de la pat). Eu am mers la Cenușă și am zis: Haide, că vin niște mașini germane. Cenușă a zis să merg înapoi la ușă că a scos niște bani și trebuie să mai scoată. Eu am stat de pază, după care, la câteva minute, după cum ușa se afla deschisă între noi, adică între dormitor și farmacie, era vorba despre un inel pe care farmacistă nu-l dădea, am mers și eu acolo, am înjurat pe farmacistă prin cuvintele "jidaucă, iuflă etc.", după câte îmi amintesc am și lovit-o. Farmacistă a spus celeilalte femei bătrâne și a dat inelul direct lui Cenușă Constantin, care l-a luat. În acest timp, după câte îmi amintesc, a intrat în farmacie și numitul Lucescu Constantin din care a început să spună ceva nemțește, căruia Cenușă Constantin i-a răspuns ceva pe nemțește încurcat în farmacie, după care l-a fugărit să plece de acolo, care a plecat. Tot înjurând și strigând la farmacistă să scoată și restul de bani, în cele din urmă farmacistă a arătat că într-o burtieră de pe scaun care se afla lângă un pat se aflau bani cusuți în ea. S-a repezit la această burtieră Samson Sposub cu Proțiu Emilian și Cenușă Constantin pe care au descusut-o și au scos bani din ea. Cenușă atunci a strigat să lase să ia el banii, deoarece el este șeful, și Cenușă a luat banii din această burtieră.

În acest timp, nu pot preciza, a plecat sau a fost dată afară din casă a doua bătrână care era cu farmacistă, după care numitul Samson Sposub cu Proțiu Emilian și Cenușă Constantin au pus pe farmacistă să mai caute bani într-un dulap ce se afla tot acolo în dormitor.

Când farmacistă s-a aplecat să caute în jos în dulap bani, numitul Proțiu Emilian cu un pistol mic de buzunar, pe la spate, a întins pistolul farmacistei care s-a rostogolit la pământ. Nu pot preciza exact, însă după cât mi se pare, a tras două focuri și numitul Samson Sposub.

După ce farmacistă Erna Comșa a rămas rostogolită, moartă, am mai auzit că a zis doar ceva încurcat "vai sau ioi", după care a încetat din viață. Menționez că în timpul crimei, a jafului, Cenușă Constantin s-a necăjit să mai vorbească nemțește cu bătrâna Roza Rostvald, însă nu putea deloc. În timpul crimei și a jafului de mai multe ori de către noi a fost pronunțat numele lui Cenușă când întrebam câte ceva cum să facem.

După omorârea farmacistei, a început fiecare din noi să scoată de prin casă diferite obiecte. Menționez că atunci eu de la farmacie am luat o lădiță cu zahăr și trei pachete cu sare, în care Cenușă a crezut că este tot zahăr, pe care l-am dus la căruța lui Cenușă, lui Emil Proțiu i-a dat niște cutii cu injecții pe care le-a dus tot la căruța lui Cenușă. Samson a luat haine, niște perne și plapume pe care le-a învelit în niște cearceafuri iar Cenușă a luat niște medicamente și haine, printre care am văzut niște rochii, două umbrele și niște năfrâmi de pat.

După ce am dus acestea la căruța lui Cenușă, eu am fugit acasă și mi-am mai luat niște haine, Emil Proțiu a rămas la căruță, iar Cenușă cu Samson Sposub și-au mai adus niște făină de grâu în saci mici și haine.

Pe la orele 12, sau mai târziu, am plecat cu totul din Dorna Cândreni.

Rectific, căruțele au rămas încă în curtea ocolului Dorna Cândreni, iar eu cu Emil Proțiu, Samson Sposub, Emil Gheorghe și încă câțiva am lăsat bagajul în căruța lui Cenușă și am plecat înainte la Poiana Negri să aducem vitele adunate acolo de Macoveiciuc.

Eu am mers pe jos dimpreună cu Emil Gheorghe, iar Proțiuc Emilian cu ceilalți au plecat călări înainte.

Eu am întâlnit vitele venind de la păscut la vale pe drum și m-am întors cu ceilalți care veneau, însă ceilalți, Emil Proțiuc cu Samson erau plecați undeva în comună, la deal.

Aducea atunci și un cioban cu tot cu oi.

Am adus la vale către podul Ferăstrău circa 20 de vaci și circa 100 [de] oi în cârd cu tot cu cioban. Când am ajuns la podul Ferăstrău am mai așteptat cu vitele puțin într-o livadă, la Filip Nedelea, după care au venit și căruțele și am plecat cu totul spre Bistrița Năsăud.

În timp ce au venit și căruțele, a venit din Poiana Negri călare și Emil Proțiuc cu Macoveiciuc Vladimir, Silvestru, Samson și alții.

Eu aduceam niște cai și o căruță în care avea niște haine furate pe undeva.

În ziua aceea am mers cu convoiul până în Poiana Stampei, unde am dormit noaptea. A doua zi am mers până în Prundul Bârgăului, într-o comună, Bistricioara, unde ne-am așezat și am stat vreo două săptămâni. După aceasta ne-am mutat de acolo mai încolo la a patra comună, unde am stat circa o săptămână, după care am plecat mai departe, când am mers mereu până la Satu Mare, dincoace de oraș, în marginea unei comune.

Aici, aproape de Satu Mare, trupele sovietice aproape ne ajungea[u] din urmă și era vorba să lăsăm vitele și să mergem înainte numai cu căruțele. Am stat ziua și către seară ne-am făcut că plecăm și noi și când am ajuns în marginea unei vâlcele, Cenușă Constantin a făcut o cotitură la stânga, în acea vâlcea, cu noi fiind și Emil Proțiuc cu soția lui Cenușă și sora lui, a rămas și Macoveiciuc pe acolo cu feciorii lui și alții însă care s-au împrăștiat.

Menționez că [în] ziua înainte de a ne opri s-au împărțit de către toți mai multe vite și oi pe la diferiți locuitori de acolo din comună, iar alte vite au fost luate de alți bandiți teroriști și duse mai departe cu nemții.

În această noapte am făcut o groapă mare care se afla în altă groapă, în niște tufiș, și acolo, în acea groapă, am îngropat toate hainele nemțești, adică militare germane, tot armamentul ce am avut noi ca vreo trei automate, vreo trei pistoale mici, niște grenade, niște benzi de mitralieră cu cartușe, două mitraliere au fost pe căruța lui Macoveiciuc și a plecat noaptea cu ele, numai benzile au rămas la Cenușă. Cenușă a rămas atunci cu doi boi, doi cai și căruța, circa 30 [de] oi și una vacă. După ce am stat vreo două zile acolo, au venit trupele sovietice care au luat lui Cenușă o dată un cal și altă dată altul.

A cumpărat un alt cal Cenușă pe vreo cinci oi, de la o femeie. Hainele jefuite de la farmacistă au rămas în căruță, afară de o parte din medicamente care s-au stricat și au fost îngropate cu armamentul.

O căruță cu un cal și doi boi și circa 20 [de] oi și o vacă a venit cu ele Cenușă cu soția și sora, dimpreună cu mine și Proțiuc Emil până la comuna Dumitra, raionul Bistrița Năsăud.

Aici, în comuna Dumitra, era un sat sășesc bogat. Cenușă Constantin avea acte că este refugiat în regulă.

Cenușă Constantin a căpătat casă pentru familie și vite, după cât îmi amintesc la nr. 100.

După vreo săptămână, în baza actelor de refugiat, Cenușă Constantin, cum el știa să se lipească bine și prietenește, a fost făcut șef de post civil iar Emil Proțiuc jandarm la primărie.

După ce am mai stat cu Cenușă acolo vreo săptămână, eu am cerut voie lui să merg până la Bistrița unde am o mătușă, iar el nu-mi dădea voie, spunând că voi fi prins și am să spun de el.

Totuși într-o zi eu am primit voie de la el și am plecat la Bistrița la mătușa care mi-a spus că a fost pe acolo mama mea și șeful de post din comună și a întrebat de mine. Eu am spus mătușei ca să nu spună că am fost eu, că voi veni acasă.

Am mers înapoi la Dumitra, unde am spus lui Cenușă că am fost la mătușa, după care într-o zi l-am văzut pe fratele meu Vasile care venea cu niște căruțe pe drum și mergea către casă, de unde a fost dus de armata sovietică la lucru. Eu atunci într-o zi am păzit când Cenușă, fiind duminică, a plecat la biserică, sora lui era în casă, iar soția lui Cenușă era plecată în vecini după ceva.

Aveam hainele mele pregătite, am intrat în grajd, am furat calul lui Cenușă și pe după vie am fugit cu calul lui spre casa mea.

În comuna Mureșenii Bârgăului, județul Bistrița Năsăud, am vândut calul la niște oameni cu suma de lei 3000 după două pâini și de acolo am venit pe jos acasă.

Când am ajuns acasă, am dormit noaptea, iar a doua zi dimineața a venit și m-a arestat.

La cercetări am declarat unde este Cenușă Constantin, însă când l-a căutat la Dumitra era fugit și nu l-a mai găsit.

La cercetări mi s-a imputat mie faptul cu farmacia, însă eu nu am recunoscut, ceilalți fiind lipsă. Totuși, mi s-au făcut acte și am [fost] înaintat cu ele la Tribunalul Militar Iași, am fost transferat din post în post până la județul Baia, unde într-o zi, pe când mergeam noi arestați fiind vreo șase, iar jandarmi cu noi [erau] trei, niște ostași sovietici care veneau cu o coloană cu vite, ne-au luat de la jandarmi și ne-au pus la mânat vitele.

Am mers cu ostașii sovietici vreo trei zile și am mers spre Cernăuți, însă a treia zi după ce s-a înserat am fugit toți care încotro.

Nu m-am mai înapoiat acasă, să nu fiu prins, ci am mers la Bistrița, la mătușa mea și de acolo am comunicat acasă să îmi aducă hainele.

Când a venit mama la mine mi-a spus că a venit comunicare la post că am fost luat de Armata Sovietică și în cazul că vin acasă sunt urmărit să fiu prins dacă am fugit de undeva. Am spus mamei să nu spună și eu am plecat și am stat în comuna Rebrîșoara, la un om, în serviciu doi ani. De acolo am plecat în comuna Leșu, tot în județul Năsăud, unde am stat până în anul 1948, când am început să fiu urmărit pe acolo. Eu văzând, am vrut să plec, însă nu îmi dădea banii numitul Ioan Avram la care stătusem, spunând să îmi aduc actele, după care eu văzând că nu-mi plătește, într-o noapte, i-am furat un cal pe care l-am adus la Vatra Dornei și l-am vândut cu vreo 17.000 lei.

Pentru acest cal mi s-au făcut acte și am fost condamnat cu un an închisoare corecțională. După ce am executat și acest an de închisoare, într-o zi eram liber prin Câmpulung, când am fost controlat de un milițian de acte și eu nu am avut. M-a adus la Miliție, controlându-mă, m-a găsit condamnat pentru crima de omor a farmacistei Erna Comșa cu 20 de ani muncă silnică, m-a arestat și m-a dus la Tribunalul Militar Iași, unde nu am recunoscut dosarul din anul 1944 și am făcut contestație, spunând că am semnat din cauză că am fost bătut.

Am recunoscut numai la judecată că am luat două vite din Dorna Cândreni de la Marcu Carpea, pentru care am primit șase luni închisoare, pe care le-am executat la Iași.

În privința omorului asupra farmacistei am spus și declarat că nu știu nimic și am avut doi martori: pe Dora Bălan și Tigani Vasile din Dorna Cândreni, găsiți prin părinții mei, care aduși la Tribunalul Militar au declarat că, în momentul ce s-a făcut crima asupra farmacistei din Dorna Cândreni, eu eram după cele două vite din comună, fapt pentru care am fost achitat.

La acești martori știu că părinții mei le-a plătit zilele pierdute, nu știu câți bani pe zi, deoarece pentru tren au avut foi de drum de la Garnizoană.

Nu știu să le fi dat și alți bani părinții mei.

Mai precizez următoarele: unchiul meu, Titus Ungur, care a făcut parte și el cu bandiții teroriști din Dorna Cândreni, nu a mai mers cu noi, adică cu ceilalți bandiți, ci s-a ascuns, după care a plecat în Câmpulung, de unde a fost arestat de poliție și apoi a fost luat de trupele sovietice și dus în URSS în anul 1944.

Emil Gherasim a rămas de ceilalți bandiți în Poiana Stampei tot la plecare și la Podul Cosnei l-au prins niște oameni care l-au cunoscut și a fost denunțat trupelor sovietice care l-au arestat și pe acesta, tot în anul 1944.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu, după ce am citit.

(ss) Ursuț Dumitru

• ASRI. Fond "P", dosar nr. 3820, vol. I, f. 45-50.

54. 1951 noiembrie 17, Suceava. Declarația Mariei Cenușă privind activitatea grupului condus de soțul său în anul 1944.

17 noiembrie 1951

Data în fața noastră

(ss) indescifrabil

DECLARAȚIE²³¹

Subsemnata Cenușă Marioara, soția lui Cenușă Constantin, fiica lui Crăciun și a Maria, născută în anul 1909, luna august, ziua 23, în comuna Putna și domiciliată în comuna Putna, raionul Rădăuți, de profesiune casnică, căsătorită, am un copil minor, carte știu numai să îmi scriu numele, la școală nu am învățat, avere dimpreună cu soțul am 42 prăjini și jumătate pământ, părinții mei au avut 9 prăjini pământ, una casă, au fost muncitori de pădure, politică în trecut nu am făcut, în prezent neîncadrată, judecată nu am fost, însă am fost cercetată și deținută de mai multe ori²³² în legătură cu soțul meu care a fost mai mulți ani în pădure, bandit, declar:

În anul 1944 m-am evacuat și eu cu soțul meu Cenușă Constantin dimpreună cu sora soțului meu, anume Solomia lui Radu Manole.

Prima dată după ce ne-am evacuat, am locuit în orașul Câmpulung, undeva lângă gară, unde am stat circa una sau două săptămâni.

De aici din Câmpulung, după aceste una sau două săptămâni, ne-am mutat în comuna Sadova, unde era comandamentul german militar.

Nu pot preciza exact, de aici din Câmpulung sau din Sadova, soțul meu Cenușă Constantin a primit uniformă militară germană. Gradul pe care îl avea soțul meu primit de la nemți nu îl cunosc.

Mai știu că în Sadova, cu soțul meu erau mai mulți români îmbrăcați în haine militare germane, însă comandanți ai acestora erau soțul meu Cenușă Constantin și cu unul anume Macoveiciuc Vladimir din comuna Voitineli, raionul Rădăuți.

În timp cât am locuit în Sadova, soțul meu Cenușă Constantin avea primit de la nemți un pistol automat german. În mai multe rânduri, soțul meu lipsea de acasă câte una, două, sau mai multe zile.

231. Document dactilografiat. Fiecare pagină este semnată de Cenușă Marioara.

232. De opt ori.

Când pleca, venea câte un neamț și îl chema. Când se reîntorcea înapoi, îmi spunea că a fost în misiune cu nemții. Când pleca, soțul meu îmi spunea întotdeauna: Plec, însă nu știu [dacă] mă mai întorc sau nu.

Știu atât că pleca cu nemții în misiune pe front la trupele sovietice, însă ce făcea acolo, în amănunt, nu cunosc.

După o bucată de timp pe care nu mi-o amintesc precis, însă mi se pare chiar după 23 august 1944, când a fost armistițiul între U.R.S.S. și România, din cauză că trupele sovietice înaintau, noi, adică eu dimpreună cu soțul și cumnata și cu restul românilor care erau cu haine militare germane și erau la dispoziția comandamentului german, ne-am mutat din comuna Sadova mai departe cu nemții în comuna Iacobenii, unde am stat numai o noapte și o zi într-o grădină, după care am plecat mai departe în comuna Dorna Cândreni.

În comuna Dorna Cândreni am locuit prima dată undeva după un deal, [împreună] cu un anume Titus Ungur care avea cu el soția și două fete.

Acest Titus Ungur, care era din Câmpulung și avea o mână sucită, era și el îmbrăcat neamț, având haine militare germane, având și el, la fel, armă automată ca și soțul meu Constantin Cenușă.

Aci, în Dorna Cândreni, de prima dată am locuit la unul Petre Nacu, unde am stat circa două săptămâni. De aci, o dată soțul meu a lipsit, fiind plecat într-o misiune circa o săptămână dimpreună cu numitul Titus Ungur.

Nu știu nimic în legătură cu ostașul sovietic pe care l-a adus soțul meu Cenușă Constantin, Proțiu Emil și cu Titus Ungur din acea misiune.

După aceste două săptămâni au venit nemții și ne-au luat în Dorna Cândreni, dându-ne casă lângă ocolul silvic, unde se afla comandamentul german.

Aci, în casa de lângă ocolul silvic, am mai stat circa vreo cinci-șase zile, după care s-au întâmplat evenimentele evacuării.

Dintre românii îmbrăcați în haine germane, cei mai cunoscuți erau: Ursuț Dumitru, Emil Proțiu și Samson Sposub.

Erau mai mulți, însă aceștia erau mai apropiați de familia noastră.

Cu o zi înainte adică seara înainte de plecare din comuna Dorna Cândreni, știu că soțul meu Cenușă Constantin a primit dispozițiuni de la un neamț să adune vite din comună.

Soțul meu a plecat în acea seară la ocolul silvic Dorna Cândreni și și-a aranjat cu grupele (oamenii de sub comanda lui) acest lucru.

A doua zi dimineața, de noapte, au plecat după vite în comună și s-au adunat vite. Am văzut că în curtea ocolului silvic erau mai multe vite adunate și cai. După câte îmi amintesc, circa 30-40 la număr.

Atunci, seara, înainte de a se aduna vitele, știu că a fost în casa noastră numiții Ursuț Dumitru, Emil Proțiu, Titus Ungur și Samson Sposub, au vorbit cu soțul meu. Eu am făcut diferite treburi prin casă și nu am auzit nici o discuție între ei, referitor la faptul ca să jefuiască farmacistul a doua zi.

Îmi amintesc că atunci, dimineața, în ziua plecării, venise la noi în casă la soțul meu o femeie din Dorna Cândreni și a spus că farmacistul din Dorna Cândreni este evreică. Nu știu cum o chema pe această femeie și nici nu știu ce s-a făcut după aceasta.

Altă discuție nu am mai auzit referitor la farmacistă în casă în acea zi, dimineața sau seara înainte de culcare.

Soțul era plecat în comună după vite, eu cu cumnata, conform spuselor soțului, am ieșit din acea casă unde locuiam pe la orele 7 și am mers cu căruța cu doi cai în curtea ocolului silvic Dorna Cândreni, de unde trebuia să plecăm mai departe când erau vitele gata de adunat.

După ce am adus căruța la ocolul silvic și soțul venise cu vitele adunate cu toți ceilalți, aceasta fiind în jurul orei 8-9, mie soțul meu și cumnatei a zis să nu mă mișc de pe căruță și să stau acolo, iar el cu Ursuț Dumitru, Proțiu Emil și Samson Sposub a plecat undeva, fără să-mi spună unde.

După circa jumătate de oră s-au reîntors toți patru înapoi, aducând diferite bagaje în spate și subțiori. Îmi aduc aminte că soțul meu a adus ceva în brațe.

Îmi amintesc că adusese la căruță cutii cu medicamente diferite, în care cutii se aflau injecții și diferite sticlute.

Mai erau niște tuburi de tot felul, și mai mici și mai mărișoare.

Știu că era și o plapumă de învelit la căruță, însă nu știu a cui era.

Știu că numitul Samson Sposub căuta niște injecții pentru "frenta" și spunea că în cele medicamente nu găsește medicamente de boli lumești de care era bolnav el.

Căuta aceste medicamente printre cutiile aduse la noi în căruță și le verifica pe toate. Spunea că ceea ce îi trebuiește lui nu este.

Nu îmi aduc aminte de niște saci cu făină și niște lădițe cu zahăr aduse la căruță.

Știu că Cenușă Constantin, soțul meu, și cu numitul Samson Sposub au mai plecat înapoi, după ce au adus aceste medicamente, și au mai adus ceva la căruțe, însă nu știu ce (nu îmi amintesc).

Nu recunosc să fi rămas la căruță Emil Proțiu și eu cu cumnata și cu soțul plus numitul Samson Proțiu [corect Sposub] să fi plecat din nou la farmacie după diferite obiecte, eu declar că eu am rămas cu cumnata la căruță și au plecat înapoi soțul meu Cenușă Constantin, Emil Proțiu, Samson Sposub, iar de Ursuț Dumitru nu îmi amintesc [dacă] a mers sau nu.

Știu că toți ei au adus bagaje diferite, însă nu îmi amintesc ce anume.

Eu nu am luat nici o rochie de la farmacie, deoarece am cumpărat pe măgură două rochii, eu și cu cumnata, de la un [locotenent] român în haine germane, pe care le-am cumpărat în schimbul a două pachete de țigări.

Referitor la împușcarea farmacistei, am auzit vorbindu-se printre românii care erau cu noi, că în ce mod barbar a fost împușcată, însă eu nu știu cine a împușcat pe farmacistă, nu am fost acolo și nici nu am văzut-o împușcată, ci am văzut că s-a adus numai la căruța noastră obiecte de farmacie de către cei de mai sus.

Eu nu am văzut nimic schimbat nici la bărbatul meu după aceasta, și nici nu mi-a povestit nimic din cele petrecute²³¹.

După ce am plecat de la ocolul silvic, am văzut că românii care erau îmbrăcați în haine germane de pe alte drumuri aduceau și alte vite în cârduri a[l] căror număr nu-l pot preciza.

Cu tot convoiul și cu toate aceste vite am mers tot pe drum înainte, am mai povestit și am mai mers mai departe până ultima dată am ajuns într-o comună care după câte mi se pare se numea Lipău și ar fi fost de acolo până în Satu Mare circa 20 km.

Îmi aduc aminte că se chema Lipău, din cauză că am întrebat pe Macoveiciuc Vladimir unde suntem și el a spus că Lipău.

233. Având în vedere vârsta, pregătirea școlară și antecedentele penale ale lui Dumitru Ursuț, precum și faptul că Maria Cenușă era analfabetă, că de la evenimentele petrecute în toamna anului 1944 trecuseră șapte ani, că prin metodele coercitive și experiență anchetatorii de atunci puteau obține orice fel de declarații, în condițiile în care anchetații erau puși numai să semneze declarațiile scrise de anchetator, ultimele două documente rămân susceptibile de interpretare. Cu siguranță, ele au cântărit greu în stabilirea condamnării lui Constantin Cenușă la muncă silnică pe viață și în tot ce a urmat, până la tragicul său sfârșit din seara de 7 februarie 1964.

Ajunși aci la Lipău, soțul meu a zis să ne despărțim de restul bandiților și cum a făcut el a stricat o roată la căruță, după care, fiind către seară, am intrat cu căruța într-o vale, am trecut prin niște tutun și apoi am rămas într-o groapă cu spini.

A oprit soțul meu cu noi căruța cu doi cai cu obiectele din Dorna Cândreni de la farmacistă, doi boi, una vacă și circa 30 [de] oi. Caii și căruța erau primite de la nemți.

Cu noi a mai rămas acolo Ursuț Dumitru, Emil Proțiuc și cumnata.

Au mai rămas și alții însă, care s-au împrăștiat cu Macoveiciuc în altă direcție.

Noaptea, aci în tufișul de spini unde am rămas, soțul meu cu Ursuț Dumitru și Emil Protiuc, fiind acolo o groapă mare, au mai săpat și ei și au băgat în această groapă toate pistoalele automate, grenadele, toate hainele germane ce au avut pe ei.

Până s-a făcut ziuă toți au fost îmbrăcați civili, dându-ne de acum drept refugiați și nu sprijinitori ai armatei germane.

Au venit chiar a doua zi trupele sovietice. Noi ne pornisem înapoi. De prima dată ne-au luat un cal și ne-au dat unul bolnav, cu găuri la picior, pe urmă ne-a[u] luat și al doilea cal, după care am pus boii la căruță.

Am venit cu cei doi boi, junca și cele circa 25 [de] oi acum în comuna Dumitra, județul Bistrița Năsăud. Menționez că mai aveam un cal cumpărat pe vreo cinci oi.

Aci, în comuna Dumitra, am primit casă dată ca pentru refugiați, unde am avut loc să ținem atât calul cât și boii, vaca și oile.

Soțul meu a primit serviciul de jandarm civil în comună cu Proțiuc Emil care era translator cu sovieticii.

Într-o zi, Ursuț Dumitru a furat calul nostru în timp ce eu mă aflam la vecini, iar soțul era la biserică și a fugit de la noi.

După câteva luni, soțul meu, Cenușă Constantin și cu Proțiuc Emil aveau de la post o armă sau de la primărie, și au plecat din comuna Dumitra, lăsându-ne pe noi acolo, spunând că merg să caute fiecare unitatea lor.

În acest timp eu, după plecarea lor, am auzit că Constantin Cenușă, soțul meu este mort și am vândut boii la primărie unei comisii cu o sumă de bani pe care nu mi-o amintesc.

Înainte de Paști s-a reîntors și soțul meu la mine și atunci am vândut și oitele și junca și căruța. Nu îmi amintesc câți bani am luat pe ele. Medicamentele luate de la farmacie declar că au fost îngropate odată cu armele în pământ, la locul cu spini, lângă Satu Mare.

Nu recunosc că eu cu cumnata și cu soțul aș fi vândut medicamente sau alte obiecte din cele de la farmacie.

După ce am vândut vitele toate, ne-am suit la tren. Cumnata mea, Solomia lui Radu Manole, a venit cu noi până în Brașov, de unde a plecat la fabrica [în] care a lucrat la Mediaș, iar eu cu soțul nu am plecat la București, la colonelul Gavăț Ștefan, unde am stat circa două luni, după care am plecat la fabrica Paul Budic din București, unde am lucrat probabil jumătate de an, după care am venit la Mizil. unde am stat mai mult, după care soțul meu Cenușă Constantin a venit la Putna în comuna noastră și s-a făcut bandit de pădure până ce a fost prins la 30 august 1951, iar eu am stat în comuna Putna unde am stat acasă și am lucrat.

Aceasta declar, susțin și semnez, după ce am citit²³⁴.

(ss) Cenușă Marioara

• ASRI. Fond. P, dosar 4314, vol. 5, f. 276-277.

234. Cum a citit cele scrise dacă era analfabetă?

17 noiembrie 1951

DECLARAȚIE²³⁵

Subsemnatul SPOSUB SAMSON, fiul lui Ioan și Domnica, născut la 17 iulie 1918, în com. Frătăuții Noi, raionul Rădăuți, domiciliat în com. Frătăuții Noi, raionul Rădăuți, căsătorit, am un copil, avere împreună cu soția posed un ha. pământ arabil, un cal și o vacă, casă țărănească, serviciul militar satisfăcut la Flotila 1 Aviație, Iași, ctg. 1940 cu gradul de soldat, aparțin Comisariatului Militar Rădăuți, în judecată sau condamnat nu am fost până în prezent, politică în trecut nu am făcut, iar în prezent sunt membru PMR. din părinți țărani săraci având un hectar pământ, declar următoarele:

În anul 1944, primăvara, am sosit în țară cu vaporul din Crimeea, aproximativ pe la sfârșitul lunii aprilie²³⁶.

Am stat la Constanța vreo 2 săptămâni și apoi am mers la P.S. [a] unități[i] noastre în Petroșani-Ialomița unde am stat circa o lună de zile, după care am primit concediu de o lună pentru a veni să-mi caut familia.

Am venit de acolo cu trenul, mașini de ocazie și pe jos până în Câmpulung Mold., ajungând aici în luna iunie sau iulie 1944, știind că aici aveam un prieten încă din militărie.

Când am sosit la Câmpulung am constatat că nu mai pot merge acasă deoarece acolo era ocupat de trupele sovietice. Am încercat de câteva ori să trec frontul spre a-mi găsi familia, însă din cauza armatelor germane și românești nu puteam trece, arestând pe oricine ajungea pe acolo, adică pe linia frontului.

Stând prin Câmpulung câteva zile, terminând mâncarea și nu mai aveam ce face, în o zi am întâlnit un camion în care se găseau niște ostași germani, unde mai erau și câțiva români civili pe care recunoscusem că erau din Voitineli, anume TERONEAC IOAN [corect TIRONIAC VLADIMIR], acum dispărut, unde stând cu aceștia de vorbă mi-au propus să merg cu dâșii la Sadova la o școală și acolo voi învăța școala de teroriști.

Din cauza lipsei ce o aveam. m-am urcat în camion și am mers cu dâșii[i] chiar atunci la Sadova. La Sadova era conducătorul unui grup de teroriști numitul TERONEAC IOAN din Voitineli, având până la sosirea mea vreo 10 oameni.

Știu că în comuna Fundu Moldovei în acel timp exista un alt grup de teroriști sub conducerea lui MACOVEICIUC VLADIMIR.

Când m-am încadrat în acest grup am cunoscut pe: COROAMĂ IOAN, COROAMĂ AUREL, ROTARU SELVESTRU [corect ROTARU SEBASTIAN], toți din comuna Voitineli, Raionul Rădăuți, CORNEA ILIE din comuna Vicovu de Sus, PROȚIUC EMILIAN din Marația Suceava și alții care nu le rețin numele. A mai fost și URSACHE GHEORGHE din Costișa.

La Sadova am făcut instrucție militară, tragere la poligon cu armele și pistoalele automate și cu grenada, ne învăța cum se minează șoselele, căile ferate și terenul, cum se dă atacul la inamic, făcând practica prin păduri. Școala o făcea cu noi un ofițer german care știa limba română.

Săptămânal venea un căpitan român, anume POPOVICI, care ne ținea câte o conferință, spunând să luptăm și să nu fugim, căci vom avea mari drepturi. fiind și un colonel care la fel ne spunea, promițându-ne câte și mai multe.

235. Copie dactilografată.

236. Trupele româno-germane au fost evacuate cu ajutorul flotei.

Cu CENUȘĂ C-TIN la fel am fost în vreo patru misiuni ordonate de germani, din care una a fost când un sublocotenent Tudosi ce avea sub comandă un pluton, în o noapte a părăsit poziția și nu s-a știut unde a plecat cu toți oamenii²³⁷. Mergând noi sub conducerea lui [...] Cenușă și am ocupat acea poziție, unde am deschis un foc fără întrerupere în contra liniei sovietice timp de o noapte și o jumătate de zi încontinuu, după care a sosit o unitate de germani și au luat poziția în primire. Cât am tras nu am văzut nimic, doar trăgeam în direcția unde se auzeau împușcături.

O altă misiune a fost în sprijinul unui pluton de grăniceri români care slăbise și în fiecare noapte patrulele sovietice atacau acest punct, luând prizonieri. Stând aici alături de soldați, tot sub comanda lui Cenușă C-tin, iar noaptea nu știu la ce oră și nici la ce distanță sosea o unitate sovietică, când s-a deschis focul de către noi și am tras la întâmplare în acea direcție timp de aproximativ 2 ore cu cartușe trasoare, după care nu a mai înaintat acea unitate și nici nu am mai văzut-o. Nu am văzut să fi căzut nici un ostaș, de nici o parte.

La 23 august 1944, data armistițiului, mă găseam în Sadova, la centru, în așa fel că am mai stat câteva zile pe aici, după care am plecat cu toată unitatea noastră de teroriști înspre Vatra Dornei, împreună cu armatele germane.

Înainte de plecare, Cenușă Constantin a adus 2 cai și o căruță în care a pus bagajul ce avea dânsul cu familia lui și am plecat și eu cu aceeași căruță.

Ne-am oprit câteva zile în Iacobenii, de unde am fost în câteva misiuni prin pădure, fără să întâlnim nici un fel de rezistență.

Din Iacobenii am plecat în comuna Dorna Cândreni - raionul Vatra Dornei, unde ne-am stabilit la Ocolul Silvic Dorna Cândreni, unde se găsea comandamentul, iar o parte dintre noi am stat pe la oameni prin comună, iar alții dormeau la comandament, aici fiind și banda lui Macoveiciuc Vladimir și a lui Cenușă C-tin, în total fiind vreo 40-50 oameni, intrând alții și din nou ca voluntari.

Eu am cunoscut aici pe următorii: CENUȘĂ CONSTANTIN, PROȚIUC EMILIAN, MACOVEICIUC VLADIMIR, MACOVEICIUC SILVESTRU, URSUȚ DUMITRU, RUSU ARHIP, ROTARU SEVASTIAN, URSULEANU IOAN, CHICHER și nu mai știu cum din comuna Bosanci, și alții mulți pe care nu-i rețin pe nume însă dacă-i văd sigur să-mi amintesc de dânsul.

Prin comuna Dorna Cândreni în adevăr se trăgea cu armele și fără nici un rost.

Menționez că la Sadova am fost echipați în uniformă a armatei hitleriste, îndată după ce m-am înrolat acolo și umblam tot timpul militar german, doar în misiuni plecam civil și atunci de multe ori am mers militar.

Cenușă Constantin avea un epolet pe umăr, însă nu știu ce grad era, noi spunându-i "D-le Cenușă". Restul dintre noi la fel aveau unii epolet, dar fără grad. La Cenușă avea niște fir pe marginea gulerului la veston și la epolet, pe margine.

În comuna Dorna Cândreni am locuit pe la diferite femei pe care nu le mai țin minte, decât una ce mi-a fost înfățișată, anume Elena Pentelescu.

Nu-mi amintesc precis, însă în o zi am sosit la comandament dimineața pe la orele 3-4 când de abia începeau zorile, unde găsisem pe toți din bandă adunați spre a pleca prin comună la adunat vite și ce se mai găsește, deoarece urma ca mai târziu tot în acea zi să plecăm mai departe, iar vitele adunate de pe la oameni să le aducem la Ocol.

Nu-mi amintesc dacă înainte de plecare a fost vreo consfătuire sub conducerea lui Cenușă C-tin ca tot ce întâlneam să luăm. De aici am plecat, eu, Cenușă Constantin, Ursuț

237. Locotenentul Tudosi Gheorghe fusese rănit, iar Plutonul 5 Fix Vicovu de Jos era copleșit de sovietici în poziția de la Ștefu.

Dumitru și încă unul pe care nu-mi amintesc cum se numește, având fiecare echipă porțiuni de comună unde să mergem fiecare. Cum mergeam, Ursuț Dumitru ne-a arătat unde este o farmacie particulară, apoi nu știu cum am ajuns ca să mergem la acea farmacie unde era numai o farmacistă, după spusele lui Ursuț Dumitru, și să luăm ceva bani. Zis și făcut, cum era cam orele 4 dimineața, drept se zărea binișor de ziuă, am bătut cu toții la ușa farmaciei, când ni s-a deschis de farmacistă. Observând că este o femeie destul de în vârstă, după care am intrat în farmacie unde Cenușă a cerut să dea banii ce-i are, fulgerător trecând prin toate camerele, căutând la tejghea, nu-mi amintesc Cenușă sau altul, de unde a luat banii ce erau acolo, apoi farmacista spunea că nu mai are alți bani și nici nu am insistat prea mult. Nu-mi amintesc însă cam 4.000 lei mi-a dat Cenușă și mie din acest prim jaf.

După acest jaf am plecat sub poalele muntelui Oușorului, de unde am adunat câteva vite și mi se pare un cal ce se afla pe câmp la pășune, venind cu dânsule la comandament. Apoi nu țin minte Cenușă C-tin a venit în urma mea sau înainte, după care a venit cu alte vite și Ursuț Dumitru.

Cam în jurul orei 9 dimineața din acea zi ne găseam deja adunați cu vitele la ocol.

În acea zi era o adevărată debandare între toți teroriștii. Unul mergea după vite, altul venea cu vitele, alții trăgeau focuri de armă, așa că după ce am ajuns și noi cu vitele, stând puțin de vorbă, nu știu în ce împrejurări am ajuns la concluzia ca să mai mergem o dată la farmacistă, pe considerentul că aceasta ar mai poseda încă mulți bani și noi aveam nevoie de bani.

Cred că Ursuț D-tru ar fi adus aceste date, însă nu-mi amintesc, nefiind vorba absolut decât de numai bani și eventual dacă ar avea ceva lucruri de valoare. Nu am stat mult și am plecat eu, cu Cenușă Constantin, Proțiu Emilian și Ursuț Dumitru la locuința farmacistei. Nu-mi amintesc dacă nu cumva a fost și un german cu noi la acea acțiune, însă după cum am mers noi în starea de agitație ce eram, fiind nevoie să plecăm mai departe din acea comună, neștiind care va fi soarta noastră, nemții urmărindu-ne pas cu pas, apoi ne era frică și unul de altul, cu toate că eram români. Am ajuns la farmacie, unde era ușa deschisă, intrând în încăperea unde era prăvălia nu am găsit pe nimeni.

Nu știu cum s-a făcut că farmacista ne-ar fi văzut că venim [la] dânsa și atunci probabil a voit să fugă. Eu mergând încă cu unul, dar nu știu care anume, prin dormitor în sală sau bucătărie, nu rețin ce era, și când ieșea afară farmacista a fost adusă de mine și celălalt înapoi în clădire iar aici i s-a[u] cerut bani de toți cei patru care eram ca turbați, strigând din răputeri fiecare: Unde ai banii? Dânsa a spus că nu mai are bani și începuse să plângă, noi căutând fiecare pe sub perne, dulapuri, tejghea, etc. fără rost, deoarece nu găsisem nici un leu. Apoi Ursuț Dumitru era în farmacie, ce făcea acolo nu știu, eu eram cu Proțiu Emilian în dormitor căutând bani. Cenușă la fel era în farmacie, când acesta ar fi luat un inel de la servitoarea farmacistei, pe care eu nu am văzut-o de loc din cauză că eram foarte înfuriați. Apoi farmacista nu știu cum de a venit din nou în dormitor și aici i s-a cerut de către noi să scoată banii, dânsa spunând că nu are.

Nu știu cum s-a făcut că în o cârpă ar fi fost niște bani cusuți, pe care i-ar fi luat Cenușă C-tin, repezindu-se cu toții la acea cârpă, eu neprimind nici un ban și nici nu știu ce sumă a fost.

Totuși insistam ca să se supună farmacista, să ne dea banii și fiecare striga la dânsa. Apoi dânsa la dispoziția lui Proțiu Emilian s-a aplecat să caute la un sertar de la un dulap bani, în care moment Proțiu Emilian a descărcat un foc de revolver mic și a lovit-o după ceafă, fără să sud strigând pe vreunul dintre noi să tragă. Aceasta probabil a fost pentru a intimida victima și să ne dea bani, când și eu am tras cu pistolul automat, nu știu, un foc sau două, mi se pare că în dulap. Și aceasta cu scopul de a speria victima mai tare, crezând că are să ne mai dea bani sau obiecte de valoare. Am văzut că victima se răsturnase într-o parte,

însă nu am fost atent să văd dacă a murit, deoarece imediat am trecut fiecare să luăm alte obiecte și anume: Eu am luat o pernă sau o plapumă, nu-mi amintesc, și un săculeț cu făină de grâu, iar restul de învinuiți ce erau cu mine fiecare au luat câte ceva, însă nu știu ce anume. Cu toate acestea, am mers până la comandament și le-am pus în căruța lui Cenușă Constantin, apoi au mers și alți teroriști pe la farmacie, furând totul din casă.

În adevăr, locuința farmaciei era la urmă complet devastată atât de către teroriști cât și de populația civilă ce însoțea teroriștii.

Nu am cunoscut pe nimeni cine a mai mers la jefuirea farmaciei.

Precizez că eu nu-mi amintesc, însă este tot posibilul să fi fost și un german din armatele hitleriste la comiterea omorului contra victimei Comșa Erna, deoarece este timp destul de lung [de atunci].

Nu am jefuit numai locuința farmaciei în acel timp și chiar în comuna Dorna Căndreni, ci au fost jefuite mai multe locuințe de ale locuitorilor. În afară de vite și cai sau, oi, luând și haine de îmbrăcăminte, ceasuri și orice obiecte de valoare, la fel trăgând focuri de armă prin casa unde se vedea nesupunere, însă numai cu scopul de a-i speria și a ne da mai urgent ce aveam nevoie. În așa fel că nu am jefuit numai în ziua de 24 sept. 1944 când am plecat din comuna Dorna Căndreni, ci am jefuit și mai înainte de aceasta și pe urmă în trecere, trăgând fără întrerupere focuri de armă.

Eu nu am auzit pe Cenușă Constantin să fi spus ceva înainte de a merge la jefuit farmacia în legătură cu împușcarea farmacistei, adică să fi dat vreun ordin de a o împușca și nici nu am auzit nimic în momentul executării tragerii, ca să fi spus Cenușă "trage", deci sunt sigur că Cenușă Constantin nu a vorbit nimic în legătură cu executarea crimei.

Cât timp am fost sub comanda lui Cenușă în banda de teroriști, nu l-am văzut pe acesta niciodată ca să fi împușcat pe cineva și nici să fi dat ordin ca acolo unde vedem opunere din partea locuitorilor să facem uz de armă, ci *ne spunea să ne purtăm bine cu oamenii*.

Am văzut pe Cenușă Constantin [că] purta uniformă germană militară, cum de altfel eram toți îmbrăcați, însă dânsul purta epoleți, iar în jurul gulerului avea un fir.

Pe la orele 8-9 din acea zi, după ce se terminase operațiunile de adunat vitele și cu farmacia, în partea de jos a comunei așteptam cu toții alți indivizi ce erau duși după vite și nu se mai întorceau, plecând la acea oră înaintea lor, însă nu pot preciza cu cine am plecat, în ce direcție, deoarece eu nu cunosc denumirea cătunelor și munților.

Eram în număr de 3 sau 4 teroriști și cum mergeam pe o poiană în apropiere de pădure, distanța de circa 100 m din marginea pădurii, am fost atacați cu focuri de armă sau de automat și când ne-am speriat și chiar am fugit către un pârâu, crezând că sunt sovieticii.

Nu-mi amintesc dacă mai la vale cineva dintre noi ar fi tras focuri de pistol automat înspre pădure și nici nu-mi amintesc ca să fi ieșit din pădure un rănit, de la care să fi luat din buzunar por[t]moneul cu bani.

Mergând nu mult de acolo, am găsit locul unde se adunase vitele de alți teroriști încă dimineța și apoi noi cu toții am pornit cele circa 40 vite înspre șoseaua principală, unde am întâlnit și restul de vite și coloana ce deja plecase de la ocolul silvic Dorna-Căndreni, continuând drumul împreună spre Poiana Stampei.

Știu precis că de la un locuitor am furat un cojoc de piele de culoare roșie, însă nu pot preciza unde locuiește, tot însă în comuna Dorna Căndreni, dar nu știu: în ziua plecării sau mai înainte.

În felul acesta am plecat până în apropiere de orașul Satu Mare, mi se pare că până în comuna Lipău, unde împreună cu Cenușă Constantin, Macoveiciuc Vladimir și alții, printre care am cunoscut pe Proțiu Emilian, Ursuț Dumitru, Rusu Archip, *care am fugit din coloana germană* cu o parte dintre vite și oi pe un câmp, stând o zi sau două într-o luncă, apoi am mers în

comuna Lipău și stat circa o săptămână până ce au sosit armatele sovietice și au trecut la o oarecare distanță.

După aceasta, am plecat împreună cu Rusu Archip pe jos, înspre casă, iar restul a rămas acolo și nu știu ce au mai făcut, cu vitele și oile ce au rămas din cele jefuite.

Imediat ce am fugit de la armatele germane și ne-am ascuns în lunca arătată mai sus tot armamentul, munițiunea și echipamentul ce-l aveam asupra noastră, l-am îngropat în acea luncă, reținând că am fi îngropat o mitralieră, nu știu una sau 2 puști-mitraliere, pistoale automate sovietice și germane, pistoale mici, munițiuni, pături, haine militare germane și niște lăzi a[le] lui Macoveiciuc în care nu știu ce aparate avea. Toate acestea au rămas acolo și nu am cunoștință dacă au fost scoase.

Despre toate cele de mai sus, până astăzi nu am declarat la nimeni nimic și nici chiar familiei nu i-am adus la cunoștință. Nu am fost cercetat de nimeni până în prezent.

Mai declar că nu am avut cunoștință că farmacistul ce a fost împușcat de noi era evreică și nici nu a fost vorba despre aceasta.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu, după ce mi s-a citit cuvânt cu cuvânt, nesilit de nimeni, fiind numai adevărul.

(ss) Sposub Samson

24 noiembrie 1951.

În continuare mai declar următoarele:

Recunosc că după comiterea crimei la farmacia din Dorna Cândreni care s-a petrecut dimineața, nu pot ști pe la ce oră, însă sigur era până în ora 8, deoarece în zori am plecat după vite, când am comis primul furt la farmacie, apoi am mers după vite în jurul aceluiași obiectiv, distanța de circa 1 km., și după ce am luat câteva vite le-am dus la Ocolul Silvic și de aici am venit la farmacie pentru a doua oară, comițând crima, cum am arătat mai sus.

După aceasta recunosc că am mers împreună cu URSULEANU IOAN, tot din organizația noastră, în Dealul Florilor la locuitorul FLOREA TOADER distanța de Ocolul Silvic circa 3 km., de unde eu am luat un cojoc de piele de culoare roșie, apoi am plecat spre Poiana Negri de unde am adus vitele deja adunate și când am fost atacați de către niște civili. Ursulescu Ioan a luat carul cu boi și vitele de la Florea Toader cu alți bandiți pe care nu-i cunosc sau poate a luat atunci când deja pleca din Dorna Cândreni, însă știu precis că Ursuleanu Ioan după aceasta a fost în Poiana Negri la fel după jefuit vite și alte bunuri iar după câte-mi amintesc din acel grup face parte și URSULEANU IOAN care la întoarcere ar fi adus un portmonel pe care l-a arătat concubinei sale, însă cu exactitate eu nu pot să-mi amintesc, deoarece atunci nu jefuiam numai o casă sau numai un foc de armă s-a tras, ci toate locuințele erau jefuite de fiecare dintre noi cum și de armatele germane, apoi focuri de armă trăgeau și sovieticii, care nu erau departe, asupra noastră și poate au tras și civili, iar noi mereu trăgeam focuri, chiar când comitea un jaf, de fiecare dintre noi la fiecare locuitor sau chiar aiurea, se trăgea de fiecare.

Nu pot preciza cine a fost în grupul care a fost atacat în pădure și nici locul nu-l pot preciza, deoarece de mai multe ori s-a tras asupra noastră. Nu pot să știu cine a tras asupra unor civili sub nici o formă și nu știu să fi rănit cineva dintre noi pe vreun civil.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu, după citire, nesilit de nimeni.

(ss) Sposub Samson

DECLARAȚIE²³⁸

Subsemnatul RUSU ARCHIP fiul lui Archip și Maranda, născut la data de 3 februarie 1915 în comuna Hurjuieni, județul Rădăuți, căsătorit, am 2 copii, avere împreună cu soția am 3 Ha pământ arabil, 2 vaci, un cal, 3 oi și o casă cu grajd, carte știu 7 clase primare, de profesie agricultor, serviciul militar satisfăcut la Reg[imentul] 2 Inf[anterie] Ușoară, ctg. 1937 cu gradul de sergent, aparțin Comisariatului Militar Rădăuți, din părinți țărani, agricultori cu 8 ha pământ, dat în judecată nu am fost și nici condamnat, însă am fost cercetat în anul 1949 pentru că am participat în bandele lui Macoveiciuc și Cenușă, însă nu am fost condamnat, decât deținut timp de 10 luni²³⁹, în trecut nu am făcut nici un fel de politică, iar în prezent nu sunt încadrat, declar:

[Până] în anul 1944 la 4 mai am fost pe front, iar la acea dată am plecat din Crimeea unde îndeplineam funcția de șofer la un camion pe lângă Batalionul 3 Auto Transport cu P.S. [Partea Sedentară] în Roman.

După sosirea în țară în Constanța, unde am sosit cu vaporul, stând 15 zile, după care am mers în Dolj, comuna Coțofeni, unde era evacuată P.S. [a] Batalionului. Aici am stat două zile, după care mi s-a dat un concediu de 2 luni de zile²⁴⁰, plecând în jurul datei de 16-17 mai 1951 [corect 1944].

Am ajuns în Câmpulung Mold[ovenesc] după 6-7 zile, unde am constatat că nu pot să merg acasă, în comuna Hurjuieni-Rădăuți, deoarece linia frontului se găsea în jurul fostului județ Câmpulung, către Rădăuți, deci comuna mea fiind ocupată de către armatele sovietice.

Împreună cu mine a venit și numitul ROTARU SEVASTIAN originar din comuna Voitin, Rădăuți, până în Câmpulung. Imediat ce am sosit în Câmpulung, la o zi sau două, Rotaru Sevastian a cunoscut un locuitor din comuna Voitin, anume MACOVEICIUC VLADIMIR, care era tot din comuna Voitin, deci consătean de al său, care ne-a propus să mergem cu dânsul prin pădure, către comuna Moldovița-Voitin, spunând că prin păduri sunt foarte mulți oameni evacuați²⁴¹ din comunele noastre și aici ne vom găsi familiile.

Atât eu cât și Rotaru Sevastian am acceptat aceste propuneri, după care cu un camion am mers în comuna Sadova, Raionul Câmpulung cu un camion, la un comandament și o școală a germanilor, adică a armatelor germane, unde ne-a lăsat și am stat iarăși vreo câteva zile, în care timp Macoveiciuc Vladimir mergea și mai aduna oameni de prin împrejurimi la această școală.

În aceste câteva zile cât am stat la Sadova, nu am urmat nici un fel de școală și nici instrucție, doar eram puși în subzistența armatei germane la acea școală.

Aici s-a[u] adunat într-o vreme vreo 20 de oameni, toți români, și Macoveiciuc Vladimir ne-a înarmat pe toți cu armament de la germani, primind puști-mitraliere, pistoale automate sovietice, pistoale germane, puști Z.B. românești, grenade, pistoale mici de buzunar și alte feluri de arme. Eu am primit o pușcă Z.B. și un număr de cartușe pe care nu mi-l amintesc [și] hrană rece pe câteva zile.

238. Copie dactilografiată.

239. Perioadă în care a fost anchetat.

240. Toți combatanții evacuați din Crimeea au primit câte două luni de zile concediu.

241. Erau refugiați de teama rușilor.

După primirea armamentului, un ofițer din armatele hitleriste ne-a ținut o cuvântare în limba română²⁴², spunând ca să ascultăm de (către) Macoveiciuc, să mergem prin pădure fără frică, să fim atenți dacă întâlnim patrulă sovietice cum să luptăm, primind misiunea de a lupta printre fronturi.

În urma acestor misiuni, cam pe la sfârșitul lunii mai 1944, sub comanda lui MACOVEICIUC, am plecat către front, prin comuna Moldovița, cu un camion german, oprindu-ne în com[una] Moldovița²⁴³, unde ne-am urcat imediat în trenul mic de munte, mergând până la terminarea liniei, undeva în comuna Argel, printre munți.

Din acest punct nu mai era nici un mijloc de transport și după indicațiile lui Macoveiciuc Vladimir am mers pe jos prin pădure, pe poteci, poiene, drumuri de munte, etc. trecând linia frontului german, ajungând prin pădurile din jurul comunei Voitineli, unde se găseau [ascunși] evacuați din comunele vecine, însă de la mine din comună nu am găsit pe nimeni.

Nu știu ce a făcut Macoveiciuc de aici însă a plecat undeva cu alți bandiți²⁴⁴, fie peste linia frontului, sau prin pădure, iar pe o parte dintre noi ne-a lăsat să ne căutăm prin colibe consătenii.

În grupul de teroriști care l-a însoțit pe Macoveiciuc până la acele colibe, am cunoscut pe următorii: Savu Onica din comuna Horodnic[u] de Sus, Rădăuți, în prezent la închisoare, Vasile Onica, tot din aceea comună, în prezent decedat, Albu Maximilian din aceeași comună, în prezent acasă, Grijincu Vasile, tot din Horodnicu de Sus, în prezent la domiciliu, Țugui Gheorghe a Precob zis Go[a]ngă din Vicovu de Jos, Rădăuți, în prezent la domiciliu, Țugui Precob din Vicovu de Jos la fel acasă, Rusu Dumitru din Voitineli-Rădăuți, în prezent la domiciliu, Raicu însă nu știu cum²⁴⁵, tot din Voitineli și nu știu unde se găsește, Coneac Gheorghe din Frătăuții Noi - Rădăuți acum este acasă, Ursache Gheorghe din Costișa-Rădăuți în prezent acasă, Ursache Traian în prezent în Rădăuți, Chicher și nu mai știu numele²⁴⁶, care ar fi fost din comuna Bosanci-Suceava, apoi pe restul nu-i mai țin minte.

Am stat circa 2 săptămâni printre colibele evacuaților în pădure, după care s-au reîntors Macoveiciuc Vladimir cu fiul său Silvestru și teroriștii ce-i avea cu dânsul, dându-ne ordin să ne pregătim că mergem spre comuna Moldovița. Cât timp am stat la aceste colibe, nu am trecut frontul niciodată și nici nu am luptat cu nimeni, deoarece nu a apărut nimic prin pădure.

Plecând spre Moldovița, intrând în plus în bandă și Motrescu Gheorghe a Pintilie din Vicov[u] de Jos-Rădăuți, acum acasă, un oarecare Roșca²⁴⁷ tot din Vicov[u] de Jos, acum decedat, și încă alții pe care nu pot să le rețin numele.

Mergând spre Moldovița, cam în jurul datei de 15 iunie 1944, venind din punctul unde am stat la colibele de nu pot preciza cât anume am mers, ajungând în marginea unei poiene denumită Poiana Hacıungului, unde Macoveiciuc a trimis familiile evacuaților ce venise[ră] cu noi înainte, spre Moldovița, iar pe noi cei înarmați ne-a oprit, spunând că are informațiuni din ziua trecută [anterioară] că prin acest punct a trecut o patrulă călare de sovietici spre Sucevița, iar a doua zi va trece aceea patrulă înapoi, tot prin acel punct.

Aici ne-am oprit toți cei enumerați mai sus, plus cei [pe] care nu i-am cunoscut, stând cum am ajuns de către seară, până a doua zi dimineața. Fiecare om era postat în interiorul pădurii, la circa 9-10 m de marginea pădurii și distanța om de om la fel, cam 10 m iar câte un

242. Se referă la locotenentul Hartmann, originar din Bucovina.

243. Scopul era de a micșora efortul partizanilor, scutindu-i de a merge pe jos.

244. Epitetele de "bandiți" și "teroriști" îi aparțin anchetatorului.

245. Sfichi Aurel zis Raicu.

246. Chicher Anania.

247. Roșca Constantin.

om distanță, pus prin împrejur ca pândar, având misiunea de a ne semnala când va apare patrula sau armate sovietice. Macoveiciuc din când în când ne controla pe fiecare, stând în acest fel de cum s-a făcut ziua până aproximativ [la] orele 10, Macoveiciuc dând ordin ca atunci când dânsu[*i*] va deschide foc, toată lumea să tragă înspre armatele ce vor apare.

Pe la orele 10 din acea zi²⁴⁸, nu a sosit patrula ce o așteptam dinspre Sucevița; în schimb a apărut o patrulă sovietică călare, dinspre comuna Putna, compusă din 7 oameni²⁴⁹.

Imediat ce și-a făcut apariția patrula, pândarul ce era postat în acea direcție a semnalat, venind înainte, iar când a ajuns patrula în poiană până la mijlocul ei, care mergeau unul după altul călare și când nu știu cine a deschis focuri de armă și de automate, grenade, etc. trăgând în plin, când am tras și eu, încă nu pot ține minte câte cartușe din o armă automată, adică pușcă-mitralieră, ce o primisem de la Macoveiciuc chiar în acea zi dimineața când am intrat pe acea poziție, în urma cărui foc ostașii sovietici au sărit jos de pe cai, însă nu am observat dacă au tras vreun foc, reușind ca doi din acești ostași să fugă, iar 5 au căzut morți.

După aceasta, o parte dintre noi s-au speriat și [au] încercat să fugă, crezând că vor apare alte trupe, în care moment Macoveiciuc a aruncat o grenadă și a rănit pe un oarecare Raicu. Apoi s-a dus Macoveiciuc Vladimir cu fiul său Silvestru, Albu Maximilian, Onica Savu, Onica Vasile, Grijincu Vasile și alții, până la cadavre, dezbrăcând de haine complet, vestoanele, pantalonii, cizmele, căciulile din cap, porthărțile, armamentul ce-l posedau precum și un număr de 7 cai ce le rămăsese acestora, apoi cadavrele au rămas acolo în poiană, iar cu toate aceste haine și armament cum și cai, coborând până în comuna Moldovița, iar de aici noi am plecat cu camionul și în urmă cailor cu alții călări, venind la Câmpulung, la comandamentul german, unde au fost predate cele de mai sus.

Germanii au avut mare bucurie de bravura noastră, iar noi am rămas în Câmpulung câteva zile.

Eu nu știu ce grade aveau sovieticii uciși de noi, însă germanii spuneau că au grade mari.

Știu că se găseau printre [alături de] comandanții armatei germane și un căpitan român Popovici²⁵⁰, sau Popescu, nu știu exact, care recruta diferiți români la armatele germane. La fel mai era și un general român²⁵¹, însă nu știu cum se numește, care ne vorbea cum să luptăm și să nu mergem la unitățile de care aparținem, deoarece tot armată este și aici, promițând că ne va justifica situația noastră.

Nu țin minte, la o săptămână sau două, din nou am mers cu Macoveiciuc Vladimir în o altă misiune, tot prin Moldovița, la linia frontului, unde erau ostași români grăniceri, stând în pozițiile chiar a grănicerilor români²⁵², iar Macoveiciuc și cu un ofițer german a[u] plecat și s-au uitat cu binoculul la linia sovietică, stând acolo până seara, iar de acolo am venit tot în acea zi, seara, în Câmpulung.

Imediat ce am sosit la Câmpulung din a doua misiune, am fost decorați de către germani cu Crucea de Fier, eu cum și Macoveiciuc Vladimir, Macoveiciuc Silvestru, cum și alții pe care nu[-mi] mai amintesc.

Câtva timp nu am mai fost în misiune, lucrând pe la oameni prin Câmpulung.

Menționez că atunci când veneam din prima misiune, de la Poiana Haciungului, am găsit la un pluton de grăniceri român, arestat, pe Cenușă Constantin, care avea armament asupra lui o pușcă de vânătoare, arestat fiind pe motivul că-l bănuia ca spion al trupelor

248. Era în 20 iunie 1944.

249. Cifra este mult scăzută, tendință firească la orice anchetă.

250. Popovici Constantin.

251. Se pare că este vorba de generalul Cămărașu Mihail.

252. Batalionul II din Regimentul 3 Grăniceri.

sovietice, iar când l-a văzut Macoveiciuc au stat de vorbă și a intervenit Macoveiciuc la comandantul plutonului român și l-a pus în libertate pe Cenușă Constantin, luându-l în răspundere Macoveiciuc și împreună cu noi a venit la Câmpulung, unde a fost prezentat germanilor și recomandat de Macoveiciuc ca element bun pentru a intra și dânsul în bandă.

Deci CENUȘĂ CONSTANTIN nu a fost la acțiunea din Poiana Haciungului și nici în a doua misiune cu mine nu a fost.

Nu știu cauza, însă între Cenușă și Macoveiciuc, la un moment dat, s-a creat o ceartă. Lăudându-se la germani care din care mai mult, ca mai pe urmă Cenușă Constantin a trecut la Sadova la școala ce o avea[u] germanii și aici au activat, organizându-și Cenușă aparte o bandă de 25-30 oameni, nu știu tot așa cum eram noi cu Macoveiciuc.

CENUȘĂ CONSTANTIN a fost singur în acțiuni cu oamenii lui pe care eu nu-i cunosc și nici acțiunile lor nu le cunosc. Din toți oamenii lui Cenușă cunosc pe: Sposub Samson din Frătăuții Noi, Rotaru Sevastian care la început a fost în banda lui Macoveiciuc, luând parte la acțiunile din Poiana Haciungului.

Până la încheierea armistițiului, 23 august 1944, nu am mai fost în altă misiune, iar la acea dată imediat, nu știu la o zi sau două după aceasta, o parte dintre bandiți au plecat la unități sau au fugit, iar o parte ne-am adunat și am mers cu Macoveiciuc Vladimir sub comanda sa și o parte au mers cu CENUȘĂ CONSTANTIN, mai departe cu trupele germane.

Eu am mers după armistițiu cu căruța lui Macoveiciuc V., soția lui și copiii ce-i avea, spre Vatra Dornei, având asupra mea arma Z.B. îmbrăcat civil, însă restul erau îmbrăcați în haine militare germane, fără să poarte galoane, însă nu rețin minte [numele] celor care au fost cu noi decât pe Zarembo din Sucevița, Cenușă Constantin, Sposub Samson, Ursuț Dumitru, Proțiu Emilian, pe care i-am cunoscut o parte acum, la cercetări, și alții mulți pe care nu mi-i amintesc.

Odată plecați din Câmpulung, ne-am oprit prin Vatra Dornei, unde am stat câteva zile, după care am plecat în comuna Dorna Căndreni, raionul Vatra Dornei, unde la fel am stat mai mult de o săptămână.

Mergând înspre Dorna Căndreni, toate vitele ce s-au găsit ale țăranilor au fost luate de către noi și duse mai departe, odată cu noi. În comuna Dorna Căndreni, la fel în ultima zi când am plecat știu că s-au adunat vitele de pe la oameni și s-a[u] adunat la un comandament german, unde de fapt stăteam gata de plecare, aceasta fiind la o clădire mare a unei instituții, după informațiuni ar fi fost Ocolul Silvic.

Eu nu am mers la adunat vitele de pe la oameni, însă mă găseam în acele bande ce le adunau, stând doar la caii lui Macoveiciuc.

Am auzit discutându-se printre teroriștii ce ne găseam, că în acea comună o parte din aceștia au împușcat pe o farmacistă, însă nu știu cine a făcut aceasta, discutându-se intens că da față ar fi fost și Cenușă Constantin.

Eu nu știu cine a mai adunat vite exact pe nume dintre teroriștii existenți, însă dacă-i văd sigur am să-i recunosc.

Cine a mai tras cu armele în diferiți locuitori în Dorna Căndreni eu nu am cunoștință.

Este adevărat că pe unde mergeau teroriștii trăgeau focuri de armă, chiar printre oameni, prin pădure și pe câmp. Permanent se auzeau numai focuri de armă automată.

Printre ambele tabere de teroriști, atât a lui Macoveiciuc cât și a lui Cenușă, se aflau vreo 3-4 ostași germani care coordonau toate operațiunile.

După plecarea din comuna Dorna Căndreni, tot adunând vite și orice se întâlnea, am mers până în apropiere de orașul Satu Mare, în o comună unde ne-am sfătuit mai mulți și împreună Macoveiciuc și Cenușă C-tin, cum și alții, într-o noapte am fugit, cu o parte de

vite, boi, vaci, cai, oi și alte lucruri, cu tot armamentul ce-l posedam, mergând cu toții pe un câmp, în apropiere de o comună Lipou sau Lipova²⁵³ nu știu exact, stând în o luncă, unde tot armamentul ce-l posedam pe noi și în căruțe cum și toate munițiunile și echipamentul german a fost îngropat în acea luncă. Știu că armamentul a fost învelit în foi de cort, pături și hainele germane și apoi băgate într-o groapă. La fel au fost îngropate niște lăzi mari dar nu prea grele, în care ni se pare că erau niște aparate de radio sau alte aparate.

În această comună am stat circa 2 săptămâni, până ce a trecut frontul, apoi vitele rămase, aproximativ 50-60 vaci, boi, cai și un număr de peste 100 oi nici nu pot să știu, au fost împărțite între bandiții rămași, în special între Cenușă și Macoveiciuc, dând o parte la oamenii de prin acea comună.

Eu împreună cu Sposub Samson, am lăsat pe toți restul în acea comună și am plecat acasă. Deci ce au făcut cu vitele rămase eu nu mai știu și mie nu mi-a dat nimic din toată acea pradă.

Prin anul 1949 am fost cercetat pentru aceste fapte, însă nu am recunoscut adevărul, deoarece am fost învățat de alții de a nu arăta care este adevărul real.

Cu ocazia cercetărilor, în închisoare am întâlnit pe Macoveiciuc Silvestru a lui Vladimir din Voitinel care era reținut, mi-a spus că armamentul ce a fost îngropat în comună aproape de Satu Mare, a fost dezgropat de către tatăl său când trăia, cu dânsul, și au fost luate de șeful de post din acea comună, după circa un an de zile de la data îngropării, însă nu mi-a susținut cu precizie acestea.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu după citire.

(ss) Rusu Archip

• ASRI, Fondul "P", dosar nr. 3820, vol. 1, f. 52-56.

57. 1951 noiembrie 26, Suceava. Raportul Securității Suceava privind arestarea și anchetarea lui Vieru Petre, fost sergent major de miliție.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
- REGIUNEA SUCEAVA²⁵⁴ -

Intrarea No. 332330
1951 Luna noiembrie ziua 29
Nr. 7/45067
26 noiembrie 1951.

CĂTRE,
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
- BUCUREȘTI -

La ordinul Dvs. Nr. 713/326914 din 28 mai a.c. și urmare rapoartelor noastre Nr. 7/45067 din 11 mai, 11 iulie a.c. referitor la sergent major de miliție Vieru Petre, fost șeful postului din comuna Siret raionul Rădăuți, raportăm următoarele:

253. Se referă la comuna Lipău, județul Satu Mare.

254. Document dactilografiat. Pe manșeta superioară are trei adnotări: "OPERAT" (prin ștampilare), "arestat" (scris de mână) și "Raportarea rezultatului" / "Dos." ss. indescifrabil.

Susnumitul, în cursul lunii octombrie a.c., a fost arestat de către organele de miliție și în prezent este în curs de cercetare la D.R.M. Suceava.

Din aceste cercetări reiese că, din neglijență, a înarmat un bandit fugar anume Cenușă Constantin, cu un pistol automat tip Beretta și o armă tip Z.B. [pe] care motivează el la cercetări că o [le] avea în plus la magazie și le-a dat locuitorului Cenușe Teofil, pentru a le arunca, iar acesta a înarmat banditul.

Această afirmație a lui nu este justă și în prezent, cu actele încheiate la cercetări, urmează să fie înaintat în justiție, la drept comun, împreună cu întreaga bandă ce a fost prinsă.

Căpitan de Securitate.

(ss) N. Munteanu.

Slt. de Securitate

(ss) Gh. Vulcan

- ASRI, Fondul "P", dosar 3820, vol. 7, f. 93.

58. 1951 decembrie 4, București. Declarația lui Cenușă Constantin referitoare la armamentul posedat și la actele prin care își justifică buna purtare din anul 1944 până în anul 1948 (Fragment).

[...]

Cu privire la armamentul ce l-am posedat, menționez următoarele²⁵⁵:

Arma ce am avut-o la predarea mea, Z.B. cu vreo 60-70 cartușe, [și] una grenadă le-am posedat de la Motrescu Vasile încă primite din anul 1948, când dânsul nu era fugar.

Armele ce le-am primit de pe la diferiți locuitori ce au fost arătați mai sus le-am dat după cum urmează:

Arma de la Andrieș Ion, tip francez cu trei cartușe am dat-o lui Motrescu Vasile în anul 1948 toamna, când mi-a dat arma cu care m-am predat.

Arma de la Gârbu Mircia tip rusească cu 10 cartușe am dat-o lui Motrescu Vasile iar Motrescu Vasile împreună cu mine am dat-o lui Petrea Caba a lui Costin.

Arma de la Iurăș Vasile tip Z.B. cu 4 cartușe a rămas la Vasile Motrescu.

Arma de la Pamfil Cenușă tip Z.B. cu 5 cartușe a rămas la Vasile Motrescu, iar pistolul Beretta automat, a rămas la mine și apoi l-am dat lui Pătrăucean Cozma și cu acesta ne-am predat. Acest pistol l-am dat lui Pătrăucean Cozma întrucât dânsul avea unul rusesc tot automat, însă era defect, în stare de nefuncționare, ascunzându-l undeva în pădure la Poiana Măgura Vacii.

Cartușele ce le-am avut la pistolul automat ce-l purta Pătrăucean le-am primit de la Motrescu Vasile, iar o parte le avea Pătrăucean Cozma de la pistolul rusesc, introducând proiectilul în tub mai adânc, făcând aceste cartușe să poată fi folosite de pistolul Beretta.

Grenada ce am avut-o la predarea mea am primit-o tot de la Motrescu Vasile.

Susțin și acum că Pamfil Cenușă, când mi-a dat arma și pistolul automat Beretta a spus că le are de la Serg. Maj. Vieru Petru de la data mutării sale din Putna.

255. Am reținut numai acest fragment, dintr-o declarație dactilografiată pe 20 de pagini. Cele consemnate în partea anterioară se regăsesc în alte documente.

Soția mea, încă în anul 1949, când aveam legătura cu dânsa, mi-a spus de mai multe ori că Vieru Petru a fost pe la domiciliul meu seara și i-a dat instrucțiuni soției pentru a-mi transmite mie punctele importante unde există milițieni și câini de miliție și anume să nu merg în Poiana Oglinda și Strigoiu, fiind paza foarte mare. Eu întocmai am respectat aceste dispozițiuni netrecând prin aceste puncte. Nu știu dacă era pază la obiectivele menționate mai sus²⁵⁶

Tot în anul 1949, când ne-a povestit soția despre Poiana Oglinzii și Strigoiu, ne-a mai spus că Vieru Petru, pe lângă instrucțiunile arătate mai sus, ne-a transmis [ca] nu cumva să mergem la Vicovu de Jos, la locuitorul cu care aranjase noi să ne caute niște scule, adică un ferăstrău, topor, târnăcop și lopată - nu-l cunosc pe acesta deoarece aranjase această chestiune Motrescu Vasile, - spunând că acel om este cumpărat de Miliție cu 100.000 lei numai să ne predea pe noi când vom merge după scule, fapt pentru care nici nu am mai mers după scule în comuna Vicov, ci am împrumutat de la Poiana Măgura Vacii, anume de la Cotos Ion și alții după cum am arătat în prezenta declarație.

Eu nu știu de unde a știut soția mea despre omul din Vicovu de Jos de la care trebuia să ridicăm scule, întrucât nimic nu i-am spus soției și nimeni nu a știut despre aceasta decât eu și Motrescu Vasile, apoi nu știu cum de a știut despre acest om Vieru Petru. Probabil că acel om în adevăr era în legătură cu Miliția. Pe locuitorul de la care trebuia să primim scule îl cunoaște cu precizie Motrescu Vasile.

În legătură cu activitatea mea din anul 1944, după armistițiu, și după ce am evadat de la armatele germane, în prezent nu am actele de bună purtare și altele până am fost arestat, deci timpul de 4 ani nu-l pot justifica.

În anul 1948 am fost arestat de la începutul lunii septembrie și dus la Securitatea Rădăuți unde am fost cercetat timp de 7-8 zile, nu-mi amintesc, după care am evadat, iar acolo mi-au rămas toate actele de legitimație, cum și actele care mă serveau să justific tot timpul din 1944 până în 1948.

Înainte de a fi arestat, pe la sfârșitul lunii august, când m-am prezentat în comună, am fost la postul de jandarmi, unde mi s-a făcut viza de prezentare pe actele ce le posedam, verificând toate actele ce le posedam și apoi mi le-a restituit.

Printre actele rămase la Securitatea Rădăuți mai rețin următoarele: o adeverință de la Minister din care se constata că am făcut serviciu și lucrat pe lângă comisia de armistițiu în anul 1945 sau 1946 nu îmi amintesc. O dovadă de la un măcelar Tabacu din București din care rezultă timpul cât am lucrat la acesta.

Certificat de bună purtare de la o școală din Mizil, unde am [făcut] serviciul de peste un an de zile.

O adeverință de la Postul Jandarmi Gura Vadului în care se prevedea comportarea mea cât am stat în acea comună.

Un ordin de serviciu original dat de către Căpitanul Popovici care m-a înrolat călăuză la germani, unde se arăta misiunea mea în județul C[âmpu]lung și Rădăuți și ca să fiu sprijinit de Armatele germane și române.

Un ordin de serviciu de la un maior de grăniceri tot din [anul] 1944, când se afla la Moldovița²⁵⁷.

Livretul militar tip vechi.

256. Era vorba de așa numitele posturi de pândă fixe.

257. Se referă la maiorul Gherghel Teodor, comandantul Batalionului II din regimentul 3 Grăniceri.

O adeverință eliberată de Postul de Jandarmi din Putna din 1940 sau 1941 din care rezultă predarea armamentului ce eu l-am avut în funcția de pădurar.

Buletinul de înscriere la Biroul Populației tip vechi.

Este posibil să mai fi avut și alte acte importante care au rămas acolo, pentru aceasta cer insistent să mi se predea actele ori să fie anexate la dosarul cu acte dovada despre activitatea mea în cei 4 ani, plus că la *armatele germane am fost înrolat de un ofițer român care mi-a dat și actul în cauză*, iar fără acesta eu nu am cu ce să dovedesc decât numai cu martori.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu după ce mi s-a citit cuvânt cu cuvânt, liber, nesilit de nimeni și numai adevărul așa cum s-a petrecut. Cer și acum insistent să mi se caute actele ce mi-au rămas la Securitatea Rădăuți.

(ss) Cenușă Constantin

4 decembrie 1951

- ASRI. Fondul "P", dosar 3820, vol. 5, f. 52-53.

59. **1951 decembrie 4, București.** Declarația lui Cenușă Constantin din Putna privind activitatea sa de comandant al unui grup de partizani antisovietici în vara anului 1944.

DECLARAȚIE²⁵⁸

Subsemnatul CENUȘĂ CONSTANTIN, fiul lui Ilie și Veronia, născut la data de 24 septembrie 1911, în com. Putna, domiciliat în com. Putna, Raionul Rădăuți, căsătorit, am un copil, avere posed 10 ari pământ pe care i-am dat copiilor, adică unui copil legitim și unui copil nelegitim²⁵⁹, de profesie muncitor, carte nu știu, doar numai să semnez numele și să scriu foarte prost, în trecut nu am făcut politică, iar în prezent am fost fugar prin pădure, în judecată și condamnat nu am fost²⁶⁰, declar:

Urmare la declarațiile date până în prezent cu privire la activitatea mea de fugar din 1948 și până când m-am predat, cum și din 1944 până în 1948 când am fost prins, adică arestat și trimis Siguranței pentru cercetări, de unde am evadat și stat fugar până acum, precizez următoarele:

Nu am arătat în amănunțime activitatea mea din anul 1944 cât am fost înrolat în o echipă teroristă sub comanda armatelor germane²⁶¹, atât până la Armistițiu cât și după Armistițiu, în declarațiile date la început, deoarece mi s-a[u] cerut amănunte numai despre activitatea mea din 1948 - data evadării - și până ce m-am predat autorităților de Stat.

Acum, cerându-mi-se și amănunte în ce privește activitatea ce am depus-o în echipa de teroriști, voi cu precizie să redau mai jos toate faptele mele comise în calitatea ce o aveam, fără să ascund nimic și pe cât îmi voi aminti, să arăt persoanele ce au luat parte în

258. Copie dactilografată. Nu este trecut locul unde a avut loc ancheta. Fiecare pagină este semnată de Cenușă Constantin. Nu semnează anchetatorul, nu are ștampilă.

259. Împiedicați de autorități. Iliodor și Veronica n-au primit pământul lăsat de tatăl lor prin cele două testamente.

260. Cenușă nu știa că fusese condamnat în contumacie, de două ori: în 1946 și 1950.

261. Este părerea anchetatorului, care a scris declarația. Cenușă numai a semnat.

acele echipe, urmând ca acele persoane să mai arate și eventual alte persoane pe care eu le-am uitat, ori să arate faptele ce s-au mai comis.

Prin luna aprilie 1944, eu mă găseam la domiciliul meu în com. Putna-Rădăuți, venit, după ce am [i]eșit din spitalul din Arad, de unde-mi dase drumul fie să mă prezint la unitate, fie să mă duc acasă.

Aici, am cerut Lt. MOTRESCU VASILE [corect GHEORGHE], care era comandant al unei unități dintr-un batalion fix²⁶², ca să mă înroleze și pe mine în acea unitate, deoarece nu aveam cum să plec la unitatea de care aparțineam, însă acesta mi-a spus că nu mă poate înrola deoarece sunt tânăr, iar în unitatea ce o comandă are numai oameni bătrâni.

Între timp, frontul s-a apropiat și a[u] sosit în comună armatele sovietice. Imediat după sosirea armatelor sovietice, după circa 2 zile, Comandamentul Sovietic a dat ordin să fie evacuată comuna Putna înspre județul Dorohoi, acolo fiind zonă de front.

Parte din populație s-a evacuat înspre Dorohoi, iar parte au plecat în pădure, deoarece comuna Putna este înconjurată numai de munți și pădure. Printre locuitorii plecați la pădure, am fost și eu împreună cu soția mea, copilul și alte rude.

În pădure - la distanță de comuna Putna circa 6 km - ne-am făcut o colibă, după ce mai întâi stătusem câteva zile în cantonul Struginoasa, în care colibă am stat un timp, cât anume nu-mi amintesc, însă în acest timp a fost împușcat un cumnat al meu[,] anume MANOLE, fără să știu de cine și pentru ce, dar acest fapt ne-a înspăimântat și ne-am grupat mai mulți locuitori spre a ne retrage fie mai în centrul pădurii, fie să trecem înspre Câmpulung.

Cât am stat în acea colibă, a venit la mine un oarecare ȚUGUI GHEORGHE și mi-a spus că sunt chemat de MACOVEICIUC VLADIMIR care este înrolat în Armata Germană, spunând că eu aș cunoaște bine pădurile și are nevoie de mine.

Am spus lui ȚUGUI GHEORGHE că eu sunt bolnav și nu mă pot angaja în asemenea treburi.

Tot în pădure, în acel timp, posedam o armă Z.B. cu vreo 30 de cartușe, primită de la un pădurar[,] IACOB, în prezent nu știu unde este.

În scurt timp după aceasta, am plecat către Moldovița, unde am predat arma ce o posedam la un comandament germano-român și unde am fost cercetat ca fiind suspect, pe motivul că eram denunțat de cineva că eu aș fi fost informatorul Armatelor Sovietice.

În acest scop și germanii mă urmăreau, spunând că vor să mă împuște, aceasta o știu de la un mecanic²⁶³ care mă căuta printre oameni, că unde este CENUȘĂ CONSTANTIN, fiind urmărit, iar eu am stat de vorbă cu acel mecanic și mi-a spus că am fost denunțat la germani de unul BREABĂN și BOGHEAN din com. Putna, cum [că] eu am dat informații Armatelor Sovietice.

Comandamentul germano-român se găsea în Moldovița²⁶⁴, unde am predat arma.

După ce au făcut cercetări cu mine, am lucrat câteva zile în jurul familiei, locuind lângă o fabrică și aici am întâlnit pe BOGHEAN, care ar fi fost denunțatorul meu și l-am rugat să meargă cu mine la nemți spre a-și retrage denunțul, ca fiind nevinovat, însă acesta a refuzat.

Între timp, a venit MACOVEICIUC VLADIMIR prin comuna Moldovița și a povestit oamenilor o mare bravură ce a făcut-o dânsul la Poiana Hăciungului, unde a capturat un

262. Locotenentul Motrescu L. Gheorghe comanda Campania a 3-a Fixă "Putna".

263. Era mecanicul locomotivei de C.F. Forestieră care transporta refugiați.

264. Este vorba de comandamentul trupelor din zona Moldovița.

număr de 4-5 cai, binocluri, hărți, port-hărți, etc. și că ar fi omorât un comandament sovietic²⁶⁵.

MACOVEICIUC m-a întrebat "a fost la mine ȚUGUI?" - iar eu am răspuns că da. După aceasta, MACOVEICIUC m-a luat spre a mă duce la comandamentul nemțesc din Câmpulung, unde să declar că nu am fost informatorul sovieticilor, spunând că dânsul va garanta pentru mine.

Cu această ocazie, MACOVEICIUC mi-a propus să merg în formațiunea lui de teroriști, deoarece eu cunosc pădurile bine și le voi fi de mare ajutor.

Am răspuns că nu pot să merg până ce nu voi înștiința unitatea mea, deoarece deja eram în defect, apoi am mers cu MACOVEICIUC la un cpt. POPOVICI - din Armata Română - având misiunea pe lângă Armata Germană, iar acesta m-a întrebat de situația mea militară, căruia i-am răspuns că sunt [i]eșit din spital și că trebuie să mă prezint neapărat la unitate, însă Cpt. POPOVICI - care a fost găsit de mine cu MACOVEICIUC la Câmpulung - mi-a promis că nu este numaidecât [nevoie] să plec la unitatea mea, că *dânsul este reprezentantul Corpului de Armată Română* și că ori mă voi duce la unitatea mea, ori *mă va înrola dânsul*, este tot armată.

Mergând cu MACOVEICIUC, care deja avea sub comandă un număr de oameni, români, în comuna Sadova - Câmpulung, unde *Cpt. Popovici mi-a dat un ordin de serviciu* pentru întreg județul Rădăuți și Câmpulung, să pot merge în tot timpul la oricare unitate *germană sau română* și de unde să mi se dea concursul de care voi avea nevoie²⁶⁶.

*Cpt. POPOVICI a făcut un tabel de oamenii ce trebuiau să rămână sub comanda mea și [cei] care trebuia să rămână sub comanda lui MACOVEICIUC, luând toate datele militare spre a comunica unităților noastre, așa că mi s-au repartizat circa 20 [de] oameni, echipându-ne în același timp pe o parte dintre noi în uniformă germană, depinzând direct de comanda nemțească, cum și de cea română*²⁶⁷.

Printre oamenii ce i-am primit eu sub comandă, mai rețin pe următorii: ROTAR[U] SAVASTIAN din com. Voitinel, EMIL PROȚIUC din com. Mărăția - Suceava. SPOSUB SAMSON din com. Frătăuți[i] Noi, iar restul nu știu de unde au fost.

În com. Sadova făceam instrucție militară, trageri și școală, instructori fiind ofițeri din armata germană.

Misiunea mea principală era de a călăuzi armatele operative și de a semna unde există unități inamice, bazându-se că eu cunoșteam terenul.

Am fost trimis din com. Sadova, cu un grup de teroriști, spre a recunoaște câteva puncte principale înspre com. Putna și anume dacă se află armată sovietică pe Măgura Mare și Măgura Mică și dacă sunt ocupate, cum și de a vedea un punct principal deasupra fabricii de sticlă din Putna - un observator.

Mergând în acea misiune, am constatat [că] Măgura Mare și Măgura Mică nu erau - ocupate, însă deasupra fabricii de sticlă, când ne-am apropiat, un observator a deschis cu mitraliera foc asupra noastră, de unde ne-am retras, mergând la poziția frontului românesc de la Stegea, unde era și armată germană.

Misiunea aceasta a durat circa 6 zile. La poziția de la Stegea am comunicat că deasupra fabricii de sticlă există instalat un observator.

265. Un grup de ofițeri sovietici și escorta lor.

266. Din ultimele documente, rezultă că grupurile de partizani au fost organizate de căpitanul Popovici, ofițer român de legătură pe lângă Corpul 17 Armată german.

267. Informațiile culese de partizani mergeau atât la partea română, cât și la aliații germani, existând o dublă subordonare. În registrul Matricol nu se găsesc note în baza comunicărilor căpitanului Popovici, la nici unul din foștii partizani antisovietici.

Sosit din nou la Comandament în Sadova, am primit 5 sau 6 zile libere, în care timp a plecat MACOVEICIUC în misiune, deoarece făceam cu schimbul, când el, când eu.

Mai târziu am primit misiunea de a merge cu un locotenent neamț, cu un doctor neamț și un plutonier neamț, MACOVEICIUC și un număr de teroriști, în total fiind vreo 12 persoane, spre a-i conduce la punctul principal unde se afla mai multă armată sovietică, mergând cu aceștia până în com. Putna - lângă biserică (mănăstire), unde se afla foarte multă armată sovietică, stând aproximativ o oră, în care timp lt. [locotenentul] neamț și-a făcut o schiță.

De aici, am plecat înspre Poiana Secării cu plt. [plutonierul] neamț și 5 sau 6 români, iar ceilalți au plecat înspre Voievodeasa.

În drum spre Poiana-Secării am întâlnit o patrulă de grăniceri cu vreo 24 de soldați și un sergent major, cerând să-i duc la un punct principal în Putna, însă le-am arătat că am altă misiune. Totuși i-am condus până undeva la Putna, în total fiind acuma 32 persoane, iar pe la orele 10 ziua, după ce am ocupat o poziție împreună cu grănicerii, au apărut armate sovietice. Cum ne pregăteam de mâncare, am fost atacați de armatele sovietice. Deschizând și noi foc, durând lupta circa 2 ore, după care am terminat armătura, adică muniția, în care timp un sergent major grănicer a fost rănit în genunchi, apoi cu toții ne-am retras, aducând și rănitul până la poziția Stefu.

De aici, am plecat la poziția Stegea și mai departe la Câmpulung, pentru a raporta rezultatul misiunii.

La Câmpulung am găsit pe: *Cpt. POPOVICI, căruia i-am raportat îndeplinirea misiunii și iarăși am primit 6-7 zile liber.*

Am primit apoi misiunea de a verifica dacă Poiana-Secării este ocupată sau nu, unde am plecat cu un număr de oameni pe care nu-i rețin, constatând că Poiana-Secării nu este ocupată, iar la reîntoarcere am raportat, primind din nou câteva zile liber²⁶⁸.

Am făcut trageri cu puști-mitraliere și grenade la Sadova, după care am primit circa 40 de oameni sub comandă, români, și împreună cu unul sau doi germani, am plecat la Sehăstria, unde era comandant lt. MOTRESCU VASILE [corect GHEORGHE], deoarece în fiecare noapte sovieticii atacau poziția.

Prezentându-mă la Lt. MOTRESCU, acesta mi-a dat indicații de unde vin și-l atacă noaptea armatele sovietice, spunând să aștept la o poziție în apropiere de Sehăstria, unde se afla lt. MIMOR²⁶⁹, deoarece sovieticii recunosc terenul și deci am putea să-i surprindem. Am stat în acea zi până seara, fără nici-un rost.

Seara pe la orele 5, au apărut pe un deal deasupra noastră armate sovietice. Eu cu oamenii mă aflam mai jos. Nu știam că aceștia sunt sovieticii. Serg[entul] major neamț ce era cu noi, s-a deplasat câțiva metri la o parte și a deschis foc cu pistolul-mitraliere, împușcând cu această ocazie un sovietic, iar eu imediat i-am atras atenția că nu era cazul a deschide foc, deoarece suntem descoperiți și-n poziție proastă, putând să ne omoare pe toți. Retrăgându-ne imediat de acolo, după circa o jumătate de oră, s-a deschis un foc puternic de mitraliere, grenade, puști-mitraliere și cu pistolete, chiar în locul de unde plecasem noi.

Mergând la lt. MOTRESCU am raportat situația, iar dânsul a dat ordin să se tragă

268. Concluzia: Grupurile de partizani aveau o mare libertate de mișcare și de inițiativă. O misiune putea dura câteva zile și alături de partizani au fost situații în care au acționat grăniceri sau elemente din Batalionul Fix. Dacă grupul de partizani era însoțit de un ofițer german, nu el primea comanda, ci era subordonat comandantului grupului de partizani, care era român. La întoarcerea din misiune, comandantul grupului raporta rezultatul la comandamentul din Câmpulung ofițerului de serviciu, care putea fi german sau român. După fiecare misiune, partizanii depuneau armele la magazine și primeau un număr de zile libere.

269. Locotenentul Mimor Maximilian, comandantul Plutonului Fix de mitraliere.

câteva branduri în acea parte, după care sovieticii s-au retras către poziția lui MIMOR, trăgând fără întrerupere.

S-a făcut noaptea, iar focul deschis de sovietici nu încetase. Lt. MOTRESCU spunând că acuma îl atacă pe TUDOSE, sfătuindu-se cu Slt. GROZAVU²⁷⁰ și DOLCIU BĂCU²⁷¹, ca noi să-i dăm ajutor lui TUDOSE.

Dimineața pe la orele 3, am plecat eu cu vreo 20 de oameni și [Lt.] MOTRESCU cu vreo 10 oameni, mergând la poziția din Stefu, unde comanda Tudose, însă aici nu am găsit pe nimeni deoarece, după informații, TUDOSE a fost rănit și părăsise poziția cu toți oamenii. Ploua și tranșeele erau pline de apă, iar [Lt.] MOTRESCU a dat ordin să ocup eu poziția aceea, până ce va aduce dânsul ostași. Am ocupat poziția, stând în apă 3 zile și 3 nopți, iar a 3-a zi a sosit Slt. BĂCU și m-a întrebat dacă am mâncare. Spunând că nu am, dânsul ne-a promis că ne va trimite.

Prima seară am fost atacați de sovietici, dar am ținut foc și nu au reușit să ne ocupe poziția și apoi mi se pare că au mai încercat o dată să ne ocupe poziția și apoi mi se pare că au mai încercat odată să ne respingă, dar fără rezultat.

A patra zi a sosit un pluton de vreo 30 nemți și au ocupat poziția, iar eu cu toți oamenii, fără să cadă niciunul în acele lupte, m-am reîntors la Sadova, unde am raportat situația, primind din nou 4-5 zile liber.

În timpul când eram liber la Sadova, a venit Lt. MOTRESCU cu un tabel, spunând că un colonel l-a însărcinat să facă acel tabel, de oamenii mei care au ocupat poziția Stefu, spre a ne decora cu "Virtutea Militară", spunând că și el a primit "Virtutea Militară" și este propus pentru "Crucea de Fier", când m-a propus și pe mine să fiu decorat (atât) cu "Virtutea Militară" și "Crucea de Fier", însă nu am mai primit nici una și nici alta²⁷².

Cpt. POPOVICI ne-a ținut o cuvântare, încurajând să luptăm mai departe, căci vom primi premii de la Rege și apoi m-a chemat pe mine și MACOVEICIUC la Legiunea de Jandarmi Câmpulung, unde ne-a dat pistoale mici, spunând că mai bine să ne împușcăm decât să trădăm secretele, dându-mi misiunea să merg în pădure la Poiana Măgura Mare și Măgura Mică, pentru a vedea dacă sunt ocupate sau nu, unde am mers și am văzut că nu sunt ocupate. La înapoiere, unul dintre oamenii ce mă însoțeau a spus că la un pod a văzut un sovietic, în timp ce noi fierbeam niște cartofi, cu noi fiind și un german. Am deschis foc și tras câte o rafală de pușcă-mitralieră spre acel pod, însă nu am văzut nimic.

Ne-am întors pe la poziția Stegea, unde am arătat că Poienele nu sunt ocupate și apoi am venit la Sadova.

În ziua de 25 iulie 1944, m-a chemat pe mine și pe MACOVEICIUC la Comandamentul [din] Câmpulung, unde era un general german care mi-a dat un act scris, arătându-se activitatea mea, dându-mi tot atunci suma de 25.000 lei, ca premiu pentru activitatea depusă și pentru a întreține familia. Acel general mi-a mai spus că din partea Armatei Române, pentru bravurile făcute, voi primi un act de la Cpt. POPOVICI²⁷³.

De la înscrierea mea în această unitate și până la terminare, primeam alimente și subzistențele necesare pentru mine și familie.

De acolo am mers la Sadova, unde am făcut instrucție și școală până la 23 august

270. Slt. rez. Gheorghe Grozavu, comandantul Plutonului Fix Nr. 1 Putna.

271. Slt. rez. Dorimedont Băcu, șeful grupului comandă, Batalionul Fix Bucovina.

272. Intervenind evenimentele de la 23 august 1944, Cenușă n-a mai intrat în posesia decorațiilor. Fiind recompensat atât de români cât și de nemți, avem încă o dovadă că acțiunile partizanilor serveau și pe unii și pe alții.

273. Este dovada că partizanii, în vara anului 1944, au fost subordonați unui comandament româno-german.

1944 - când a fost armistițiu.

Cu ocazia armistițiului, nemții ne-au ținut o cuvântare, spunând că nu mai au încredere în Armata Română, iar noi care le-am fost de ajutor, să-i urmăm fără nici o frică, deoarece victoria va fi a lor. iar acei care vor fugi sau se vor da la o parte, vor fi împușcați până la al șaptelea neam.

Imediat după armistițiu, mi se pare că a doua zi, nemții au primit informații de la un oarecare informator român, că prin păduri există multă armată română fugiți și care ar ataca pe armatele germane.

Am primit misiunea de la germani să plecăm cu un număr de teroriști români și împreună cu noi un număr de germani, plecând de la Sadova, prin păduri, către comuna Breaza, fără să întâlnim nici-un fel de armată, decât un pădurar, care a fost cercetat și [a] mers împreună cu noi ca călăuză.

Am ajuns la un canton silvic după ce înserase, unde oamenii ce mă însoțeau s-au culcat în grajd, iar eu cu un subofițer german am mers în canton, unde găsisem ca pădurar pe CORFUS, cunoscut de al meu, deoarece făcuse serviciu la Putna. În casă la acesta am fost serviți cu lapte și nu mai știu ce mâncare, apoi cercetând pe acesta despre existența armatelor prin pădure, dânsul la început ne-a spus că nu este nimeni. CORFUS, la un moment dat, foarte îngrijorat, a spus că ne-ar aduce la cunoștință ceva, dar are copii și-i este frică să nu fie împușcat. Germanul ce ne însoțea i-a promis că nu i se întâmplă nimica, și să-i spună tot ceea ce știe.

La început tot nega, însă la un moment dat a spus că undeva în apropiere de cantonul său, pe un munte, se găsește un fiu al său, însoțit de un altul, cu 3 cai, având asupra lor o pușcă-mitralieră și alt armament, cum au fugit de la armată și că dânsul merge să ne arate unde sunt aceștia, numai să nu fie împușcați, când la fel germanul a garantat că nu se va întâmpla nimic. A doua zi dimineata, pe la orele 3-4, conduși de acest CORFUS, împreună cu oamenii ce-i aveam, care au rămas de pază la canton, iar germanul cu mine și CORFUS am plecat înspre munte.

În drum i s-a atras atenția lui CORFUS ca să se ducă el la fiul său, să-l lămurească spre a nu trage să ne împuște și să vină la noi. Când am ajuns la locul indicat, am rămas la o distanță de circa 200 m, iar CORFUS s-a dus să caute pe fiul său. Imediat l-a găsit, știind locul cu precizie, venind CORFUS cu fiul său pe care nu știu cum îl cheamă și încă un militar, amândoi îmbrăcați în uniformă militară de grăniceri români, având asupra lor o pușcă-mitralieră și un pistol automat, care au fost ridicate de german chiar la sosire și cu toții am coborât la canton.

Au fost cercetați militarii dacă mai există armată prin pădure, iar dâșii au spus că mai este. Cu toții, de la acest canton, am plecat spre com. Sadova, la Comandament, având cu noi armamentul militarilor, cum și pe cei 2 ostași cu tatăl unuia, anume CORFUS.

La Sadova, germanii le-au dat mâncare și de încălțat, după care au spus că sunt liberi, însă nu știu unde au plecat.

A doua zi, din nou am plecat în misiune împreună cu nemții și câțiva români înrolați în acea organizație, pe șosea, spre comuna Breaza.

(Menționez că de la cei doi ostași aduși cu o zi înainte, unde ne-a condus CORFUS, am adus până la Sadova și cei 3 cai, ce-i aveau tot de la armată).

Ajunși la Breaza, având cu noi și cei trei cai, nemții mergând călări, ne-am oprit în marginea comunei, dând drumul la cai într-o livadă iar nemții ce ne însoțeau - la număr nu știu câți erau - am rămas la intrarea în comună, iar eu împreună cu ROTARU SEVASTIAN am intrat în comuna Breaza, spre centru.

Pe drum am întâlnit un ostaș român, în uniformă de grănicer, pe care l-am întrebat ce-i cu dânsul pe aici, iar el a spus că este la lucru pe la diferiți oameni, fugit din unitatea sa și

care fiind în apropiere de nemții din marginea comunei, a fost chemat de dâșii și a rămas acolo. Acest ostaș mi-a spus unde se găsește într-o casă, un sublocotenent de grăniceri, cu alți ostași, îmbrăcați în uniformă țărănească. După informațiile primite de la acest ostaș, am mers la clădirea indicată și în adevăr am găsit un sublocotenent îmbrăcat țaran, pe care l-am recunoscut din misiunile ce împreună le-am avut - numele nu-l rețin aici fiind și un ostaș care era furier la cancelarie.

ROTARU SEVASTIAN imediat ce l-a văzut, a încercat să-l împuște pe motivul că și-a dezbrăcat haina militară, însă a fost oprit de mine ca nefiind cazul să-l împuște. Pistolul ce-l avea sublocotenentul, cum și o grenadă mi se pare de la furier, au fost luate de ROTARU.

Împreună cu sublocotenentul și cu ostașul ce-l însoțea, am mers la germanii și restul de teroriști ce ne așteptau în marginea comunei, distanța fiind mică, pentru ca sublocotenentul să raporteze care este situația lui.

Germanii l-au sfătuit să se ducă în comună și să-și adune oamenii ce-i avuse[se] sub comandă, eventual alți militari, cu care să se prezinte în stradă. Sublocotenentul a plecat și nu după mult timp a adunat vreo 16-17 oameni, nu-mi amintesc exact, parte militari iar alții îmbrăcați civil, având unii asupra lor și armament și cu toți aceștia a venit în stradă, apoi împreună cu noi am mers la o școală în com. Breaza, unde au fost introduși toți.

Ostașii au indicat și locuințele pe unde au lăsat caii militari, iar oamenii noștri au adunat acești cai la școală.

Din caii adunați, 2 cai i-am dat la 2 locuitori din comuna Putna, deoarece venise aceștia și au cerut caii de la germanii ce ne însoțeau, căzând de acord toți spre a le da caii.

În com. Breaza am mers la restaurant împreună cu sublocotenentul reținut [și] cu ROTARU SEVASTIAN, unde am consumat câte un sfert de rachiu, cu care ocazie sublocotenentul m-a rugat să fac cum știu, numai să-l scot de acolo, să nu fie dus în lagăr, cerând în același timp să-l scot și pe furierul ce-l însoțea. I-am promis pe răspunderea mea că-l voiu scoate, însă nu acolo, ci seara, când germanii vor fi la masă.

Seara, am scos din școală, unde erau pază germani, cum și teroriștii, iar în momentul plecării germanilor care făceau paza la masă, chemând afară pe sublocotenentul în cauză și pe furier cu scopul de a le vorbi ceva, dând slt. și pistolul ce-l luase ROTARU SEVASTIAN, spunând să plece imediat și dacă vrea să meargă în poiana unde erau caii, să-și ia doi cai. Dânsul mi-a spus că nu are nevoie de cai, promițând că ori unde va fi chemat dânsul, are să arate modul cum eu am lucrat, cunoscându-mi toată activitatea, aceștia dispărând.

La întoarcerea germanilor, am fost tras la răspundere că eu expre[s] le-am dat drumul celor 2, însă am motivat că am stat de vorbă cu dâșii, [că] mergând la o parte pentru mine, dâșii au dispărut.

Noaptea am dormit acolo, iar a doua zi a sosit un camion de germani, care au mai făcut o razie, fără rezultat și mai târziu au încărcat în camion oamenii ce erau reținuți în școală încă cu o zi înainte și i-a transportat la Sadova, iar noi am venit pe jos tot la Sadova. Aici am găsit încă pe acei oameni în Comandamentul de la Sadova, dar nu știu ce s-a petrecut cu dâșii, deoarece eu am plecat în altă misiune.

În Sadova am primit de la germani una pereche de cai cu o căruță, spunând să am cu ce transporta familia, cum și bagajul celorlalți oameni ce erau încadrați, făcând o coloană și cu alte căruțe, pornind înspre Vatra-Dornei.

Aceasta era după 6-7 zile de la data armistițiului.

Odată cu pornirea celor din Sadova, eu împreună cu UNGUR TITUS, PROȚIUC EMILIAN, SPOSUB SAMSON, probabil și RUSU AR[C]HIP și alții ale căror nume nu rețin, am primit misiunea de a ne deplasa pe muntele Mestecăniș către Valea-Putnei, cu scopul de a le asigura retragerea lor, unde în cazul că vom observa sovietici să tragem, pentru

a-i semnala și apoi armatele sovietice să creadă că sunt forțe instalate pe munte și să nu atace șoseaua.

Ajunș[i] pe niște munți, conduș[i] de UNGUR TITUS care cunoștea această regiune, am găsit niște tranșee vechi, unde am tras fără rost toată muniția cu care am fost dotați și apoi am trecut în comuna Fundu Moldovei. la o mătușă de-a lui UNGUR TITUS. unde am băut niște lapte și aceasta ne-a întrebat unde mergem. Spunând că vrem să trecem spre muntele Mestecăniș, dânsa ne-a arătat că nemții, seara, au îngropat ceva pe acel drum. Verificând, ne-am convins că este minat. Apoi am plecat pe coastă până pe muntele Mestecăniș, unde era deja instalată poziția germană. Fiind opriți, UNGUR TITUS a vorbit în limba germană, că am avut o misiune și că am întâlnit o patrulă sovietică, uzând toată muniția, iar acum mergem după Comandament. spre a ne aproviziona.

În comuna Iacobenii sau marginea comunei Ciocănești, am găsit Comandamentul, unde era[u] ajunși și restul de teroriști, cu familiile noastre. Pe mine mă însoțea[u] soția mea Marioara și o soră anume SOLOMEA MANOLE, care nu știu unde este acum.

Din Iacobenii sau Ciocănești, nu știu exact, am fost trimis cu un grup de teroriști tot spre muntele Mestecăniș, spre a verifica existența armatelor sovietice și când o parte din muniție am îngropat pe când ne înapoiam din misiune, deoarece nu întâlnisem nici-un fel de armată sovietică, motivând la germani că am epuizat muniția contra armatelor sovietice.

În Iacobenii am mai stat circa câteva ore, după care am plecat spre Vatra Dornei. În total aici am stat 2-3 zile.

Din Iacobenii nu ne-am oprit decât în com. Dorna Cândreni. Aici, Comandamentul german se instalase în o clădire a Ocolului Silvic, sosind la începutul lunii septembrie, însă nu mai rețin data.

În comuna Dorna Cândreni. am făcut din nou școală și instrucție sub comanda ofițerilor germani, însă nu-mi amintesc cât timp.

Familia mea, am căutat în comuna Dorna Cândreni, să o cantonez cât mai izolat, în marginea unei păduri, condus de către UNGUR TITUS, care avea rude în comuna Dorna Cândreni, aceasta cu scopul de a fugi de sub comanda germană, însă germanii ce se găseau cu noi au găsit familia într-o zi unde era cantonată și li s-a părut suspect, când au adus-o în comună împreună cu căruța.

M-am instalat din nou într-o clădire din apropierea ocolului silvic - unde se găsea Comandamentul - în casă repartizată de armata germană și aici am stat până la plecare.

La Dorna Cândreni, numărul teroriștilor a crescut, deoarece se înscrise[se]ră noi elemente, însă nu pot să rețin numele acelora care s-au înscris ulterior, doar pot reține cum am arătat și la început, câteva nume din cei care au activat mai mult și care încă se găseau în comuna Dorna Cândreni și anume: EMIL PROȚIUC din Mărăția-Suceava, SPOSUB SAMSON din com. Frătăuți[i] Noi - Rădăuți, RUSU AR[C]HIP din com. Gălănești - Rădăuți, UNGUR TITUS din Câmpulung, ROTARU SEVASTIAN din Voitineli - Rădăuți, unul VĂCĂREANU din Rădăuți - nu-i cunosc prenumele - apoi la urmă a intrat și un tânăr anume URSUȚ DUMITRU, originar chiar din comuna Dorna Cândreni. Menționez că o parte din oamenii ce i-am avut sub comandă au rămas în urmă, fie că au plecat la unități, sau ca fugari, cum este: MOTRESCU GHEORGHE, fratele lui Vasile, ȚUGUI GHEORGHE și alții.

Nu pot cunoaște pe toți teroriștii, deoarece în comuna Dorna Cândreni se găsea și MACOVEICIUC VLADIMIR cu oamenii ce-i comanda aparte, însă mai rețin numai pe fiul său MACOVEICIUC SILVESTRU. MACOVEICIUC VLADIMIR este decedat din anul 1946.

În timpul liber, adică atunci când nu eram într-o misiune ordonată, toți cei care făceau parte din unitatea ce o comandam, nu eram responsabil despre activitatea lor. Fiecare mergea

unde vroia, înarmați toți, în uniformă germană, trăgând focuri de armă fără nici un rost și neavând calitatea de a-i opri sau interzice de a nu face uz de armă.

O parte din teroriști dormeau chiar la Comandament, iar alții erau cantonați pe la locuitori.

Nu am executat nici o misiune ordonată din această comună înspre front și nici nu știu unde era instalată poziția.

Între timp armatele germane se retrăgeau, alții veneau înspre front, iar alții cantonau în comună.

Cu noi se mai găsea[u] circa 4-5 germani, din care 3 ofițeri.

Într-o sâmbătă după masă - nu-mi amintesc data - am primit ordin secret personal, că a doua zi urmează să plecăm din acea comună mai departe, deoarece dâșii se retrag, ordonând totodată ca înainte de plecare să adunăm vite de la locuitori pentru a avea ce mânca, sau cu alt scop, eu nu știu. Nu-mi amintesc dacă mai era cineva de față când am primit ordinul.

Tot în acea seară am transmis ordinul primit de la germani la ceilalți teroriști, fixând zorii zilei să ne răspândim prin comună și să adunăm ceva vite.

Zis și făcut. În zorii zilei am mers la Comandament. Rectific: de acasă am plecat împreună cu URSUȚ DUMITRU, SPOSUB SAMSON, PROȚIUC EMILIAN și nu mai știu cine, în spre muntele Oușoru - aproape de ocolul silvic și pe lângă șosea, însă nu am mers toți la un loc, răspândindu-ne pe la casele unde erau vite.

Nu știu dacă am trecut pe lângă farmacie dimineata când am plecat sau nu.

Nu recunosc și nu este adevărat că eu împreună cu SPOSUB SAMSON, URSUȚ DUMITRU și un oarecare PĂDURARU GHEORGHE, să fi mers atunci dimineata când am pornit după vite, pe la farmacia proprietatea COMȘA ERNA, de unde să fi furat bani. Poate aceasta să fi făcut numai dâșii, iar acum caută să se descarce de responsabilitate, invocând motivul că așa fi fost și eu să furăm bani - în calitate de șef.

Văd că mi s-a spus în față de URSUȚ DUMITRU și SPOSUB SAMSON că așa fi fost în acea dimineată, însă cu siguranță aceasta numai din răzbunare, pentru că eu nu am fost și nu am luat parte la asemenea jafuri, mai ales că nici nu-mi trebuia[u] bani, neavând ce face cu ei.

După ce am adunat 7-8 vite (vacii și junce), am mers la comandament cu acestea, ajungând pe la orele 6-7 dimineată, sau poate și mai devreme, deoarece cum am arătat și mai sus, am luat de pe câmp sau din curțile oamenilor câteva vite și acestea fiind scoase din curte sau grajduri de către URSUȚ DUMITRU ori ceilalți.

Sosit la Comandament, am mai stat puțin și văzând că se adună de către teroriști din ce în ce mai multe vite, iar germanii prezenți ordonau să se mai adune, mergând chiar și dâșii la jefuit vite, eu am invocat motivul că mi s-a stricat căruța și mă duc la fierar spre a o repara, refuzând să mai merg după vite.

Între timp, cum mă găseam pe lângă căruță, în curtea locuinței mele din apropierea ocolului silvic, a venit la mine un german, împreună cu alții pe drum, intrând în curte la mine singur, unde m-a găsit împreună cu PROȚIUC EMILIAN, URSUȚ DUMITRU, SPOSUB SAMSON și ROTARU SEVASTIAN, spunând neamțul în limba română stricată, ca să merg cu dânsul până la farmacia COMȘA ERNA, pentru a lua niște injecții și medicamente pentru drum.

Fără să-mi dau seama care este intenția lui, adică a germanului și nici dânsul nu mi-a spus, am plecat împreună cu PROȚIUC EMILIAN, URSUȚ DUMITRU și SPOSUB SAMSON, înspre farmacie.

Nu rețin dacă în momentul sosirii noastre la farmacie să fi fost ușa de la intrare deschisă sau închisă, însă știu că germanul a intrat înainte în camera unde era instalată

farmacia, apoi a intrat restul, împreună cu mine.

Am văzut că în farmacie nu era nimeni, iar germanul cu SAMSON și PROȚIUC au intrat în dormitor și de acolo în altă cameră, însă nu știu până unde și cu ce scop, fără să observ la ieșirea din bucătărie, că farmacistul a căutat să fugă și că a fost ajunsă de SPOSUB, după care am auzit strigând ceva, însă nu știu și nu-mi amintesc ce se vorbea.

Nu-mi amintesc ca eu să fi fost și prin dormitor sau prin bucătărie. Cert este că în farmacie am fost.

Nu-mi amintesc cine a vorbit cu locuitorul LUCESCU CONSTANTIN din com. Dorna-Cândreni, care ar fi venit în salvarea victimei.

Menționez că atât germanul cât și ceilalți care ne însoțeau, umblau foarte repede, în afară de mine care am stat în farmacie, așteptând pe neamț și farmacistă să ne dea medicamentele de care spunea că are nevoie și după care am venit.

Nu-mi aduc aminte dacă URSUȚ DUMITRU era cu mine în farmacie, însă PROȚIUC EMILIAN și SAMSON SPOSUB se găseau în celelalte camere cu farmacistul, iar la un moment dat am auzit din farmacie în camera de alături, o detunătură de pistol, fără să se mai audă nici un strigăt, iar URSUȚ DUMITRU imediat mi-a spus: "*Mă, neamțul a împușcat farmacistul*" - ieșind apoi și ceilalți din dormitor în farmacie, dându-ne personal neamțul niște medicamente. Toate au fost date la cei enumerați mai sus, fără ca eu să primesc ceva²⁷⁴.

Medicamentele au fost duse la căruța mea, unde de fapt aveau bagajul și ei, adică SPOSUB SAMSON, PROȚIUC EMILIAN și URSUȚ DUMITRU, plus că și germanii aveau bagaje în acea căruță.

Nu am observat ce lucruri au luat de la victimă cei care au fost cu mine, deoarece eu am plecat, iar dâșii au mers în urmă.

Este adevărat că am văzut pe la farmacistă, cu ocazia comiterii acestui fapt o bătrână, însă nu o cunosc și nici nu pot da amănunte unde anume se găsea în momentul când am fost prezenți acolo.

Nu recunosc ca eu să fi luat bani de la farmacistă nici înainte de a fi împușcată și mai mult nici după aceasta. Nu am luat nici un ban și nici un obiect. În afară de cei care au fost cu mine prezenți, eu nu știu cine a mai furat de pe acolo, deoarece eu cum am arătat și mai sus, nici nu cunoșteam pe toți cetățenii care erau înrolați în armata germană, neavând o evidență a lor scrisă.

Nu este adevărat că am mers la farmacie cu scopul de a ucide pe farmacistă și nici nu a fost vorba despre aceasta, mai ales că eu în tot timpul când mergeam cu persoane înrolate în armata germană în misiune sau în orice ocaziune, opream de a face rău locuitorilor, opream de a face uz de armă pentru a speria cetățenii. Nu am tras nici un foc de armă sau pistol asupra unui cetățean în afară de când eram pe front și atunci fără să văd omul.

Dovadă că eu am fost contra în tot timpul pentru a face uz de armă, este și faptul că URSUȚ DUMITRU din com. Dorna-Cândreni când a luat de la o femeie sau un om, nu-mi amintesc, o vacă și voia să tragă aiurea, când a fost oprit, iar proprietarului de vită i-am spus să meargă în pădure cu vitele și să le ascundă.

Nu știu de ce învinuieți URSUȚ DUMITRU, SPOSUB SAMSON și PROȚIUC EMILIAN susțin că nu a fost german la comiterea omorului în contra farmacistei COMȘA ERNA, întrucât eu după cât îmi amintesc a fost cu precizie un german, totuși văd că mi se spune în față de toți trei că nu a fost german la comiterea acestui fapt și că numai noi patru

274. Indiferent cine a împușcat farmacistul, evreică. Constantin Cenușă a fost acuzat și condamnat pentru uciderea ei în grup. A fost cea mai gravă dintre acuzațiile care i s-au adus și, probabil, cauza "sinuciderii" sale suspecte, la numai trei zile după punerea sa în libertate.

am fost acolo.

Mi se spune în față că aş fi luat bani şi le-am dat şi lor de la farmacie, însă acesta este un neadevăr, fiind posibil că dâşii singuri au luat bani şi obiecte, căutând acum să se descarce de fapta ce au comis-o.

Că am avut căruţă cu 2 cai este adevărat şi am declarat mai sus, fiind primită de la germani numai spre a mă folosi de ea, eu şi alţii, este adevărat că am fost împreună cu soţia şi o soră a mea anume ANUTA la Dorna-Cândreni.

Este adevărat că în com. Dorna-Cândreni a venit un locuitor la ocolul silvic şi mi-a cerut mie să-i dau vaca ce a fost luată de către noi şi era adusă în curtea ocolului (MEZDREA CARP), insistând de a-i da vaca, însă nu-mi amintesc dacă atunci când a venit după vacă era dimineaţa sau mai târziu, că era comisă crima sau nu, însă nu ştiu că în urma insistenţelor că este om sărac, am intervenit pe lângă ostaşul german ce era la ocol şi l-am rugat să-i dăm vaca, iar înainte de plecare i-am dat vaca ce i-a fost luată dimineaţa.

Nu ştiu cine a dat foc clădirii unde a fost farmacia.

Din com. Dorna Cândreni am plecat tot în ziua când s-a comis crima, cam pe la orele 11-12 sau poate mai târziu, exact nu-mi amintesc.

Crima s-a comis dimineaţa, cam pe la orele 7, adică după ce am adunat câteva vite de prin comună, pe care le-am adus la ocol.

Prin comuna Dorna Cândreni erau răspândiţi teroriştii în fiecare colţ, fiecare de capul lui şi deci nu ştiu care din aceştia se găsea în Poiana Negri. Deci în privinţa faptelor comise în com. Dorna Cândreni, cătunul Poiana Negri, nu pot să dau nici o relaţie.

Plecând din com. Dorna Cândreni nu ne-au oprit decât în popasuri mici, sau pe timpul nopţii, până în apropiere de Bistriţa, însă nu ştiu localitatea.

Aici ne-au luat germanii împreună cu dâşii, ne-au condus seara îndărăt spre muntele Măgura, unde am stat până dimineaţa, arătând pe unde să mergem[,] fiind terenul minat. mergând până aproape de front. La plecare am primit misiunea să prindem neapărat un ostaş sovietic viu, deoarece nu se ştia unde sunt sovieticii şi ce forţe au.

Seara, după ce am mers pe o cărare pe unde se cunoştea că au trecut armate, fiind picioarele cailor cunoscute, instalând 10 oameni la o baracă, iar o parte am rămas de pândă la intrarea în potecă. Focurile erau foarte puternice de mitraliere, branduri, etc., crezând că nu vom scăpa nici unul cu viaţă.

Deodată, acolo unde făceam pândă, au apărut 5 ostaşi sovietici cu puşti-mitraliere şi pistoale automate. Noi i-am somat şi am tras focuri de pistoale şi de puşti-mitraliere. Au tras şi ei, însă nu am observat să fi căzut unul dintre noi şi nici dintre sovietici, deoarece pădurea era deasă. ROTARU SEVASTIAN, nu ştiu în ce mod, însă a văzut un ostaş sovietic lângă un copac, pe care l-a prins viu.

Am luat pe acel ostaş şi [am] fugit de acolo fiind în apropiere de poziţia sovietică, trecând pe la baraca unde erau rămaşi cei 10 oameni, intrând în poziţia nemţească. Din urmă s-a auzit un foc puternic deschis de sovietici. Am intrat în poziţia nemţilor şi ne-am dus într-o casă eu, ROTARU SEVASTIAN şi PROŢIUC EMILIAN, împreună cu ostaşul prins şi un căpitan neamţ, care l-a cercetat pe acel ostaş, întrebând câtă armată se află în Dorna, iar ostaşul i-a spus că se află un batalion.

Restul de oameni care au fost cu noi s-au culcat, fiind noaptea. Căpitanul neamţ mi-a dat ordin mie şi lui Rotaru Sevastian unde să predăm pe sovietic. Ne-am deplasat cam vre-o 500 m şi am dormit până dimineaţa, iar dimineaţa ne-am prezentat la comandamentul nostru cu sovieticul, unde am primit dovada că am predat pe acel sovietic şi am plecat spre Bistriţa-Năsăud, unde mi-au spus că se găseşte unitatea mea. Nu ştiu ce s-a petrecut cu acel prizonier, deoarece a rămas la comandamentul german.

Eu cu ROTARU SEVASTIAN am mers singuri până ce am găsit detașamentul nostru, iar aici am raportat unui locotenent neamț ce ne comanda despre activitatea depusă, predându-i și dovada ce am primit în urma predării prizonierului, după care mi-au arătat unde este cantonată familia.

Restul de oameni ce au rămas în urmă și cu care am fost în acțiune au sosit mai târziu, aduși cu mașina. De aici ROTARU SEVASTIAN a mai mers puțin cu noi și apoi mi se pare s-a îmbolnăvit și [a] intrat în spital, dată de când nu l-am mai văzut.

Am stat la familie 2 zile, după care frontul se apropia, iar germanii în convoi ne duceau mai departe.

Tot de aicea am mai fost într-o misiune prin pădure, însă nu am întâlnit nici un fel de armate, decât undeva într-o pădure, conduși acolo de către niște pădurari, am găsit colibe acoperite cu piei de oaie, fapt raportat la nemți, care s-au deplasat în acea parte, iar noi ne-am continuat retragerea.

Ajungând în apropiere de Satu Mare, m-am sfătuit cu MACOVEICIUC VLADIMIR și alții din cei care eram voluntari, spre a fugi de sub comanda germană unde eram înrolat și să ne ascundem. Însă așa să procedăm. Să ne putem scoate și familiile. Profitând de o învâlmășeală când nemții se retrăgeau grămezi, chiar aproape de orașul Satu Mare, într-o seară, am [i]eșit din convoi împreună cu MACOVEICIUC VLADIMIR, familia acestuia, familia mea, SPOSUB SAMSON, PROȚIUC EMILIAN, RUSU AR[C]HIP, un oarecare KIKER [corect Chicher Anania] de prin Bosanci și URSUȚ DUMITRU care mâna niște vaci și oi jefuite de armate, mergând toți cei de mai sus în o luncă cu tot cu vite și oi. Nu-mi pot aminti numărul vitelor și oilor rămase, însă au fost foarte multe.

Sosiți în acea luncă situată lângă comuna Lipău - Satu Mare, am îngropat tot armamentul, muniția și echipamentul german ce-l posedam noi, făcând o groapă în pământ, unde am astupat pe urmă. În acea groapă, după câte îmi amintesc, am băgat câteva puști-mitraliere, pistoale automate sovietice și germane, arme, muniție, grenade, pistoale mici, foi de cort, mantale, pelerine, adică bluze din doc, pantaloni, vestoane, încălțăminte, etc. De față a fost când am îngropat toate acestea RUSU ARCHIP, PROȚIUC EMILIAN, URSUȚ DUMITRU, SPOSUB SAMSON, KIKER [Chicher], MACOVEICIUC VLADIMIR, fiul său MACOVEICIUC SILVESTRU și încă un fiu mai mic pe care nu știu cum îl cheamă²⁷⁵.

Am stat ascunși cu toții în acea luncă, trecând mai în fund[.] împreună cu vitele ce le aveam cu noi, până ce au trecut armatele sovietice, intrând după aceea în comuna Lipău, la o casă, unde am cantonat împreună cu URSUȚ DUMITRU și EMILIAN PROȚIUC și familia mea, iar restul au cantonat la alte case.

De aici m-au luat sovieticii și am lucrat câteva zile la un pod.

Vitele și oile ce le-am avut au rămas pe la diferiți locuitori în acea comună, oprind pentru mine caii ce-i aveam cu căruța primită de la nemți, o vacă și circa 30 oi.

Am stat în această comună câteva zile, după care am plecat spre casă. Imediat ce am pornit, armatele sovietice mi-au luat un cal, fapt pentru care mi-am luat din vitele rămase de la germani și o pereche de boi, spre a avea cu ce să-mi transport bagajul.

Am pornit spre Bistrița, iar pe drum armatele sovietice mi-au luat și cel de-al doilea cal, după care am înjugat boii și în felul acesta am venit până în o comună pe care nu mi-o amintesc, unde am vândut câteva oi și în schimb am cumpărat un cal.

Cu toate acestea am continuat drumul, oprindu-mă în comuna Dumitra - Năsăud. Eram însoțit de familie și de URSUȚ DUMITRU și PROȚIUC EMILIAN.

Aici am fost cantonat provizoriu de către primarul comunei, iar la câteva zile am mers

275. Victor Macoveiciuc.

la Prefectură în Năsăud, unde prefectul mi-a dat un act spre a mi se da o locuință în comuna Dumitra. Pe baza acestui act, primarul mi-a dat o casă a unui fost sas plecat în Germania și aici am locuit împreună cu URSUȚ DUMITRU și PROȚIUC EMIL.

În această comună am lucrat pe la mașina de tre[i]er, câștigând hrană după familie, aprovizionându-mă pentru iarnă. PROȚIUC EMILIAN a lucrat și dânsul cu mine, iar Ursuț Dumitru stătea și îngrijea de vite acasă la mine, lucrând și la câmp. La un moment dat, în lipsa mea de acasă, URSUȚ DUMITRU a furat calul meu și a fugit, plus că și unele lucruri din casă a furat.

Nu-mi amintesc cât timp am stat în această comună, însă era acum aproape de iarnă când am lăsat soția cu boii, vaca și oile în acea comună, însă având fân puțin, oile au fost date unui locuitor pentru iernat, cu condiția de a le ierna în jumătate. După câte îmi reamintesc, acesta ar fi fost POPĂRȚAC MACEDON, tot refugiat, însă nu știu de unde. De la acest POPĂRȚAC am primit o armă rusească retezată, o grenadă și nu țin minte câte cartușe.

Cam prin luna decembrie 1944, împreună cu PROȚIUC EMILIAN, am plecat către comuna Putna[,] pe jos, spre a vedea ce mai este nou prin sat, iar de aici urmând să mă prezint la unitate pentru clarificarea situației militare.

În comuna Putna am sosit la o soră a mea împreună cu PROȚIUC, dormind la sora mea anume CATRINA BILIBĂU, iar dimineața PROȚIUC EMILIAN a plecat înspre Rădăuți, fiind condus de o nepoată a mea până la ieșire din comună sau poate mai departe, deoarece nu cunoștea drumul. Nepoata este decedată.

Cu această ocazie, din zvon public, am aflat că sunt urmărit pentru activitatea ce am depus-o cu trupele germane și dacă mă vor prinde voi fi închis. Sperîndu-mă de aceasta, am plecat la București din comună împreună cu SCHIPOR ILIE care mergea după porumb, alergând împreună până la Botoșani sau unde în apropiere.

De aici am plecat cu trenul, după ce mai întâi i-am dat acestuia o sumă de bani, ca drept căraușie, bani ce-i aveam încă din cei primiți de la germani. Trenul la fel din acei bani a fost plătit, însă numai din Iași, deoarece până acolo am mers pe jos.

În București m-am prezentat la un colonel cunoscut, GAVĂȚ STEFAN, stând la acesta până ce a fost arestat în primăvara anului 1945, apoi mi-am adus și familia aici, ocupând diferite servicii până în anul 1948, stând în acest timp și în com. Mizil. la ESTELIAN PĂTRAȘCU, la o vie a lui POPESCU [Ilie], dr. SPIRESCU, apoi am stat la o școală și alții pe unde mi-am putut câștiga existența.

În anul 1948 am sosit în comuna Putna, unde m-am prezentat la Postul de Jandarmi și mi s-a făcut viză de prezență, după care mi-a verificat actele și apoi am plecat la lucru în pădure, însă la câteva zile am fost arestat, legat și apoi trimis la Rădăuți, la Legiunea de Jandarmi și de aici imediat trimis la Siguranță.

La Siguranță am stat 7-8 zile - nu-mi amintesc - fiind cercetat în legătură cu prezența mea din 1944 până în 1948, cât am lipsit din comună, arătând că toate datele mele în acest timp sunt consemnate în actele ce le posed. Apoi mi s-a[u] adus unele acuzații că aș fi fost legionar, după care m-am hotărât să evaderez, fiind *acuzat injust*, hotărâre care a fost și rezolvată, evadând la câteva zile.

Nu aș fi evadat, însă mă gândeam că voi fi închis nevinovat și așa cum a spus în primăvara aceluia an Cpt. POPESCU ION, că mai bine *decât să mor în lagăr, mai bine să mor liber*.

De atunci am fost fugar și flămând pe munți, procurându-mi armament de apărare și pentru a vâna eventual, să mă pot întreține, stând în această poziție de prin luna septembrie 1948 până în luna august 1951, când m-am predat de *bunăvoie* autorităților de Stat.

Activitatea mea până la evadare și după evadare am arătat-o în primele declarații, fiind reale și pe care le susțin.

Mai declar că în Armata Română nu am posedat nici un grad, fiind soldat, iar în timpul cât am fost înrolat în bandele de teroriști de către Cpt. POPOVICI și până la fuga mea de acolo, nu am posedat nici un grad, promițând doar germanii că-mi vor da salari[u] 10.000 lei pe lună, însă nu am primit decât cele 25.000 lei, odată cu un act.

Aceasta declar, susțin și semnez propriu, citit cuvânt cu cuvânt, în prezența anchetatorului și în prezența dactilografului, nesilit de nimeni, fiind numai adevărul²⁷⁶.

(ss) Cenușă Constantin
4.12.1951

- ASRI, Fondul "P", dosar 3820, vol. 5, f. 22-33.

60. **1951, Rădăuți.** Registrul Matricol al Cercului Teritorial de Recrutare Rădăuți contingentul 1928, comuna Voitinell, partida lui Macoveiciuc Samson Vladimir.

1. Numărul matricol al Cercului de recrutare 1384/1928

2. Numărul tabelii de recensământ 19

3. Numele de familie MACOVEICIUC

Numele de hotez VLADIMIR

Naționalitatea român

Religia greco-ortodox

4. Semnalmente:

talie 175

fața lungărească

capacitatea toracică 97

sprâncenele blonde

părul blond

fruntea mică

ochii căprui

gura normală

nasul normal

semne particulare n-are

bărbia puțină

5. Starea civilă:

Născut în anul 1906, luna octombrie, ziua 26;

comuna Voitinell, plasa Vicovellor, județul Rădăuți;

Domiciliat în comuna Voitinell, plasa Vicovellor, județul Rădăuți;

Fiul lui Samson și al Ioana,

domiciliați în comuna Voitinell,

plasa Vicovellor, județul Rădăuți;

6. Profesiunea tâmplar;

7. Dacă este căsătorit: Da, 1926;

8. Instrucția: Știe carte 2 clase primare;

9. Data depunerii jurământului: 29.5.1932;

10. Funcția în armată: agent cercetaș;

276. În acest document, anchetatorul folosește expresia "Armatele Sovietice" de 15 ori, iar cuvântul "terorist" de 12 ori.

11. Rezultatul operațiunilor și deciziunile consiliului de recrutare și revizie: 7 martie 1927. Prezent. Dispensat ca unic fiu la mamă văduvă și săracă. Admis.

La 14.6.1927 Consiliul de revizie menține dispensa.

12. Arma: Artilerie.

13. Corpul de trupă la care a fost repartizat: Regimentul 5 Artilerie Grea [în 1928 devine Regimentul 4 Artilerie Grea].

14-18. Mutații: [...] 27 mai 1932. Anulat dispensa;

20.7.1932. Înaintat fruntaș;

22.3.1933. Înaintat caporal;

14.10.1933. Lăsat la vatră.

1.4.1934. Trecut în complectare.

10.8.1939. Chemat concentrare.

24.8.1939. Lăsat la vatră desconcentrat, ordin de zi nr. 333/1939, fiind instructor la premilitari.

3.4.1943. Vărsat la vatră Cercul Recrutare Rădăuți fiind clasat inapt serviciu militar, dar apt serviciu obștesc, adresa Spit[alului] R.E. [Regina Elisabeta] nr. 8414, înreg. la nr. 6131, ordin de zi nr. 339/1943. Înscris la Registrul reformati la nr. 61/1943.

• AMR. Registrul Matricol C.T. Rădăuți. ctg. 1928 nr. matricol 1384.

61. 1952 mai 19, Iași. Sentința Nr. 508/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași. A treia condamnare a grupului Cenușa Constantin.

TRIBUNALUL MILITAR IAȘI

Dosar nr. 319/1952

SENTINȚA Nr. 508

Ședința publică din ziua de 19 mai 1952

Tribunalul Militar Iași compus din tovarășii:

Cpt. de justiție	GAVRILAȘ PETRE	Președinte
Lt. maj. justiție	MALINICI IOAN	Judecător
Lt.	COLDEA IOAN	Judecător
Lt.	BALCU GHEORGHE	Judecător
Lt.	BOTOS IOAN	Judecător
Lt. maj. Justiție	ȘTEFĂNESCU MIHAI	Procuror
Grefier șef	CENUȘESCU IOAN	Grefier de ședință

Astăzi fiind pe rol judecarea procesului penal în care se inculpă:

1) CENUȘĂ CONSTANTIN din comuna Putna, Raion Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a) crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C. P. combinat cu Decretul Lege 967/1941;

b) complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 C.P. combinat cu art. 464 pct. 2 din C.P.

c). crima de tâlhărie prev. de art. 533 din C.P.

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen de art. 531 pct. 5 din C.P.

e). delictul de evadare prev. și pen. de art. 297 din C.P.

f). delictul de asociație contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.
g). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
h). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

i). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1, lit. c, pct. 2 lit. b, pct. 3 lit. b, pct. 4 lit. c din C.P. și

j). delictul de instigare publică repetată prev. și pen. de art. 327 al. 3 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

2). PROȚIUC EMILIAN, din comuna Marișia [Măriștea], regiunea Suceava pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. combinat cu Decretul Lege Nr. 967/1941:

b). crima de omor prev. și pen. de art. 464 din C.P.

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P.

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P., combinate cu art. 101 din C.P.

3) URSUȚ DUMITRU, din comuna Dorna Căndreni[lor], Raionul Vatra Dornei, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941.

b). complicitate de [la] crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 C.P., comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P.

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P. și pct. 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

4). SOPOSUB SAMSON [corect Sposub], din comuna Frătăuții Noi, Raion Rădăuți Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941;

b). crima de omor prev. și pen. de art. 464 pct. 2 C.P.

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P. și

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

5). RUSU ARCHIP, din comuna Gălănești, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. combinat cu Decretul Lege 967/1941.

6). URSULEANU IOAN, din comuna Vatra Dornei. str. Nicolae Bălcescu, nr. 8, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941 și

b). delictul de tâlhărie prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

7. PĂTRĂUCEANU COZMA [corect PĂTRĂUCEAN], din comuna Straja, Raion Rădăuți, Regiunea Suceava[,] pentru faptele de:

a). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 lit. c din C.P.

b). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P.

c). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al. 3 C.P.

d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. combinate cu art. 101 din C.P.

8). MOTRESCU VASILE, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

- a). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
- b). delictul de instigare publică repetată prev. și pen. de art. 327, alin. 3 din C.P.
- c). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.
- d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M., combinate cu art. 101 din C.P.

9). COROAMĂ CONSTANTIN, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

- a). delictul de asociație contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.
- b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și
- c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P., combinat cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P., combinate cu art. 101 C.P.

10). RAȚĂ PAVEL, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

- a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.
- b). delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și
- c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529 [531] pct. 1, 3, 5 C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

11). ROȘCA GHEORGHE, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

- a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.
- b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și
- c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.. combinate cu art. 101 din C.P.

12). POPESCU IOAN, din comuna Rădăuți, str. I.V. Stalin, nr. 37 pentru faptele de:

- a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
- b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

13). CENUȘĂ MARIOARA, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru crima de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P., combinat cu art. 185 din C.P.

14). BĂLAN DOMNICA, din comuna Dorna Cândreni, Raionul Vatra Dornei, Regiunea Suceava, pentru delictul de măturie mincinoasă prev. și pen. de art. 277 alin. 1 din C.P.

15). ȚIGANEA VASILE, din comuna Dorna Cândreni, Raionul Vatra Dornei, Regiunea Suceava, pentru delictul de măturie mincinoasă prev. și pen. de art. 277 al. 1 C.P.

Acuzații s-au prezentat în instanță precum urmează:

1). CENUȘĂ CONSTANTIN asistat de avocatul Constantin Dimitriu din Colegiul de avocați Iași.

2). PROȚIUC EMILIAN, însoțit de avocatul Constantin Jianu din Colegiul de avocați Iași.

3). PĂTRĂUCEAN COZMA asistat de avocații Sava Corneliu și Stanciu Ilie ambii din Colegiul de avocați Iași.

4). ROȘCA GHEORGHE asistat de avocatul Marcu Moscovici din Colegiul de avocați Iași.

5). URSULEANU IOAN, asistat de avocatul Marcu Moscovici din Colegiul de avocați Iași.

6). URSUȚ DUMITRU, asistat de avocatul Alexandru Blumenfeld din Colegiul de avocați Iași.

7). RAȚĂ PAVEL asistat de avocatul Nona Pânteia din Colegiul de avocați Iași.

8). RUSU ARCHIP asistat de avocatul Noua Pânteia din Colegiul de avocați Iași.

9). SPOSUB SAMSON asistat de avocatul Nona Pânteia din Colegiul de avocați Iași.

10). POPESCU IOAN asistat de avocatul Negru Vasile din Colegiul de avocați Iași.

11). CENUȘĂ MARIOARA asistată de avocatul Marcu Moscovici din Colegiul de avocați Iași.

12). ȚIGANEA VASILE asistat de avocatul Constantin Dimitriu din Colegiul de avocați Iași.

13). BĂLAN DOMNICA asistată de avocatul Constantin Dimitriu din Colegiul de avocați Iași.

14). MOTRESCU GHEORGHE [greșit; prenumele corect: Vasile] și

15). COROAMĂ CONSTANTIN, fiind lipsă, nu au drept la apărare și procedura de judecată pentru ei este îndeplinită în cauză.

Conform art. 265 din Codul Justiției Militare s-a procedat la stabilirea identității inculpaților menționați mai sus, iar datele personale și de stare civilă sunt menționate mai sus, iar datele personale și de stare civilă sunt menționate în procese verbale anexate dosarului cauzei de față.

S-a făcut apelul nominal al martorilor propuși în cauză și au fost prezenți următorii: Aga Constantin, Băcu Dorimedont, Motrescu Gheorghe, Lucescu Constantin, Aurica Burică, Iancovici Ioan, Pintilie Dumitru, Motrescu Maria, Strugăreanu Gheorghe, Iosif Golțman Isac, Juravlea Simion, Dumitru Ghițău, Cozmaciuc Gheorghe, Ursaciuc Gheorghe, Dănilă Ioan, Doroftiesei Gheorghe, Candrea Ilarion, Pentelescu Floarea, Irimescu Constantin, Buzilă Dumitru, lipsind martorii: Osteakd Roza, Hrițcan Dumitru și Stan Frantz, la care acuzarea și apărarea au declarat că renunță la audierea lor, cerând judecarea cauzei, declarații de care instanța luând act în baza art. 285 din C.J.M. a dispus judecarea cauzei, dispozițiune adusă la cunoștința părților în instanță[,] în ședință publică.

S-a dat citire actului de acuzare și pieselor din dosar, iar președintele a încunoștiț[i]ntat pe acuzați despre faptele ce li se impută și a procedat apoi la interogarea acestora, iar răspunsul lor s-a rezumat în procese-verbale aparte și anexate dosarului și anume:

Cenușă Constantin, Proțiu Emilian, Ursuț Dumitru, Sposub Samson, Archip Rusu și Ursuleanu Ioan, după care, orele fiind 20, pentru repausul judecătorilor, apărătorilor, acuzaților, Tribunalul în baza art. 288 din C.J.M. a suspendat dezbaterile urmând a fi reluate a doua zi[,] 20 mai 1952, orele 8 dimineța.

Ședință publică din ziua de 20 mai 1952 orele 8 dimineța.

Ședința fiind deschisă. acuzații s-au prezentat și asistat în ședință de aceeași apărători, ca în ședința precedentă.

S-a continuat cu luarea interogatoriului acuzaților: Pătrăcean Cozma, Rață Pavel, Roșca Gheorghe, Ioan Popescu, Cenușă Marioara, Bălan Domnica și Țiganea Vasile, iar răspunsul lor s-a rezumat în procese verbale aparte și anexate dosarului cauzei penale de față.

S-a procedat la audierea martorilor, notați mai jos, sub prestare de jurământ și anume: Aga Constantin, Băcu Dorimedont, Motrescu Gheorghe, Lucescu Constantin,

Aurică Burlică, Iancovici Ioan, Pintilie Dumitru, Motrescu Maria, Strugăreanu Gheorghe, Iosif Golțman Isac, Juravlea Simion, Dumitru Ghițău, Cozmaciuc Gheorghe, Ursaciuc Gheorghe, Dănilă Ioan, Dorofțiesei Gheorghe, Candrea Ilarion, Pentelescu Floarea, Irimescu Constantin și Buzilă Dumitru, iar răspunsul lor s-a rezumat în procese verbale aparte și anexate dosarului cauzei penale de față.

S-a dat cuvântul procurorului militar, care după ce a făcut istoricul cauzei, a arătat că în sarcina acuzaților sunt dovezi suficiente de vinovăție și în concluzie a cerut:

1). Condamnarea acuzatului Cenușă Constantin, pentru toate faptele menționate în actul de trimitere în judecată și aplicarea textelor de lege menționate în același act de trimitere în judecată, și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941 în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. și pentru toate faptele și cu aplicarea art. 101 din C.P.

2). Condamnarea acuzatului Proțiu Emilian, pentru toate faptele pentru care a fost trimis în judecată în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941 în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. și pentru toate faptele cu aplicarea art. 101 din C.P.

3). Condamnarea acuzatului Ursuț Dumitru, pentru toate faptele pentru care a fost trimis în judecată și în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată, și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941, în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. pentru toate faptele cu aplicarea art. 101 C.P.

4). Condamnarea acuzatului Sapsub Emilian [corect Sposub Samson], pentru crima de tâlhărie și delictul de tâlhărie, în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată și schimbarea calificării faptului de crimă de omor prev. și pen. de art. 464 pct. 2 din C.P. în complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 C.P.; schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941 în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 Cod Penal și pentru toate infracțiunile și cu aplicarea art. 101 din C.P.

5). Condamnarea acuzatului Rusu Gheorghe [corect Rusu Archip] în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

6). Condamnarea acuzatului Ursuleanu Ioan, în baza testelor de lege menționate în actul de trimitere în judecată și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul nr. 967/1941, în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. și pentru toate infracțiunile și cu aplicarea art. 101 din C.P.

7). Condamnarea acuzatului Pătrăucean Cozma, în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

8). Condamnarea în lipsă a acuzatului Motrescu Gheorghe, în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată și cu aplicarea art. 101 din C.P.

9). Condamnarea în lipsă a acuzatului Coroamă Constantin, pentru toate infracțiunile și în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată și cu aplicarea art. 101 din C.P.

10). Condamnarea acuzatului Rață Pavel, pentru faptele și în baza textelor menționate în actul de trimitere direct în judecată.

11). Condamnarea acuzatului Roșca Gheorghe pentru faptele și în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

12). Condamnarea acuzatului Popescu Ioan, în baza textelor menționate în actul de trimitere în judecată.

13). Condamnarea acuzatului Cenușă Marioara în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

14). Condamnarea în lipsă a acuzaților Motrescu Vasile și Coroamă Constantin, în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată.

S-a dat cuvântul apărării; au vorbit avocații:

1). Constantin Jianu în apărarea acuzatului Proțiu Emilian care a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante în favoarea acuzatului, rezultate din împrejurările de fapte în care au fost comise aceste fapte și în plus cere schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. combinat cu Decretul Lege 967/1941, în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P.

2). Cenușă Constantin apărât de avocatul Constantin Dimitriu, acesta din urmă a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. combinat cu Decretul Lege 967/1941 în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P.

3). Avocații Sava Corneliu și Stancu Ilie, în apărarea acuzatului Pătrăucean Cozma au solicitat acordarea de circumstanțe atenuante rezultate din împrejurările de fapte în care au fost săvârșite faptele imputate acestui acuzat.

4). Avocatul Marcu Moscovici, în apărarea inculpatului Roșca Gheorghe, a solicitat acordarea de circumstanțe atenuante în favoarea acestuia, rezultate din dezbateri.

5). Avocatul Marcu Moscovici, în apărarea acuzatului Ursuleanu Ioan, a lăsat la aprecierea instanței pentru a decide cu aplicare de circumstanțe atenuante și în plus a cerut schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941. în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P.

6). Alexandru Blumenfeld, în apărarea acuzatului Ursuț Dumitru a lăsat la aprecierea instanței pentru a decide ținând seama de toate împrejurările de fapt din care rezultă că la săvârșirea faptelor acuzatul era un copil minor care nu-și dădea seama ce face și în plus a cerut schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941, în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. și pentru această faptă în principal a cerut achitarea acuzatului și numai cu totul într-un subsidiar îndepărtat să-i acorde largi circumstanțe atenuante, ținând seama că copilăria acestuia a fost plină de zbucium datorită celorlalți acuzați din boxă care l-au antrenat în această grea afacere.

7). Avocat Nona Pântea în apărarea acuzatului Rață Pavel a cerut achitarea acestui acuzat pentru toate faptele din lipsă absolută de dovezi de culpabilitate în cauză.

8). Avocatul Nona Pântea în apărarea acuzatului Rusu Archip lasă la aprecierea instanței pentru a decide cu largi circumstanțe atenuante.

9). Avocat Nona Pântea în apărarea acuzatului Sposub Samson a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante și în plus schimbarea calificării faptelor de crimă de omor prev. și pen. de art. 464 pct.2 din C.P. în complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P. și schimbarea calificării faptului de crimă de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941, în crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P.

10). Avocatul Negru Vasile, în apărarea inculpatului Popescu Ioan a solicitat instanței achitarea acestui inculpat pentru toate infracțiunile din lipsă completă de dovezi din cauză.

11). Avocatul Marcu Moscovici în apărarea acuzatei Cenușă Marioara a solicitat acordarea de largi circumstanțe atenuante ținându-se seama că aceasta a lucrat sub influența soțului ei Cenușă Constantin și ea desigur i-a favorizat toate faptele ce acesta le-a comis și nu l-a putut denunța pe considerentul că era soția acestuia și deci merită o largă clemență din

partea instanței în aplicarea sancțiunilor penale, luând în considerare că acuzata este o persoană redusă din punct de vedere al științei de carte și sub raport educativ.

12). Avocatul Constantin Dumitriu, în apărarea inculpaților Țiganea Vasile și Bălan Domnica a cerut achitarea acestor doi inculpați din lipsă de dovezi de culpabilitate.

Toți acuzații prezenți și menționați mai sus având ultimul cuvânt în apărarea lor au răspuns pe rând și fiecare în parte, că nu mai au de spus nimic, după care președintele declarând dezbaterile închise, tribunalul s-a retras în camera de consiliu și deliberând în secret, a pronunțat, conform art. 291-295 din C.J.M. următoarea Hotărâre.

TRIBUNALUL,

În vederea studierii actelor dosarului și a probatoriului administrat în instanță, are nevoie de un timp mai lung și în acest scop în baza art. 295 din C.J.M.. amână pronunțarea acestei sentințe la data de 24 mai 1952, pentru când Tribunalul în aceeași compunere, deliberând asupra culpabilității și aplicării pedepsei acuzaților trimiși în judecată, a pronunțat în public următoarea hotărâre:

TRIBUNALUL,

Având în vedere acțiunea penală pusă în mișcare împotriva acuzaților:

1). Cenușă Constantin, pentru faptele de:

- a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941
- b). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 C.P. comb. cu art. 464 pct.

2 C.P.

- c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P.
- d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct.5 din C.P.
- e). delictul de evadare prev. și pen. de art. 297 C.P.;
- f). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;
- g). delictul de evadare prev. și pen. de art. 297 C.P.; [identic cu (e)]
- h). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;
- i). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529. 531 pct. 1, 3, 5 C.P.;
- j). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.;

k). delictul de furt calificat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 lit. c pct. 2 lit. b. pct. 3 lit. b, pct. 4 lit. c din C.P. și

l). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 alin.3 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

2). Proțiu Emilian, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941;

b). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P. și

c). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

3). Ursuț Dumitru, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941 ;

b). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. I din C. P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.J.M.;

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct.5 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.

4). Sposub Samson, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941;

b). crima de omor prev. și pen. de art. 464 pct.2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.J.M. și

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct.5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

5). Rusu Archip, pentru crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941.

6). Ursuleanu Ioan, pentru faptele de:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu Decretul 967/1941;

b). delictul de tâlhărie prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

7). Pătrăușean Cozma, pentru faptele de:

a). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 din C.P.

b). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

c). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al.3 din C.P. și

d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. combinate cu art. 101 din C.P.

8). Motrescu Vasile, pentru faptele de:

a). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.;

b). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al.3 din C.P.

c). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 din C.P. și

d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

9). Coroamă Constantin, pentru faptele de:

a). delictul de asociațiune contra liniștei publice, prev. și pen. de art. 315 al. 1 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și

c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P., comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. combinate cu art. 101 C.P.

10). Rață Pavel, pentru faptele de:

a). delictul de asociațiune contra liniștei publice, prev. și pen. de art. 315 al. 1 C.P.

b). delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și

c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

11). Roșca Gheorghe, pentru faptele de:

a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și

c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P., comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P. combinate cu art. 101 C.P.

12). Popescu Ioan, pentru faptele:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și

b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

13). Cenușă Marioara pentru crima de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 185 din C.P.

14). Bălan Domnica și

15). Țiganea Vasile, ambii pentru delictul de mărturie mincinoasă prev. și pen. de art. 277 al. I din C.P.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, concluziunile orale ale procurorului militar, apărarea făcută de acuzați atât prin ei însuși cât și prin apărătorii lor oral în instanță din care rezultă următoarele:

ÎN FAPT:

Trupele sovietice eliberatoare în acțiunea lor de nimicire a hoardelor fasciste germane, au intrat victorios pe teritoriul țării noastre, în primăvara anului 1944.

Ca urmare a acestui fapt comandantul german din regiunea Bucovinei de Nord²⁷⁷ a căutat să folosească diferite elemente reacționare din rândul populației civile, organizându-se în bande de teroriști cu scopul ca aceștia să le procure informațiuni asupra trupelor sovietice și chiar de a întreprinde acțiuni armate contra acestor trupe.

Astfel în fostele județe Rădăuți și C[âmpu]lung s-a[u] organizat bande de teroriști sub comanda lui Vladimir Macoveiciuc în prezent decedat, în care s-au încadrat și acuzații, Cenușă Constantin, Proțiu Emilian, Sposub Samson, Ursuț Dumitru, Rusu Archip, Ursuleanu Ioan și alții.

Această bandă a executat incursiuni în spatele liniei de luptă sovietică, iar după 23 august 1944 au rămas mai departe în solda armatelor hitleriste[,] luptând împotriva armatelor sovietice și române[,] făcând prizonieri pe care apoi îi preda armatelor germane.

Cei care compuneau această bandă de teroriști erau retribuiți de germani cu bani, alimente și echipament german. Acești bandiți rămași în solda armatelor hitleriste după 23 august 1944[,] în preajma comunei Sadova C. Lung, au prins un număr de patru grăniceri români pe care i-au predat armatelor germane, iar în altă împrejurare un număr de șapte ostași pe care de asemenea i-au predat armatelor germane. Deasemeni [de asemenea] pentru a acoperi retragera trupelor germane, întrucât armatele sovietice înaintau, membrii bandei de teroriști au primit misiunea de a executa mai multe incursiuni în spatele armatei sovietice și române.

În acest sens[,] în cursul lunii septembrie 1944, aceste grupuri împreună cu comanda[me]ntul german se instalează în comuna Dorna Căndreni[lor] unde își continuă activitatea lor teroristă.

Astfel acuzatul Proțiu Emilian împreună cu alți membri ai acestei bande de teroriști, în urma unei incursiuni, a prins un ostaș sovietic pe care l-au predat armatelor germane.

Acești bandiți[,] în afară de acțiunile lor slugarnice întreprinse la ordinele comanda[me]ntului german[,] au trecut la jefuirea populației civile.

Acuzatul Cenușă Constantin fiind comandantul grupei de teroriști, în ziua de 23 august 1944, a primit ordin de retragere și de a lichida toate grupurile din comună.

Acest ordin [a fost] transmis de acuzatul Cenușă Constantin și celorlalți membri ai bandei teroriste, iar a doua zi au și trecut la executarea lui, jefuind populația civilă de tot ce avea mai bun, iar cei ce se opuneau erau maltratați.

După plecarea din comuna Dorna Căndreni[lor], banda Cenușă și comanda[me]ntul german, s-au retras pe teritoriul fostului județ Năsăud. Primind ordin de la germani banda de teroriști a executat o incursiune în muntele Măgura, unde au surprins o patrulă sovietică, pe

277. Greșit. Comandamentul german acoperea întreaga Bucovină, nu numai partea de nord.

care au atacat-o, reușind să prindă un ostaș sovietic, care a fost predat comanda[me]ntului german.

Acuzații[,], dându-și seama că germanii vor pierde războiul și urmează a pleca din țară, în apropiere de Satu Mare au fugit de la comanda[me]ntul german[,], luând cu ei armamentul ce-l aveau și o parte din vitele ce le jefuiseră de la locuitori.

Numai acuzatul Ursuleanu Ioan din banda Cenușă, odată cu retragerea trupelor germane de pe teritoriul României a continuat a însoți aceste armate până în Germania, unde a luat parte la acțiunile armate organizate de trădătorul Horia Sima.

În afară de jafurile a căror victime au fost diferiți locuitori din comuna Dorna Cândreni[lor], care au fost deposeați de vite și alte lucruri de mai de preț, în momentul retragerii trupelor germane, un grup de teroriști sub comanda acuzatului Cenușă Constantin împreună cu acuzații: Ursuț Dumitru, Sposub Samson un oarecare Păduraru Constantin²⁷⁸, s-au deplasat la farmacia numitei Comșa Erna din această comună pe care a[u] jefuit-o de bani.

Acuzații de mai sus, bănuind că Comșa Erna mai are bani, acuzatul Cenușă Constantin împreună cu acuzații Proțuc [Proțiuc] Emilian, Sposub Samson și Ursuț Dumitru au mers din nou la farmacistă pe care după ce au jefuit-o de toți banii au împușcat-o[,], luând apoi o cantitate apreciabilă de medicamente și diverse obiecte casnice.

Tot înainte de a pleca din comuna Dorna Cândreni[lor], populația civilă fiind indignată de faptele odioase comise de aceștia[,], i-au atacat pe bandiți, aceștia drept răspuns au deschis foc de armă împotriva populației[,], rănind grav câțiva[,], din care unul[,], din cauza rănilor primite[,], după trei zile a sucombat.

Acuzatul Cenușă Constantin[,], de frică să nu fie tras la răspundere[,], a încercat să dispară din locurile unde a activat înainte și după 23 august 1944. După ce stă fugar o perioadă de timp pe la București și Mizil[,], unde ocupă diferite funcții de stat și particulare (servicii), iar la finele lunii august [1948] revine în comuna sa natală[,], Putna-Rădăuți.

După 2-3 zile a fost arestat de organele Siguranței din Rădăuți și cercetat în legătură cu faptele comise, însă după 7-8 zile de la arestarea sa a reușit să evadeze de la Siguranță[,], refugiindu-se în pădurile din fostele județe Rădăuți și C[âmpu]lung.

La plecarea în munți[,], acuzatul Cenușă Constantin s-a înarmat cu o armă tip sovietică de la inculpatul Andrieș Ioan, iar după puțin timp s-a întâlnit cu inculpatul Motrescu Vasile care lucra în pădure[,], alimentându-l și găzduindu-l în coliba sa pe acuzatul Cenușă Constantin. Stând fugar în munți și împreună cu alți fugari, acuzatul a săvârșit o serie de nelegiuiri după cum se va vedea în dreptul fiecăruia.

Analizând faptele fiecărui acuzat în parte, astfel cum rezultă din piesele de la dosarul de față, ele rezultă după cum urmează:

1). *CENUȘĂ CONSTANTIN*, prin luna martie-aprilie 1944, acuzatul Cenușă Constantin se află în comuna Putna-Rădăuți, la familia sa[,], venit de curând dintr-un spital de la Arad. Apropiindu-se armatele sovietice, în vederea securității populației[,], s-a dispus evacuarea locuitorilor din comună în direcția fostului județ Dorohoi. Acuzatul nu a plecat, ci împreună cu alți locuitori și familia sa s-au retras în pădure[,], unde au stat până în luna mai 1944.

În această perioadă luase ființă pe lângă comandamentul german o grupare de așa ziși "voluntari români", formată în majoritate din dezertori din armata română care erau direct sub comanda armatelor hitleriste, iar ca șef aveau pe un oarecare Macoveiciuc Vladimir, în prezent decedat.

Acuzatul Cenușă, în vara anului 1944[,], a luat legătura cu Macoveiciuc Vladimir și s-a încadrat în această grupare. Misiunea acestei grupări era de a lupta împotriva trupelor

278. Ulterior apare sub forma Păduraru Gheorghe.

sovietice, de a călăuzi armatele germane prin păduri și poteci cât și misiunea de bază de a face incursiuni în spatele liniei sovietice. Prin înhămare acuzatului Cenușă Constantin[,], grupul de teroriști s-a despărțit în două: Un grup fiind sub comanda sa, iar celălalt sub comanda lui Macoveiciuc Vladimir.

Instruirea grupului de sub comanda acuzatului Cenușă Constantin se făcea în comuna Sacova [Sadova] C[âmpu] Lung de [către] rămășițele armatelor germane.

Până în ziua de 12 august 1944[,], acuzatul Cenușă împreună cu grupul său a executat mai multe misiuni ordonate de trupele hitleriste. După 23 august 1944[,], acuzatul, în loc să-și înceteze activitatea trece la fapte și mai grave[,], luptând cu grupul său împotriva armatelor sovietice aliate și chiar a celei române, făcând prizonieri pe care îi predau armatelor hitleriste.

Acuzatul Cenușă Constantin împreună cu alți teroriști prin munții din apropierea comunei Sadova C[âmpu] Lung au prins un număr de patru ostași români pe care i-au predat armatelor germane[,], iar prin luna septembrie 1944 împreună cu acuzatul Proțiu Emilian în urma unei incursiuni au prins un ostaș sovietic pe care acuzatul Cenușă Constantin după ce l-a legat[,], a prezentat pe acesta personal armatelor germane.

În ziua de 12 septembrie 1944 acuzatul Cenușă Constantin fiind comandantul bandei de teroriști a primit ordin de la comandamentul german cu care ținea legătura[,], să se retragă. Acest ordin a fost transmis în acea seară de acuzat și celorlalți membri din bandă, iar odată cu retragerea lor să ridice toate vitele de la locuitori pentru a le lua cu ei. În dimineața zilei de 24 septembrie 1944[,], în urma dispozițiilor date de acuzat[,], banda se împarte pe grupe în toată comuna Dorna Cândreni[lor], începând a jefui populația civilă de vite, porci, haine, alimente etc. Pentru a nu întâmpina greutăți din partea populației civile, în momentul în care erau jefuiți, bandiții au făcut uz de arme, iar alții au fost și maltratați. Printre cetățenii ce au fost jefuiți de banda lui Cenușă au fost următorii: Miron Ștefania (fila 24), Irimescu Constantin (fila 25, 186 vol.6), Miron Irina (fila 26), Pentelescu Florea (fila 27, 185 vol.6), Capria Agafia²⁷⁹ (fila 28) și Carpia Ana (fila 30), Cândrea Ilarion (fila 31, 134), Todașcă Dumitru (fila 32), Doroftiesei Gheorghe (fila 374, 183 vol.6), Axinte Gheorghe (fila 37), Florea Toader (fila 38), Verepsi Ioana (fila 39-40), Meschia Carp (fila 43), din care o bună parte au fost audiați în ședință publică și recunoscându-i că au fost jefuiți de acuzații din boxă în frunte cu acuzatul Cenușă Constantin care purta uniformă germană.

Martorii Ganga Ana (fila 12), Aga Constantin (fila 13, 168 vol. 6) Motrescu Gheorghe (fila 14-15, 170 vol. 6), Tudose Gheorghe (fila 17), Băcu Dorimedont (fila 18, 169 vol.6), Cantemir Valerian (fila 20), Carnic Gheorghe (fila 21), declară la primele cercetări și în instanță că acuzatul Cenușă Constantin a făcut parte din grupul de teroriști înainte și după 23 august 1944.

În ziua în care banda a primit ordin de retragere de la comandamentul german acuzatul Cenușă Constantin împreună cu acuzații Ursuț Dumitru, Sposub Samson și un oarecare Păduraru Gheorghe²⁸⁰ (neidentificat până în prezent) s-a dus la farmacistă Comșa Erna[,], jefuind-o de bani. Acuzații fiind informați că farmacistă Erna Comșa ar mai avea bani ascunși, s-au dus s-o jefuiască din nou în cursul aceleiași zile. Farmacista încercând să fugă[,], este prinsă și adusă în casă de acuzatul Sposub [Sposub] Samson. În acel moment reușește să fugă servitoarea farmacistei, Roza Asviad[,], care anunță pe Lucescu Constantin[,], care venind la fața locului este amenințat de bandiți cu pistolul[,], determinându-l să se întoarcă (fila 47-48 și 171 vol. 6).

279. Nu se știe numele corect. Capria sau Carpia. Unul este greșit.

280. Păduraru a fost botezat anterior Constantin, aici Gheorghe. Nu se știe prenumele corect.

În timp ce acuzatul Cenușă Constantin și Ursuț Dumitru jefuiau farmacia[,], pe de altă parte acuzatul Proțiu Emilian și Sposub [Sposub] Samson²⁸¹ au obligat pe farmacistul Comșa Erna să se aplece pentru a căuta ceva într-un șifonier[,], în care moment acuzatul Proțiu Emilian a descărcat un foc de pistol în ceafa victimei care a sucombat imediat. În același moment a tras un foc și acuzatul Sposub [Sposub] Samson[,], însă nu și-a atins ținta. După comiterea crimei bandiții în frunte cu acuzatul Cenușă Constantin au jefuit farmacia de medicamente și alte obiecte prețioase ce le-au găsit în locuința victimei, după care au plecat la comandamentul german (fila 51, 61, 73, 77, 81, 107 și 109).

Întrucât comandamentul german s-a retras pe teritoriul fostului județ Năsăud și banda de teroriști condusă de acuzatul Cenușă Constantin s-a retras pe același teritoriu[,], unde și-a continuat mai departe activitatea de jefuire a populației civile.

Încredințându-i-se o misiune bandei condusă de acuzatul Cenușă Constantin să facă o incursiune în Muntele Măgura cu care ocazie acuzații au prins un soldat sovietic pe care l-au făcut prizonier și pe care acuzatul Cenușă Constantin l-a predat personal comandamentului german (fila 61 și 73). Acuzatul Cenușă Constantin și cu banda sa dându-și seama că germanii vor pierde războiul, în apropiere de Satu Mare, părăsesc comandamentul german, luând cu ei armament și până la urmă l-au îngropat.

Vitele ce au fost jefuite de bandiți au fost împărțite între ei, iar în cele din urmă le-au vândut populației din jurul comunei Lipov [Lipău], Satu Mare, iar acuzatul Cenușă Constantin cu doi cai, o vacă și circa 30 oi, pe care le-a dus în comuna Dumitra-Năsăud.

Acuzatul Cenușă Constantin împreună cu acuzatul Proțiu Emilian și Ursuț Dumitru se stabilesc în comuna Dumitra - Satu Mare [Năsăud], ocupându-se cu agricultura. Acuzatul Ursuț Dumitru, într-o noapte, părăsește comuna Dumitra, fără a spune la nimeni, cu care ocazie ia și un cal ce aparținea acuzatului Cenușă Constantin, întorcându-se în comuna sa natală, Dorna Cândreni[lor] (fila 61, 68). Atunci acuzații Cenușă Constantin și Proțiu Emilian se refugiază la București, iar după un timp oarecare acuzatul Proțiu Emilian se întoarce în comuna sa de domiciliu Mânta [Mărița] - Suceava. În București, acuzatul Cenușă Constantin este adăpostit de colonelul Gavăț Ștefan până când acesta, în primăvara anului 1945, este arestat, [Cenușă] ocupând diferite servicii.

În luna august 1948 acuzatul pleacă la Mizil, unde a lucrat la via lui Popescu Ilie, iar în cele din urmă ca om de serviciu la școala din Mizil. În anul 1948, acuzatul Cenușă Constantin revine în comuna Putna unde este arestat de Siguranță, iar după circa 7-8 zile evadează. După ce acuzatul evadează își procură o armă tip sovietic de la inculpatul Andrieș Ioan, refugiindu-se în pădurile din fostele județe Rădăuți și C[âmpu] Lung.

După scurt timp acuzatul se refugiază în pădure s-a întâlnit cu Motrescu Vasile [corect Motrescu] din comuna Vicovu de Jos care îl aprovizionează cu alimente și armament. În primăvara anului 1949 Motrescu Vasile părăsește comuna sa natală pentru motivul că ar fi fost voluntar în armata germană[,], asociindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin în scopul de a comite jafuri și tâlhării.

În primăvara anului 1949, acuzații Cenușă Constantin și Motrescu Vasile prin instigare recrutează în banda lor pe inculpatul Coroamă Constantin, Rață Pavel și Roșca Gheorghe. Aceștia după 2-3 zile se reîntorc la locuințele lor (fila 352, 353 și 354). După ce acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile și-au procurat arme și muniții[,], au trecut la jefuirea populației civile. Astfel: în ziua de 8 iulie 1949 acuzatul Cenușă Constantin împreună cu Motrescu Vasile au jefuit pe pădurarii Lungu Eremia și Niculcea Teodor,

281. Numele lui Sposub Samson a fost schimonosit astfel: Saposub, Sposub, Sapsub, Sobsup. În grabă, nu mai conta identitatea inculpaților.

dezbrăcându-i complet de haine, o armă ce avea[u] asupra lor și 15 cartușe, iar în cele din urmă i-a[u] obligat să strige lozinci cu caracter antidemocratic (fila 88, 89, 397).

Tot în luna iulie 1949, acuzații Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, întâlnind prin pădure pe salariații geologi: Popescu Gheorghe[,] Joja Teodor [și] Bădănescu [Bălănescu] Paul i-au desbrăcat de haine și cămăși, obligându-i și pe aceștia să strige lozinci antidemocratice (fila 90, 92 și 397). Tot cu Motrescu Vasile acuzatul a mai săvârșit o serie de furturi de la barăcile muncitorilor din pădure (Fila 97 și 397). În urma unei neînțelegeri ce exista între numitul Motrescu Vasile și Cenușă Constantin se despart, ducându-și fiecare activitatea separat cu începere din luna martie 1950.

Acuzatul Cenușă Constantin[,] după despărțirea sa de Motrescu Vasile[,] a comis o serie de jafuri la următorii locuitori: Schipor Vasile (fila 93), Schipor Constantin (fila 94), Iasinschi Pavel (fila 95) Cenușă Varvara (fila 96), Țugui Constantin (fila 97), Dănilă Arcadie (fila 98), Dănilă Gheorghe (fila 99), Dănilă Dumitru (fila 100). În luna mai 1950[,] acuzatul Cenușă Constantin se întâlnește cu inculpatul Pătruceanu [Pătrăcean] Cozma, cu care împreună comit o serie de jafuri după cum urmează: În vara anului 1950 acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma în Poiana Măgura Vacii, au dat două atacuri asupra unei stâni de la care au ridicat o cantitate de circa 30 kg brânză și o serie de alimente. La întoarcerea de la stână, în urma celui din urmă atac, în drum s-au întâlnit cu baciul Juravlea Vasile căruia i-au luat alimente (fila 102, 104-108).

În luna iunie 1950 au atacat o baracă de muncitori în raza comunei Putna, de unde au ridicat alimente și au maltratată pe muncitorul Juravlea Vasile (fila 109-112).

Tot în vara anului 1950, au atacat baraca muncitorilor de la Pârăul Icoanei, de unde au furat alimente (fila 120, 124, 397, 417 și 452).

Locuitorul Bivolaru Gheorghe, în toamna anului 1950 a fost atacat de acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma cu care ocazie i-a[u] luat alimentele ce le avea asupra sa (fila 128, 130, 151, 417, 452).

În ziua de 25 iunie 1950 acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma atacă pe inginerul Lucescu Avram și pe însoțitorii acestuia Popescu Elena, Curcă Eusebiu, Gârbea Sima și Chicoș Vasile, aceștia toți fiind jefuiți de tot ce aveau asupra lor. Inginerul Lucescu a fost bătut, iar pe ceilalți mai sus arătați i-a[u] obligat să strige lozinci antidemocratice care sunt arătate la fila 138-141, 457 din dosar.

În luna august 1950, acuzatul Cenușă Constantin atacă pe muncitorul Ursache Gavril de la care a furat alimente și tutun (fila 143).

Tot în aceeași lună au atacat o baracă muncitorească, terorizând muncitorii, jefuindu-i de alimente și îmbrăcăminte (fila 144, 145, 307, 417 și 452).

La 6 octombrie 1950, acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcescu [Pătrăcean] Cozma, au atacat un grup de muncitori, iar pe muncitorul Gheorghită Gheorghe după ce l-au izolat l-au desbrăcat complet (fila 149, 397 și 452).

În toamna anului 1950 și primăvara anului 1951 acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma au atacat locuința lui Oblesniuc Toader din Moldovița, furându-i doi miei, făină de porumb, cartofi și scule pentru construirea unei barăci, iar în cele din urmă victima a fost maltratată (fila 155, 397 și 452).

În toamna anului 1950 acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma au furat un bou ce se afla la pășune prin pădurile din jurul comunei Putna, pe care l-au tăiat și făcut pastramă (fila 397, 452).

Prin luna octombrie 1950, au furat de la domiciliul locuitorului Rotaru Constantin din Putna alimente, iar în cursul lunii noiembrie 1950 au furat mai multe obiecte de

îmbrăcăminte de la locuința lui Hohrenciuc Vasile din Vatra Moldoviței (fila 150, 452, 161-162, 452).

Tot în aceeași toamnă au atacat și jefuit pe muncitorul Puzdrea Ioan și Puzdrea Dumitru, iar prin luna decembrie 1950 au atacat și jefuit de alimente pe muncitorul Glămadă Vasile după care l-au maltratată (fila 162-166, 169 și 397).

Locuitorul Husnea Ioan, prin luna februarie 1951, a fost atacat și jefuit de alimente la locuința sa de acuzatul Cenușă Constantin și Pătrucean Cozma (fila 170, 171, 397 și 452).

În toamna anului 1950 și primăvara anului 1951, acuzatul Cenușă Constantin și Pătrucean Cozma au atacat locuința lui Andrieși Gheorghe din Putna jefuind prima dată alimente iar a doua oară au maltratată victima (fila 96, 173, 174, 397 și 452).

În anul 1951 luna mai acuzatul Cenușă Constantin și Pătrucean Cozma au atacat un grup de muncitori pe care i-au jefuit, iar pe locuitorul Ursaciuc Gheorghe l-au jefuit de doi miei, făină de porumb și haine (fila 175-177, 181-184).

Prin luna iulie 1951, acuzații Cenușă Constantin și Pătrucean Cozma au atacat pe muncitorii: Schipor Dumitru și Schipor Gheorghe cărora le-au luat hainele, iar în loc le-au dat altele provenite din jaf (fila 114, 185, 187 și 189).

În ziua de 4 august 1951, a fost jefuit și maltratată pădurarul Comorișan Dumitru, iar în cele din urmă l-au și dezarmat (fila 191, 192).

În vara anului 1951, s-au dus la locuința lui Hapurneac Maria din Moldovița, furându-i alimente, iar pe locuitorul Schipor Gheorghe l-au forțat și amenințat cu moartea de a le satisface anumite servicii art. 193-194.

Acuzatul Cenușă Constantin și Pătrucean Cozma, în afară de faptele arătate mai sus, au mai săvârșit și o serie de furturi la următorii locuitori: Stan Francisc (fila 86), Stan Ștefan (fila 126), Stirban Elena (fila 143), Coneac Gheorghe (fila 542), Boida Vasile (fila 147) Corniciuc Gheorghe (fila 148), Țugui Ilie (fila 159).

Acuzatul Cenușă Constantin este arătat de Proțiu Emilian că a predat comandamentului german doi ostași sovietici ca prizonieri (fila 76).

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului se dovedesc cu arătările victimelor lor, așa cum s-a arătat pentru fiecare caz în parte, cu arătările coacuzăților Proțiu Emilian (fila 73-76, 153), Sposub Samson (fila 77-80, 155), Ursuț Dumitru (fila 81, 88 și 154), Rusu Archip (fila 89-91 și 156), Ursuleanu Ioan (fila 92-94, 157), Cenușă Marioara (fila 272-273, 165) coroborate cu recunoașterile integrale ale acuzatului de la primele cercetări, fila (61-72, 397-416, 417-450, 451, 148, 152, 158).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acuzatului Cenușă Constantin.

2). *PROȚIUC EMILIAN, în vara anului 1944 s-a înrolat în grupul de teroriști români sub comanda coacuzatului Cenușă Constantin care era sub supravegherea directă a comandamentului german din regiunea Bucovinei.*

În tot timpul cât a făcut parte din acest grup de teroriști români, a luptat contra armatelor sovietice, iar după 23 august a luptat și contra armatelor române.

Acuzatul Proțiu Emilian a luat parte la prinderea unui soldat sovietic pe care împreună cu grupul său l-au predat armatelor germane drept prizonier.

Acuzatul a executat mai multe misiuni de luptă ordonate de comandamentul german. A luat parte împreună cu grupul de teroriști de sub comanda acuzatului Cenușă Constantin la jefuirea populației civile de vite și lucruri din comuna Dorna Căndreni.

Ea [ia] parte împreună cu Cenușă Constantin, Sposub Samson, Ursuț Dumitru și un oarecare Păduraru la jefuirea farmacistei Erna Comșa, iar când s-a dus a doua oară s-o

jefuiască pe Erna Comșa este împușcată de un glonț de revolver, tras în ceafă de acuzatul Proțiu Emilian în urma cărui fapt a sucombat. În acel moment a tras un glonț și acuzatul Sposub Samson, fără să-și atingă ținta.

Acuzatul împreună cu Titus Unguru au prins ca prizonier un ostaș sovietic pe care l-au predat comandamentului german.

Rămâne împreună cu acuzații: Cenușă Constantin, Ursuț Dumitru în comuna Dumitra lângă Satu Mare²⁸², unde se declară și el ca și ceilalți refugiați. Datorită faptului că cunoștea limba ucraineană[,] în tot timpul cât a stat în comuna Dumitra[,] a ocupat funcția de translator la acea primărie. După un timp oarecare se refugiază împreună cu acuzatul Cenușă Constantin la București de unde după un timp se întoarce în comuna sa natală[,] comuna Măreția-Suceava.

La despărțirea ce a avut loc în comuna Putna între el și Cenușă Constantin acuzatul îi dă acestuia din urmă o armă cu 15 cartușe.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului Proțiu Emilian se dovedesc cu declarațiile coacuzatilor: Cenușă Constantin (fila 68-70, 71, 84, 152), Sposub Samson (fila 77-78, 155), Ursuț Dumitru (fila 81-82, 85-86, 88, 154), Rusu Archip (fila 90, 156), Ursuleanu Ioan (fila 95, 157) a martorilor Condrea Ilarion (fila 34-84), Doroftiesei Gheorghe (fila 33, 183), Ursu Năstase (fila 37), Bulai Mihai (fila 55), Cenușă Marioara (fila 59, 60, 154) și schița fila 154.

Acuzatul, la primele cercetări (fila 73, 75-76) și în instanță (fila 153) recunoaște faptele ce i se pun în sarcină, susținând în fața instanței că nu a împușcat el pe farmacistul Comșa Erna[,] ci că a fost împușcată de soldații germani, susținere ce instanța o consideră ca fiind făcută pro cauza de acuzat[,] crezând că prin aceasta va fi exonerat de responsabilitatea sa penală; în plus este arătat în acest sens de martorii Lucescu (fila 47 și 171) și Osvald Roza (fila 148)²⁸³.

Față de cele de mai sus arătate, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să înlăture apărarea făcută de acuzat ca fiind nesinceră.

3). *URSUȚ DUMITRU*, s-a înrolat și el în banda de teroriști sub comanda coacuzatului Cenușă Constantin. În acel timp acuzatul era în vârstă de 14 ani. la parte alături de ceilalți membri ai bandei de teroriști de sub comanda coacuzatului Cenușă Constantin la prădarea de vite și lucruri a populației civile din comuna Dorna Căndreni. Acuzatul i-a [ia] parte la jefuirea farmacistei Comșa Erna, care după ce a fost prădată a fost omorâtă de un glonț de revolver tras în ceafă de acuzatul Proțiu Emilian după cum s-a arătat mai sus.

La ordinul comandamentului german grupul de teroriști din care făcea parte și acuzatul Ursuț Dumitru se retrage în apropiere de Satu Mare. În apropiere de Satu Mare i-a [ia] parte cu ceilalți teroriști la îngroparea muniției și armamentului în pământ, la împărțirea lucrurilor și vitelor provenite din jaf, iar în cele din urmă se stabilește și el ca și ceilalți teroriști în localitatea Dumitra lângă Satu Mare²⁸⁴. Cât timp a stat în comuna Dumitra la coacuzatul Cenușă Constantin și se ocupa cu îngrijirea vitelor și munca câmpului. În ultimul timp acuzatul fură un cal de la Cenușă Constantin[,] plecând în comuna sa natală. Ajungând în comuna sa natală a fost arestat[,] însă după câteva zile a reușit să fugă de sub escortă. Deoarece știa că este urmărit[,] pleacă în comuna Leon-Năsăud²⁸⁵, unde se angajează la Avram Ioan căruia în cele din urmă îi fură un cal pe care îl vinde în Vatra Dornei.

282. Comuna Dumitra se află în județul Bistrița-Năsăud.

283. Nu rezultă de nicăieri că acești martori au fost de față la împușcarea Ernei Comșa.

284. Persistă în greșeală. Comuna Dumitra se află în jud. Bistrița-Năsăud.

285. Este vorba de com. Leșu, jud. Bistrița-Năsăud. Com. Leon nici nu există.

Acuzatul Ursuț Dumitru[,] pentru crima de tâlhărie a mai fost judecat tot de Tribunalul Militar Iași și prin Sentința 445/1951 a fost achitat de orice penalitate pentru acest fapt, conform art. 4, lit. i pct. 1 și 4 din Procedura Penală. Fiind vorba de autoritatea lucrului judecat, Tribunalul urmează a stinge urmărirea pentru acest fapt.

Din piesele dosarului rezultă că în momentul când acuzatul Ursuț Dumitru s-a înrolat în banda de teroriști români condusă de coacuzatul Cenușă Constantin avea numai vârsta de 14 ani, vârstă în care un minor nu-și poate da seama bine de faptele ce le comite. Instanța nu a putut reține în sarcina acuzatului crima de înaltă trădare pentru considerațiunile arătate mai sus.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului Ursuț Dumitru, complicitate la crima de omor, tâlhărie repetată se dovedesc cu arătările coacuzăților Cenușă Constantin (fila 68-71, 148-152) Proțiu Emilian (fila 74, 153), Sposub Samson (fila 77, 155), a martorului Mezdrea Soifron (fila 97) și a inculpatului Țiganea Vasile (fila 98, 167), Bălan Donmica (fila 99, 166).

Acuzatul la primele cercetări (fila 81-88) și în instanță (fila 154), recunoaște în parte faptele ce i se pun în sarcină susținând că pentru o parte din infracțiuni a mai fost judecat de Tribunalul Militar Iași, fapt ce a fost constatat și de Tribunal.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare numai pentru complicitate la crima de omor și tâlhărie.

4). *SPOSUB SAMSON*, și acesta[,] pe la finele lunii iunie 1944 se înrolează în grupul de teroriști români de sub conducerea lui Teroneac I.²⁸⁶ făcând și instrucție militară sub conducerea unui ofițer neamț. Reședința celui grup de teroriști se afla în localitatea Sadova. Sub conducerea directă a lui Teroneac [Tironiac], acuzatul i-a [ia] parte la mai multe misiuni de luptă ordonate de comandamentul german. Ulterior conducerea celui grup de teroriști a fost dată lui Cenușă Constantin[,] ca unul ce cunoștea mai bine [pădurile].

Acuzatul[,] sub comanda lui Cenușă Constantin, i-a [ia] parte la patru misiuni ordonate de germani. În tot timpul activității lor[,] atât acuzatul cât și ceilalți teroriști erau îmbrăcați în uniformă germană. Ia parte împreună cu ceilalți membri la jefuirea populației civile din comuna Dorna Cândreni ca urmare a faptului că comandamentul german dăduse ordinul de retragere. Ia parte împreună cu Cenușă Constantin și ceilalți teroriști la jefuirea farmaciei Erna Comșa care a fost omorâtă de un glonte tras de Proțiu Emilian. În același timp trage un foc și acuzatul[,] fără să-și atingă scopul[,] pentru care fapt Tribunalul va căuta să schimbe calificarea pentru acest fapt.

A luat parte la jefuirea populației civile din comuna Poiana Negri. Însoteste în retragere grupurile teroriste din care făcea parte, până la Lipău - Satu Mare, unde îngroapă împreună cu tot grupul armamentul și munițiile arătate mai sus, iar efectele și vitele provenite din jaf le împart între ei. În cele din urmă se reîntoarce în comuna sa natală.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului Sposub Samson se dovedesc cu arătările coacuzăților: Cenușă Constantin (fila 62, 67-68, 70, 84, 152), Proțiu Emilian (fila 7-4, 153), Ursuț Dumitru (fila 83-85, 86, 154), Rusu Archip (fila 90, 156), Ursuleanu Ioan (fila 95, 157).

Acuzatul la primele cercetări (fila 77-80) și în instanță (fila 155) recunoaște faptele ce i se pun în sarcină.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acuzatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

5). *RUSU ARCHIP*, este recrutat în sânul grupului de teroriști de sub comanda lui Macoveiciuc pe la începutul lunii mai 1944, în sânul grupului de teroriști a fost înarmat și instruit de armatele germane[,] luând parte la mai multe misiuni de luptă. Acuzatul și restul bandei sale[,] cu ocazia unei misiuni de luptă în linia de atac[,] au atacat o patrulă sovietică

286. Numele corect este Tironiac Vladimir.

din care cinci sovietici au căzut morți. Pentru așa zise fapte de arme ale sale a fost decorat de către comandamentul german cu Crucea de Fier²⁸⁷.

la parte și el la îngroparea armamentului și munițiilor în pământ la Lipova Satu Mare[,] după care părăsește armatele germane plecând în comuna sa natală.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului Rusu Archip se dovedesc cu arătările coacuzărilor: Cenușă Constantin (fila 67, 70, 148-152), Sposub Samson (fila 77 și 155). Acuzatul la primele cercetări (fila 89-91) și în instanță (fila 56) recunoaște faptele ce i se pun în sarcină.

Față de cele arătate mai sus Tribunalul caută să rețină în sarcina acuzatului faptele cum ele au fost expuse mai sus.

6). *URSULEANU IOAN*, în primăvara anului 1944 se înrolează și el în grupul de teroriști români, cu care ocazie face instrucție și descrierea armamentului sub conducerea unui ofițer german în localitatea Sadova. Cu ocazia unei misiuni acuzatul se automutilează, după care este internat într-un spital tot din Sadova, unde face cunoștință cu Cenușă Constantin. Ca urmare a faptului că acuzatul a fost internat într-un spital din C. Lung de germani nu mai i-a [ia] parte la misiunile ordonate de hitleriști, însă la jefuirea populației civile din comuna Dorna Cândreni ia parte alături de ceilalți teroriști.

Retrăgându-se și el în Satu Mare cu ceilalți teroriști și fiind cuprins de panică că va fi prins de armatele sovietice ce înaintau călătorește până la Mișcoltz în gară, de unde s-a îmbarcat pe un tun german, călătorind până în Germania orașul Zuilcon Zwikon [Zwikau]

În acest oraș acuzatul a fost întrebuințat la diferite munci printre care și aceea de a curăți orașul în urma bombardamentelor. Propunându-i-se să meargă la Viena să se înscrie într-un corp de armată a[1] lui Horia Sima care trebuia să lupte contra armatelor sovietice, acuzatul se înscrie și el în acel corp de armată al trădătorului Sima Horia. În acest sens pleacă la Viena, unde face pregătirea militară de luptă, iar după 2 săptămâni se internează în spital. Nu s-a putut stabili dacă a luat parte la vreo misiune de luptă în corpul de armată al trădătorului Horia Sima. În toamna anului 1944 acuzatul pleacă din Germania trecând prin Budapesta[,] de unde a luat trenul spre Vatra Dornei.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatului se dovedesc cu arătările martorilor Aurelia Ursuleanu (fila 95, 96).

Acuzatul la primele cercetări (fila 92-94) și în instanță (fila 157) recunoaște faptele ce i se impută în sarcină, invocând însă motivul că s-a înscris în armata germană pentru ași [a-și] câștiga existența, că în timpul cât a făcut parte din grupul de teroriști nu a luat parte la nici o misiune de luptă și nici la jafuri, [în]afară de cele din comuna Dorna Cândreni.

Față de cele arătate mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să înlăture susținerile acuzatului ca fiind neîntemeiate.

7). *PĂTRĂUCEAN COZMA*, în iarna anului 1949, aflând că va fi rejudecat asupra unei loviri grave comise în toamna anului 1940 pentru care fusese condamnat și amnistiat [!], dispăre de la domiciliul său, plecând în Banat. După un timp revine în comuna Breaza la un cumnat al său, Leiciuc Gheorghe, unde stă circa două luni în care timp află că a fost condamnat pentru fapta de mai sus la 3 ani închisoare. Ca urmare a acestui fapt inculpatul pleacă din comuna Breaza în comuna Streața [Straja] la concubina lui, Cotos Mafta.

Inculpatul Pătrăucean Cozma împreună cu Gherman Constantin au comis mai multe furturi însă acesta din urmă a fost prins și judecat. Aceste furturi au fost comise în comuna Izvoarele Sucevei și Moldova Sulița, unde au furat un bou, oi și alimente.

287. Rusu Archip a fost citat ca martor al acuzării, în stare de libertate. Nu a făcut parte din grupul Cenușă, ci din grupul Macoveiciuc. A fost arestat în instanță și condamnat.

Știindu-se că este urmărit[,] inculpatul nu se mai înapoiază în comuna sa, ci pleacă în munți. În munți găsim un bordei, fură din el niște cartofi, iar de la o târlă fură doi miei. El a mai săvârșit furturi de la Ursaciuc Gheorghe din comuna Straja de la care a furat alimente, de la o baracă muncitorească alimente, tutun și altele iar de la cantonul Stegea a furat alimente.

Inculpatul Pătrăcean Cozma împreună cu acuzatul Cenușă Constantin, de la începutul lunii mai 1950 până la 29 august 1951, organizează o bandă, comițând o serie de jafuri, iar victimele au fost amenințate cu armele, obligându-i să strige lozinci antidemocratice.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu arătările lui Cenușă Constantin (fila 399-405, 446-447 și 148-152).

Inculpatul la primele cercetări (fila 452-453, 464-467) și în instanță (fila 159), recunoaște parțial faptele ce i se pun în sarcină și anume că în momentul jefuirii oamenilor nu-i obliga să strige lozinci cu caracter antidemocratic, fără a face însă dovada susținerilor sale.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să înlăture [apărarea] ce a încercat să și-o facă inculpatul.

8). *MUTRESCU* [Motrescu] *VASILE*, în primăvara anului 1949, inculpatul părăsește comuna natală, ducându-se în munți, unde s-a întâlnit cu acuzatul Cenușă Constantin cu care se asociază spre a comite jafuri și tâlhării.

Împreună cu Cenușă Constantin, inculpatul comite o serie de furturi și jafuri, iar după ce-i jefuiau pe cetățeni îi obligau să strige lozinci cu caracter antidemocratic, până în luna martie 1950, când se ceartă cu Cenușă Constantin și se despart.

Faptele săvârșite de Motrescu Vasile au fost arătate pe larg când s-a făcut vorbire de acuzatul Cenușă Constantin, probele fiind aceleași.

Din luna martie 1950, nu se mai cunoaște nimic relativ la acuzatul Motrescu Vasile, acesta dispărând și care n-a mai fost găsit în prezent.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu arătările lui Cenușă Constantin (fila 397-398, 436, 440, 148-152) și ale lui Cotos P. (fila 381, 234).

Inculpatul fiind lipsă nu a putut fi interogat.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină în sarcina inculpatului faptele așa cum ele au fost expuse mai sus.

9). *COROAMĂ CONSTANTIN*, în anul 1949, prin lunile martie sau aprilie, pe la orele 20, Cenușă Constantin și Motrescu Vasile s-au dus la inculpatul Coroamă Constantin căruia i-au spus că va fi ridicat de autorități. Cenușă Constantin și Motrescu Vasile au propus lui Coroamă Constantin să-i însoțească în codru, scăpând astfel de urmărirea autorităților. La propunerea făcută, Coroamă Constantin însoțește în pădure pe bandiți.

Este înarmat de aceștia cu o armă Z.B. cu 5 cartușe și după câteva zile părăsește banda, dar el totuși continuă a o aproviziona cu alimente, haine, etc. Face legătura cu tatăl banditului Motrescu Vasile, ducându-i acestui bandit diverse pachete cu alimente la un loc stabilit dinainte, a primit de la banditul Cenușă Constantin 10 cartușe.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 441, 148-152), Roșca Gheorghe (fila 353-354, 161), Țugui Gheorghe (fila 356), Motrescu Maria (fila 267, 175).

Inculpatul fiind lipsă nu a putut fi identificat.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

10). *RAȚĂ PAVEL* și

11). *ROȘCA GHEORGHE*, inițial aceștia [acestora] li se puneau în sarcină faptele că au fost și ei recrutați în sânul bandei condusă de acuzatul Cenușă Constantin, atât timp cât au

stat în această bandă li s-a încredințat câte o armă, iar după plecarea lor din banda Cenușă Constantin, i-ar fi ajutat cu alimente și un topor [pe bandiți].

În fața instanței s-a stabilit că inculpații Rață Pavel împreună cu Roșca Gheorghe au mers la pădure cu acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile la [ca] hăitași deoarece îl cunoștea pe acesta din urmă că este braconier.

Această afirmație a coinculpților Rață Pavel și Roșca Gheorghe este confirmată de acuzatul Cenușă Constantin (fila 151, vol. 6)

Față de cele de mai sus, Tribunalul, din lipsa unor dovezi concludente, nu poate reține în sarcina inculpaților Rață Pavel și Roșca Gheorghe faptele ce li se pun în sarcină, iar pentru inculpatul Roșca Gheorghe numai delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei, prevăzut și penat de art. 549 din C.J.M.

12). *POPESCU IOAN*, inițial i se punea în sarcină faptele că în anul 1947, iar [i-ar] fi spus acuzatei Cenușă Marioara că soțul ei, acuzatul Cenușă Constantin, să nu vină în comuna Putna de oare ce [deoarece] s-ar putea să fie ridicat într-o noapte de niște evrei și el nu l-ar mai putea scoate. În anul 1948 acuzatul Cenușă Constantin ducându-se la locuința inculpatului Popescu Ioan l-ar fi întrebat ce să facă[:] să revină în comună sau să mai stea pe unde se află stabilit cu familia. Atunci inculpatul, pretinde acuzatul Cenușă Constantin, că i-ar fi spus: dute [du-te] imediat de unde ai venit și nu-ți mai faci [face] apariția prin comună de loc [deloc], deoarece până în toamnă se schimbă regimul și atunci tot noi vom fi mari și că plutonierul Viru [Vieru] are dispozițiuni dela [de la] el, pe când inculpatul era comandantul Legiunii de jandarmi, să-l protejeze pe acuzat spre a nu fi prins.

Tot cu acea ocazie susține acuzatul Cenușă Constantin. că ar fi spus inculpatul Popescu Ioan, ca să nu se predea deoarece e mai bine să mori liber decât să mori în lagăr, iar la plecarea inculpatului i-a dat acuzatului Cenușă Constantin 2.000 lei, fapt recunoscut și de inculpatul Popescu Ioan, însă nu a știut care este situația acuzatului Cenușă Constantin de oarece [deoarece] nu mai făcea parte din cadrele Jandarmeriei încă din anul 1947 (vezi declarația de la fila 162 vol.6).

Susținerile acuzatului Cenușă Constantin și Marioara Cenușă în legătură cu discuțiile ce le-au avut cu inculpatul Popescu Ioan așa cum ele au fost expuse mai sus nu sunt întemeiate cu nimic, ci din contră sunt răsturnate cu declarațiile martorilor inculpatului Popescu (fila 175-177, vol. 6), care arată activitatea inculpatului Popescu înainte de 23 august 1944 și după această dată.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în apărare și să înlăture acuzațiile ce i se aduc inculpatului Popescu Ioan.

13). *CENUȘĂ MARIOARA*, soția acuzatului Cenușă Constantin a urmat pe acesta din 1944 când a intrat în grupul de teroriști români, până în momentul când acesta a fost arestat prima dată de organele Siguranței, când a evadat din închisoare. Acuzata din momentul evadării acuzatului Cenușă Constantin și până la 29 august 1951, când acesta sa [s-a] predat de bunăvoie organelor de Miliție[,] i-a dat tot sprijinul, procurându-i îmbrăcăminte, alimente, tutun și muniție.

La propunerea acuzatei, inculpatul Roșca Gheorghe a dat pentru acuzatul Cenușă Constantin un număr de 8 cartușe din care trei cartușe acuzata le-a predat personal soțului ei.

L-a pus pe acuzat la curent cu măsurile ce au fost luate de Miliție în legătură cu prinderea acuzatului Cenușă Constantin zădărniciind prin acțiunile ei prinderea mai din vreme a acuzatului.

Faptele ce se pun în sarcina acuzatei Cenușă Marioara se dovedesc cu arătările lui Cenușă Constantin (fila 414, 148-152), coroborate cu recunoașterile acuzatei de la primele

cercetări (fila 272-276) și din instanță (fila 165 vol. 6) și a coinelupatului Roman [Roșca] Gheorghe.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acesteea.

14). *BĂLAN DOMNICA* zisă *DORA* și

15). *ȚIGANEA VASILE*. inițial acestora li se imputa fapta că în anul 1951 au declarat în fața Tribunalului Militar Iași, că nu recunosc nimic în legătură cu crima de omor a farmacistei Comșa Erna la care a participat și acuzatul Ursuț Dumitru.

Cu ocazia soluționării procesului de față s-a stabilit că într-adevăr inculpații nu cunoșteau nimic în legătură cu împușcarea farmacistei Comșa Erna.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în apărare și să nu rețină faptele în sarcina inculpaților Bălan Domnica și Țiganea Vasile.

ÎN DREPT:

1). Având în vedere că acuzatul Cenușă Constantin, a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași, pentru următoarele fapte:

a). crima de înaltă trădare prevăzut și penat de art. 121 [corect 185] C.P., combinat cu art. 464 pct. 2 din C.P. [corect D.L. 967/1941];

b). complicitate la crima de omor prevăzut și penat de art. 121 pct. 1 C.P., Combinat cu art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prevăzut și penat de art. 533 din C.P.;

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 C.P.;

e). delictul de evadare prevăzut și penat de art. 297 CP.;

f). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 alin. 1 din C.P.;

g). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.;

h). delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.;

i). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525, pct. 1, lit. c, pct. 2 lit. b, pct. 3, lit. b, pct. 4 lit. c și d din C.P.

j). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al.3 din C.P. combinate cu art. 101 din C.P.

În ce privește crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu D.L. 967/1941, tribunalul a găsit că este cazul unei schimbări de calificare numai în art. 185 din C.P., considerând că Decretul nr. 967/1941 a fost abrogat prin decretul 336/1945 și că acest decret nu mai are ființă legală.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedite faptele puse în sarcina acuzatului așa cum ele au fost arătate mai sus.

Având în vedere că acuzatul în mod voit și conștient a săvârșit aceste fapte știind că prin acțiunile sale comite un ilicit penal.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept. sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor ce i se pun în sarcină acuzatului pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit textelor enunțate mai sus.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul real de acțiuni, Tribunalul urmează a aplica art. 101 din C.P.

2). Având în vedere că acuzatul Proțiuț Emilian a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P., combinat cu D.L. 967/1941;

b). crima de omor prev și pen. de art. 464 C.P.

c). delictul de tâlhărie prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P.

d). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.

În ce privește crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu D.L. 967/1941, Tribunalul, prin schimbare de calificare a reținut încadrarea acestei infracțiuni numai în art. 185 din C.P., înlăturând decretul 967/1941 care a fost abrogat prin Decretul 336/1945 și care deci nu mai are ființă legală.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acuzatului așa cum au fost arătate în starea de fapt.

Având în vedere că acuzatul în mod voit și conștient a săvârșit faptele știind că prin acțiunile sale săvârșește un ilicit penal.

Că astfel fiind Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor ce i se pun în sarcină acuzatului pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit textelor enunțate mai sus.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul real de [infr]acțiuni, Tribunalul urmează a aplica art. 101 din C.P.

3). Având în vedere că acuzatul Ursuț Dumitru a fost trimis în judecată Tribunalului Militar Iași [pentru]:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P. comb. cu D.L. 967/1941.

b). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P. și

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531, pct. 5 C.P.

Având în vedere că acuzatul a putut reține în sarcina acestui acuzat crima de înaltă trădare de oarece [deoarece] în momentul comiterii faptului avea numai 14 ani, neputându-și da seama că prin acțiunile sale își trădează patria sa.

Având în vedere că acuzatul a mai fost judecat de Tribunalul Militar Iași, pentru crima de tâlhărie pentru care prin Sentința nr. 454/1951 a fost achitat.

Constatând deci că este vorba de autoritate de lucru judecat.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedit în sarcina acuzatului complicitatea la crima de omor și tâlhărie repetată așa cum ele au fost expuse în starea de fapt.

Având în vedere că acuzatul în mod voit și conștient a săvârșit faptele, știind că prin aceasta săvârșește un ilicit penal.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale complicității la crima de omor și delictul de tâlhărie repetată pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acelor texte de lege.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul penal de infracțiuni, Tribunalul urmează de a face aplicațiunea art. 101 C.P.

4). Având în vedere că acuzatul Sposub Samson a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu D.L. 967/1941;

b). crima de omor prev. și pen. de art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 din C.P.

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul a stabilit că acuzatul nu a împușcat [pe] farmacistă Comșa Erna, însă i-a ajutat acuzatului Proțiu Emilian s-o împuște, urmând a-i schimba calificarea din crima de omor în complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P.

În ce privește crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 din C.P., prin schimbare de calificare a reținut acest fapt numai în încadrarea prevăzută de art. 185 din C.P., înlăturând Decretul 967/1941 care a fost abrogat prin Decretul nr. 336/1945.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acuzatului așa cum ele au fost arătate în starea de fapt.

Având în vedere că acuzatul în mod voit și conștient și dându-și seama de ilicitatea faptelor sale, că astfel fiind tribunalul constată în drept [că] sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor arătate mai sus, pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestor texte de lege.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul real de infracțiuni, urmând [urmează] a face aplicațiunea art. 101 din C.P.

5). Având în vedere că acuzatul Rusu Archip a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu D.L. 967/1941. Acest fapt a fost reținut numai în încadrarea prevăzută de art. 185 C.P., înlăturându-se prin schimbare de calificare Decretul nr. 967/1941, care a fost abrogat prin Decretul Nr. 336/1945.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedit faptul pus în sarcina acuzatului așa cum a fost expus în starea de fapt.

Având în vedere că acuzatul în mod voit, conștient și dându-și seama de ilicitatea faptului ce l-a comis.

Că astfel fiind. Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale crimei de înaltă trădare pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestui text de lege.

6). Având în vedere că acuzatul Ursuleanu Ioan a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941 și b) delictul de tâlhărie prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P. combinat cu art. 101 din C.P.

În ce privește crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941, Tribunalul a reținut, prin schimbare de calificare, această infracțiune în încadrarea din art. 185 din C.P., înlăturând Decretul 967/1941, care a fost abrogat prin Decretul Nr. 336/1945.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acuzatului așa cum au fost expuse în starea de fapt.

Având în vedere că acuzatul în mod intenționat a comis aceste fapte știind că prin aceasta comite un ilicit penal.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale crimei de înaltă trădare și delictul de tâlhărie pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestor texte.

Având în vedere că în cauza de față este vorba de un cumul real de infracțiuni, Tribunalul caută să aplice art. 101 din C.P.

7). Având în vedere că inculpatul Pătrăucean Cozma a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 lit. c din C.P.

b). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

c). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al. 3 din C.P.

d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse în starea de fapt.

Având în vedere că inculpatul în mod voit, conștient și reprezentându-și finalitatea ilicită a faptelor sale, deci rezultă elementul intențional.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor ce i se pun în sarcină acestui inculpat, urmând a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestor texte enunțate mai sus.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul real de infracțiuni, Tribunalul urmează a face aplicațiunea art. 101 din C.P.

8). Având în vedere că inculpatul Motrescu Vasile a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

- a). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529. 531 pct. 1, 3, 5 C.P.;
- b). delictul de instigare publică repetată prev. și pen. de art. 327 al. 3 din C.P.,
- c). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;
- d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 C.J.M.

Inculpatul fiind lipsă nu a putut fi interogat.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

Având în vedere că inculpatul în mod intenționat a comis aceste fapte.

Că astfel fiind Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor ce se pun în sarcină, urmând a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestor texte.

Având în vedere că în cauza de față este vorba de un cumul real de infracțiuni, urmând a face aplicațiunea art. 101 din C.P.

Având în vedere dispozițiunile art. 338 din C.J.M.

9). Având în vedere că inculpatul Coroamă Constantin a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

- a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;
- b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.;
- c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedite în sarcina inculpatului faptele așa cum ele au fost expuse mai sus.

Având în vedere că inculpatul în mod voit și conștient a săvârșit aceste fapte și dându-și perfect seama de ilicitatea lor.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale delictelor enumerate mai sus urmând a-l declara culpabil și responsabil.

Având în vedere că în cauza de față este vorba de un cumul real de infracțiuni urmează a face aplicațiunea art. 101 din C.P.

Văzând și dispozițiunile art. 338 din C.J.M.

10). și 11). Având în vedere că inculpații Rață Pavel și Roșca Gheorghe, au fost trimiși în judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

- a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;
- b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.;

c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține ca dovedite faptele puse în sarcina inculpatului Rați [Rață] Pavel și Roșca Gheorghe din lipsa unor dovezi concludente așa cum s-a arătat în starea de fapt, reține pentru Roșca Gheorghe delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 548 din C.J.M. pentru care îl declară culpabil și responsabil.

Că astfel fiind, Tribunalul urmează a face în speță și aplicațiunea art. 4 part. I, pct. 1, din Procedura Penală.

12). Având în vedere că inculpatul Popescu Ioan a fost trimis în Judecata Tribunalului Militar Iași pentru:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P. și

b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul pentru considerațiunile arătate în starea de fapt nu a putut reține pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului Popescu Ioan din lipsa unor dovezi concludente.

Că astfel fiind, Tribunalul urmează a face în speță aplicarea art. 4 pt. 1, pct. 1 din Procedura Penală.

13). Având în vedere că acuzata Cenușă Marioara a fost trimisă în judecata Tribunalului Militar Iași, pentru:

a). crima de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 185 C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut pe deplin dovedit faptul pus în sarcina acuzatei așa cum a fost expus în starea de fapt.

Având în vedere că acuzata în mod voit conștient reprezentându-și finalitatea ilicită a faptei sale rezultă intențiunea criminală.

Că astfel fiind, Tribunalul constată, că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale faptului de favorizare la crima de înaltă trădare, pentru care urmează a o declara culpabilă și responsabilă și a o condamna potrivit acestor texte.

14). și 15). Având în vedere că inculpații Bălan Domnica și Țiganea Vasile au fost trimiși în judecată Tribunalul Militar Iași pentru:

a). delictul de mărturie mincinoasă prev. și pen. de art. 277 al. 1 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul pentru considerațiunile arătate în starea de fapt nu a putut să rețină în sarcina inculpaților faptul imputat din lipsa unor dovezi concludente.

Că astfel fiind, Tribunalul urmează a face în speță aplicațiunea art. 4 part. I, pct. 1 din Procedura Penală.

Având în vedere că Tribunalul constată că sunt circumstanțe atenuante în favoarea acuzaților: Cenușă Constantin, pentru crima de tâlhărie prev. de art. 533 din C.P., Proțiu Emilian pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185, crima de omor prev. de art. 464 C.P. și crima de tâlhărie prev. de art. 533 din C.P., Ursuț Dumitru pentru complicitate la crima de omor prev. de art. 121 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 464 C.P. Sposub Samson, pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185 C.P., crima de tâlhărie art. 533 C.P.; Ursuleanu Ioan pentru crima de înaltă trădare art. 185 C.P. și Cenușă Marioara pentru favorizarea infractorilor art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 185 C.P.

Având în vedere că acuzații Cenușă Constantin, Proțiu Emilian, Ursuț Dumitru, Sposub Samson, Rusu Archip, Ursuleanu Ioan, Pătrucean Cozma, Roșca Gheorghe au stat

arestați în vederea soluționării cauzei, timp ce urmează să le fie socotit în pedeapsa ce li se va aplica.

Că sau [s-au] efectuat cheltuieli cu ocazia soluționării cauzei pentru care acuzații urmează a restitui aceste [sume] statului.

Pentru aceste motive și în unire în parte cu concluziunile Procurorului Militar și în virtutea Legii,

HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi declară culpabili pe:

1). Cenușă Constantin pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare din crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P., comb. cu D.L. 967/1941;

b). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P.;

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P.

e). delictul de evadare prev. și pen. de art. 297 C.P.;

f). delictul de asociere contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. I din C.P.;

g). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

h). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 lit. c, pct. 2 lit. b, pct. 3, lit. b, pct. 4, lit. c din C.P.;

i). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al. 3 C.P.

2). Proțiuc Emilian pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare din crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941;

b). crima de omor prev. și pen. de art. 464 C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P.

d). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531, pct. 5 C.P.

3). Ursuț Dumitru, pentru:

a). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P. și cu

b). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 C.P.

4). Sposub Samson, pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare din crima de înaltă trădare prev. de art. 185 din C.P.; comb. cu Decretul Lege 967/1941.

b). complicitate la crima de omor prev. și pen. de art. 121 pct. 1 C.P., comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P., prin schimbare de calificare din crima de omor prev. și pen. de art. 464 pct. 2 din C.P.;

c). crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P.

d). delictul de tâlhărie repetată de art. 531 pct. 5 C.P.

5). Rusu Archip, pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare de crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941.

6). Ursuleanu Ioan, pentru:

a). crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare din crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P., comb. cu D.L. 967/1941;

b). delictul de tâlhărie prev. și pen. de art. 531 pct. 5 din C.P.

7). Pătrăușean Cozma pentru:

a). delictul de furt calificat repetat prev. și pen. de art. 525 pct. 1 lit. c din C.P.;
b). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
c). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al. 3 C.P.
d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

8). Motrescu Vasile pentru:
a). delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 1, 3, 5 C.P. comb. cu art. 529 din C.P.;
b). delictul de instigare publică prev. și pen. de art. 327 al. 3 C.P.
c). delictul de asociere contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 din C.P.;
d). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 C.J.M.

9). Coroamă Constantin pentru:
a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 din C.P.;
b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.;
c). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 Cod Penal comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

10). Roșca Gheorghe pentru:
a). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.P.

11). Cenușă Marioara pentru:
a). crima de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 185 din C.P.

Deasemeni cu unanimitate de voturi declară neculpabili pe:
- Ursuț Dumitru, pentru crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul Lege 967/1941.
- Rață Pavel pentru:
a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 C.P.;
b). delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P.
- Roșca Gheorghe pentru:
a). delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. și pen. de art. 315 al. 1 C.P.;
b). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P.
- Popescu Ioan, pentru:
a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 328 din C.P.
- Bălan Domnica și Țiganea Vasile pentru:
a). delictul de măturie mincinoasă, prev. și pen. de art. 277 al. 1 C.P.

Deasemeni cu unanimitate de voturi consideră că este cazul de a înceta urmărirea în ceea ce privește pe Ursuț Dumitru pentru crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P., constatându-se autoritate de lucru judecat.

Cu unanimitate de voturi declară că sunt circumstanțe atenuante în favoarea acuzaților: Cenușă Constantin, pentru crima de tâlhărie art. 533 C. P.; Proțiu Emilian, pentru crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P., crima de omor prev. de art. 464 C.P. și crima de tâlhărie prev. de art. 533 C.P.; Ursuț Dumitru, pentru complicitate la crima de omor prev. de art. 121 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 464 pct. Z din C.P.; Sposub Samson,

pentru crima de înaltă trădare art. 185 C.P. și crima de tâlhărie prev. de art. 533 C.P.; Ursuleanu Ioan, pentru crima de înaltă trădare art. 185 C.P. și Cenușă Marioara pentru crima de favorizarea infractorilor art. 284 pct. 1 C.P. art. 185 C.P.

*

1.- Făcând aplicațiunea art. 292 C.J.M., 185 C.P., 121 comb. cu art. 464 pct. 2 din C.P., 533 și 157 C. P., 531 pct. 5 C.P., 297 C.P., 515 al. 1 C.P., 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P., 549 C.J.M., 525 pct. 1 lit. c, pct. 2 lit. b, pct. 3 lit. b și pct. 4 lit. c din C.P., art. 327 al. 3 din C.P., art. 463 C.J.M. și 304 din C.J.M. cu unanimitate de voturi îl condamnă pe Cenușe [CENUȘĂ] CONSTANTIN, după cum urmează: la muncă silnică pe viață și 10 ani degradare civică pentru crima de înaltă trădare prev. și pen. de art. 185 C.P., prin schimbare de calificare din crimă prev. de art. 185 C.P. comb. cu D.L. 967/1941; la 15 (cinsprezece) ani muncă silnică și la 10 (zece) ani degradare civică pentru complicitate la crima de omor; la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de tâlhărie; la 10 (zece) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 531 pct. 5 C.P.; la 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de evadare; la 5 (cinci) ani închisoare corecțională pentru delictul de asociație contra liniștei publice; la 8 (opt) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată prev. și pen. de art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P.; la 2 (doi) ani închisoare corecțională pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei; la 2 (doi) ani închisoare corecțională pentru delictul de furt calificat repetat și la 10 (zece) ani închisoare corecțională pentru delictul de instigare publică.

Conform art. 101 din C.P. v-a [va] executa pedeapsa cea mai gravă.

Îi compută prevenția de la 20 decembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

2.- Făcând aplicațiunea art. 292 C.J.M., 185 C.P., 464 C.P., 533 C.P. și 157 din C.P., 531 pct. 5 C.P., condamnă cu unanimitate de voturi pe PROȚIUC EMILIAN la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185 din C.P. prin schimbare de calificare din crima din art. 185 C.P. comb. cu D.L. 967/1941; la 20 (douăzeci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de omor; la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de tâlhărie și la 8 (opt) ani închisoare corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată.

Conform art. 101 din C.P. v-a [va] executa pedeapsa cea mai gravă.

Îi compută prevenția de la 16 noiembrie 1951 și-l obligă la plata a 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

3.- Făcând aplicațiunea art. 121 pct. 1 C.P., comb. cu art. 464 pct. 2 C.P. și 157 din C.P. 531 pct. 5 C.P., cu unanimitate de voturi condamnă pe URSUȚ DUMITRU la 10 (zece) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru complicitate la crima de omor și 8 (opt) ani închisoare corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată

Conform art. 101 din C.P. va executa pedeapsa cea mai gravă.

Îi compută detenția preventivă de la 14 noiembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

4.- Făcând aplicațiunea art. 292 C.J.M., 185 C.P., 121 pct. 1 C.P. comb. cu art. 464 pct. 2 C.P., 533 C.P., 531 pct. 5 C.P., 157 C.P., 453 și 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe SPOSUB SAMSON la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185 C.P. prin schimbare de calificare din crima din art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941 la 18 (optsprezece) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru complicitate la crima de omor prin

schimbare de calificare din crima de omor; la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și la 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de tâlhărie și la 8 (opt) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată.

Conform art. 101 din C.P. va executa pedeapsa cea mai gravă.

Îi compută prevenția de la 20 noiembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

5.- Făcând aplicațiunea art. 292 C.J.M., 185 C.P., 463 și 304 C.J.M. cu unanimitate de voturi condamnă pe RUSU ARCHIP. pentru crima de înaltă trădare prev. de art. 185 C.P. la muncă silnică pe viață și la 10 (zece) ani degradare civică prin schimbarea de calificare din crima de înaltă trădare prev. de art. 185 C.P. comb. cu Decretul 967/1941.

6.- Făcând aplicațiunea art. 292 C.J.M., 185 C.P., 531 pct. 5 C.P. 157 C.P., 463, 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe URSULEANU IOAN la 25 (douăzeci și cinci) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare și la 8 (opt) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie.

Conform art. 101 din C.P. va executa pedeapsa cea mai grava.

Îi compută detenția preventivă de la 20 noiembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

7.- Făcând aplicațiunea art. 525, pct. 1 lit. c C.P., 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P., art. 327 al. 3 din C.P., art. 549 C.J.M., art. 101 din C.P., 463 și 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi îl condamnă pe PĂTRĂUCEAN COZMA la 2 (doi) ani închisoare corecțională și 2 (doi) ani interdicție corecțională pentru delictul de furt calificat repetat; la 8 (opt) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată; la 10 (zece) ani închisoare corecțională pentru delictul de instigare publică; la 2 (doi) ani închisoare corecțională pentru delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei, urmând a executa pedeapsa cea mai gravă.

Îi compută prevenția de la 20 decembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

8.- Făcând aplicațiunea art. 338 C.J.M., 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P. art. 327 al. 3 C.P., art. 315 al. 1 din C.P., art. 549 C.J.M., art. 101 din C.P. și 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe MOTRESCU VASILE în lipsă la 8 (opt) ani închisoare corecțională [și] 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de tâlhărie repetată; la 10 (zece) ani închisoare corecțională pentru delictul de instigare publică repetată; la 5 (cinci) ani închisoare corecțională pentru delictul de asociere contra liniștei publice; la 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei, urmând a executa pedeapsa cea mai gravă.

Îl obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

9.- Făcând aplicațiunea art. 338 C.J.M., art. 315 al. 1 din C.P., 549 C.J.M., 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P., 101 C.P., art. 304 din C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă în lipsă pe COROAMĂ CONSTANTIN la 5 (cinci) ani închisoare corecțională pentru delictul de asociațiune contra liniștei publice; la 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei; la 8 (opt) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru delictul de favorizarea infractorilor, urmând a executa pedeapsa cea mai gravă.

Îl obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

10.- Făcând aplicațiunea art. 549 C.J.M., 463, 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe ROȘCA GHEORGHE la 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei.

Îi compută detenția de la 15 decembrie 1951 și-l obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

11.- Făcând aplicațiunea art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 185 C.P., 157 C.P., 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi o condamnă pe CENUȘĂ MARIOARA la 15 (cinsprezece) ani muncă silnică și 10 (zece) ani degradare civică pentru crima de favorizare a infractorilor.

O obligă la 400 (patru sute) lei cheltuieli de judecată.

12.- Făcând aplicațiunea art. 4 part. I pct. 1 din Pr. Pen., deasemeni cu unanimitate de voturi, achită de orice penalitate pe RAȚĂ PAVEL pentru delictul de asociațiune contra liniștei publice art. 315 al. I C.P.

13.- ROȘCA GHEORGHE pentru delictul de asociațiune contra liniștei publice prev. de art. 315 al. I din C.P. și pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

14.- POPESCU IOAN, pentru delictul de favorizarea infractorilor art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P. [și] pentru delictul de răspândiri de știri false prev. de art. 329 C.P.

15 - BĂLAN DOMNICA și ȚIGANEA VASILE, pentru delictul de mărturie mincinoasă prev. și pen. de art. 277 al. I din C.P.

Mai aflând și aplicațiunea art. 139 al. 2 din C.P. comb. cu art. 4 part. I pct. 5 din Pr. Pen., deasemeni cu unanimitate de voturi achită de orice penalitate pe Ursuț Dumitru pentru crima de înaltă trădare art. 185 C.P. comb. cu D.L. 967/1941.

Deasemeni cu unanimitate de voturi și făcând aplicațiunea art. 4 p. II Pr. Pen. încetează urmărirea în ceea ce privește pe Ursuț Dumitru pentru crima de tâlhărie prev. și pen. de art. 533 C.P. constatând autoritatea de lucru judecat.

Data și citită în ședință publică astăzi 24 mai 1952 la Iași.

PREȘEDINTE,

Căpitan de Justiție

(ss) Gavrilaş Petre

MEMBRI:

(ss) Lt. Major Justiție Mălinici Nicolae

(ss) Locotenent Potop Ioan

(ss) Locotenent Balcu Gheorghe

(ss) Locotenent Coldea Ioan

GREFIER ȘEF

(ss) Cenușescu Ioan

REZOLUȚII: - Tribunalul Militar de Regiunea Militară București prin încheierea din 28.02.1963 a computat detenția lui Rusu A. Archip de la 12.04.1949 la 01.02.1950.

- Grațiat conform D. 551 din 09.09.1963 pe Cenușă Marioara nr. crt. 13.

- Grațiat conform D. 176/09.04.1964 pe Rusu Archip.

- Grațiat conform D. 411 din 24.07.1964 pe 1. Sposub Samson, 2. Proțiu Emilian.

-12.12. 55 Pătrăceanu [Pătrăcean] Cozma amnistiat pentru instigare publică, urmează a executa pedeapsa de 8 ani pentru tâlhărie repetată.

Maior de Justiție

(ss) indescifrabil

L.S.

62.

1952 mai 29, Iași. Sentința nr. 529/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în primul lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăucean Cozma.

TRIBUNALUL MILITAR IAȘI
Dosarul nr. 319/1952

SENTINȚA Nr. 529

Astăzi 29 mai 1952

Tribunalul Militar Iași compus din:

Cpt. de justiție	GAVRILAȘ PETRE	Președinte
Locotenent	COLDEA IOAN	Judecător
Locotenent	BALCU GHEORGHE	Judecător
Lt. maj. Justiție	ȘTEFĂNESCU MIHAI	Procuror
Grefier șef	CENUȘESCU IOAN	Grefier de ședință

S-a întrunit în ședință publică în scopul de a judeca pe:

- 1). CENUȘE [CENUȘĂ] TEODOR²⁸⁸, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 2). ȚUGUI CONSTANTIN, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 3). COMĂNIȚĂ ALEXANDRU, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 4). COROAMĂ NICOLAE, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 5). CALANCEA IUSTIN, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți Regiunea Suceava;
- 6). CREȚAN TRAIAN, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 7). PÂNZARU IOAN, din comuna Vatra Moldovița, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 8). PĂSĂILĂ SIMION, din comuna Straja, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 9). POPESCU PETRE, din comuna Straja, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 10). MOGOȘ GHEORGHE, din comuna Straja, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava;
- 11). COTOS PETRU, din comuna Straja, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, toți [învinuiți] pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.
- 12). ANDTIEȘI [ANDRIEȘ] IOAN, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava pentru faptele:
 - a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;
 - b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.
- 13). IURĂȘ VASILE, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

288. Documentul conține numeroase greșeli privind scrierea numelor. Acestea s-au corectat de noi (A.B.). Exemple: Cenușe, corect Cenușă; Mutrescu, corect Motrescu; Magaș, corect Mogoș, etc.

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de armament și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.

14). CENUȘĂ TEOFIL, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.

15). SCHIPOR ILIE, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.

16). CABA PETRE, din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de :

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.

17). GÂRBU MIRCEA, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

b). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. a 529, 531 pct.1,3,5 din C.P. și

c). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. comb cu art.101 din C.P.

18). BEABAN [BREABĂN] VASILE din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava pentru faptele de:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531. pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.

19). CREȚAN VASILE din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Regiunea Suceava, pentru faptele de:

a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.;

b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. comb. cu art. 101 C.P.

Inculpații s-au prezentat în instanță însoțiți de apărătorii lor după cum urmează:

1). Cenușă Teodor, însoțit de avocatul Zvâncescu Alexandru din Colegiul de avocați Iași.

2). Țugui Constantin

3). Comăniță Alexandru și

4). Coroamă Nicolae, însoțit de avocatul Teodoru Grigore din Colegiul de avocați Iași.
5). Calancea Iustin, însoțit de avocatul Alexandru Blumenfeld din Colegiul de avocați Iași.

- 6). Crețan Traian, însoțit de avocatul Mircea Avram din Colegiul de avocați Iași.
7). Pânzaru Ioan, însoțit de avocatul Marcu Șmilovici din Colegiul de avocați Iași.
8). Păsăilă Simion, însoțit de avocatul Șerban Radu, din Colegiul de avocați Iași.
9). Popescu Petre, însoțit de avocatul Șerban Radu, din Colegiul de avocați Iași.
10). Mogoș Gheorghe, însoțit de avocatul Marcu Șmilovici din Colegiul de avocați Iași.
11). Cotos Petre, însoțit de avocatul Șerban Radu din Colegiul de avocați Iași.
12). Andrieș Ioan, însoțit de avocatul Zvâncescu Vasile din Colegiul de avocați Iași.
13). Iurăș Vasile, însoțit de avocatul Zvâncescu Vasile din Colegiul de avocați Iași.
14). Cenușă Teofil, însoțit de avocatul Vasile Negru din Colegiul de avocați Iași.
15). Schipor Ilie, însoțit de avocatul Constantin Dimitriu din Colegiul de avocați Iași.
16). Caba Petre, însoțit de avocatul Zvâncescu Alexandru din Colegiul de avocați Iași.
17). Gârbu Mircea, însoțit de avocatul Vasile Negru din Colegiul de avocați Iași.
18). Breabăn Vasile, însoțit de avocatul Mircea Avram din Colegiul de avocați Iași.
19). Crețan Vasile, însoțit de avocatul Constantin Dimitriu din Colegiul de avocați Iași.

Președintele a stabilit identitatea inculpaților care este menționată în interogatoriile anexate dosarului.

S-a făcut apelul nominal al martorilor propuși în cauză și anume fiind prezenți: Balint Vasile, Răuți Vasile, Ursaciuc Ilie, Bodnar Vasile, Cotos Arcadie, Cărciu Silvestru, Surchis Mozes, Cotos Petre, Motrescu I. Vasile, Nicolae Sandu, Grădinaru Gheorghe, Galbău Constantin, Maria Vieru, Cârstean Grigore, Cenușă Maftei, Niță Gheorghe, Spânu Nicolae și Pascariu Alexandru. lipsind martorii: Pârghie Gheorghe, Maria Schipor la care acuzarea și apărarea au declarat că renunță cerând judecarea cauzei, declarațiunii de care instanța luând act, în baza art. 285 din C.J.M. a dispus judecarea cauzei, dispozițiune adusă la cunoștința părților în instanță, în ședință publică.

S-a dat citire actului de acuzare și a pieselor importante în cauză, după care s-a procedat la interogarea inculpaților și răspunsul lor s-a rezumat în procese-verbale aparte și anexate dosarului cauzei de față.

S-a procedat la audierea sub prestare de jurământ a martorilor: Balint Vasile, Răuți Vasile, Ursaciuc Ilie, Bodnar Vasile și Cotos Arcadie și orele fiind 20, pentru repausul judecătorilor, apărătorilor, inculpaților și martorilor, Tribunalul, în baza art. 288 din C.J.M., a suspendat dezbaterile în cauză urmând a fi reluate în ziua de 30 mai 1952, la ora 8 dimineata.

Ședința publică din 30 mai 1952, Tribunalul în aceeași compunere ca în ședința anterioară, a[u] continuat dezbaterile procesului continuând cu audierea, sub prestare de jurământ, a martorilor: Cărciu Silvestru, Surchis Mozes, Cotos Petre, Motrescu I. Vasile, Nicolae Sandu, Grădinaru Gheorghe, Galbău Constantin, Maria Vieru, Cârstean Grigore, Cenușă Maftei, Niță Gheorghe, Spânu Nicolae și Pascariu Alexandru, depozițiunile acestor martori ca și cei audiați din ședința precedentă au fost rezumate pe procese-verbale aparte și anexate dosarului penal de față.

S-a dat cuvântul procurorului militar care făcând un istoric al cauzei arată că împotriva inculpaților sunt suficiente probe de culpabilitate și în concluzie a cerut condamnarea inculpaților: Țugui Constantin, Comăniță Alexandru, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Păsăilă Simion, Mogoș Gheorghe, Andrieș Ioan, Iurăș Vasile, Cenușă Teofil, Caba Petre, Gârbu Mircea în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere în judecată; cere încetarea urmăririi în virtutea autorității lucrului judecat pentru inculpații: Cenușă Teodor, Crețan Traian, Popescu Petre, Cotos Petre și Breabăn Vasile; cere achitarea

inculpaților: Pânzaru Ioan, Schipor Ilie, Crețan Vasile și a lui Breabăn Vasile pentru delictul prev. și pen. de art. 329 din C.P. în lipsă de dovezi concludente în cauză.

Apărarea având cuvântul susține prin avocații:

Alexandru Zvâncescu în apărarea inculpatului Cenușă Teodor stingerea acțiunii prin autoritatea lucrului judecat pentru acest inculpat.

Teodoru Grigore în apărarea inculpaților: Țugui Constantin, Comăniță Alexandru și Coroamă Nicolae a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante care rezultă din împrejurările de fapt în care aceștia au. comis faptele ce li se impută și să li se aplice eventual și aplicarea art. 65 din C.P.

Alexandru Blumenfeld în apărarea inculpatului Calancea Iustin a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante și aplicarea art. 65 C.P.

Marcel Avram în apărarea inculpatului Crețan Traian, a cerut încetarea urmăririi penale în cauză fiind autoritate de lucru judecat.

Marcu Smilovici în apărarea inculpatului Pânzaru Ioan a cerut achitarea acestuia din lipsă de dovezi în cauză.

Radu Șerban în apărarea inculpatului Păsăilă Simion a lăsat la aprecierea instanței a aplica circumstanțe atenuante și dispozițiunile art. 65 din C.P.

Avocatul Șerban Radu, în apărarea inculpatului Popescu Petre a cerut încetarea urmăririi penale fiind vorba în cauză de autoritatea lucrului judecat.

Avocatul Marcu Smilovici în apărarea inculpatului Mogoș Gheorghe a cerut achitarea acestuia din lipsa concludentă de dovezi în cauză.

Avocatul Șerban Radu în apărarea inculpatului Cotos Petru a cerut încetarea urmăririi în cauză fiind autoritate de lucru judecat.

Avocatul Alexandru Zvâncescu în apărarea inculpatului Andrieș Ioan a cerut aplicarea de largi circumstanțe atenuante și eventual să se mai aplice și art. 65 din C.P.

Avocatul Zvâncescu Alexandru în apărarea inculpatului Iurăș Vasile a lăsat la aprecierea instanței să acorde largi circumstanțe atenuante și să țină seama de detențiunea executată de acest inculpat care durează de la 29 octombrie 1951.

Avocatul Negru Vasile în apărarea inculpatului Cenușă Teofil cere aplicarea de circumstanțe atenuante și o pedeapsă în limita detențiunii executate de la data de 29 octombrie 1951 și să fie lăsat liber la familie unde este mai folositor pentru muncă și că detențiunea executată până acum îi va servi drept lecție și că în viitor va fi un cetățean loial al R.P.R.

Avocatul Constantin Dimitriu în apărarea inculpatului Schipor Ilie a cerut achitarea acestui inculpat pentru ambele infracțiuni de care este învinuit, în cauză neexistând nici o probă concludentă de vinovăție.

Avocatul Vasile Zvâncescu în apărarea inculpatului Caba Petre a cerut largi circumstanțe atenuante pentru acest inculpat și aplicarea art. 65 din C.P.

Avocatul Vasile Negru în apărarea inculpatului Gârbu Mircea a lăsat la aprecierea instanței, iar pentru fapta prev. de art. 329 din C.P. a cerut achitarea din lipsă de dovezi.

Avocatul Marcel Avram în apărarea inculpatului Breabăn Vasile, a cerut încetarea urmăririi penale pentru delictul de favorizarea infractorilor existând în cauză autoritate de lucru judecat, și achitarea aceluiași inculpat pentru delictul de răspândire de știri false din lipsa totală de dovezi în cauză.

Avocatul Constantin Dimitriu în apărarea inculpatului Crețan Vasile a cerut achitarea acestuia pentru fapta imputată nefiind dovezi concludente în cauză.

S-a dat ultimul cuvânt inculpaților care au declarat pe rând fiecare în parte că nu mai au nimic de spus în apărarea lor, după care Președintele declarând dezbaterile închise și Tribunalul trecând în Camera de Consiliu spre a delibera asupra culpabilității și aplicării pedepsei, după care a pronunțat în public următoarea hotărâre:

TRIBUNALUL,

Având în vedere acțiunea penală pusă în mișcare împotriva inculpaților: Cenușă Teodor, Țugui Constantin, Comăniță Alexandru, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Crețan Traian, Pânzaru Ioan, Păsăilă Simion, Popescu Petre, Mogoș Gheorghe și Cotos Petre, pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.; Andrieș Ioan pentru faptele de a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). delictul de deținere de armament și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 C.P.; Iurăș Vasile pentru faptele de a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). deținerea ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.; Cenușă Teofil pentru faptele de a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.; Schipor Ilie pentru faptele: a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.; Caba Petre pentru faptele de: a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. comb. cu art. 101 din C.P.; Gârbu Mircea pentru faptele de: a). delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.; b). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și c). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 328 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.; Breabăn Vasile pentru faptele de a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b) delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P. și Crețan Vasile pentru delictul de: a). delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și b). delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. comb. cu art. 101 din C.P.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, concluziunile orale ale procurorului militar, dezbaterile orale urmate în cauză, precum și apărarea inculpaților făcută atât prin ei însuși [înșiși] cât și prin apărătorii lor din care rezultă următoarele:

ÎN FAPT:

Pentru ca acuzații Cenușă Constantin, Pătrăucean Cozma, și Motrescu Vasile să-și poată continua acțiunile lor de jefuirea populației civile, fără a fi prinși de organele Miliției, au fost găzduiți de o parte din inculpații ce figurează în dosarul de față.

Astfel: Inculpatul Țugui Constantin a dat o traistă cu alimente acuzatului Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, după care împreună cu aceștia face o vânatoare în pădure. Motrescu Vasile împușcând o capră sălbatică, îi dă jumătate din ea inculpatului, iar în anul 1949 pe când se afla în baraca din pădure, a venit acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile cărora le dă mâncare, țigări, carne, slănină și altele. Cu aceeași ocazie îi informează pe bandiți despre cele întâmplate în sat și cine a fost ridicat de Securitatea statului. Tot prin anul

1949 inculpatul a mai dat alimente lui Motrescu Vasile.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 300-301 și din instanță fila 220 coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 407 și 221.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să rețină faptele puse în sarcina acestui inculpat așa cum ele au fost expuse mai sus.

2). Inculpatul Coroamă Nicolae, în vara anului 1949 întâlnindu-se în pădure cu Cenușă Constantin și Motrescu Vasile le dă alimente din cele ce le avea în căruță destinate muncitorilor din pădure, de bună voie.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 309-310 și din ședință fila 223 coroborate cu declarațiile acuzatului Cenușă Constantin fila 407, 224.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în acuzare și să rețină pe deplin faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

3). Inculpatul Calancea Iustin fiind baci la stâna din Poiana Stegea, în vara anului 1949 a dat personal acuzatului Cenușă Constantin brânză, țigări și făină, fapt repetat de inculpat.

Cu aceeași ocazie inculpatul a informat pe acuzatul Cenușă Constantin de prezența patrulelor de miliție în munți, iar într-o seară acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile au ridicat de la locuința inculpatului un sac cu fasole și făină de porumb, alimente lăsate la domiciliul inculpatului de rudele bandiților.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 324-326 și din instanță fila 226 coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 407-408, a inculpatului Urmă Nicolae fila 211 și a martorei Munteanu Maria fila 267.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

4). Inculpatul Păsăilă Simion în vara anului 1949 întâlnindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin și cu Motrescu Vasile aceștia îi cer să le pună la un loc stabilit niște alimente, iar ei să-i procure niște cartușe.

Inculpatul pune pentru bandiți la locul stabilit mai dinainte un săculeț cu făină și câteva cepe, iar bandiții tot la același loc au pus pentru inculpat 16 cartușe de vânătoare și o pereche de opinci, obiecte ce au fost ridicate de inculpat.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 339-342 și din instanță fila 231 coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 400.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost arătate mai sus.

5). Inculpatul Andrieș Ioan în toamna anului 1948 întâlnindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin care abia fugise din închisoare, la propunerea acestui inculpat acceptă să-i dea acuzatului arma ce-o poseda, lucru ce l-a și făcut. Arma dată de inculpat acuzatului a fost o armă militară franceză cu trei cartușe. La o săptămână de la data când i-a dat arma, acuzatul

Cenușă Constantin acesta din urmă trece pe la baia Stegea și găzduindu-l pe inculpatul singur îi dă demâncare. [?]

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 295 și din instanță fila 235[,] coroborate cu declarațiile acuzatului Cenușă Constantin fila 406, 151 verso.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat în acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

6). Inculpatul Iurăș Vasile, în toamna anului 1948 a venit la locuința sa acuzatul Cenușă Constantin căruia îi dă demâncare, înțelegându-se totodată să-i facă legătură cu soția sa[,] acuzata Cenușă Marioara. La circa 2-3 zile de la întâlnirea inculpatului cu care ocazie acuzatul Cenușă Constantin se întâlnește cu soția sa căruia dându-i alimente și îmbrăcăminte.

Acuzatul Cenușă Constantin a mai fost la domiciliul inculpatului însoțit de Motrescu Vasile cu care ocazie le dă o armă Z.B., 4 cartușe și-i informează de felul cum sunt urmăriți de Miliție.

Acești bandiți au fost informați în repetate rânduri de inculpat că sunt urmăriți de Miliție[,] cu care ocazie le dădea și alimente. Inculpatului i s-a ridicat o armă austriacă ce o avea ascunsă în pădure.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 305-306 și din instanță fila 236, coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 407 și procesul verbal fila 307 și 308.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina acestuia așa cum ele au fost arătate mai sus.

7). Inculpatul Cenușă Teofil în vara anului 1949 după ce vorbise cu acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vaile, le-a dus acestora în pădure circa 10 kg făină de porumb, circa 4 kg slănină, 2 perechi de opinci, medicamente și două sferturi de rom.

Întâlnindu-se din nou cu acești bandiți a spus că are[,] și le poate da[,] 2 [două] arme Z.B. cu cartușe în ele.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 311-321 și în instanță fila 238, coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 407 și 151 verso.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse și dovedite în sarcina acestui inculpat.

8). Inculpatul Caba Petru, în vara anului 1949, întâlnindu-se cu Cenușă Constantin și Motrescu Vasile la locul numit Poiana Scăria [Secării] a vorbit cu bandiții să-i procure o armă, iar el acuzatilor niște cartușe de pistol automat.

Inculpatul a mai dat 10 cartușe Z.B. soției acuzatului Cenușă Constantin, cartușe ce au ajuns în mâna acuzatului.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile recunoașteri de la primele cercetări lila 347 și din instanță fila 242, procesul verbal fila 349, coroborate cu declarația lui Cenușă Constantin fila 409.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

9). Inculpatul Gârbu Mircea[,] în luna septembrie 1948[,] întâlnindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin și la propunerea acestuia din urmă[,] inculpatul se obligă să-i procure o

armă. La un interval scurt de timp de la întâlnirea sa cu Cenușă Constantin, îi procură o armă militară și 10 cartușe, pe care o pune la locul stabilit dinainte de unde este ridicată de acuzatul Cenușă Constantin.

Inculpatul i-a dat acuzatului Cenușă Constantin 400 lei, 1 kg zahăr, pâine și altele cu care ocazie l-a sfătuit pe acuzat să nu se predea autorităților că în curând se va schimba regimul, fapt ce în instanță nu s-a dovedit cu nimic în sarcina acestui inculpat.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 269, 297 și din fața instanței fila 243[,] coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 407.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

10). Inculpatul Comăniță Sandu[,] în toamna anului 1948[,] a dat alimente acuzatului Cenușă Constantin, care în acel moment evadase din închisoare. A întreținut legătura cu acuzatul Cenușă Constantin și soția acestui acuzat Cenușă Marioara. Inculpatul a mai dat alimente și lui Motrescu Vasile. A dat țigări acuzatei Cenușă Marioara, iar aceasta le-a dat acuzatului Cenușă Constantin în Poiana Secării. La domiciliul său, acuzatul Cenușă Constantin lăsa carnea ce provenea din vânat, care era împărțită de inculpat cu soția acuzatului Cenușă Constantin, iar în schimb inculpatul îi dădea cartofi[,] să aibă ce mânca acuzatul.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări fila 293-294 și din ședință fila 222, coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 406 și Cenușă Marioara fila 274[,] declarații menținute și în ședință publică.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

11). Inculpatul Pânzaru Ioan a fost trimis în judecată pentru faptul că prin luna aprilie 1949 ar fi fost la domiciliul său acuzatul Cenușă [Cenușă] Constantin și Motrescu [Motrescu] Vasile[,] cu care ocaziune i-ar fi informat că 12 milițieni sunt în căutarea lor și că au dormit în casă la el, iar bandiții[,] auzind despre aceasta au plecat.

În toamna anului 1950[,] acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma au fost la domiciliul inculpatului[,] cu care ocazie soția acestuia le-a dat de mâncare, alimente pentru a avea în pădure, una cămașă, una pereche berneveci, una pereche mănuși lână, un scul de ață, o pereche de ciorapi, niște ață de cânepă și altele.

Inculpatul[,] la primele cercetări și în instanță declară că ceia [ceea] ce a dat acuzaților le-a dat sub imperiul fricei [fricii], fapt confirmat și de acuzatul Cenușă Constantin și de Pătrăcean Cozma.

Față de cele de mai sus, Tribunalul poate să rețină ca dovedite faptele puse în sarcina inculpatului pentru considerațiunile arătate mai sus.

12). Inițial[,] inculpatul Mogoș Gheorghe a fost trimis în judecată pentru faptul că în prima zi de Paști a anului 1951 s-a întâlnit[,] lângă cantonul unde locuia el[,] cu acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma cu care ocazie le-a dat ouă roșii, pască, prăjituri, țuică și țigări[,] de bunăvoie. Cu ocazia judecării[,] inculpatul arată la fila 233 că într-adevăr le-a dat bandiților de ale mâncării însă a fost forțat de aceștia cu armele, fapt confirmat și de acuzații Cenușă Constantin și Pătrăcean Cozma.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să înlăture acuzațiile ce i se aduc inculpatului și să primească apărarea făcută de inculpat.

13). Inculpatul Schipor Ilie[,] inițial a fost trimis în judecată pentru faptul că, fiind

întrebat de fratele lui Motrescu Vasile, dacă nu poate să-i dea niște cartușe pentru a le da fratelui său și acuzatului Cenușă Constantin cu care ocazie i-ar fi indicat un loc unde să găsească 200 cartușe Z.B.

Cu ocazia judecării s-a stabilit că inculpatul nu a indicat locul unde se găseau cartușe, ci din contră el a predat la Miliție cartușe și o armă ce le găsisese prin pădure, fapt confirmat și de acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul administrat în apărare.

14). Și inculpatul Crețan Vasile, a fost trimis în judecată pentru faptul că în vara anului 1949, întâlnindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin cu care ocazie i-ar fi spus să nu se predea că în curând va începe războiul și va fi alături de el în pădure. Cu ocazia altei întâlniri inculpatul i-ar fi dat acuzatului Cenușă Constantin 100 țigări ce le avea asupra sa și că îi va pune la un loc stabilit o bucată de slănină.

Cu ocazia judecării[,] s-a stabilit că țigările și slăcina i-au fost furate de acuzatul Cenușă Constantin și nu a spus acuzatului Cenușă Constantin să nu se predea că în curând va începe războiul fila 247 fapte confirmate de acuzatul Cenușă Constantin în ședință publică.

Față de cele de mai sus, Tribunalul nu a putut reține faptele puse în sarcina inculpatului pentru considerentele expuse mai sus.

15). Inculpatul Popescu Petre a fost trimis în judecată pentru faptul că a dat bandiților Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma mâncare și niște scule pentru construirea unui bordei pentru care fapt a fost judecat și prin Sentința nr. 139 din 8 februarie 1951 a fost achitat. În acest caz, Tribunalul va căuta să înceteze urmărirea constatând că este vorba de autoritate de lucru judecat.

16). Inculpatul Crețan Traian, a fost trimis în judecată pentru fapte pentru care a mai fost judecat de Tribunalul Militar Iași și prin Sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950 a fost achitat. În acest caz urmează a înceta urmărirea[,] constatând că este autoritate de lucru judecat.

17). Și inculpatul Cotos Petre a fost trimis în judecată pentru fapte pentru care a mai fost judecat de acest Tribunal Militar și prin Sentința nr. 139 din 8 februarie 1951 a fost achitat și constatând că în cauză este autoritate de lucru judecat urmează a înceta urmărirea.

18). Inculpatului Breabăn Vasile i se pune în sarcină faptul pentru care a mai fost judecat de acest tribunal militar și prin Sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950 a fost achitat. În plus i se mai pune în sarcină faptul că în momentul în care s-a întâlnit cu acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma le-ar fi spus să nu se predea, că focul e gata, benzina e pusă și imediat va izbucni, să nu se piardă în fapte mărunte, ci să facă ceva să audă Bucureștiul. Cu ocazia judecării s-a stabilit însă că inculpatul nu a spus aceste cuvinte[,] fapt confirmat și de acuzații Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma.

Față de cele de mai sus, Tribunalul urmează a constata autoritate de lucru judecat pentru favorizare, iar celălalt capăt de acuzare deasemeni nu poate sta în picioare pentru considerațiile expuse mai sus.

19). Inculpatul Cenușă Teodor zis Bruțac a fost trimis în judecată pentru fapte pentru care a mai fost judecat de acest tribunal militar și prin Sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950, urmând a constata autoritate de lucru judecat.

ÎN DREPT:

Având în vedere că inculpații: Țugui Constantin, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Păsăilă Simion, Comăniță Alexandru, Pânzaru Ioan, Mogoș Gheorghe, Cenușă Teodor, Cotos Petru, Popescu Constantin și Crețan Traian au fost trimiși în judecată pentru delictul

de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529 și 531 pct. 1, 3, 5 C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedite faptele puse în sarcina inculpaților Țugui Constantin, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Păsăilă Simion și Comăniță Alexandru așa cum ele au fost expuse în starea de fapt în dreptul fiecărui inculpat.

Având în vedere că inculpații în mod voit, conștient și reprezentându-și finalitatea ilicită a faptelor lor rezultă intenția delictuoasă.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale delictului de favorizarea infractorilor pentru care urmează a-i declara culpabili și responsabili și a-i sancționa potrivit textelor de lege enunțate mai sus.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpaților Mogoș Gheorghe și Pânzaru Petre [Ioan] pentru considerațiunile arătate în starea de fapt, urmând a face aplicațiunea art. 4 p. 1 pct. 1 Pr. Pen.

Având în vedere că inculpații Cenușă Teofil, Cotos Petru, Popescu Petru și Crețan Traian, au mai fost judecați de acest tribunal militar pentru aceleași fapte, tribunalul constată că este autoritate de lucru judecat și urmează să se pronunțe ca atare.

Având în vedere că inculpații: Andrieș Ioan, Iurăș Vasile, Cenușă Teofil, Schipor Ilie și Caba Petru, au fost trimiși în judecata Tribunalului Militar Iași pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 și delictul de deținere de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedite faptele puse în sarcina acestor inculpați așa cum au fost expuse pentru fiecare [în] starea de fapt.

Având în vedere că inculpații în mod voit, conștient și reprezentându-și finalitatea ilicită a acțiunilor lor, rezultă deci intenția culpabilă.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale delictului de favorizarea infractorilor și deținerea de arme și muniții aparținând armatei, pentru care urmează a-i declara culpabili și responsabili și a-i sancționa potrivit textelor de lege menționate mai sus.

Având în vedere că în cazul de față este vorba de un cumul real de infracțiuni, Tribunalul urmează a aplica și dispozițiunile art. 101 din C. P.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține faptele puse în sarcina inculpatului Schipor Ilie pentru considerațiunile expuse în starea de fapt, urmând a face aplicațiunea art. 4 p. 1 pct. 1 Pr. Pen.

Având în vedere că inculpatul Gârbu Mircea a fost trimis în judecată pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M., delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P. și delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut în sarcina inculpatului primul și al doilea fapt, pentru care a fost trimis ca dovedite așa după cum au fost expuse în starea de fapt și nu a putut reține ca dovedit cel din urmă fapt din lipsa unor dovezi concludente de vinovăție.

Având în vedere că inculpatul a săvârșit primul și al doilea fapt în mod intenționat a trecut la executarea lor, știind că prin aceasta comite un ilicit penal.

Că astfel fiind Tribunalul constată că elementele constitutive ale delictului de favorizarea infractorilor și deținerea ilegală de arme și muniții aparținând armatei sunt întrunite în drept, pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestor texte de lege.

Iar în ceea ce-l privește pentru delictul de răspândire de știri false urmează a-i aplica art. 4 pct. 1 p. I din Pr. Pen.

Că este un cumul real de infracțiuni, Tribunalul urmează a aplica dispozițiunile art. 101 C.P.

Având în vedere că inculpații Crețan Vasile și Breabăn Vasile au fost trimiși în judecată pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține ca dovedite faptele puse în sarcina inculpatului Crețan Vasile pentru considerațiunile expuse în starea de fapt urmând a face aplicațiunea art. 4 p. I pct. 1 din Pr. Pen.

Având în vedere că inculpatul Breabăn Vasile a mai fost judecat de Tribunalul Militar Iași pentru delictul de răspândire de știri false și prin Sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950, a fost achitat, deci este cazul a înceta urmărirea constatând că este autoritate de lucru judecat.

Având în vedere că inculpatului i se mai pune în sarcină delictul de favorizarea infractorilor, însă pentru considerațiunile arătate în starea de fapt nu a putut reține în sarcina inculpatului ca dovedit acest fapt urmând a face aplicațiunea art. 4 pct. 1 p. I din Pr. Pen.

Având în vedere că în favoarea inculpatului Țugui Constantin, Comăniță Alexandru, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Păsăilă Simion, Andrieș Ioan, Iurăș Vasile, Cenușă Teofil, Caba Petru și Gârbu Mircea militează circumstanțe atenuante prin aceea că sunt de origine socială sănătoasă, că sunt infractori primari.

Având în vedere că inculpații Țugui Constantin, Calancea Iustin, Păsăilă Simion, Coroamă Nicolae, Andrieș Ioan, Iurăș Vasile, Cenușă Teofil, Caba Petre și Gârbu Mircea, au stat deținuți preventiv[,] timp ce urmează să li se socotească în pedeapsa ce li se va aplica.

Că s-au făcut cheltuieli cu ocazia soluționării cauzei pe care condamnații sunt obligați a le restitui statului.

Pentru aceste motive, în unire în parte cu concluziile Procurorului Militar și în virtutea legii,

HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi declară pe: Țugui Constantin, Comăniță Alexandru, Coroamă Nicolae, Calancea Iustin, Păsăilă Simion, culpabili pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 C.P.

Andrieș Ioan, Iurăș Vasile, Cenușă Teofil, Caba Petre și Gârbu Mircea, culpabili pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.

Deasemeni cu unanimitate de voturi declară neculpabili pe: Pânzaru Ioan, Mogoș Gheorghe pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.; Schipor Ilie, pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P. și pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. Gârbu Mircea și Breabăn Vasile, pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P., Crețan Vasile pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Asemenea cu unanimitate de voturi mai constată că este cazul a înceta urmărirea penală în ceea ce privește pe: Cenușă Teodor, Crețan Traian, Popescu Petre, Cotos Petru și

Breabăn Vasile pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284, pct. 1, C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Deasemeni cu unanimitate de voturi că sunt circumstanțe atenuante în favoarea inculpaților culpabili.

Făcând aplicațiunea art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., 463 și 304 C.J.M. cu unanimitate de voturi condamnă pe:

1). Țugui Constantin din comuna Vicovu de Sus, raion Rădăuți, Regiunea Suceava la 4 (patru) luni închisoare corecțională:

2). Comăniță Alexandru, din comuna Putna, raionul Rădăuți la 6 (șase) luni închisoare corecțională.

3). Coroamă Nicolae din comuna Vicovu de Sus, raionul Rădăuți la 4 (patru) luni închisoare corecțională.

4). Calancea Iustin din comuna Vicovu de Sus, raionul Rădăuți la 3 (trei) luni închisoare corecțională.

5). Păsăilă Simion din comuna Straja, raionul Rădăuți la 4 (patru) luni închisoare corecțională, toți pentru delictul de favorizarea infractorilor.

Mai făcând aplicațiunea art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5, art. 549 C.J.M., art. 101 C.P., 463 C.J.M. și 304 C.J.M., deasemeni cu unanimitate de voturi mai condamnă pe:

1). Andrieș Ioan, din comuna Putna, raionul Rădăuți la 6 (șase) luni închisoare corecțională, pentru delictul de favorizarea infractorilor și la 3 (trei) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei, urmând a executa pedeapsa cea mai gravă.

2). Iurăș Vasile

3). Cenușă Teofil și

4). Caba Petre, toți din comuna Putna Raionul Rădăuți și pe

5). Gârbu Mircea din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți la câte 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de favorizarea infractorilor și la câte 3 (trei) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei, urmând a executa pedeapsa cea mai gravă.

Compută prevenția de la 20 noiembrie 1951 pentru Caba Petre, iar pentru toți ceilalți condamnați de la 29 noiembrie 1951 și-i obligă pe fiecare dintre ei la plata a câte 100 (una sută) lei cheltuieli de judecată.

Făcând aplicațiunea art. 4 p. I pct. 1 Pr. Pen., cu unanimitate de voturi, achită de orice penalitate pe Pânzariu Ion și Mogoș Gheorghe primul din comuna Vatra Moldoviței, raionul C. Lung iar al doilea din comuna Straja, Raionul Rădăuți, pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5 din C.P.; Schipor Ilie din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M.; Gârbu Mircea din comuna Vicovu de Sus, raionul Rădăuți și Breabăn Vasile, din comuna Vicovu de Jos, raionul Rădăuți pentru delictul de răspândiri de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. și pe Crețan Vasile din comuna Putna, raionul Rădăuți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P., comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Mai făcând aplicațiunea art. 4 p. II Pr. Pen., deasemeni cu unanimitate de voturi, încetează urmărirea în ceea ce privește pe Cenușă Teodor din comuna Putna, raionul Rădăuți, Crețan Traian din comuna Putna raionul Rădăuți, Popescu Petre din comuna Straja, Raionul

Rădăuți, Cotos Petru din comuna Straja, raionul Rădăuți și pe Breabăn Vasile din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 531, pct. 1, 3, 5 din C.P. constatând autoritate de lucru judecat.

Data și citită în ședință publică astăzi, 30 mai 1952 la Iași.

PREȘEDINTE

(ss) Cpt. de Justiție Gavrilăș Petre

MEMBRI

(ss) Locotenent Coldea Ioan

(ss) Locotenent Balcu Gheorghe

Grefier,

(ss) Cenușescu Ioan

- AMR, fondul nr. 5465.

63.

1952, iunie 6, Iași. Sentința nr. 540/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în al doilea lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăcean Cozma.

TRIBUNALUL MILITAR IAȘI

Dosar nr. 319/1952

SENTINȚA Nr. 540

Astăzi 6 iunie 1952

Tribunalul Militar Iași, compus din tovarășii:

Cpt. de justiție	GAVRILAȘ PETRE	Președinte
Locotenent	BALCU GHEORGHE	Judecător
Locotenent	COLDEA IOAN	Judecător
Lt. maj. de justiție	ȘTEFĂNESCU MIHAI	Procuror
Grefier șef	CENUȘESCU IOAN	Grefier de ședință

S-a întrunit în ședință publică în scopul de a judeca pe:

- 1). ROMAN GHEORGHE, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.
- 2). ROTARU PETRU, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.
- 3). PUZDREA ILIE, din comuna Vicovu [corect Vicovu] de Jos, Raionul Rădăuți.
- 4). ȚUGUI GHEORGHE, din comuna Vicovu de Jos²⁸⁹, Raionul Rădăuți.
- 5). COTOS PETRU, din comuna Straja, Raionul Rădăuți.
- 6). GOTTEL FILIP, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți.
- 7). NEGRU TEODOR, din comuna Gura Putnei, Raionul Rădăuți.
- 8). URMĂ IOAN, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți.
- 9). URMĂ NICOLAE, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți.
- 10). RĂUȚ DUMITRU, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți.
- 11). BOGHIAN DUMITRU, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți.
- 12). CREȚAN NICOLAE, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.

289. Și acest document conține numeroase greșeli privind scrierea numelor de persoane și de localități. Ele s-au corectat de noi (A.B.). Exemple: Vicovul, corect Vicovu; Cenușe, corect Cenușă; Pătrăceanu, corect Pătrăcean; Mutrescu, corect Motrescu.

13). ROTARU PARASCHIVA, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.

14). CALANCIUC MIHAI, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.

15). CENUȘĂ DUMITRU, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.

16). CALANCEA ELENA, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți.

17). MOTRESCU SIMION, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți învinuiți toți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I C.P. comb. cu art. 529 și 531 pct. I, 3, 5 din C.P.

18). VIERU PETRE, din comuna Siret, Raionul Rădăuți, învinuit pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei, prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. I, 3, 5 din C.P.

19). ANDRIEȘI VASILE, din comuna Putna, Raionul Rădăuți.

20). CORNEA ALEXANDRU, din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți, învinuiți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. I C.P. pct. I C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. I, 3, 5 C.P.

Inculpații s-au prezentat în instanță însoțiți de apărătorii lor. și anume avocații: Vasile Negru, Sava Corneliu, Florescu Gheorghe, Jianu Constantin, Marcel Avram, Alexandru Blumenfeld, Șerban Radu, Constantin Dimitriu, Wexler Leib, Ioan Cezar, toți din Colegiul de avocați Iași, numiți și aleși conform art. 236 din Codul Justiției Militare.

Președintele a stabilit identitatea inculpaților care este menționată în interogatoriile anexate dosarului cauzei de față.

S-a făcut apelul nominal al martorilor propuși în cauză și au fost prezenți: Ileana Andrieși, Nistor Constantin zis Ciapă, Ursache Vasile, Prelipceanu Ioan, Boghian Vasile, Galbău Constantin, Aurora Negru, Rudolf Nistor, Pomârleanu Solomon și Maria Vasile Motrescu, lipsind martorii: Ursaciuc Ilie, Bodnar Vasile zis Bilucă și Victor Gheorghită, la care acuzarea și apărarea au declarat că renunță, cerând judecarea cauzei, declarațiuni de care instanța luând act, în baza art. 285 din C.J.M. a dispus judecarea procesului, dispozițiune adusă la cunoștința părților în instanță, în ședință publică.

Martorii prezenți au fost îndepărtați din instanță în camera destinată martorilor. S-a dat citire actului de acuzare și pieselor de la dosar, procedându-se apoi la interogarea inculpaților, iar răspunsul lor s-a rezumat pe formulare tip și anexate dosarului de față.

S-a procedat la audierea martorilor prezenți, ale căror depoziții s-au anexat dosarului cauzei penale de față.

S-a dat cuvântul Procurorului Militar care făcând un istoric al faptelor puse în sarcina inculpaților arată că sunt suficiente probele de culpabilitate și în concluzie a cerut condamnarea inculpaților: Vieru Petre, Motrescu Simion, Rotaru Petre, Puzdrea Ilie, Cornea Alexandru, Țugui Gheorghe, Cotos Ioan, Andrieși Vasile, Roman Gheorghe, Rotaru Paraschiva, Crețan Nicolae, Calanciuc Mihai, Negru Teodor, Boghian Dumitru, Răuți Dumitru, Urmă Nicolae, Urmă Ioan[,] în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată[;] condamnarea în lipsă a inculpatului Cenușe [Cenușă] Dumitru, în baza aceluiași text de lege menționate în dreptul său în ordinul de trimitere direct în judecată[;] a cerut achitarea inculpaților Gottel Filip și Calancea Elena din lipsă de dovezi, achitarea inculpatului Vieru Petre numai pentru delictul de favorizarea infractorilor[,] din lipsă de dovezi.

Apărarea având cuvântul prin apărătorii:

Avocatul Negru Vasile în apărarea inculpatului Gottel Filip a cerut achitarea acestuia din lipsă de dovezi concludente în cauză.

Avocatul Sava Corneliu în apărarea inculpatului Vieru Petre a lăsat la aprecierea instanței în ce privește fapta de deținere de arme și muniții aparținând armatei și cere achitarea pentru al doilea fapt și anume delictul de favorizarea infractorilor, din lipsă de dovezi.

Avocatul Florescu Gheorghe în apărarea inculpatului Motrescu Simion a lăsat la aprecierea instanței și cere aplicarea de largi circumstanțe atenuante în favoarea acestui inculpat, care rezultă cu prisosință din împrejurările de fapt.

Avocatul Constantin Jianu în apărarea inculpatului Rotaru Petre a cerut achitarea acestuia din lipsă de dovezi.

Avocatul Marcel Avram în apărarea inculpatului Puzdrea Ilie a lăsat la aprecierea instanței pentru a decide.

Avocatul Alexandru Blumenfeld în apărarea inculpatului Cornea Alexandru a cerut achitarea acestuia din lipsă de dovezi.

Avocatul Marcel Avram în apărarea inculpatului Țugui Gheorghe a cerut aplicarea de largi circumstanțe atenuante.

Avocatul Șerban Radu în apărarea inculpatului Cotos Ioan a cerut aplicarea de circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului.

Avocatul Constantin Dumitru în apărarea inculpatului Andrieși Vasile a cerut achitarea inculpatului din lipsă de dovezi în cauză.

Avocatul Vasile Negru în apărarea inculpatului Roman Gheorghe a cerut acordare de circumstanțe atenuante.

Avocatul Jianu Constantin în apărarea inculpaților Rotaru Paraschiva, Crețan Nicolae și Calancea Mihai a cerut ca la aplicarea pedepsei să se țină în seamă toate circumstanțele de fapt în care au comis faptul și să li se ușureze în mare măsură pedeapsa prevăzută de lege pentru faptele săvârșite.

Avocatul Wexler Leib în apărarea inculpatului Negru Teodor roagă instanța în cazul că va reține culpabilitatea inculpatului să acorde largi circumstanțe atenuante.

Avocatul Ion Cezar în apărarea inculpaților Boghian Dumitru, Răuți Dumitru a cerut aplicarea de largi circumstanțe atenuante în favoarea acestor doi inculpați ținându-se seama și de toate împrejurările de atunci când faptele au fost comise.

Avocatul Gheorghe Florescu în apărarea inculpaților Urmă Nicolae și Urmă Ioan, a solicitat o pedeapsă ușoară potrivit circumstanțelor în care aceștia au comis faptele ce li se impută.

Avocatul Constantin Dumitriu în apărarea inculpatei Calancea [două rânduri lipsă în text].

Inculpații având ultimul cuvânt în apărarea lor au declarat pe rând și fiecare în parte că nu mai au nimic de spus în apărarea lor, președintele a declarat dezbaterea închisă și Tribunalul trecând în camera de Consiliu și deliberând asupra culpabilității și aplicării pedepsei, după care Tribunalul a pronunțat în ședință publică următoarea hotărâre:

TRIBUNALUL,

Având în vedere acțiunea pusă în mișcare împotriva inculpaților: Roman Gheorghe, Rotaru Petre, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe, Cotos Petre, Gottel Filip, Negru Teodor, Urmă Ioan, Urmă Nicolae, Răuți Dumitru, Boghian Dumitru, Crețan Nicolae, Rotaru Paraschiva, Calanciuc Mihai, Cenușă Dumitru, Calancea Elena, Motrescu Simion pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 C.P.; Vieru Petre pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 C.J.M. și delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.; Andrieși Vasile pentru delictul de

favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1. C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și Cornea Alexandru pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1, C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Având în vedere debaterile orale, actele și lucrările dosarului, concluziunile procurorului militar, ale apărătorilor și ale inculpaților din care rezultă următoarele:

ÎN FAPT:

Acuzații Cenușă Constantin, Pătrăcean Cozma și ceilalți, pentru ca să-și poată continua acțiunile lor de jefuirea populației civile, fără a fi descoperiți la timp de organele Securității și Miliției, au fost găzduiți și alimentați de următorii inculpați:

1). Inculpatul Rotaru Petru, a fost trimis în judecată pentru faptul că, într-o noapte din luna noiembrie 1949, ieșind afară din casă pentru motivul că auzise un zgomot în curtea sa, cu care ocazie a văzut lângă grajd pe acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile care stăteau de vorbă cu soția sa. Cu acea ocazie le-a dat mămăligă, slănină și niște cartofi. În timp ce acuzații stăteau de vorbă cu inculpatul, a ieșit un om din grajd și a fugit. Acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile bănuind că ar fi cineva de la postul de miliție și pentru a nu fi prinși au fugit în pădure, cu tot cu alimentele arătate mai sus.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări (fila 350-351) și din instanță (fila ...), coroborate cu declarațiile acuzatului Cenușă Constantin (fila 409) menținută și în fața instanței.

Fată de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul administrat de acuzare și să rețină ca dovedite faptele puse în sarcina inculpatului, așa cum au fost arătate mai sus.

2). Inculpatul Roman Gheorghe a fost trimis în judecată pentru faptul că în anul 1949 a dat o dată acuzatei Cenușă Marioara 5 cartușe, a doua oară 3 cartușe, cartușe ce au fost date de acuzată soțului ei- acuzatul Cenușă Constantin.

Acuzata Cenușă Marioara a solicitat de la inculpat o armă pentru soțul ei. Arma nu a fost dată de inculpat.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu declarația lui Cenușă Constantin (fila 409) și Cenușă Marioara (fila 274) declarații ce au fost menținute în fața instanței, coroborate cu recunoașterile inculpatului la primele cercetări și în instanță (fila 345-346).

Fată de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul administrat de acuzare și să rețină faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

3). Inculpatul Puzdrea Ilie[,] prin luna octombrie 1948, pe când se afla în pădure la locul numit Varnița, a venit la el Cenușă Constantin, alimentându-l circa 3 săptămâni. Împreună cu acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile ea [ia] parte la vânătoare[,] cu care ocazie au împușcat un cerb. Iar în primăvara anului 1949 a dat alimente lui Cenușă Constantin și Motrescu Vasile.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și din instanță (fila 355) coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 410) și Țugui Gheorghe (fila 356) declarații menținute și în fața instanței.

Fată de cele de mai sus Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost arătate mai sus.

4). Inculpatul Țugui Gheorghe[,] lucrând împreună cu coinculpatul Puzdrea Ilie în pădure, iar de locuit locuia împreună cu acesta într-o colibă. Cu toate că știa că acuzatul Cenușă Constantin era urmărit de autorități nu l-a denunțat[,] ci din contră[,] i-a dat acestuia țigări iar de multe ori îl găsisse [l-a găsit] pe Cenușă în colibă, făcând focul. A fost și el la vânătoare când s-a împușcat un cerb.

În vara anului 1949[,] venind la domiciliul său acuzatul Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Coroamă Constantin cărora le-a dat de-ale mâncării, un topor și un ceaun.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile recunoașteri de la primele cercetări și din instanță (fila 356), coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (ala 419) și Puzdrea Ilie (fila 355) declarații menținute și în instanță.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

5). Inculpatul Cotos Ioan, în anul 1949, în timp ce păștea vitele[,] s-a întâlnit cu Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, cărora le-a dat de mâncare și le-a împrumutat un topor și un ferăstrău pentru ași [a-și] construi un bordei pe iarnă, iar în schimb a primit de la bandiți carne și opinci dintr-o juncă furată.

Întâlnindu-se cu inculpatul Pătrăucean Cozma, în primăvara anului 1950, îi dă de mâncare și-i promite că-i va face legătura cu Cenușă Constantin.

La câteva zile de la întâlnirea sa cu inculpatul Pătrăucean Cozma se întâlnește cu acuzatul Cenușă Constantin căruia i-a dat demâncare și i-a spus locul unde se poate întâlni cu Pătrăucean Cozma.

Acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma trecând din nou pe la inculpat, acesta le-a dat de ale mâncării, informându-i în același timp că sunt urmăriți de Miliție și că el le-a spus milițienilor că nu știe nimic despre ei. Inculpatul a știut și locul unde bandiții stăteau adăpostiți însă nu i-a denunțat autorităților pentru a fi prinși.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări (fila 359) și cele din instanță coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 410-411, Popescu Petre fila 350 și Pătrăucean Cozma fila 461, declarații menținute în instanță.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină în sarcina inculpatului faptele așa cum au fost expuse mai sus.

6). Inculpatul Gottel Filip este învinuit pentru faptul că în vara anului 1950 a dat acuzatei Cenușă Marioara 300-400 lei pentru că aceasta i-a cerut să-i dea un ajutor, fără a ști că ea este soția acuzatului Cenușă Constantin.

[fragment din sentință lipsă] moara inculpatului solicitându-i să-i dea niște făină. Atunci inculpatul a întrebat-o a cui este, iar acuzata i-a spus că este soția acuzatului Cenușă Constantin. Inculpatul[,] aflând în acel moment că ea este soția acuzatului Cenușă Constantin[,] a alungat-o de la moară[,] fără să-i dea făină[,] de la care dată nu s-a mai întâlnit cu acuzata.

Față de cele de mai sus, Tribunalul nu poate să rețină faptele ce inițial i se puneau în sarcină inculpatului[;] deoarece banii i-a dat fără a cunoaște cine este acuzata.

7). Inculpatului Negru Teodor i se pune în sarcină faptul că, [în] toamna anului 1949 pe la orele 22, a fost la domiciliul său acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile cu care ocazie le-a dat mâncare alimente, un veston kaki și una pereche pantaloni.

Faptul ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu declarația lui Cenușă Constantin fila 412 menținută și în instanță, coroborate cu recunoașterile parțiale ale inculpatului fila 412 din ședință, susținând că nu a denunțat autorităților despre acest fapt pentru că acuzații l-ar fi amenințat, susținere pe care nu a putut-o dovedi cu nimic în fața instanței.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină în sarcina inculpatului faptele așa cum ele au fost expuse mai sus.

8). Inculpatul Urmă Ioan fiind cioban, în vara anului 1949 a fost la stână acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile cu care ocazie le-a dat caș și mămăligă și circa 3 kg făină de porumb de față fiind și Calancea Iustin.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu declarația lui Cenușă Constantin ala 412 și a lui Urmă Nicolae fila 211, coroborate cu recunoașterile parțiale ale inculpatului fila 209-210.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului.

9). Inculpatul Urmă Nicolae fiind cioban la stâna lui Răuți Dumitru, în vara anului 1949, a dat acuzatului Cenușă Constantin 2 kg brânză și 1 kg făină porumb de față fiind și inculpatul Urmă Ioan.

Faptul ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri fila 211 coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 412.

Față de cele de mai sus, Tribunalul reține ca dovedit faptul pus în sarcina inculpatului așa cum el a fost expus mai sus.

10). Inculpatul Răuți Dumitru fiind proprietarul stânei din Poiana Stegea, în anul 1949 a dat de mâncare lui Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, iar prin ciobanul Bogheanu Dumitru a trimis bandiților un caș de 4-5 kg, sfătuindu-l să nu spună la nimeni nimic. În toamna aceluiași an[,] pe când se afla în pădure cu Calancea Iustin[,] s-au întâlnit cu acuzatul Cenușă Constantin căruia i-a dat de mâncare și tutun. După cea din urmă întâlnire a inculpatului cu bandiții s-a întâlnit în pădure cu trei milițieni care îi căutau pe aceștia și fiind întrebat dacă i-a văzut, nu a dat nici o relațiune milițienilor.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile recunoașteri fila 212-214 coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 412, Urmă Nicolae fila 211, Urmă Ioan fila 209-210 și Bogheanu Dumitru fila 215, declarații menținute și în fața instanței.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină ca dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

11). Inculpatul Boghian Dumitru fiind cioban la stâna lui Răuți Dumitru, a dat de două ori mâncare acuzatului Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, și un caș de circa 3-4 kg de față fiind Răuți Dumitru. Umblând prin pădure a dat peste adăpostul bandiților Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, unde a văzut și armele ce le posedau aceștia, despre care fapt a fost întrebat în repetate rânduri de Miliție, negând adevărul.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri fila 217 și din instanță, coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin fila 412, Răuți Dumitru fila 212-214 și Urmă Ioan fila 209-210, declarații menținute și în fața instanței.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului, așa cum au fost arătate mai sus.

12). Inculpatul Crețan Nicolae[,] în toamna anului 1949, a dat acuzatului Cenușă Constantin și Motrescu Vasile circa 20 kg cartofi și niște prune uscate, fără a denunța la Miliție despre aceasta.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și instanță (fila 217) coroborate și cu declarația lui Cenușă Constantin (fila 412).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost arătate mai sus.

13). Inculpata Rotaru Paraschiva a dat acuzatului Cenușă Constantin și Motrescu Vasile[,] prin luna noiembrie 1949[,] niște mămăligă, făină și circa 10 kg cartofi[,] de față fiind și soțul ei Rotaru Petru.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatei se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și din instanță (fila 218) coroborate cu declarațiile lui Rotaru Petru (fila 350-351).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedit faptul pus în sarcina inculpatei Rotaru Paraschiva așa cum au fost expuse mai sus.

14). Inculpatul Calancea Mihai, în luna octombrie 1950, venind la domiciliul său acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma le-a dat 15 kg mere, 1/2 kg sare și o cutie cu chibrituri, iar în schimb a primit de la acuzați trei perechi opinci. Iar în luna martie 1951 le-a dat acuzaților 15 kg făină de grâu, 2 kg jumări și circa 8 kg cartofi.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări (fila 221) și din instanță[,] coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 412). Inculpatul susține că ar fi anunțat la postul de miliție că au fost bandiți la el în două rânduri. Însă despre cele trei perechi de opinci nu a spus nimic, fără a face dovada susținerilor sale cu nimic.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să primească probatoriul concludent administrat de acuzare și să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului.

15). Inculpatei Calancea Elena i se pune în sarcină faptul că în toamna anului 1949 a venit la locuința ei soția banditului Motrescu Vasile cu niște cartofi, făină de porumb și fasole, în total circa 40 kg pentru a le da inculpata banditului Motrescu Vasile.

În instanță s-a stabilit cu martora Motrescu Maria că inculpata nu a avut nici o cunoștință atât despre Motrescu Vasile că este fugar și nici despre alimentele pe care Motrescu Maria le-a dat soțului ei Motrescu Vasile.

Față de afirmațiile categorice ale martorei Maria Motrescu, Tribunalul nu poate să rețină faptul pus în sarcina inculpatei, pentru considerațiunile arătate mai sus.

16). Inculpatul Motrescu Simion, s-a întâlnit prin luna octombrie 1950, cu Motrescu Vasile pe atunci fugar care l-a rugat să se ducă la tatăl său ca să-i dea ceva de mâncare. A doua zi dimineață a dus de la tata banditului 1 kg lapte, o bucată de mămăligă și o turtă fixând în același timp un punct de întâlnire.

În luna noiembrie 1950, inculpatul a dat lui Motrescu Vasile 6-7 kg cartofi aduși de tatăl acestuia, primind în schimb de la bandit 5 kg carne de țap sălbatic, iar în primăvara anului 1951 a găzduit pe banditul Motrescu Vasile o noapte și i-a dat 10 kg carne adusă de tatăl acestuia, iar altă dată inculpatul l-a tuns pe Motrescu Vasile.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și instanță (fila 382) coroborate cu declarațiile lui Motrescu Pintilie (fila 269), Cenușă Marioara (fila 175), Breabăn Gheorghe (fila 239), Motrescu Maria (fila 267 verso) și Motrescu Gheorghe (fila 271).

Față de dovezile categorice, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele puse în sarcina inculpatului așa cum au fost expuse mai sus.

17). Inculpatul Vieru Petru, în anul 1948 era șeful postului de jandarmi din comuna Putna. În același an a fost mutat cu serviciul la postul de miliție Vicovu de Sus, urmând să-și ia și familia cu el. Cu ocazia acelei mutări[,] inculpatul a spus soției sale să dea lui Cenușă Teofil o armă Z.B. și un pistol ce le deținea la domiciliul său, clandestin. Astfel soția inculpatului a dat acea armă Z.B. și pistolul lui Cenușă Teofil, iar acesta le-a dus în pădure, iar în cele din urmă le-a dat acuzatului Cenușă Constantin și Motrescu Vasile.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului ce dovedește cu recunoașterile sale de la primele cercetări și instanță (fila 4-6) coroborate cu declarația soției sale Vieru Maria (fila 261) și Cenușă Teofil (fila 238).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptul pus în sarcina inculpatului așa cum a fost expus mai sus.

Inculpatului i se mai pune în sarcină și faptul că în calitatea de șef al postului de miliție din comuna Putna, ar fi spus acuzatei Cenușă Marioara să-i comunice soțului ei Cenușă Constantin să nu treacă prin pădurea Strugoiu sau Poiana Oglinda[,] ca să nu fie prins de milițienii ce aveau posturi fixe în pădure pentru a-i prinde.

Cu ocazia dezbaterilor ce au avut loc în fața instanței s-a stabilit că inculpatul nu a spus nimic acuzatei Cenușă Marioara în legătură cu posturile fixe de milițieni din pădure, ci din contră el a sfătuit-o ca să-i comunice acuzatului Cenușă Constantin să se predea la Miliție.

Față de cele de mai sus, Tribunalul nu poate să rețină acest din urmă fapt în sarcina inculpatului, pentru considerațiunile expuse mai sus.

18). Inculpatul Andrieș Vasile, în vara anului 1959, întâlnindu-se cu acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile le-a dat de mâncare și 200-300 lei pentru țigări, cu care ocazie se pretinde de acuzați că le-ar fi spus că regimul se schimbă, deoarece a ascultat la radio și că i-a sfătuit să stea până atunci în pădure.

Aceste afirmații inventate de acuzatul Cenușă Constantin la primele cercetări au fost retractate de el în fața instanței, nu mai putând rezista și sta mai departe în sarcina inculpatului. A doua zi inculpatul ducându-se din nou la munca câmpului unde s-a întâlnit din nou cu acuzatul Cenușă Constantin și Motrescu Vasile, cărora le-a dat câteva kg de făină de porumb, o ulcică cu untură, o cofă cu 2 kg lapte acru și câteva kg de cartofi.

Fapta ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și instanță (fila 343-344), coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 409).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină în sarcina inculpatului faptul că a alimentat pe Cenușă Constantin și Motrescu Vasile și să înlătore cel de-al doilea fapt ca fiind inexistent.

19). Inculpatul Cornea Alexandru, în vara anului 1950, lucrând la cantonul Stegea, a venit la el acuzatul Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma cărora le-a dat mâncare. În primăvara anului 1951, Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma au venit din nou unde lucra inculpatul, cu care ocazie le-a dat niște făină, brânză și un pachet de tutun.

Faptele ce se pun în sarcina inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări și instanță (fila 360), coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 411).

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedit faptul ce se pune în sarcina inculpatului așa cum a fost expus mai sus.

Inculpatului i se mai pune în sarcină faptul că cu ocazia celor două întâlniri ce au avut loc, între inculpat și acuzații Cenușă Constantin și Pătrăucean Cozma, le-ar fi spus să se păzească de Miliție[,] deoarece îi caută să-i prindă și că Miliția este ascunsă în cantoanele muncitorilor din pădure, și că să reziste că în curând se va schimba regimul și vor veni americanii, afirmații ce nu au putut fi dovedite cu nimic în sarcina inculpatului.

Față de această situație, Tribunalul acest fapt din urmă nu-l poate reține în sarcina inculpatului pentru considerațiunile expuse mai sus.

20). Inculpatul Cenușă Dumitru (lipsă) în anul 1948 a adăpostit o noapte pe acuzatul Cenușă Constantin când fugise de la Securitate. Inculpatul a fost trimis de tatăl său Cenușă Teodor zis Bruțac cu acuzatul Cenușă Constantin la soția acestuia din urmă, lucru ce l-a și făcut. Inculpatul a dat de 2-3 ori mâncare banditului Cenușă Constantin iar o dată i-a dat 1.000 țigări de la soția banditului. În anul 1949 a știut că Andrieș Ioan a dat banditului o armă, însă nu a adus la cunoștință autorităților acest lucru.

Faptul ce se pune în sarcina inculpatului se dovedește cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări (fila 225) coroborate cu declarațiile lui Cenușă Constantin (fila 414), Cenușă Teofil (fila 291-292) și Bâcu Vasile (fila 224).

Inculpatul fiind lipsă nu a putut fi audiat.

Față de cele de mai sus, Tribunalul caută să rețină pe deplin dovedite faptele ce se pun în sarcina inculpatului așa cum ele au fost expuse mai sus.

ÎN DREPT:

Având în vedere că inculpații: Roman Gheorghe, Rotaru Petre, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe, Gottel Filip, Cotos Ioan, Negru Teodor, Urmă Ioan, Urmă Nicolae, Răuți Dumitru, Boghian Dumitru, Crețan Nicolae, Rotaru Paraschiv, Calancea Mihai, Cenușă Dumitru, Calancea Elena și Motrescu Simion au fost trimiși în judecată pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 3 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedit faptele puse în sarcina inculpaților: Roman Gheorghe, Rotaru Petru, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe, Cotos Ioan, Negru Teodor, Urmă Ioan, Urmă Nicolae, Boghian Dumitru, Rotaru Paraschiva, Crețan Nicolae, Calancea Mihai și Motrescu Simion în prezență și Cenușă Dumitru în lipsă, așa cum ele au fost expuse în starea de fapt pentru fiecare inculpat în parte.

Având în vedere că inculpații în mod voit, conștient și reprezentându-și finalitatea ilicită a acțiunilor lor, că astfel fiind Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale delictului de favorizare pentru care urmează să-i declare culpabili și responsabili și a-i sancționa potrivit acestui text.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține ca dovedite faptele puse în sarcina inculpaților Gottel Filip și Calancea Elena pentru considerațiunile arătate mai sus.

Având în vedere că inculpatul Vieru Petru a fost trimis în judecata Tribunalului Militar Iași pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedit faptul că a deținut la domiciliul său una armă Z.B. și un pistol militar, știind că prin aceasta comite un delict ilicit penal.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale aceluși delict, pentru care urmează a-l declara culpabil și responsabil și a-l sancționa potrivit acestui text.

Având în vedere că Tribunalul nu a putut reține în sarcina inculpatului cel de-al doilea fapt pentru considerațiunile arătate în starea de fapt, urmând a face aplicațiunea art. 4 p. 1 pct. 1 din C.P.

Având în vedere că inculpatul Andrieș Vasile și Cornea Alexandru au fost trimiși în judecată pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Având în vedere că Tribunalul a reținut ca dovedite faptele ce se pun în sarcina inculpaților așa cum ele au fost expuse mai sus și anume că a alimentat pe banditul Cenușă Constantin.

Având în vedere că inculpații în mod voit, conștient și reprezentându-și finalitatea ilicită a faptelor lor.

Că astfel fiind, Tribunalul constată că în drept sunt întrunite elementele constitutive ale delictului de favorizarea infractorilor pentru care urmează a-i declara culpabili și responsabili și a-i sancționa potrivit acestui text.

Având în vedere că Tribunalul nu a reținut cel de-al doilea fapt pus în sarcina inculpaților din lipsă de dovezi concludente.

Având în vedere că în favoarea inculpaților Roman Gheorghe, Rotaru Petre, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe, Cotos Ioan, Motrescu Simion, Andrieș Vasile, Cornea Alexandru, Negru Toader, Urmă Ioan, Urmă Nicolae, Răuți Dumitru, Boghean Dumitru, Crețan Nicolae, Calancea Mihai și Cenușă Dumitru, militează circumstanțe atenuante prin aceea că sunt infractori primari, că sunt de origine socială sănătoasă, Tribunalul urmează a face aplicațiunea art. 157 C.P.

Având în vedere că inculpatului Cenușă Dumitru urmează a-i aplica dispozițiunile art. 338 din C.J.M.

Având în vedere că inculpata Rotaru Paraschiva este de origine socială sănătoasă, că este infractor primar, Tribunalul își face convingerea că, conduita ei va fi bună chiar fără a executa efectiv pedeapsa ce eventual i se va aplica, urmând a face aplicațiunea art. 65 C.P.

Având în vedere că inculpații: Roman Gheorghe, Rotaru Petru, Cotos Ioan, Vieru Petre, Andrieș Vasile, Cornea Alexandru, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe și Motrescu Simion au stat deținuți preventiv[,] timp ce urmează a li se socoti în pedeapsa ce li se va aplica.

Că sau [s-au] făcut cheltuieli cu ocazia soluționării cauzei pe care inculpații urmează a le restitui statului.

Pentru aceste motive și în unire în parte cu concluziile procurorului militar și în virtutea legii:

HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi declară culpabili pe: Roman Gheorghe, Rotaru Petre, Puzdrea Ilie, Țugui Gheorghe, Cotos Ioan, Negru Teodor, Urmă Ioan, Urmă Nicolae, Răuți Dumitru, Boghian Dumitru, Crețan Nicolae, Rotaru Paraschiva, Calanciuc Mihai și Motrescu Simion în prezență și pe Cenușă Dumitru în lipsă pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Asemenea cu unanimitate de voturi declară culpabil pe Vieru Petre pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții prev. și pen. de art. 549 din C.J.M. și neculpabil pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Cu unanimitate de voturi mai declară culpabil[i] pe Andrieș Vasile și Cornea Alexandru pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și neculpabil[i] pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Cu unanimitate de voturi mai declară neculpabili pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 285 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. pe Gottel Filip și Calancea Elena.

Asemenea cu unanimitate de voturi că nu sunt circumstanțe atenuante în favoarea inculpaților culpabili.

*

Făcând aplicarea art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., condamnă cu unanimitate de voturi pe Roman Gheorghe din Putna, Raionul Rădăuți, Rotaru Petru din comuna Putna, Raionul Rădăuți, Puzdrea Ilie din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Țugui Gheorghe din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Cotos Ioan din comuna Straja, Raionul Rădăuți, Motrescu Simion din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, Andrieș Vasile, din comuna Putna, Raionul Rădăuți și Cornea Alexandru din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți la câte 6 (șase) luni închisoare corecțională pentru delictul de favorizarea infractorilor; Negru Teodor din comuna Gura Putnei, Raionul Rădăuți la 3 (trei) luni închisoare corecțională; Urmă Ioan și Urmă Nicolae ambii din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți la câte 2 (două) luni închisoare corecțională; Răuți Dumitru din comuna Vicovu de Sus, Raionul

Rădăuți la 3 (trei) luni închisoare corecțională; Boghian Dumitru din comuna Vicovu de Sus, raionul Rădăuți și Crețan Dumitru din comuna Putna, Raionul Rădăuți la câte 2 (două) luni închisoare corecțională; Calanciuc Mihai din comuna Putna, raionul Rădăuți la 3 (trei) luni închisoare corecțională, toți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Făcând aplicațiunea art. 338 din C.J.M., art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531, pct. 1, 3, 5, din C.P. cu unanimitate de voturi condamnă în lipsă pe Cenușă Dumitru din comuna Putna, Raionul Rădăuți la 3 (trei) luni închisoare corecțională pentru favorizarea infractorilor.

Mai făcând aplicațiunea art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529 și 531 pct. 1, 3, 5 C.P. și art. 65 din C.P., cu unanimitate de voturi condamnă pe Rotaru Paraschiva din comuna Putna, raionul Rădăuți la 6 (șase) luni închisoare corecțională cu suspendarea executării pedepsei.

Făcând aplicațiunea art. 549 din C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe Vieru Petre din comuna Sirect, raionul Rădăuți la 8 (opt) luni închisoare corecțională pentru delictul de deținere ilegală de arme și muniții aparținând armatei.

Mai făcând aplicarea art. 4 p. 1-a Pr. Pen. deasemeni cu unanimitate de voturi achită de orice penalitate pe Gottel Filip din comuna Vicovu de Sus, raionul Rădăuți, Calancea Elena din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți și pe Vieru Petre din comuna Siret, Raionul Rădăuți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., Andrieși Vasile din comuna Putna, Raionul Rădăuți și Cornea Alexandru din comuna Vicovu de Sus, Raionul Rădăuți pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Conform dispozițiunilor art. 463 din C.J.M., compută prevenția de la 29 octombrie 1951 pentru Roman Gheorghe, Rotaru Petru, Cotos Ioan, Vieru Petre, Andrieși Vasile și Cornea Alexandru; de la 16 noiembrie 1951 pentru Puzdrea Ilie și de la 22 decembrie 1951 pentru Țugui Gheorghe și Motrescu Simion, iar în conformitate cu dispozițiunile art. 304 din C.J.M., obligă pe fiecare condamnat la plata a câte 120 (una sută douăzeci) lei cheltuieli de judecată.

Data și citită în ședință publică astăzi 6 iunie 1952 la Iași.

PREȘEDINTE

(ss) Cpt. justiție Gavrilăș Petre

JUDECĂTORI:

(ss) Locotenent Coldea Ioan

(ss) Locotenent Balcu Gheorghe

GREFIER ȘEF

(ss) Cenușescu Ioan

- AMR, Fondul nr. 5465.

64. **1952 iulie 10, Iași.** Sentința nr. 544/1952 pronunțată de Tribunalul Militar Iași în al treilea lot de favorizatori ai lui Cenușă Constantin, Motrescu Vasile și Pătrăucean Cozma.

TRIBUNALUL MILITAR IAȘI

Dosar nr. 319/1952

SENTINȚA Nr. 544

Astăzi 10 iunie 1952

Tribunalul Militar Iași compus din tovarășii:

Maior de justiție	CATIGHERA ALEXANDRU	Președinte
Locotenent	BALCU GHEORGHE	Judecător
Locotenent	COLDEA IOAN	Judecător
Lt. maj. justiție	ȘTEFĂNESCU MIHAI	Procuror
Grefier șef	CENUȘESCU IOAN	Grefier de ședință

S-a întrunit în ședință publică în scopul de a judeca pe: 1/ Țugui Teodor, 2/ Motrescu Ștefan, 3/ Motrescu Nistor, 4/ Motrescu Catrina, 5/ Breabăn Gheorghe, 6/ Hrihor Traian, 7/ Schipor Ilie, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți; 8/ Cotos Mafta, 9/ Păduche Elena, 10/ Păduche Constantin, 11/ Mironescu Dumitru, din comuna Straja, Raionul Rădăuți; 12/ Comăniță Agripina, 13/ Copciac Ana, 14/ Cenușă Marina, 15/ Bilibău Ecaterina și 16/ Caba Ilie, din comuna Putna, Raionul Rădăuți; 17/ Motrescu Constantin și 18/ Motrescu Pintilie, din comuna Vicovu de Jos, Raionul Rădăuți, toți pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., 19/ Suceveanu Lazăr din comuna Putna, Raionul Rădăuți, pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P., 20/ Moisevici Ilie din comuna Putna, Raionul Rădăuți, pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.²⁹⁰

Inculpații s-au prezentat în instanță asistați de apărătorii lor aleși și anume: avocat Negru Vasile, Mocanu Petre, Chirică Vasile, Marcel Avram, Polak Marcu, Constantin Jianu, toți din Colegiul de avocați Iași.

Președintele a stabilit identitatea inculpaților[,], care este menționată în interogatoriile anexate dosarului cauzei de față.

S-a făcut apelul nominal al martorilor citați în cauză și s-a constatat prezența lor: Motrescu P. Gheorghe, Motrescu V. Maria, Minodora Breabăn, Schipor Vasile, Dumitru Țugui, și Dumitru Cenușă, lipsind martorii Motrescu F. Vasile și Pârghie Serghie, la care apărarea și acuzarea au declarat că renunță, cerând judecarea cauzei, declarații de care instanța luând act, în baza art. 285 din C.J.M. a dispus judecarea cauzei, dispozițiune adusă la cunoștința părților în instanță, în ședință publică.

S-a dat citire actului de acuzare și pieselor de la dosar, după care s-a procedat la luarea interogatoriilor inculpaților, iar răspunsul lor s-a consemnat în rezumat în procese-verbale aparte și anexate dosarului penal de față.

S-a procedat la audierea martorilor prezenți și menționați mai sus, sub prestare de jurământ, iar răspunsul lor s-a rezumat în procese-verbale [a]parte și anexate dosarului penal de față.

S-a ascultat rechizitoriul procurorului militar care în concluzie a cerut condamnarea inculpaților: Motrescu Nistor, Motrescu Catrina, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena, Comăniță Agripina, Copceac Ana, Cenușă Marina, Caba Ilie[,], în baza textelor de lege menționate în actul de trimitere direct în judecată; achitarea inculpaților: Țugui Teodor, Motrescu Ștefan, Breabăn Gheorghe, Bilibău Ecaterina, Suceveanu Lazăr și Nosievici Ilie, din lipsă de dovezi concludente în cauză; stingerea incriminării pentru inculpații Cotos Mafta și Motrescu Pintilie, aceștia fiind judecați definitiv pentru aceeași infracțiune ca cea din speță, deci în cauză există autoritate de lucru judecat.

290. Datorită grabei și/sau neatenției și această sentință abundă în greșeli privind scrierea numelor de persoane și de localități. Acestea au fost corectate de noi, după datele primite de la Starea Civilă. Exemplu: Motrescu, corect Motrescu; Pătrăuceanu, corect Pătrăucean; Comănițan, corect Comănițan.

“Apărarea” în apărarea inculpaților a cerut aplicare de circumstanțe atenuante în ce privește inculpații pentru care acuzarea a cerut condamnarea și se unește în totul cu concluziile de achitare și de încetarea urmăririi pentru inculpații indicați în rechizitoriul procurorului militar.

Inculpații având ultimul cuvânt în apărarea lor au declarat că nu mai are [au] nimic de spus în apărarea lor și președintele[,] declarând dezbaterile închise, completul de judecată s-a retras în camera de deliberare unde:

TRIBUNALUL,

Având în vedere acțiunea penală pusă în mișcare împotriva inculpaților: Țugui Teodor, Motrescu Ștefan, Motrescu Nistor, Motrescu Catrina, Breabăn Gheorghe, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Cotos Mafta, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena, Comăniță Agripina, Copciac Ana, Cenușă Marina, Bilibău Ecaterina, Caba Ilie, Motrescu Constantin și Motrescu Pintilie, pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.; Suceveanu Lazăr pentru faptele de: delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. și Nosievici Ilie pentru delictul de răspândiri [știri] false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Având în vedere actele și lucrările dosarului, rechizitoriul procurorului militar, apărarea inculpaților atât prin ei însuși [înșiși] cât și prin apărătorii lor din care rezultă următoarele:

ÎN FAPT:

Inculpații lotului de față au favorizat acțiunile tâlhărești ale unor membri ai bandei teroriste condusă de Cenușă Constantin, dându-le alimente, bani sau găzduire în cursul anilor 1948, 1949, 1950 și 1951. În acest mod[,] inculpații au ajutat pe unii membri ai bandei de a rămâne nedescoperiți de organele de Miliție și Securitate, continuând activitatea lor nefastă de tulburare a liniștei și securității cetățenilor pașnici din acea regiune.

Faptele reținute de instanță în sarcina fiecărui inculpat în parte, astfel cum ele au rezultat din piesele de la dosar și din dezbaterile urmate în cauză, sunt cele ce urmează:

1). MOTRESCU NISTOR. În luna aprilie 1951-a primit la domiciliul său pe Vasile Motrescu, membru al bandei lui Constantin Cenușă, căruia i-a dat de mâncare. Cu această ocazie Vasile Motrescu i-a lăsat inculpatului o armă Z.B. pe care a ridicat-o de la locuința sa după câteva zile. Ulterior inculpatul i-a dat banditului Vasile Motrescu chibrituri, țigări și praf D.D.T. împotriva paraziților.

Faptele inculpatului s-au dovedit cu arătările numiților Catrina Motrescu (fila 237) și Motrescu Maria (fila 267 verso), coroborate cu propriile recunoașteri ale inculpatului (fila 237).

2). MOTRESCU CATRINA. Cu ocazia venirii banditului Vasile Motrescu la soțul ei Nistor Motrescu, inculpata[,] în lipsa de acasă a soțului ei[,] l-a ținut pe acesta în locuința sa 3-4 zile, în care timp i-a dat de mâncare, spălându-i cămășile și obielele.

Faptele inculpatei se dovedesc cu arătările numiților Motrescu Nistor (fila 327) și Motrescu Maria (fila 267) coroborate cu propriile recunoașteri ale inculpatei (fila 238) care în fața instanței retractează[,] însă nejustificat[,] parte din cele declarate la primele cercetări.

3). HRIHOR TRAIAN. În luna iunie 1949 întâlnindu-se pe drum cu banditul Motrescu Vasile, la cererea acestuia de a-i da demâncare, el neavând[,] i-a dat lui Motrescu Vasile 100 lei pe care îi avea asupra sa. Deasemeni tot în cursul anului 1949[,] inculpatul întâlnindu-se din nou cu Vasile Motrescu i-a dat acestuia mâncarea pe care o avea.

Cele de mai sus se dovedesc cu arătările făcute de Motrescu Maria (fila 267) coroborate cu propriile recunoașteri ale inculpatului de la [primele] cercetări și în instanță (fila 240).

Inculpatul pretinde că banii și mâncarea i-au fost luate forțat de Motrescu Vasile și că ar fi anunțat Miliția de acest lucru printr-o scrisoare, fără însă a face vreo dovadă a acestor afirmații ale sale.

4). SCHIPOR NICOLAE. În luna ianuarie 1951, inculpatul s-a întâlnit cu banditul Motrescu Vasile, căruia i-a dat de mâncare din traista pe care o avea, lapte cu mămăligă și mere. Inculpatul a stat de vorbă cu Motrescu circa 30 minute[,] după care s-au despărțit.

Inculpatul nu a declarat postului de Miliție nimic despre cele întâmplate, inculpatul motivând că i-ar fi fost frică să facă acest lucru.

Faptele inculpatului s-au dovedit cu arătarea Mariei Mutrescu [Motrescu] (fila 267 verso) coroborate cu propriile sale declarații de la (fila 241) și în instanță.

5). PĂDUCE CONSTANTIN

6). MIRONESCU DUMITRU și

7). PĂDUCE ELENA. În luna februarie 1950[,] la domiciliul susnumiților care locuiesc împreună, a venit banditul Pătrăcean Cozma[,] membru al bandei lui Cenușă Constantin, căruia Păduche Elena i-a dat pâine, 5 kg făină, sare și un cuțit. După circa 3 săptămâni, Pătrăcean [corect Pătrăcean] Cozma a venit din nou la locuința numiților[,] dându-i Elenei Păduche două piei de miel.

Nici unul din inculpați nu au denunțat organelor de Miliție prezența la domiciliul lor a banditului Pătrăcean Cozma.

Faptele de mai sus se dovedesc cu arătările lui Pătrăcean Cozma (fila 461) coroborate cu propriile sale recunoașteri (fila 244-250) menținute parțial în fața instanței.

8). COPCEAC ANA. În toamna anului 1948 a primit la locuința sa pe banditul Cenușă Constantin căruia i-a dat de mâncare, iar la plecare i-a dat 5 kg făină de porumb.

În toamna anului 1950 Cenușă Constantin a fost deasemeni la locuința inculpatei care i-a dat de mâncare.

În luna februarie 1951 [,] la locuința inculpatei[,] a venit din nou Cenușă Constantin, însoțit de Motrescu Vasile, cu care ocazie inculpata le-a dat din nou de mâncare, bandiții luând cu ei 10 kg slănină, ceapă, sare și o cratiță.

Inculpata pretinde că de această dată ar fi anunțat Miliția de acest lucru, fapt confirmat și de martorul Cenușă Dumitru în fața instanței.

Faptele de mai sus s-au dovedit cu propriile sale recunoașteri la primele cercetări (fila 258) și în fața instanței de judecată.

9). COMORIȚAN AGRIPINA. În una din nopțile lunii decembrie 1948, a venit la locuința inculpatei[,] în timp ce aceasta se găsea singură, banditul Cenușă Constantin. Cu această ocazie inculpata i-a făcut banditului un ceai, deoarece a spus că este răcit.

Având ocazie prin niște cetățeni necunoscuți, Cenușă Constantin a scris inculpatei un bilet în care acesta îi solicita să comunice soției sale să se ducă în comuna Vicovu de Sus spre a lua ceva de la un om. Inculpata nu a satisfăcut însă cele solicitate de Cenușă Constantin, totuși aceasta nu a adus la cunoștința organelor de Miliție cele întâmplate.

Faptele inculpatei se dovedesc cu propriile sale recunoașteri de la primele cercetări (fila 255). Inculpata a lipsit la termenul de judecată spre a-și susține în vreun fel apărarea.

10). CENUȘĂ MARINA. Într-o noapte din toamna anului 1948 a primit la locuința sa pe Cenușă Constantin cu care a discutat diferite chestiuni.

În vara anului 1949 Cenușă Constantin s-a întâlnit din nou cu inculpata, care i-a dat de mâncare acestuia, cât și lui Motrescu Vasile care îl însoțea.

Inculpata nu a declarat nimic organelor de Miliție despre vizitele pe care le făceau cei doi răufăcători.

Faptele inculpatei se dovedesc cu propriile sale recunoașteri (fila 259). Inculpata a lipsit de la dezbateri, nesusținându-și în vreun fel apărarea.

11). CABA ILIE. Fiind paznic de noapte la cantonul silvic Vitan [corect Vițau], în toamna anului 1948, s-a întâlnit cu Cenușă Constantin în mai multe rânduri, cu care ocazie i-a dat acestuia de mâncare, primind de la bandit circa 10 kg carne provenită din vânat. Inculpatul i-a mai dat lui Cenușă Constantin ... [neprecizat în text] cartușe Z.B. pe care el le primise de la Marioara Cenușă.

Faptele susnumitului se dovedesc cu arătările lui Cenușă Constantin (fila 414) și ale Marioarei Cenușă (fila 274) coroborate cu recunoașterile sale parțiale (fila 264). Inculpatul nu s-a prezentat la dezbateri pentru a-și face vreo apărare.

12). BILIBĂU ECATERINA. Este sora lui Cenușă Constantin.

În toamna anului 1948[,] inculpata a dat de mâncare fratelui său Cenușă Constantin în două rânduri, dându-i acestuia și circa 10 kg cartofi. Inculpata susține că l-a sfătuit pe Cenușă Constantin să se predea Miliției și că chiar a anunțat Miliția că fratele său a fost pe la ea pe acasă.

Cele de mai sus se dovedesc cu propriile sale recunoașteri la primele cercetări (fila 260-261) și în fața instanței.

13). MOTRESCU CONSTANTIN. Dimpreună cu Motrescu Maria, inculpatul în luna aprilie 1949 i-a dat de mâncare fratelui său Motrescu Vasile în câteva rânduri. Certându-se cu tatăl său, inculpatul a plecat la pădure, unde întâlnindu-se cu fratele său (banditul Motrescu Vasile) acesta l-a adăpostit câteva zile în ascunzătoarea sa.

Faptele inculpatului se dovedesc cu propriile sale recunoașteri (fila 270) coroborate cu arătările Mariei Motrescu (fila 267) și Motrescu Pintilie (fila 268-269).

14). ȚUGUI TOADER. Pe la domiciliul său, în primăvara anului 1949, a trecut banditul Coroamă Constantin, care îi dăduse anterior la reparat niște bocanci, ridicând cu această ocazie bocancii. În aceeași primăvară, în lipsa de acasă a inculpatului, a trecut pe stradă banditul Motrescu Vasile care a stat de vorbă cu soția sa. Inculpatul susține că soția sa nu i-a povestit nimic despre întâlnirea sa cu Vasile Motrescu.

Din cele expuse mai sus, nu a putut rezulta vreun indiciu de rea credință din partea acestui inculpat, în acțiunile sale, deoarece nu s-a putut constata intențiunea acestuia de a favoriza pe vreunul din cei doi bandiți.

15). MOTRESCU ȘTEFAN. În vara anului 1949 inculpatul s-a întâlnit cu nepotul său Motrescu Vasile căruia i-a dat "bună ziua"[.] trecând mai departe[,] fără a vorbi nimic cu el. Din piesele dosarului nu a putut rezulta că inculpatul i-ar fi dat lui Motrescu Vasile alimente sau că ar fi primit ceva de la acesta, arătările lui Cenușă Constantin retractate în fața instanței neputând constitui o probă în cauză. Inculpatul susține că în acel timp nu știa că nepotul său era urmărit de autorități.

Din cele de mai sus nu a putut rezulta faptele imputate inițial inculpatului și nici intenția de a ajuta în vreun fel pe Motrescu Vasile.

16). BREABĂN GHEORGHE. Inculpatului i s-a imputat inițial că ar fi dat alimente și informații banditului Motrescu Vasile[,] în cursul anului 1949/1950.

Inculpatul în fața instanței nu recunoaște nimic din cele ce i se impută și nici alte probe nu există în dosar pentru a face dovada celor de mai sus. Inculpatul recunoaște că a fost pe la locuința sa soția lui Vasile Motrescu care locuia în aceeași comună cu el, susținând însă că nu a vorbit cu ea nimic despre Vasile Motrescu. Din cele de mai sus nu a putut rezulta intențiunea de a favoriza în vreun fel pe banditul Motrescu, din partea acestui inculpat.

17). SUCEVEANU LAZĂR. Inculpatul a fost arătat de Cenușă Constantin că în toamna anului 1948 acesta i-ar fi dat soției lui Cenușă Constantin 300 lei, și că ar fi spus acesteia să nu se predea soțul ei autorităților deoarece regimul se va schimba în curând (fila

413), Cenușă Constantin nu întemeiază însă pe nici-o altă dovadă aceste afirmațiuni ale sale, inculpatul nerecunoscând nimic din cele puse lui în sarcină de către Cenușă Constantin, care afirmă inculpatul - îi purta dușmănie pentru motivul că Suceveanu Lazăr în calitatea sa de notar, nu i-a dat niște acte pe care Cenușă i le-a solicitat în diferite rânduri; din contră, acesta a anunțat Miliția; acest fapt rezultă și din declarația dată în fața instanței de Suceveanu Lazăr. Din cele de mai sus, nerezultând suficiente dovezi care să formeze convingerea instanței că acuzațiile aduse de Cenușă Constantin inculpatului sunt reale, instanța nu a putut reține în sarcina acestuia faptul imputat.

18). NOSIEVICI ILIE. A fost deasemeni arătat de Cenușă Constantin (fila 413) că inculpatul ar fi îndemnat pe soția sa să nu se predea soțul ei, că va începe războiul și că deja au venit 60 de avioane americane la București. Inculpatul nu recunoaște faptul ce i se pune în sarcină de către Cenușă Constantin, iar acesta nu face nici o dovadă a acestor susțineri ale sale, motiv pentru care instanța constatând lipsa unor probe concludente care să poată determina faptul imputat inculpatului, nu a putut reține în sarcina acestuia acuzațiunile aduse lui de către Cenușă Constantin.

19). COTOS MAFTA. Inculpata, începând din luna decembrie 1949 până în februarie 1950 a adăpostit în grajdul său pe Pătrăcean Cozma căruia i-a dat de mâncare[,] având cu el raporturi sexuale. Inculpata a dat găzduire și banditului Gherman Constantin.

Pentru fapta de mai sus[,] inculpata[,] prin sentința nr. 646 din 25 septembrie 1950 a Tribunalului Militar Iași[,] a fost condamnată la 6 luni închisoare corecțională, 1000 lei cheltu[i]eli de judecată.

20). MOTRESCU PINTILIE. Inculpatul în cursul anului 1949 a dat în mai multe rânduri alimente lui Motrescu Vasile și Cenușă Constantin. Pentru această faptă a sa inculpatul prin Sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950 a Tribunalului Militar Iași a fost achitat.

Faptele relatate mai sus în dreptul fiecărui inculpat în parte au fost stabilite în sarcina lor pe baza arătatilor reciproce, făcute între coinculpații din dosarul de față, coroborate între ele în modul cel mai concludent, coroborate deasemeni cu recunoașterile în cea mai mare măsură a inculpaților respectivi la primele cercetări și parte în fața instanței. Cu ocazia dezbaterilor totuși o parte din inculpați își retractează cele declarate la primele cercetări - fără a justifica această inconsecvență, motive pentru care instanța a apreciat aceste reveniri de ultim moment ale unora dintre inculpați ca făcute cu rea credință de teama consecințelor la care se expun în cazul dovedirii acțiunilor lor.

Pentru aceste considerațiuni instanța a reținut faptele astfel cum ele au fost relatate pentru fiecare inculpat în parte, întemeindu-se pe complexul probelor legale administrate în această cauză astfel cum a rezultat din dovezile enumerate mai sus în dreptul fiecăruia din ei în parte.

ÎN DREPT:

Având în vedere că inculpații: Țugui Teodor, Motrescu Ștefan, Motrescu Nistor, Motrescu Catrina, Breabăn Gheorghe, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Cotos Mafta, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena, Comorițan Agripina, Copceac Ana, Cenușă Marina, Bilibău Ecaterina, Caba Ilie, Motrescu Constantin și Motrescu Pintilie au fost trimiși în judecată pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art - 529, 531 C.P.

Având în vedere că instanța a reținut în sarcina inculpaților Motrescu Nistor, Motrescu Catrina, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena, Comorițan Agripina, Copceac Ana, Cenușă Marina și Caba Ilie faptul că aceștia au dat ajutor unor membri ai unei bande a lui Constantin Cenușă urmărite pentru tâlhărie, cu găzduire, alimente sau bani și alte obiecte, favorizându-i în acest mod pe aceștia de a-și putea continua acțiunile lor ilicite și punându-i la adăpost împotriva urmăririi autorităților.

Considerând că susnumiții inculpați au procedat la comiterea faptei lor în mod voit, cu bună știință și pe deplin conștienți că acei pe care îi ajută sunt răufăcători, acționând deci cu intenție. Că astfel fiind, instanța constatând întrunite în drept elementele constitutive ale delictului de favorizarea infractorilor în fapta celor unsprezece inculpați menționați mai sus, urmează a-i declara pe aceștia culpabili pentru delictul de favorizarea infractorilor.

Având în vedere că instanța pentru considerențiunile arătate în expunerea stării de fapt nu a putut reține în sarcina inculpaților Țugui Teodor, Motrescu Ștefan și Breabăn Gheorghe caracterul ilicit al faptelor comise de aceștia, lipsind intențiunea delictuoasă instanța constatând că elementele constitutive ale infracțiunii nu sunt întrunite în faptele reținute în sarcina acestor trei inculpați, urmează a-i declara pe aceștia neculpabili pentru faptul imputat, urmând a aplica în ceea ce-i privește dispozițiunile art. 4 p. 1 pct. 4 din Pr. Pen.

Având în vedere că în ce privește pe Bilibău Ecaterina și Motrescu Constantin aceștia fiind rude apropiate cu cei pe care i-au favorizat, rude încadrate în categoria celor prevăzuți în art. 287 C.P. pe care legiuitorul i-a apărât de răspundere având în vedere gradul de afecțiune naturală care în virtutea rudeniei le-a influențat voința, Tribunalul pentru acești doi inculpați urmează a aplica dispozițiunile art. 4 p. 1 pct. 5 Pr. Pen., considerând înlăturat caracterul ilicit al faptei lor și a-i declara neculpabili.

Având în vedere că pentru faptele pentru care au fost trimiși în judecată în acest dosar: Cotos Mafta și Motrescu Pintilie a pronunțat deja acest Tribunal Militar o sentință rămasă definitivă, ei nemaiputând fi urmăriți pentru aceeași faptă conform art. 5 Pr. Pen., instanța urmează a constata stingerea acțiunii penale și a dispune încetarea urmăririi, constatând autoritatea lucrului judecat în ceea ce privește pe acești inculpați.

Având în vedere că din lipsa unor probe concludente Tribunalul nu a reținut faptele imputate inculpaților Suceveanu Lazăr și Nosievici Ilie, trimiși în judecată primul pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 C.P. și art. 529, 531 C.P. și delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P., iar secundul pentru delictul de răspândire de știri false art. 329 din C.P., instanța constatând inexistența faptului imputat acestor ultimi inculpați, urmează a-i declara neculpabili și pe aceștia pentru faptele ce li se pun în sarcină.

Având în vedere și cheltuielile ocazionate cu îndeplinirea procedurii și cu judecarea procesului, instanța urmează a aplica în această cauză și dispozițiunile art. 304 din C.J.M. Pentru aceste motive și în unire în parte cu concluziile procurorului militar și în virtutea legii

HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi declară culpabili pe: Motrescu Nistor, Motrescu Catrina, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena; Comănițan Agripina, Copceac Ana, Cenușă Marina și Caba Ilie pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Cu unanimitate de voturi declară neculpabili pe: Țugui Teodor, Motrescu Ștefan, Breabăn Gheorghe, Bilibău Ecaterina și pe Motrescu Constantin pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5, C.P.; pe Suceveanu Lazăr pentru delictul de favorizarea infractorilor art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1 C.P. și răspândire de știri false art. 329 din C.P. și pe Nosievici Ilie pentru delictul de răspândire [știri] false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Deasemeni cu unanimitate de voturi constată că este cazul a înceta urmărirea în ceea ce privește pe Cotos Mafta și Motrescu Pintilie.

Asemenea cu unanimitate de voturi că sunt circumstanțe atenuante în favoarea inculpaților Motrescu Catrina, Hrihor Traian, Schipor Nicolae, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru, Păduche Elena și Copceac Ana.

Făcând aplicațiunea art. 338 din C.J.M., art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5, C.P., art. 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă în lipsă pe: Comănițan Agripina și Cenușă Marina la câte 3 (trei) luni închisoare corecțională și pe Caba Ilie la 6 (șase) luni închisoare corecțională, pentru delictul de favorizarea infractorilor.

Obligă pe Comărițan Agripina și pe Cenușe [Cenușă] Marina la câte 50 (cincizeci) lei cheltuieli de judecată, iar pe Caba Ilie la 100 (una sută) lei cheltuieli de judecată.

Făcând aplicațiunea art. 284 pct. 1 din C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., 304 C.J.M., cu unanimitate de voturi condamnă pe Motrescu Nistor la 3 (trei) luni închisoare corecțională pentru delictul de favorizarea infractorilor și-l obligă la 100 (una sută) lei cheltuieli de judecată.

Deasemeni cu unanimitate de voturi și făcând aplicarea art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P., art. 65 C.P. și 304 C.J.M., condamnă pe Motrescu Catrina la 3 (trei) luni închisoare corecțională, Hrihor Traian la 6 (șase) luni închisoare corecțională, Schipor Ilie Nicolae la 3 (trei) luni închisoare corecțională, Păduche Constantin la 3 (trei) luni închisoare corecțională, Mironescu Dumitru la 3 (trei) luni închisoare corecțională, Păduche Elena la 6 (șase) luni închisoare corecțională, Copceac Ana 2 (două) luni închisoare corecțională, toți cu suspendarea executării pedepsei pentru delictul de favorizarea infractorilor.

Obligă pe Motrescu Catrina, Păduche Constantin, Mironescu Dumitru și Ana Copceac la câte 50 (cincizeci) lei cheltuieli de judecată, pe Schipor Nicolae, Păduche Elena, Caba Ilie la câte 100 (una sută) lei cheltuieli de judecată, iar pe Hrihor Traian la 150 (una sută cincizeci) lei cheltuieli de judecată.

Făcând aplicațiunea art. 449 C.J.M. comb. cu art. 4 p. I pct. 4 Pr. Pen., achită de orice penalitate pe Țugui Teodor, Motrescu Ștefan și Breabăn Gheorghe pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Făcând aplicațiunea art. 287 C.P. comb. cu art. 4 p. I pct. 5 din Pr. Pen., deasemeni cu unanimitate de voturi, achită de orice penalitate pe Bilibău Ecaterina și Motrescu Constantin pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P.

Făcând aplicațiunea art. 449 din C.J.M. art. 4 p. I pct. 1 din Proc. Penală, cu unanimitate de voturi achită de orice penalitate pe Suceveanu Lazăr pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5 din C.P. și delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P. precum și pe Nosievici Ilie pentru delictul de răspândire de știri false prev. și pen. de art. 329 din C.P.

Mai făcând aplicațiunea art. 449 C.J.M., art. 4 p. II Pr. Pen., deasemeni cu unanimitate de voturi, încetează urmărirea în ceea ce privește pe Cotos Mafta și Motrescu Pintilie pentru delictul de favorizarea infractorilor prev. și pen. de art. 284 pct. 1 C.P. comb. cu art. 529, 531 pct. 1, 3, 5, din C.P. constatând autoritate de lucru judecat.

Data și citită în ședință publică astăzi 10 iunie 1952 la Iași.

PREȘEDINTE,
Maior de Justiție Cațighera Alexandru

JUDECĂTORI,
(ss) Locotenent Balcu Gheorghe
(ss) Locotenent Coldea Ioan

GREFIER ȘEF
(ss) Cenușescu Ioan

Dicționar biografic

Publicăm mai jos un număr de 103 schițe biografice ale unor persoane al căror nume se întâlnesc în prezentul volum. Acestea s-au realizat numai din informații culese din documente. Așa se explică sărăcia materialului din unele și abundența din altele.

1. **ALBU MAXIMILIAN**, fiul lui Gheorghe și Elena, agricultor, născut în 1902 în com. Horodnicu de Sus. A făcut parte din grupul de partizani antisovietici condus de Vladimir Macoveiciuc (iunie-august 1944). A participat la ambuscada din Poiana Haciungului.

2. **ALEXANDRU IOAN**, locotenent din Direcția Generală a Miliției. A participat la acțiunea de capturare a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean din 30 august 1951.

3. **ANDRIEȘ ION zis TERCIUC**, fiul lui Chiriac din com. Putna, este trimis în judecată pentru favorizarea infractorilor, partizanii C. Cenușă și V. Motrescu, și este condamnat la 6 luni închisoare corecțională. Pentru deținere inițială de arme și muniții a mai primit o condamnare de 3 luni închisoare corecțională (Sentința nr. 529/29 mai 1952).

4. **ANDRIEȘ VASILE**, agricultor din com. Putna, favorizator al lui Constantin Cenușă și Vasile Motrescu. Arestat la 29 octombrie 1951, a fost condamnat la 6 luni închisoare corecțională prin sentința nr. 540/6 iunie 1952.

5. **BAROZZI GHEORGHE**, născut la 16 aprilie 1891. Avansat maior în 1920, când a comandat Legiunea de Jandarmi Hotin. Era un împătimit al partidelor de vânătoare. În 1937 a fost avansat colonel, iar în 1943 general de brigadă. În anul 1944 era subinspector general al Jandarmeriei la Iași.

6. **BĂTĂTORESCU GHEORGHE**, locotenent colonel activ, a fost comandantul Batalionului Fix Regional Bucovina în anii 1942-1944. Dispărut la 24 august 1944.

7. **BĂCU DORIMEDONT**, fiul lui Vasile și Glicheria, născut în com. Putna la 21 iunie 1916. Învățător, vorbește germana. Avansat slt. rez. la 10 mai 1941. Pe frontul de răsărit cu Bat. 14 Vânători Munte, din 22 iunie până în 15 decembrie 1941. Decorat cu ordinele Coroana României și Steaua României. Revenit la catedră, este încadrat în Bat. Fix Bucovina ca șef grup comandă și participă la luptele din Bucovina până la 24 august 1944, când este capturat de germani. Evadează dintr-un lagăr german, la 17 septembrie 1944. Decedat la Putna, la 30 octombrie 1966.

8. **BILIBĂU ECATERINA**, fiica lui Ilie și Fevronia Cenușă, este sora partizanului Constantin Cenușă. Arestată și anchetată de mai multe ori în legătură cu fratele său, a fost trimisă în judecată, dar a fost achitată din lipsă de probe prin sentința nr. 544/10 iunie 1952.

9. BIRTAȘ GAVRILĂ, în anii 1934-1937 a fost membru al Secretariatului C.C. al P.C.R. Din aprilie 1940 până în aprilie 1941, când a fost arestat de Siguranță, a făcut parte din conducerea P.C.R. în țară. A primit gradul de colonel și funcția de director în Direcția Generală a Securității Poporului încă de la înființare.

10. BRĂILEANU TEODOR, fiul lui Isidor și Casandra, născut la 13 august 1905 în com. Sucevița, jud. Rădăuți. Studii 4 clase primare, profesia cărbunar. Face armata la Reg. 69 Infanterie. Era cumătru cu Macoveiciuc și a făcut parte din grupul de partizani condus de acesta. În 1945, tentat de premiul pus de autoritățile comuniste pe capul lui Macoveiciuc, se înțelege cu Șumlanschi Arcadie din Poliția Rădăuți ca să-l captureze. Macoveiciuc află de planul lor, îi prinde în seara de 20 decembrie, îi conduce în pădure și îi execută ca trădători.

11. BREABĂN A. CONSTANTIN zis COSTAN, fiul lui Axinte și Maria, născut la 23 mai 1918 în com. Vicovu de Jos. Studii 7 clase primare, căsătorit, un copil, avere 14 prăjini pământ, o casă, o vacă, doi cai. Serviciul militar satisfăcut în Jandarmerie. În anul 1950 este arestat împreună cu fratele său Vasile, anchetat și acuzat de favorizarea partizanului V. Motrescu, dar achitat din lipsă de probe.

12. BREABĂN ȘTEFAN, fiul lui Constantin și Domnica, născut la 23 decembrie 1897 în com. Putna, jud. Rădăuți. În mai 1944, împreună cu Boghian Constantin, a făcut un denunț calomnios la comandamentul româno-german din Câmpulung, că Cenușă Constantin ar fi agent sovietic. În perioada mai-august 1944 a fost călăuză a patrulelor germane prin pădurile Putnei, pentru că vorbea limba germană. În noiembrie 1950 a fost anchetat de Securitate asupra acestor aspecte.

13. BREABĂN A. VASILE, fiul lui Axinte și Maria, născut la 18 noiembrie 1912 în com. Vicovu de Jos. Studii 3 clase primare, avere 4 ha pământ, căsătorit, are 3 copii, agricultor. Pe frontul de răzărît cu Reg. 13 Infanterie Iași, în Cotul Donului. Rănit la piciorul stâng în noiembrie 1942, vine pe jos 700 km până la Nikolaev. Este desconcentrat. În 1943 este încadrat voluntar, de lt. Motrescu, în Batalionul Fix. În 1950 este anchetat și acuzat de favorizarea partizanului V. Motrescu, dar achitat din lipsă de probe.

14. BREABĂN G. VASILE zis ZUB, fiul lui Gheorghe și Eugenia, născut la 24 ianuarie 1925 în com. Vicovu de Jos, muncitor forestier și tată a doi copii. Sprijinitor al lui Vasile Motrescu, este arestat la 9 februarie 1958 și condamnat la 25 ani muncă silnică și confiscarea totală a averii. Era cumnat cu Vasile Motrescu.

15. CANTEMIR VALERIAN, fiul lui Petru și Elisaveta, născut la 24 iunie 1910 în com. Straja, jud. Rădăuți. Tatăl său era cantor bisericesc, iar mama casnică. Studii școala normală de învățători, profesia brigadier silvic și învățător. Face armata în Reg. 8 Vânători, ctg. 1932, cu gradul de slt. rez., avansat la 22 iulie 1932. A avut doi copii. Avere împreună cu soția una casă și 30 ari pământ. Rănit pe frontul de răzărît, este decorat cu medalia Serviciu Credincios cu spade cl. III. La 19 august 1942 este încadrat în Bat. Fix Bucovina și participă la luptele din 1944, având comanda plutonului 3 pușcași "Straja", în locul numit "Poiana Soci" din pădurile Putnei. La 24 august 1944 este capturat de germani și evadează din lagăr.

16. CANTOR DUMITRU, căpitan, loțiitor operativ la Direcția Miliției Regiunii Suceava. La 3 iunie 1951 s-a adresat cu o scrisoare conținând promisiuni lipsite de acoperire către partizanii Cenușă și Pătrăcean.

17. CĂMĂRAȘU MIHAIL, fiul lui Mihail și Paulina Zimmer, născut la 1 august 1891 în București. A intrat ca elev la Școala Militară de Infanterie, la data de 1 octombrie 1911. La 23 iunie 1913 este încadrat slt. la Reg. nr. 6 Mihai Viteazu, iar la sfârșitul primului război mondial avea gradul de căpitan. La 24 noiembrie 1923 îl găsim la Reg. 21 Inf. cu gradul de maior. La 2 august 1929 își schimbă numele din Zimmer (= cameră) în Cămărașu, iar la 15 aprilie 1933 este avansat lt. colonel, în schema M.St.M. La 24 ianuarie 1938 primește gradul de colonel, iar la 20 martie 1943 pe cel de general de brigadă. Întrucât vorbea la perfecție limba germană, între 1 iunie și 20 august 1944 a fost numit de M.C.G. ofițer de legătură pe lângă Corpul 17 Armată german din Vatra Dornei, reprezentând interesele Armatei române din Bucovina, inclusiv ale grupurilor de partizani, unități trecute în subordine germană de către Armata a IV-a. La 1 iunie 1948, este trecut din oficiu în poziția de rezervă, cu gradul de general locotenent.

18. CÂRNU IOAN, căpitan de securitate, din Regiunea M.A.I. Sibiu. La 16 septembrie 1951, conduce acțiunea de constatare, identificare și reînhumare a trei agenți ai Securității împușcați de partizanii din Munții Făgărașului, în valea Zârnei.

19. CENUȘĂ CONSTANTIN zis **COSTAN**, zis **BUZALINCĂ**, s-a născut în com. Putna, jud. Rădăuți, la 22 septembrie 1911. Părinții săi, Ilie și Fevronia, erau țărani săraci, creștini ortodocși și au avut 9 copii. Constantin n-a fost dat la școală, dar a învățat singur să scrie și să citească. Timp de 9 ani a păscut vitele consătenilor, prin păduri. Între 13 și 17 ani, a fost muncitor necalificat la fabricile de cherestea, ciment și sticlă din Putna, iar vara era cu oile la stână. În urma unei căsătorii nelegitime, are o fetiță, Veronica Dariciuc. Face armata la Regimentul 4 Jandarmi din Cernăuți, unde cunoaște pe viitoarea soție, Maria Cenușă, originară tot din Putna, dar cu care nu era rudă. După liberare se căsătorește cu Maria și lucrează ca muncitor forestier și pădurar. În timpul războiului este concentrat într-o unitate de jandarmi din Transnistria. În primăvara anului 1944 este accidentat și evacuat la un spital militar din țară. Deși era nevindecat, vine acasă și își ajută consătenii ca să se refugieze în pădure și să se ascundă de ruși. Doi consăteni, Breabăn Ștefan și Boghian Constantin, îl denunță la autoritățile româno-germane, că ar avea legături cu sovieticii. Vladimir Macoveiciuc îl prezintă căpitanului Popovici și garantează pentru integritatea lui. Este internat din nou într-un spital german de campanie și după ieșire este încadrat de căpitanul Popovici în detașamentul de partizani condus de Vladimir Tironiac. În scurt timp ia comanda grupului și se distinge în luptele de la Putna și Ștefu, motiv pentru care a fost decorat cu Virtutea Militară și Crucea de Fier. Cu mare greutate, în octombrie 1944, se desprinde de foștii aliați și intră în clandestinitate. Aflase că este căutat de NKVD. În august 1948 revine în Putna, dar este arestat de jandarmi și predat Securității Rădăuți. După numai o săptămână evadează și ia din nou calea codrului, asociindu-se cu Vasile Motrescu, apoi cu Cozma Pătrăcean. Este condamnat în contumacie de două ori, în 1946 și 1950. Se predă de bunăvoie la 30 august 1951, este condamnat la muncă silnică pe viață și liberat la 4 februarie 1964. După numai trei zile, la 7 februarie, a fost găsit spânzurat, în condiții neelucidate.

20. CENUȘĂ DUMITRU, fiul lui Ilie și Fevronia, născut în anul 1907, în com. Putna, este fratele lui Constantin Cenușă, conducătorul grupului din care a făcut parte și el (iunie-august 1944).

21. CENUȘĂ GHEORGHE, fiul lui Alexandru, născut în com. Putna. A făcut parte din grupul de partizani condus de Constantin Cenușă (iunie-august 1944).

22. CENUȘĂ GHERASIM, zis MOȘU, fiul lui Mihai și Ana, născut la 1 aprilie 1885 în com. Putna. Studii 7 clase primare, avere 42 ari pământ, muncitor de pădure, căsătorit, are 5 copii. Excluz din P.M.R. pe motiv că a fost legionar. Achitat pentru delictul de favorizare a lui C. Cenușă și V. Motrescu din lipsă de probe, condamnat la 3 luni cu suspendarea executării pedepsei pentru deținere ilegală de armament (sent. nr. 763/26 septembrie 1950).

23. CENUȘĂ ILIODOR, fiul lui Constantin și Maria, născut la 5 august 1946 în Rădăuți, în timp ce mama sa era arestată și anchetată pentru a doua oară, spre a divulga locul unde se ascunde soțul ei, care era partizan.

24. CENUȘĂ MARIA, soția partizanului Constantin Cenușă. S-a născut la 23 august 1909 în com. Putna. Părinții ei, Crăciun și Maria Cenușă, nu erau rude cu soțul. Nu știa carte. A fost fată în casă la niște moșieri din Cernăuți. Pe soț l-a cunoscut în 1934, în timp ce își făcea armata la Reg. 4 Jandarmi Cernăuți și a rămas alături de el în vara anului 1944 când a fost bolnav și apoi cât a fost partizan. În anii 1946-1951 a fost arestată și anchetată de opt ori, ca să spună unde se ascunde soțul. În timpul celei de a doua rețineri era gravidă și a născut un copil, Iliodor, la 5 august 1946. A fost condamnată la 15 ani muncă silnică pentru că și-a ajutat soțul. Liberată în 1963, prestează munci umilitoare. Lasă un prețios manuscris autobiografic.

25. CENUȘĂ ONOFREI, manipulant de pădure și informator al Miliției. În august 1951, a realizat legătura între organele Miliției și partizanii Cenușă și Pătrăucean, spre a-i convinge să se predea.

26. CENUȘĂ TEODOR zis BRUȚAC, agricultor din com. Putna, a fost arestat și anchetat de mai multe ori pentru preținse legături cu partizanul Constantin Cenușă. Trimis în judecată, este achitat pentru delictul de favorizare prin sentința nr. 763 din 26 septembrie 1950, iar prin sentința nr. 529 din 29 mai 1952 se constată autoritate de lucru judecat.

27. CENUȘĂ TEOFIL zis PANFIL, agricultor din com. Putna, favorizator al lui Constantin Cenușă, a fost arestat la 29 noiembrie 1951 și condamnat prin sentința nr. 529/29 mai 1952 la 6 luni închisoare corecțională pentru favorizare și 3 luni pentru deținere ilegală de arme și muniții.

28. CHICHER ANANIA, originar din com. Bosanci, jud. Suceava. Participă la campania din U.R.S.S., de unde se întoarce cu gradul de sergent. În luna mai 1944 se înrolează voluntar în grupul partizanilor lui Macoveiciuc și ia parte activă la ambuscada de pe muntele Hacıungul Mare. A fost decorat cu Crucea de Fier.

29. CHIFAN CONSTANTIN, zis **PIȘTA**, fiul lui Nistor și Veronica, născut la 6 septembrie 1910 în com. Vicovu de Jos. Studii 2 clase primare, face armata la Reg. 8 Roșiori, căsătorit, are 7 copii, avere 5 ha pământ de munte, profesia muncitor forestier. Trimis în judecată pentru delictul de instigare publică și deținere ilegală de armament și muniții, este achitat din lipsă de probe (sent. nr. 763/26 septembrie 1950).

30. COMĂNIȚĂ AGRIPINA, din com. Putna, a fost condamnată la 3 luni închisoare corecțională, prin sentința nr. 544/10 iunie 1952, pentru favorizarea lui Constantin Cenușă.

31. COMĂNIȚĂ ALEXANDRU, zis **SANDU**, agricultor din Putna, favorizator al lui Constantin Cenușă. A fost arestat la 29 octombrie 1951 și condamnat la 6 luni închisoare corecțională prin sentința nr. 529/29 mai 1952.

32. CONIAC GHEORGHE, fiul lui Dionisie și Varvara, născut la 31 martie 1911 în com. Frătăuții Noi, jud. Rădăuți. Studii 7 clase primare, profesia agricultor, avere 2,60 ha, căsătorit, fără copii. Serviciul militar satisfăcut la Reg. 4 Jandarmi. Pe frontul de rășărit a luptat în Crimeea, cu gradul de sergent. La 16 aprilie 1944 este evacuat în țară cu vaporul. Deși primise un concediu de două luni, se încadrează voluntar în grupul de partizani condus de Macoveiciuc și ia parte la toate acțiunile antisovietice. În luna mai 1949 a fost anchetat de Securitatea Rădăuți.

33. CORNEA ALEXANDRU, muncitor forestier din com. Vicovu de Sus, sprijinitor al partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăucean. Arestat la 29 octombrie 1951, a fost condamnat la 6 luni închisoare corecțională prin sentința nr. 540/6 iunie 1952.

34. CORNEA ILIE, originar din com. Vicovu de Sus, jud. Rădăuți. A fost instruit la școala de partizani din Sadova și a fost încadrat, voluntar, în grupul de partizani condus de Tironiac Vladimir (iunie 1944).

35. COROAMĂ AUREL, originar din com. Voitineli, jud. Rădăuți. A fost instruit în localul școlii din com. Sadova și a făcut parte din grupul de partizani condus de Tironiac Vladimir.

36. COROAMĂ CONSTANTIN, zis **CONSTAN**, fiul lui Gheorghe și Ana, născut la 7 octombrie 1921 în com. Vicovu de Jos. Studii 6 clase primare, avere 2,50 ha pământ arabil și fâneață, un cal, căsătorit, are doi copii. Face armata la Reg. 3 Grăniceri, gradul sergent. Membru al P.M.R. Trimis în judecată pentru favorizarea lui Vasile Motrescu și Constantin Cenușă, este achitat din lipsă de probe prin sentința nr. 763/26 septembrie 1950.

37. COROAMĂ IOAN, din com. Voitineli, jud. Rădăuți. A fost instruit la școala din Sadova și a făcut parte din grupul de partizani condus de Tironiac Vladimir (iunie 1944).

38. COTOS SERAFIM, agricultor din com. Straja, a găzduit pe Cozma Pătrăucean și Constantin Gherman în podul șurei, în iarna 1949/1950, motiv pentru care a fost condamnat.

39. CREȚAN TRAIAN, fiul lui Constantin și Maria, născut la 17 mai 1917 în com. Putna. Studii 6 clase primare, avere 1 ha pământ, căsătorit, are doi copii, profesia pădurar în cantonul Timotei, membru al P.M.R. Trimis în judecată, este achitat pentru favorizarea lui V. Motrescu și C. Cenușă și condamnat la 3 luni închisoare cu suspendarea executării pedepsei pentru deținere ilegală de armament (sent. nr. 763/26 septembrie 1950).

40. CREȚAN VASILE, muncitor forestier din Putna, sprijinitor al lui Constantin Cenușă, a fost arestat la 29 octombrie 1951 și achitat prin sentința nr. 529/29 mai 1952, din lipsă de probe.

41. FLUTURE GHEORGHE, plutonier din Direcția Miliției Regiunii Suceava. Prin muncă de lămurire, i-a convins pe Vasile Motrescu, Constantin Cenușă și Cozma Pătrăcean să se predea de bunăvoie (iulie-august 1951).

42. GHERASIM, EMIL, originar din jud. Câmpulung. A făcut parte din grupul de partizani condus de Constantin Cenușă (iunie-august 1944). În toamna anului 1944 a fost denunțat, arestat de NKVD, condamnat de Tribunalul Militar sovietic și deportat în Siberia.

43. GHERGHEL TEODOR, născut la 6 noiembrie 1898. Soldat la 15 noiembrie 1919, avansat slt. rez. La 6 octombrie 1921, lt. la 1 iulie 1927, căpitan la 8 iunie 1936, maior la 18 iulie 1942. În timpul campaniei din martie-august 1944, a comandat Batalionul II din Reg. 3 Grăniceri pe poziții de apărare în zona Pleșa - Mănăstirea Humorului și apoi în zona Moldovița.

44. GOTTEL (GHETEL) FILIP, fiul lui Filip și Ludvica, născut la 2 martie 1890 în com. Vicovu de Sus, domiciliat în Vicovu de Sus. Cetățean român, de naționalitate germană, religia ortodox, studii 4 clase primare, limbi vorbite româna, germana, căsătorit cu Berta. Avere 3 ha pământ, o moară țărănească, o casă, o vacă. Face armata la Reg. 41 Infanterie, ocupația morar, neîncadrat politic, considerat chiabur. Apare în sentința nr. 540/6 iunie 1952.

45. GRIGOREAN SIMION, fiul lui Gheorghe și Paraschiva, s-a născut la 1 septembrie 1913 în com. Marginea, plasa Ștefan Vodă, jud. Rădăuți. Nu știa carte și s-a ocupat cu agricultura. Intrând în conflict cu autoritățile comuniste, s-a refugiat în păduri. Prins în primăvara anului 1951, a fost pus în libertate în cadrul unei ședințe cu invitați din satele din zonă, cu scopul de a convinge pe Motrescu și Cenușă de a se preda de bunăvoie.

46. GRIJINCU VASILE, fiul lui Pamfil și Minodora, născut la 19 decembrie 1923 în com. Horodnicu de Sus, jud. Rădăuți. Studii 4 clase primare, avere 2,30 ha pământ, agricultor, căsătorit, are un copil. Serviciul militar satisfăcut la Reg. 4 Pionieri Munte din Brașov. În mai 1944, în timp ce consătenii erau deportați de sovietici în jud. Dorohoi, Vasile și fratele său Gheorghe au fugit în pădure și s-au înrolat în grupul partizanilor lui Macoveiciuc. În mai 1949 a fost arestat și anchetat de Securitate.

47. GROZAVU GHEORGHE, născut la 11 aprilie 1913. Avansat sublocotenent rezervă la 31 mai 1938, în Regimentul 14 Infanterie. Mutat la Batalionul Fix Bucovina, i se repartizează comanda plutonului 1 pușcași "Putna", pus în linia întâia până la 24 august 1944.

48. HARSMEI (HOJMEI) SILVESTRU, vârsta 48 ani, refugiat din nordul Bucovinei (jud. Storojineț), stabilit în com. Dornești. A fost conducătorul unui grup de opt partizani în anii 1949-1951.

49. HRINCESCU ANTON, plutonier din Direcția Miliției Regiunii Suceava. A avut un rol deosebit în acțiunea prin care partizanii Vasile Motrescu, Constantin Cenușă și Cozma Pătrăcean au fost convinși să se predea de bunăvoie (iulie-august 1951).

50. ILIUȚĂ ȘTEFAN, om de încredere al Miliției, angajat paznic de vânătoare în uniformă în zona de acțiune a partizanilor Constantin Cenușă și Cozma Pătrăcean. A reușit să-i convingă pe aceștia să se predea de bunăvoie (august 1951).

51. MACOVEICIUC SILVESTRU, fiu lui Vladimir și Domnica, născut la 6 noiembrie 1926 în com. Voitineli, jud. Rădăuți. Studii 5 clase primare și ulterior 4 clase liceu comercial. Ca premilitar, a fost instruit chiar de tatăl său și încadrat în grupul de partizani. Este instruit suplimentar la școala din Sadova și participă la toate acțiunile, inclusiv la ambuscada din Poiana Haciungului. A fost decorat cu Crucea de Fier. Judecat în contumacie în 1946 și 1947, când este condamnat la muncă silnică pe viață. A treia oară, prin sentința nr. 487/1950, este condamnat la 6 ani închisoare. Trece prin penitenciarele Suceava, Iași, Jilava, Aiud și Târgu Ocna (fiind bolnav de tuberculoză). Moare la 25 august 1969, într-un accident de motocicletă.

52. MACOVEICIUC VICTOR, fiul lui Vladimir și Domnica, născut la 13 noiembrie 1928 în com. Voitineli, jud. Rădăuți. Este al doilea fiu al șefului grupului de partizani. Deși avea numai 15 ani și jumătate, a mers alături de tatăl său în unele acțiuni. În urma trădării lui Tudosi Simion, a fost arestat de N.K.V.D. la 8 septembrie 1945, dus la Câmpulung împreună cu mama sa și anchetați brutal.

53. MACOVEICIUC VLADIMIR, fiul lui Samson și Ioana, născut în com. Voitineli, jud. Rădăuți, la 26 octombrie 1906. De naționalitate român, creștin ortodox, studii două clase primare, profesiunea tâmplar, iar ulterior mic comerciant, având prăvălie în propria casă din sat. Face armata la Reg. 4 Artilerie Grea, înaintat caporal în 1933. În 1939 este instructor la premilitari, iar în 1943 este clasat inapt serviciu militar. Căsătorit cu Domnica, are 4 copii. La 15 mai 1944, indignat de abuzurile sovieticilor, formează un grup înarmat de autoapărare, ulterior luat sub protecția armatei române ca grup de partizani antisovietici, primul și cel mai însemnat din Bucovina. A întreprins acțiuni îndrăznețe, cea mai însemnată fiind ambuscada de pe muntele Haciungul Mare. Din documente rezultă că a fost decorat cu Virtutea Militară, Coroana și Steaua României, Crucea de Fier. După 23 august 1944 a rămas în clandestinitate, necruțător cu trădătorii. În zorii zilei de 8 iulie 1946, trădat din nou și rănit, se împușcă spre a nu cădea viu în mâna sovieticilor.

54. MIMOR MAXIMILIAN, fiul lui Maximilian și Florentina, născut la 19 septembrie 1909 în com. Solca și domiciliat în Vicovu de Jos. Învățător, vorbește germana și franceza. Avansat slt. rez. la 1 noiembrie 1932 și repartizat la Reg. 8 Vânători. Înaintat lt. rez. la 25 octombrie 1939. A fost rănit în 1941, în luptele din Basarabia. La 30 septembrie 1943 a fost încadrat în Bat. Fix Bucovina și a comandat plutonul de mitraliere "Vicovu de Jos" în campania din Bucovina (1944). După război, a fost directorul școlii din Vicovu de Jos. Decedat în 1992.

55. MIRONESCU DUMITRU, agricultor din com. Straja, condamnat pentru favorizarea partizanului Cozma Pătrăucean la 3 luni închisoare corecțională prin sentința nr. 544/10 iunie 1952.

56. MOTRESCU CATRINA, agricultoare din com. Vicovu de Jos, condamnată la trei luni închisoare corecțională prin sentința nr. 544/10 iunie 1952, pentru favorizarea lui Vasile Motrescu.

57. MOTRESCU P. CONSTANTIN, fiul lui Pintilie și Sofia, născut în 1929 în com. Vicovu de Jos. Studii 7 clase primare, avere casă cu șură, 0,50 ha pământ arabil și 1,50 ha fâneată, o vacă, două oi. Este fratele lui Vasile și Gheorghe Motrescu. Arestat la 14 ianuarie 1958, a fost condamnat la muncă silnică pe viață și confiscarea totală a averii, pentru că și-a ajutat fratele. Liberat în 1964.

58. MOTRESCU L. GHEORGHE. Este fiul lui Leon și Veronica, născut la 15 iunie 1907 în com. Vicovu de Jos, jud. Rădăuți. Profesia inginer silvic. Limbi străine germana. Studii militare școala de ofițeri rezervă, 1930, arma Infanterie. Avansat slt. rez. la 15 august 1930. A avut 6 copii. Funcții îndeplinite: șef ocol silvic Putna (1931-1944), șef ocol Moldovița (1947-1958), inginer silvic la I.F. Falcău și I.F. Rădăuți (1964-1969). Din livretul militar și Registrul Matricol al ofițerilor de rezervă rezultă că la 10 mai 1939 a fost avansat lt., la Bat. 2 Inf. Ușoară, iar la 15 august 1942 a fost repartizat la Bat. Fix Bucovina, conform Ord. M.St.M. nr. 32.081/1942 și a primit comanda Companiei 3 "Putna", constituită numai din voluntari bucovineni. Oamenii au fost selecționați numai de el, motiv pentru care se ajunsese la încredere reciprocă. A participat la război de la 16 ianuarie până la 23 august 1944. Popularitatea de care se bucura i-a adus necazuri. În 1947 a fost arestat și anchetat timp de trei luni, iar în 1948 încă șase luni la închisoarea Galata-Iași, învinuit de crimă de război. La 5 februarie 1955 este arestat din nou, pentru același motiv, ca și la 15 iunie 1958. De această dată i se înscenează un proces pentru "crimă de uneltire contra ordinii sociale" și condamnat de T.M. Iași în deplasare la Botoșani la 25 ani muncă silnică prin sent. nr. 428/22 iulie 1959. Liberat din Aiud la 1 august 1964, și-a continuat munca de inginer silvic.

59. MOTRESCU P. GHEORGHE, fiul lui Pintilie și Sofia, născut la 1 ianuarie 1924 în com. Vicovu de Jos, jud. Rădăuți. Român, creștin ortodox, studii 7 clase primare, agricultor, ulterior tâmplar, căsătorit cu Ana Calancea, are doi copii, avere 2,30 ha. Tatăl membru al PNL și primar. Ca premilitar, a fost instruit de Macoveiciuc și în iunie 1944 intră, pentru scurt timp, în grupul de partizani. Face armata în Batalionul de Gardă Regală. Arestat în noaptea de 10/11 aprilie 1949, este acuzat că a fost partizan dar, din lipsă de probe este achitat (sent. 763/26.09.1950). Refuzul de a colabora la prinderea fratelui său, Vasile, îi aduce o condamnare în martie 1952 și o altă prin sent. nr. 968/1956 la 3 ani t.g., după care i se stabilește D.O. la Rubla. După prinderea lui Vasile, Plenul Tribunalului Suprem îi majorează pedeapsa de 3 ani t.g. la muncă silnică pe viață (Decizia nr. 60/1958). Liberat în 1964 cu invaliditate gradul II (semiparalizat).

60. MOTRESCU PINTILIE, fiul lui Lazăr și Aglaia, născut în anul 1890 în com. Vicovu de Jos, român, ortodox, studii 6 clase primare, limbi străine germana, avere 3 fălci pământ, casă, vite și 5 oi, profesia agricultor. A făcut armata sub Austro-Ungaria, gradul feldwebel (plutonier). A fost membru al P.N.L. și primar de Vicov. Căsătorit cu Sofia, are 4

copii: Vasile, Gheorghe, Constantin și Ion. A fost arestat, anchetat și judecat pe motiv că l-a ajutat pe fiul său, Vasile, care era partizan.

61. MOTRESCU SIMION, agricultor din Vicovu de Jos, sprijinitor al lui Vasile Motrescu, a fost arestat la 22 decembrie 1951 și condamnat la 6 luni închisoare, prin sentința nr. 540/6 iunie 1952.

62. MOTRESCU P. VASILE, fiul lui Pintilie și Sofia, născut la 11 octombrie 1920 în com. Vicovu de Jos, jud. Rădăuți. Naționalitatea română, creștin ortodox, studii 7 clase primare, țăran sărac, cioban și muncitor de pădure, căsătorit cu Maria, are doi copii. Incorporat în Divizionul 6 Tunuri Munte, este trimis să lupte în Caucaz și Crimeea. Revenit în țară, în concediu, se încadrează, voluntar, în grupul de partizani condus de C. Cenușă (iulie 1944). Află despre arestările operate de NKVD și se ascunde prin păduri. După 4 luni revine acasă. Un comunist îl informează că foștii partizani vor fi arestați și la 10 aprilie 1949 fuge din nou în pădure și se asociază cu Cenușă, redevenit partizan din septembrie 1948. Intră în dialog cu Miliția și se predă de bunăvoie, la 28 iunie 1951. Securitatea încearcă să-l folosească pentru lichidarea grupului Ion Gavrilă din Făgăraș. Motrescu îi salvează pe partizanii făgărășeni, demascând pe agenții Securității deghizați în partizani vrânceni și ia din nou calea codrului, singur. Trimite scrisori până la conducerea de partid și de stat. În 1954 intră în grupul Gavril Vatamaniuc și scapă din încercuirea de la Bâta Cerbului făcând uz de armă. Condamnat de trei ori în contumacie, în 1950, 1952 și 1956, ultima oară la moarte prin împușcare. A fost prins și executat în 1958.

63. MUNTEANU GHEORGHE, originar din com. Stroești, jud. Suceava. A ucis pe secretarul organizației de bază P.M.R. din sat, motiv pentru care s-a înarmat cu o carabină și un pistol și a fugit în pădure, unde a stat ascuns în anii 1948-1951.

64. NIMIGEANU TOADER, fiul lui Zaharia și Catinca, născut la 23 august 1903 în com. Tereblecea din Bucovina de Nord. Profesia agricultor. Refugiat, și-a stabilit domiciliul în localitatea Siret. A făcut parte din grupul de partizani condus de Vladimir Tironiac și apoi de Constantin Cenușă (iunie-august 1944).

65. NIȚĂ GHEORGHE, plutonier, șeful Biroului Bande din cadrul Direcției Miliției Regiunii Suceava. A participat la acțiunea de prindere a lui Cenușă și Pătrăucean.

66. NOHAI GHEORGHE, fiul lui Dumitru și Ioana, născut la 23 aprilie 1910 în com. Putna, jud. Rădăuți. Căsătorit, are 4 copii, avere 94 ari pământ, profesia pădurar. Trimis în judecată, este achitat pentru deținere de imprimate interzise și condamnat la una lună închisoare, cu suspendarea executării pedepsei, pentru deținere ilegală de muniții (sent. nr. 763/26 septembrie 1950).

67. ONICA SAVA, fiul lui Ioan și Sevesta, născut la 27 septembrie 1898, în com. Horodnicu de Sus. Român, creștin ortodox, studii 4 clase primare, vorbește limba ucraineană, căsătorit, fără copii, avere 5 ha, agricultor. A fost cuzist, apoi membru al P.S.D. În armată a avut gradul de caporal. În mai 1944 s-a încadrat voluntar în grupul de partizani condus de Macoveiciuc și ia parte la ambuscada din Poiana Hacıungului. A fost prins de NKVD la 17 august 1945, dar reușește să scape. În mai 1946 este judecat, dar achitat. Prin sentința nr. 487/1950 a fost condamnat la 6 ani închisoare.

68. ONICA VASILE, fiul lui Ioan și Maria, născut la 18 iulie 1920 în com. Horodnicu de Sus. Studii 7 clase primare, căsătorit, fără copii, avere 2 ha. Serviciul militar satisfăcut la Bat. 2 Infanterie Ușoară. A luptat pe frontul de răsărit până în Caucaz, de unde vine cu gradul de sergent. Deși era bolnav de tuberculoză și se afla în concediu, se încadrează voluntar în grupul de partizani condus de Macoveiciuc. Luptător excelent, s-a distins în luptele cu sovieticii și a fost decorat cu Crucea de Fier. În timpul anchetei de la Securitatea Suceava, a murit la 20 august 1949.

69. PĂDURARU GHEORGHE, originar din județul Rădăuți, în iunie-august 1944 a făcut parte din grupul de partizani condus de Vladimir Tironiac, apoi de Constantin Cenușă. A fost decorat cu Crucea de Fier. În septembrie 1944 este denunțat la NKVD că a fost partizan, este arestat, condamnat de T.M. sovietic și deportat în U.R.S.S., unde dispăre. La 31 ianuarie 1946 a fost condamnat, în lipsă, la 20 ani m.s.

70. PĂSĂILĂ SIMION zis **COABĂ**, încadrat în Bat. Fix Bucovina, plutonul 5 "Straja", în linia întâia din 29 martie până la 24 august 1944. Prin sentința nr. 529/29 mai 1952 a fost condamnat la 4 luni î.c. pentru favorizarea partizanilor Cenușă și Motrescu.

71. PĂTRĂUCEAN COZMA, fiul lui Iosif și Elisabeta, născut la 31 octombrie 1909 în com. Straja, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 7 clase primare, avere 0,30 ha pământ, muncitor forestier, apolitic. Face armata la Reg. 16 Infanterie și războiul din răsărit (1942), apoi este vărsat la Reg. 2 Artilerie Antiaeriană. Acuzat că ar fi omorât o evreică în 1940, a fost grațiat. Totuși urmărirea continuă în 1948, considerat criminal de război. Fuge de acasă, se înarmează și se asociază mai întâi cu Gherman Constantin, iar din mai 1950 cu Constantin Cenușă. La 30 august 1951 s-au predat amândoi de bunăvoie. A fost condamnat prin sent. nr. 508/19 mai 1952 la un total de 22 ani de închisoare. Liberat la 29 august 1959, a decedat la Rădăuți, la 10 iunie 1992.

72. POPA I., căpitan, șeful Biroului de Securitate Rădăuți. În ziua de 30 august 1951 a participat la acțiunea de capturare a partizanilor Cenușă și Pătrăucean.

73. POPESCU IOAN, fiul lui Dumitru și Rarița, născut la 21 iunie 1914 în com. Horodnicu de Jos, jud. Rădăuți. Licențiat în drept, comandant al Legiunii de Jandarmi Rădăuți, cu gradul de căpitan. În această calitate, i-a protejat pe foștii partizani, în mod deosebit pe Vladimir Macoveiciuc și Constantin Cenușă, prin șefii de post Scripa Alexandru și Vieru Petre, cărora le-a dat ordin în acest sens. Îndepărtat din Jandarmerie în 1948, a practicat avocatura. Judecat în lot cu Cenușă (sent. nr. 508/1952) a fost achitat.

74. PRELIPCEANU MIRCEA, medic, născut la 12 aprilie 1894 în com. Scheia, fiu de țărani săraci, fără avere. Stabilizat în Rădăuți, l-a ajutat de Constantin Cenușă când acesta era în clandestinitate. Urmărit de Securitate, dispăre de la domiciliu în anul 1948 și îl găsim pe lista celor urmăriți.

75. PROȚIUC EMILIAN s-a născut la 17 iunie 1922 în com. Mărițeia, jud. Suceava. Părinții săi, Gheorghe și Ioana, erau agricultori. Face armata la Reg. 6 Vânători. În iunie 1944, se încadrează, voluntar, în grupul de partizani condus de Vladimir Tironiac, grup care trece sub comanda lui Constantin Cenușă în luna iulie. Arestat la 16 noiembrie 1951, este condamnat la 25 ani muncă silnică pentru "crima de înaltă trădare" (sentința nr. 508/19

mai 1952). În 1958 se afla în penitenciarul Pitești și era bolnav de tuberculoză pulmonară. A fost pus în libertate la 28 iulie 1964, din penitenciarul Dej.

76. RAȚ(Ă) PAVEL, fiul lui Gheorghe și Maria, născut la 22 octombrie 1905 în com. Supuru de Jos, jud. Satu Mare, domiciliat în com. Vicovu de Jos. Arestat în decembrie 1951, a fost anchetat și acuzat pentru delictul de asociațiune contra liniștei publice, dar achitat din lipsă de probe, prin sentința nr. 508/19 mai 1952.

77. ROȘCA GHEORGHE (1921-1984), fiul lui Constantin și Domnica, muncitor forestier din Vicovu de Jos și tată a cinci copii. Studii 4 clase primare, avere 0,30 ha pământ. Sprijinitor al lui Vasile Motrescu, este arestat la 2 martie 1957 și condamnat la 7 ani t.g. și confiscarea totală a averii.

78. ROTARU SEVASTIAN zis **VISTIAN**, fiul lui Eughenie și Maria, născut la 20 iunie 1913 în com. Voitineli-Rădăuți. Român, ortodox, studii 7 clase primare, agricultor. Luptă pe frontul de răsărit, comandant de grupă (16 octombrie 1942 – 14 mai 1944). Se încadrează, voluntar, în grupul de partizani Macoveiciuc, apoi trece în grupul Cenușă. A fost decorat cu Crucea de Fier. După 23 august 1944 se stabilește la Salonta, prin căsătorie. Judecat la 4 octombrie 1955, este achitat din lipsă de probe. A decedat la 29 martie 1983, cauza neoplasm.

79. RUSU ARCHIP, fiul lui Archip și Maranda, născut la 3 februarie 1915 în satul Huruieni, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 7 clase primare, agricultor, avere 2 ha pământ. Luptă pe frontul de est în cadrul Batalionului 2 Infanterie Ușoară, cu gradul sergent. Venit de pe frontul din Crimeea, primește un concediu de două luni, dar se înrolează, voluntar, în grupul de partizani condus de Macoveiciuc. După acțiunea din Poiana Haciungului, este decorat cu Crucea de Fier. A fost arestat la 17 aprilie 1949, la 1 februarie 1950 și la 20 decembrie 1951, fiind condamnat la muncă silnică pe viață prin sentința nr. 508/19 mai 1952. Trece prin penitenciarele Suceava, Iași, Jilava, Gherla, Pitești (timp de 6 ani pentru că era condamnat pentru "înalță trădare"). S-a liberat de la Dej, la 17 aprilie 1964.

80. RUSU DIMITRIE, fiul lui Gheorghe și Elisabeta, născut la 7 august 1924 în com. Voitineli, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 4 clase primare, agricultor, fără avere. Ca premilitar, a fost instruit de Vladimir Macoveiciuc. La 15 mai 1944 a intrat, voluntar, în grupul de partizani condus de acesta și a luat parte la ambuscada din Poiana Haciungului. Face armata la Reg. 8 Grăniceri în 1946.

81. SCRIPA ALEXANDRU, zis **SĂNDIȚĂ**, fiul lui Ioan și Domnica, născut la 6 martie 1905 în com. Broscăuții Noi, Bucovina de Nord. Naționalitatea și cetățenia română, religia ortodoxă, căsătorit cu Zina, fără copii, studii 5 clase primare, limbi străine vorbite ucraineana. Armata satisfăcută la Reg. 37 Infanterie. În anii 1945-1946 era șeful postului de jandarmi din Vicovu de Jos, calitate în care a avut strânse legături cu partizanii lui Macoveiciuc. La 8 iulie 1946 îl trădează și conduce personal acțiunea de capturare a fostului protejat. Rănit la picior, Vladimir Macoveiciuc nu se lasă prins, împușcându-se. În 1949, Scripa era șeful postului de miliție Brodina, cu misiunea de a lichida grupul Harsmei Silvestru, iar în iulie 1950 era șeful postului Sucevița, în urmărirea grupului Gavril Vatamaniuc. În final, a trecut și el prin închisori.

82. SFICHI AUREL zis RAICU, fiul lui Ignatie și Samfira, născut la 4 decembrie 1924 în satul Voitineli. Român, ortodox, studii 7 clase primare, agricultor. Fiind premilitar, a fost instruit de Macoveiciuc. La 15 mai 1944 se înrolează, voluntar, în grupul de partizani condus de acesta. În acțiunea din Poiana Haciungului a fost rănit la picior. Face armata la Reg. 8 Grăniceri, în 1946-1948, cu gradul de caporal.

83. SPOSUB SAMSON, zis CURCAN, fiul lui Ioan și Domnica, născut la 17 iulie 1918 în com. Frătăuții Noi. De naționalitate român, religia ortodox, căsătorit, are un copil, avere un ha pământ, un cal, o vacă, o casă țărănească, agricultor. Serviciul militar satisfăcut la Flotila 1 Aviație Iași, ctg. 1940, cu gradul soldat. În aprilie 1944 este evacuat cu vaporul din Crimeea și primește concediu, ca toți militarii în această situație. Nu poate să-și vadă familia, fiind în zona ocupată de sovietici. În iunie 1944 se înrolează, voluntar, în grupul de partizani condus de Tironiac, apoi de Cenușă. După război s-a înscris în P.M.R. A fost arestat la 20 noiembrie 1951 și condamnat la 25 ani m.s. pentru "crima de înaltă trădare" prin sent. 508/19 mai 1952.

84. SUSAI ROMAN, maior, director al Miliției Regiunii Suceava. A participat la acțiunea de capturare a partizanilor Cenușă și Pătrăcean.

85. SVET (SFED) VASILE, fiul lui Simion și Maria, născut la 1 ianuarie 1913 în com. Bănila pe Siret (Bucovina de Nord). Agricultor, fără avere, refugiat în com. Dornești. Apartenența politică P.N.Ț.-Maniu. Dispărut de la domiciliu în luna mai 1949. Urmărit de Securitate pentru acțiuni subversive. A făcut parte din grupul Harsmei (Hojmei) Silvestru. A fost prins în octombrie 1950, în regiunea Cluj.

86. ȘUMLANSCHI ARCADIE, fiul lui Gheorghe și Domnica, născut la 9 februarie 1917 în com. Sucevița, plasa Ștefan Vodă, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 7 clase primare, profesia de bază lucrător de pădure. Satisfăce serviciul militar în 1939, la 13 aprilie 1940 fiind avansat sergent. În 1943 revine de pe frontul de răzărît și este vărsat la Bat. 7 Instrucție și Reparații Auto. În vara anului 1945 este șeful Detașamentului de Gardieni Publici de pe lângă Poliția Rădăuți și, împreună cu consăteanul său Teodor Brăileanu, încearcă să atragă în cursă pe Vladimir Macoveiciuc. În seara de 20 decembrie se întâlnesc, dar Macoveiciuc intuise capcana, îi silește să recunoască intenția, îi duce în pădure și îi execută, ca trădători.

87. TIRONIAC VLADIMIR, fiul lui Constantin și Paraschiva, născut la 13 septembrie 1908 în com. Voitineli, jud. Rădăuți, plasa Vicovilor. Român, ortodox, studii 4 clase primare, agricultor. Este dispensat de armată, ca unic fiu la mamă văduvă de război și săracă. Trecut în rezervă în 1935. La 15 mai 1944 intră, voluntar, în grupul de partizani și devine adjunctul lui Macoveiciuc. În luna iulie, grupul se scindează, el fiind înlocuit cu Constantin Cenușă. În octombrie 1944 este prins de NKVD, condamnat de T.M. sovietic din Dej și deportat la Irkutsk, în Siberia, de unde revine după 11 ani. Moare la 20 august 1974.

88. TUDOSI GEORGE, fiul lui Pentelei și Pulcheria, născut la 20 martie 1903 în com. Vicovu de Jos, jud. Rădăuți. Învățător, vorbește limbile germană și ucraineană. Avansat slt. rez. la 1 februarie 1927 și locotenent la 10 mai 1939. La 15 august 1943 este mutat la Depozitul de muniții Bascov, iar în ianuarie 1944 este repartizat la Bat. Fix Bucovina, unde

primește comanda plutonului 5 pușcași "Vicovu de Jos". În linia întâia până la 24 august 1944, când este capturat de germani. A decedat la 3 iunie 1971, în Vicovu de Jos.

89. TUDOSI SIMION, fiul lui Alexandru și Rarița, născut la 5 decembrie 1920 în com. Vicovu de Jos. Vladimir Macoveiciuc îl ajută să-și rezolve situația militară, fiind dezertor, apoi îl încadrează în grupul său de partizani (după 23 august 1944). Influențat de fratele său, Ilarie Tudosi, șeful Detașamentului de Gardieni Publici din Câmpulung, Simion devine informatorul Poliției și trădează grupul din care făcea parte și el. NKVD-ul se implică direct, dar grupul Macoveiciuc scapă. Același Simion Tudosi conduce pe NKVD-iști la locul unde era refugiată familia lui Macoveiciuc. Soția și fiul cel mic, Victor, sunt arestați, aduși la Suceava și anchetați cu sălbăticie. Macoveiciuc află și în noaptea de 25/26 septembrie 1945 Simion Tudosi este împușcat mortal, prin fereastră, cu focuri de armă automată.

90. ȚUGUI CONSTANTIN, muncitor forestier din com. Vicovu de Jos, sprijinitor al lui Vasile Motrescu și Constantin Cenușă. Arestat la 29 octombrie 1951, a fost condamnat la 4 luni de închisoare corecțională prin sentința nr. 529/29 mai 1952.

91. ȚUGUI GHEORGHE, zis GOANGĂ, fiul lui Precup și Varvara, născut la 17 mai 1908 în com. Vicovu de Jos. Studii două clase primare, agricultor, avere 85 prăjini de pământ, căsătorit. 6 copii, neîncadrat politic. Face armata la Reg. 37 Infanterie cu gradul de caporal. În 1941 luptă pe frontul de răsărit, iar la 4 martie 1943 este încadrat, voluntar, în Batalionul Fix Bucovina. În luna iunie 1944, împreună cu tatăl său, cere să se înroleze în grupul de partizani condus de Macoveiciuc. A fost decorat cu Crucea de Fier. Arestat în noaptea de 10/11 aprilie 1949, a fost anchetat și condamnat în 1950.

92. ȚUGUI ILIE, muncitor forestier din Vicovu de Jos, era vecin și prieten cu Breabăn Vasile, pe care îl denunța la Securitate că îl ascunde și îl alimentează pe Vasile Motrescu.

93. ȚUGUI PRECUP, fiul lui Iosif și Ana, născut la 2 februarie 1883 în com. Vicovu de Jos, jud. Rădăuți. Analfabet, avere 50 prăjini de pământ, agricultor, căsătorit, 3 copii, apolitic. Deși avea vârsta de 61 de ani, se încadrează împreună cu fiul său Gheorghe în grupul de partizani condus de Macoveiciuc, fiind un bun cunoscător al pădurilor. A fost arestat și anchetat de Securitate.

94. UNGUR TITUS, originar din com. Valea Putnei, jud. Câmpulung. În iunie-august 1944 a făcut parte din grupul de partizani condus de Vladimir Tironiac, apoi de Constantin Cenușă, al cărui ajutor a fost, fiind translator de limba germană și rusă. A participat la cele patru misiuni principale ale grupului. Arestat de Poliția de Siguranță, a fost predat NKVD-ului în septembrie 1944 și a dispărut.

95. URSACHE GHEORGHE, fiul lui Ioan și Ecaterina, născut la 4 iulie 1910 în com. Costișa. Român, ortodox, studii 4 clase primare, agricultor, avere 1 ha, căsătorit, un copil. Face armata la Reg. 16 Infanterie și luptă pe frontul de răsărit (1942). În timp ce era încadrat, voluntar, în grupul de partizani condus de Macoveiciuc, este dat dezertor (29 iulie 1944). După 1945 s-a înscris în P.M.R.

96. URSACHE TRAIAN, fiul lui Ioan și Călina, născut la 27 octombrie 1912 în com. Frătăuții Vechi, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 6 clase primare, face 5 clase la liceul din Rădăuți și continuă la Școala Superioară de Comerț din Cernăuți. În 1934 este încorporat în Bat. 2 Infanterie Ușoară, liberat cu gradul de caporal. Termină școala în 1938 și devine funcționar. În iunie 1944 se încadrează, voluntar, în grupul de partizani condus de Macoveiciuc. După 1945 se căsătorește dar nu are copii, avere 56 prăjini de pământ și se înscrie în Frontul Plugarilor. În mai 1949 este anchetat, dar se eschivează de răspundere și scapă necondamnat.

97. URSULEANU IOAN zis **ȚURLAN**, fiul Eufrosinei, născut la 29 decembrie 1920 în com. Cireș, jud. Storojineț, refugiat la Vatra Dornei. Cunoștea limbile germană și rusă. În iunie-septembrie 1944 a făcut parte din grupul de partizani condus de Tironiac și Cenușă. În octombrie 1944 s-a retras împreună cu trupele germane până în Germania, dar după terminarea războiului a revenit în țară. Prin sentința nr. 508/19 mai 1952 a fost condamnat la 25 ani m.s. pentru "crima de înaltă trădare" și a murit în penitenciarul Văcărești, la 11 decembrie 1955.

98. URSUȚ DUMITRU, originar din Dorna Cândrenilor, jud. Câmpulung, era nepotul lui Ungur Titus. În 1944 avea vârsta de 14 ani (era minor) când a intrat în grupul de partizani condus de Tironiac și Cenușă. La 31 ianuarie 1946 este condamnat, în contumacie, la 20 de ani m.s. La 10 aprilie 1951 este condamnat a doua oară, la 6 luni închisoare, iar prin sentința nr. 508/19 mai 1952 este condamnat a treia oară, la 10 ani închisoare.

99. VATAMANIUC GAVRIL, fiul lui Vasile și Elisabeta, născut la 25 noiembrie 1924 în com. Sucevița, jud. Rădăuți. Român și creștin ortodox, fiu de țărani săraci, studii 7 clase primare, mai întâi copil de trupă, este încorporat în 1943 și pleacă, voluntar, cu Grupul 3 Bombardament, în Crimeea. În 1944 urmează școala de subofițeri infanterie din Făgăraș, iar în 1945 luptă în Cehoslovacia, în cadrul Reg. 31 Dorobanți. Vărsat la Legiunea de Jandarmi Constanța cu gradul de sergent major, urmează un curs de poliție. Intrând în conflict cu organul politic, este trecut în rezervă la 30 martie 1948. Începe urmărirea pentru atitudinea sa din armată, motiv pentru care ia calea codrului în ziua de 25 noiembrie 1949, când împlinea 25 de ani. Era înarmat cu un automat Deimler-Puch. Grupul său a fost constituit din cinci partizani. Trădat, a fost prins în 18 octombrie 1955 și condamnat în 1956 la muncă silnică pe viață pentru "crima de terorism". Liberat în 1964.

100. VATAMANIUC ION, fiul lui Vasile și Elisabeta, născut la 9 noiembrie 1903 în com. Sucevița, jud. Rădăuți. Român, ortodox, studii 5 clase primare, agricultor, avere 0,92 ha pământ, căsătorit, are trei copii. Face armata la Legiunea de Jandarmi Hotin, este premiat ca trăgător și ia parte la partidele de vânatoare organizate de generalul Barozzi. S-a liberat cu gradul de caporal. În anul 1938 este vărsat la Reg. 16 Infanterie, ca sergent instructor. În mai 1944 se refugiază în pădurile din zona Ursoaia, de frica rușilor și ia inițiativa formării unui al doilea grup înarmat care să apere viețile și avutul consătenilor. În octombrie 1944 este arestat și anchetat de NKVD. În final este împușcat în ceafă, dar supraviețuiește 47 de ani cu glonțul în cutia craniană. În 1953 și 1956 este condamnat la 8, respectiv 7 ani t.g. pentru că și-a ajutat fratele. Moare în 1992.

101. VĂCĂREANU, originar din jud. Rădăuți, a fost translator de limba germană și a participat la cele patru misiuni principale ale grupului Cenușă. S-a retras până în Germania, împreună cu trupele germane.

102. VIERU PETRE, fiul lui Ioan și Maria, s-a născut la 12 septembrie 1907 în com. Avrămeni, jud. Dorohoi. În anii 1914-1919 a urmat cursurile a 6 clase primare. În 1932 s-a angajat ca sergent major la Legiunea de Jandarmi Botoșani și după absolvirea școlii de subofițeri de poliție din Oradea este repartizat la Legiunea de Jandarmi Rădăuți. În 1940 a fost mutat la Regimentul Jandarmi Pedestri București, compania de gardă a generalului Antonescu, până în anul 1942. Revenit la Rădăuți, este repartizat șef al postului de jandarmi Putna, până în 1947. În 1948 devine șeful postului de jandarmi Vicovu de Sus, iar la 23 ianuarie 1949, la înființarea Miliției, este trimis la Biroul de Miliție oraș Siret. Este arestat în octombrie 1951, pentru înarmarea din neglijență a lui Constantin Cenușă și condamnat la 8 luni de închisoare pentru deținere ilegală de armament, prin sentința nr. 540/6 iunie 1952.

103. ZAREMBA GRIGORE din Sucevița, în luna mai 1944 se încadrează, voluntar, în grupul de partizani condus de Ion Vatamaniuc. Execută o misiune în spatele liniei sovietice împreună cu Aionesei. A luat parte și la acțiunile grupului Macoveiciuc. În luna octombrie 1944 se retrage, împreună cu trupele germane, până în Germania.

Indice

A

Aga, Petru – 30, 31
Aga, Vasile a Costan - 105
Albu, Maximilian, partizan – 145, 146, 224
Alexandru, Ioan, lt. DGM – 86, 87, 224
Andrieș, Arcadie - 109
Andrieș, Gheorghe - 44
Andrieș, Ion (Terciuc) a Chiriac – 174, 176, 196-199, 203-205, 213
Andrieș, Vasile – 213-215, 224
Andruceac, Gherasim – 113, 114
Anescu, Vasile, plut. - 31
Anghel, Nicolae - 89
Antonescu, Ion, general – 18, 60, 238
Avram, Mircea, av. – 196

B

Bacal, D., lt. major - 33
Balcu, Gheorghe – 165, 193, 194, 206, 216, 217, 223
Barozzi, Gheorghe, general jand. – 6, 58, 224, 237
Bartoi, Axinte - 37
Bălan, Domnica – 167, 168, 171, 173, 184, 188, 190, 193
Bălan, Dora – 47, 48, 134
Bălănescu, Paul, geolog - 177
Bătătorescu, Gh., col. – 9, 35, 122, 224
Bălței, Ioan, slt. - 32
Băcu, Dorimedont – 96, 155, 168, 175, 224
Băru, Gh., plut. - 31
Bilibău, Ecaterina – 31, 55, 102, 110, 126, 127, 163, 217, 218, 220-224
Birtaş, Gavrilă, col. sec. – 84, 225
Bizum, Victoria - 48
Blumenfeld, Alexandru – 168, 170, 196, 197, 207, 208
Bodnaru, Ghi., călăuză - 32
Bodnaru, Gh., slt. - 32
Boghian, Constantin – 78, 116, 205, 206
Boghian, Dumitru – 206-208, 211, 214-216
Boian, Ioan (Moisescu) - 89
Boicul, Gh., plut. mil. - 48
Botos, Ioan - 165
Brăileanu, Teodor – 14, 225, 235
Breabăn, Constantin – 94, 152, 225

Breabăn, Gheorghe – 212, 217, 218, 220-223
Breabăn, Gh. Maria - 72
Breabăn, A. Vasile – 195-198, 202, 204-206, 225
Breabăn, G. Vasile (Zub) – 55, 78, 102, 104, 105, 116, 225, 236
Breabăn, Ștefan – 5, 33-36, 81, 114, 120, 225, 226
Budic, Paul – 99, 124, 138
Bulcă, Const. – 42, 45
Burai, cioban - 104
Burciu, Gheorghe - 71
Burciu, Ilie - 75
Buta, Gheorghe – 116

C

Caba, Costin - 105
Caba, Ilie – 106, 217, 218, 220-223
Caba, Petre, favorizator – 149, 195-198, 200, 203-205
Caba, Vasile - 55
Calancea, Elena, favorizator – 207, 208, 212, 214-216
Calancea, Iustin, cioban – 194, 196-199, 202-205, 211
Calanciuc, Mihai – 207, 208, 212, 214-216
Calanciuc, pădurar – 55, 103
Caloianu, Ioan, lt. – 46, 50
Cantemir, Valerian, învâțător – 7, 129, 175, 225
Cantor, Dumitru, cpt. mil. – 6, 13, 23, 59-61, 63, 68, 69, 75, 85, 86, 226
Cațighera, Alexandru, mr. just. – 15, 217, 223
Cazac, Axinia - 118
Cămărașu, Mihail (Zimmer), general – 10, 26, 146, 226
Cârdei, Onofrei - 44
Cârneală, Ioan, serg. maj. mil. - 87
Cârnu, Ioan, cpt. sec. – 89, 226
Cârstean, Grigore, pădurar – 75, 196
Ceanu, Emilian - 114
Ceanu, Nohai - 116
Ceașu, plut. maj. mil. – 53, 62
Cenușă, Constantin – 5-18, 20-25, 27, 30, 33-36, 40-45, 53-57, 59, 61, 64-69, 73-88,

90-94, 116-118, 127-137, 139-142, 144, 146-149, 151-152, 164, 165, 167-171, 173-184, 188-191, 194, 198-202, 206, 209-214, 216, 218-221, 224-230, 232-238.
 Cenușă, Dumitru – 31, 32, 55, 95, 105, 106, 118, 121, 207, 208, 213-217, 219, 227
 Cenușă, Gheorghe, partizan – 67, 121, 227
 Cenușă, Gheorghe (Gică) – 95, 106, 109
 Cenușă, Gherasim (Moșu) – 30, 32, 100, 101, 126, 227
 Cenușă, Iliodor – 6, 7, 12, 23, 25, 26, 67, 77, 117, 227
 Cenușă, Ion – 14, 25, 118
 Cenușă, Maria – 7, 12, 14, 20, 25, 26, 31, 41-45, 76, 91, 117, 133-135, 138, 167, 168, 170, 173, 178, 179, 183, 188, 190, 191, 193, 200, 201, 209, 210, 212, 213, 220, 226, 227
 Cenușă, Marina – 67, 106, 126, 217-219, 221-223
 Cenușă, Onofrei – 79, 81, 82, 84, 85, 113, 114, 227
 Cenușă, Pamfil – 58, 102, 104, 109, 110, 116, 128, 149
 Cenușă, Pavel – 103
 Cenușă, Teofil, favorizator – 195-198, 200, 203-205, 212, 214, 227
 Cenușă, Toader (Brutăc) – 31, 55, 90, 100, 110-112, 125, 194, 196-198, 202, 204, 205, 213, 227
 Cenușă, Varvara – 177
 Cenușescu, Ioan, grefier – 47, 165, 193, 194, 206, 216, 217, 223
 Cezar, Ioan, av. – 207, 208
 Chicher, Anania, partizan – 140, 145, 162, 227
 Chifan, Aurel, partizan – 25
 Chifan, Constantin (Pișta) – 105, 109, 228
 Chifan, Gheorghe – 12, 66, 72, 74
 Coldea, Ioan, judecător – 165, 193, 194, 206, 216, 217, 223
 Comăniță, Alexandru – 105, 194-198, 201-205, 228
 Comăniță, Agripina – 217, 218, 228
 Comărățeanu, Agripina – 101
 Comărețeanu, Dumitru, pădurar – 113, 114
 Comșa, Erna, farmacistă – 27, 48, 49, 131, 132, 134, 142, 159, 160, 174-176, 178-180, 184, 185
 Condur, Grigore, serg. maj. – 56
 Coniac, Gheorghe, partizan – 145, 178, 228
 Copciac, Ana – 217, 219, 221-223
 Copiceac, Vladimir – 31, 44
 Corfuz, pădurar – 156

Cornea, Alexandru, favorizator – 207-209, 213-216, 228
 Cornea, Ilie, partizan – 139, 228
 Coroamă, Alexie – 108
 Coroamă, Aurel, partizan – 139, 228
 Coroamă, Gh. Costică (Costan) – 50, 52, 71, 102, 103, 108, 109, 167-170, 172, 176, 182, 187, 190, 192, 210, 220, 228
 Coroamă, Gheorghe – 102
 Coroamă, Ioan, partizan – 139, 228
 Coroamă, Nicolae – 111, 127, 194, 196-199, 202-205
 Coroamă, Ștefan, slt. – 31
 Coroamă, Vasile – 102, 105, 106
 Cosovan, Mihai – 64
 Costea, Petru, slt. – 31
 Cotos, Arcadie – 196
 Cotos, Ion – 150, 207, 208, 210, 214-216
 Cotos, Mafta – 181, 217, 218, 221-223
 Cotos, Petru, favorizator – 182, 194, 196-198, 202-204, 206, 208
 Cotos, Serafim – 55, 228
 Crețan, Nicolae, favorizator – 206-208, 211, 214, 215
 Crețan, Traian, pădurar – 74, 103, 194, 196-198, 202-205, 229
 Crețan, Vasile – 103, 116, 195-198, 202, 204, 205, 229
 Cristean, Gavril – 58
 Crut, Atanase, plut. – 32

D

Dadaci, Toader – 37
 Dariciuc, Veronica (Cenușă) – 6, 23, 67, 68, 77, 226
 Dimitriu, Constantin, av. – 167, 168, 170, 196, 197, 207
 Dochîța, Ioan – 37

E

Eșinschi, pădurar – 110

F

Farcaș, Gheorghe – 44
 Florea, Toader – 143, 175
 Florescu, Gheorghe, av. – 207, 208
 Fluture, Gheorghe, plut. mil – 6, 7, 75, 76, 79, 80, 83, 85-88, 114, 115, 229
 Frenkel, Iosif, lt. – 31
 Fux, evreu, Putna – 81, 82, 114

G

Galan, Gheorghe, plut. - 32
Gavăț, Ștefan, col. - 42, 45, 92, 98, 119, 123, 124, 138, 163, 176
Gavrilaș, Petre, cpt. just. - 15, 165, 193, 194, 206, 216
Gavrilă, Ion-Ogoranu - 24, 52, 89, 232
Gărbou, plut. jand. - 125
Gândac, lt. mil. - 39
Gârbovschi, pădurar - 119
Gârbu, Mircea, pădurar - 91, 101, 105, 109, 116, 118, 126, 149, 195-198, 200, 203-205
Gettel (Gottel), Filip, morar - 106, 206-208, 210, 214-216, 229
Gheorghe, Constantin, col. mag. - 15, 50
Gheorghe, Emil - 11, 132, 133
Gheorghită, Maria - 32
Gheorghiu-Dej, Gheorghe - 12, 22, 23, 36, 62, 63
Gherasim, Emil - 135, 229
Gherghel, Teodor, mr. - 150, 229
Gherman, Constantin, fugar - 181, 221, 228, 233
Grădinaru, Gheorghe, șef post jand. - 91, 100, 125, 196
Grecu, Ov., lt. maj. sec. - 56
Grigorean, Simion - 12, 13, 75, 76, 80, 229
Grijincu, Vasile, partizan - 145, 146, 229
Groza, Petru - 20, 51, 72
Grozavu, Gheorghe, slt. - 96, 121, 155, 229

H

Harsmei (Hojmei), Silvestru - 27, 36, 46, 64, 230, 234, 235
Hartmann, lt. german - 145
Hasna, Ioan - 45, 55
Hânțari, Dumitru, sg. maj. - 32
Hânțari, Neculai - 55
Hrihor, Traian - 66, 217, 221-223
Hrincescu, Anton, plut. mil. - 6, 7, 75, 76, 79, 80, 83, 85-87, 114, 115, 230
Hrișcă, Severin, plut. - 32
Hudescu, C., cpt. sec. - 36, 41

I

Iacob, pădurar - 94, 119, 152
Iliuță, Ștefan, paznic vânătoare - 83-85, 115, 230
Ioja, Toader - 53
Irimescu, pădurar - 111

Iurăș, Vasile, favorizator - 74, 101, 102, 127, 149, 194, 196-198, 200, 203-205
Ivaniuc, Ghi., serg. maj. - 31, 32
Ivaniuc, Petru, călăuză - 31

J

Jianu, Constantin, av. - 167, 170, 207, 208, 217
Joja, Teodor, geolog - 177
Juravlea, Vasile, cioban - 177

L

Lăzărescu, Constantin - 42, 45, 99, 124
Leon, evreu Putna - 83, 114
Leostin, cioban - 103, 104, 107
Lucescu, Avram, ing. - 177
Lucescu, Constantin - 132, 160, 168, 175
Luchian, pădurar - 115
Lunguleac, Sava, slt. sec. - 32, 33, 36, 41
Lupășteanu, D., slt. sec. - 42

M

Macoveiciuc, Silvestru, partizan - 13, 27, 140, 146, 148, 158, 162, 230
Macoveiciuc, Victor - 162, 230
Macoveiciuc, Vladimir, partizan - 7, 9-12, 14, 15, 17, 20-22, 25, 27, 34, 43, 84, 94, 109, 117, 120, 121, 123, 129, 131-133, 135, 137-140, 142-148, 152-155, 158, 162, 164, 173-175, 180, 181, 224-238
Malinici, Ioan, lt. maj. just. - 165
Manole, Radu - 119, 135, 138, 152
Manole, Salomea - 118, 135, 138, 158
Mărmureanu, Haralambie, serg. mil. - 67
Mereuță - 113
Mimor, Maximilian, lt. - 95, 96, 116, 121, 154, 155, 230
Miron, Vasile - 30
Mironescu, Dumitru - 217-219, 221-223, 231
Mocanu, Petre, av. - 217
Mogoș, Gheorghe, brig. silv. - 30, 56, 111, 194, 196-198, 201-205
Moise, Traian - 99, 118, 124
Moscovici, Marcu, av. - 164, 170
Moșoiu - 110
Motrescu, Catrina - 217, 218, 221-223, 231
Motrescu, P. Constantin - 25, 217, 218, 220-223, 231

Motrescu, L. Gheorghe, lt. – 27, 33-36, 95, 121, 122, 152, 154, 155, 225, 231
 Motrescu, P. Gheorghe – 15, 17, 33, 41, 51, 72, 121, 127, 145, 158, 168, 169, 175, 212, 217, 231
 Motrescu, Maria – 168, 169, 182, 207, 212, 217-220
 Motrescu, Nistor – 55, 217, 218, 221-223
 Motrescu, Pintilie – 55, 72, 212, 217, 218, 220-223, 231
 Motrescu, Simion – 207, 208, 212, 214-216, 232
 Motrescu, Ștefan – 217, 218, 220-223
 Motrescu, P. Vasile – 5, 6, 8-13, 15-17, 19, 21-24, 50-55, 58, 59, 61-67, 69-76, 79, 80, 87, 101-110, 112, 113, 116, 117, 121, 126-128, 149, 150, 167, 168, 170, 172, 174, 176, 177, 182, 183, 187, 190, 192, 194, 196, 198-202, 206, 209-213, 216-221, 224-234, 236
 Munteanu, Gheorghe – 5, 27, 33, 34, 37, 46, 70, 232
 Munteanu, N., cpt. sec. – 66, 149
 Mutescu, Vasile Mitrofin – 72

N

Nacu, Toader – 37
 Negru, Teodor, sprijinitor – 206-208, 210, 214, 215
 Negru, Vasile, av. – 116, 170, 196, 197, 207, 208, 217
 Nimigeanu, Teodor – 33, 35, 36, 232
 Niță, Gheorghe, plut. mil. – 83, 85-88, 196, 232
 Nohai, Gheorghe, pădurar – 79, 107-110, 232
 Nosievici, Ilie – 217, 218, 221-223

O

Onica, Sava, partizan – 145, 146, 232
 Onica, Vasile, partizan – 14, 145, 146, 233

P

Paraschiv, Gheorghe, lt. – 46, 50
 Pauker, Ana – 22, 36
 Păduche, Constantin – 217-219, 221-223
 Păduche, Elena – 217-219, 221-223
 Păduraru, Gheorghe, partizan – 131, 159, 174, 175, 178, 233
 Păsăilă, Simion, sprijinitor – 194, 196-199, 202-205, 233

Pătrașcu, Ionel, Mizil – 99, 118, 124
 Pătrăucean, Ana, soră – 32
 Pătrăucean, Cozma, partizan – 5-8, 10-12, 16, 22-26, 30, 39, 42, 44, 46, 54, 64, 65, 68-70, 76, 79, 80, 82, 83, 85-88, 128, 149, 166-170, 172, 177, 178, 181, 182, 186, 189, 192-195, 198, 201, 202, 206, 209, 210, 212, 213, 216, 217, 219, 221, 224, 226-233, 235
 Pătrăucean, Gheorghe, frate – 32, 70
 Pătrăucean, Gheorghe, unchi – 32
 Pătrăucean, Ilie, nepot – 30
 Pătrăucean, Paraschiva – 32
 Pânteia, Nona, av. – 168, 170
 Pânzaru, Ioan – 111, 112, 194, 196-198, 201-204
 Pentelescu, Elena, gazdă – 140
 Pescaru, pădurar – 114
 Polak, Marcu, av. – 217
 Poleacu, Gavril – 37
 Polec, Moldovița – 112, 113
 Popa, I., cpt. sec. – 56, 57, 77, 81, 86, 88, 233
 Popârțac, Macedon, sprijinitor – 163
 Popescu, Elisabeta – 55
 Popescu, Gheorghe – 32, 177
 Popescu, Ioan, cpt. jand. – 12, 41, 70, 91, 92, 99, 100, 107, 108, 115-117, 125, 128, 146, 163, 167-170, 172, 183, 188, 190, 193, 233
 Popescu, Petrea – 30, 194, 196-198, 202-205, 210
 Popic, I., lt. col. sec. – 33, 34
 Popovici, Constantin, cpt. – 9, 10, 17, 18, 20, 27, 71, 94-98, 120-124, 139, 146, 150, 153-155, 164, 226
 Postovei, Ioan – 64
 Prelipceanu, Mircea, medic – 116, 233
 Proțiu, Emilian, partizan – 10, 11, 17, 18, 97, 121-123, 131-133, 136-142, 147, 153, 157-163, 166-171, 173-176, 178-180, 184, 185, 188-191, 193, 233
 Puicănescu, cpt. jand. – 92, 124
 Puiu, Vasile, paznic vânătoare – 81, 82, 114
 Pulcă, Constantin, grefier – 124
 Pusderi, Dumitru (Juhane) – 108
 Puzdrea, Ilie, sprijinitor – 206-210, 214-216

R

Rață, Pavel, fugar – 102-104, 167-170, 172, 176, 182, 183, 187, 188, 190, 193, 234
 Răcilă, Constantin – 44
 Răileanu, Ion, lt. maj. mag. – 46, 50

Răuț, Dumitru – 81, 114, 206
 Roman, Gheorghe, sprijinitor – 184, 207-209, 214-216
 Roșca, Constantin, partizan – 145, 234
 Roșca, Gheorghe, fugar – 71, 72, 145, 167-170, 172, 176, 182-184, 187, 188, 190, 192, 193, 234
 Roșca, Trifon - 72
 Rotar, Ilie - 112
 Rotaru, Cănuță Nicolae - 107
 Rotaru, Ioan - 55
 Rotaru, Paraschiva – 207, 208, 211, 212, 214-216
 Rotaru, Petre, sprijinitor – 107, 206-209, 211, 212, 214-216
 Rotaru, Sevastian – 11, 95, 97, 121, 122, 139, 140, 144, 147, 153, 156-159, 161, 162, 234
 Rotaru, Vasile - 67
 Rusu, Archip, partizan – 7, 11, 18, 25, 98, 121, 140, 142-144, 148, 157, 158, 162, 166, 168-170, 172, 173, 178-181, 186, 188, 189, 192, 193, 234
 Rusu, Dimitrie, partizan – 25, 121, 122, 145, 234
 Rusu, Theodor, lt. mil. – 54, 58, 65, 68, 69

S

Sava, Corneliu, av. – 167, 170, 207, 208
 Săgeată, lt. – 40-42, 45
 Schächter, D., lt. sec. - 66
 Schipor, Gheorghe – 64, 65, 178
 Schipor, Ilie, sprijinitor – 104, 107, 163, 195-198, 201, 203-205, 217, 223
 Schipor, Nicolai – 51, 55, 73, 217-219, 221-223
 Schlosser, slt. german - 71
 Scripa, Alexandru, plut. jand. – 12, 14, 20, 109, 116, 117, 233, 234
 Segal, Karl (Hudescu C.), cpt. sec. – 36, 41
 Semaca, Emilian - 36
 Sfed, Vasile – 36, 44, 235
 Sfetea (Sfedeia), mr. – 40-42, 44, 45, 93, 124
 Sfichi, Aurel (Raicu), partizan – 145, 235
 Siminiuc, Precop, cioban - 65
 Sposub, Samson, partizan – 7, 9, 11, 17, 18, 95, 121, 122, 131-133, 136, 137, 139, 143, 147, 148, 153, 157-160, 162, 166, 168-171, 173-181, 185, 188-191, 193, 235
 Stancu, Ilie, av. - 170
 Stein, Lotty - 44
 Stoilescu, C., mr. sec. - 57

Streja, Stelian, cpt. – 46, 50
 Suceveanu, Lazăr – 217, 218, 220-223
 Susai, Roman, mr. mil. – 58, 65, 81, 82, 85-88, 235

Ș

Șerban, Radu, av. – 196, 197, 207, 208
 Șmilovici, Marcu, av. - 196
 Ștefănescu, Mihai, lt. maj. just. – 15, 165, 194, 206, 217
 Șumlanschi, Arcadie – 14, 225, 235

T

Tabacu – 99, 112, 150
 Tarnovețchi, Dumitru – 32
 Tăutu, Ioan, dir. școală – 99, 124
 Teodoru, Grigore, av. – 196, 197
 Teodoru, I., av. - 47
 Tironiac, Vladimir, partizan – 20, 139, 180, 226, 228, 232, 233, 235-237
 Tito, Iosip Broz - 54
 Tomiac, Octavian, plut. – 32, 42, 56, 57, 68, 69, 77
 Tomșa, Boris, cpt. mag. – 47, 50
 Topor, P., informator - 30
 Tudose, Gheorghe, lt. – 96, 121, 122, 140, 155, 175, 235
 Tudose, C. Tudor, lt. mil. – 55, 67
 Tudosi, Simion – 14, 236

Ț

Țiganea, Vasile – 167, 168, 171, 173, 180, 184, 188, 190, 193
 Țugui, Gheorghe, partizan – 11, 51, 55, 72, 75, 75, 94, 102, 120, 121, 127, 145, 152, 153, 158, 182, 206-209, 212, 215, 216, 236
 Țugui, Constantin, sprijinitor – 104, 127, 177, 194-198, 202-205, 236
 Țugui, Ilie, munc. forest. – 75, 178, 236
 Țugui, Precup, partizan – 51, 75, 145, 236
 Țugui, Toader, sprijinitor – 75, 217, 218, 220-223
 Țugui, Vasile, primar – 51, 73

U

Ungur, Titus, partizan – 11, 130, 131, 135, 136, 157, 158, 236, 237
 Uriciuc, Constantin, slt. - 31

Urmă. Ioan. sprijinitor – 206-208, 211, 214, 215

Urmă. Nicolae. sprijinitor – 199. 206-208, 211, 214, 215

Ursache, Gheorghe, partizan – 139, 145, 236

Ursache, Traian, partizan – 145, 237

Ursaciuc, pădurar - 112

Ursuleanu, Ioan, partizan – 11, 140, 143, 166, 168-170, 172-174, 178-181, 186, 188, 189, 191, 192, 237

Ursuț. Dumitru, partizan – 5, 7, 11, 15-17, 20, 23, 46-49, 123, 130, 135-138, 140-142, 147, 158-160, 162, 163, 166, 168-171, 173-176, 178-180, 184, 185, 188-191, 193, 237

V

Vatamaniuc, Gavril, partizan – 10, 22, 24, 25, 63, 65, 232, 234, 237

Vatamaniuc, Ion, partizan – 9, 10, 17, 20, 25, 27, 58, 237, 238

Văcăreanu, partizan – 158, 238

Vieru, Petre, plut. mil. – 5-7, 12, 41, 56, 57, 60, 72, 104, 107, 125, 128, 148-150, 183, 207, 208, 212, 214-216, 233, 238

Vlaisan, Trifon - 90

Vrabie, Ioan – 89

Z

Zabolotnic, Constantin, preot – 6, 14, 78, 79

Zaremba, Grigore, partizan – 147, 238

Zeispir, Vasile - 37

Zvănănescu, Alexandru, av. – 195-197

Zvănănescu, Vasile, av. – 196, 197

Zubaș, David. cioban – 32

Autor

TRAIAN-ADRIAN BRIȘCĂ. Născut la 2 martie 1931 în orașul Giurgiu. Urmează cursurile liceului Ion Maiorescu, având ca profesor de istorie pe Alexandru Cartojan, un pedagog desăvârșit, care îi însușește pasiunea pentru studiul istoriei. Participă la manifestația elevilor din Giurgiu organizată în seara zilei de 8 noiembrie 1945 în cinstea M.S. Regelui Mihai I. În primăvara anului 1948, împreună cu alți șapte colegi de clasă, înființează organizația paramilitară Mișcarea de Rezistență Națională din Vlașca având ca scop lupta împotriva comunismului. Arestat la 10 august 1949, a fost anchetat la Securitatea din Giurgiu, judecat și condamnat de Tribunalul Militar București la 5 ani închisoare corecțională pentru delictul de "uneltire contra ordinii sociale". Execută pedeapsa în penitenciarul Jilava, apoi în secția "elevi" a închisorii Târgșor. În noiembrie 1950 este transferat în lagărul de muncă forțată Peninsula-Valea Neagră de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, unde muncește timp de trei ani. Este pus în libertate în august 1954 din penitenciarul Gherla. În noiembrie 1958 este exmatriculat din anul III al Facultății de Transporturi. Obligat să muncească la Întreprinderea de Salubritate București. În 1967 se reînscrie la Institutul Politehnic din București, absolvit în 1972. Fiind marginalizat, lucrează ca simplu inginer, responsabil cu protecția muncii, în diferite stații de cale ferată. Iese la pensie, în octombrie 1990. Membru fondator al Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (A.F.D.P.R.). Din 1993 se consacră studiului rezistenței armate anticomuniste din România, colaborând cu Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului. Publică în revista "Arhivele Totalitarismului" o serie de documente cu privire la viața partizanilor bucovineni. Volum recent: *Rezistența armată din Bucovina, 1944-1950*, 1998 (coautor).

Publicații în colecțiile INST

Colecția «Documente»

Florian Tănăsescu (coord.)	<i>Ideologie și structuri comuniste în România,</i> vol. I. 1917-1918, 1995
Ioan Scurtu (coord.)	<i>Totalitarismul de dreapta în România.</i> <i>Origini, manifestări evoluție,</i> vol. I. 1919-1927, 1996
Radu Ciuceanu (coord.), Ioan Chiper, Florin Constantiniu, Vitalie Văratec	<i>Misiunile lui A. I. Vâșinski în România.</i> <i>Din istoria relațiilor româno-sovietice 1944-1946.</i> <i>Documente secrete,</i> 1997
Florian Tănăsescu (coord.)	<i>Ideologie și structuri comuniste în România,</i> vol. II. 9 decembrie 1918-31 decembrie 1919, 1997
Adrian Brișcă, Radu Ciuceanu	<i>Rezistența armată din Bucovina,</i> vol. I. 1944-1950, 1998
Radu Ciuceanu, Octavian Roske, Cristian Troncotă	<i>Începuturile Mișcării de Rezistență în România,</i> vol. I. 11 aprilie 1945-31 mai 1946, 1998
Dan Cătănuș, Octavian Roske	<i>Colectivizarea agriculturii în România.</i> <i>Dimensiunea politică,</i> vol. I. 1949-1953, 2000
Ioan Scurtu (coord.), Cristian Troncotă, Natalia Tampa, Dana Beldiman	<i>Ideologie și formațiuni de dreapta în România,</i> vol. II. 25 iunie 1927-2 ianuarie 1931, 2000
Alesandru Duțu, Florica Dobre	<i>Distrugerea elitei militare sub regimul ocupației</i> <i>sovietice în România,</i> vol. I. 1944-1946, 2000

Colecția «Studii»

Petre Țurlea	<i>8 Noiembrie 1945,</i> 2000
Dumitru Șandru	<i>Reforma agrară din 1945 în România,</i> 2000

Colecția «Dicționare»

Alesandru Duțu, Florica Dobre	<i>Eroi români pe Frontul de Răsărit 1941-1944,</i> vol. I. 1995
Paul Caravia (coord.), Virgiliu Constantinescu, Ștefan Iloaie	<i>Mărturisitorii de după gratii.</i> <i>Slujitori ai Bisericii din temnițele comuniste,</i> 1995
Paul Caravia (coord.), Virgiliu Constantinescu, Flori Stănescu	<i>Biserica întemnițată. România 1944-1989,</i> 1998

Paul Caravia (coord.),
Virgiliu Constantinescu,
Flori Stănescu

The Imprisoned Church. Romania 1944-1989, 1999

Colecția «Memorii»

Radu Ciuceanu *Memorii, vol. I. Intrarea în tunel, 1991*

Radu Ciuceanu *Memorii, vol. II. Potcoava fără noroc, 1994*

Gheorghe Jurebie *Memorii, vol. I. Pe frontierele identității, 1995*

Lucian Plapșa *Memorii, vol. I. Soarele de la nord, 1996*